SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus esityslista 04.11.2025

Esityslistan kansilehti ... 1
1 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus ... 2
2 Pöytäkirjan tarkastaminen ... 3
3 Kokouksen selostukset ... 4
4 Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset/PT ... 5
5 Kaupunginvaltuuston 20.10.2025 pitämän kokouksen täytäntöönpanot/PT ... 6
6 Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2026–2029 / PT (kvalt) ... 8
- Kaupunginjohtajan esitys - talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2026–2029 ... 13
7 Vantaan kaupungin tulovero- ja kiinteistöveroprosentit vuonna 2026 / TP (kvalt) ... 246
8 Omavelkaisen takauksen myöntäminen Vantaan jääurheilun tuki ry:lle / PT (kvalt) ... 248
- Luonnos panttaussitoumukseksi (salassa pidettävät osat poistettu) ... 255
- Vuokrasopimus (salassa pidettävät osat poistettu) ... 258
- Luonnos takaussitoumukseksi (salassa pidettävät osat poistettu) ... 267
9 Suostumuksen antaminen liittyen panttauskieltosopimukseen (salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 mom. 20 kohta) ... 270
10 Vantaan kaupungin lausunto arviomuistiosta kilpailuneutraliteettiselvityksen suosituksista / PT ... 271
- Vantaan kaupungin lausunto ... 273
11 Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2025 / TeA (kvalt) ... 277
- Selostus / Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2025 ... 279
- Kaupunkikortit / Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2025 ... 321
12 Vantaan vieraslajisuunnitelma 2026-2031 / TeA ... 339
- Vantaan vieraslajisuunnitelma 2026-2031 -raportti (II) ... 342
13 Toimitilajohtaminen palveluyksikön ja katujen ja puistojen palvelualueen vuonna 2024 valmistuneet merkittävät toimitila- ja kunnallistekniikan investointihankkeet / TeA (kvalt) ... 390
- Kadut ja puistot palvelualueen merkittävät investointihankkeet 2024 ... 392
- Toimitilajohtaminen merkittävät investointihankkeet 2024 ... 393
14 Maankäyttösopimus / Asemakaava nro 661000 Rusokallio 2 / yksityinen kuolinpesä / TeA ... 395
- 661000 maankäyttösopimus_kp 8.9.2025 ... 398
- Henkilötiedot ... 412
- Liite A1 Sopimusalue 661000 Rusokallio 2 402-1-153 ... 413
- Liite B1: 402-1-153 esisopimus luovutuksesta EV ja katua 661000 Rusokallio 2 ... 414
- Liite B2: 402-1-153 katua 661000 Rusokallio 2 ... 415
- Liite C1 402-1-153 TKT 661000 Rusokallio 2 ... 416
15 Maankäyttösopimus / Asemakaava nro 661000 Rusokallio 2 / Spoki Oy c/o Sponda Oy / TeA ... 417
- 661000 maankäyttösopimus_spoki ... 420
- Liite A1 Sopimusalue 661000 Rusokallio 2 402-1-213 ... 429
- Liite B1 402-1-213 esisopimus luovutuksesta VL 661000 Rusokallio 2 ... 430
16 Kiinteistötoimitusmaksutaksan muuttaminen / TeA (kvalt) ... 431
- Kiinteistötoimitusmaksutaksa 1.1.2026 ... 434

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus esityslista 04.11.2025

- Voimassa oleva kiinteistötoimitusmaksutaksa 1.1.2021 437

17 Ennakkolausunto etuosto-oikeuden käyttämättä jättämisestä kiinteistökaupassa: Kiinteistö 92-40-506-1 (Tulkintie 23) / TeA / TeA 440

- Kartta kaupan kohteesta 442

18 Vastaus Petri Roinisen ja 30 muun valtuutetun aloitteeseen Hakunilan Hevoshaantien liikenteen rauhoittamisesta läpiajoiliikenteeltä / TeA (kvalt) 443

- Petri Roinisen ja 30 muun valtuutetun aloite Hakunilan Hevoshaantien liikenteen rauhoittaminen läpiajoiliikenteeltä 446

19 Vastaus Jari Jääskeläisen ja 23 muun valtuutetun aloitteeseen osaamistakuun käyttöön Variassa / KK (kvalt) 448

- Jari Jääskeläisen ja 23 muun valtuutetun aloite osaamistakuun käyttöön Variassa 452

20 Vastaus Siri Ahokkaan ja 28 muun valtuutetun aloite Vantaa aidosti esteettömäksi – Sisäilma esteettömyys osaksi esteettömyyden määritelmää ja käytänteitä / TeA (kvalt) 456

- Siri Ahokkaan ja 28 muun valtuutetun aloite Vantaa aidosti esteettömäksi – Sisäilma esteettömyys osaksi esteettömyyden määritelmää ja käytänteitä 460

21 Vastaus Sirpa Kauppisen ja 22 muun valtuutetun aloitteeseen oppimista vaikeuttavien tilojen kartoittamiseksi / KK (kvalt) 462

- Sirpa Kauppisen ja 22 muun valtuutetun aloite oppimista vaikeuttavien tilojen kartoittamiseksi 466

22 Vastaus Jenni Alasuutarin ja 16 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaan on taattava riittävä kielen opetus ja ryhmämuotoinen valmistavan opetuksen myös esikoululaisille ja 1. luokkalaisille suomenkielisissä kouluissa sekä 1.–9. luokkalaisille ruotsinkielisissä kouluissa / KK (kvalt) 467

- Jenni Alasuutarin ja 16 muun valtuutetun aloite Vantaan on taattava riittävä kielen opetus ja ryhmämuotoinen valmistavan opetuksen myös esikoululaisille ja 1. luokkalaisille suomenkielisissä kouluissa sekä 1.–9. luokkalaisille ruotsinkielisissä kouluissa 472

Kaupunginhallituksen kokous

4.11.2025 klo 11.00
Kaupungintalo, Tikkurila

1 **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

Kaupunginhallitus 4.11.2025

Kaupunginjohtajan esitys:
Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

2 **Pöytäkirjan tarkastaminen**

Kaupunginhallitus 4.11.2025

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) valita kaksi pöytäkirjantarkastajaa toimittamaan pöytäkirjan tarkastus sähköisesti maanantaina 10.11.2025 klo 16.00 ja

Jäsenet	**Kokous pvä**
Abdi Faysal	
Aura Anssi	
Demiri Funda	27.10.2025
Hakala Heli	27.10.2025
Kasonen Mika	4.11.2025
Kivimäki Otso	4.11.2025
Niikko Mika	
Nummela Nina	
Roininen Petri	
Rämö Eve	
Räsänen Minna	
Strohm Emily	
Tammi Visa	
Tuomainen Anni Juulia	

b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 12.11.2025 lähtien.

3 Kokouksen selostukset

Kokouksessa annetaan seuraavat selostukset:

• Omavelkaisen takauksen myöntäminen Vantaan jääurheilun tuki ry:lle / kaupunginlakimies Sari-Anna Pennanen ja liikuntajohtaja Veli-Matti Kallislahti

Kaupunginhallitus 4.11.2025

4 Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset/PT

PT/BI

Kaupunginhallitukselle on kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten lähetetty seuraavat pöytäkirjat:

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunnan pöytäkirja nro 9/21.10.2025
Kaupunkiympäristön lautakunnan pöytäkirja nro 10/21.10.2025
Kaupunkitilalautakunnan pöytäkirja nro 11/22.10.2025

Kaupunginhallitus 4.11.2025

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään olla ottamatta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi esittelyosassa mainituissa pöytäkirjoissa olevia ottamiskelpoisia päätöksiä.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

5 **Kaupunginvaltuuston 20.10.2025 pitämän kokouksen täytäntöönpanot/PT**

PT/MT

Kuntalain mukaan kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta (39 §). Päätökset voidaan pannan täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, kuitenkin niin, että täytäntöönpanoon ei saa ryhtyä, jos valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi tai jos valitusviranomainen kieltää täytäntöönpanon (143 §). Jos kunnanhallitus katsoo, että valtuuston päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, valtuusto on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen, kunnanhallituksen on jätettävä päätös täytäntöön panematta. Asia on tällöin viipymättä saatettava valtuuston uudelleen käsiteltäväksi (96 §).

Kaupunginvaltuusto teki 20.10.2025 päätökset seuraavissa asioissa:

§ 3	Eron myöntäminen Ann-Christine Teirille liittokokousedustajan tehtävästä Sydkustens landskapsförbund r.f. -maakuntaliiton liittokokouksessa ja täydennysvaalin toimittaminen
§ 4	Hallintosäännön muutos, lokakuu 2025
§ 5	Vuoden 2025 toinen osavuosikatsaus 1.1.-31.8.2025
§ 6	Määrärahamuutokset vuoden 2025 talousarvion käyttötalousosaan sekä investointiosaan
§ 7	Vuoden 2024 arviointikertomuksesta aiheutuneet toimenpiteet
§ 8	Omavelkaisen takauslimiitin myöntäminen VTK Kiinteistöt Oy:lle
§ 9	Asemakaavan muutos 002478 ja tonttijako, 18 Vantaanlaakso / Lounaniityn päiväkoti
§ 10	Asemakaavan muutos 002596 ja tonttijako, 93 Vaarala / Vaaralan Talkootien päiväkoti
§ 11	Asemakaavan muutos 002606 sekä tonttijako ja tonttijaon muutos, 15 Myyrmäki / Louhelan päiväkoti
§ 12	Asemakaavamuutos 002525, 15 Myyrmäki / Myyrmäen kaupunkikulttuuritalo
§ 13	Asemakaavamuutos 002590 ja tonttijako, 96 Itä-Hakkila / Siltaniitynkuja 1b
§ 14	Vantaan kaupungin perimät eläinlääkintähuoltolain 285/2023 15 §:n ja 17 §:n mukaiset maksut 2.1.2026 alkaen
§ 15	Vastaus Vaula Norrenan ja 39 muun valtuutetun aloitteeseen tuplataan kesätyöpaikat nuorille
§ 16	Vastaus Sirpa Kauppisen ja Otso Kivimäen sekä 25 valtuutetun aloitteeseen kehitetään vanhasta koulusta kulttuuritalo Tuomela
§ 17	Juha Järän ja Nina Nummelan sekä 29 muun valtuutetun aloite yritysten toimintaedellytysten turvaaminen raitiovaunuhankkeen rakentamisen aikana
§ 18	Eva Tawasolin ja Eve Rämön sekä 17 muun valtuutetun aloite Vantaan latvuspeitteen vahvistaminen ja 30 % kaupunginosakohtaisen tason tavoittelu
§ 19	Chau Nguyenin ja 23 muun valtuutetun aloite peruskoulujen koulutien turvaaminen liikenneturvallisuuskameroilla
§ 20	Elina Nykyrin ja 18 muun valtuutetun aloite Vantaan kaupungin on taisteltava asunnottomuutta vastaan

Kaupunginvaltuuston pöytäkirja 10/20.10.2025 on kokonaisuudessaan nähtävänä kaupunginvaltuuston extranet-sivuilla ja kaupungin internet-sivuilla.

Kaupunginhallitus 4.11.2025

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) todeta, että kaupunginvaltuuston 20.10.2025 tekemät päätökset voidaan panna täytäntöön, ja
b) lähettää päätökset ao. toimialoille toimenpiteitä varten.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu/ao. toimialat

6 Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2026–2029 / PT (kvalt)

VD/7119/02.01.00.00/2025

PT/MR/PK/EJ

Suomen talouden alavire on painanut Vantaan talouden selvästi alijäämäiseksi, ja kaupungin taloutta on merkittävästi vahvistettava alkaneella valtuustokaudella. Suomen talouden lasku näyttäisi kuitenkin pysähtyneen ja taloudessa nähdään hienoista kasvuvirettä. Tätä tukevat inflaation hidastuminen, korkotason lasku, vahvistuva ostovoima, piristyneet vientinäkymät sekä investointien lisääntyminen. Talouden kasvua jarruttavat kuitenkin geopoliittinen epävarmuus, kauppasotien mahdollisuus, heikko työllisyystilanne, kuluttajien suuri varovaisuus sekä julkistalouden merkittävä sopeuttamistarve.

Suomen kasvu on ollut hyvin lähellä nollaa vuodesta 2022 alkaen vaihdellen joko varovaisen kasvun tai pienen taantumisen välillä. Heikko kasvu on ruokkinut työttömyyden kasvua. Heinäkuussa Suomen työttömyysaste oli 9,3 prosenttia. Huolestuttavaa on etenkin pitkäaikaistyöttömyyden kasvu. Heinäkuun lopussa yli vuoden työttömänä olleita oli 128 800 koko maassa. Suomen Pankin ennusteen mukana työttömyys saavuttaa huippunsa kuluvana vuonna. Ennusteen mukaan vuoden 2026 aikana työttömyys laskee 9,2 prosenttiin ja vuonna 2027 8,6 prosenttiin.

Suomen pankin ennusteen mukaan Suomen talous kasvaa tänä vuonna 0,3 prosenttia ja ensi vuonna 1,3 prosenttia. Vuonna 2027 kasvua olisi 1,7 prosenttia. Kasvua vauhdittavat etenkin investoinnit. Inflaation ennustetaan pysyvät alle 2 prosentin lähivuosina. Vuonna 2025 inflaation ennustetaan olevan 1,8 prosenttia ja hidastuvan 1,3 prosenttiin vuonna 2026. Hitaan inflaation ennustetaan vahvistavan palkansaajien ostovoimaa. Euroalueen inflaatio on 2,1 prosenttia eli hieman yli Euroopan keskuspankin inflaatiotavoitteen. Korot ovat olleet laskussa Euroalueella, mikä on tukenut myös Suomen taloutta.

Suomen kasvu tukeutuu osittain viennin kasvuun. Kuluvalle vuodelle viennin ennustetaan kasvavan 1,9 prosenttia ja ensi vuonna 1,7 prosenttia. Vuonna 2027 kasvua olisi jo 2,6 prosenttia. Vaihtotaseen ennakoidaan kääntyvän kuitenkin tänä vuonna negatiiviseksi ja pysyvän negatiivisena tulevat vuodet, tosin vain hieman.

Suomen talouden kehitys on muuta euroaluetta ja EU:ta hitaampaa. Euroalueen kasvu on ollut 1,4 prosenttia ja koko EU:n 1,5 prosenttia vuoden 2025 toisella kvartaalilla. USA:n talouskasvu on ollut tätä nopeampaa, 3 prosenttia. Kiinan kasvu on ollut 5,3 prosenttia. Kokonaisuudessaan Suomi ei ole pysynyt muun maailman kasvuvauhdin mukana. OECD ennustaa maailman talouskasvun hidastuvan 2,9 prosenttiin edellisvuoden 3,3 prosentista.

Julkisyhteisöjen vuosi 2024 oli heikko. Julkisen talouden alijäämä syveni 4,5 prosenttiin ja julkinen velkasuhde kasvoi 82 prosenttiin. Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan vuonna 2025 alijäämä paranee hieman sopeutustoimien ja suhdanteen vetämänä, vaikka suuret puolustushankinnat kasvattavatkin menoja. Vuonna 2026 alijäämä kohenee 3,6 prosenttiin. Alijäämän ennustetaan jäävän koko vuosikymmenen lopun ajan suuremmaksi kuin 3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Velkasuhde harppaa tänä vuonna lähelle 87 prosenttia. Vuonna 2029 velkasuhde on hieman yli 90 prosenttia.

Kuntien tilinpäätösarvioiden mukaan kuntien vuosikate heikkeni vuonna 2024 miljardilla eurolla 3,2 mrd. euroon. Vuosikate riitti kattamaan poistot, mutta jäi 430 milj. euroa pienemmäksi kuin nettoinvestoinnit. Tilikauden tulos heikkeni 0,7 mrd. eurolla ollen hieman alle 1,1 mrd. euroa positiivinen. Tulosta paransivat satunnaiset omaisuuden myyntituotot. Investointitaso pysyi edellisvuoden tapaan

korkeahkona, mikä yhdessä heikentyneen vuosikatteen kanssa johti siihen, että toiminnan ja investointien rahavirta kääntyi 0,5 mrd. euroa negatiiviseksi. Edellisen kerran toiminnan ja investointien rahavirta on ollut negatiivinen vuonna 2019. Negatiivinen toiminnan ja investointien rahavirta on osaltaan vaikuttanut siihen, että lainakanta lähti selvään, noin 0,7 mrd. euron, kasvuun.

Kuntatalouden vuoden 2025 tilanne on edellistä vuotta huomattavasti haastavampi. Toiminnan ja investointien rahavirta syvenee -1,6 miljardiin euroon. Toimintamenojen kasvu on voimakasta, sillä TE-palveluiden järjestämisvastuu siirtyi vuoden alusta kunnille ja kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennettiin. Lisäksi toimintamenoja kasvattaa kunta-alan ansiokehitys, joka on lähivuosina yleisten työmarkkinoiden ansiokehitystä ripeämpää kunta-alalle aiemmin sovitun palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi.

Kuntatalouden tulokehitys on vuonna 2025 vaimeaa. Valtionosuudet kasvavat TE-palvelu-uudistuksen vuoksi, mutta samanaikaisesti valtionosuuksiin tehdään leikkauksia mm. sote-siirtoon liittyvien takautuvasti perittävien valtionosuuksien, hallituksen päättämän valtionosuuksiin kohdentaman yhden prosenttiyksikön indeksijarrun sekä muiden säätötoimenpiteiden vuoksi. Keskimääräinen kunnallisvero nousi vuonna 2025 koko Suomessa 7,59 prosenttiin, minkä arvioidaan lisäävän kunnallisverotuloja noin 80 milj. euroa vuositasolla. Kuntien saamien verotulojen kasvu jää vuonna 2025 hyvin vaatimattomaksi, noin prosenttiin. Kuntahallinnon ennustetaan pysyvän 0,5–0,6 prosenttia alijäämäisenä suhteessa BKT:hen myös vuosina 2026–2027.

Kuntien investoinnit pysyvät kokonaisuutena korkealla tasolla, vaikka kuntakohtaiset erot ovat huomattavia. Osassa kunnista investointinäkymät ovat laskevia, mutta etenkin kasvukeskuksissa muuttoliike ylläpitää kuntien investointipaineita. Valtaosa panostuksista kohdistuu välttämättömään perusinfrastruktuuriin kuten rakennuksiin, mutta myös vihreän siirtymän investoinnit pitävät osaltaan investointitasoa korkealla.

Tulojen ja menojen epätasapaino merkitsee kuntataloudessa veronkorotuksia ja tiukkoja säästötoimia tulevina vuosina, sillä palvelut ja palveluverkko on sopeutettava käytettävissä oleviin tuloihin. Kuntahallinnon alijäämät kasvattavat kuntahallinnon velkaa ja velkasuhde jatkaa kasvuaan lähivuosina.

Vantaan vuoden 2026 talousarvion valmistelu

Vuoden 2023 alusta astui voimaan kunnallishallinnon historian suurin muutos, kun hyvinvointialueet aloittivat toimintansa. Vuoden 2025 alusta astui voimaan seuraava suuri rakenteellinen muutos, TE2024-uudistus, jossa työllisyys- ja elinvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyi pysyvästi kuntien tehtäväksi. TE2024-uudistus astui voimaan hankalassa suhdannetilanteessa, jossa työttömyysluvut olivat ennätyskorkealla ja tilanne on kuluvana vuonna edelleen heikentynyt erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden osalta. Suhdanteen vuoksi uudistus kasvatti kaupungin toimintamenoja enemmän kuin valtionosuustuloja.

Kaupungin ja rahastojen yhteenlasketut toimintatulot talousarviossa 2026 ovat 380,2 milj. euroa ja toimintamenot 1 216,7 milj. euroa. Vuoden 2025 talousarvioon nähden toimintatulot kasvavat 3,1 prosenttia ja toimintamenot 6,4 prosenttia.

Toimintamenoissa on määrärahoja kohdistettu erityisesti kattamaan TE2024-uudistuksen jälkivaikutuksia sekä koulutuksen ja varhaiskasvatuksen lisääntyneitä palvelutarpeita vastaavasti. Lisäksi määrärahaa on kohdennettu oppimisen tuen lakimuutokseen, vuokrakulujen kasvuun mm. Varian Vehkalan kampuksen valmistuneissa tiloissa sekä HSL:n menojen kattamiseksi. Kunta-alan

palkkaratkaisun kustannusvaikutukseen on vuonna 2026 varauduttu 16,6 milj. eurolla, joka on kaupunginjohtajan talousarvioesityksessä keskitetty konsernijohdon ja elinvoiman toimialalle. Varausta jaetaan kaupunginhallituksen talousarviokäsittelyn yhteydessä toimialoille. Vuonna 2026 päätettävä palkankorotusten osuus eli vuoden 2026 paikallisesti sovittavat erät jätetään keskitetyksi varaukseksi konsernijohdon ja elinvoiman toimialalle.

Taloussuunnitelmassa 2026–2029 Vantaan tuloveroprosentti on 6,4 koko taloussuunnitelmakauden ajan. Kaupungin arvioidaan saavan kunnallisveroja 426,0 milj. euroa vuonna 2026, 7,8 prosentin kasvu vuoden 2025 tilinpäätösennusteeseen nähden. Koko maan kuntien yhteisöveroarvion pohjalta kaupungin arvioidaan saavan yhteisöveroja 68,0 milj. euroa vuonna 2026, mikä tarkoittaisi 3,8 prosentin kasvua vuoden 2025 ennusteeseen nähden. Vuonna 2026 kiinteistöveroja arvioidaan kertyvän 117,0 milj. euroa, 0,4 prosentin nousu vuoden 2025 tilinpäätösennusteeseen nähden. Taloussuunnitelmakaudella 2026–2029 kiinteistöveroprosentit pidetään ennallaan, ellei lainsäädäntömuutokset muuta edellytä. Hallituksella on suunnitteilla kiinteistöverouudistus, jossa kiinteistöjen verotusarvoja tarkistettaisiin. Jos laki etenee, sen vaikutukset huomioidaan tulevissa talousarvioissa.

Kaupungin arvioidaan saavan valtionosuuksia yhteensä 269,0 milj. euroa vuonna 2026, joka on 13,2 prosenttia vuotta 2025 enemmän.

Vuosikate on vuoden 2026 talousarviossa 50,2 milj. euroa (TA 2025: 70,1 milj. euroa) ja poistot 116,1 milj. euroa. Vuoden 2026 talousarvion tilikauden tulos on negatiivinen -65,9 milj. euroa ja tilikauden alijäämä on -66,9 milj. euroa.

Vuonna 2026 kaupungin lainakanta kasvaa talousarvion mukaan noin 313,2 milj. euroa, jolloin pitkäaikainen lainakanta olisi vuoden 2026 lopussa enintään 1 378 milj. euroa. Lainavarausta kasvattavat erityisesti kaupungin perusinvestointien kasvu, Vantaan ratikan investointi sekä maanmyyntituottojen väliaikainen lasku.

Taloussuunnitelman 2026–2029 investoinnit

Vuonna 2026 talousarvion investointiohjelmassa investointimenot ovat 368,2 milj. euroa ja investointiosan netto 324,7 milj. euroa. Investointiohjelma päivitetään vuosittain osana talousarvion valmistelua. Talousarvion mukaisesti vuoden 2026 kokonaisinvestoinneista 15 prosenttia pystytään rahoittamaan tulorahoituksella.

Kaupunkiympäristön toimialan kiinteistöt ja tilat -palvelualue on valmistellut yhdessä toimialojen ja talousohjauksen kanssa Vantaan kaupungin rakentamista koskevan rakennusinvestointiohjelman seuraavalle 10-vuotiskaudelle. Uudisrakentamiseen on vuodelle 2026 budjetoitu yhteensä 67,0 milj. euroa. Vuoden 2026 aikana valmistuvat Karhunkierroksen, Metsänhaltijan ja Puutarhatien päiväkodit sekä Satulakujan päiväkoti. Kouluhankkeista valmistuvat Kytöpuiston ja Nikinmäen koulujen laajennukset.

Taloussuunnitelmakaudella valmistuu lisäksi 8 investointirahoilla toteutettavaa päiväkotia ja kahden uuden päiväkodin rakentaminen aloitetaan vuonna 2029. Kouluhankkeista valmistuvat Tikkurilan alueen koulun laajennus Viertolaan, Ojahaan peruskoulun ensimmäinen vaihe ja Muuran koulu sekä Askiston koulun laajennus. Elmon uimahallin valmistuminen on siirtymässä vuodelle 2027 ja lisäksi taloussuunnitelmakaudella rakennetaan huoltorakennus Elmon urheilupuistoon, Tikkurilan urheilupuiston kenttien katsomo ja huoltotilat, Hakunilan urheilupuiston tapahtuma- ja varastotila sekä

liikuntahallit Muuran ja Ojahaan yhtenäiskoulujen yhteyteen. Kuusijärven ulkoilualueelle rakennetaan huoltorakennus ja Myyrmäen urheilutalon uimahallia laajennetaan peruskorjauksen yhteydessä. Vuodelle 2026 määräraharahoitteisiin korjausrakennushankkeisiin on budjetoitu yhteensä noin 46,4 milj. euroa.

Kunnallistekniikan investointeihin ja Vantaan ratikkaan varataan talousarviossa 2026 yhteensä 195,0 milj. euroa. Hankkeet toteutetaan toimialan strategian ja asuntotuotanto-ohjelman mukaisesti, ja toimintaa ohjaavat osaltaan myös maankäyttösopimukset. Määrärahasta on varattu Vantaan ratikan rakentamiseen 150 milj. euroa.

Tietojärjestelmäinvestointeihin on vuodelle 2026 varattu 6,0 milj. euron, irtaimen omaisuuden investointeihin 8,6 milj. euron sekä osakkeiden ja osuuksien hankintaan 1,9 milj. euron määräraha. Lisäksi talousarviossa on varattu maanhankintaan ja maa-alueiden kunnostamiseen 42,0 milj. euroa. Tästä määrärahasta maksetaan Vantaan Ratikan katualuetoimituksen mukaiset katualueet, joiden haltuunotto on vuonna 2026. Lisäksi Ratikkareitin varrella on tullut voimaan asemakaavamuutoksia, joihin liittyy merkittäviä maankäyttösopimuksia, joiden mukaiset maanhankinnat siirtyvät valtaosaltaan kaupungin hallintaan vuoden 2026 aikana.

Kaupunginjohtajan talousarvio- ja taloussuunnitelmaesitys esiteltiin valtuutetuille ja kaupunginhallituksen jäsenille talousarvion ja taloussuunnitelman informaatiotilaisuudessa 29.9.2025. Esityslistan liitteenä on kaupunginjohtajan talousarvio- ja taloussuunnitelmaesitys vuosille 2026–2029. Kaupunginhallituksen asettama neuvottelukunta käsittelee talousarvioesitystä 3.11.2025.

Kaupunginhallitukselle esiteltiin 27.10.2025 Vantaan ratikan päivitettyä hankesuunnitelmaa. Tätä hankesuunnitelmaa käsitellään uudestaan kaupunginhallituksen kokouksessa 10.11.2025. Jos kaupunginhallitus hyväksyy tällöin ratikan hankesuunnitelman, huomioidaan päivitetyt laskelmat osaksi kaupunginhallituksen talousarvioesitystä.

Kaupunginhallitus 4.11.2025

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) hyväksyä talousarvio- ja taloussuunnitelmaesitys vuosille 2026–2029 kaupunginhallituksen esityksenä kaupunginvaltuustolle,

b) oikeuttaa talousohjaus tekemään taloussuunnitelmaesitykseen ja sen perusteluihin kaupunginhallituksen tekemät muutokset sekä teknisluonteiset laskennalliset tarkistukset ja tekstitarkistukset ja

c) esittää kaupunginvaltuustolle
   1. hyväksyttäväksi vuoden 2026 talousarvion sitovat tavoitteet sekä valtuustoon nähden sitovat määrärahat ja tuloarviot,
   2. hyväksyttäväksi vuoden 2026 talousarvion täytäntöönpanomääräykset, ja
   3. hyväksyttäväksi taloussuunnitelma 2026–2029

Liitteet:
- Kaupunginjohtajan esitys - talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2026–2029

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
kaupunginjohtaja Pekka Timonen, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
talous- ja strategiajohtaja Matti Ruusula, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
talousarviopäällikkö Päivi Kandolin, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

TALOUSSUUNNITELMA 2026–2029

TALOUSARVIO 2026

Kaupunginjohtajan esitys 29.9.2025

SISÄLLYSLUETTELO

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS 1

TOIMINTAYMPÄRISTÖ 3
Vantaan väestö 3
Rakentaminen 12
Työllisyys 14
Hyvinvointi ja turvallisuus 17
Talous 23
Vantaan henkilöstömäärän kehitys 31
Kaupungin toimitilamäärän kehitys 31
Sisäinen valvonta ja riskienhallinta kaupunkikonsernissa 33

VANTAAN KAUPUNGIN SITOVAT TAVOITTEET VUODELLE 2026 35

KÄYTTÖTALOUSOSA 49
Talousarvion 2026 täytäntöönpano 49
Toimialoittain vertailu 2024–2029 ja kehys 53

YLEISHALLINTO 58
Keskusvaalilautakunta 60
Kaupunginvaltuusto 62
Tarkastuslautakunta ja ulkoinen tarkastus 64
Kaupunginhallitus 66
Yhteistoimintaosuudet ja -avustukset 69

KONSERNIJOHTO JA ELINVOIMA 70
Yleisjohto 72
Talous ja strategia 74
Henkilöstöpalvelut 77
Konsernipalvelut 80
Elinvoimapalvelut 83
Työllisyys ja kotoutumispalvelut 85
Kuntademokratia 88
Viestintä 91
Sisäinen tarkastus 93

KASVATUS JA OPPIMINEN 95
Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta 99
Yhteiset palvelut 100
Perusopetus 102
Varhaiskasvatus 105
Svenskspråkiga servicen 108
Toisen asteen koulutus 111

KAUPUNKIKULTTUURI JA HYVINVOINTI 114
Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta 117
Yhteiset palvelut 118
Kulttuuri- ja kirjastopalvelut 121
Liikunta 125
Nuoriso- ja yhteisöpalvelut 128
Elinikäinen oppiminen 133

KAUPUNKIYMPÄRISTÖ **138**

KAUPUNKIYMPÄRISTÖLAUTAKUNTA **141**
Kaupunkiympäristölautakunta 142
Yhteiset palvelut 143
Kaupunkirakenne ja ympäristö 145

KAUPUNKITILALAUTAKUNTA **149**
Kaupunkitilalautakunta 150
Kadut ja puistot 151
Joukkoliikenne 155
Varikko 157
Kiinteistöt ja tilat 159
Kiinteistöt ja tilat netto 162

RAHASTOT **164**
Kiinteistörahasto 164
Vahinkorahasto 165
Lasten ja nuorten juhlarahasto 167

TULOSLASKELMAOSA **170**

INVESTOINTIOSA **176**
Rakentaminen 177
Uudisrakentaminen 177
Korjausrakentaminen 179
Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt 180
Aineeton omaisuus 180
Julkinen käyttöomaisuus 181
Irtain omaisuus 184
Kiinteä omaisuus 185
Osakkeet ja osuudet 186

RAHOITUSOSA **187**
Täydentäviä tietoja 190

KUNTAKONSERNI **192**

LIITTEET **211**
LIITE 1; Uudisrakentaminen 2026–2035 212
LIITE 2; Korjausrakentaminen 2026–2035 217
LIITE 3; Liikuntapaikkarakentaminen 2026–2030 221
LIITE 4; Julkinen käyttöomaisuus 2026–2029 223

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Vantaalla on monia hyviä tulevaisuustekijöitä. Kaupungin kasvun ennustetaan jatkuvan, syntyvyyden enemmyys on suuri, työvoima kasvaa ja kaupungissa asuu paljon lapsia ja nuoria. Uuteen täytyy investoida ja palveluja on jatkuvasti kehitettävä.

Tulevaisuuden vastuullinen rakentaminen edellyttää kuitenkin tasapainoista taloutta. Suomen talouden alavire on painanut Vantaan talouden selvästi alijäämäiseksi, ja kaupungin taloutta on merkittävästi vahvistettava alkaneella valtuustokaudella. Tulojen ja menojen on määrä olla jälleen tasapainossa vuonna 2029.

Suhdannekuopasta tähyillään kohti parempaa

Suomen talouden lasku näyttäisi pysähtyneen ja taloudessa nähdään hienoista kasvuvirettä. Tätä tukevat inflaation hidastuminen, korkotason lasku, vahvistuva ostovoima, piristyneet vientinäkymät sekä investointien lisääntyminen. Talouden kasvua jarruttavat kuitenkin geopoliittinen epävarmuus, kauppasotien mahdollisuus, heikko työllisyystilanne, kuluttajien suuri varovaisuus sekä julkistalouden merkittävä sopeuttamistarve.

Vuonna 2024 Vantaan väestö kasvoi noin 3 800 asukkaalla (1,5 %), joka oli 800 asukasta vähemmän kuin vuonna 2023. Vuonna 2025 Vantaan väestömäärän ennustetaan kasvavan noin 2700 asukkaalla. Uusimman väestöennusteen mukaan Vantaan väestönkasvu jatkuu edelleen, mutta kasvun ennakoidaan olevan hieman edellisten vuosien ennusteita hitaampaa etenkin ennustekauden ensimmäisten vuosien osalta. Vantaan väestön arvioidaan kasvavan keskimäärin 1,5 prosenttia vuodessa seuraavan vuosikymmenen aikana.

Vuosien 2023–2025 vähäiset uusien asuntorakennuskohteiden aloitukset näkyvät vuoden 2025 aikana valmistuneiden asuntojen määrän selkeänä pudotuksena. Valmistuvien asuntojen määrän ennakoidaan jäävän alle 500 asunnon tasolle, kun vuosikymmenen alkuvuosina valmistui vuosittain yli 3 000 asuntoa. Asuntomarkkinoilla vanhojen asuntojen kauppa on jo selvässä kasvussa, mutta uudistuotanto ei vielä osoita piristymisen merkkejä.

Talouden heikko suhdannetilanne on pitänyt Vantaan työttömyyden koko vuoden 2025 korkealla tasolla. Heinäkuussa 2025 työttömyysaste oli Vantaalla 14,6 prosenttia, jossa kasvua edellisvuoteen oli 1,3 prosenttiyksikköä. Työttömyyden kasvu kausivaihtelu huomioiden on kuitenkin vuoden 2025 aikana pysähtynyt, mutta käännettä parempaan ei ole vielä tapahtunut. Pitkäaikaistyöttömyyden kasvu on jatkunut myös vuoden 2025 aikana ja Vantaan osalta ollaan jo ennätyslukemissa. Avoimien työpaikkojen määrä on edelleen hyvin alhainen, mikä hidastaa työllisyyskehityksen kääntymistä positiivisempaan suuntaa vähitellen parantuvista talouden suhdanneodotuksista huolimatta.

Vuoden 2025 alusta voimaan tulleen TE-uudistuksen myötä valtion työllisyyden ja yritysten kasvua tukevat julkiset palvelut tulivat osaksi kuntien työllisyys- ja elinvoimatehtäviä. Valtiolta siirtyi kunnille merkittävä määrä henkilöstöä ja kuntien vastuu työttömyysetuuksista kasvoi. TE-uudistuksen toteutuksen ajankohta on ollut haastava kunnille tässä suhdannetilanteessa työttömyyden ollessa ennätystasolla.

Vantaa tasapainottaa talouttaan ja katsoo tulevaisuuteen

Vantaan talous on heikentynyt monen tekijän yhteisvaikutuksesta. Verotulokehitys on ollut heikko viime vuosina. Asuntorakentamisen seisahtuminen on nostanut rakentamisalan työttömyyden korkealle ja heikko suhdanne on heikentänyt myös palvelusektorin työllisyyttä. Myös lentokenttäalue kärsii edelleen merkittävästi Venäjän ilmatilan sulkeutumisen vaikutuksista. Asuntorakentamisen hiipuminen on laskenut kaupungin maanmyyntituottoja.

Heikentyneen taloustilanteen vuoksi Vantaan kaupunki käynnistää monivuotisen talouden tasapainotusohjelman. Talouden tasapainotustarve on arvioitu 60 miljoonaksi euroksi alkaneen valtuustokauden (2026–2029) aikana. Lisäksi menokasvua on tarkoitus hillitä yhteensä 30 miljoonalla eurolla. Tavoitteena on, että talous olisi menojen ja tulojen suhteen tasapainoinen viimeistään vuonna 2029. Kaupungin omien talouden tasapainottamistoimien lisäksi suhdanteen maltillisen paranemisen odotetaan korjaavan tilannetta taloussuunnitelmakauden aikana.

Vuoden 2026 talousarviossa on lisäresursseja kohdistettu erityisesti kattamaan TE-uudistuksen jälkivaikutuksia sekä koulutuksen ja varhaiskasvatuksen lisääntyneitä palvelutarpeita. Lisäksi määrärahaa on kohdennettu oppimisen tuen lakimuutokseen, vuokrakulujen kasvuun muun muassa Varian Vehkalan kampuksen valmistuneissa tiloissa sekä HSL:n menojen kattamiseksi. Vuoden 2026 tilikauden tuloksen ennakoidaan olevan vielä voimakkaasti negatiivinen vuosien 2024–2025 tapaan.

Tulevaisuuden rakentaminen ja elinvoiman vahvistaminen jatkuvat, vaikka taloutta tasapainotetaan. Vantaan historian suurin investointi Vantaan ratikka on tarkoitus toteuttaa vuosina 2025–2029. Vuonna 2026 valmistuu ja on rakenteilla useita päiväkoti- ja kouluhankkeita. Niiden lisäksi muun muassa Elmon uimahallin rakentaminen jatkuu. Konserniyhtiön hankkeista Tikkurilan osaamiskampus etenee ja Aviapoliksen lukio on rakenteilla.

Vuoden 2025 aikana valmistellaan kaupungille uusi strategia vuosille 2026–2029, joka ohjaa kaupungin pitkäjänteistä kehittämistä. Toimiva yhteistyö ja vastuullinen taloudenpito ovat keskeiset kulmakivet tässä työssä.

Pekka Timonen
Kaupunginjohtaja

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Vantaan toimintaympäristön ennustettavuus on ollut useamman vuoden haasteellista. Inflaatio ja sen myötä korot ovat olleet selvässä laskussa vuonna 2025. Tämä ei kuitenkaan vielä näy Vantaalla asuntorakentamisen toipumisena.

Vantaan väestönkasvu jatkuu rakentamisen hidastumisesta ja asunnontuotannon vähenemisestä huolimatta. Vuonna 2024 väestö kasvoi 1,5 prosenttia ja ylitti 250 000 asukaan rajan. Lähes pysähdyksissä olevan asuntorakentamisen ja edelleen jatkuvan väestökasvun odotetaan vaikuttavan asuntomarkkinoihin tulevaisuudessa. Alkuvuodesta 2025 väestönkasvu on edelleen jatkunut, mutta hidastuneena verrattuna edelliseen vuoteen.

Vantaan toimintaympäristöön vaikuttaa edelleen myös lentoliikenteen kehittyminen. Venäjän ilmatilan pysyessä suljettuna ei Helsinki-Vantaan lentoaseman matkustajamäärät ole vielä toipuneet koronaa edeltävälle tasolle. Tämä painaa Vantaan työpaikkakehitystä edelleen.

Vantaan väestörakenteeseen vaikuttaa se, että koronapandemian jälkeen kuntien välinen nettomuutto on ollut Vantaalle negatiivinen, mutta tilanne on tasapainottumassa. Väestönkasvu painottuu nettomaahanmuuttoon ja luonnolliseen väestönlisäykseen. Vieraskielisten osuuden kasvu väestöstä jatkuu.

Toimintaympäristön näkökulmasta merkittäviä asioita ovat myös kaupungin tehtävävastuiden muutokset. Alkamassa on hyvinvointialueuudistuksen kolmas vuosi ja yhteistyön toimintatavoissa on edelleen kehitettävää kaupungin ja hyvinvointialueen kesken. TE2024- uudistuksen myötä työllisyyspalvelut ovat siirtyneet kaupungille vuoden 2025 alussa. Tämä on tapahtunut samaan aikaan kun työttömyys on ollut korkeimmillaan.

Vantaan väestö

Vantaan väestö kasvoi 3 800 asukkaalla

Vantaalla oli 251 269 asukasta vuoden 2024 lopussa. Väestö kasvoi viime vuonna 3 800 asukkaalla (1,5 %), joka oli 800 henkeä vähemmän kuin vuonna 2023. Vaikka väestönkasvu jäi edellisestä vuodesta, nousi se korkeammalle tasolle kuin vuosina 2020–2022. Viimeisen viiden vuoden aikana Vantaan väestö on kasvanut keskimäärin 3 500 asukkaan vuosivauhtia.

Kaikista Suomen kunnista väestönkasvu oli selvästi suurinta Helsingissä (9 500). Seuraavaksi eniten väestö kasvoi Espoossa (6 900), Tampereella (5 100), Turussa (4 200) ja Vantaalla (3 800). Vantaa on edelleen Suomen neljänneksi suurin kaupunki ja ero kolmantena olevaan Tampereeseen on viime vuosina kasvanut. Vuonna 2024 Tampereella oli 8 900 asukasta enemmän kuin Vantaalla.

Kuvio 1: Vantaan väestönkehitys vuosina 2000–2024

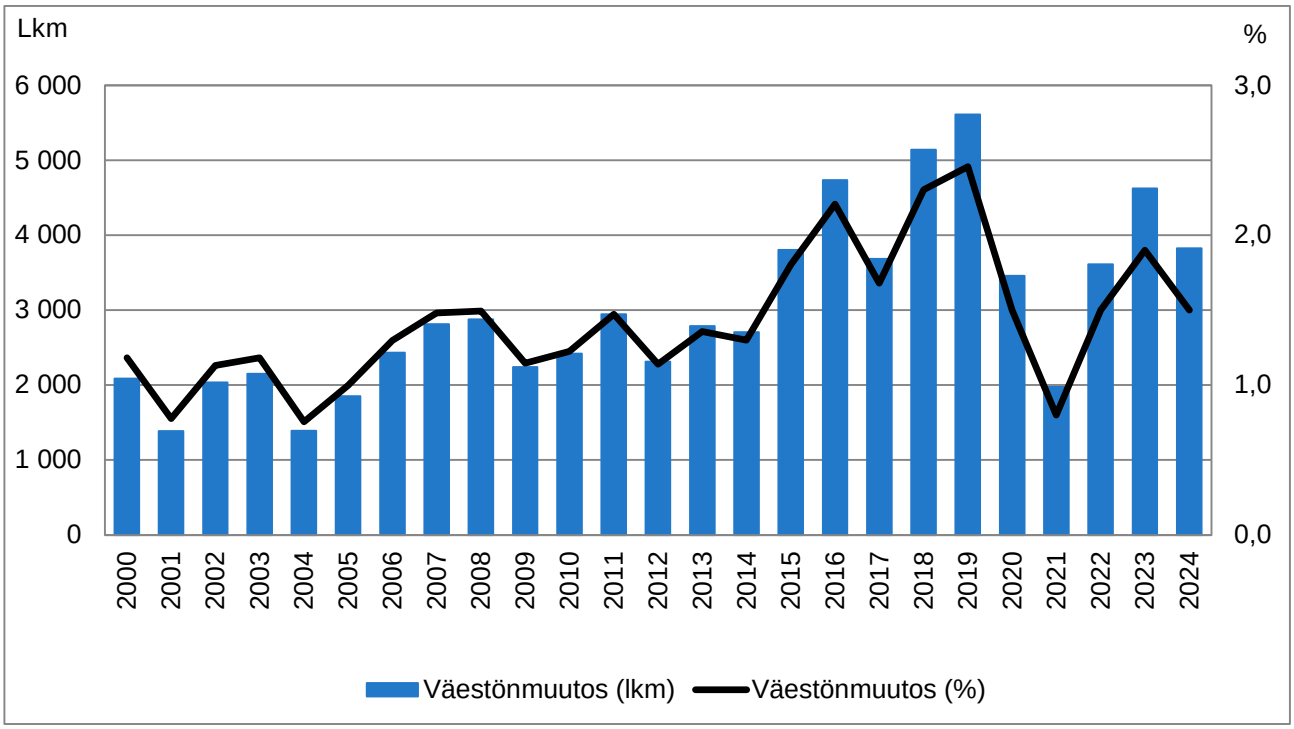

Lähde: Vantaan strategia ja tutkimus, aineistolähde: Tilastokeskus

Maahanmuutto ennätyskorkealla tasolla jo kolmen vuoden ajan

Vantaan maahanmuutto on ollut ennätyskorkealla tasolla jo kolme vuotta peräkkäin. Vuonna 2024 Vantaa sai ulkomailta muuttovoittoa 3 600 henkilöä, joka oli historian toiseksi suurin muuttovoitto ulkomailta. Melko kauaksi kuitenkin jäätiin ennätysvuodesta 2023, jolloin ulkomaan muuttovoitto kohosi 4 800 henkeen.

Ulkomaan muuttovoiton vähenemiseen vaikutti kaksisuuntainen kehitys, sillä tulomuutot Vantaalle vähenivät ja lähtömuutot kasvoivat. Vuonna 2024 ulkomailta muutti Vantaalle 919 ihmistä vähemmän kuin vuonna 2023. Lisäksi Vantaalta ulkomaille muuttavien määrä kasvoi 270 hengellä.

Kotimaan nettomuutto jäi puolestaan negatiiviseksi vuonna 2024, kun Vantaalta muutti 420 henkeä enemmän muualle Suomeen kuin sieltä muutettiin Vantaalle. Verrattuna vuoteen 2023, kotimaan muuttotappio kuitenkin puolittui.

Vuonna 2024 Vantaalla syntyi hieman alle 2 500 vauvaa ja kuolleita oli lähes 1 700 henkeä. Vaikka luonnollinen väestönkasvu nousi hieman korkeammalle tasolle kuin vuosina 2022–2023, jäi se silti alhaiseksi (+812).

Kuvio 2: Vantaan väestönkehityksen osatekijät 2000–2024

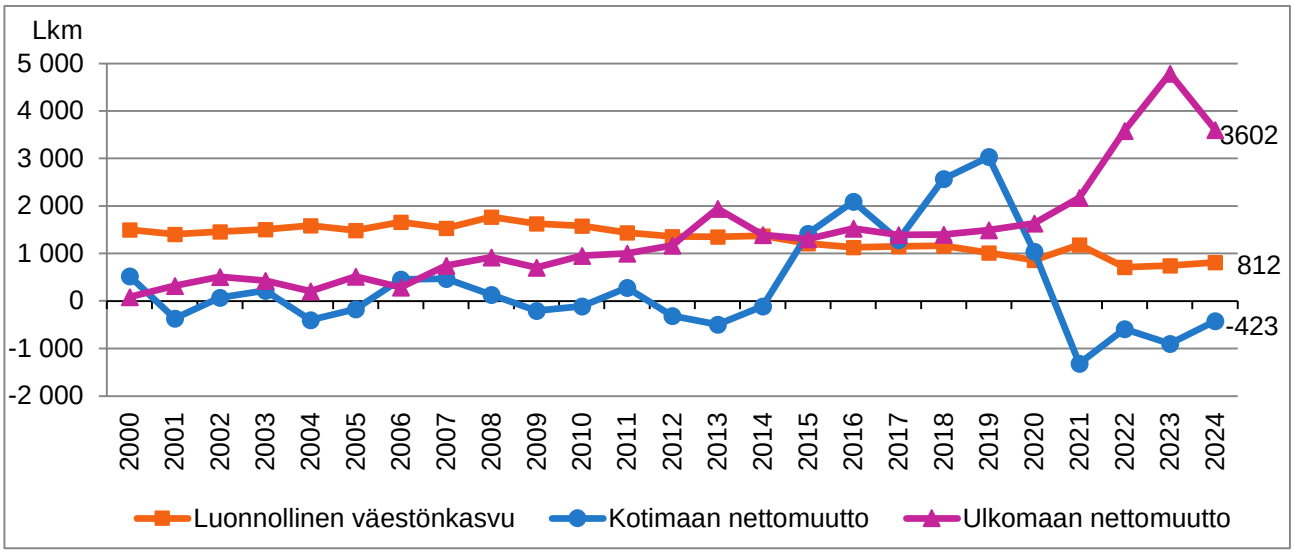

Lähde: Vantaan strategia ja tutkimus, aineistolähde: Tilastokeskus (kuvio ei sisällä väkiluvun rekisterikorjauksia)

Maahanmuuton lisäksi Vantaa on saanut jo kolme vuotta muuttovoittoa Helsingin seudun ulkopuolisesta Suomesta. Vuonna 2024 muuttovoitto oli 540 henkeä, joka oli lähes 200 enemmän kuin vuonna 2023. Vantaan nettomuutto jäi positiiviseksi myös Helsingin kanssa, mutta vain 81 henkeä. Lukema oli poikkeuksellisen alhainen, sillä ainoastaan vuonna 1996 Vantaa on saanut tätä vähemmän muuttovoittoa Helsingistä. Vuosina 2018–2020 Helsingistä saatu muuttovoitto oli poikkeuksellisen korkealla tasolla, noin 2 000 henkeä vuosittain, mutta sen jälkeen muuttovoitto on tippunut rajusti joka vuosi.

Vantaa menetti jälleen eniten väestöään Helsingin seudun kehysalueelle eli KUUMA-kuntiin. Muuttotappiota kertyi 900 henkeä, joka oli 400 henkeä vähemmän kuin vuosina 2022–2023. Tarkasteltaessa kaikkia Suomen kuntia, suurimmat muuttovoitot Vantaalta keräsivät KUUMA-kuntiin kuuluvat Tuusula (+412), Kerava (+163) ja Nurmijärvi (+154). Neljänneksi eniten muuttovoittoa Vantaalta sai Espoo, 150 henkeä. Tämä oli jo neljäs vuosi peräkkäin, kun Vantaa on menettänyt väestöään Espooseen.

Kuvio 3: Vantaan nettomuuttoliike tulo-/lähtöalueittain 2000–2024

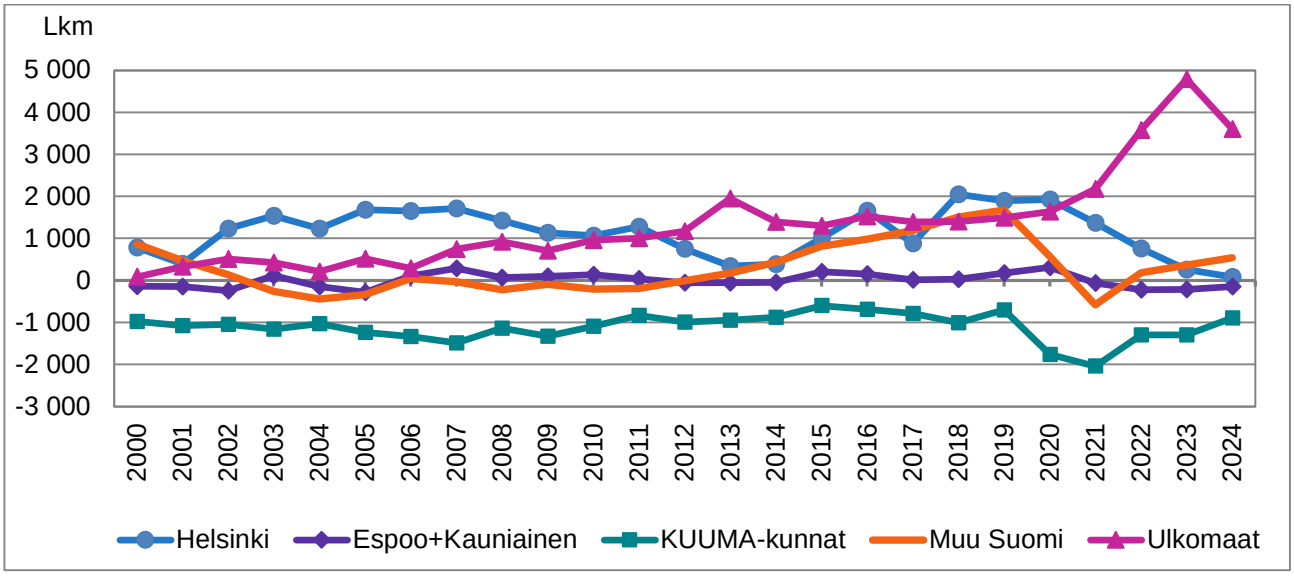

Lähde: Vantaan strategia ja tutkimus, aineistolähde: Tilastokeskus

Ulkomailta eniten muuttovoittoa Filippiineiltä

Alla olevassa kuviossa on esitetty maat, joista Vantaa on saanut eniten muuttovoittoa viime vuosina. Kahtena viime vuotena kolmen kärki on ollut sama, mutta järjestys on muuttunut. Vuonna 2024 Vantaa sai eniten muuttovoittoa Filippiineiltä, 440 henkeä. Seuraavaksi suurinta muuttovoitto oli Ukrainasta (+377) ja Serbiasta (+224), mutta molemmista maista muuttovoitto on selvästi laskenut vuodesta 2023.

Kun nettomaahanmuutto lasketaan yhteen vuosilta 2022–2024, on Vantaa saanut eniten muuttovoittoa Ukrainasta, lähes 1 300 henkeä. Seuraavaksi eniten muuttovoittoa on tullut Serbiasta, Filippiineiltä ja Uzbekistanista, runsaat 900 henkeä per maa.

Kuvio 4: Vantaan nettomaahanmuutto maittain 2022–2024 (Kuviossa on maat, joista Vantaa sai eniten muuttovoittoa vuonna 2024. Tilasto kertoo ainoastaan lähtö-/tulomaan eli kaikki muuttajat eivät välttämättä ole kyseisen maan kansalaisia.)

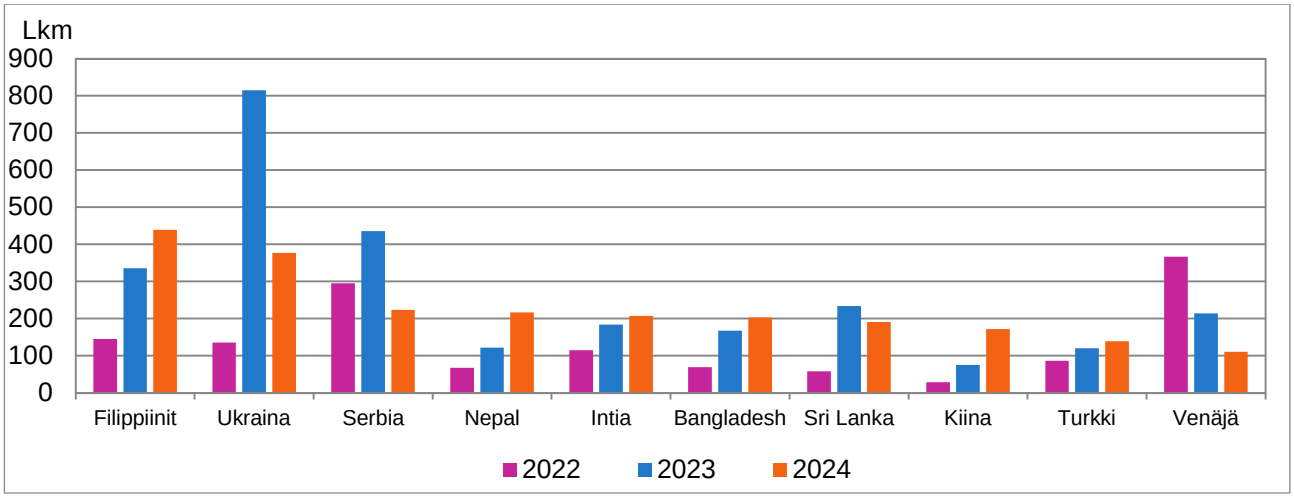

Lähde: Vantaan strategia ja tutkimus, aineistolähde: Tilastokeskus

Vieraskielisten muuttovoitosta 25 prosenttia tuli Suomesta

Vuosina 2015–2019 Vantaa sai muuttovoittoa sekä kotimaankielisistä että vieraskielisistä. Viimeiset viisi vuotta Vantaa on menettänyt kotimaankielistä väestöä ja vuonna 2021 muuttotappio oli suurimmillaan, 2 400 henkeä. Vaikka kotimaankielisten muuttotappio on siitä pienentynyt, oli se edelleen miinuksella 1 760 henkeä vuonna 2024. Vieraskielisistä Vantaa sai muuttovoittoa peräti 4 940 henkeä, joka oli tosin 750 vähemmän kuin vuonna 2023. Vieraskielisten muuttovoitosta 75 prosenttia tuli ulkomailta ja loput 25 prosenttia Suomesta.

Eniten muuttovoittoa Vantaa sai ukrainankielisistä (+573) sekä englannin- ja arabiankielisistä (+350). Ukrainankielisillä muualta Suomesta Vantaalle muuttavien osuus on kasvanut. Vuonna 2023 ainoastaan 18 prosenttia ukrainankielisten muuttovoitosta tuli muualta Suomesta, kun vuonna 2024 osuus oli jo 42 prosenttia. Osaltaan tähän vaikuttaa se, että ukrainankielisten muuttovirta etenkin ulkomailta on ylipäätään pienentynyt.

Kotimaan nettomuutto jäi positiiviseksi ainoastaan muutamassa ikäryhmässä

Iän mukaan tarkasteltuna Vantaan saama muuttovoitto vuonna 2024 perustui erityisesti 25–39-vuotiaisiin, joiden osuus muuttovoitosta oli 56 prosenttia (+1 774). Kun ikäryhmää laajennetaan 15–39-vuotiaisiin, nousi muuttovoiton osuus jo lähes 80 prosenttiin. Vantaa koki ainoat muuttotappiot 50 vuotta täyttäneessä väestössä (-294).

Nettomuuton ikäjakauma oli varsin erilainen kotimaan ja ulkomaan muuttoliikkeessä. Kotimaan nettomuutto jäi positiiviseksi ainoastaan 10–19-vuotiaissa sekä 25–29-vuotiaissa. Ulkomaan nettomuutto jäi puolestaan positiiviseksi kaikissa ikäryhmissä (tosin 60 vuotta täyttäneissä oltiin lähellä nollaa). Maahanmuutto olikin niin vahvaa, että se nosti kokonaisnettomuuton plussalle kaikissa alle 50-vuotiaiden ikäryhmissä.

Kuvio 5: Vantaan nettomuutto muuttotyypin ja muuttajien iän mukaan 2024

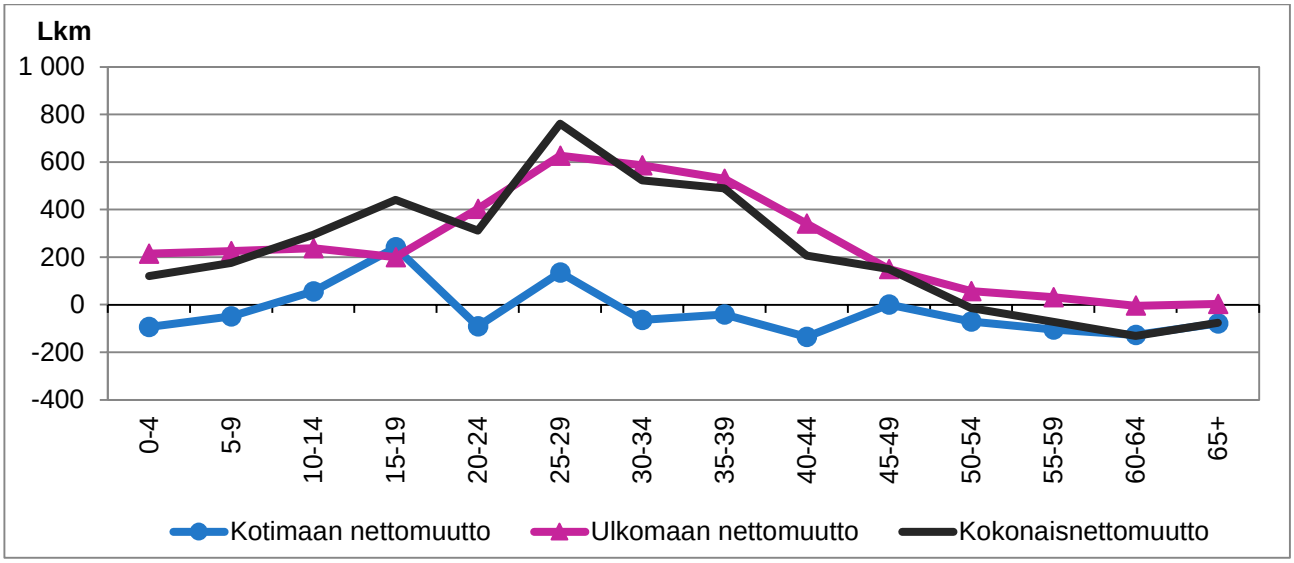

Lähde: Vantaan strategia ja tutkimus, aineistolähde: Tilastokeskus

Väestönkasvu hidastunut alkuvuodesta 2025

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Vantaan väkiluku oli lähes 252 900 vuoden 2025 heinäkuussa. Väestö on kasvanut ensimmäisten seitsemän kuukauden aikana 1 600 asukkaalla, joka oli 900 henkilöä vähemmän kuin samaan aikaan viime vuonna.

Väestönkasvun hidastuminen johtuu suurelta osin maahanmuutosta. Vuoden 2025 tammi-heinäkuussa Vantaa on saanut ulkomailta muuttovoittoa 1 100 henkeä, kun vuonna 2024 muuttovoitto oli vastaavana ajankohtana 2 100 henkeä. Nettomaahanmuutto on siis jäänyt tuhat henkeä pienemmäksi. Lisäksi kotimaan nettomuutto oli 20 henkeä plussalla, kun se viime vuonna oli 60 henkeä miinuksella. Luonnollinen väestönkasvu oli hieman korkeammalla tasolla kuin samaan aikaan viime vuonna.

Kymmenestä suurimmasta kaupungista Helsingin väestö on kasvanut alkuvuoden aikana selvästi eniten, 6 200 henkeä. Tämän jälkeen tulivat Espoo (+3 387) ja Vantaa (+1 599). Ainoastaan näissä kaupungeissa kaikki väestönmuutoksen osatekijät jäivät plussalle (luonnollinen väestönkasvu, kotimaan muuttoliike sekä ulkomaan muuttoliike). Heikoin tilanne oli Jyväskylässä, Porissa, Kuopiossa ja Oulussa, joiden väestö on vähentynyt alkuvuoden aikana.

Tammi-kesäkuussa 2025 Vantaalle ulkomailta muuttaneista 31 prosenttia oli tullut Aasiasta ja 29 prosenttia Euroopasta. Euroopasta muuttaneiden osuus oli suurin Kuopiossa (42 %) ja pienin Jyväskylässä ja Tampereella (25 %). Aasiasta muuttaneiden osuus vaihteli Tampereen 42 prosentista Kuopion 14 prosenttiin. Kaikissa suurissa kaupungeissa vähintään neljäsosalla ulkomailta muuttaneista lähtömaanosa oli tuntematon, mutta Vantaalla osuus oli peräti 37 prosenttia.

Kuvio 6: Väestönmuutosten ennakkotiedot 10 suurimmassa kaupungissa tammi-heinäkuussa 2025

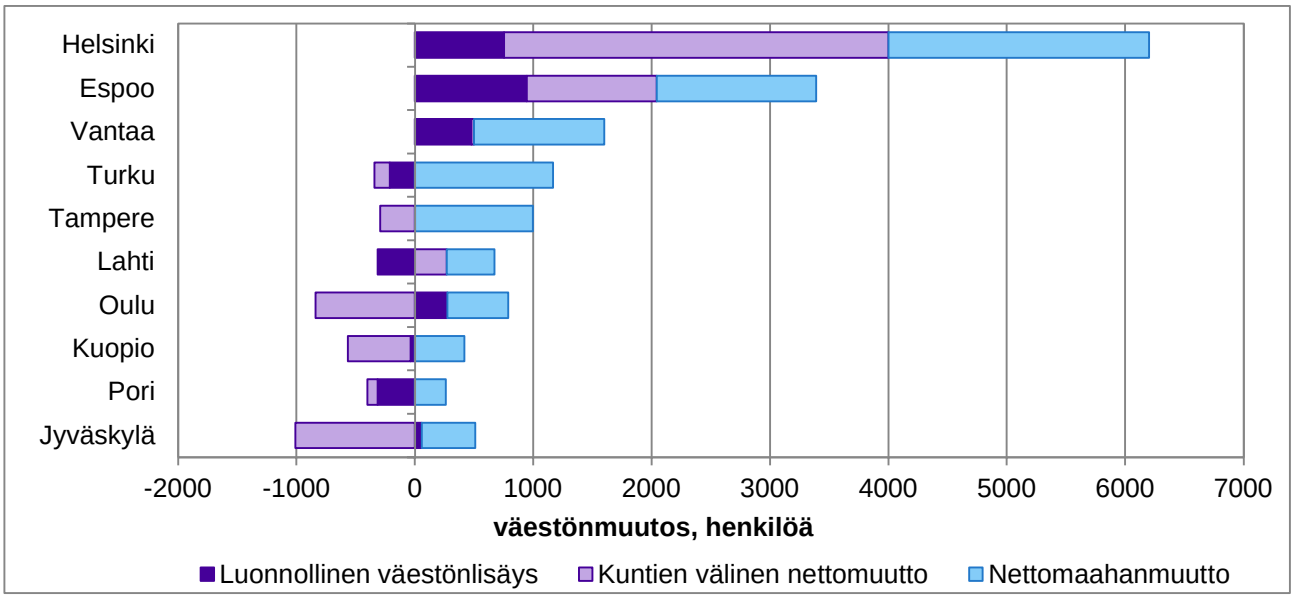

Lähde: Vantaan strategia ja tutkimus, aineistolähde: Tilastokeskus

Ennustettu väestönkasvu edellisiä ennusteita hitaampaa

Uusimman väestöennusteen mukaan Vantaan väestönkasvu jatkuu edelleen, mutta kasvun ennakoidaan olevan edellisten vuosien ennusteita hieman hitaampaa etenkin ennustekauden ensimmäisten vuosien osalta. Väestön arvioidaan kasvavan keskimäärin 1,5 prosenttia vuodessa seuraavan vuosikymmenen aikana. Uudisrakentamisen myötä kasvun arvioidaan olevan voimakkainta vuosina 2031–2034.

Ikärakenteen mukaan tarkasteltuna Vantaan väestöstä 0–6-vuotiaita oli 7,2 prosenttia, 7–15-vuotiaita 10,2 prosenttia ja 65 vuotta täyttäneitä 15,8 prosenttia vuonna 2024. Alle kouluikäisten osuus on laskenut melko nopealla tahdilla viimeiset kymmenen vuotta, kun taas kouluikäisten osuus on pysynyt lähes ennallaan. Vanhimmissa ikäryhmissä 65–74-vuotiaiden osuus on pienentynyt usean vuoden ajan, mutta 75 vuotta täyttäneiden osuus kasvaa edelleen. Nykyisin alle kouluikäisiä on jo selvästi vähemmän (7,2 %) kuin 75 vuotta täyttäneitä (7,6 %).

Väestöennusteen mukaan alle kouluikäisten määrän arvioidaan kasvavan vuoteen 2034 mennessä noin 1 400 hengellä ja peruskouluikäisten määrän vähentyvän noin 500 lapsella. Väestönkasvun ennakoidaan olevan voimakkainta 30–64-vuotiaiden ikäryhmissä, joiden määrän arvioidaan kasvavan yhteensä noin 23 000 henkilöllä. Väestön ikääntyminen näkyy Vantaalla 75 vuotta täyttäneiden ikäryhmässä, jonka ennustetaan kasvavan lähes 5 000 hengellä vuoteen 2034 mennessä.

Kuvio 7: Väestön määrän kehitys Vantaalla ikäryhmittäin vuosina 2015–2024 ja ennuste vuosille 2025–2034

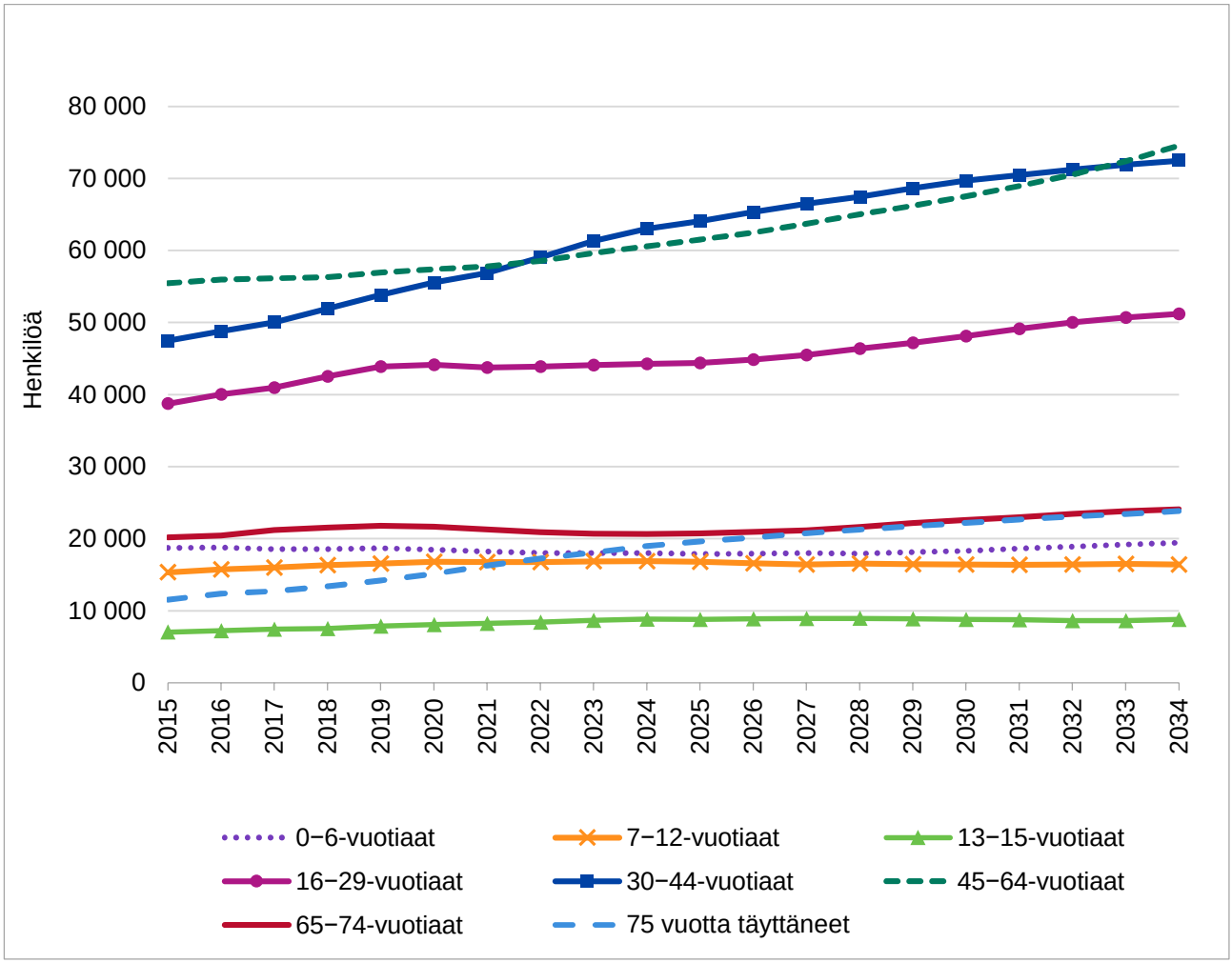

Lähde: Tilastokeskus (2015–2024) ja Vantaan kaupunki (2025–2034)

Palveluikäryhmittäin tarkasteltuna varhaiskasvatusikäisten kokonaismäärässä ennakoidaan tapahtuvan vain hyvin pieniä muutoksia tulevan viisivuotisjakson (2025–2029) aikana. Heidän määränsä arvioidaan kuitenkin kasvavan ennustekauden myöhempien vuosien (2029–2034) aikana noin 1 100 lapsella. Perusopetusikäisten lasten kokonaismäärän ennakoidaan puolestaan laskevan noin 540 lapsella tulevan kymmenvuotisjakson aikana. Laskun arvioidaan näkyvän erityisesti alakouluikäisten lasten määrässä.

Nuorisopalvelujen ikäryhmien arvioidaan kasvavan tulevan kymmenvuotisjakson aikana kokonaisuudessaan noin 6 000 henkilöllä. Ryhmän sisällä on kuitenkin selviä eroja ikäluokkien välillä, sillä esimerkiksi 8–12-vuotiainen lasten määrän arvioidaan laskevan noin 500:lla ja 16–24-vuotiaiden määrän puolestaan kasvavan lähes 4 400 henkilöllä.

64-vuotta täyttäneiden henkilöiden määrän ennakoidaan kasvavan voimakkaasti tulevien viisivuotis- ja kymmenvuotisjaksojen aikana. Heidän määränsä arvioidaan kasvavan vuoteen 2029 mennessä lähdes 4 600 henkilöllä ja vuoteen 2034 mennessä lähes 8 500 henkilöllä. Vuonna 2034 Vantaalla ennakoidaan asuvan noin 50 600 yli 64-vuotiasta henkilöä.

Taulukko 1: Väestön toteutunut (2024) ja ennustettu (2025-) määrä palveluikä-ryhmittäin

31.12.	2024	2025	2026	2027	2028	2034
Vantaa yhteensä	**251 269**	**253 931**	**257 199**	**260 955**	**265 205**	**290 877**
Varhaiskasvatuksen ikäryhmät						
10kk- 6 v	15 943	15 802	**15 812**	15 866	15 779	17 088
10kk- 2 v	5 433	5 408	**5 436**	5 529	5 614	6 119
0	2 485	2 509	**2 556**	2 571	2 604	2 839
1–2	5 019	4 990	**5 010**	5 100	5 180	5 646
3–5	7 869	7 837	**7 787**	7 558	7 606	8 249
6	2 641	2 557	**2 589**	2 779	2 559	2 720
1–6	15 529	15 384	**15 386**	15 437	15 345	16 615
Perusopetuksen ikäryhmät						
7–12	16 865	16 806	**16 571**	16 425	16 561	16 407
13–15	8 855	8 815	**8 858**	8 905	8 952	8 775
7–15	25 720	25 621	**25 429**	25 329	25 513	25 182
Nuorisopalvelujen ikäryhmät						
8–12	14 194	14 149	**13 992**	13 808	13 750	13 688
13–17	14 655	14 755	**14 917**	15 011	14 985	14 784
18–28	34 460	34 528	**34 879**	35 614	36 360	40 887
8–28	63 309	63 432	**63 788**	64 432	65 096	69 360
16–18	8 769	8 854	**9 062**	9 173	9 168	9 143
16–24	26 113	26 588	**27 404**	28 179	28 849	30 486
16–28	40 260	40 468	**40 937**	41 720	42 393	46 896
Vanhus- ja vammaispalvelujen ikäryhmät						
64+	42 098	42 891	**43 717**	44 647	45 729	50 573
75+	19 016	19 641	**20 187**	20 786	21 263	23 856
85+	4 270	4 412	**4 806**	4 860	5 101	7 918
65–74	20 659	20 738	**20 962**	21 167	21 600	24 088
75–85	15 532	15 960	**16 381**	16 621	17 053	17 247

Lähde: Tilastokeskus (vuosi 2024) ja Vantaan väestöennuste (vuodet 2025–2034)

Yleisin vieras kieli venäjä, vironkielisten määrä kääntynyt laskuun

Vantaan väestöstä 69,1 prosenttia oli suomenkielisiä, 2,1 prosenttia ruotsinkielisiä ja 28,7 prosenttia vieraskielisiä vuonna 2024. Kaupunginosissa vieraskielisten osuus vaihteli viidestä prosentista 57 prosenttiin. Kuntatasolla seuraavaksi eniten vieraskielisiä asui Espoossa (25 %), Närpiössä (21,8 %) ja Helsingissä (20,4 %).

Vantaalla puhutaan äidinkielenä yli 120 eri kieltä. Yleisin vieras kieli on venäjä, jota äidinkielenään puhui 4,3 prosenttia väestöstä. Sen jälkeen tulivat viro, arabia, albania ja somali. Venäjänkielisten määrä on jatkanut kasvuaan, mutta vironkielisten määrä on vähentynyt viimeiset kaksi vuotta, yhteensä 185 hengellä.

Arabiankielisten määrä ohitti ruotsinkielisten määrän vuonna 2023 ja nykytahdilla myös albaniankielisiä tulee olemaan enemmän kuin ruotsinkielisiä. Vuonna 2024 Vantaalla asui 6 100 arabiankielistä, vajaa 5 400 ruotsinkielistä ja 5 000 albaniankielistä. Kahtena viime vuotena kaikista eniten on kuitenkin kasvanut ukrainankielisten määrä, yhteensä 1 500 hengellä. Vuoden 2024 lopussa Vantaalla asui 2 130 ukrainankielistä.

Aasian kansalaisten määrä on kasvanut

Vantaalla asui 46 100 ulkomaan kansalaista vuonna 2024. Alla olevasta kuviosta näkee, miten paljon eri alueiden kansalaisuudet ovat Vantaalla määrällisesti lisääntyneet. Suurin kasvu on tapahtunut Aasian kansalaisten määrässä. Vuonna 2010 aasialaisia asui Vantaalla 3 100 henkilöä, kun vuonna 2024 määrä oli kasvanut jo 17 300 henkilöön.

Vuodesta 2010 vuoteen 2024 EU-kansalaisten määrä on lisääntynyt 4 600 asukkaasta 13 900 asukkaaseen ja muiden eurooppalaisten 3 400 asukkaasta 9 300 asukkaaseen. Muun Euroopan osuutta ovat viime vuosina kasvattaneet etenkin Vantaalle muuttaneet ukrainalaiset.

Kuvio 8: Vantaalla asuvat ulkomaan kansalaiset kansalaisuuden mukaan vuosina 2010–2024 (EU ei sisällä Suomea)

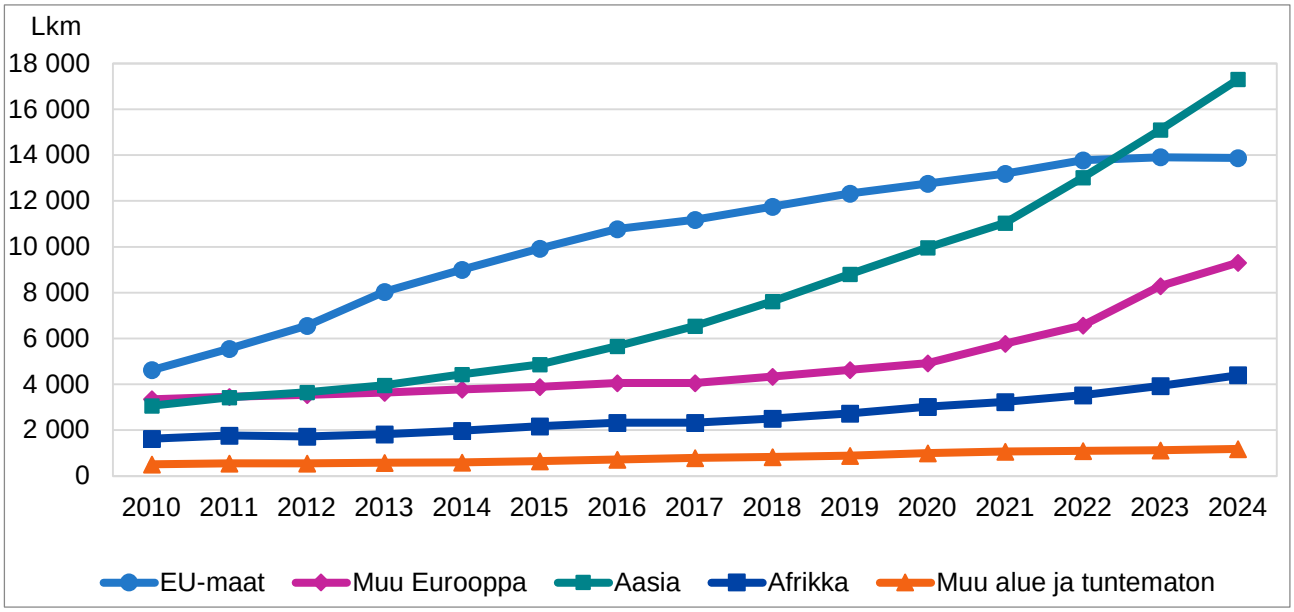

Lähde: Vantaan strategia ja tutkimus, aineistolähde: Tilastokeskus

Tutkinnon suorittaneiden osuus on laskenut edelleen

Tutkinnon suorittaneiden osuus kasvoi Vantaalla vuoteen 2020 saakka, jolloin 25 vuotta täyttäneestä väestöstä 74,1 prosentilla oli tutkinto. Tämän jälkeen osuus on laskenut ja vuonna 2024 tutkinnon suorittaneita oli 72,8 prosenttia. Miehillä tutkinnon suorittaneiden osuus on laskenut viimeiset viisi vuotta, osuuden ollessa 70 prosenttia vuonna 2024. Se on 2,5 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuonna 2019. Naisilla osuus on viimeisten vuosien aikana ollut korkeimmillaan 76,0 prosenttia, mutta vuonna 2024 osuus kääntyi laskuun. Uusimpien tietojen mukaan tutkinto oli 75,7 prosentilla 25 vuotta täyttäneistä naisista.

Vuoden 2024 lopun tietojen mukaan Vantaan 25 vuotta täyttäneestä väestöstä 27 prosenttia oli suorittanut enintään perusasteen, 37 prosenttia toisen asteen ja 36 prosenttia korkea-asteen tutkinnon. Korkea-aste voidaan jakaa kolmeen osaan, joista alimman korkea-asteen suorittaneita oli 8 prosenttia, alemman korkeakouluasteen 16 prosenttia ja ylemmän korkeakouluasteen 13 prosenttia.

Vuonna 2024 korkea-asteen suorittaneiden osuus oli kuudesta suurimmasta kaupungista korkein Espoossa (55 %) ja toiseksi korkein Helsingissä (52 %). Alhaisin osuus oli Vantaalla (36 %). Vantaa oli suurista kaupungeista ainoa, jossa toinen aste oli yleisin tutkinto, kun muissa kaupungeissa se oli korkea-aste. Väestön koulutustasomittaimen mukaan Vantaan koulutustaso painui koko maan keskiarvon alapuolelle vuonna 2013 ja siitä lähtien ero Vantaan ja muun maan välillä on hitaasti kasvanut.

Kuvio 9: Tutkinnon suorittaneiden osuus (%) 25 vuotta täyttäneestä väestöstä Vantaalla 2000–2024 (HUOM! Katkaistu asteikko)

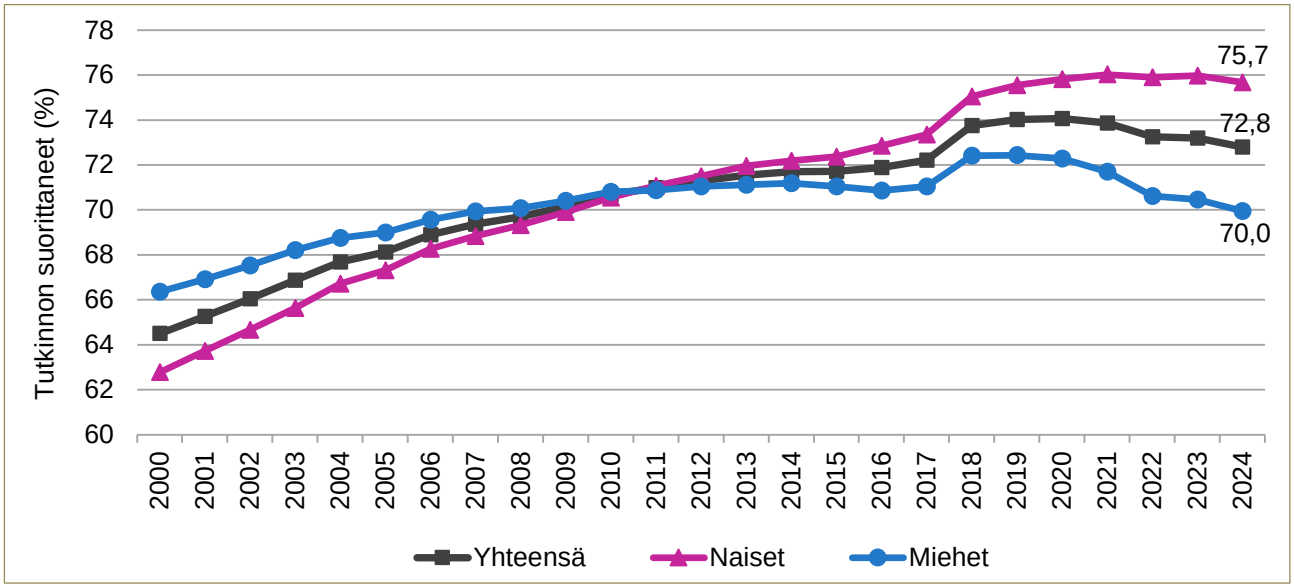

Lähde: Vantaan strategia ja tutkimus, aineistolähde: Tilastokeskus

Rakentaminen

Asuntotuotanto lähes pysähtynyt vuonna 2024

Vuosina 2020–2023 valmistui keskimäärin 3 117 asuntoa per vuosi. Kyseisten vuosien välillä ei ollut suurta vaihtelua valmistuneissa asuntomäärissä. Viime vuonna asuntotuotanto romahti, koko vuonna valmistui vain 975 asuntoa. Viime vuonnakaan ei saavutettu vielä pohjaa, tänä vuonna tulee valmistumaan vielä vähemmän asuntoja kuin viime vuonna. Vuoden 2025 kahden ensimmäisen vuosikolmanneksen aikana valmistui vain 232 asuntoa, mikä on 608 asuntoa vähemmän kuin viime vuonna samalla aikavälillä.

Vuonna 2024 valmistuneista asunnoista valmistui kolme kymmenestä Aviapolikseen (30,4 %). Joka neljäs valmistuneista asunnoista sijaitsi joko Tikkurilassa (25,2 %) tai Myyrmäessä (24,3 %). Kivistöön valmistui joka kymmenes asunto.

Vuonna 2024 valmistuneista asunnoista sijaitsi 795 kerrostaloissa ja 180 pientaloissa. Edellisvuonna vastaavat luvut olivat 2 717 ja 452. Tämän vuoden kahden ensimmäisen kolmanneksen aikana valmistui 146 asuntoa kerrostaloihin ja 86 pientaloihin.

Vuoden 2025 kahden ensimmäisen neljänneksen aikana aloitettiin 422 asunnon rakentaminen, mikä on 105 asuntoa enemmän kuin viime vuonna samaan aikaan. Vuosina 2015–2024 aloitettiin kahden ensimmäisen neljänneksen aikana vuosittain keskimäärin 1 799 asunnon rakentaminen.

Tänä vuonna aloitetuista asunnoista sijaitsee 299 kerrostaloissa. Näiden kerrostalojen asunnoista on 22,4 prosenttia yksiöitä ja 36,5 prosenttia kaksioita. Joka kolmas asunto on rakenteilla olevista asunnoista kolmio ja joka kuudestoista neliö.

Tämän vuoden kaikista aloitetuista asunnoista on noin 90 suurempia perheasuntoja (vähintään neljä huonetta). Suuremmista perheasunnoista sijaitsee 18 asuntoa kerrostaloissa.

Uusien ja vanhojen asuntojen välinen hintaero on paisunut niin suureksi, että se on tyrehdyttänyt uusien asuntojen kaupan Vantaalla lähes täysin. Hintaero johtuu siitä, että vanhat asunnot ovat halventuneet reilusti mutta uudet eivät. Vanhojen asuntojen hinnat määräytyvät pitkälti markkinoilta,

kun taas uusien asuntojen hinnat määräytyvät keskeisesti rakennuskustannusten ja tonttihintojen perusteella.

Kuvio 10a: Valmistuneet asunnot suuralueittain Vantaalla vuosina 2000–2024

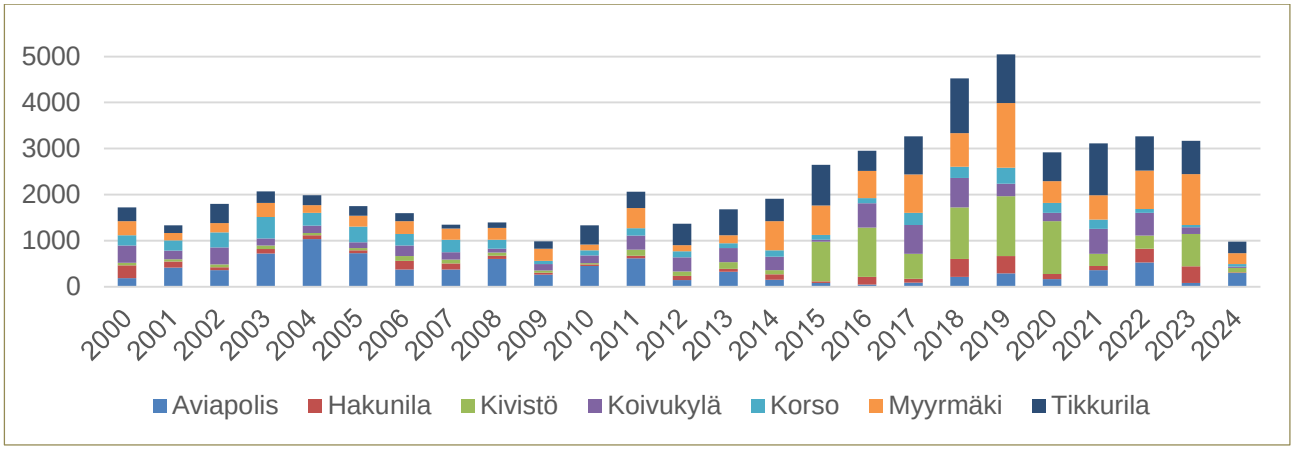

Lähde: Vantaan Matti-järjestelmä

Vantaalla on vuokra-asuntojen ylitarjontaa, minkä seurauksena uusien vuokrasuhteiden vuokrat vapailla markkinoilla ovat alentuneet selvästi. Vuokrakysyntää painavat tällä hetkellä myös asumistukeen tehdyt tiukennukset. Asumistukileikkaukset ovat saaneet monen vuokra-asujan muuttamaan pienempään asuntoon, asumaan pidempään vanhempien luona tai suosimaan yhteisasumista. Vantaalla on väestönkasvu ollut varsinkin edellisinä vuosina poikkeuksellisen voimakasta, mutta kun vuokra-asujat ovat samalla tiivistäneet asumistaan, niin kunnan väestönkasvun vaikutus asuntokuntien määrän kasvuun on ollut maltillista.

Koko maassa kotitalouksien asunto- ja sijoitusasuntolainat ovat kasvaneet viime kuukausina hieman. Lainakannan lähtötaso on kuitenkin alhainen, mutta muutossuunta on selvä. Mikäli kotitalouksien kokema työttömyysuhka ei pahene ja kuluttajien luottamus tulevaisuuteen kokonaisuudessaan paranee, niin myös asuntokysyntä tulee piakkoin elpymään.

Kuvio 10b: Valmistuneiden asuntojen määrät suuralueittain Vantaalla vuonna 2024

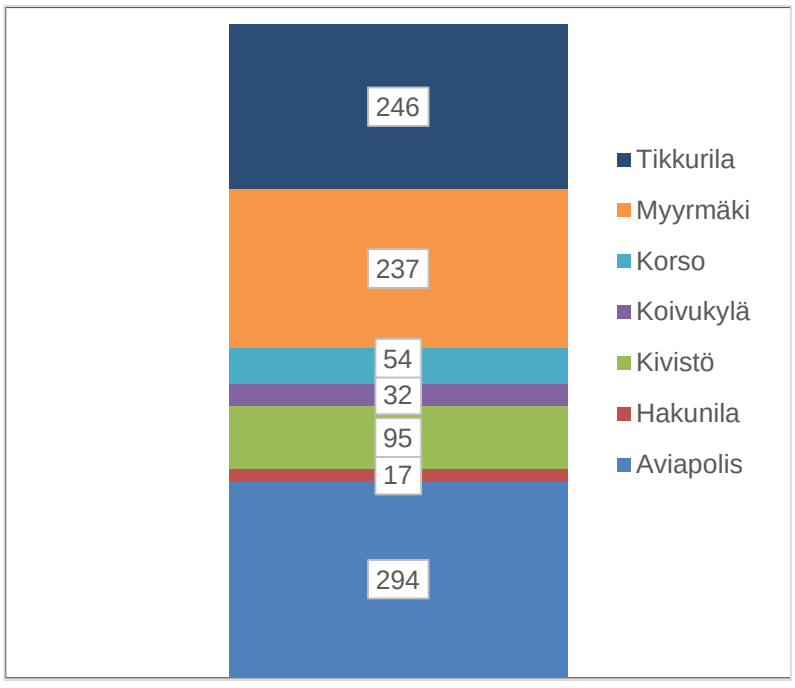

Lähde: Vantaan Matti-järjestelmä

Työllisyys

Työttömyys on kasvanut Vantaalla

Heinäkuussa 2025 Vantaalla oli 19 500 työtöntä ja työttömyysaste oli 14,6 prosenttia. Yhtä korkeita lukemia on viimeksi koettu koronavuosina. Keväällä 2023 Vantaan työttömyysaste oli 10,2 prosenttia, mutta sen jälkeen työttömyydessä on ollut selkeä kasvava trendi, vaikka väliin mahtuu laskujakin. Vuoden 2025 heinäkuussa työttömiä oli 2 000 enemmän kuin vastaavana ajankohtana vuonna 2024 ja peräti 4 600 enemmän kuin vuonna 2023.

Kuvio 11: Työttömät ja lomautetut kuukausittain Vantaalla vuoden 2015 tammikuusta lähtien

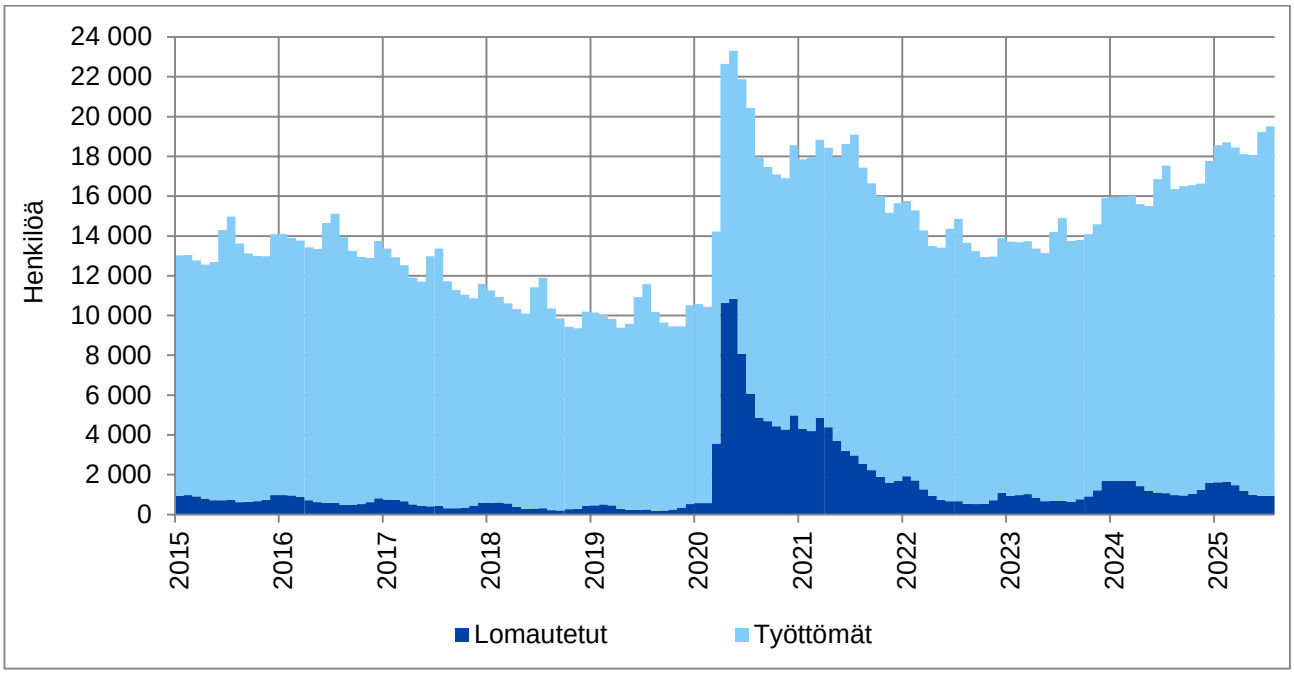

Lähde: Vantaan strategia ja tutkimus, aineistolähde KEHA-keskus (päivitetty 26.8.2025)

Työttömyyden kasvu koskettaa niin miehiä kuin naisia. Heinäkuussa 2025 Vantaalla oli työttömänä 10 380 miestä ja 9 120 naista, kun vuotta aiemmin sekä työttömiä miehiä että naisia oli tuhat vähemmän. Miesten työttömyys on selkeästi korkeammalla tasolla kuin naisten. Kesäisin sukupuolten välinen ero kuitenkin kaventuu, koska etenkin työttömien naisten määrä kasvaa.

Pitkäaikaistyöttömyys noussut ennätyskorkealle tasolle

Edellisen kerran pitkäaikaistyöttömyys oli ennätyslukemissa vuodenvaihteessa 2021/2022, jolloin Vantaalla oli 6 700 pitkäaikaistyötöntä. Pienen laskukauden jälkeen pitkäaikaistyöttömyys on jälleen kasvanut vuoden 2023 toukokuusta lähtien. Koronavuosien taso ohitettiin vuoden 2025 alussa eli pitkäaikaistyöttömien määrä on ollut historiallisen korkealla tasolla jo seitsemän kuukauden ajan. Heinäkuussa 2025 Vantaalla oli 7 800 pitkäaikaistyötöntä.

Nuorisotyöttömyydelle on tyypillistä selkeä vaihtelu vuodenaikojen mukaan, kun nuoriso hakeutuu opintoihin tai valmistuu niistä. Etenkin kesäisin nuorisotyöttömyys kasvaa. Kausivaihtelusta huolimatta alle 25-vuotiaiden työttömyys on ollut noususuunnassa runsaan parin vuoden ajan. Keväällä 2023 Vantaalla oli 1 200 nuorisotyötöntä, kun kesällä 2025 heitä oli tuhat enemmän, 2 200 henkilöä. Tätä enemmän nuorisotyöttömiä oli viimeksi vuonna 2021.

Nuorten työttömyysaste oli kesällä 2025 yli 17 prosenttia, kun se keväällä 2023 oli alimmillaan 9,5 prosenttia. Toki vielä on matkaa koronakevään 2020 lukemiin, jolloin nuorten työttömyysaste kohosi lähelle 24 prosenttia.

Kuvio 12: Alle 25-vuotiaiden ja pitkäaikaistyöttömien määrät Vantaalla vuoden 2015 tammikuusta lähtien

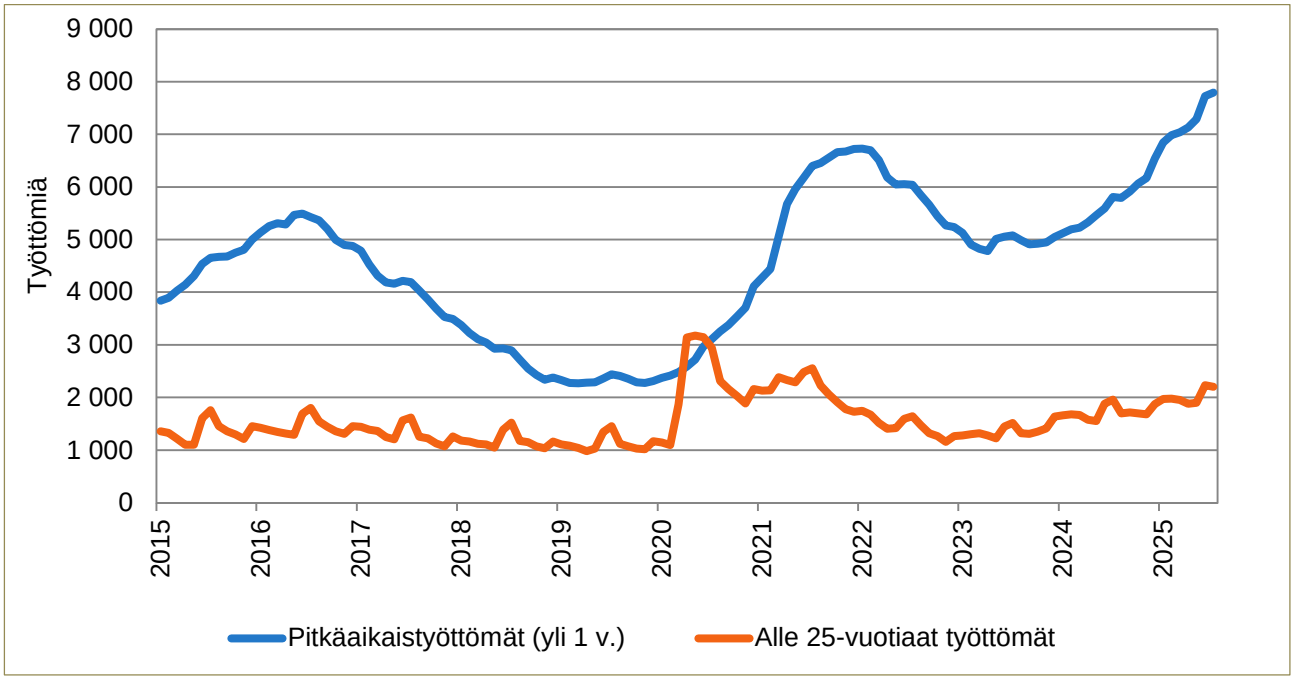

Lähde: Vantaan strategia ja tutkimus, aineistolähde KEHA-keskus (päivitetty 26.8.2025)

Vuoden 2023 kesällä Vantaan ja Helsingin pitkäaikaistyöttömyys oli samalla tasolla kuin vuoden 2016 tammikuussa, mutta Espoossa se oli selvästi alhaisempi. Tämän jälkeen pitkäaikaistyöttömyys lähti Vantaalla aiemmin nousuun kuin naapurikaupungeissa ja myös taso on noussut korkeammalle. Kaikissa kolmessa kaupungissa pitkäaikaistyöttömyyden taso oli kuitenkin kesällä 2025 selvästi korkeampi kuin kymmenen vuotta sitten tai koronapandemian aikana.

Kuvio 13: Pitkäaikaistyöttömyyden kehitys pääkaupunkiseudulla (tammikuu 2016=100)

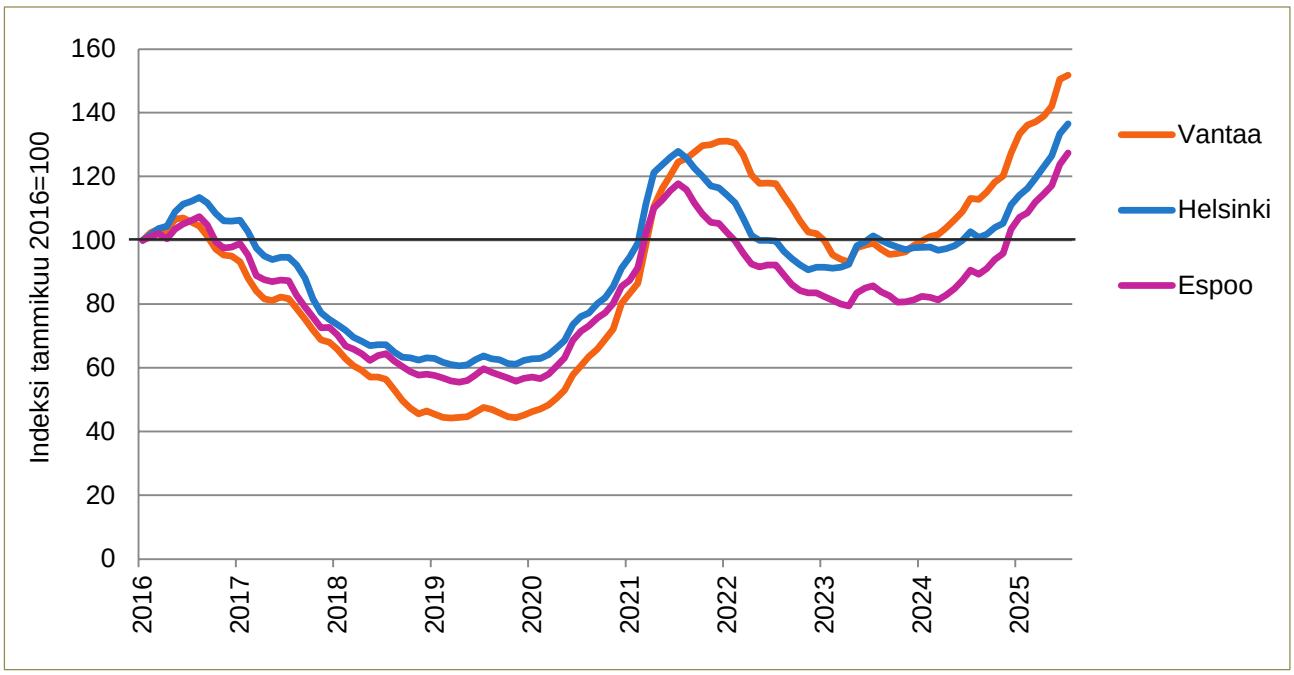

Lähde: Vantaan strategia ja tutkimus, aineistolähde KEHA-keskus (päivitetty 26.8.2025)

Muunkielisten työttömyys noussut koronavuosia korkeammalle tasolle

Vantaalla asuvien suomen- ja ruotsinkielisten työttömien määrä nousi koronan alkuaikoina 16 600 henkilöön, josta se laski alimmillaan 7 300 henkilöön. Viime vuosina työttömyys on jälleen kääntynyt kasvuun ja heinäkuussa 2025 suomen- ja ruotsinkielisiä työttömiä oli 10 400. Muiden kuin suomen- tai ruotsinkielisten työttömien määrä kohosi selvästi koronan aikana, mutta samanlaista laskua kuin suomen- ja ruotsinkielisillä ei tapahtunut. Muunkielisten työttömyys on Vantaalla jo pitkään ollut koronavuosia korkeammalla tasolla. Heinäkuussa 2025 muunkielisiä työttömiä oli enemmän kuin koskaan aiemmin, 9 060 henkilöä.

Uusimpien tietojen mukaan kaikista Vantaan työttömistä 53 prosenttia oli suomenkielisiä, yksi prosentti ruotsinkielisiä ja loput 46 prosenttia muunkielisiä. Espoossa muunkielisten osuus työttömistä oli lähellä Vantaata, 44 prosenttia, mutta Helsingissä osuus oli selvästi alhaisempi, 35 prosenttia.

Kuvio 14: Suomen- ja ruotsinkieliset ja muunkieliset työttömät Vantaalla vuoden 2015 tammikuusta lähtien

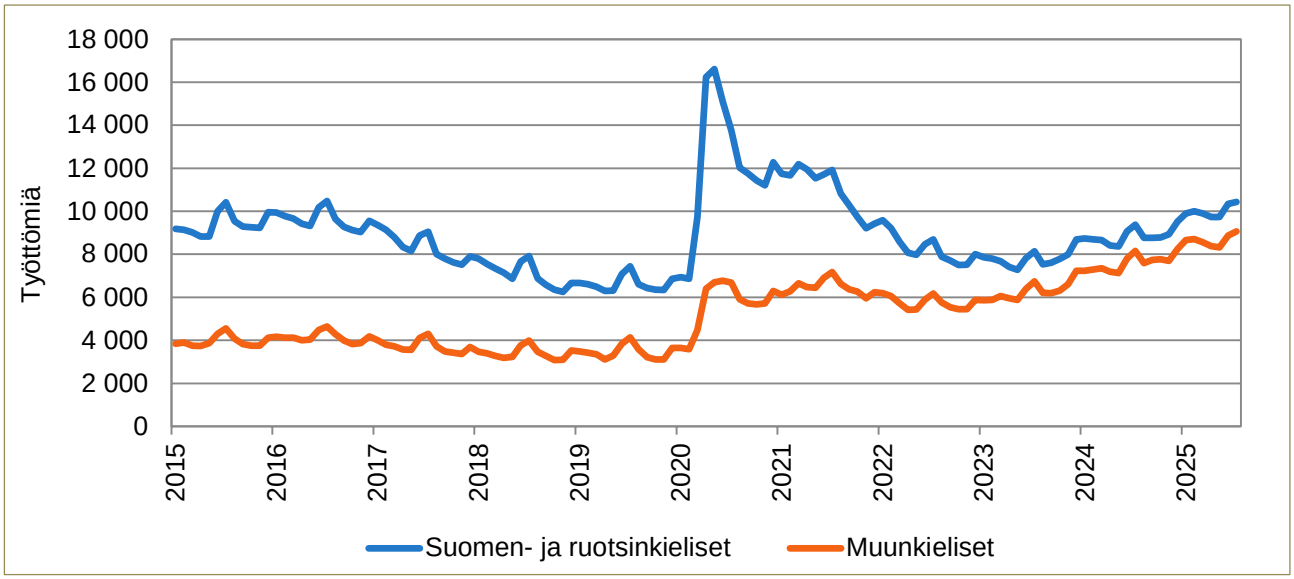

Lähde: Vantaan strategia ja tutkimus, aineistolähde KEHA-keskus (päivitetty 26.8.2025)

Työpaikkoja auki historiallisen vähän

Avointen työpaikkojen määrä on Vantaalla ollut alhaisella tasolla jo pitkään, mutta kesällä 2025 saavutettiin tähänastinen aallonpohja. Kesä- ja heinäkuussa oli avoinna alle 420 työpaikkaa, mikä oli vähemmän kuin kertaakaan aiemmin koko pitkällä aikasarjalla vuodesta 2006 lähtien.

Vuonna 2022 Vantaalla oli runsaasti avoimia työpaikkoja läpi vuoden. Vuoden alussa työpaikkoja oli auki enemmän ja kesällä vähän vähemmän, kuten muinakin vuosina. Vuodesta 2022 lähtien kehitys on kuitenkin ollut laskusuuntaista, mikä näkyy hyvin alla olevassa kuviossa. Kun verrataan samaa kuukautta vuosina 2022–2025, on vuosi vuodelta tultu alaspäin avointen työpaikkojen määrissä. Heinäkuussa 2025 avoimia työpaikkoja oli 300 vähemmän kuin vuosi sitten ja 1 900 vähemmän kuin kaksi vuotta sitten. Vuoden alussa erot olivat kuukausien välillä vielä suuremmat.

Vantaa ei kuitenkaan ole ainoa suuri kaupunki, jossa työpaikkoja on vähän tarjolla. Myös Helsingissä ja Espoossa oli ennätyksellisen vähän avoimia työpaikkoja kesällä 2025.

Kuvio 15: Avoimet työpaikat Vantaalla kuukauden lopussa vuosina 2022–2025

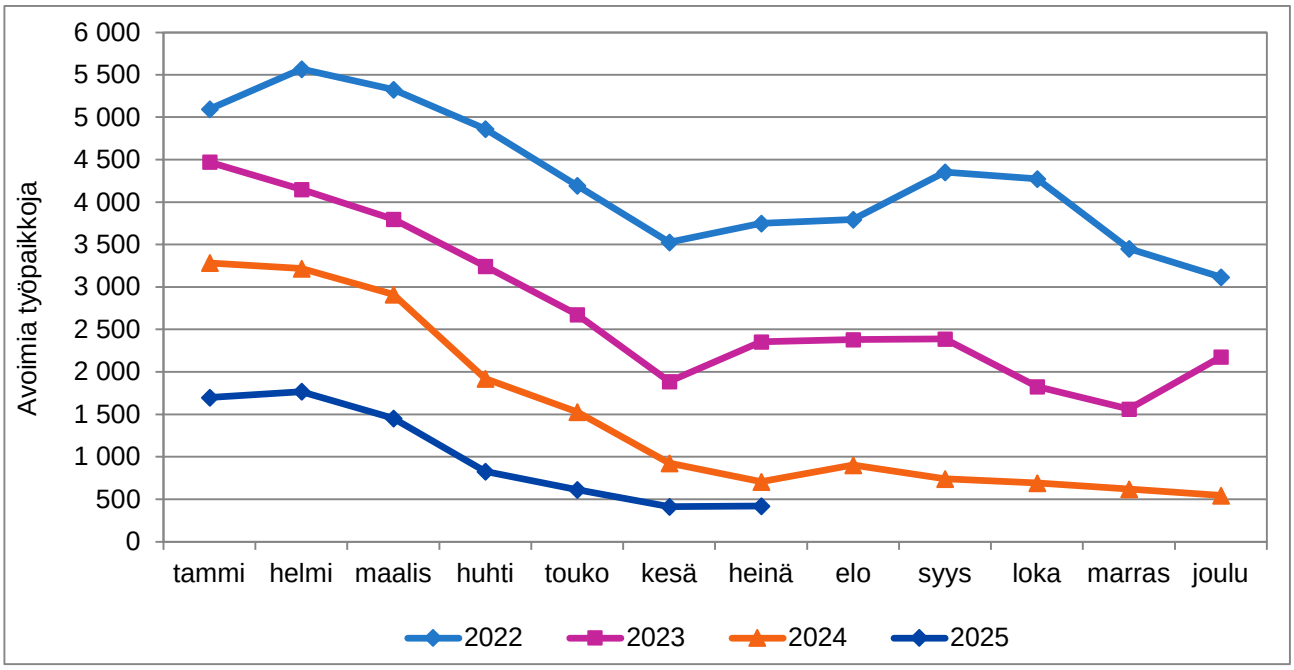

Lähde: Vantaan strategia ja tutkimus, aineistolähde KEHA-keskus (päivitetty 26.8.2025)

Hyvinvointi ja turvallisuus

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyöhön tulee kiinnittää huomiota

Hyvinvoiva väestö on elinvoimaisen kunnan edellytys. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen myötä sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyivät hyvinvointialueiden järjestettäväksi 1.1.2023. Vastuu asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä on kuitenkin edelleen säilynyt myös kunnilla. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa on suunniteltu kannustimeksi, jonka perusteella kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus osaksi määräytyy. Tällä halutaan kannustaa kuntia laadukkaaseen hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöhön sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen jälkeenkin.

Kunnan aktiivisuutta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä arvioidaan HYTE-kertoimella. Kerroin arvioidaan asteikolla 0–100. Korkeampi HYTE-kerroin tarkoittaa, että kunta on tehnyt enemmän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä, ja saa näin myös enemmän rahoitusta suuremman valtionosuuden kautta.

Vantaalla HYTE-kerroin on laskenut vuosina 2023 ja 2024. Vuonna 2024 Suomen suurimmista kuudesta kunnasta korkein HYTE-kerroin oli Helsingissä (71), alhaisin Oulussa ja Turussa (63). Vantaa ja Tampere edustivat keskitasoa (65).

Kuvio 16: HYTE-kerroin Suomen kuudessa suurimmassa kaupungissa vuosina 2022–2024

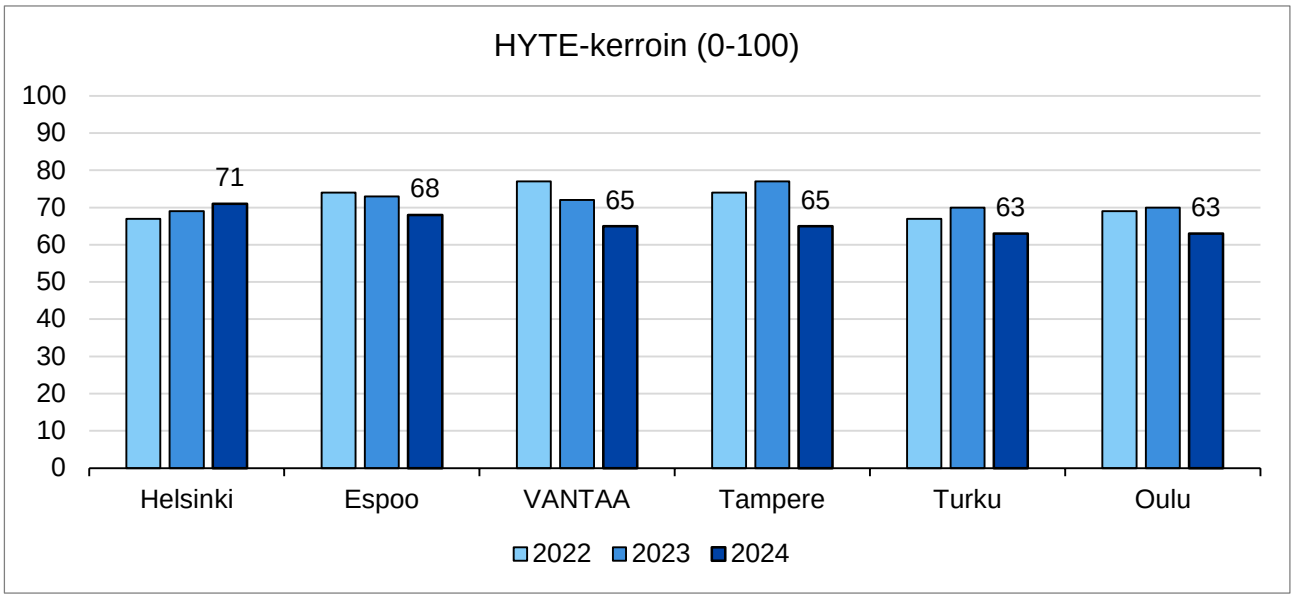

Lähde: Vantaan strategia ja tutkimus, aineistolähde: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL)

HYTE-kertoimen perusteella määräytyvä valtionosuus lasketaan asukasmäärän, HYTE-kertoimen sekä asukaskohtaisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perushinnan avulla. Väestönkasvusta ja perushinnan noususta huolimatta Vantaan saama HYTE-kertoimeen perustuva valtionosuus on viime vuosina pysynyt noin 5 miljoonassa eurossa. Helsingissä ja Espoossa HYTE-valtionosuus on kasvanut erityisesti vuoden 2024 aikana.

Kuvio 17: HYTE-kertoimeen perustuvat valtionosuudet Suomen kuudessa suurimmassa kaupungissa vuosina 2022–2024

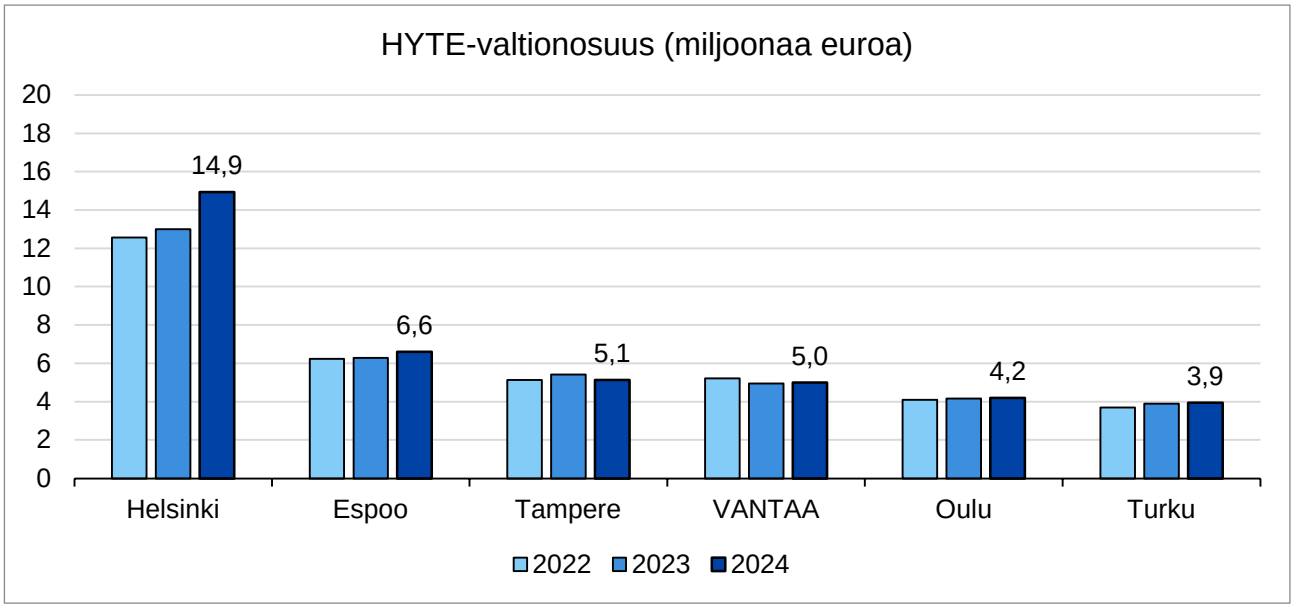

Lähde: Vantaan strategia ja tutkimus, aineistolähde: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL)

HYTE-kertoimeen vaikuttavat tulosindikaattorit: Lasten ja nuorten koettua terveyttä ja koulutusta parannettava

HYTE-kertoimen laskenta perustuu toimintaa kuvaaviin prosessi-indikaattoreihin sekä tuloksia kuvaaviin tulosindikaattoreihin. Prosessi-indikaattoreihin vaikuttavat peruskoulut, liikunta, kuntajohto

sekä kulttuuri. Tulosindikaattorit puolestaan mittaavat muutosta väestön hyvinvoinnissa ja terveydessä.

Kuntien HYTE-kertoimen tulosindikaattoreihin kuuluvat koettu terveys (8–9 luokkalaiset), ylipaino (8–9 luokkalaiset), koulutuksen ulkopuolelle jääneet (17–24-vuotiaat), toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet (25–64-vuotiaat), työkyvyttömyyseläkettä saaneet (25–64-vuotiaat) sekä ikäihmisten kaatumisiin liittyvät hoitojaksot.

Koettu terveys on heikentynyt viime vuosina ja siinä on havaittavissa suuria eroja tyttöjen ja poikien välillä. Esimerkiksi vuonna 2023 noin joka kolmas (36 %) vantaalla asuvista 8. ja 9. luokan tytöistä koki terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, kun pojilla vastaava osuus oli noin viidennes (18 %). Vastaavan ikäisistä pojista 19 ja tytöistä 15 prosenttia oli ylipainoisia.

Kuvio 18: Koettu terveys ja ylipaino vantaalaisilla 8. ja 9. luokan oppilailla vuosina 2017–2023

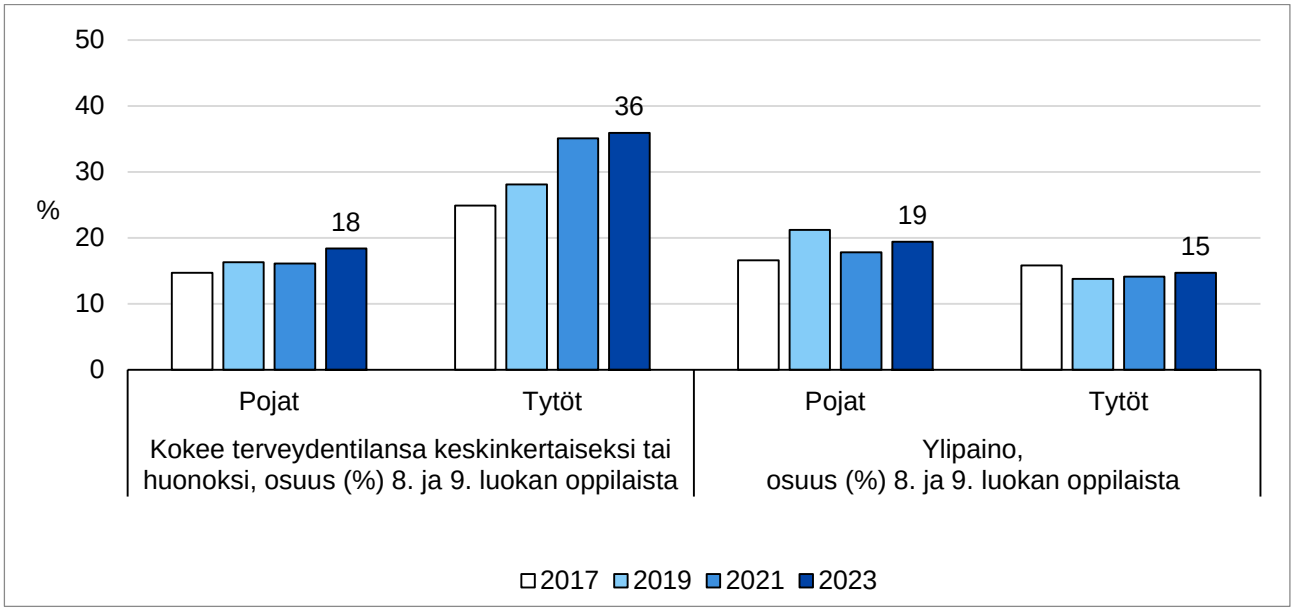

Lähde: Vantaan strategia ja tutkimus, aineistolähde: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL), Kouluterveyskysely

Koulutuksen ulkopuolelle jääneiden osuus on hieman kasvanut nuorilla vantaalaisilla aikuisilla. Esimerkiksi vuonna 2023 osuus oli 17–24-vuotiailla miehillä hieman vajaa 17 prosenttia, kun vuonna 2019 se oli noin 14 prosenttia. Naisilla osuus on hieman alhaisempi, heistä noin 11 prosenttia oli jäänyt koulutuksen ulkopuolelle vuonna 2023.

Toimeentulotulotukea pitkäaikaisesti saaneiden osuus väestöstä on puolestaan hieman pienentynyt viime vuosien aikana. Vastaava kehitys on nähtävissä työkyvyttömyyseläkettä saaneiden osuudessa. Vuonna 2024 hieman alle neljä prosenttia 25–64-vuotiaista vantaalaisista miehistä ja naisista oli saanut pitkäaikaisesti toimeentulotukea. Työkyvyttömyyseläkettä saaneiden osuus oli samalla tasolla.

Kuvio 19: Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat Vantaalla. Osuus vastaavan ikäisestä vantaalaisesta väestöstä vuosina 2019–2023

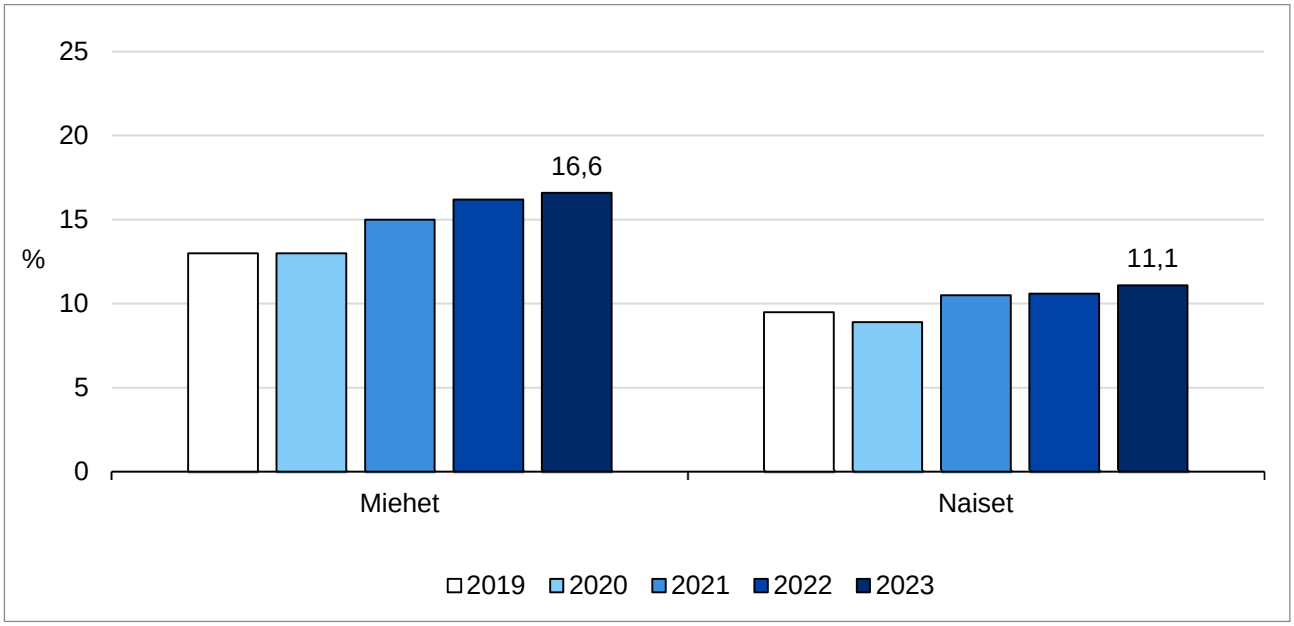

Lähde: Vantaan strategia ja tutkimus, aineistolähde: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL, Sotkanet) ja Tilastokeskus

Kuvio 20: Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden sekä työkyvyttömyyseläkettä saaneiden 25–64-vuotiaiden osuudet vastaavan ikäisestä väestöstä Vantaalla vuosina 2020–2024

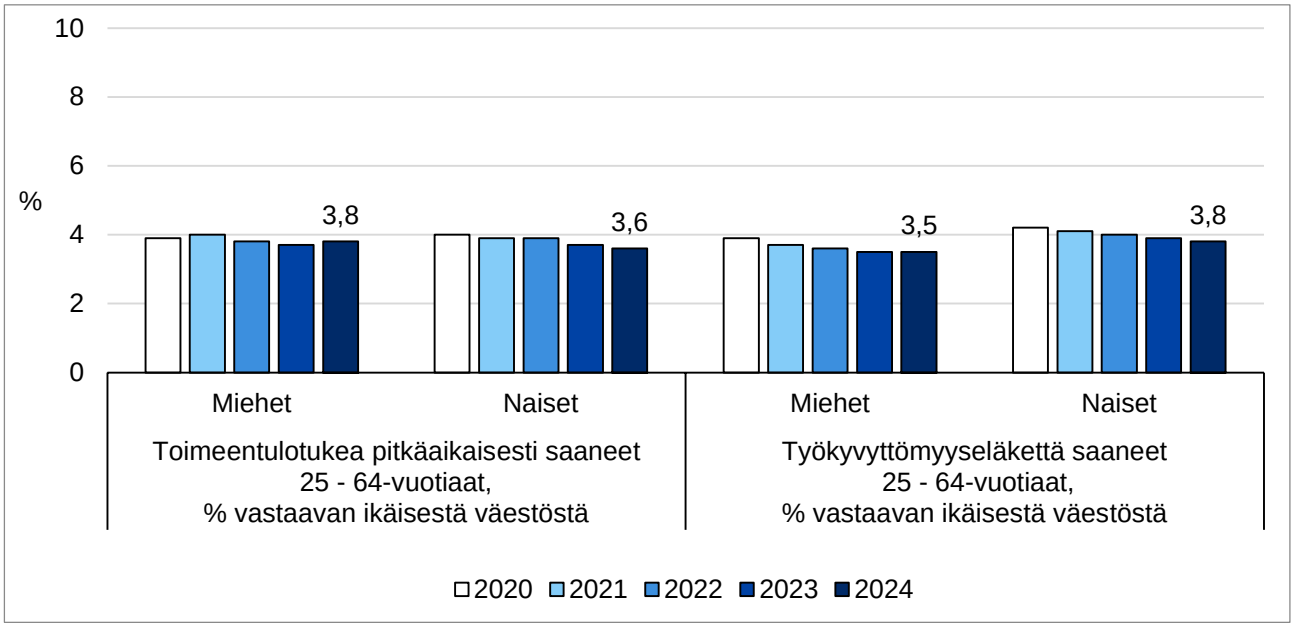

Lähde: Vantaan strategia ja tutkimus, aineistolähde: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL, Sotkanet), Eläketurvakeskus ja Kela

HYTE-kertoimen tulosindikaattoreiden laskentaa kuuluu myös 65 vuotta täyttäneiden kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot. Hoitojaksoja on naisilla hieman miehiä enemmän. Esimerkiksi vuonna 2024 kaatumisiin ja putoamisiin liittyviä hoitojaksoja (per 10 000 vastaavan ikäistä) oli naisilla noin 340 ja miehillä noin 300.

Kuvio 21: Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä vantaalaisilla (/10 000 vastaavan ikäistä)

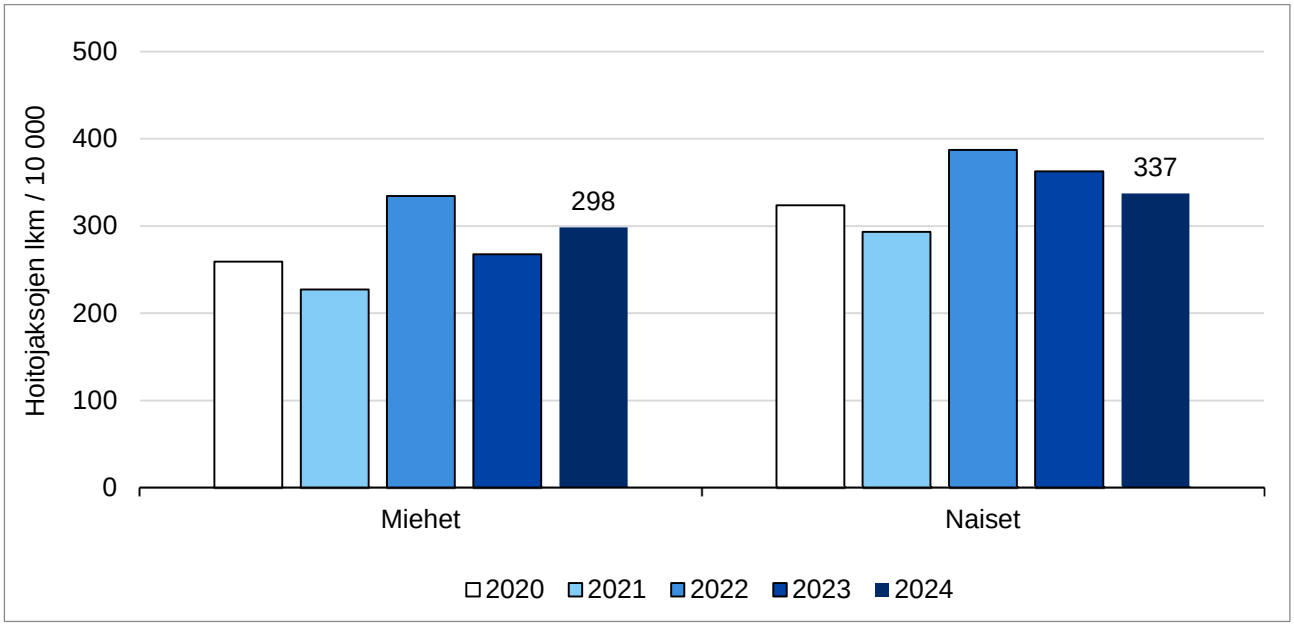

Lähde: Vantaan strategia ja tutkimus, aineistolähde: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL, Sotkanet)

Alle 30-vuotiaiden rikollisuus Vantaalla – Tilastollinen katsaus vuosilta 2010–2024

Rikollisuuden kehitys alle 30-vuotiaiden keskuudessa oli laskeva vuosina 2010–2020. Lasku kuitenkin pysähtyi 2020-luvun taitteessa, ja vuonna 2023 rikosten määrä nousi korkeimmalle tasolleen sitten 2010-luvun, ylittäen vuoden 2010 tason yli kymmenellä prosentilla. Rikollisuuden kasvu oli erityisen voimakasta vuosien 2022 ja 2023 välillä, jolloin alle 30-vuotiaiden tekemiä rikoksia raportoitiin 65 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuotena. Merkittävintä kasvu oli alle 15-vuotiaiden henkeen ja terveyteen kohdistuneissa rikoksissa sekä pahoinpitelyrikoksissa, joiden määrä yli kolminkertaistui vuodessa. Kasvua ilmeni lähes kaikissa rikostyypeissä ikäluokkaryhmästä riippumatta, lukuun ottamatta 15–17-vuotiaiden tekemien seksuaalirikosten määrää, joka väheni vuoden 2022 21 tapauksesta vuoden 2023 kymmeneen. Kokonaisuudessaan seksuaalirikosten trendi on ollut nouseva vuodesta 2015 alkaen. Ikäryhmissä 15–17- ja 18–29-vuotiaat rikokset kohdistuivat erityisesti omaisuuteen, kuten törkeisiin ryöstöihin. Törkeiden ryöstörikosten määrä 15–17-vuotiailla yli kaksinkertaistui vuoden 2022 ja 2023 välillä, kun taas 18–29-vuotiailla kasvu oli 74 prosenttia.

Omaisuusrikosten painopiste on siirtynyt varkauksista ryöstöihin, ja rikosten luonne on muuttunut entistä vakavammaksi. Pahoinpitelyrikosten lisääntyminen vaikuttaa kielteisesti Vantaan alueen turvallisuuteen, asumisviihtyvyyteen sekä yritysten investointihalukkuuteen ja sijoittumiseen kaupunginosittain rikollisuuden aiheuttaman mainehaitan vuoksi.

Alle 30-vuotiaiden rikollisuus Vantaalla on kokenut vaihtelevia kehityskulkuja viimeisten viidentoista vuoden aikana, ja tuoreimmat tilastot osoittavat, että vuoden 2023 piikin jälkeen rikosten määrä on laskenut useimmissa ikäryhmissä, joskin pysyneet edeltäviä vuosia korkeammalla tasolla. Tämä saattaa osaltaan selittää havaittua laskua koetussa tyytyväisyydessä sekä kasvaneen rikollisuuden kokemuksessa 2020-luvun alun ja vuoden 2024 asukaskyselyiden tuloksia vertailtaessa.

Kuvio 22: Alle 29-vuotiaiden tekemät rikokset Vantaalla vuosina 2010–2024. Kuvattuina rikosten kokonaismäärä Vantaalla eri rikostyypeissä. Oranssilla kuvattuina alle 15-vuotiaiden ja harmaalla 15–17-vuotiaiden tekemät rikokset (määrät vasemmanpuolisella y-akselilla). Sinisellä kuvattu sekä 18–29-vuotiaiden tekemät rikokset (määrät oikeanpuolisella y-akselilla)

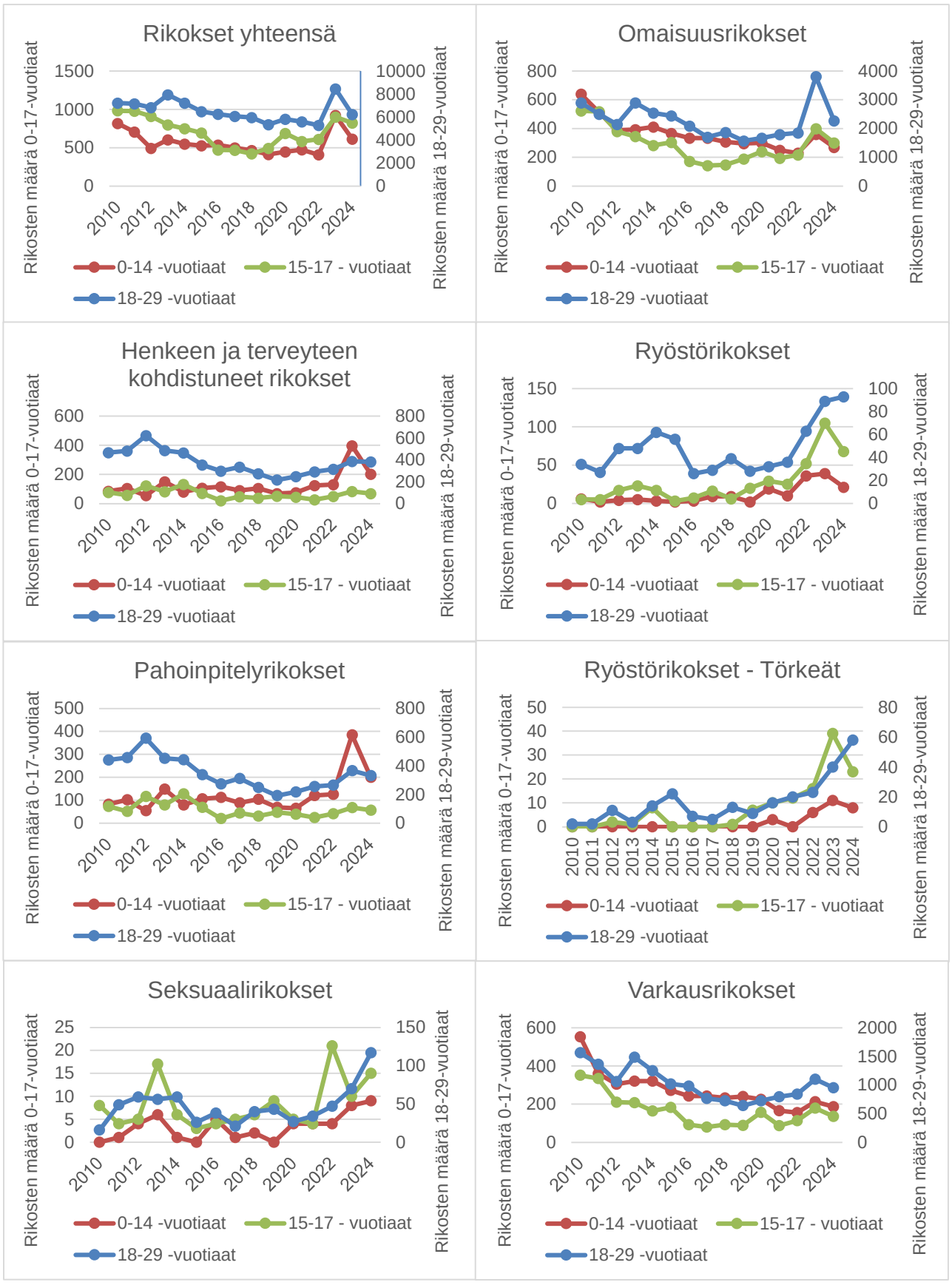

Lähde: Tilastokeskus, rikos- ja pakkokeinotilasto

Talous

Vantaan aluetalouden kehitys

Vuosi 2024 oli Vantaan yrityksille taloudellisesti heikko. Vuositasolla liikevaihto laski 3,5 prosenttia. Vuoden 2025 kahden ensimmäisen kuukauden aikana heikko suhdanne vielä jatkui, sillä liikevaihto laski tänä aikavälinä edellisvuoden vastaavaan nähden 1,8 prosenttia. Palkkasumma kasvoi vuonna 2024 vielä 0,8 prosenttia ja myös vuoden 2025 ensimmäisen neljänneksen aikana edellisvuoteen verrattuna 0,7 prosenttia.

Toimialoittain tarkasteltuna muissa palveluissa oli liikevaihto ja palkkasumma vielä hitusen kasvussa koko vuoden 2024 tasolla (+ 1–2 %). Liikevaihdon vuosikasvu nousi muissa palveluissa vuoden 2025 kahden ensimmäisen kuukauden aikana 3,2 prosenttiin edellisvuoden samaan ajankohtaan verrattuna. Palkkasumman kasvu tyrehtyi ensimmäisen neljänneksen aikana ja jäi edellisvuoden tasolle.

Koko teollisuuden vuoden 2024 liikevaihto asettui edellisvuoden tasolle. Vuoden 2025 ensimmäisten kahden kuukauden aikana teollisuuden liikevaihto laski jo 3,1 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Teollisuuden palkkasumman kehitys oli puolestaan vuonna 2024 hieman negatiivinen (-0,6 %) mutta kasvoi reilusti vuoden 2025 ensimmäisen neljänneksen aikana edellisvuoteen verrattuna (3,9 %).

Rakentaminen oli reilusti miinuksella vuonna 2024 sekä liikevaihdossa (-8,4 %) että palkkasummassa (-6,0 %) mitattuna. Rakentamisen liikevaihdon vuosikasvu kääntyi lievästi positiivisen puolelle (0,4 %) vuoden 2025 ensimmäisten kahden kuukauden aikana, mutta palkkasumma supistui vuoden 2025 ensimmäisen neljänneksen aikana selvästi (-4,0 %).

Tukku- ja vähittäiskaupan liikevaihto suorastaan romahti vuonna 2024 (-7,3 %). Kaupan liikevaihdon reilu supistuminen jatkui myös vuoden 2025 kahden ensimmäisen kuukauden aikana (-5,5 %). Tukku- ja vähittäiskaupan liikevaihdon reilu supistuminen indikoi myös vuodelle 2024 palkkasumman kasvun painumisen lähelle nollaa (+1,0 %) ja vuoden 2025 ensimmäisen neljänneksen aikana kasvun tyrehtymisen (+/- 0,0 %).

Kuvio 23: Yritysten liikevaihdon kehitys päätoimialoilla Vantaalla vuodesta 2015 (2021=100)

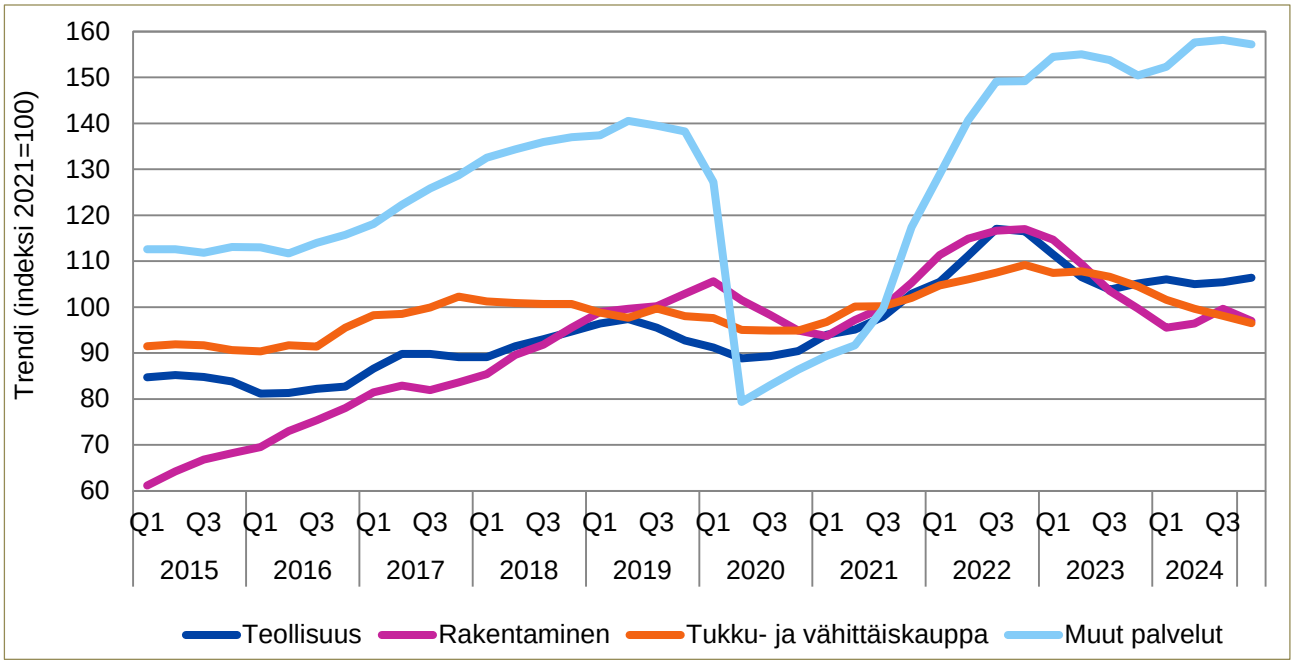

Lähde: Tilastokeskus, asiakaskohtainen suhdannepalvelu 30.5.2025

Sekä Vantaalla että koko Helsingin seudulla liikevaihto laski vuonna 2024. Lasku oli Vantaalla vielä jyrkempää kuin koko Helsingin seudulla keskimäärin. Vuoden 2025 kahden ensimmäisen kuukauden aikana sekä Vantaalla että koko Helsingin seudulla liikevaihto supistui vielä reilusti.

Koko Helsingin seudulla palkkasumma kasvoi vuonna 2024 keskimäärin reilun prosentin nopeammin kuin Vantaalla. Vuoden 2025 ensimmäisen neljänneksen aikana koko Helsingin seudun palkkasumma lähti 4,1 prosentin vuosikasvuun, kun se Vantaalla pysyi vajaan prosentin tasolla.

Kuvio 24: Yritysten liikevaihdon ja palkkasumman kehitys Vantaalla ja Helsingin seudulla vuodesta 2015 (2021=100)

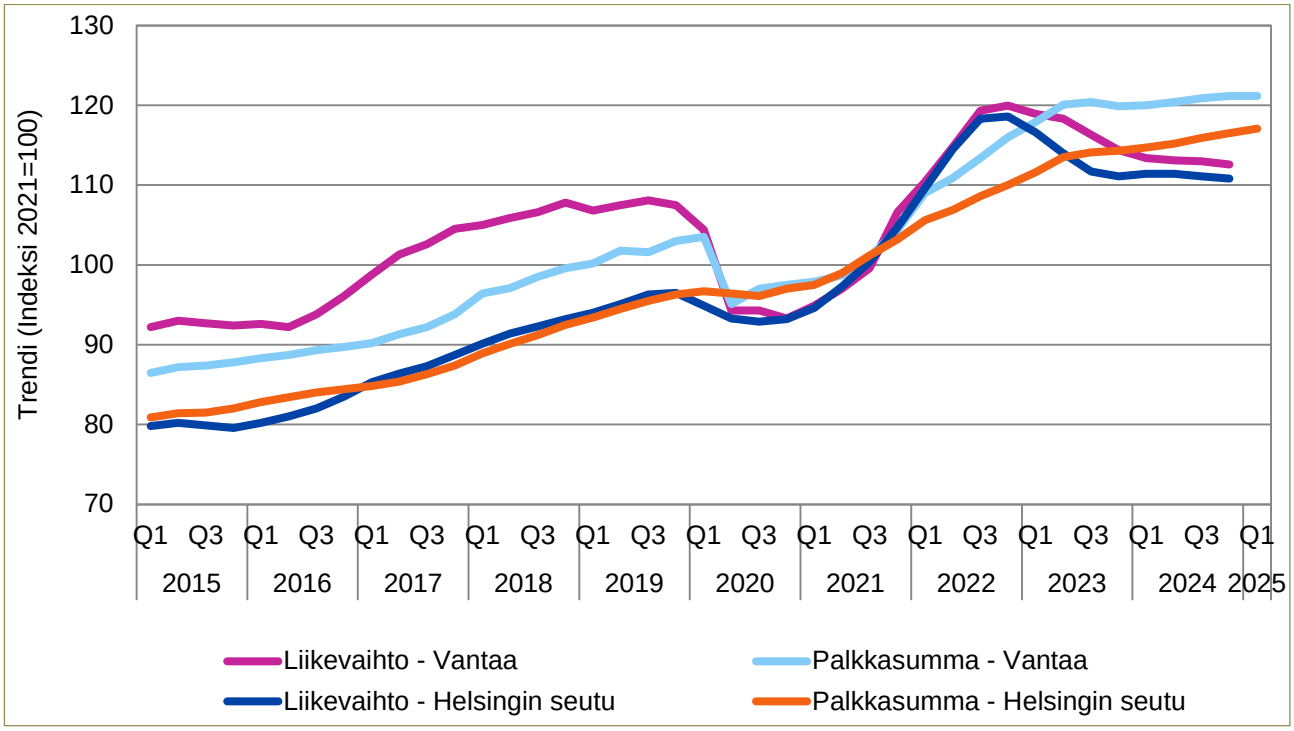

Lähde: Tilastokeskus, asiakaskohtainen suhdannepalvelu 30.5.2025

Yleinen talouskehitys

Suomen kasvu on ollut hyvin lähellä nollaa vuodesta 2022 alkaen vaihdellen joko varovaisen kasvun tai pienen taantumisen välillä. Heikko kasvu on ruokkinut työttömyyden kasvua. Heinäkuussa Suomen työttömyysaste oli 9,3 prosenttia. Huolestuttavaa on etenkin pitkäaikaistyöttömyyden kasvu. Heinäkuun lopussa yli vuoden työttömänä olleita oli 128 800 koko maassa. Suomen Pankin ennusteen mukana työttömyys saavuttaa huippunsa kuluvana vuonna. Ennusteen mukaan vuoden 2026 aikana työttömyys laskee 9,2 prosenttiin ja vuonna 2027 8,6 prosenttiin.

Suomen pankin ennusteen mukaan Suomen talous kasvaa tänä vuonna 0,3 prosenttia ja ensi vuonna 1,3 prosenttia. Vuonna 2027 kasvua olisi 1,7 prosenttia. Kasvua vauhdittavat etenkin investoinnit. Inflaation ennustetaan pysyvät alle 2 prosentin lähivuosina. Vuonna 2025 inflaation ennustetaan olevan 1,8 prosenttia ja hidastuvan 1,3 prosenttiin vuonna 2026. Hitaan inflaation ennustetaan vahvistavan palkansaajien ostovoimaa. Euroalueen inflaatio on 2,1 prosenttia eli hieman yli Euroopan keskuspankin inflaatiotavoitteen. Ennusteiden mukaan euroalueen inflaation pitäisi kuitenkin pysytellä 2 prosentissa tai sen alla. Korot ovat olleet laskussa Euroalueella, mikä on tukenut myös Suomen taloutta.

Suomen kasvu tukeutuu osittain viennin kasvuun. Kuluvalle vuodelle viennin ennustetaan kasvavan 1,9 prosenttia ja ensi vuonna 1,7 prosenttia. Vuonna 2027 kasvua olisi jo 2,6 prosenttia. Vaihtotaseen ennakoidaan kääntyvän kuitenkin tänä vuonna negatiiviseksi ja pysyvän negatiivisena tulevat vuodet, tosin vain hieman.

Suomen talouden kehitys on muuta euroaluetta ja EU:ta hitaampaa. Euroalueen kasvu on ollut 1,4 prosenttia ja koko EU:n 1,5 prosenttia vuoden 2025 toisella kvartaalilla. USA:n talouskasvu on ollut tätä nopeampaa, 3 prosenttia. Kiinan kasvu on ollut 5,3 prosenttia. Kokonaisuudessaan Suomi ei ole pysynyt muun maailman kasvuvauhdin mukana. OECD ennustaa maailman talouskasvun hidastuvan 2,9 prosenttiin edellisvuoden 3,3 prosentista.

Kokonaisuudessaan voidaan sanoa, että Suomen talouden kehitys on vielä hauraalla pohjalla. Sitä tukee inflaation hidastuminen, korkotason lasku, vahvistuva ostovoima, piristyneet vientinäkymät sekä investointien lisääntyminen. Kasvua jarruttavat kuitenkin geopoliittinen epävarmuus, kauppasotien mahdollisuus, heikko työllisyystilanne, kuluttajien varovaisuus sekä julkistalouden sopeuttamistarve.

Julkinen talous

Julkisyhteisöjen vuosi 2024 oli heikko. Julkisen talouden alijäämä syveni 4,5 prosenttiin ja julkinen velkasuhde kasvoi 82 prosenttiin. Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan vuonna 2025 alijäämä paranee hieman sopeutustoimien ja suhdanteen vetämänä, vaikka suuret puolustushankinnat kasvattavatkin menoja. Vuonna 2026 alijäämä kohenee 3,6 prosenttiin. Suuret puolustushankinnat rasittavat menoja lisää myös vuosikymmenen lopulla. Alijäämä jää koko vuosikymmenen lopun suuremmaksi kuin 3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Velkasuhde harppaa tänä vuonna lähelle 87 prosenttia. Vuonna 2029 velkasuhde on hieman yli 90 prosenttia.

Kuntatalous

Tilinpäätösarvioiden mukaan kuntien vuosikate heikkeni vuonna 2024 miljardilla eurolla 3,2 mrd. euroon. Vuosikate riitti kattamaan poistot, mutta jäi 430 milj. euroa pienemmäksi kuin nettoinvestoinnit. Tilikauden tulos heikkeni 0,7 mrd. eurolla ollen hieman alle 1,1 mrd. euroa positiivinen. Tulosta paransivat satunnaiset omaisuuden myyntituotot. Investointitaso pysyi edellisvuoden tapaan korkeahkona, mikä yhdessä heikentyneen vuosikatteen kanssa johti siihen, että toiminnan ja investointien rahavirta kääntyi 0,5 mrd. euroa negatiiviseksi. Edellisen kerran toiminnan ja investointien rahavirta on ollut negatiivinen vuonna 2019. Negatiivinen toiminnan ja investointien rahavirta on osaltaan vaikuttanut siihen, että lainakanta lähti selvään, noin 0,7 mrd. euron, kasvuun.

Kuntatalouden vuoden 2025 tilanne on edellistä vuotta huomattavasti haastavampi. Toiminnan ja investointien rahavirta syvenee -1,6 miljardiin euroon. Toimintamenojen kasvu on voimakasta, sillä TE-palveluiden järjestämisvastuu siirtyi vuoden alusta kunnille ja kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennettiin. Lisäksi toimintamenoja kasvattaa kunta-alan ansiokehitys, joka on lähivuosina yleisten työmarkkinoiden ansiokehitystä ripeämpää kunta-alalle aiemmin sovitun palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi.

Kuntatalouden tulokehitys on vuonna 2025 vaimeaa. Valtionosuudet kasvavat TE-palvelu-uudistuksen vuoksi, mutta samanaikaisesti valtionosuuksiin tehdään leikkauksia mm. sote-siirtoon liittyvien takautuvasti perittävien valtionosuuksien, hallituksen päättämän valtionosuuksiin kohdentaman yhden prosenttiyksikön indeksijarrun sekä muiden säätötoimenpiteiden vuoksi.

Kuntien talousnäkymien heikkenemisen ennakoitiin heijastuvan kuntiin veronkorotuspaineina, mutta veroprosenttiaan vuodelle 2025 nostaneita kuntia oli vain noin viidennes kunnista. Keskimääräinen kunnallisvero nousi vuonna 2025 koko Suomessa 7,59 prosenttiin, minkä arvioidaan lisäävän kunnallisverotuloja noin 80 milj. euroa vuositasolla. Kuntien saamien verotulojen kasvu jää vuonna 2025 hyvin vaatimattomaksi, noin prosenttiin.

Kuntahallinnon ennustetaan pysyvän 0,5–0,6 prosenttia alijäämäisenä suhteessa BKT:hen myös vuosina 2026–2027. Kuntatalouden tilanteeseen vaikuttaa merkittävästi kulutusmenojen kasvu sekä valtionapuihin tehtävät leikkaukset. Kulutusmenot kasvavat ennustejaksolla pääasiassa hintojen nousun vuoksi. Sovitut palkkaratkaisut nostavat työvoimakustannuksia 2,8 prosenttia vuonna 2025, 3,2 prosenttia vuonna 2026 ja 3,9 prosenttia vuonna 2027. Kunta-alan ansiokehityksen ennakoidaan ylittävän yleisen ansiokehityksen erityisesti vuosina 2027–2028.

Hintojen kasvun lisäksi myös kulutusmenojen volyymi kasvaa vuonna 2025, sillä alkuvuodesta voimaan tullut TE2024-uudistus siirsi kuntien vastuulle työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisen ja laajensi kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista. Uudistuksen seurauksena kuntahallinto on aiempaa suhdanneherkempi, sillä nyt tulojen lisäksi myös menot reagoivat työllisyyskehitykseen.

Kuntien investoinnit pysyvät kokonaisuutena korkealla tasolla, vaikka kuntakohtaiset erot ovat huomattavia. Osassa kunnista investointinäkymät ovat laskevia, mutta etenkin kasvukeskuksissa muuttoliike ylläpitää kuntien investointipaineita. Valtaosa panostuksista kohdistuu välttämättömään perusinfrastruktuuriin kuten rakennuksiin, mutta myös vihreän siirtymän investoinnit pitävät osaltaan investointitasoa korkealla.

Verotulot ovat edelleen kuntien merkittävin tulonlähde, ja ne koostuvat kunnallis-, kiinteistö-, yhteisö- ja kaivosmineraaliverosta. Vuonna 2025 kuntien kokonaisverotulot kasvavat vain 0,7 prosenttia erityisesti kunnallisveron heikon kehityksen ja yhteisöverotuottojen supistumisen takia. Kokonaisverotulojen kasvu kuitenkin kiihtyy 5,8 prosenttiin vuonna 2026.

Tulojen ja menojen epätasapaino merkitsee kuntataloudessa veronkorotuksia ja tiukkoja säästötoimia tulevina vuosina, sillä palvelut ja palveluverkko on sopeutettava käytettävissä oleviin tuloihin. Kuntahallinnon alijäämät kasvattavat kuntahallinnon velkaa ja velkasuhde jatkaa kasvuaan lähivuosina.

Muutokset veroperusteissa ja valtionosuuksissa

Valtiovarainministeriön 22.9.2025 julkaiseman kuntatalousohjelman mukaan kuntien verotulojen ennustetaan kasvavan 5,2 prosenttia vuonna 2026. Kunnallisverotuoton arvioidaan kasvavan noin 6 prosenttia, mutta veroennusteessa on huomattavia eroja kuntien välillä. Kunnallisveron tuottoon vaikuttaa erityisesti väestönrakenteen ja työllisyyden kehitys.

Hallitusohjelman mukaan talousarviossa 2026 pieni- ja keskitulosten työn verotusta kevennetään 520 milj. eurolla. Lisäksi työtulovähennyksen lapsikohtaista korotusta kasvatetaan. Ylintä marginaalituloveroastetta alennetaan, mutta samalla jätetään tekemättä ansiotuloverotuksen indeksitarkistus ylimpien marginaaliverotulotasojen osalta. Ansiotuloveroperusteisiin tehdään indeksitarkistus kaikilla tulotasoilla. Lisäksi avainhenkilöiden lähdeveroa alennetaan ja Suomeen palaaville kansalaisille otetaan käyttöön veronhuojennus.

Hallituksen linjausten mukaan verotuloja kasvatetaan työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen vähennyskelpoisuuden poistamisella, työhuonevähennyksen ja työsuhdepolkupyöräedun verovapauden poistamisella, keinotekoisen osakevaihtojärjestelyjen avulla tapahtuvan osinkoverotuksen minimoimisen estämisellä ja vapaaehtoisen eläkesäästämisen verotuen poistamisella.

Kuntien yhteisöverotulojen arvioidaan kasvavan vuosien 2026–2029 aikana keskimäärin noin 1,5 prosenttia vuodessa. Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen vähennysoikeuden poistaminen kasvattaa myös yhteisöverojen määrää. Ilmastoneutraaliin talouteen tähtääviä investointeja tuetaan verohyvityksellä. Yhteisöverokantaa alennetaan kahdella prosenttiyksiköllä 18 prosenttiin vuonna 2027. Yhteisöveron veroperusteisiin tehtävät muutokset kompensoidaan kunnille yhteisöveron jakoosuutta muuttamalla, joten niiden vaikutus on neutraali.

Kiinteistöveron ennakoidaan kasvavan keskimäärin noin 2,3 prosentin vuosivauhtia.

Hallitus on esittänyt muutosta arvonlisäverokantaan. Sen mukaan nykyistä 14 prosentin alennettua arvonlisäverokantaa laskettaisiin 13,5 prosenttiin vuoden 2026 alusta alkaen. Muutos tulisi koskemaan mm. ruokaa, lääkkeitä, ravintolapalveluita ja rehuja.

Hallituksen ehdotuksen mukaisesti valtio osoittaa kunnille valtionosuuksia ja muita valtionapuja yhteensä noin 5,9 miljardia euroa vuonna 2026. Kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen hallitus ehdottaa 3,55 miljardia euroa. Valtionosuus kasvaa vuoteen 2025 verrattuna noin 185,5 milj. euroa.

Uudet ja laajenevat tehtävät kasvattavat nettomääräisesti valtionosuuden tasoa 69 milj. euroa. Esi- ja perusopetuksen tuen lakia uudistetaan 1.8.2025 alkaen ja tämä kasvattaa valtionosuuksia noin 53,5 milj. euroa. Perusopetuksen kolmen vuosiviikkotunnin lisääminen kasvattaa valtionosuuksia 12 milj. euroa, yksityisten opetuksen järjestäjien kotikuntakorvausten nosto 100 prosenttiin 6,4 milj. euroa ja kotihoidon tuen Norjan mallin käyttöönotto 1,2 milj. euroa.

Valtionosuuden indeksikorotus (3,5 %) lisää valtionosuutta, mutta korotusta pienentää hallituksen vuosille 2024–2027 asettama yhden prosenttiyksikön indeksijarru. Indeksikorotuksen vaikutus on näin ollen noin 79,5 milj. euroa. Valtionosuuksia kasvattaa noin 127,5 milj. euroa valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus. Asukasluvun ja muiden valtionosuuksien lakisääteisten laskentatekijöiden muutosten vaikutus korottaa valtionosuuksia, mutta perustoimeentulotuen kuntien rahoitusosuuden muutos pienentää sitä, jolloin nettovaikutus on noin 5 milj. euroa valtionosuuksia laskeva.

Peruspalvelujen valtionosuutta pienentävät kunnilta hyvinvointialueille siirtyneiden tulojen ja kustannusten määräaikainen vähennys 167 milj. euroa vuoden 2023 osalta. Lisäksi sote-uudistukseen liittyen vuodelle 2024 tehtiin määräaikainen kuntien valtionosuuksien korotus 192 milj. euroa, jota peritään takaisin vuosien 2025–2027 aikana 64 milj. euroa vuosittain. Lisäksi peruspalveluiden valtionosuuksissa on huomioitu 21,8 milj. euron määräaikainen vähennys kuntien velvoitteiden ja tehtävien purkamiseen ns. normipurkuun liittyen. Kuntaliitto on kuitenkin nostanut esiin, ettei hallituksen esitys ole tuonut kaivattua selvyyttä kuntien tehtävien ja velvoitteiden keventämiseen, jolloin kuntien velvoitteita ei ole kyetty karsimaan valtionosuusleikkauksia vastaavasti.

Tehtävien ja velvoitteiden vähennyksenä valtionosuuksissa on huomioitu kuntien työllistämisvelvoitteen kumoaminen 57 vuotta täyttäneiden työttömien työnhakijoiden osalta 2,2 milj. euroa ja työnhakijan palveluprosessin keventäminen 0,7 milj. euroa. Esi- ja perusopetuksen tuen asiakirjojen vähentäminen ja työttömyysturvaan liittyvän muistutusvelvollisuuden kumoaminen myös laskevat valtionosuuden tasoa.

Valtionosuuksia pienentää lisäksi hallituksen päättämä 75 milj. euron pysyvä valtionosuuden vähennys.

Vuonna 2026 verotulomenetysten korvaukset ovat yhteensä 534 milj. euroa, mikä on 6,5 milj. euroa vähemmän kuin valtion vuoden 2025 varsinaisessa talousarviossa on budjetoitu. Muutoksista suurimmat liittyvät ansiotuloveroperusteiden indeksitarkistukseen (korvauksia korottavasti) sekä työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen verovähennyskelpoisuuden poistamiseen henkilöverotuksessa (kuntien verotuloja lisäävä toimenpide, joka alentaa korvauksia).

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan valtionosuudet kunnille ovat vuonna 2026 noin 1,3 mrd. euroa. Valmistavan opetuksen lisäopetukseen kohdennetaan 20,3 milj. euroa valtionosuutta ja se kohdentuu valmistavan opetuksen lisäopetuksen järjestäjille. Aamu- ja iltapäivätoiminnan valtionrahoitusta vähennetään 7 milj. eurolla vuodesta ja säästö kompensoidaan kunnille korottamalla aamu- ja iltapäivätoiminnan asiakasmaksurajoja.

Toisen asteen opiskelijoiden oikeutta oppimisen tukeen ja erityisopetukseen vahvistetaan. Lukiokoulutuksessa uudistus tuli voimaan 1.8.2025 ja ammatillisessa koulutuksessa se tulee voimaan 1.8.2026. Lisäksi ammatillisen koulutuksen rahoitusperusteet uudistetaan. Nämä uudistukset toteutetaan kustannusneutraalisti. Aiemman päätöksen mukaisesti ammatillisen koulutuksen valtionosuusrahoitus vähenee 5 milj. eurolla ja lukiokoulutuksen hankerahoitus 1 milj. eurolla.

EU- ja ETA-valtioiden ulkopuolelta opiskelijan oleskeluluvalla saapuville toisen asteen koulutuksen opiskelijoille otetaan käyttöön lukuvuosimaksut 1.8.2026 alkaen. Lukuvuosimaksuvelvollisten opiskelijoiden koulutusta ei rahoiteta jatkossa valtionosuusrahoituksella. Tämän takia koulutuksen järjestäjille myönnettävää rahoitusta vähennetään yhteensä 12 milj. euroa vuonna 2026 ja 18 milj. euroa vuodesta 2027 lukien.

Lasten ja nuorten harrastustoiminnan (Harrastamisen Suomen malli) rahoituksen nykyiseen määrärahatasoon 14,4 milj. euroa, ehdotetaan pysyvää 5 milj. euron korotusta.

Muutokset palveluita koskevassa lainsäädännössä, rahoituksessa ja maksuperusteissa

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukaan kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuus uudistetaan vastaamaan kuntien uutta roolia ja sote-uudistuksen voimaantulon sekä TE-uudistuksen jälkeistä tilannetta. Rahoitusuudistuksen valmistelu aloitettiin syksyllä 2023 ja sen piti astua voimaan vuoden 2026 alusta alkaen. Uudistuksen voimaantulo on viivästynyt ja se astuu voimaan aikaisintaan vuoden 2027 alusta.

Hallitusohjelman mukaisesti kiinteistöveron arvostamisuudistusta jatketaan. Uudistuksen päämäärä on saattaa rakennusten ja maapohjien verotusarvot vastaamaan paremmin niiden todellisia käypiä arvoja. Uudistuksen tarkoituksena ei ole vaikuttaa kiinteistöverotuksen tasoon, vaan tehdä aiempaa selkeämpi ja läpinäkyvämpi arvostamisjärjestelmä.

Hallitusohjelma sisältää tavoitteita perusopetuksen sekä ammatillisen ja lukiokoulutuksen osalta. Osana perusopetuksen vahvistamista perusopetuksen tuntijakoon lisättiin kolme vuosiviikkotuntia 1.8.2025. Tälle on valtion talousarvioesityksessä varattu 12,0 milj. euroa. Lisäksi hallitus uudisti esi- ja perusopetuksen tukea 1.8.2025 alkaen, tälle on valtion talousarvioesityksessä esitetty 53,5 milj. euroa vuodelle 2026. Toisen asteen opiskelijoiden oikeutta oppimisen tukeen ja erityisopetukseen vahvistetaan. Lukiokoulutuksen osalta uudistus astui voimaan 1.8.2025 ja ammatillisessa koulutuksessa se astuu voimaan 1.8.2026. Myös ammatillisen koulutuksen rahoitusperusteet uudistetaan ja toiminnanohjauksen kehittämiseksi käynnistetään 8 vuotinen kokeilu. Rahoitusperusteiden uudistus toteutetaan kustannusneutraalisti, mutta se vaikuttaa eri tavoin eri toimijoihin.

Kotihoidontuen Norjan malli otetaan käyttöön vuoden 2026 alusta alkaen. Tavoitteena on hiljattain maahan tulleiden pienten lasten vanhempien nykyistä nopeampi kotoutuminen sekä lasten integroituminen varhaiskasvatukseen osallistumisen kautta. Muutoksen myötä osa kotihoidossa olevista lapsista siirtyy varhaiskasvatuspalveluiden piiriin ja tämän johdosta kunnille korvataan peruspalveluiden valtionosuuden kautta 1,2 milj. euroa vuonna 2026.

Lasten ja nuorten harrastustoiminnan (Harrastamisen Suomen malli) rahoituksen määrärahatasoon ehdotetaan pysyvää 5 milj. euron korotusta, joka jaetaan valtionavustuksina kunnille, jotka vastaavat mallin toteuttamisesta.

Liikuntapaikkarakentamisen avustuksia vähennetään 2,4 milj. eurolla vuonna 2026. Kokonaismäärärahaksi ehdotetaan 15,3 milj. euroa, mistä yli puolet kohdistuvat arviolta kuntiin.

Kuntien roolia kotoutumisen edistämisessä vahvistetaan KOTO-lain mukaisesti. Valtio korvaa lain mukaisesti kunnille pakolaisten ja kotikunnan omaavien tilapäiviä suojelua saavien henkilöiden vastaanotosta aiheutuvia kustannuksia. Vuonna 2026 kotoutumislain mukaisia kustannusten korvauksia maksetaan arviolta kunnille noin 185,4 milj. euroa. Budjettiriihessä syksyllä 2025 kuntien kotouttamistehtävien lainsäädännöllisiä velvoitteita purettiin ja määrärahaa leikataan 30 milj. euroa vuoden 2027 tasolla.

Pääministeri Orpon hallitusohjelman mukaisesti perustoimeentulotukeen valmistellaan kokonaisuudistusta, jonka on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2026 alusta. Uudistuksella tavoitellaan vuositasolla 70 milj. euron vähenemää toimeentulotukimenoihin. Uudistuksen alussa vuonna 2026 vähenemä on arviolta 35 milj. euroa. Kuntien rahoitusosuus toimeentulotuesta vähenee vastaavasti 17,5 milj. euroa vuoden 2026 osalta ja 35 milj. euroa seuraavina vuosina. Kuntien rahoitusosuuden pieneneminen näkyy kuntataloudessa kahden vuoden viiveellä. Uudistus vastaavasti nostaa kuntien työllisyyskustannuksia ja kasvattaa työllisyyspalvelujen asiakasmääriä. Nämä kustannukset näkyvät kuntataloudessa jo heti vuonna 2026. Uudistuksen yhteydessä suunnitelmissa on kuntien rahoitusosuuden perustoimeentulotuesta kasvattamista 100 prosenttiin niiden 18–24-vuotiaiden toimeentulotuen saajien osalta, joiden perheessä ei asu muun ikäisiä henkilöitä. Suunnitelmissa on, että tämä rahoitusmuutos astuisi voimaan vuoden 2027 alusta, jolloin myös muutoksen kuntatalousvaikutukset on tarkoitus kompensoida kunnille valtionosuusjärjestelmän kautta.

Syksyn 2025 budjettiriihessä hallitus päätti varata 30 milj. euroa nuorten työllistymisseteleihin. Työllistymisseteliä voivat käyttää yritykset, jotka sitoutuvat 18–29-vuotiaiden nuorten työllistämiseen vähintään puolen vuoden ajaksi. Painotus on nuorissa, joilla ei ole kertynyttä työhistoriaa tai koulutusta tai se on vähäistä. Työllistymissetelin myöntämisestä päättää työvoimaviranomainen.

Hallitus on varannut myös 95,9 milj. euroa MAL-sopimusten mukaisten hankkeiden rahoitukseen sekä 9,8 milj. euroa suurten kaupunkiseutujen joukkoliikenteen tukemiseen.

Lunastuslain korvausperusteisiin on ehdotettu muutoksia, jotka toteutuessaan aiheuttaisivat korotuspaineita kuntien maanhankinnan kustannuksiin. Muutokset saattavat lisätä lunastusmenettelyn käyttöä tai korottaa vapaaehtoisissa kaupoissa maksettavaa markkinahintaa. Korvausperusteiden muutoksilla tulee todennäköisesti olemaan vaikutuksia kuntien maanhankintaan ja sitä kautta yhdyskuntarakentamisen suunnitelmalliseen kehittämiseen. Tällä saattaa olla vaikutuksia palveluiden saatavuuteen, liikkumiseen ja kuljetuspalveluihin.

Rakentamislain rakennusluvituksen palveluaikatakuu astuu voimaan vuoden 2026 alusta. Jos lupien käsittely viivästyy, joutuu kunta palauttamaan rakennuslupamaksuja asiakkaalle. Lisäksi vuoden 2026 alusta voimaan on todennäköisesti tulossa uusi alueidenkäyttölaki ja uusi eläinlääkintähuoltolaki. Eläinlääkintähuoltolain mukaisesta osa eläinlääkäripalveluista tulee hinnoitella markkinaperusteisesti.

Vantaan kaupungin talouskehitys

Vantaan kaupungin tilikauden tulos oli -58,8 miljoonaa vuonna 2024. Vuoden 2025 ennustetaan toteutuvan vielä heikommin tuloksen painuessa osavuosikatsauksen mukaan 75,8 miljoonaa euroa negatiiviseksi. Tilanne vaatii kaupungilta voimakasta talouden tasapainottamista tulevien vuosien aikana. Heikko yleinen taloussuhdanne näkyy Vantaan kaupungilla erityisesti asuntorakentamisen seisahtumisen ja ennätyksellisen korkealle kohonneiden työttömyyslukujen kautta, jotka ovat laskeneet maanmyynti- ja verotuloja sekä nostaneet työttömyysetuuksiin liittyviä kustannuksia. Yritysten heikko tuloskehitys on laskenut myös kaupungin saamia yhteisöveroja. Erityisesti verotuloennusteet ovat laskeneet jokaisessa uudessa ennusteessa vuoden 2023 syksystä lähtien. Vantaan kaupungin vuosien 2023 ja 2025 syksyn verotuloennusteiden ero on lähes 50 miljoonaa euroa negatiivinen.

Vuoden 2025 alusta astui voimaan yksi kuntatalouden suurimmista muutoksista, kun työllisyys- ja elinkeinopalveluiden järjestämisvastuu siirtyi pysyvästi valtiolta kunnille TE2024-uudistuksessa. TE2024-uudistus lisäsi kuntien toimintamenoja kuten henkilöstö- ja työttömyysetuusmenoja. Toisaalta valtio kompensoi menoja korottamalla kuntien valtionosuuksia. Uudistus ajoittui hankalaan suhdannetilanteeseen työllisyystilanteen heikentyessä nopeasti. Tämän vuoksi laskennallinen kompensaatio ei ole riittänyt kattamaan kaikkia uudistuksesta kunnille syntyneitä kustannuksia.

Toisen osavuosikatsauksen mukaan kaupungin toimintatuottojen ennustetaan vuonna 2025 alittavan alkuperäisen talousarvion noin 11,8 milj. eurolla. Maanmyyntitulotavoite alittunee noin 20 milj. eurolla johtuen erityisesti asuntotonttien yhä jatkuvasta erittäin vähäisestä kysynnästä. Toimintamenojen ennustetaan toteutuvan lähes alkuperäisen talousarvion tasolla. Suurimpien toimintamenojen ylityksien ennustetaan syntyvän Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla varhaiskasvatuksen työvoiman vuokrausmenoissa sekä työmarkkinatuen kuntaosuudessa, jonka arvioidaan ylittävän alkuperäisen talousarvion lähes 11 milj. eurolla pitkäaikaistyöttömyyden noustessa ennätyskorkealla tasolle. Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan noin 11,4 milj. euroa talousarviossa oletettua negatiivisemmin.

Vuonna 2025 verotulojen ennustetaan alittavan alkuperäisen talousarvion noin 38 milj. eurolla. Verotuloissa negatiivinen kehitys talousarvioon nähden toteutuu kaikissa verotulolajeissa. Kunnallisveron arvioidaan alittavan talousarvion noin 6,4 prosentilla, kiinteistöveron noin 1,3 prosentilla ja yhteisöveron noin 12,7 prosentilla. Valtionosuustulojen puolestaan arvioidaan ylittävän alkuperäisen talousarvion noin 17,5 milj. eurolla, eli 8,0 prosentilla.

Korkomenojen ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisina. Korkotaso on voimakkaan nousun jälkeen tasoittunut ja EKP laski ohjauskorkonsa 2 prosenttiin kesäkuussa. Markkinakorkojen lasku

on auttanut siihen, että korkokustannukset ovat vielä pysyneet maltillisina. Pitkät korot ovat kuitenkin nyt korkeammalla kuin lyhyet, joten korkosuojausten kustannus nousee. Korkomenot tulevat siis jatkossa vääjäämättä nousemaan uuden lainanotot ja lainakannan kasvun myötä. Korkotulojen ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisina.

Vuoden 2025 vuosikatteeksi ennustetaan vain noin 39,4 milj. euroa, mikä on noin 30,7 milj. euroa talousarviossa ennakoitua heikompi. Poistojen ja arvonalentumisten ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti. Ennusteen mukaan vuoden 2025 tilikauden tulos painuu negatiiviseksi ollen noin -75,8 milj. euroa, kun talousarvio 2025 päätyi -48,8 milj. euron tulokseen. Vuoden 2025 heikko tulos selittyy heikolla Suomen talouden suhdannetilanteella, joka on vaikuttanut erityisesti kaupungin saamiin tuloihin, kuten maanmyyntituloihin ja verotuloihin. Kasvavan kaupungin menokasvun rahoittamiseksi kaupungin tulopohjan vahva kehitys on välttämätön edellytys talouden tasapainon saavuttamiselle.

Heikentyneen taloustilanteen vuoksi Vantaan kaupunki käynnistää monivuotisen talouden tasapainotusohjelman. Tasapainotusohjelman valmistelua ohjaa poliittisesti nimetty talous- ja strategiatoimikunta. Talouden tasapainotustarve on arvioitu 60 miljoonaksi euroksi alkaneen valtuustokauden (2026–2029) aikana. Lisäksi menokasvua on tarkoitus hillitä yhteensä 30 miljoonalla eurolla. Tavoitteena on, että talous olisi menojen ja tulojen suhteen tasapainoinen viimeistään vuonna 2029. Kaupungin omien talouden tasapainottamistoimien lisäksi suhdannetilanteen positiivisen kehityksen odotetaan myös korjaavan tilannetta paremmaksi taloussuunnitelmakauden aikana.

Vuonna 2026 verotulokertymän arvioidaan olevan noin 34 milj. euroa vuotta 2025 parempi. Vuonna 2026 kaupungin kunnallisverotuoton arvioidaan nousevan 7,8 prosenttia vuoden 2025 ennusteeseen nähden yleisen ansiotason nousun, positiivisen muuttoliikkeen sekä työttömyyden ennustetun paranemisen seurauksena. Suunnitelmakaudelle 2027–2029 arvioidaan noin 5,6–5,9 prosentin kunnallisveron vuosittaista kasvua. Yhteisöverotuoton arvioidaan vuonna 2026 nousevan 3,8 prosenttia vuoden 2025 ennusteeseen nähden. Tuleville vuosille arvioidaan 6,8–7,7 prosentin nousua. Kiinteistöverotuoton arvioidaan kasvavan vuonna 2026 vain noin 0,4 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Kiinteistöveron tulevien vuosien kasvun arvioidaan olevan noin 0,8–0,9 prosenttia. Valtionosuuksien arvioidaan kasvavan vuonna 2026 noin 13,2 prosenttia vuoden 2025 ennusteeseen verrattuna. Nousua kasvattavat erityisesti kaupungin väestönkasvu sekä lakiuudistukset, joita valtio kompensoi valtionosuuksia kasvattamalla. Tulevien vuosien valtionosuuskertymän arvioidaan kasvavan vuosittain 7,5–11,7 prosentilla. Vuoden 2027 alusta on tarkoitus astua voimaan kuntien rahoitusta koskeva valtionosuusuudistus, joka voi vaikuttaa merkittävästi Vantaan kaupungin tuleviin valtionosuuksiin.

Vuosikate on vuoden 2026 talousarviossa 50,2 milj. euroa, tilikauden tulos -65,9 milj. euroa ja tilikauden alijäämä -66,9 milj. euroa.

Vuonna 2026 kaupungin investointien taso kasvaa voimakkaasti vuoteen 2025 verrattuna. Vantaan ratikan ja useiden päiväkotien ja koulujen rakentamiseen, rakennusten peruskorjauksiin sekä kunnallistekniikan rakentamiseen arvioidaan käytettävän 309,7 milj. euroa. Kaupungin kokonaisinvestoinnit vuonna 2026 ovat noin 368,2 milj. euroa ja investointiosan netto -324,7 milj. euroa. Vuonna 2026 vuosikate ei riitä kattamaan kasvanutta investointimäärää ja kaupungin lainamäärää varaudutaan kasvattamaan 313,2 milj. euron nettolainanoton enimmäisvarauksella. Lainavarausta kasvattavat erityisesti kaupungin heikko vuosikatteen kehitys, kaupungin perusinvestointien kasvu sekä Vantaan ratikan investointi.

Vantaan henkilöstömäärän kehitys

Kaupungin henkilöstömäärä on jatkanut edelleen kasvamistaan. Keskeisimmin kasvuun vaikuttaa lakisääteisistä tehtävistä huolehtiminen sekä TE-uudistus, jonka myötä Vantaan kaupungin henkilöstömäärä kasvoi vuoden 2025 vaihteessa noin 200 henkilöllä työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisvastuun siirtyessä valtioilta kunnille.

Taulukko 2. Henkilöstömäärän kehittyminen

Henkilöstösuunnitelma	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Kasvatus ja oppiminen	5 875	5 941	**6 196**
Kaupunkikulttuuri ja hyvinvointi	865	887	**917**
Kaupunkiympäristö	655	724	**726**
Konsernijohto ja elinvoima	538	786	**806**
Yhteensä	**7 933**	**8 338**	**8 645**

Taulukko 3. Eläkepoistuma Vantaalla

Vuodet	Eläkepoistuma (%)
2025–2029	16 %
2025–2033	25 %
2025–2037	36 %

Vuonna 2024 Vantaan kaupungin henkilöstö eläköityi keskimäärin 62,8 vuoden iässä, joka on 5 kuukautta aiemmin kuin edellisenä vuonna. Eläkepoistuma osaltaan mahdollistaa tarvittaessa henkilöstörakenteen hallittua muutosta.

Kaupungin toimitilamäärän kehitys

Alla olevista kuvista selviää:

- Kaupungin tilamäärän kehitys toimialoittain investointiohjelman mukaisesti
- kaupungin toimitilamäärän kehitys suhteutettuna väestönkehitykseen
-

Kaupungin toimitilamäärä laski vuosien 2013–2015 aikana johtuen huonokuntoisten rakennusten purkamisista, kiinteistöjen myynneistä ja vuokratiloista luopumisista. VTK Kiinteistöt Oy:n kiinteistöjen liikuntatilat siirtyivät vuoden 2015 aikana tilakeskuksen hallintaan ja näkyvät kuviossa vuodesta 2016 alkaen. Toimitilamäärän lasku vuosina 2016–2018 on johtunut muun muassa huonokuntoisten koulujen ja päiväkotien purkamisista.

Kaupungin toimitilamäärän kehitys esitetään vuosille 2020–2035 Vantaan organisaatiomuutoksen myötä 1.1.2020 voimaan tulleen toimialarakenteen mukaisesti. Kaupungin palvelukykyä lisäävät investoinnit kohdistuvat suurimmalta osin edelleen päiväkotien ja koulujen rakentamiseen. Tilojen käytön tehokkuutta on kasvatettu edelleen. Suunnitelman toteuttaminen edellyttää onnistumista palveluverkkosuunnittelussa sekä tilojen käytön optimoinnissa. Vuoden 2023 alusta uudet hyvinvointialueet aloittivat toimintansa. Tämän vuoksi sosiaali- ja terveydenhuollon, suun terveydenhuollon sekä pelastustoimen tilat poistuvat kaupungin toimitilamääristä. Lisäksi poistuu yksittäisiä toimintoja, kuten opiskeluhuolto ja kuntouttava työtoiminta.

Kuvio 25: Toimitilojen brm² kehitys 2008–2019

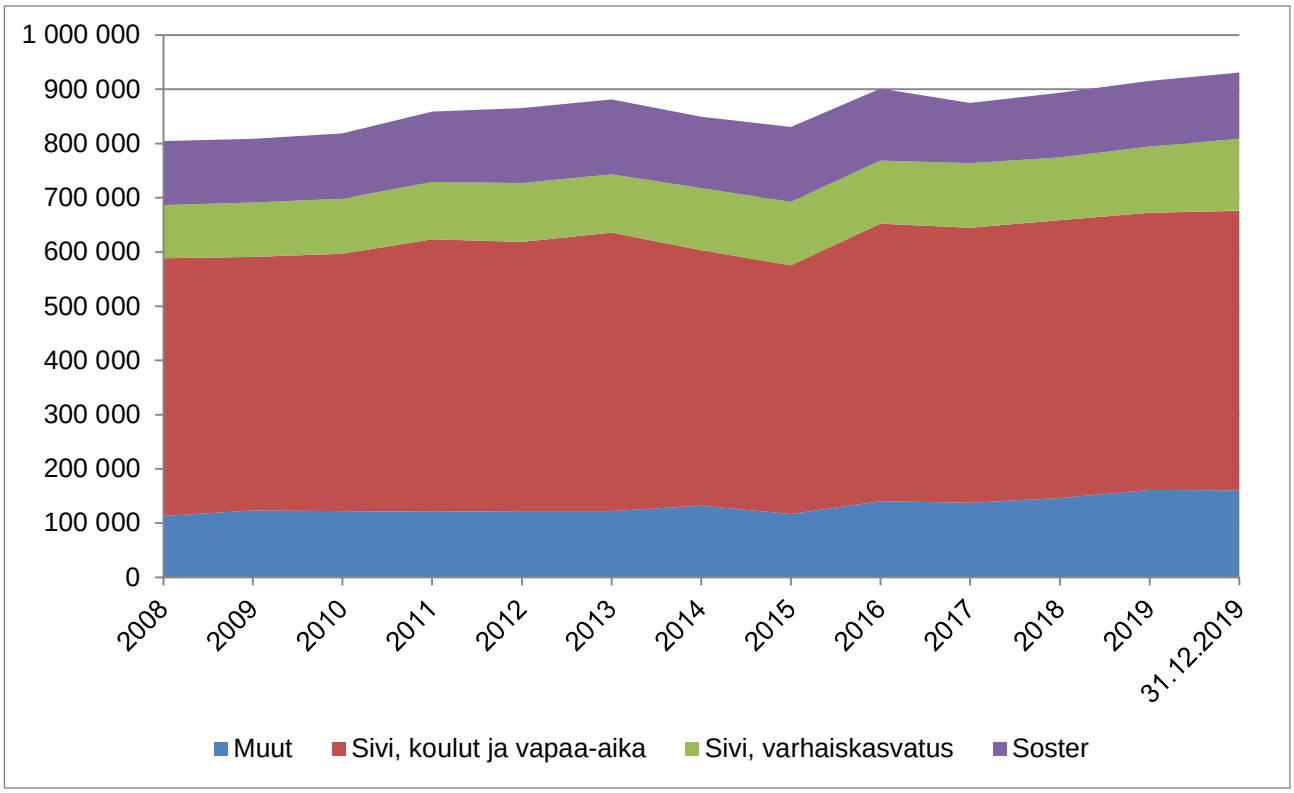

Ei sisällä vuokrattavien tilojen brm² eikä konserniyhtiöiden rakentamia brm². Lähde: Toimitilajohtaminen

Kuvio 26: Toimitilojen brm² kehitys 2020–2035

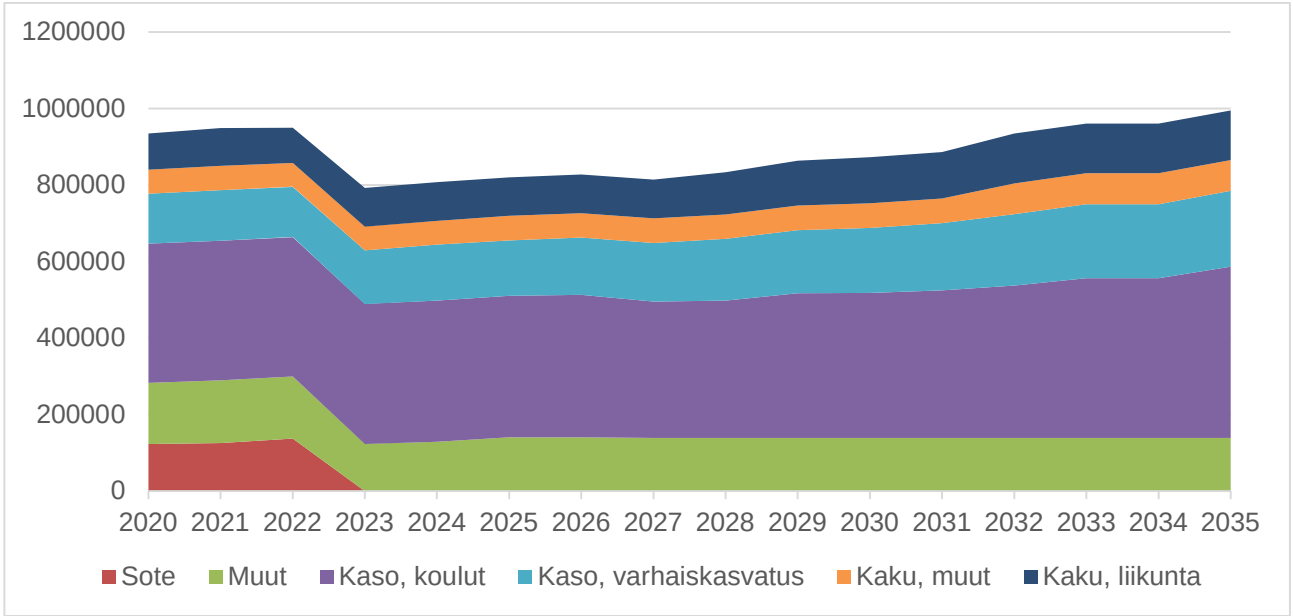

Ei sisällä uusien/tulevien vuokrattavien tilojen brm2 eikä konserniyhtiöiden rakentamia brm2. Tulevia rakennusten purkamisia ei ole huomioitu. Vuoden 2023 alusta poistettu sosiaali- ja terveydenhuollon, suun terveydenhuollon, pelastustoimen, opiskeluhuollon sekä kuntouttavan työtoiminnan tilat. Lähde: Toimitilajohtaminen

Kuvio 27: Toimitilamäärän kehitys suhteutettuna väestönkehitykseen 2008–2035

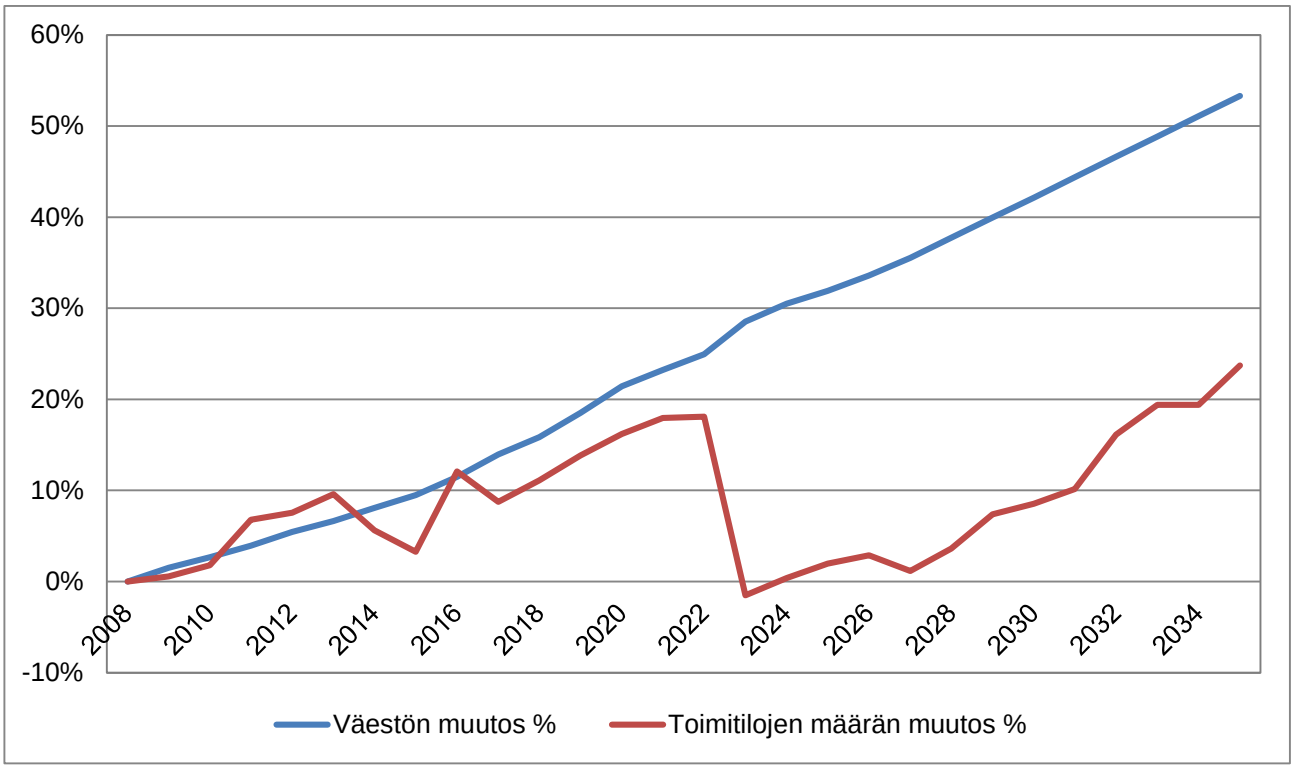

Ei sisällä uusien/tulevien vuokrattavien tilojen brm^2 eikä konserniyhtiöiden rakentamia brm^2. Tulevia rakennusten purkamisia ei ole huomioitu. Vuoden 2023 alusta poistettu sosiaali- ja terveydenhuollon, suun terveydenhuollon, pelastustoimen, opiskeluhuollon sekä kuntouttavan työtoiminnan tilat. Lähde toimitilatiedot: Toimitilajohtaminen

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta kaupunkikonsernissa

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on edistää kaupunkikonsernin toiminnan taloudellisuutta ja tehokkuutta, varmistaa toiminnan ja talouden raportoinnin oikeellisuus ja tietojen luotettavuus, turvata resurssit, omaisuus, henkilöstö ja toiminnan jatkuvuus sekä varmistaa lakien, päätösten, sääntöjen ja johdon ohjeiden noudattaminen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 19.8.2024 riskienhallinnan, sisäisen valvonnan järjestämisen ja korruption ennaltaehkäisemisen periaatteet Vantaan kaupunkikonsernissa. Konsernia velvoittavat periaatteet astuivat voimaan 1.9.2024. Näitä periaatteita tukeva sisäisen valvonnan ohje on hyväksytty 2025 syksyllä.

Riskienhallinnan, sisäisen valvonnan järjestämisen ja korruption ennaltaehkäisemisen periaatteet on päivitetty ja täydennetty vastaamaan nykyistä Vantaan kaupunkiorganisaatiota ja sen tehtäviä. Riskienhallinnan, sisäisen valvonnan järjestämisen ja korruption ennaltaehkäisemisen periaatteiden tarkoitus on selkeyttää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käsitteitä, tavoitteita, organisointia, periaatteita, vastuita ja toimintatapoja sekä ennaltaehkäistä korruptioriskin tapahtumista Vantaan kaupunkikonsernin toiminnassa. Tavoitteena on näin varmistaa, että riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toimintamalleja sovelletaan yhtenäisin perustein koko organisaatiossa. Periaatteita sovelletaan kaupunkikonsernin omassa toiminnassa sekä toiminnassa, josta kaupunki vastaa omistuksen, ohjaus- ja valvontavastuun sekä muiden velvoitteiden myötä.

Sisäinen valvonta liittyy Vantaan kaupungin kaikkiin toimintoihin ja näyttäytyy ennen kaikkea hyvänä johtamis- ja hallintotapana. Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat ja palvelualuejohtajat vastaavat kaupunki-, toimiala- ja palvelualuetasolla hyvän johtamis- ja hallintotavan, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä, toteuttamisesta ja toimivuuden varmistamisesta voimassa olevan ohjeistuksen mukaisesti. Sisäisen valvonnan avulla

hallinnoidaan riskejä ja varmistetaan, että kaupungin lakisääteiset tehtävät tulevat hoidetuksi niin, että samalla toteutuvat sisäisen valvonnan periaatteet: läpinäkyvyys, luotettavuus ja vastuullisuus. Lisäksi kuntalaki edellyttää, että selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä tulee sisällyttää tilikaudelta laadittavaan toimintakertomukseen.

Riskienhallinta on yksi keskeinen sisäisen valvonnan osa-alue ja sillä tarkoitetaan järjestelmällistä ja ennakoivaa tapaa tunnistaa, analysoida sekä hallita riskejä että toimintaan liittyviä uhkia ja mahdollisuuksia. Riskienhallintaa ja sisäistä valvontaa toteutetaan kaikilla organisaatiotasoilla sekä eri toiminnoissa ja prosesseissa että palvelutuottajille ulkoistetuissa palveluissa ja hankinnoissa. Riskienhallintaprosessi perustuu riskien tunnistamiseen ja niiden analysointiin, riskien merkittävyyden arviointiin (huomioiden toteutumisen todennäköisyys ja seurausten vakavuus) ja pyrkimykseen hallita merkittäviksi tunnistettuja riskejä määritetyillä toimenpiteillä. Riskienhallintatoimenpiteiden toteuttaminen on jatkuvaa ja tapahtuu osana normaalia toimintaa organisaation kaikilla tasoilla. Toiminnan jatkuvuus poikkeuksellisen vakavien riskien kohdalla varmistetaan valmiussuunnitelmin ja muilla toiminnan jatkuvuuteen ja häiriöttömyyteen pyrkivillä etukäteisvalmisteluilla.

Riskienhallinta tukee Vantaan kaupunkikonsernin jokapäiväistä johtamista ja päätöksentekoa. Se on osa toiminnan suunnittelua ja tukee asetettujen tavoitteiden saavuttamista ja talousarvion toteutumista. Riskien arviointi talousarvioprosessissa käynnistyy toimintaympäristön muutosten analysoimisesta ja jatkuu aina yksittäisten tavoitteiden toteutumista uhkaavien riskien arvioimiseen, hallintatoimenpiteiden määrittämiseen ja budjetointiin sekä tavoitteista raportoimiseen. Riskienhallintaa ohjaava kaupunkitasoinen ohjeistus edellyttää, että myös sitovien tavoitteiden yhteydessä esitetään keskeiset tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit. Edellä mainittujen riskien arviointien ja hallintakeinojen valinnan pohjalta muodostuu pohja riskienhallintasuunnitelmalle, jota täydennetään muun muassa toimintaan, henkilöstöön, asukkaisiin ja asiakkaisiin sekä omaisuuteen, ympäristöön ja organisaation hallussa olevaan tietoon kohdistuvien riskien tunnistamisella ja arvioinnilla.

Kaupungin riskienhallinnan kehittämisestä ja koordinoimisesta vastaa riskienhallintapäällikkö ja riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohjausryhmä. Kaupungin riskienhallinnan johtoryhmänä toimii kaupungin johtoryhmä. Kaupungin sisäinen tarkastus avustaa kaupunginhallitusta ja kaupunginjohtajaa hyvän johtamis- ja hallintotavan, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toimivuuden arvioinnissa ja kehittämisessä suorittamalla kaupungin organisaation hallinnon, talouden ja toimintojen tarkastusta sekä tarjoamalla konsultointipalveluja.

Toimialan johdolta, palvelualueilta ja erikseen määritetyiltä tytäryhteisöiltä edellytetään riskienhallintasuunnitelman laadintaa. Riskienhallintasuunnitelma tarkastetaan ja toimitetaan riskienhallintapäällikölle kaksi kertaa vuodessa. Riskienhallintaan liittyvät raportointiajankohdat esitetään kahdesti vuodessa riskienhallinnan vuosikellon mukaan, pääsääntöisesti touko- ja marraskuussa. Toimialat sekä konserniin kuuluvat merkittävät yhtiöt laativat päivitetyn riskienhallintasuunnitelman lisäksi loppuvuodesta kirjallisen selonteon sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumisesta. Saadun ja analysoidun riskitiedon perusteella laaditaan kaupunkitasoinen riskiprofiili. Projektien riskienhallinnan osalta noudatetaan kaupunkitasoisesti määritettyä Vantaan projektimallia, jonka mukaan vaativammille projekteille tulee laatia erilliset riskienhallintasuunnitelmat.

Vuoden 2025 aikana on hankittu uusi riskienhallintaohjelma, joka otetaan käyttöön kaupunkitasoisesti kevään 2026 riskianalyysissa. Ohjelmiston palvelut suunnitellaan kaupungin tarpeisiin vuoden 2025 loppuun mennessä aikana ja tarvittava henkilöstö tullaan kouluttamaan ohjelman käyttöön alkuvuonna 2026. Sisäisen valvonnan osalta toimialat tekevät itsearviointikyselyn, joka on sisäisen valvonnan ohjeen liitteenä, loppu vuoden 2025 aikana. Kyselyn vastauksia käytetään apuna sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan koulutuksen suunnitteluun, joka pyritään järjestämään ensimmäistä kertaa maaliskuussa 2026. Niin koulutuksesta kuin sisäisen valvonnan itsearviointikyselystä on tarkoitus tulla säännöllinen toimenpide, joilla kehitetään ja valvotaan kaupunkitasoista sisäistä valvontaa. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan koulutusta on kehitteillä myös kaupungin työntekijöiden perehdytykseen ja esihenkilökoulutukseen.

VANTAAN KAUPUNGIN SITOVAT TAVOITTEET VUODELLE 2026

Kaupunkistrategiaa 2026–2029 toteutetaan valtuustotasoisten sitovien tavoitteiden sekä toimialojen tavoitteiden ja tuloskorttien kautta. Sitovat tavoitteet ovat Kuntalain 110 §:n mukaisia toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita.

Sitovia tavoitteita vuodelle 2026 on valmisteltu rinnan kaupunkistrategian 2026–2029 kanssa. Kaupunkistrategian hyväksymiskäsittely on valtuuston kokouksessa 15.12.2025.

Sitovat tavoitteet edistävät valtuustokauden strategisten tavoitteiden toteutumista. Kaikista strategisista tavoitteista ei johdeta kaupunkitason sitovia tavoitteita valtuustokauden jokaiselle vuodelle, mutta näitäkin tavoitteita toteutetaan toimialojen ja palvelualueiden tavoitteiden ja tuloskorttien kautta.

Sitovien tavoitteiden toteutumista seurataan kolme kertaa vuodessa osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä. Kaupungin johtoryhmä on toimialojen valmisteluun perustuen tarkistanut talousarvion valmistelun yhteydessä sitovat tavoitteet, niiden mittarit ja tavoitetasot sekä arvioinut tavoitteiden toteutumista uhkaavat merkittävät riskit.

Sitova tavoite 2026	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso v:n 2024 loppu	Mittarin tavoitetaso 2026	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit
Hyvän elämän Vantaa				
1. Kehitämme kaupunkikeskuksia niiden turvallisuutta ja elinvoimaa edistäen	EKK - Elävät kaupunkikeskustat ry:n valtakunnallinen elinvoimalaskennan tulos	Kokonaiselinvoimaluku: 3,895	Kokonaiselinvoimaluku: 3,900	Elinvoimaisuusluku koskee kaupallisia palveluita, joihin talouden suhdannetilanne voi vaikuttaa heikentävästi. Uutta asuntorakentamista syntyy keskustoihin työpaikkojen kustannuksella. Aseman ympäristöjen kehittäminen edellyttää riittävää investointivarausta.
	Työpaikkarakentamisen määrän kehitys kaupunkikeskustoissa (kem2)	Työpaikkarakentamisen määrää kaupunkikeskustoissa kem2 ei ole eritelty. Lähtötaso lasketaan ja seuranta kehitetään vuoden 2026 alussa.	Työpaikkarakentamisen määrä kaupunkikeskustoissa ei vähene eli kem2 -muutos > 0.	
	Yhden asemanseudun kunnostaminen per vuosi 2027–2029. Vuonna 2026 suunnitelmien laatiminen.	Aseman ympäristöjä ei ole tavoitteellisesti kunnostettu.	Aseman ympäristöjen kehittämissuunnitelma on laadittu, kiireelliset toimenpiteet Myyrmäessä, Koivukylässä ja Kivistössä ovat käynnissä.	

Sitova tavoite 2026	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso v:n 2024 loppu	Mittarin tavoitetaso 2026	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit
2. Lisäämme kaupunkivihreää ja lähiluonnon saavutettavuutta	Vihertehokkuuden alueellinen arviointi laskentatyökalulla (ARVO) merkittävästi kaupunkivihreän määrään tai laatuun vaikuttavissa kaavarungoissa ja asemakaavoissa	Alueellista vihertehokkuutta ei ole arvioitu.	Alueellisen vihertehokkuuden arviointi on käytössä.	Alueellisen vihertehokkuuden laskentatyökalu valmistuu ARVO-hankkeessa vuoden 2025 loppuun mennessä. Riskinä on, ettei työkalu auta odotetulla tavalla tekemään valintoja maankäytön vaihtoehdoista, siitä tulee liikaa paikkatietoon liittyvää erityisosaamista vaativa tai luontoselvityksiä edellyttävä. Raideliikenneyhteyksien tuntumaan tiivistyvässä kaupungissa kaupunkivihreä vähenee eikä lisäänny.
	Tonttikohtaisen vihertehokkuuden tavoitetasojen toteutuminen asemakaavoissa ja rakentamisluvissa (%)	Asemakaavoissa on määritelty vuodesta 2020 alkaen tonttikohtainen vihertehokkuus.	Tonttikohtaisen vihertehokkuuden tavoitetasot toteutuvat asemakaavoissa 100 % ja rakentamisluvissa 90 %. Yksittäisissä kohteissa voi olla perusteltu syy rajaarvosta poikkeamiselle.	
	Viheralueiden mitoitus- ja saavutettavuustarkastelujen (SAAVU) tulokset	Viheralueiden mitoitus- ja saavutettavuusohjetta on käytetty vuodesta 2023 alkaen.	Lähiluonto on helposti saavutettavissa kaikista asuinnoista. Viheralueiden mitoituksen ja saavutettavuuden ohjeen (SAAVU) mukaiset minimiarvot täyttyvät niissä kaavarungoissa ja asemakaavoissa, jotka muuttavat merkittävästi viheralueverkostoa.	

Sitova tavoite 2026	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso v:n 2024 loppu	Mittarin tavoitetaso 2026	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit
3. Parannamme lasten ja nuorten fyysistä toimintakykyä	Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (Move! mittaus), % 5. ja 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky	5. luokkalaiset pojat 32 % ja tytöt 39,6 % 8. luokkalaiset pojat 39,3 % ja tytöt 54 %	Osuudet laskevat.	Sosioekonomisen eriarvoisuuden lisääntyminen (tulotaso, koulutustaso, taloudelliset tekijät). Liikuntaharrastamisen kalleus. Liikuntakulttuurin muutokset (arkiaktiivisuuden väheneminen, ruutuajan kasvu, pandemiat mahdolliset vaikutukset tiettyihin ikäluokkiin). Kulttuuristen asenteiden ja sosiaalisten normien muuttuminen fyysistä aktiivisuutta vähemmän tukevaksi.
4. Tuemme vantaalaisia 7–15-vuotiaita lapsia ja nuoria löytämään oman harrastuksensa ja vahvistamme harrastamisen mahdollisuuksia yhdessä	Osuus peruskoululaisista, jotka harrastavat ohjatusti ja yhdessä muiden kanssa (Vantaan harrastustutkimus)	Määritellään harrastustutkimuksella lokakuussa 2025	Osuus peruskoululaisista, jotka harrastavat ohjatusti ja yhdessä, kasvaa.	Rahoitus (ulkopuolinen rahoitus, henkilöstöresurssit), Tilat (puute, epätarkoituksenmukaisuus), Tavoittavuus ja turvallisuus (vaikeasti tavoitettavat ryhmät, turvattomuuden tunne), Yhteistyö (roolit ja vastuut epäselvät).

Sitova tavoite 2026	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso v:n 2024 loppu	Mittarin tavoitetaso 2026	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit
Vetovoimainen Vantaa				
5. Ohjaamme alueiden asuntotarjontaa ja omistusmuotoja monipuolisempaan suuntaan	Omistus- ja osaomistusasuntojen osuus asuntotuotannosta (%)	Omistusasuntojen osuus asuntotuotannosta vuonna 2024: 41,2 %. Osaomistusasuntoja ei valmistunut.	Omistusasuntojen osuus asuntotuotannosta: 50 %. (Osaomistusasuntoja ei ole rakenteilla.)	Asuntotuotannon määrä ei lähde kasvuun talouden epävarmuudesta johtuen, erityisesti omistusasuntotuotannon osalta, ja tekee ennustamisesta vaikeaa. Uusia osaomistukseen perustuvia rahoitus- ja hallintamuotoja ei kyetä kehittämään nopeasti. Valtion tukeman asuntotuotannon lainoituksen myöntövaltuuden riittäminen Vantaalle, lisäksi hankkeiden tulee olla Varken (entinen ARA) mukaan edullisempia kuin naapurikaupungeissa.
	Pientaloasuntojen ja valtion tukemien vuokra-asuntojen osuus asuntotuotannosta (aloitukset, kpl:t)	Pientaloasuntojen osuus asuntotuotannon aloituksista vuonna 2024: 33,7 % ja 136 kpl.	Pientaloasuntojen osuus asuntotuotannon aloituksista: 25 %.	
		Valtion tukemien vuokra-asuntojen osuus asuntuotannon aloituksista vuonna 2024: 53 % ja 215 kpl.	Valtion tukemien vuokra-asuntojen osuus asuntuotannon aloituksista: 25 %.	
	Uudesta asuntokerrosalasta kestävän kasvun vyöhykkeelle sijoittuva osuus (%)	79,1 % uudesta asuntokerrosalasta sijoittui yleiskaavan kestävän kasvun vyöhykkeelle.	80 % uudesta asuntokerrosalasta sijoittuu yleiskaavan kestävän kasvun vyöhykkeelle.	

Sitova tavoite 2026	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso v:n 2024 loppu	Mittarin tavoitetaso 2026	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit
6. Rakennamme ratikkaa ja edistämme ratikan mahdollistamaa kaupunkikehitystä	Ratikan rakentamisen tavoiteaikataulu ja tavoitekustannus	Ratikan rakentaminen ajoittuu vuosille 2025–2029. Valtuuston keväällä 2023 hyväksymässä hankesuunnitelmassa Vantaan osuus rakentamiskustannuksista (ennen valtion tukea) on 591 milj. euroa. Vuoden 2024 lopulla solmitussa MAL-sopimuksessa valtion tueksi ratikkahankkeelle varmistui 144,1 milj. euroa.	Ratikan rakentaminen etenee tavoiteaikataulussa eikä ylitä tavoitekustannusta.	Rakentamisessa tulee eteen yllättäviä, kustannuksia nostavia tekijöitä. Rakentamisen suhdanne ei piristy, eikä ratikan kaavarungon alueelle kohdistu riittävästi kiinteistökehittämisen kysyntää.
	Ratikan kaavarungon alueelle kaavoitettu kerrosala (kem^2)	Ratikan kaavarungon alueelle kaavoitettu uusi kerrosala vuoden 2024 aikana on 77 206 k-m² (netto). Uutta asumisen kerrosalaa alueelle on vuoden 2024 aikana kaavoitettu 114 970 k-m^2.	Uutta kerrosalaa ratikan kaavarungon alueelle 100 000 k-m^2 (netto)	
	Ratikan kaavarungon alueelta saatavat maankäytön tulot (maanmyyntivoitot, maanvuokratulot ja maankäyttösopimuskorvaukset yhteenlaskettuna)	Ratikan kaavarungon alueelta saatuja maankäyttötuloja ei ole eritelty. Seuranta kehitetään vuoden 2026 alussa.	40 milj. euroa valtuustokauden 2026–2029 aikana eli keskimäärin 10 milj. euroa vuonna 2026.	

Sitova tavoite 2026	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso v:n 2024 loppu	Mittarin tavoitetaso 2026	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit
7. Lisäämme työllistävien yritysten ja yhteisöjen määrää Vantaalla	Tontin luovutusten ja laajennushankkeiden mahdollistama yhteenlaskettu työpaikkamäärä	Uusia työpaikkoja 250 kpl	Uusia työpaikkoja 400 kpl	Riskinä on, että keskustojen kehittäminen ja uusien asuinalueiden rakentaminen pienentää kokonaistyöpaikkavarantoa.
	Uuden työpaikkakerrosalan määrä hyväksytyissä kaavoissa k-m^2	Työpaikkakerrosalaa kaavoitettiin vuonna 2024 kaiken kaikkiaan 213 766 k-m^2 (brutto). Uutta työpaikkakerrosalaa kaavoitettiin vuonna 2024 - 95 105 k-m^2.	Tavoite saada työpaikkakerrosala nousuun (> 0).	
	Työpaikkakaavavarannon määrän muutos %. Työpaikkavarantoon sisältyvät liike- ja toimistorakennuksille, keskustatoiminnoille ja teollisuudelle kaavoitetut alueet.	Työpaikkakaavavarannon muutos (%) vuoden 2024 aikana on - 0,9 %.	Tavoite saada varannon määrän muutos nousuun (> 0).	
	Yritysten uudet sijoittumiset Vantaalle / kpl	1 440 kpl (sisältää pääkonttorit ja sivutoimipisteet, ei yksityisiä elinkeinoharjoittajia, lähde: Vainu)	1 500 kpl (sisältää pääkonttorit ja sivutoimipisteet, ei yksityisiä elinkeinoharjoittajia)	Kaupunki ei pysty vastaamaan tunnistettuun kysyntään.
	Vantaan ulkopuolisille yrityksille suunnattu houkuttelu- ja markkinointityö käynnissä / kyllä/ei	Työtä ei ole käynnistetty.	Työ on aktiivisesti käynnissä.	

Sitova tavoite 2026	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso v:n 2024 loppu	Mittarin tavoitetaso 2026	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit
8. Teemme lukemisesta säännöllisen osan arkea – lukemisen määrä lisääntyy	Varhaiskasvatus: Kirjapakettien lainausmäärä Digitaalisen kirjapalvelun luettujen kirjojen määrä	Varhaiskasvatus: Kirjapakettien lainausmäärä 80+130, yhteensä 210 Digitaalisen kirjapalvelun lähtötaso: Vuonna 2024 lukukertoja on ollut 82 000.	Varhaiskasvatus: Kirjapakettien lainauskerrat ovat lisääntyneet. Digitaalisen kirjapalvelun käyttö on lisääntynyt.	Oppilaat eivät sitoudu tavoitteeseen. Perheet eivät edistä/tue oppilaiden tavoitteiden saavuttamista. Toimintakulttuuri ei muutu riittävästi.
	Perusopetus: Lukudiplomi luokilla 2–6 Yläkoulussa luettujen kirjojen määrä/oppilas	Perusopetus: Systemaattista seurantaa luetun kirjallisuuden määrästä ei ole.	Perusopetus: 80 % oppilaista lukee vähintään viisi kirjaa vuodessa.	
	Toiseen asteen koulutus: Toiseen asteen oppilaitoksissa luettujen kirjojen määrä/opiskelija	Toiseen asteen koulutus: Lähtötaso ei ole saatavilla.	Toiseen asteen koulutus: Jokainen toiseen asteen opiskelija lukee vuoden aikana vähintään kaksi kirjaa.	

Sitova tavoite 2026	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso v:n 2024 loppu	Mittarin tavoitetaso 2026	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit
9. Lisäämme elinvoimaa tapahtumilla ja ainutlaatuisilla elämyskohteilla	Käytetyn rahan määrä (keskiostos) tapahtumissa	59,48 e/kävijä	Käytetyn rahan määrä kasvaa.	Suomen huono talouskehitys/ostovoiman heikentyminen jatkuu, geopoliittinen tilanne heikentyy entisestään.
	Kävijämäärät elämyskohteissa (Kuusijärvi, Håkansböle, Martinus)	Kuusijärvi: 450 000 käyntiä Håkansböle: (ulkonäyttely) 15 000 Martinus: 35 000 kävijää	Kävijämäärät kasvavat kaikissa kohteissa. Kuusijärvi: 550 000 käyntiä	
	Tulot omista elämyskohteista (Kuusijärvi, Håkansböle, Martinus)	Kuusijärvi: 900 000 e Håkansböle: 0 e Martinus: 107 000 e	Tulot kasvavat kaikissa kohteissa. Kuusijärvi: 1,6 milj. euroa Vantaan kaupungille	
	Vantaa houkuttelee uusia elämyskohteita ja tapahtumia	3 yli 100 000 kävijän vierailukohdetta (Flamingo Spa, Heureka ja Fazer Experience Vierailukeskus)	1 uusi yli 100 000 kävijää vuodessa tavoittava käyntikohde on vireillä. 2 uutta yli 50 000 kävijän tapahtumaa on vireillä.	Kaupunki ei kykene tarjoamaan paikkaa kohteelle tai tapahtumalle. Talouden suhdanne huononee edelleen. Kaupunki ei toimenpiteillään kykene vakuuttamaan kaupallisia toimijoita sijoittumisesta Vantaalle.
	Matkailutulo kasvaa	278 milj. euroa (koko matkailutulo) 26 milj. euroa (virkistys- ja muut palvelut)	300 milj. euroa (koko matkailutulo) 30 milj. euroa (virkistys- ja muut palvelut)	
10. Parannamme Vantaan veto- ja pitovoimaa	Kaupunkien maine- /vetovoimatutkimus	Vetovoima: 3.10 Pitovoima: 3.43	Vetovoima: 3.20 (+0.10) Pitovoima: 3.53 (+0.10)	Kaupungin maineeseen merkittävästi vaikuttava tapahtuma tai negatiivinen kehitys.

Sitova tavoite 2026	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso v:n 2024 loppu	Mittarin tavoitetaso 2026	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit
Tasapainoisen kasvun Vantaa				
11. Saamme vantaalaisen laajan työttömyyden selkeään laskuun	Laaja työttömyys laskee	23 777 (työttömät työnhakijat 17 767, palveluissa 6 010)	Laaja työttömyys: 22 300	Suhdanne ei lähde nousuun eikä synny uusia työpaikkoja. Asiakkaiden osaaminen ja työpaikat eivät kohtaa.
	Työllisyysaste kasvaa	Työllisyysaste: 72,8 %	Työllisyysaste: 73 %	
12. Teemme uudesta kasvun ja investointien ohjausmallista koko kaupunkiorganisaation yhteisen tavan toimia.	Suuraluekohtaisten tilannekuvien laatiminen	Suuralueittaisia kokonaistarkasteluja eli tilannekuvia alueiden kaavoituksen, rakentamisen, investointien tilanteesta ja väestömuuttujista ei ole tehty. Kaupungin investoinnit eivät ole pysyneet asuntotuotannon ja asukasmäärän kasvun mukana eivätkä asunto- ja asukasrakenteen muutokset ole olleet viime vuosikymmenen aikana kestävällä pohjalla.	Suuralueittaiset tilannekuvat on tehty ja niitä sovelletaan kasvun ja investointien ohjauksessa.	Muutosjohtamisessa ei onnistuta ja uusi tapa toimia ei vakiinnu käyttöön. Asuntorakentaminen sekä väestön ja palvelutarpeen muutokset etenevät markkinoiden ehdoilla odottamattomalla tavalla. Rakentamisen suhdanteet muuttuvat arvaamattomasti epävakaan maailmantilanteen johdosta, mikä vaikuttaa mm. kustannustasoon ja materiaalien saatavuuteen.
	Kaavoitus- ja investointiohjelmien valmistelu uuden mallin mukaisesti	Kaavoitusta ja investointiohjelmia ei valmistella riittävän synkronoidusti ja toimialarajat ylittäviä hanke-esityksiä palvelukokonaisuuksista syntyy niukasti.	Vuoden 2027 investointiohjelmat ja kaavoitusohjelma on valmisteltu uuden mallin mukaisesti (vuoden 2026 aikana).	
	Johtamisjärjestelmän kehittäminen	Kaavoitusta ja investointiohjelmia ei valmistella riittävän synkronoidusti ja toimialarajat ylittäviä hanke-esityksiä palvelukokonaisuuksista syntyy niukasti.	Johtamisjärjestelmä tukee mallin mukaista toimintatapaa.	

Sitova tavoite 2026	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso v:n 2024 loppu	Mittarin tavoitetaso 2026	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit
13. Vähennämme kasvihuonekaasujen määrää hiilineutraalisuuden saavuttamiseksi	CO_2 päästöt (alueperustaiset ja tuotesidonnaiset päästöt)	Alueelliset kokonaispäästöt (HSY:n laskenta): 790 kt CO2-ekv. (-27 % (1990–2024)) Alueelliset asukaskohtaiset (HSY:n laskenta): 3,1 t CO2-ekv. /asukas (- 55 % (1990–2024)) Kuluttamisen (KULMA-laskenta): 8,34 t CO2-ekv. /asukas	Kokonaispäästöt 683 kt CO2-ekv. Tuotesidonnaiset päästöt laskevat.	Kaupunki ei voi vaikuttaa kaikkiin päästöihin (erit. liikenne). Kaukolämmön päästöjen kehitys riippuu Vantaan Energian investoinneista.
14. Lisäämme luonnon monimuotoisuutta luontopositiivisuuden saavuttamiseksi	Mitataan asemakaavakohtaisesti luonnolle koituvan haitan suuruutta sekä hyvitettyjen luontoarvojen määrää: Luonnon heikentymättömyyden toteutuminen luontoarvohehtaareilla mitattuna. Rakennetun ympäristön ekologisen tilan muutos luontoarvohehtaareilla mitattuna.	Luontoarvohehtaareja ei ole laskettu aiemmin.	Kaikissa uusissa asemakaavoissa edellytetään luontotyypeille aiheutetun haitan hyvittämistä luonnon heikentymättömyyden saavuttamiseksi. Rakennetun ympäristön ekologinen tila paranee kokonaisuutena Vantaalla.	Riski hyvitysalueiden riittävyydestä ja/tai hyvitysmarkkinan synnystä sekä kaupungin kasvun alueiden riittävyydestä pidemmällä tulevaisuudessa.
	Luonnonsuojelualueiden lisääminen (kpl)	Luonnonsuojelualueita: 54 kpl (Syken aineisto)	Viisi (5) luonnonsuojelualue-esitystä ELY-keskukselle.	

Sitova tavoite 2026	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso v:n 2024 loppu	Mittarin tavoitetaso 2026	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit
15. Edistämme hyviä väestösuhteita lisäämällä väestöryhmien välistä vuorovaikutusta	Väestökyselyyn osallistuvien ihmisten määrä	Määritellään syksyllä 2025.	Kyselyyn osallistuvien määrä minimissään 500 vastaajaa	Maailmantilanteen ja taloudellisen tilanteen epävakaus voimistuu. Järjestöjen voimavarat heikkenevät.
	Kohtaamispaikkatoimintaa järjestävien tahojen määrä	Lähtötaso otetaan marraskuun 2025 tilanteesta.	Marraskuun 2025 tilanteen pohjalta +30 %	
16. Edistämme kotoutumista palveluilla ja kielikoulutuksella	Tavoitettujen asiakkaiden määrä kotoutumispalveluissa	Uusi toiminto, lähtötaso määritellään vuoden 2025 joulukuusta.	5 000	Riskinä kotoutumisen rahoituskokonaisuuden leikkaukset. Resurssien heikkeneminen ja ostopalveluiden vähentyminen.
	Kotoutumiskoulutuksessa (sisältää kielikoulutuksen) olevien asiakkaiden määrä vuositasolla	Kotoutumiskoulutuksessa olevien asiakkaiden määrä vuositasolla arviolta 2 000 hlö	Kotoutumiskoulutuksessa (sisältää kielikoulutuksen) olevien asiakkaiden määrä vuositasolla: kasvaa	
	Kuinka suuri osa kotokoulutuksen osallistujista saavuttaa kielitasotavoitteen	Kuinka suuri osa kotokoulutuksen osallistujista saavuttaa kielitasotavoitteen (10/2025 tilanne)	Kuinka suuri osa kotokoulutuksen osallistujista saavuttaa kielitasotavoitteen: kasvaa	
	Yhteiskuntaorientaatiossa olevien asiakkaiden määrä	Yhteiskuntaorientaatiossa olevien asiakkaiden määrä 125 (nykytilanne 9.2025) arvio koko vuodelta 350	Yhteiskuntaorientaatiossa olevien asiakkaiden määrä: kasvaa	

Sitova tavoite 2026	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso v:n 2024 loppu	Mittarin tavoitetaso 2026	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit
Vakaa ja kestävä talous				
17. Tasapainotamme kaupungin taloutta	Toimintakatteen muutos-% vuonna 2026	Toimintakate v. 2024 toteutui 3,9 % talousarviota heikompana.	Talousarvion 2026 mukainen	Lisääntyvät velvoitteet, palvelutarpeen kasvu, taloudellisen toimintaympäristön heikkeneminen
	Tulevien vuosien talouden suunnittelussa talouden tasapainotus etenee	Tilikauden alijäämä TA 2025 -49,9 milj. euroa	Käyttötalous tasapainossa tai ylijäämäinen vuoden 2027 talousarvion taloussuunnitelmassa vuonna 2029	
18. Automatisoimme toimintoja	Toimintojen automatisointi tuottaa kustannussäästöjä toimialoilla (meno- ja rakenneohjelmaan kirjatut hankkeet ja niihin liittyvät ICT-investoinnit ja toiminnan säästöt toteutuvat) valtuustokauden aikana	Kattavaa kaupunkitasoista suunnitelmaa toimintojen automatisoinnista ei ole tehty.	Keskeiset automatisoitavat toiminnot tunnistettu, arvioitu saavutettavat kustannussäästöt toimialojen toiminnassa ja ICT-investointien valmistelu näihin liittyen käynnistynyt.	Riskinä, että ei saavuteta kaupunkitasoista sitoutumista säästöjen tavoittelemiseen toiminnassa.
19. Johdamme hankintoja strategisesti	Hankintojen strategisella johtamisella saavutetaan kustannussäästöjä toimialoilla valtuustokauden aikana	Hankintojen strategista ohjausta ei tehdä kaupunkitasoisesti.	Hankintojen kustannussäästömahdollisuudet kartoitettu ja suunniteltu säästötoimenpiteet liittyen (i) hankkeisiin/yksittäisiin hankintoihin, (ii) toimialojen toiminnassa hankintojen avulla saavutettaviin säästöihin ja (iii) sopimushallintaan/-sopimusvalvontaan liittyen.	Riskinä, että ei saavuteta kaupunkitasoista sitoutumista säästöjen tavoittelemiseen toiminnassa.

Sitova tavoite 2026	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso v:n 2024 loppu	Mittarin tavoitetaso 2026	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit
20. Lisäämme ulkoisen rahoituksen kehittämishankkeiden määrää	Ulkoisen rahoituksen projektien määrä euroina	Ulkoisen rahoituksen projektien määrä arviolta n. 2 milj. euroa	Ulkoisen rahoituksen projektien määrä yhteensä 6,5 milj. euroa	Resurssien puute työajasta ja omarahoitusosuudesta. Avainhenkilöiden sitoutumisen puute.
Henkilöstö ja menestystekijät				
21. Parannamme henkilöstön työturvallisuutta ja työhyvinvointia	Mielenterveysperustaisten sairauspoissaolojen määrä (%-osuus) laskee.	Mielenterveysperusteinen sairauspoissaoloprosentti 0,97 %	0,87 %	Toimintaympäristön vaikutusten ennakoimattomuus
22. Kehitämme johtamisjärjestelmäämme edistämään toimialojen yhteistyötä	Kaupunkitasoinen systeemistä toimintatapaa tukeva johtamisjärjestelmä kuvattu ja käytössä.	Ko. kuvausta ei ole laadittu.	Toteutunut mittarin mukaisesti.	Kuvaukset ja mallit on tehty, mutta eivät ohjaa toimintaa ja johtamista. Avaintoimijoita ei ole tunnistettu osaksi verkostoa oikein.
	Kaikki toimialat ovat mukana johtamisen aluemallin työskentelyssä, työskentely on alkanut kaikilla alueilla ja sille on luotu aluekohtaiset tavoitteet.	Tarve mallille tunnistettu.	Toteutunut mittarin mukaisesti.	

KÄYTTÖTALOUSOSA

Talousarvion 2026 täytäntöönpano

Kaupunginvaltuuston hyväksymä talousarvio on muita kaupungin toimielimiä sitova toimintaohje. Kaupunginvaltuuston päättämät tehtävät, sitovat tavoitteet ja niiden toteuttamiseen myönnetyt määrärahat ovat muutettavissa sitovuustasoltaan vain kaupunginvaltuuston päätöksellä. Muut tavoitteet ovat toimielimen toimintaa ohjaavia perustelutietoja. Talousarviota täytäntöön pantaessa on erityisesti otettava huomioon, että kaupunginhallituksen ja -valtuuston talousarviokäsittelyssä tekemät erillispäätökset ovat toimialoja sitovia ja ne tulee sisällyttää toimialan käyttösuunnitelmaan.

Käyttösuunnitelmien laatiminen

Toimialojen on valmisteltava lautakuntien hyväksyttäväksi määrärahojen käyttämisen ja tuloarvioiden toteutumisen seuraamista varten käyttösuunnitelma, joka sisältää tarkistetun toimintasuunnitelman ja määrärahajaon tehtäväalueille, palvelualueille, vastuualueille ja yksiköille. Käyttösuunnitelmat esitetään lautakunnissa yksiköittäin ja tiliryhmittäin. Toiminta sopeutetaan talousarviossa myönnettyjen määrärahojen sallimiin rajoihin.

Lautakuntien tehtäväalueittain hyväksymä käyttösuunnitelma annetaan kaupunginhallitukselle tiedoksi tammikuussa 2026 ja lautakuntakäsittely tulee sopeuttaa tähän aikatauluun. Käyttösuunnitelmasta tulee käydä ilmi sitovien erien vastaavuus kaupunginvaltuuston hyväksymään talousarvioon nähden. Kaupunginhallitus hyväksyy talousarviokohtien 10 20, 10 40, 10 50 sekä konsernijohdon ja elinvoiman toimialan määrärahojen käyttösuunnitelmat.

Lautakuntien on huolehdittava, että kaupungin päätettävissä olevat maksut tarkistetaan kustannusten nousua vastaavasti ja kaupungille kuuluvat tulot peritään tehtyjen sopimusten ja annettujen ohjeiden mukaisesti. Talousarviovuoden tulot ja menot tulee kohdistaa niille yksiköille, joille ko. tulo- ja menomäärärahat on budjetoitu. Palvelutuotannon laadukkuus, paras mahdollinen hinta- ja laatusuhde, on lautakuntien vastuulla.

Käyttösuunnitelmien laadinnassa on otettava erityisesti huomioon kaupunginvaltuuston päättämä kaupunkistrategia, strategian tavoitteet sekä sitovien tavoitteiden toteuttamiseen tarvittavat voimavarat, jotta voidaan varmistua toimialojen ja koko kaupungin strategiatyön yhdensuuntaisuudesta.

Kaupungin merkittäville tytäryhteisöille asetetaan kaupungin talousarvion yhteydessä taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet. Tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan valtuustolle osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Kaupunkia eri yhteisöissä edustavien tulee valvoa kaupungin taloudellisia etuja ja ottaa huomioon kaupunginvaltuuston päättämät strategiset tavoitteet ja noudattaa mahdollisesti erikseen annettavia toimintaohjeita.

Kaupunginhallitus siirtää keskitetysti varatut määrärahat toimielimille erikseen sovitusti.

Kaupunginhallituksella on lisäksi oikeus antaa määrärahojen käyttöä ja avustusten jakoa koskevia yksityiskohtaista täytäntöönpanoa koskevia sitovia ohjeita muille toimielimille.

Rahoitus

Kaupunginjohtajalla on oikeus tämän talousarvion sekä Vantaan kaupungin hallintosäännön perusteella ottaa lainaa rahoitusosaan merkityn nettolainanoton lisäksi enintään sama määrä kuin lainoja lyhennetään ja hyväksyä niiden ehdot. Talous- ja strategiajohtajalla on oikeus korvata pitkäaikainen lainanotto joko kokonaan tai osittain lyhytaikaisella lainalla talousarviovuoden ajaksi sekä oikeus tehdä koron- ja valuutanvaihtosopimuksia.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt tuloksenkäsittelyeriä, kuten rahastojen muutoksia sekä käyttöomaisuuden poistoja koskevat suunnitelmat talousarvion tuloslaskelmaosan hyväksymisen yhteydessä. Kaupunginhallitus antaa toimintakertomuksessa tai sen käsittelyn yhteydessä esityksen tilikauden tuloksen käsittelystä.

Huolehtiessaan oman toimialansa tehtävistä kaikkien lautakuntien on oltava selvillä ehdotustensa ja toimenpiteittensä vaikutuksesta kaupungin kokonaistalouteen. Tätä velvollisuutta ne eivät voi siirtää muille elimille.

Raportointi

Toimialojen on raportoitava lautakunnille talousarvion ja sitovien tavoitteiden toteutumisesta lautakuntien päättäminä ajankohtina. Lautakuntien raporteista toimitetaan vuosikolmanneksittain kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle osavuosikatsaus talousarvion toteutumisesta talousohjauksen ohjeiden mukaisesti. Lisäksi konsernipalveluiden palvelualue koostaa osavuosikatsaukseen raportoinnin keskeisille tytäryhteisöille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta. Kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle toimitettavissa raporteissa tulee huomioida kaupunkitason raportoinnin näkökulma.

Sitovien tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan osavuosikatsausten tilanteen mukaisesti. Vuoden 2026 talousarviota koskeva raportointi tapahtuu valtuustossa kesä- ja lokakuussa sekä vuoden 2027 toukokuussa. Vuosikolmanneksittain tehtävissä määrärahaennusteissa tulee huomioida jaksotettavat menot ja tulot siten kuin ne esitetään tilinpäätöstä laadittaessa. Osavuosikatsauksissaan toimialojen tulee esittää toimialatasoinen ennuste koko vuoden talouden toteumasta. Mahdolliset valtuustoon nähden sitovien määrärahojen muutosesitykset tulee käsitellä osavuosikatsauksista erillisinä asioina lautakunnissa niin, että kaupunginvaltuusto ehtii käsittelemään muutosesitykset talousarviovuoden aikana.

Talousraportoinnin tiedot lautakunnille, kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle tuotetaan SAP BW -raportoinnin kautta. Talousarvion toteutumisesta raportoidaan kaupunginhallitukselle SAP BW -raportoinnin tietojen perusteella. Toimialan talousarvion toteumaennusteet päivitetään SAP-järjestelmään kuukausittain talousohjauksen antaman ja talouspalvelujen kanssa sovitun raportointiaikataulun mukaisesti.

Sitovat määrärahat

Käyttötalousosa	**Talousarviokohta**	
10	Yleishallinto	tulot ja menot
11	Konsernijohto ja elinvoima	tulot ja menot
13	Kasvatus ja oppiminen	tulot ja menot
13 7	Toisen asteen koulutus	toimintakate
16	Kaupunkikulttuuri ja hyvinvointi	tulot ja menot
14 0	Kaupunkiympäristölautakunta	tulot ja menot
14 5B	Kaupunkitilalautakunta bruttoyksiköt ilman joukkoliikennettä	tulot ja menot
14 51	Joukkoliikenne	tulot ja menot
14 32	Kiinteistöt ja tilat netto	toimintakate
14 52	Varikko	toimintakate
Tuloslaskelmaosa		
	Verotulot	tulot
	Valtionosuudet	tulot
	Korkotulot	tulot
	Muut rahoitustulot	tulot
	Korkomenot	menot
	Muut rahoitusmenot	menot

Investointiosa		
91 1	Uudisrakentaminen	investointiryhmä / tulot ja menot
91 2	Korjausrakentaminen	investointiryhmä / tulot ja menot
91 3	Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt	investointiryhmä / menot
92	Aineeton omaisuus	investointiryhmä / tulot ja menot
93 1–93 5	Kunnallistekniset työt	investointiryhmä / tulot ja menot
93 8	Vantaan ratikka	investointiryhmä / menot
94	Irtain omaisuus	toimielin / tulot ja menot
95	Kiinteä omaisuus	toimielin (kv/kh/kala) / tulot ja menot
97	Osakkeet ja osuudet	investointiryhmä / tulot ja menot
Rahoitusosa		
	Antolainauksen muutokset	antolainojen lisäys ja vähennys
	Nettolainanotto	nettolainanotto
	Oman pääoman muutokset	oman pääoman lisäys ja vähennys

Nettobudjetoitujen yksiköiden toimintakatetta heikentävä talousarviomuutos on esitettävä kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi siitä riippumatta, johtuuko poikkeama talousarviosta bruttomenojen ylittymisestä tai bruttotulojen alittumisesta. Muutoksesta, joka ei toteumissa aiheuta talousarviossa esitetyn sitovan toimintakatteen ylittymistä, ei esitetä talousarviomuutosta.

Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto
Kaupunki + rahastot

KÄYTTÖTALOUSOSA	Sitovuus	Määrä-hat	Tuloarviot
10 Yleishallinto	B	17 585	0
11 Konsernijohto ja elinvoima	B	184 289	16 980
13 Kasvatus ja oppiminen	B	542 000	30 382
13 7 Toisen asteen koulutus	N	88 154	1 033
16 Kaupunkikulttuuri ja hyvinvointi	B	96 091	14 727
14 0 Kaupunkiympäristölautakunta	B	16 740	6 236
14 5 Kaupunkitilalautakunta	B	78 210	65 775
14 51 Joukkoliikenne	B	66 900	11 954
14 32 Kiinteistöt ja tilat netto	N	119 497	226 648
14 52 Varikko	N	5 653	6 047
Rahastot	N	1 577	420
TULOSLASKELMAOSA			
Verotulot	B		611 000
Valtionosuudet	B		269 000
Korkotulot	B		16 700
Muut rahoitustulot	B		15 900
Korkomenot	B	25 500	
Muut rahoitusmenot	B	405	
Satunnaiset erät	B		
INVESTOINTIOSA			
91 1 Uudisrakentaminen	B	67 010	
91 2 Korjausrakentaminen	B	46 370	
91 3 Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt	B	1 320	
92 Aineeton omaisuus	B	6 000	
93 Julkinen käyttöomaisuus	B	195 000	40 000
94 Irtain omaisuus	B	8 628	
95 Kiinteä omaisuus	B	42 000	3 500
97 Osakkeet ja osuudet	B	1 900	
RAHOITUSOSA			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	B	12 000	
Antolainasaamisten vähennykset	B		2 800
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B		350 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	36 800	
Lyhytaikaisen lainojen muutos	N		
Oman pääoman muutokset	B		
Muut maksuvalmiuden muutokset		25 000	
Vaikutus maksuvalmiuteen/Rahavarojen muutos		4 472	
TALOUSARVION LOPPUSUMMA		**1 689 101**	**1 689 101**

Toimialoittain vertailu 2024–2029 ja kehys

1000 euroa	TP 2024	KS 2025	KEHYS 2026	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Yleishallinto								
Tulot	1 909	350	0	0	**0**	350	0	530
Menot	-16 172	-22 085	-17 835	-17 585	**-17 585**	-18 728	-18 666	-20 827
Toimintakate	-14 264	-21 735	-17 835	-17 585	**-17 585**	-18 378	-18 666	-20 297
Konsernijohto ja elinvoima								
Tulot	8 931	14 002	16 849	16 980	**16 980**	17 235	17 493	17 756
Menot	-109 388	-159 933	-184 111	-184 289	**-184 289**	-189 670	-195 227	-200 967
Toimintakate	-100 457	-145 931	-167 262	-167 309	**-167 309**	-172 435	-177 734	-183 211
Kasvatus ja oppiminen								
Tulot	37 974	30 457	31 103	31 414	**31 414**	31 886	32 364	32 849
Menot	-578 063	-602 629	-618 965	-630 154	**-630 154**	-648 554	-667 557	-687 183
Toimintakate	-540 090	-572 172	-587 862	-598 739	**-598 739**	-616 669	-635 193	-654 334
Kaupunkikulttuuri ja hyvinvointi								
Tulot	12 368	12 357	14 267	14 727	**14 727**	14 949	15 174	15 403
Menot	-88 114	-93 826	-95 165	-96 191	**-96 091**	-99 000	-101 901	-104 897
Toimintakate	-75 746	-81 469	-80 898	-81 465	**-81 365**	-84 051	-86 727	-89 494
Kaupunkiympäristö								
Tulot	276 281	311 095	314 718	313 365	**316 660**	327 566	335 391	343 441
Menot	-261 719	-263 803	-278 170	-283 705	**-287 000**	-295 380	-304 035	-312 974
Toimintakate	14 562	47 292	36 548	29 660	**29 660**	32 186	31 356	30 467

1000 euroa	TP 2024	KS 2025	KEHYS 2026	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Rahastot yhteensä								
Tulot	468	421	420	420	**420**	432	445	458
Menot	-914	-1 578	-1 577	-1 577	**-1 577**	-1 623	-1 671	-1 720
Toimintakate	-446	-1 157	-1 157	-1 157	**-1 157**	-1 191	-1 226	-1 262
Käyttötalous yhteensä								
Tulot	337 931	368 682	377 357	376 906	**380 201**	392 418	400 867	410 437
Menot	-1 054 370	-1 143 855	-1 195 823	-1 213 501	**-1 216 696**	-1 252 956	-1 289 057	-1 328 568
Toimintakate	-716 440	-775 173	-818 466	-836 595	**-836 495**	-860 538	-888 189	-918 130
Rahoitus								
Tulot	798 633	865 883	915 484	912 600	**912 600**	976 600	1 047 600	1 109 600
Menot	-23 356	-20 605	-25 905	-25 905	**-25 905**	-36 505	-47 405	-53 405
Toimintakate	775 277	845 278	889 579	886 695	**886 695**	940 095	1 000 195	1 056 195
Investointiosa								
Tulot	4 696	18 500	43 500	43 500	43 500	53 500	38 500	3 500
Menot	-149 551	-253 606	-356 300	-368 228	-368 228	-401 280	-400 557	-199 750
Netto	-144 855	-235 106	-312 800	-324 728	-324 728	-347 780	-362 057	-196 250
Kaikki yhteensä								
Tulot	1 141 259	1 253 065	1 336 341	1 333 006	**1 336 301**	1 422 518	1 418 496	1 451 800
Menot	-1 227 277	-1 418 066	-1 578 028	-1 607 634	**-1 610 829**	-1 690 741	-1 737 019	-1 581 723
Toimintakate	-86 018	-165 001	-241 687	-274 628	**-274 528**	-268 223	-318 523	-129 922

Toimintamenot toimialoittain
(sisäiset erät mukana)

1 000 euroa

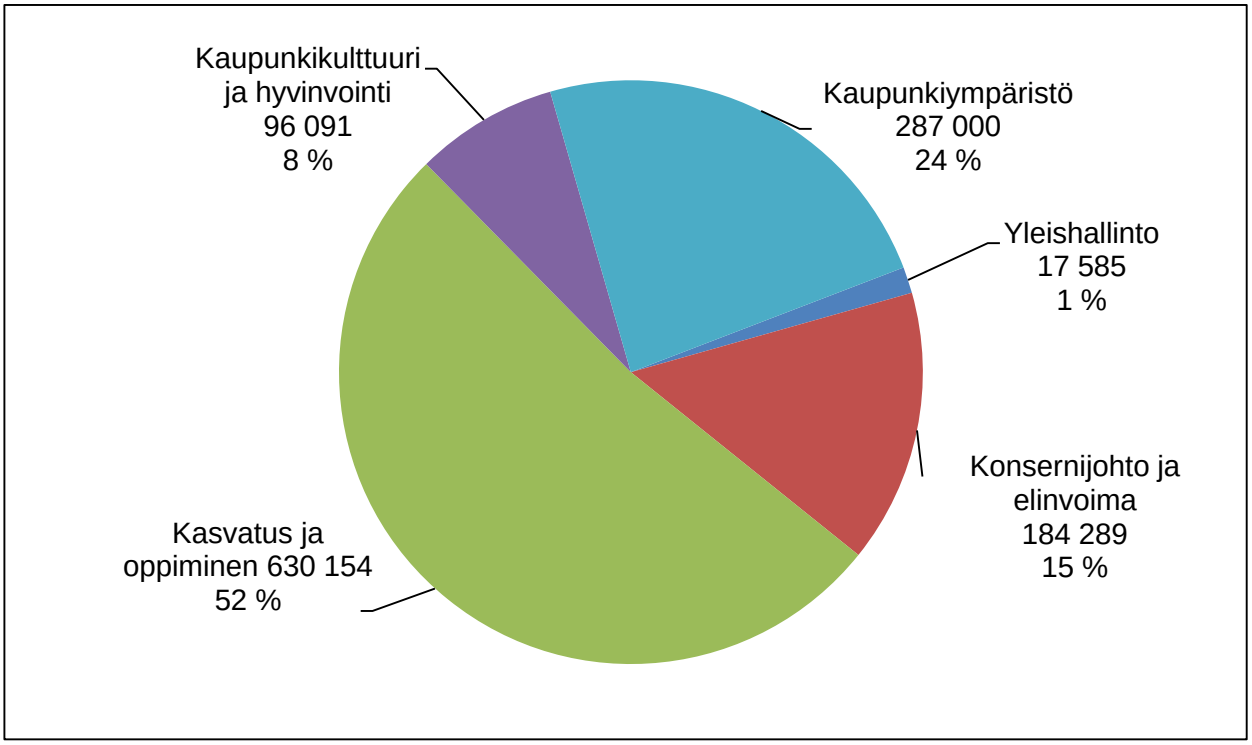

Toimintamenot menolajeittain kaupunki ja rahastot yhteensä
(sisäiset erät mukana)

1 000 euroa

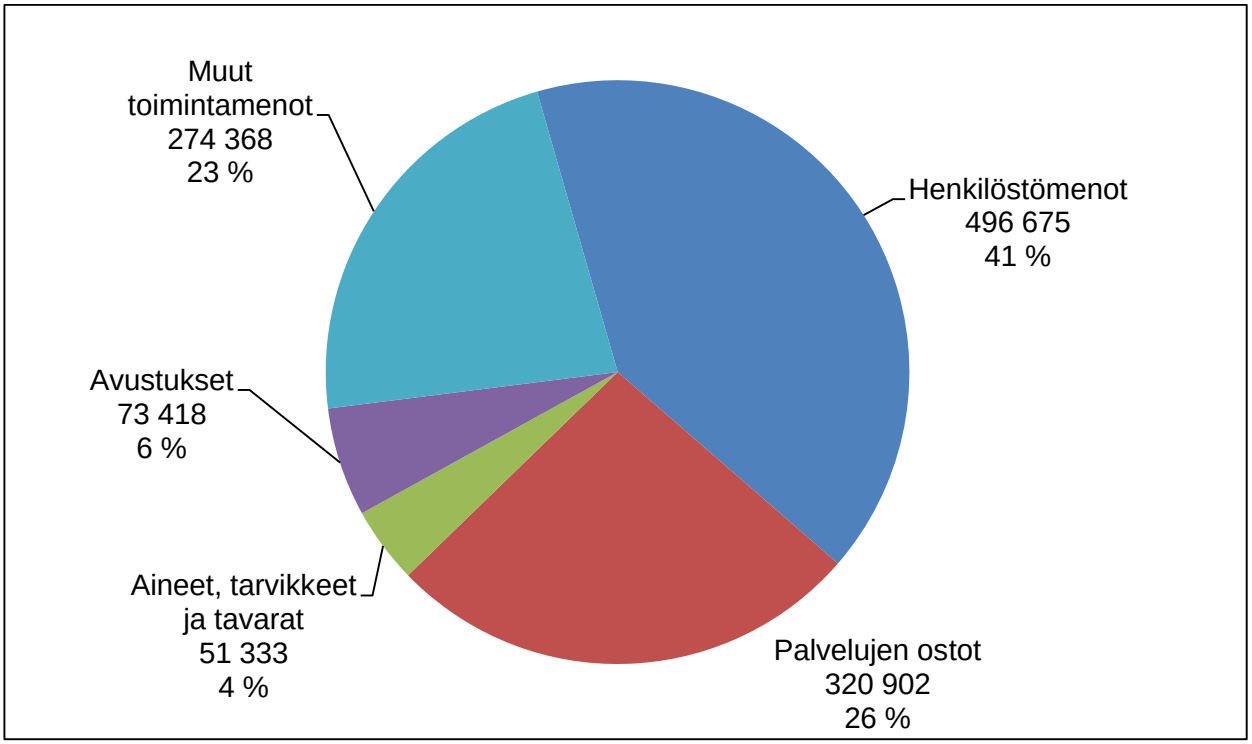

Toimintamenojen kehitys kaupunki, rahastot ja liikelaitokset yhteensä
(sisäiset erät mukana)

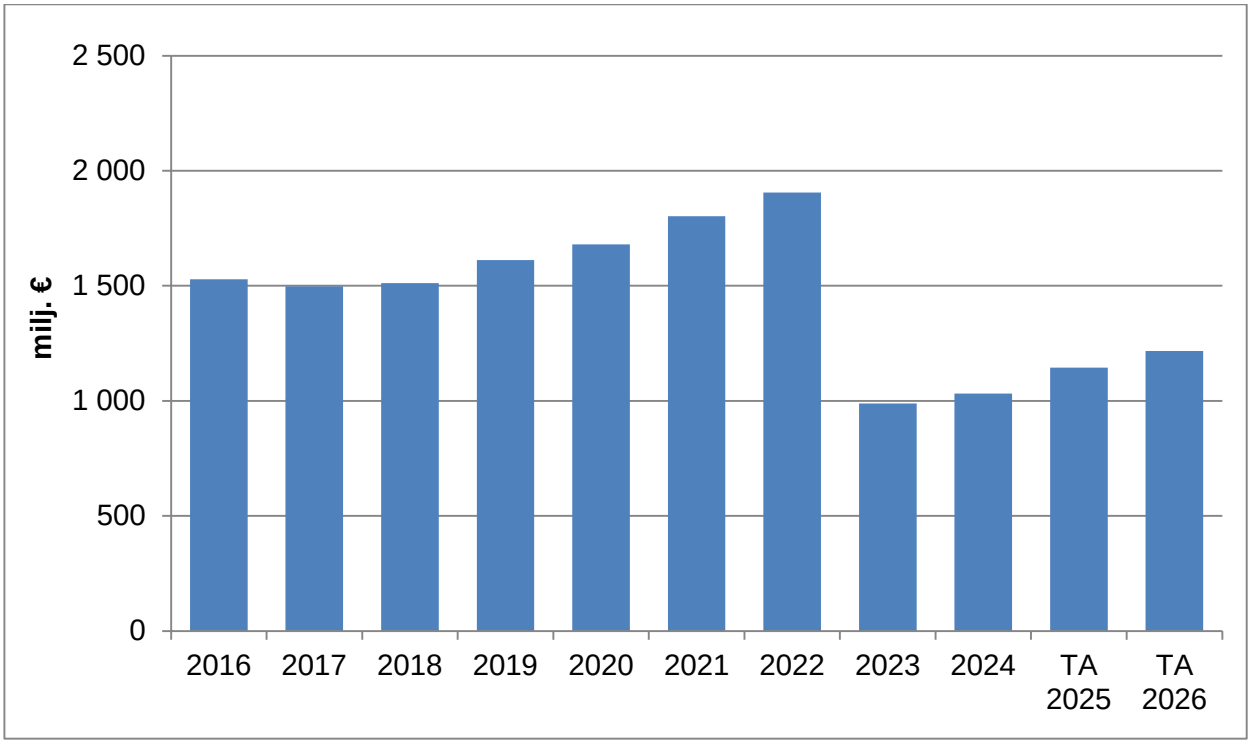

Toimintatulot tulolajeittain kaupunki ja rahastot yhteensä
(sisäiset erät mukana)

1 000 euroa

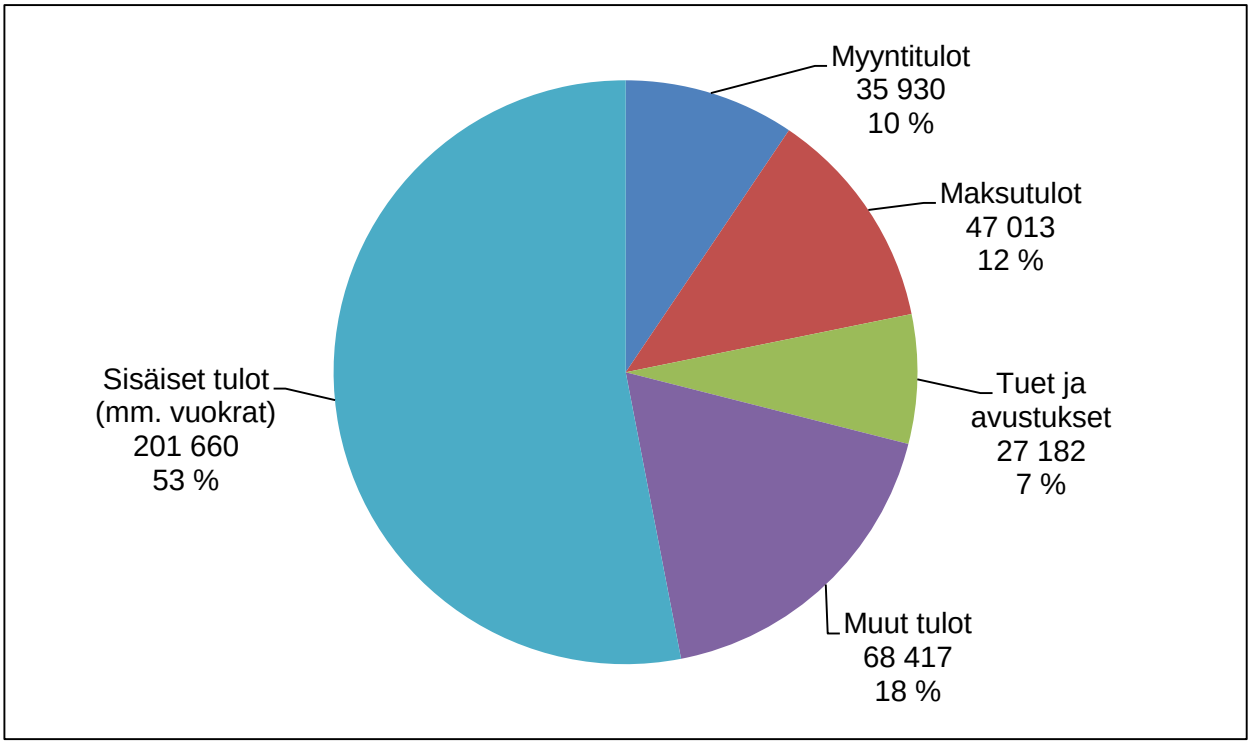

Toimintatulojen kehitys kaupunki, rahastot ja liikelaitokset yhteensä
(sisäiset erät mukana)

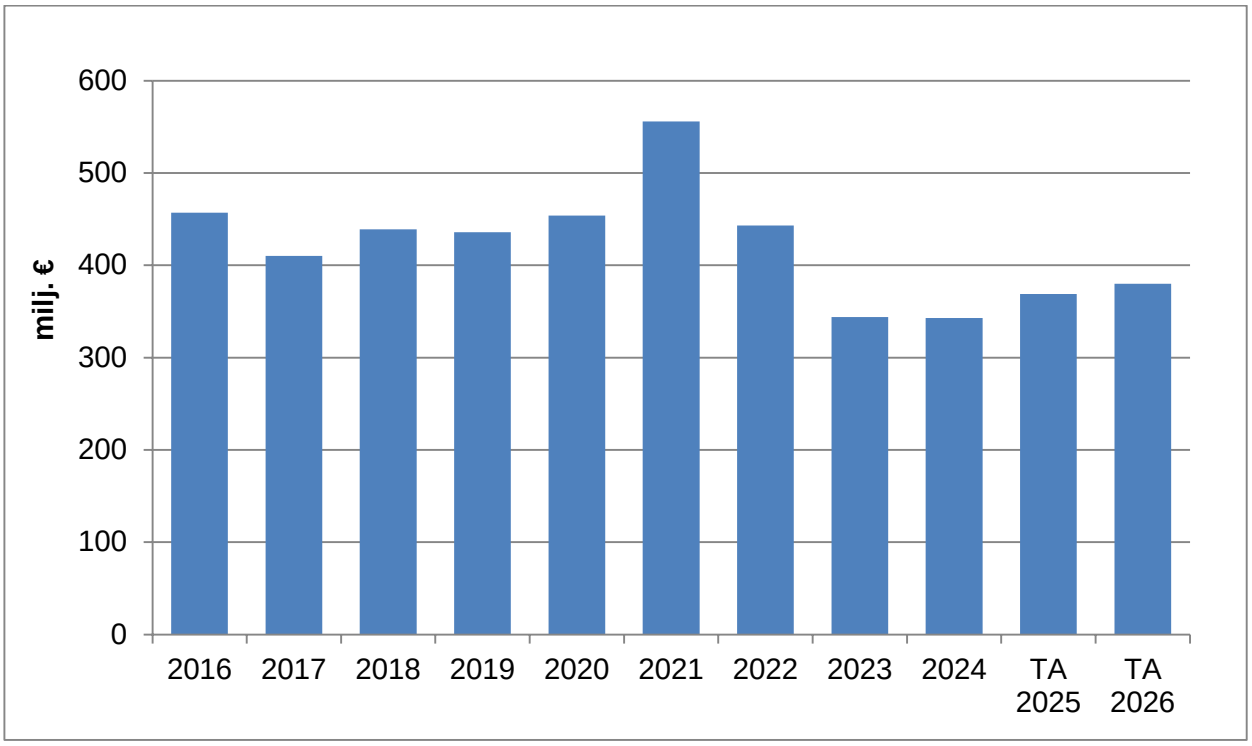

Verotulojen kehitys
(kaikki verotulot yhteensä)

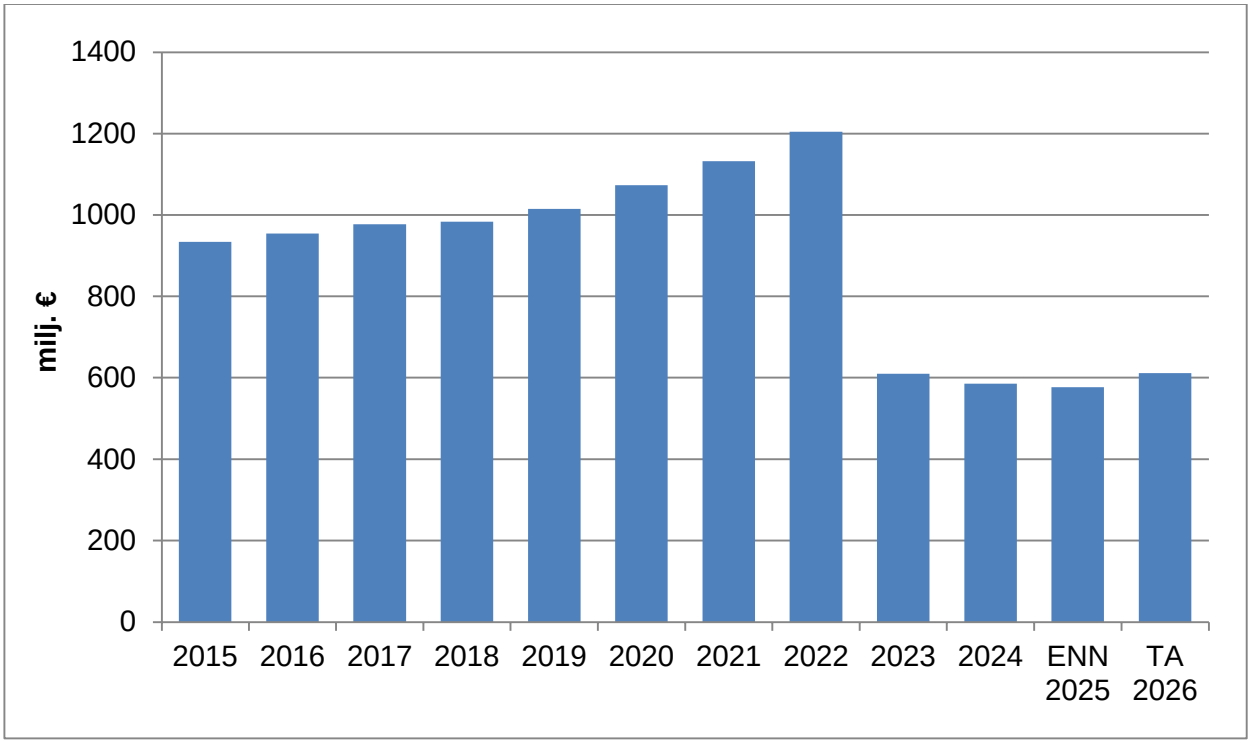

10
YLEISHALLINTO

Määrärahat	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
1000 euroa							
Tulot	1 909	350	0	**0**	350	0	530
Menot	-16 172	-22 085	-17 585	**-17 585**	-18 728	-18 666	-20 827
Toimintakate	-14 264	-21 735	-17 585	**-17 585**	-18 378	-18 666	-20 297

Tuloslaskelma	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026
1000 euroa				
Myyntitulot	3	0	0	**0**
Maksutulot	15	0	0	**0**
Tuet ja avustukset	1 191	350	0	**0**
Muut tulot	700	0	0	**0**
Sisäiset tulot	0	0	0	**0**
Tulot yhteensä	**1 909**	**350**	**0**	**0**
Henkilöstömenot	-3 310	-4 080	-3 540	**-3 540**
Asiakaspalvelujen ostot	-326	-350	-450	**-450**
Muiden palvelujen ostot	-6 219	-7 730	-6 324	**-6 324**
Sisäisten palvelujen ostot	-1	-272	0	**0**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-178	-633	-291	**-291**
Avustukset	-4 830	-5 175	-5 275	**-5 275**
Vuokramenot	-122	-123	-23	**-23**
Sisäiset tilavuokrat	-394	-394	-354	**-354**
Muut menot	-794	-3 328	-1 328	**-1 328**
Menot yhteensä	**-16 172**	**-22 085**	**-17 585**	**-17 585**
Toimintakate	**-14 264**	**-21 735**	**-17 585**	**-17 585**
Poistot	0	0	0	**0**
Vyörytykset	0	0	0	**0**
Tilikauden tulos	**-14 264**	**-21 735**	**-17 585**	**-17 585**

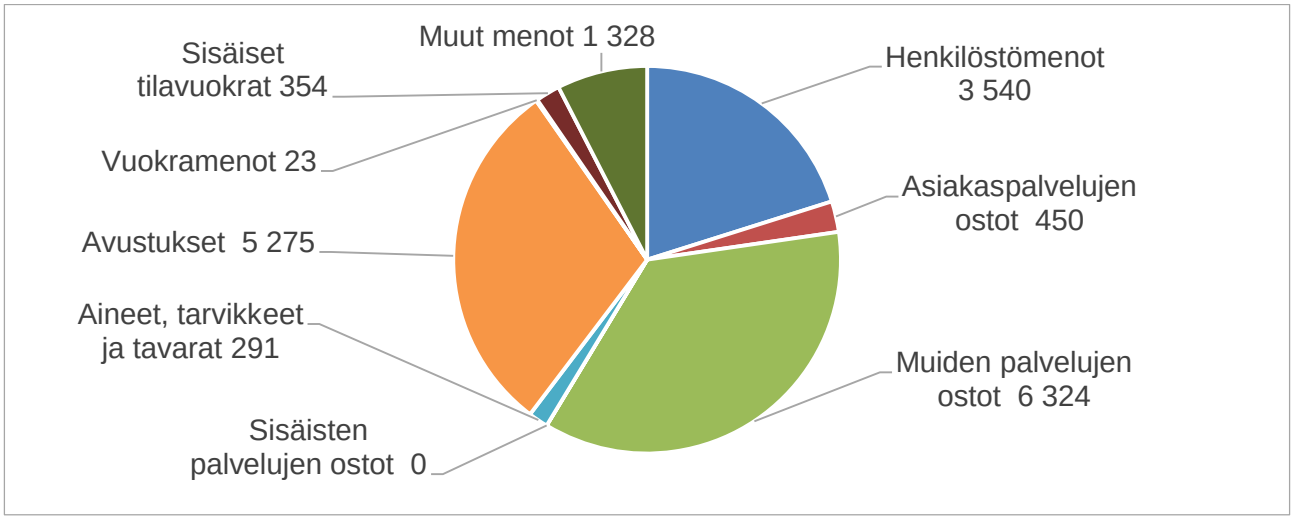

Toiminnan kuvaus

Yleishallinto sisältää keskusvaalilautakunnan, kaupunginvaltuuston, tarkastuslautakunnan ja ulkoisen tarkastuksen, kaupunginhallituksen sekä yhteistoimintaosuudet ja –avustukset.

Henkilöstösuunnitelma

	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Vakituisen henkilöstön lkm	4	4	**4**
Määräaikaisen henkilöstön lkm	0	0	**0**
Henkilöstön kokonaismäärä	4	4	**4**

10 10
Keskusvaalilautakunta

Vastuuhenkilö: Niina Puikkonen **Puheenjohtaja: Niilo Kärki**

Määrärahat	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
1000 euroa							
Tulot	1 186	350	0	**0**	350	0	530
Menot	-1 990	-2 725	-90	**-90**	-722	-132	-1 749
Toimintakate	-803	-2 375	-90	**-90**	-372	-132	-1 219

Tuloslaskelma	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026
1000 euroa				
Myyntitulot	0	0	0	**0**
Maksutulot	0	0	0	**0**
Tuet ja avustukset	1 186	350	0	**0**
Muut tulot	0	0	0	**0**
Sisäiset tulot	0	0	0	**0**
Tulot yhteensä	**1 186**	**350**	**0**	**0**
Henkilöstömenot	-1 559	-852	-60	**-60**
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	**0**
Muiden palvelujen ostot	-346	-1 129	0	**0**
Sisäisten palvelujen ostot	0	-272	0	**0**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-75	-372	-30	**-30**
Avustukset	0	0	0	**0**
Vuokramenot	-10	-100	0	**0**
Sisäiset tilavuokrat	0	0	0	**0**
Muut menot	0	0	0	**0**
Menot yhteensä	**-1 990**	**-2 725**	**-90**	**-90**
Toimintakate	**-803**	**-2 375**	**-90**	**-90**
Poistot	0	0	0	**0**
Vyörytykset	0	0	0	**0**
Tilikauden tulos	**-803**	**-2 375**	**-90**	**-90**

Toiminnan kuvaus

Keskusvaalilautakunta toimii kunnan ylimpänä vaaliviranomaisena ja vastaa yleisten vaalien järjestämisestä niiltä osin kuin tehtävä kuuluu kunnalle vaalilainsäädännön mukaisesti. Seuraavat valtakunnalliset vaalit ovat eduskuntavaalit, jotka järjestetään keväällä 2027. Näiden vaalien valmistelutyö käynnistyy vuoden 2026 aikana.

Keskusvaalilautakunta vastaa vaalien järjestämisestä aiheutuvista kustannuksista, mukaan lukien ennakkoäänestyksen, vaalipäivän äänestyksen ja ääntenlaskennan toteuttaminen.

Vuonna 2026 painopisteenä on eduskuntavaalien 2027 valmistelu. Vuonna 2028 ei ole suunniteltu järjestettäväksi valtakunnallisia vaaleja.

Keskeiset tavoitteet

Keskusvaalilautakunta vastaa vaalien järjestämisestä vaalilainsäädännön mukaisesti sekä siitä, että äänestämisprosessi on kansalaisille mahdollisimman sujuva ja vaivaton.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuonna 2026 keskusvaalilautakunnan toiminta keskittyy vaalienväliseen kehittämistyöhön ja tulevien eduskuntavaalien valmisteluun. Vaikka vuonna 2026 ei järjestetä valtakunnallisia vaaleja, vuoden aikana käynnistetään vuoden 2027 eduskuntavaalien suunnittelu ja organisointi. Tämä sisältää muun muassa uuden vaalijärjestelmän tarkistamisen, aikataulutuksen alustavan suunnittelun sekä yhteistyön vahvistamisen eri viranomaisten ja sidosryhmien kanssa.

Kunta- ja aluevaaleista on kerätty laajasti palautetta ja kehitysideoita, joita aletaan vuonna 2026 analysoida ja työstää. Tavoitteena on hyödyntää palautetta konkreettisesti eduskuntavaalien suunnittelussa.

Vuosi 2026 tarjoaa mahdollisuuden kehittää toimintaa pitkäjänteisesti ja varmistaa, että vuoden 2027 vaalit toteutetaan sujuvasti, turvallisesti ja kuntalaisten luottamusta vahvistaen.

10 20
Kaupunginvaltuusto

Vastuuhenkilö: Pekka Timonen **Puheenjohtaja: Sakari Rokkanen**

Määrärahat	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
1000 euroa							
Tulot	0	0	0	**0**	0	0	0
Menot	-1 200	-1 744	-1 777	**-1 777**	-1 829	-1 883	-1 938
Toimintakate	-1 200	-1 744	-1 777	**-1 777**	-1 829	-1 883	-1 938

Tuloslaskelma	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026
1000 euroa				
Myyntitulot	0	0	0	**0**
Maksutulot	0	0	0	**0**
Tuet ja avustukset	0	0	0	**0**
Muut tulot	0	0	0	**0**
Sisäiset tulot	0	0	0	**0**
Tulot yhteensä	**0**	**0**	**0**	**0**
Henkilöstömenot	-778	-1 033	-1 084	**-1 084**
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	**0**
Muiden palvelujen ostot	-109	-356	-355	**-355**
Sisäisten palvelujen ostot	0	0	0	**0**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11	-67	-67	**-67**
Avustukset	0	0	0	**0**
Vuokramenot	-7	0	0	**0**
Sisäiset tilavuokrat	-296	-288	-271	**-271**
Muut menot	0	0	0	**0**
Menot yhteensä	**-1 200**	**-1 744**	**-1 777**	**-1 777**
Toimintakate	**-1 200**	**-1 744**	**-1 777**	**-1 777**
Poistot	0	0	0	**0**
Vyörytykset	0	0	0	**0**
Tilikauden tulos	**-1 200**	**-1 744**	**-1 777**	**-1 777**

Toiminnan kuvaus

Kuntalain mukaan kunnassa on valtuusto, joka vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa.

Kuntalain mukaan valtuusto päättää:

1) kuntastrategiasta;
2) hallintosäännöstä;
3) talousarviosta ja taloussuunnitelmasta;
4) omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta;
5) liikelaitokselle asetettavista toiminnan ja talouden tavoitteista;
6) varallisuuden hoidon sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteista;
7) sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista;
8) palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista;
9) takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta;
10) jäsenten valitsemisesta toimielimiin, jollei jäljempänä toisin säädetä;

11) luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteista;
12) tilintarkastajien valitsemisesta;
13) tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapaudesta;
14) muista valtuuston päätettäviksi säädetyistä ja määrätyistä asioista.

Kaupunginvaltuuston määrärahavaraus perustuu kaupunginvaltuuston 11 kokouksen, yhdeksän selostustilaisuuden, kolmen iltakoulun ja yhden kaksipäiväisen seminaarin sekä kahden yksipäiväisen seminaarin järjestämiseen vuonna 2026.

Keskeiset tavoitteet

Uusi kaupunginvaltuusto vakiinnuttaa toimintansa ja edistää vuoden 2025 lopussa hyväksyttyä kaupunkistrategiaa.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Asian- ja kokoushallinnan muutosprojekti tuo myös valtuustolle paremmat virtuaaliset työtilat ja joustavammat työskentelytavat.

10 30
Tarkastuslautakunta ja ulkoinen tarkastus

Vastuuhenkilö: Sari Hännikäinen **Puheenjohtaja: Tuire Kaimio**

Määrärahat	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
1000 euroa							
Tulot	0	0	0	**0**	0	0	0
Menot	-555	-682	-655	**-655**	-674	-694	-715
Toimintakate	-555	-682	-655	**-655**	-674	-694	-715

Tuloslaskelma	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026
1000 euroa				
Myyntitulot	0	0	0	**0**
Maksutulot	0	0	0	**0**
Tuet ja avustukset	0	0	0	**0**
Muut tulot	0	0	0	**0**
Sisäiset tulot	0	0	0	**0**
Tulot yhteensä	**0**	**0**	**0**	**0**
Henkilöstömenot	-380	-404	-415	**-415**
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	**0**
Muiden palvelujen ostot	-139	-223	-213	**-213**
Sisäisten palvelujen ostot	0	0	0	**0**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1	-6	-6	**-6**
Avustukset	0	0	0	**0**
Vuokramenot	0	-1	-1	**-1**
Sisäiset tilavuokrat	-35	-47	-20	**-20**
Muut menot	0	0	0	**0**
Menot yhteensä	**-555**	**-682**	**-655**	**-655**
Toimintakate	**-555**	**-682**	**-655**	**-655**
Poistot	0	0	0	**0**
Vyörytykset	0	0	0	**0**
Tilikauden tulos	**-555**	**-682**	**-655**	**-655**

Toiminnan kuvaus

Tarkastuslautakunta huolehtii kaupungin ja kaupunkikonsernin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä ja yhteensovittamisesta, arvioi kuinka valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa ovat toteutuneet, sekä arvioi onko toiminta järjestetty tuloksellisesti ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Lautakunta arvioi talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella ja voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, mikäli taseessa on kattamatonta alijäämää ja esittää kannanottonsa tilinpäätöksen hyväksyttävyydestä kaupunginvaltuustolle. Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat ja valvoo sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista sekä saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi.

Määrärahavaraus kattaa tarkastuslautakunnan kokousten, koulutusten ja arviointitoiminnan sekä ulkoisen tarkastuksen palveluyksikön ja tilintarkastuksen kustannukset.

Keskeiset tavoitteet

Tarkastuslautakunta on osa kaupungin toiminnan arviointi- ja kehitysjärjestelmää ja kuntalaisten palvelujen toteutumisen edunvalvoja, joka toimii kaupungin arvojen mukaisesti tukien kaupungin strategian toimeenpanoa.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Toimintaa kehitetään resurssien puitteissa.

10 40
Kaupunginhallitus

Vastuuhenkilö: Pekka Timonen **Puheenjohtaja: Ulla Kaukola**

Määrärahat	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
1000 euroa							
Tulot	722	0	0	**0**	0	0	0
Menot	-7 754	-11 625	-9 774	**-9 774**	-10 059	-10 354	-10 659
Toimintakate	-7 032	-11 625	-9 774	**-9 774**	-10 059	-10 354	-10 659

Tuloslaskelma	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026
1000 euroa				
Myyntitulot	3	0	0	**0**
Maksutulot	15	0	0	**0**
Tuet ja avustukset	5	0	0	**0**
Muut tulot	700	0	0	**0**
Sisäiset tulot	0	0	0	**0**
Tulot yhteensä	**722**	**0**	**0**	**0**
Henkilöstömenot	-592	-1 790	-1 981	**-1 981**
Asiakaspalvelujen ostot	-326	-350	-450	**-450**
Muiden palvelujen ostot	-5 551	-5 695	-5 549	**-5 549**
Sisäisten palvelujen ostot	-1	0	0	**0**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-91	-188	-188	**-188**
Avustukset	-231	-194	-194	**-194**
Vuokramenot	-106	-22	-22	**-22**
Sisäiset tilavuokrat	-63	-59	-63	**-63**
Muut menot	-794	-3 328	-1 328	**-1 328**
Menot yhteensä	**-7 754**	**-11 625**	**-9 774**	**-9 774**
Toimintakate	**-7 032**	**-11 625**	**-9 774**	**-9 774**
Poistot	0	0	0	**0**
Vyörytykset	0	0	0	**0**
Tilikauden tulos	**-7 032**	**-11 625**	**-9 774**	**-9 774**

Toiminnan kuvaus

Kuntalain mukaan kunnanhallituksen päätehtävinä on vastata kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

Kuntalain mukaan kunnanhallituksen tulee:

1) vastata kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta;
2) vastata valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta;
3) valvoa kunnan etua ja, jollei hallintosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa;
4) edustaa kuntaa työnantajana ja vastata kunnan henkilöstöpolitiikasta;
5) vastata kunnan toiminnan yhteensovittamisesta;
6) vastata kunnan toiminnan omistajaohjauksesta;
7) huolehtia kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Talousarviokohtaan sisältyvät kaupunginhallituksen, sen jaostojen ja toimikuntien, käyttövarausten sekä muun yleishallinnon määrärahat.

Kaupunginhallitus

Talousarviokohdalle on varattu määräraha kaupunginhallituksen 22 kokousta sekä konsernijaoston 11 kokousta varten. Lisäksi kaupunginhallituksen elinvoima- ja työllisyysjaosto kokoustaa 11 kertaa vuoden aikana. Kaupunginhallituksen iltakouluja on suunniteltu pidettävän 10 kertaa vuoden 2026 aikana. Jaostot järjestävät iltakouluja tarpeen mukaan ja tähän on varauduttu talousarviossa.

Valtuustoryhmien toiminnan tukeminen

Valtuustoryhmien toiminnan tukemiseen on varattu 134 000 euroa. Lisäksi keskitettyyn koulutustoimintaan varataan 13 000 euroa kaupunginhallituksen ja valtuuston käyttöön sekä 5 500 euroa käräjäoikeuden lautamiesten koulutustoimintaan.

Käyttövaraukset

Käyttövarauksissa toiminnallisen varauksen määräraha on yhteensä 322 000 euroa. Määrärahasta voidaan maksaa edunvalvonnan, edustustilaisuuksien ja kaupungin markkinoinnin kustannuksia, joista on suora hyöty kaupungille ja kaupungissa harjoitettavalle elinkeinotoiminnalle. Määrärahaa voidaan käyttää odottamattomien ja Vantaalle strategisesti merkittävien kansainvälisten, kansallisten tai seudullisten kehittämishankkeiden osallistumisen valmisteluun. Lisäksi menokohdalta varataan raidehankkeiden viestintään ja Vantaan kaupunkinäkyvyyden lisäämiseen 100 000 euroa.

Talousarviokohdan määrärahaan sisältyvät kuntien keskusjärjestöjen maksuosuudet sekä jäsenmaksut niille yhteisöille, joissa Vantaan kaupunki on jäsenenä sekä osuudet Helsingin seudun ympäristöpalvelut kuntayhtymälle (HSY) ja Uudenmaan liitolle.

Opiskelijoiden ja koululaisten kesätyöpaikkoihin on varattu 820 000 euroa. Määräraha on tarpeen, koska tarve nuorten ja alan opiskelijoiden kesätyöllistämiseen on ilmeinen. Opiskelijoiden palkkaaminen vaikuttaa myös työvoiman saatavuuteen, koska nuorilla on mahdollisuuksia jo opiskeluvaiheessa tutustua kunta-alan työtehtäviin. Lisäksi se tukee oppilaitosyhteistyötä. Määräraha mahdollistaa noin 350 kesätyöntekijän palkkaamisen.

Kelan kustantamien työkokeilujen tukemiseen on varattu 62 000 euroa mahdollistamaan terveysperusteiseen uravaihtoon liittyvän uuden tehtävän kokeilun tukemisen yhteensä noin 3 kuukauden ajan per vuosi.

Talousarvioon on varattu 450 000 euron määräraha vantaalaisille nuorille annettaviin kesätyöseteleihin vantaalaisiin yrityksiin ja yhdistyksiin työllistymiseksi. Vantaa jatkaa ja kehittää nuorille suunnattujen yrittäjyyskurssien- ja kokeilujen tarjoamista vaihtoehtona kesätyösetelille yhteistyössä järjestöjen kanssa.

Vantaan loppiaisvastaanottoon varataan 165 000 euroa.

Kaupungin osuuteen verotuskustannusten kattamiseen on varattu 2 750 000 euroa.

Historiatoimikunta

Vuonna 2026 historiatoimikunta saattelee pitkäaikaisen Vantaa50-tutkimushankkeen päätökseen, kun hankkeen viimeinen julkaisu eli kaupunkisuunnittelua käsittelevä tutkimuskirja julkaistaan ruotsiksi. Håkansbölen kartanohistorian arkistotutkimus on ollut käynnissä vuodesta 2024 ja huipentuu kartanomuseon avaamiseen kesällä 2026. Samalla tutkimustuloksia saadaan kiinnostuneiden nähtäville näyttelyn sekä erilaisten opastusten ja yleisöpalveluiden muodossa.

Vuonna 2026 aloitetaan myös arkeologinen tutkimushanke Koivukylässä. Tutkimustuloksia voidaan hyödyntää tulevissa kaupunginosan rakennus- ja suunnitteluhankkeissa sekä luomalla kohteille ja niiden välille kulttuuriverkosto opastaulujen, katutaiteen ja historiareittien avulla.

Vantaan suuralueista kaivataan säännöllisesti monipuolista historiatietoa. Vantaan suuralueiden historiapakettien kokoaminen palvelee siis kaupungin hallintoa ja kaupunginmuseota tietopalvelutyössä. Helposti viestinnässä hyödynnettävät historiapaketit lisäävät tietoa ja helpottavat alueellisen identiteetin rakentamista.

10 50
Yhteistoimintaosuudet ja -avustukset

Vastuuhenkilö: Pekka Timonen **Toimielin: Kaupunginhallitus**

Määrärahat	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
1000 euroa							
Tulot	0	0	0	**0**	0	0	0
Menot	-4 673	-5 309	-5 289	**-5 289**	-5 443	-5 603	-5 768
Toimintakate	-4 673	-5 309	-5 289	**-5 289**	-5 443	-5 603	-5 768

Tuloslaskelma	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026
1000 euroa				
Myyntitulot	0	0	0	**0**
Maksutulot	0	0	0	**0**
Tuet ja avustukset	0	0	0	**0**
Muut tulot	0	0	0	**0**
Sisäiset tulot	0	0	0	**0**
Tulot yhteensä	**0**	**0**	**0**	**0**
Henkilöstömenot	0	0	0	**0**
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	**0**
Muiden palvelujen ostot	-74	-328	-208	**-208**
Sisäisten palvelujen ostot	0	0	0	**0**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	**0**
Avustukset	-4 599	-4 981	-5 081	**-5 081**
Vuokramenot	0	0	0	**0**
Sisäiset tilavuokrat	0	0	0	**0**
Muut menot	0	0	0	**0**
Menot yhteensä	**-4 673**	**-5 309**	**-5 289**	**-5 289**
Toimintakate	**-4 673**	**-5 309**	**-5 289**	**-5 289**
Poistot	0	0	0	**0**
Vyörytykset	0	0	0	**0**
Tilikauden tulos	**-4 673**	**-5 309**	**-5 289**	**-5 289**

Toiminnan kuvaus

Tiedekeskussäätiön avustusta varten on varattu 4 309 600 euroa.

Ilmailumuseon avustusta varten on varattu 300 000 euroa.

Suomen Kansallisoopperan vuotuiseen käyttöavustukseen on varattu sopimuksen mukaisesti 471 782 euroa. Yhteistyösopimus sisältää koulujen kanssa tehtävän yhteistyön, esiintymiset Vantaalla sekä tilojen käytön sopimuksen mukaisesti.

Max Planck-instituutin ja Helsingin yliopiston yhteinen MaxHel-keskus aloitti vuonna 2024. MaxHel keskittyy tutkimaan hyvinvointieroja väestöryhmien ja alueiden välillä. Vuonna 2026 Vantaan rahoitusosuus on 50 000 euroa.

PKS-yhteistyö käynnistyi vuonna 2024 korvaamaan Kaupunkiakatemian. Yhteistyö on Helsingin yliopiston, Aalto-yliopiston, Espoon, Helsingin ja Vantaan kaupunkien välistä. Yhteistyön päämuodot ovat kaupunkipolitiikan arviointineuvosto ja lyhyet, 1–2 vuoden mittaiset tutkimushankkeet.

11
KONSERNIJOHTO JA ELINVOIMA

Vastuuhenkilö: Pekka Timonen **Toimielin: Kaupunginhallitus**

Määrärahat	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
1000 euroa							
Tulot	8 931	14 002	16 980	**16 980**	17 235	17 493	17 756
Menot	-109 388	-159 933	-184 289	**-184 289**	-189 670	-195 227	-200 967
Toimintakate	-100 457	-145 931	-167 309	**-167 309**	-172 435	-177 734	-183 211

Tuloslaskelma	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026
1000 euroa				
Myyntitulot	2 107	2 090	3 395	**3 395**
Maksutulot	28	6	6	**6**
Tuet ja avustukset	6 584	11 697	13 393	**13 393**
Muut tulot	201	209	186	**186**
Sisäiset tulot	11	0	0	**0**
Tulot yhteensä	**8 931**	**14 002**	**16 980**	**16 980**
Henkilöstömenot	-31 753	-49 524	-64 966	**-64 966**
Asiakaspalvelujen ostot	-186	-143	-100	**-100**
Muiden palvelujen ostot	-36 075	-56 076	-58 224	**-58 224**
Sisäisten palvelujen ostot	-123	-91	-88	**-88**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 838	-3 404	-3 329	**-3 329**
Avustukset	-30 312	-38 962	-47 462	**-47 462**
Vuokramenot	-2 127	-2 868	-2 459	**-2 459**
Sisäiset tilavuokrat	-3 866	-4 266	-4 541	**-4 541**
Muut menot	-2 107	-4 599	-3 122	**-3 122**
Menot yhteensä	**-109 388**	**-159 933**	**-184 289**	**-184 289**
Toimintakate	**-100 457**	**-145 931**	**-167 309**	**-167 309**
Poistot	-6 439	-8 204	-1 202	**-5 943**
Vyörytykset	54 283	65 577	0	**0**
Tilikauden tulos	**-52 613**	**-88 558**	**-168 511**	**-173 252**

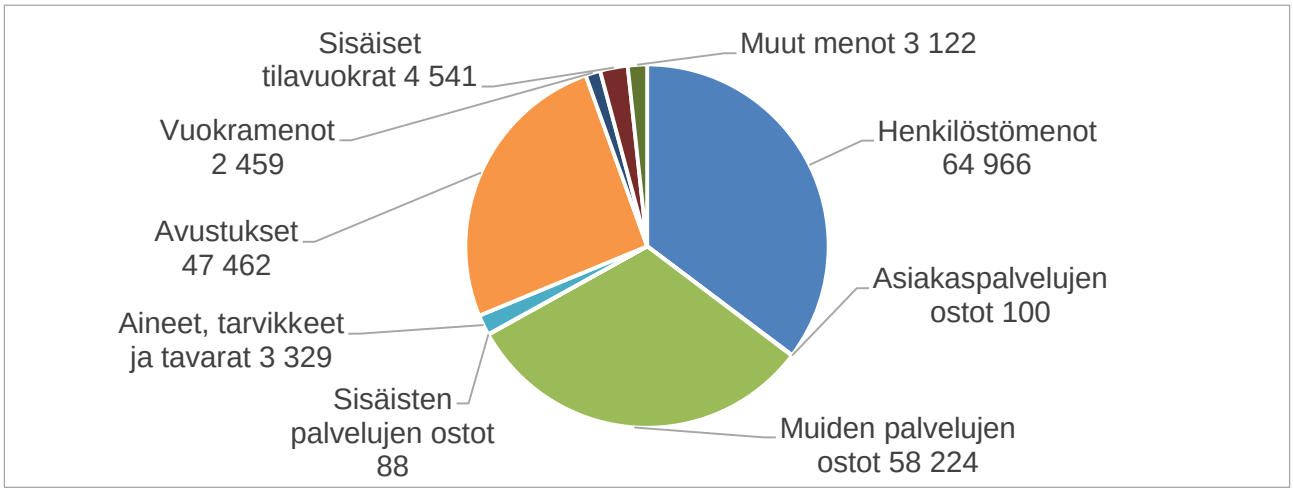

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Konsernijohdon ja elinvoiman toimialaa johtaa kaupunginjohtaja. Toimiala toimii kaupungin keskushallintona ja vastaa mm. kaupunginvaltuustolle ja kaupunginhallitukselle kuuluvien asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta, kaupungin muiden toimielinten avustamisesta ja ohjaamisesta, keskitetysti kaupunkitasoisesta suunnittelusta, ohjauksesta ja kaupungin toiminnan tuloksellisuudesta sekä konsernitasoisesta ohjauksesta ja valvonnasta.

Konsernijohdon ja elinvoiman toimiala muodostuu yleisjohdosta, talouden ja strategian, henkilöstöpalveluiden, konsernipalveluiden, elinvoimapalveluiden, työllisyys ja kotoutumispalveluiden sekä kuntademokratian palvelualueista. Lisäksi toimialaan kuuluu viestinnän ja sisäisen tarkastuksen palveluyksiköt.

Kaupungin talouden tasapainottamistyön johdosta toimialalle asetettiin talousarviokehyksessä 1 milj. euron sopeuttamistavoite vuodelle 2026. Toimialan talousarvioesityksessä on huomioitu tavoitteen edellyttämät sopeutustoimet ja niiden eurovaikutukset tuloihin ja menoihin.

Henkilöstösuunnitelma

	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Vakituisen henkilöstön lkm	406	656	**729**
Määräaikaisen henkilöstön lkm	128	126	**73**
Henkilöstön kokonaismäärä	534	782	**802**

11 10
Yleisjohto

Määrärahat	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
1000 euroa							
Tulot	-6	0	0	**0**	0	0	0
Menot	-1 294	-5 967	-20 907	**-20 907**	-21 517	-22 148	-22 799
Toimintakate	-1 300	-5 967	-20 907	**-20 907**	-21 517	-22 148	-22 799

Tuloslaskelma	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026
1000 euroa				
Myyntitulot	1	0	0	**0**
Maksutulot	7	0	0	**0**
Tuet ja avustukset	-18	0	0	**0**
Muut tulot	4	0	0	**0**
Sisäiset tulot	0	0	0	**0**
Tulot yhteensä	**-6**	**0**	**0**	**0**
Henkilöstömenot	-235	-3 934	-17 211	**-17 211**
Asiakaspalvelujen ostot	-159	0	0	**0**
Muiden palvelujen ostot	-454	-690	-2 235	**-2 235**
Sisäisten palvelujen ostot	-1	0	0	**0**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-45	-324	-322	**-322**
Avustukset	26	0	0	**0**
Vuokramenot	-39	-167	-169	**-169**
Sisäiset tilavuokrat	-511	-502	-592	**-592**
Muut menot	123	-350	-377	**-377**
Menot yhteensä	**-1 294**	**-5 967**	**-20 907**	**-20 907**
Toimintakate	**-1 300**	**-5 967**	**-20 907**	**-20 907**
Poistot	0	-25	0	**0**
Vyörytykset	0	0	0	**0**
Tilikauden tulos	**-1 300**	**-5 992**	**-20 907**	**-20 907**

Toiminnan kuvaus

Yleisjohto sisältää kaupunginjohtajan toimintakulut, kaupunginjohtajan käyttövarat, konsernijohto ja elinvoima toimialan yhteiset menot sekä kehitysprojektit. Lisäksi yleisjohtoon sisältyy kaupunginjohdon tuki ja kansainvälinen toiminta.

Kunta- ja hyvinvointialan työ- ja virkaehtosopimukset ovat voimassa 1.5.2025-29.2.2028 välisen ajan. Kunta-alan sopimus sisältää eri vuosille jaksottuvia yleiskorotuksia, paikallisia järjestelyeriä ja kehittämisohjelmaeriä. Valmisteilla on myös uusi tasopalkkajärjestelmä, joka tulee voimaan 1.10.2025 alkaen ja koskee KVTES sopimusta sekä OVTES:n G-osiota. Tuleviin palkankorotuksiin on varauduttu yhdellä keskitetyllä erällä, jota jaetaan toimialoille, kun neuvotteluista saadaan tuloksia ja uusi tasopalkkajärjestelmä otetaan käyttöön. Vuoden 2025 sovittavat erät sekä vuosien 2025 ja 2026 yleiskorotus voidaan jakaa toimialoille marraskuussa 2025 Kaupunginhallituksen talousarvion- ja suunnitelman käsittelyn yhteydessä. Vuonna 2026 neuvoteltavat erät jäävät keskitetyksi varaukseksi yleisjohtoon ja jaetaan toimialoille vuoden 2026 aikana.

Aikaisemmin Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelmassa eli MEK-ohjelmassa ollut määräraha siirretään konsernijohdon ja elinvoiman toimialalle. Määrärahalla on tarkoitus toteuttaa vaikuttavia

toimenpiteitä, silloin kun strategisesti merkittävä avaus syntyy. Määrärahan käytön logiikkaa on tarkoitus muuttaa niin, että määrärahaa käytetään vasta siinä vaiheessa, kun ollaan vakuuttuneita siitä, että kyseinen kokeilu on tarpeeksi pitkälle mietitty. Tähän tarkoitukseen on varattu 1,6 milj. euroa.

Henkilöstösuunnitelma

	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Vakituisen henkilöstön lkm	4	4	**10**
Määräaikaisen henkilöstön lkm	0	0	**0**
Henkilöstön kokonaismäärä	4	4	**10**

11 40
Talous ja strategia

Määrärahat	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
1000 euroa							
Tulot	448	338	381	**381**	386	392	398
Menot	-6 133	-6 706	-6 760	**-6 760**	-6 957	-7 161	-7 372
Toimintakate	-5 685	-6 368	-6 380	**-6 380**	-6 571	-6 769	-6 974

Tuloslaskelma	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026
1000 euroa				
Myyntitulot	364	313	381	**381**
Maksutulot	15	0	0	**0**
Tuet ja avustukset	0	0	0	**0**
Muut tulot	69	25	0	**0**
Sisäiset tulot	0	0	0	**0**
Tulot yhteensä	**448**	**338**	**381**	**381**
Henkilöstömenot	-4 970	-5 487	-5 306	**-5 306**
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	**0**
Muiden palvelujen ostot	-662	-701	-924	**-924**
Sisäisten palvelujen ostot	-1	0	0	**0**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-20	-38	-38	**-38**
Avustukset	0	0	0	**0**
Vuokramenot	-13	-12	-12	**-12**
Sisäiset tilavuokrat	-465	-460	-473	**-473**
Muut menot	-2	-7	-7	**-7**
Menot yhteensä	**-6 133**	**-6 706**	**-6 760**	**-6 760**
Toimintakate	**-5 685**	**-6 368**	**-6 380**	**-6 380**
Poistot	0	0	0	**0**
Vyörytykset	3 904	4 758	0	**0**
Tilikauden tulos	**-1 780**	**-1 610**	**-6 380**	**-6 380**

Toiminnan kuvaus

Talouden ja strategian palvelualue koostuu neljästä palveluyksiköstä, jotka ovat talousohjaus, talouspalvelut, rahoitus sekä strategia ja tutkimus. Lisäksi palvelualueella toimii tällä hetkellä määräaikaisesti nimitetty segregaatiotiimi vuosien 2025–2026 ajan.

Talousohjaus vastaa kaupungin talousarvion ja –suunnitelman valmistelusta sekä tähän liittyvän tietojärjestelmän kehittämisestä. Talousohjaus vastaa myös talousraportoinnista mukaan lukien osavuosikatsauksista sekä Power BI- pohjaisesta raportointijärjestelmä Kirstusta. Lisäksi talousohjaus vastaa kaupungin palveluverkkosuunnittelusta, joka kytketään osaksi uutta investointien ohjausmallia.

Rahoitus vastaa kaupunkikonsernin lyhyt- ja pitkäaikaisesta varainhankinnasta, rahoitus- ja korkoriskien hallinnasta, leasingrahoituksen puitesopimuksista, sijoitustoiminnasta, likviditeetin ja konsernitilin hallinnasta, ulkoisista pankki- ja rahoittajasuhteista sekä näiden osa-alueiden kehittämisestä. Lisäksi yksikkö vastaa kattavan ja ajantasaisen vakuutusturvan varmistamisesta sekä vahinkorahaston toiminnasta. Yksikkö hallinnoi myös Kiinteistörahastoa (ent. Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisen rahasto).

Talouspalvelut vastaa sekä kaupunki- että konsernitasolla kirjanpito- ja tilinpäätöstehtävistä, ostolaskujen käsittelystä ja –reskontrasta, myyntilaskutuksesta, myyntireskontrasta sekä perintätehtävistä. Lisäsi talouspalvelut vastaa ulkoisen ja sisäisen laskentatoimen sekä niihin liittyvien tietojärjestelmien kehittämisestä sekä toimintansa kilpailukyvystä ja tuloksellisuudesta.

Strategiatiimi vastaa strategian laadinnasta, väli- ja loppuarvioinnista, vuositavoitteiden koordinaatiosta sekä muusta strategiaa tukevasta toiminnasta. Strategiatiimi vastaa myös korkeakouluyhteistyön kehittämisestä sekä kaupungin kestävyystoiminnan johtamisesta. Tutkimus vastaa tietotuotannosta, ennusteista ja toimintaympäristötiedon päivittämisestä sekä tietopyynnöistä.

Segregaatiotiimi nimitettiin vuoden 2025 alusta lähtien kokoamaan, yhdistämään ja kehittämään sekä kaupungin toimialojen että sidosryhmien toimintaa segregaatiokehityksen ehkäisyyn. Työ on aloitettu rakentamalla tilannekuvaa segregaatiokehityksestä ja siihen vaikuttavista sekä rakenteellisista että sosiaalisista ilmiöstä. Tilannekuvan rakentamisen jälkeen on tarkoitus löytää tapoja kokeilla ja kehittää mahdollisimman vaikuttavia lähestymistapoja kehityksen ehkäisyyn.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Talousohjauksen keskeinen tavoite vuodelle 2026 on strategian mukaisen taloussuunnitelman laatiminen sekä kaupungin talouden tasapainottaminen valtuustokauden aikana. Talousohjaus on mukana talousjärjestelmien hankinnassa ja niiden yhteensovittamisessa hr-järjestelmien kanssa. Kaupunkitasoista palveluverkkosuunnitelmaa uudistetaan ja se kytketään osaksi uutta investointien ohjausmallia, jota rakennetaan yhteistyössä kaikkien toimialojen kanssa.

Rahoituksen keskeinen tavoite vuodelle 2026 on kohtuuhintaisen pitkäaikaisen lainarahoituksen turvaaminen kaupungin ja sen konserni- ja osakkuusyhteisöjen investointihankkeiden ml. Vantaan ratikka rahoittamiseksi. Kaupunki velkaantuu voimakkaasti, minkä lisäksi myös osalla sen yhteisöjä on merkittäviä investointihankkeita, jotka edellyttävät lainarahoitusta. Konsernitasolla varmistetaan likviditeetin riittävyys sekä korkotuottojen optimointi.

Talouspalveluiden keskeisenä tavoitteena vuonna 2026 on käynnistää uusien talousjärjestelmien hankinta yhteistyössä tietohallinnon sekä hankintapalvelujen kanssa. Järjestelmien käyttöönotto ajoittuu suunnitelmavuosille. Lisäksi tavoitteena on vakiinnuttaa vuoden 2025 lopulla vaihtuneiden sanomavälityspalveluiden ja perintäpalveluiden palveluntuottajien sekä talouspalvelujen välinen yhteistyö ja huolehtia prosessien toimivuudesta. Lisäksi talouspalvelut edistää talousprosessiensa sujuvuutta ja automaatioasteen kasvattamista sekä tytäryhtiöille tarjottavan talousraportoinnin parantamista.

Strategiatiimin tavoitteena vuonna 2026 on varmistaa uuden strategian jalkautumisen aloittaminen ja edellisen strategian loppuarviointi. Strategiatiimi osallistuu uuden johtamisjärjestelmän määrittämiseen ja kehittää tavoitteiden asetannan prosesseja. Kestävyystavoitteiden asemaa johtamisjärjestelmässä kehitetään. Tietopalvelut kehittävät edelleen tiedolla johtamista ja tiedon hyödynnettävyyttä. Molemmat tiimit osallistuvat omalta osaltaan talousarvion vuosikellon työskentelyyn mm. toimintaympäristötiedon osalta.

Segregaation ehkäisyn toimintaohjelman tavoitteina on luoda yhteisesti jaettu tilannekuva kehityskulusta, tutkia ja kehittää siihen mahdollisimman vaikuttavia toimia sekä edistää kaupungin eri toimialojen ja sidosryhmien yhteistä työtä ilmiön torjunnassa. Tavoitteena on suunnata kaikkia toimijoita ja toimintaa samaan maaliin, koska ilmiötä voi torjua monella eri tavalla. Tavoitteena on myös luoda kokonaisvaltainen lähestymistapa toimialojen ja eri organisaatioiden kesken.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Talousohjauksessa jatketaan Kirstu Power BI -raportoinnin sekä talousdatan visualisoinnin kehittämistä. Talousohjauksessa suunnitellaan kaupunkitasoista sisäistä talouskoulutusta, jota voidaan käyttää myös perehdyttämiseen. Talousarvioprosessin sekä palveluverkkosuunnittelun toimivuutta tarkastellaan myös toimialojen näkökulmasta.

Talouspalveluissa jatketaan talousprosessien sujuvoittamista ja automaatiotason kasvattamista. Tavoitteena on kehittää myös konserniyhtiöille tarjottavaa talousraportointia. Myös yhteistyötä eri toimialojen taloushenkilöiden sekä muiden tukipalveluita tarjoavien yksilöiden kanssa laajennetaan.

Strategian ja tutkimuksen tavoitteena on uudistaa vuositavoitteiden laadintaprosessia sekä tiedolla johtamista.

Segregaatiotiimi on aloittanut työnsä vuoden 2025 alussa. Ensimmäisinä tehtävinä on ollut määrittää työlle ensimmäisiä tavoitteita ja suuntaviivoja. Työ kehittyy koko ajan ja työ muuttuu tehtyjen havaintojen pohjalta. Tilannekuvana toimiva datamalli levitetään kaikkien toimialojen käyttöön ja alueellisen johtamisen tueksi viedään eteenpäin siihen luotua johtamisjärjestelmän osaa. Alueellisen työn tueksi pilotoidaan vuoden 2026 aikana käyttöön asukkaiden toiveita kuuleva yhteisöbudjetoinnin malli.

Henkilöstösuunnitelma

	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Vakituisen henkilöstön lkm	85	94	**84**
Määräaikaisen henkilöstön lkm	2	4	**6**
Henkilöstön kokonaismäärä	87	98	**90**

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

	TP 2023	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Käsitellyt ostolaskut, kpl/htv – talouspalvelut	36 970	39 169	41 685	**42 519**
Robotin tiliöimät ostolaskut, %	37,0	43,0	44,0	**46,0**
Käsitellyt myyntilaskut, kpl/htv – talouspalvelut	37 447	38 512	27 440	**30 500**
Myyntilaskujen sähköisyysaste, %	27,0	59,6	79,0	**83,0**
Robotin laskuttamat yleismyyntilaskut, %	77,9	82,7	83,0	**85,0**

11 50
Henkilöstöpalvelut

Määrärahat	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
1000 euroa							
Tulot	1 653	1 277	3 017	**3 017**	3 062	3 108	3 155
Menot	-11 155	-14 702	-15 470	**-15 470**	-15 921	-16 388	-16 870
Toimintakate	-9 502	-13 425	-12 453	**-12 453**	-12 859	-13 280	-13 715

Tuloslaskelma	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026
1000 euroa				
Myyntitulot	4	0	0	**0**
Maksutulot	0	0	0	**0**
Tuet ja avustukset	1 649	1 272	3 012	**3 012**
Muut tulot	0	5	5	**5**
Sisäiset tulot	0	0	0	**0**
Tulot yhteensä	**1 653**	**1 277**	**3 017**	**3 017**
Henkilöstömenot	-4 701	-5 274	-5 296	**-5 296**
Asiakaspalvelujen ostot	-23	0	0	**0**
Muiden palvelujen ostot	-3 690	-4 749	-7 159	**-7 159**
Sisäisten palvelujen ostot	-37	-86	-82	**-82**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-48	-67	-65	**-65**
Avustukset	0	-10	-10	**-10**
Vuokramenot	-32	-55	-49	**-49**
Sisäiset tilavuokrat	-489	-515	-361	**-361**
Muut menot	-2 135	-3 945	-2 447	**-2 447**
Menot yhteensä	**-11 155**	**-14 702**	**-15 470**	**-15 470**
Toimintakate	**-9 502**	**-13 425**	**-12 453**	**-12 453**
Poistot	-7	0	0	**0**
Vyörytykset	9 219	12 952	0	**0**
Tilikauden tulos	**-289**	**-473**	**-12 453**	**-12 453**

Toiminnan kuvaus

Henkilöstöpalveluiden palvelualue vastaa henkilöstöpolitiikan täytäntöönpanosta, keskitetyistä työnantaja-, henkilöstö- ja palkanlaskentapalveluista sekä henkilöstön kehittämispalveluista. Henkilöstöpalvelut antaa vastuualueensa kaupunkitasoiset ohjeet.

Henkilöstöpalvelut muodostuu kolmesta palveluyksiköstä: työnantajapalvelut, kehittämispalvelut sekä toimialojen hr palvelut. Lisäksi toimialojen kumppaniksi on nimetty neljä seniori hr-partneria.

Työnantajapalvelut vastaa kaupungin työnantajatoimintaan liittyvästä neuvottelutoiminnasta, ja palvelussuhdeasioihin liittyvästä valmistelusta. Lisäksi työnantajapalvelut kehittää palkkaus- ja palkitsemisjärjestelmiä sekä ohjeistaa virka- ja työehtosopimustulkintoja. Palveluyksikkö tukee ja ohjaa kaupungin linjajohtoa ja esihenkilöitä työ- ja viranhaltijalainsäädäntöön sekä palvelussuhteisiin liittyvissä kysymyksissä. Keskitetty rekrytointi tarjoaa tukea rekrytointiprosessin eri vaiheissa sekä työskentelee pitkäjänteisesti henkilöstön saatavuushaasteiden selättämisessä yhdessä toimialojen kanssa. Toiminnassa on tavoitteena tuloksellinen ja vuorovaikutteinen yhteistyö linjajohdon kanssa sekä säännöllinen yhteistoiminta henkilöstöjärjestön edustajien kanssa

Kehittämispalvelut -yksikkö vastaa ohjausroolissa kaupunkitasoisten kehittämispalvelujen suunnittelusta, kehittämisestä ja järjestämisestä kaupungin strategian ja linjausten mukaisesti sekä järjestää henkilöstön kehittämispalvelut koko kaupungille. Yksikkö vastaa myös erikseen sovittavien erilliskoulutusten järjestämisestä ja omaehtoisen koulutustuen valmistelusta. Yksikkö huolehtii työterveyshuollon ostopalveluiden ohjauksesta, työsuojeluohjelman toteutuksen ohjauksesta sekä mm. Kunta10 työhyvinvointikyselyn sekä työolojen haittojen ja vaarojen arviointiprosesseista. Yksikön asiantuntijat tukevat toimialojen osaamisen kehittämistä ja johtamista sekä konsultoivat ja neuvovat toimialojen esihenkilöitä ja linjajohtoa työkyky- ja työturvallisuusasioissa. Yksikön rooli on toimia kaupunkitasoisena asiantuntijana, kehittäjänä ja ohjaajana työturvallisuus- ja työkykyjohtamisen sekä osaamisen ja johtamisen kehittämisen asioissa.

Toimialojen hr-palvelujen tehtävänä on tukea esihenkilöitä yleisimmissä palvelussuhdekysymyksissä sekä varmistaa arjen sujuvuutta hr-prosesseissa. Palveluyksikön palveluihin kuuluu palkanmaksupalvelut, työkokemuslisien käsittely, palkka- ja palvelus-suhdetodistusten laatiminen, työsopimusten ja viranhoitomääräysten tarkistuspalvelu, hr-järjestelmien käytön tuki sekä työaikajärjestelmän tukipalvelut. Sähköisten prosessien sekä palvelupyyntöjen lisäksi toimialojen hr-palvelut tarjoavat esimiehille hr-asiakaspalvelun puhelinpalvelua, teams-ajanvarauksia sekä asiantuntijapalveluja palvelussuhdeasioissa. Yksikössä myös huolehditaan keskeisten hr-järjestelmien ylläpidosta ja kokonaiskehittämisestä hr-substanssin näkökulmasta. Yksikössä edistetään tiedolla johtamista hr-datan osalta.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Henkilöstöpalvelut vastaa osaltaan kaupungin uuden strategian edellyttämiin tarpeisiin. Palvelualue edistää onnistumista strategiavalinnoissa vahvistamalla tunnistettuja kyvykkyyksiä.

Uuden kunta-alan palkkausjärjestelmän ns. tasopalkkamallin käyttöönotto vakiinnutetaan KVTES sopimuksessa ja OVTES G-osiossa. Harmonisointiohjelmaa viedään tarvittaessa eteenpäin paikallisten järjestelyerien yhteydessä.

Vantaalla laadittu hr-digivisio ohjaa pidempiaikaista tulevaisuuden hr-järjestelmäkehittämistyötä. Vuonna 2026 Vantaa kilpailuttaa HR järjestelmäratkaisun mahdollisen hankintalain muutoksen vuoksi palkanmaksun ja hr-perusprosessien turvaamiseksi. Uusi koulutusten hallintajärjestelmä otetaan käyttöön vuoden 2026 aikana Osuma-järjestelmän tilalle.

Uudet Vantaan kaupungin strategiset kumppanisopimukset johtamisen, esihenkilötyön ja työyhteisöjen kehittämispalveluihin astuvat voimaan maaliskuun 2026 alussa.

Terveystalo tuottaa vuoden 2026 alusta Vantaan kaupungin työterveyshuollon ainoana palveluntuottajana. Yhteistyön tavoitteena on jatkuvan kumppanuusyhteistyön kehittäminen ja digipalvelujen hyödyntäminen vahvemmin työkykyjohtamisen tukena.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Henkilöstöpalveluja uudistetaan toimialojen tueksi vakiinnuttamalla ja kehittämällä henkilöstöpalvelujen toimintamallia sekä hr-partnereiden työtä yhteistyössä toimialojen kanssa. Hr-järjestelmäkehittäminen tulee vaikuttamaan henkilöstöpalvelujen toimintaan sekä palvelujen kehittämiseen tulevina vuosina.

Henkilöstösuunnitelma

	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Vakituisen henkilöstön lkm	86	86	**87**
Määräaikaisen henkilöstön lkm	2	2	**1**
Henkilöstön kokonaismäärä	88	88	**88**

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

	TP 2023	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Konsernijohto ja elinvoima toimialan prosenttiosuus koko kaupungin henkilöstöstä (pois lukien työllisyyspalvelut)	5,2 %	4,4 %	4,4 %	**4,4 %**
Työterveyshuollon kustannukset, euroa / työntekijä	389	369	497	**710**
Palkkalaskelman hinta				
Kaikki sopimusalat	15,8	18,1	17,8	**13,1 ***
Tikettimäärä				
- keskimäärin kuukaudessa	4 136	3 823	3 962	**3 068**

* Laskentatapaa tarkennettu.

11 55
Konsernipalvelut

Määrärahat	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
1000 euroa							
Tulot	1 633	1 635	2 103	**2 103**	2 134	2 166	2 199
Menot	-34 955	-40 520	-40 584	**-40 584**	-41 769	-42 993	-44 257
Toimintakate	-33 322	-38 886	-38 481	**-38 481**	-39 635	-40 826	-42 058

Tuloslaskelma	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026
1000 euroa				
Myyntitulot	1 610	1 617	1 832	**1 832**
Maksutulot	3	0	0	**0**
Tuet ja avustukset	0	0	251	**251**
Muut tulot	20	18	20	**20**
Sisäiset tulot	0	0	0	**0**
Tulot yhteensä	**1 633**	**1 635**	**2 103**	**2 103**
Henkilöstömenot	-3 446	-3 818	-4 158	**-4 158**
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	**0**
Muiden palvelujen ostot	-26 743	-31 328	-31 415	**-31 415**
Sisäisten palvelujen ostot	-3	0	0	**0**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 448	-2 617	-2 599	**-2 599**
Avustukset	0	0	0	**0**
Vuokramenot	-1 934	-2 421	-2 016	**-2 016**
Sisäiset tilavuokrat	-378	-334	-394	**-394**
Muut menot	-2	-3	-1	**-1**
Menot yhteensä	**-34 955**	**-40 520**	**-40 584**	**-40 584**
Toimintakate	**-33 322**	**-38 886**	**-38 481**	**-38 481**
Poistot	-6 336	-8 087	-1 171	**-5 895**
Vyörytykset	38 519	45 275	0	**0**
Tilikauden tulos	**-1 138**	**-1 698**	**-39 652**	**-44 376**

Toiminnan kuvaus

Konsernipalvelut muodostuu kolmesta palveluyksiköstä: hankinta, tietohallinto sekä konserniohjaus ja -valvonta.

Hankinnan palveluyksikkö vastaa kaupungin hankintatoimen kehittämisestä, keskitettyjen hankintojen vastuullisuudesta sekä kaupungin hankintojen strategisesta ohjauksesta ja hankintojen ohjeistuksesta. Lisäksi palveluyksikkö vastaa kansallisen kynnysarvon ylittävistä materiaalihankinnoista, kaupunginjohtajan vahvistaman listan mukaisista palveluhankinnoista sekä kaupunkikonsernin kilpailuttamisprosessien ja hankintoihin liittyvän sopimushallinnan kehittämisestä. Yksikkö vastaa myös keskitetystä tilaamisesta ja tilaamisen ohjauksesta sekä ateria- ja puhtauspalveluiden järjestämisestä, kilpailuttamisesta, tilaamisesta ja palvelutuotannon ohjauksesta sekä valvonnasta. Aula-, vartiointi- ja turvapalveluiden sekä posti- ja kuljetuspalveluiden tilaaminen ja palvelutuottajien ohjaus kuuluvat myös hankinnan palveluyksikölle.

Tietohallinnon palveluyksikkö vastaa digitaalisten palveluiden kehittämisestä sekä IT-hankintojen suunnittelusta ja toteutuksesta, IT-palveluiden tuottamisesta, IT-palveluiden toimittajien ohjauksesta sekä laitteiden elinkaarihallinnasta. Lisäksi palveluyksikkö vastaa kaupunkitasoisen tietoturvan kehittämisestä ja hallinnasta, tietojärjestelmien toiminnasta ja yhteistoimivuudesta sekä tietovarantojen

yhteen toimivuudesta. Palveluyksikkö vastaa myös kaupunkitasoisesta tiedonhallinnasta pois lukien kuntademokratian palvelualueen vastuulle kuuluvat tehtävät, tiedonhallintamallin ylläpidosta yhteistyössä tiedonhallinnan palveluyksikön kanssa, tiedonhallinnan muutosvaikutusten arvioinnista, asiakirjajulkisuuskuvauksista sekä tiedonhallintaan liittyvästä koulutuksesta ja neuvonnasta pois lukien kuntademokratian vastuulle kuuluvat tehtävät.

Konserniohjaus- ja valvonta huolehtii kaupunginhallituksen konsernijaoston valmistelusta liittyen kuntayhtymien ja yhtiöiden asioihin sekä toimii kaupungin omistajaohjausyksikkönä.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Hankintojen palveluyksikön tavoitteena on varmistaa, että kaupungin hankinnoissa noudatetaan lainsäädäntöä ja vältetään hankintariskejä. Sopimus- ja toimittajahallinnalla varmistetaan, että tilaustoiminta on sopimusten mukaista ja palvelutuottajat toimivat sopimusehtojen mukaisesti. Hankintojen tulee olla myös kustannustehokkaita.

Tietohallinnon keskeisenä tavoitteena on tukea Vantaan kaupungin toimintoja kehittämään tehokkaita, turvallisia ja asukaslähtöisiä palveluita siirtämällä kuntalaisten ja henkilöstön asiointia ja henkilöstön työskentelyä uudistetuiksi sähköisiksi palveluiksi. Toiminnan häiriöttömyys varmistetaan tuottamalla henkilöstölle tarpeeseen soveltuvat toimivat ja turvalliset työvälineet ja tietoliikenne.

Keskeisenä tavoitteena omistajaohjauksen osalta on vuoden 2025 aikana hyväksyttävässä uudessa kokonaissuunnitelmassa linjattujen toimenpiteiden edistäminen.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Hankintojen strateginen ohjausryhmä on käynnistänyt toimintansa vuonna 2025. Tavoitteena sillä on hankintojen strateginen kokonaisjohtaminen, parempi toimittaja- ja sopimushallinta sekä kustannussäästöt ja hankintariskien hallinta. Vuoden 2026 aikana keskitytään toiminnan keskittämisellä ja tehostamisella (esimerkiksi asiahallintajärjestelmän ja hankinnan järjestelmän integraatiot) saavutettaviin säästöihin. Myös yksittäisissä hankinnoissa ja hankkeissa pyritään säästöihin. Hankintojen tiedolla johtamisen kehittämisen toimenpiteet jatkuvat vielä vuonna 2026. Hankintojen kategoriajohtamismallin suunnittelu aloitetaan.

Vantaan kaupungin IT-palveluita kehitetään laajalla rintamalla. Tietohallinnon omista palveluista kehitetään kaupungin perustietotekniikkapalveluita, joille tehdään kilpailutuksen jälkeinen käyttöönottoprojekti. Osana projektia toteutetaan ratkaisuja liittyen kaupunkia paremmin palvelevasta identiteetinhallinnasta sekä lisätään automatisaatiota. Tietohallinnon panostuksia suunnataan kaupungin taloustavoitteiden mukaisesti kaupungin toimintaa tehostavaksi. Prosessiuudistamisena tietohallinnon painopistettä siirretään kohti tiedon laajempaa ja parempaa hallintaa hyödyntäen laajasti erilaisia tekniikoita kuten tekoälyä.

Konserniohjaus varmistaa omistajaohjaustavoitteiden asettamiselle, että konserniyhtiöiden tuloutus ja tuottavuuden kehittäminen vahvistavat osaltaan kaupungin taloutta. Hankintalain sidosyksikkösäännösten muutokset vaikuttavat kaupungin sidosyksikköyhtiöiden omistuksissa tehtäviin järjestelyihin ja tätä kautta HR-palkkajärjestelmän hankintaan ja DigiOne-järjestelmän tulevaan hankintatapaan. Kaupunki on linjannut, että vuokrasopimukset Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kanssa neuvotellaan konsernitasolla vuoden 2026 aikana. Kaupunki on velvollinen yhtiöittämään hyvinvointialueelle vuokraamansa tilat hyvinvointialuelainsäädännön mukaisen siirtymäkauden päättyessä eli vuoden 2027 alusta lukien. Hyvinvointialueen kustannussäästöpaineet haastavat neuvotteluratkaisun syntymistä.

Henkilöstösuunnitelma

	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Vakituisen henkilöstön lkm	46	50	**53**
Määräaikaisen henkilöstön lkm	1	1	**4**
Henkilöstön kokonaismäärä	47	51	**57**

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

	TP 2023	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Tietohallinto				
Tietohallinnon asiakastyytyväisyys				
- Tukipyynnöt (asteikolla 4–10)	8,6	9,0	9,0	**8,6**
Tietohallinnon tukipyyntömäärä				
- keskimäärin kuukaudessa	4 304	3 423	4 000	**3 500**
IT investointisuhde				
- IT investointimenot / IT menot	17 %	14 %	16 %	**13 %**
IT menosuhde				
- IT menot / Vantaan menot	3,8 %	3,5 %	3,8 %	**3,9 %**
IT-investointien onnistunut läpivienti				
- budjettitoteuma	76 %	71 %	100 %	**100 %**
Hankinta				
Kilpailutusten läpimenoaika				
- EU-kynnysarvon ylittävät hankinnat (kk) *	-	-	-	**12**
- Kansallisen kynnysarvon ylittävät hankinnat (kk) *	-	-	-	**7**
- Pienhankinnat (kk) *	-	-	-	**3,5**
Kilpailutusten määrä (kpl) *	-	-	-	**100**
Laadunvalvontakierrosten määrä (puhtaus) *	-	-	-	**250**
Konserniohjaus				
Suurten yhtiöiden omistajatavoitteiden toteutuminen				
- asetettu / toteutunut	30/25	46/35	46	**49**
- toteutunut %	83 %	76 %	100 %	**100 %**

* Uusi tunnusluku, seurataan vuodesta 2026 lähtien.

11 60
Elinvoimapalvelut

Määrärahat	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
1000 euroa							
Tulot	985	1 281	986	**986**	1 001	1 016	1 031
Menot	-3 684	-6 497	-6 410	**-6 410**	-6 598	-6 791	-6 991
Toimintakate	-2 699	-5 216	-5 424	**-5 424**	-5 597	-5 775	-5 959

Tuloslaskelma	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026
1000 euroa				
Myyntitulot	0	0	0	**0**
Maksutulot	2	0	0	**0**
Tuet ja avustukset	983	1 281	986	**986**
Muut tulot	0	0	0	**0**
Sisäiset tulot	0	0	0	**0**
Tulot yhteensä	**985**	**1 281**	**986**	**986**
Henkilöstömenot	-2 100	-3 741	-3 708	**-3 708**
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	**0**
Muiden palvelujen ostot	-1 145	-2 376	-2 301	**-2 301**
Sisäisten palvelujen ostot	0	0	0	**0**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-30	-75	-30	**-30**
Avustukset	-220	0	0	**0**
Vuokramenot	-60	0	0	**0**
Sisäiset tilavuokrat	-97	-95	-161	**-161**
Muut menot	-32	-211	-211	**-211**
Menot yhteensä	**-3 684**	**-6 497**	**-6 410**	**-6 410**
Toimintakate	**-2 699**	**-5 216**	**-5 424**	**-5 424**
Poistot	0	-4	0	**0**
Vyörytykset	-234	-269	0	**0**
Tilikauden tulos	**-2 933**	**-5 489**	**-5 424**	**-5 424**

Toiminnan kuvaus

Elinvoimapalveluiden palvelualue vastaa kaupungin elinvoimaisuutta vahvistavista elinkeinopalveluista sekä elinvoiman edistämiseen liittyvästä kaupungin sisäisestä ja muiden kumppaneiden kanssa tehtävästä yhteistyöstä. Lisäksi palvelualue vastaa mm. kaupunkitasoisesta projektitoimistosta sekä koordinoi yritysten sijoittumispalveluita yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan kanssa, vastaten yritysten houkuttelusta Vantaalle.

Palvelualue koostuu kahdesta yksiköstä, jotka ovat Asiakkuudet sekä Innovaatiot ja osaaminen. Asiakkuusyksikön päätehtävinä on järjestää riittävät yhteydenpitokanavat Vantaalla toimiviin yrityksiin ja tukea vantaalaista yrittäjyyttä. Asiakkuusyksikkö vastaa kaupunkitasoisesta yritysten houkuttelusta, yritysasiakkuuksien hoidosta, yritysneuvonnasta sekä Business Vantaa -kumppaniverkoston johtamisesta. Innovaatiot ja osaaminen -yksikkö vastaa kasvuhakuisten ja innovatiivisten yritysten tukemisesta, elinvoiman edistämisen tietopohjan kehittämisestä, ennakoinnista, nuorten yrittäjyydestä ja kaupunkitasoisesta elinvoiman projektitoimistosta. Lisäksi palvelualueeseen kuuluu kansainvälisten yrityspalveluiden tiimi, joka vastaa ulkomaisten investointien ja osaajien houkuttelusta sekä startup -yritysten tukemisesta ja Visit Vantaa -toiminnasta.

Osana palvelualuetta toimii Avia-verkosto, joka on Vantaan kaupungin ja Uudenmaan liiton yhteistyönä toteutettu julkisen ja yksityisen sektorin toimijoiden kehittämis-, yhteistyö- ja tiedonvaihtoverkosto. Verkosto edistää Helsinki-Vantaan lentoaseman saavutettavuutta ja kehittämistä sekä vahvistaa sidosryhmäyhteistyötä alueen elinvoiman ja kilpailukyvyn tukemiseksi.

Elinvoimapalvelut koordinoi elinvoimaohjelman toteutusta. Kaikki toimialat osallistetaan toteutukseen. Elinvoimapalvelut ovat mukana työllisyyden ja kotoutumisen palveluiden työllisyyden laajan toimenpideohjelman toteuttamissa. Työllisyyden laaja toimenpideohjelma on osa elinvoimaohjelman kokonaisuutta. Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualue koordinoi Kotoutumisen mallikaupunki kokonaisuutta, jossa kaikki toimialat ovat mukana.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Elinvoimapalveluiden keskeisenä tavoitteena on auttaa yrityksiä, yrittäjiä ja heidän kanssaan työskenteleviä organisaatioita onnistumaan ja kehittämään toimintaansa Vantaalla. Toiminnassa painotetaan erityisesti yritystoiminnan kasvua ja kaupungin elinvoimaa selkeästi edistäviä toimenpiteitä. Lisäksi elinvoimapalvelut kehittää paikallista toimintaympäristöä sellaiseksi, että se mahdollistaa elinkeinotoiminnan menestyksekkään harjoittamisen. Painopisteinä on valittujen yritysverkostojen (klusterit) kasvuhakuinen kehittäminen, valikoitujen yritysasiakkuuksien proaktiivinen hoito, uusien yritysten ja investointien houkutteleminen Vantaalle sekä työpaikkojen luominen aloille, missä Vantaalla on potentiaalista vapaata työvoimaa.

Kaupunkitasoisesti palvelevaa projektitoimistoa on vahvistettu. Se edistää hankkeilla tapahtuvaa kaupunkikehittämistä mm. edistämällä EU-rahoitteisten hankkeiden käynnistymistä Vantaalla. Tavoitteena on kaupungin kehitystoiminnan vahvistaminen ja ulkoisen rahoituksen tehokas hyödyntäminen.

Palvelualueen keskeisenä tavoitteena on myös vahvistaa kaupungin strategista suunnittelukykyä ja yhteisen tulevaisuuskuvan rakentamista muuttuvassa toimintaympäristössä. Ennakointityön painopisteitä ovat kaupunkiorganisaation ennakointikyvykkyyden vahvistaminen, tulevaisuustiedon systemaattinen tuottaminen sekä sen kytkeminen johtamisen ja päätöksenteon tueksi.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Elinvoimapalvelun toimintamallia on kehitetty vuoden alusta voimaan astuneen TE-uudistuksen myötä aiempaa kunnianhimoisempaan suuntaan. Vuoden 2025 aikana on rekrytoitu uutta henkilökuntaa ja käynnistetty uusia palveluita, mm. uusi yritysasiakkuustiimi sekä ennakointitoimisto. Suunniteltu henkilöstökapasiteetti saavutetaan vuoden 2025 lopulla. Vuoden 2026 aikana käynnistettyjä toimintoja on tarkoitus kehittää, vakiinnuttaa ja soveltuvin osin edelleen vahvistaa. Toiminnan painopistettä viedään kohti pysyviä toimintoja ja palveluita.

Henkilöstösuunnitelma

	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Vakituisen henkilöstön lkm	10	29	**32**
Määräaikaisen henkilöstön lkm	21	16	**16**
Henkilöstön kokonaismäärä	31	45	**48**

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

	TP 2023	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Yritysten lukumäärän kasvu (kpl)	844	593	-	**800**
YritysVantaan kautta perustetut yritykset	529	486	650	**650**
Yritysneuvonnan asiakaskäynnit	2 283	1 830	2 800	**2 800**
Yritysten palkkasumman kehitys Vantaalla (vuoden loppuun, 2021=100)	120	120 *	119	**120**

* Tilanne lokakuu 2024.

11 65
Työllisyys ja kotoutumispalvelut

Määrärahat	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
1000 euroa							
Tulot	4 189	9 471	10 493	**10 493**	10 651	10 811	10 973
Menot	-45 351	-78 095	-86 543	**-86 543**	-89 070	-91 679	-94 375
Toimintakate	-41 162	-68 624	-76 049	**-76 049**	-78 419	-80 869	-83 402

Tuloslaskelma	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026
1000 euroa				
Myyntitulot	128	161	1 183	**1 183**
Maksutulot	1	6	6	**6**
Tuet ja avustukset	3 970	9 143	9 143	**9 143**
Muut tulot	86	161	161	**161**
Sisäiset tulot	3	0	0	**0**
Tulot yhteensä	**4 189**	**9 471**	**10 493**	**10 493**
Henkilöstömenot	-11 560	-22 174	-24 331	**-24 331**
Asiakaspalvelujen ostot	-4	-143	-100	**-100**
Muiden palvelujen ostot	-2 172	-14 746	-12 733	**-12 733**
Sisäisten palvelujen ostot	-82	-6	-5	**-5**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-161	-199	-199	**-199**
Avustukset	-30 119	-38 952	-47 452	**-47 452**
Vuokramenot	-30	-208	-208	**-208**
Sisäiset tilavuokrat	-1 202	-1 622	-1 473	**-1 473**
Muut menot	-22	-46	-41	**-41**
Menot yhteensä	**-45 351**	**-78 095**	**-86 543**	**-86 543**
Toimintakate	**-41 162**	**-68 624**	**-76 049**	**-76 049**
Poistot	-97	-84	-31	**-48**
Vyörytykset	65	-267	0	**0**
Tilikauden tulos	**-41 194**	**-68 974**	**-76 080**	**-76 097**

Toiminnan kuvaus

Vantaan kaupunki toimii työvoimaviranomaisena, joka järjestää itsenäisesti työvoima- ja kotoutumisen palvelut. Lakisääteinen palveluvalikoima kattaa sekä henkilöasiakas- että työnantajapalvelut. Lakisääteisten työvoima-, elinkeino- ja kotoutumisen palveluiden kokonaisuus rahoitetaan valtionosuusrahoituksella. Kaupungin palvelualueiden ja -yksiköiden asiakaspalvelua hoidetaan keskitetysti kuntalaispalveluissa. Lisäksi yhteispalvelusopimuksen nojalla tuotetaan valtion ja hyvinvointialueen viranomaispalveluita.

Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualue koordinoi Kotoutumisen mallikaupunki kokonaisuutta, jossa kaikki toimialat ovat mukana. Näiden lisäksi Elinvoima- ja työllisyysjaosto on päättänyt työllisyyden edistämisen periaatteista sekä kotoutumisen periaatteista.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualue vastaa vuonna 2026 työllisyyspalveluista, joiden asiakkaille taataan työnhaun vahva alku ja sujuva palveluprosessi siten, että palvelut johtavat eteenpäin,

työllistymiseen tai palvelutarpeen mukaisiin palveluihin, osaamisen palveluihin tai monialaisiin palveluihin. Tavoitteiden saavuttamista seurataan asiakaskyselyillä ja mitataan suunnitelma-asteen sekä nuorten, vieraskielisten ja pitkäaikaistyöttömien työttömyyden kehityksellä.

Vantaan tavoitteena on varmistaa asiakkaan pääseminen oikealle etuudelle. Työvoimapoliittisia toimenpiteitä suunniteltaessa otetaan huomioon, että kaikkia pitkäaikaistyöttömiä ei voida kuntouttaa ja kouluttaa työkykyisiksi. Vantaa yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa kehittää asiakkaiden ohjausta oikeiden palveluiden piiriin (mm. työkyvyn arviointi ja kuntoutus).

Vahvalla yhteistyöllä elinvoimapalveluihin ja koulutuksenjärjestäjiin mahdollistetaan uusien työpaikkojen syntymistä ja osaajapulaan vastaamista työttömien täsmällisellä koulutuksella. Työnantajat toivovat henkilökohtaista asiakkuussuhdetta ja laajemmalla yhteistyöllä voidaan rakentaa heidän tarpeitaan vastaavaa räätälöityä palvelua.

Kansainvälisten asiakkaiden palveluissa edistetään asiakkaiden kotoutumista laaja-alaisesti Vantaan maahanmuuton ja kotoutumisen periaatteiden mukaisesti. Osaamiskeskuspalvelut vastaa työnhakija-asiakkaiden palveluista, kotoutumisen palvelut työvoiman ulkopuolisten asiakkaiden palveluista, ja monikulttuurinen Vantaa hanke- ja kansainvälisestä yhteistyöstä sekä hyvistä väestösuhteista.

Lakisääteisillä palveluilla edistetään työllistymistä, digitaalista osallisuutta, kielitaidon kehittymistä sekä yhteiskuntaan kiinnittymistä. Asiakaspalvelun tavoitteita seurataan suunnitelma-asteen ja työttömyyden kehityksellä, sekä kotoutumiskoulutukseen ja yhteiskuntaorientaatioon osallistuneiden määrän kautta. Kotoutumisen palveluissa seurataan lisäksi saavutettujen muiden kuin työnhakija-asiakkaiden määrää. Kaupunkitasoisessa asiakaspalvelussa kehitetään skaalautuvaa, monitasoista ja kokonaisvaltaista digitukipalveluiden ja neuvonnan konseptia, joka edistää digikansalaisuutta erityisesti digisyrjäytymisriskissä olevilla.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Työmarkkinoiden huono suhdanne ja siten vähäinen työpaikkamäärä haastaa palvelutuotannon ja viranomaistyön. Vuoden 2026 tavoitteena on varmistaa laadukas työvoimaviranomaistyö ja tehostaa asiakaspalvelun prosessit vastaamaan kasvavaan asiakasmäärään.

Digitalisaation edetessä Suomessa siirrytään sähköisen viranomaisasioinnin ensisijaisuuteen. Sähköisten palvelujen ja digilaitteiden käytön neuvonnan tarve tulee kasvamaan, ja nykyisten asiakkaiden lisäksi on odotettavissa uusia digituen asiakasryhmiä. Tietoon pohjautuvassa kehittämistyössä painotetaan asiakas- ja tarvelähtöisyyttä, jolloin varmistetaan palvelujen saatavuus kaikille.

Asiakaspalvelua ja digitukea kohdistetaan entistä vahvemmin tukemaan lakisääteisiä palveluita. Nykyistä palveluvalikkoa ja palveluiden saatavuutta tarkastellaan siten, että ne tukevat uusia painopistealueita.

Kansainvälisten asiakkaiden palveluyksikkö koordinoi kaupunkitasoisia kotoutumisen palveluita ja vastaa kotouttamisohjelman, kotoutumisohjelman sekä kotoutumisen mallikaupunki -selvityksen valmistelusta, seurannasta ja raportoinnista. Kaupunkitasoisen kotoutumisen palveluiden kehittämisen osalta vuonna 2026 kehitetään erityisesti tervetulokulttuuria toimialojen yhteistyönä järjestämällä uusien asukkaiden Welcome to Vantaa -tapahtumia kahdesti vuodessa.

Kotoutumisen mallikaupunki -selvityksen tavoitteena on laatia kokonaiskuva kaupungin kotoutumista, monikielisyyttä ja moninaisuutta edistävistä palveluista, hyvistä käytännöistä sekä innovaatioista. Tavoitteena on myös selvittää kuinka saavutettavia kaupungin peruspalvelut ovat muunkielisille asukkaille. Selvityksen pohjalta vuoden 2026 aikana valmistellaan tulevaa kotoutumisen edistämisen ohjelmaa, kun nykyinen kotouttamisohjelma päättyy vuoden 2026 lopussa.
Palvelualue vastaa valtakunnallisen kotoutumisen alan asiantuntijatapahtuman, Integration 2026 järjestämisestä Vantaalla. Lisäksi olemme mukana Suomen Tulevaisuuden Tekijät -verkostossa, jonka tavoitteena on kehittää paitsi valtakunnallisia ratkaisuja, myös Vantaan kotoutumisen mallia.

Henkilöstösuunnitelma

	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Vakituisen henkilöstön lkm	94	310	**380**
Määräaikaisen henkilöstön lkm	97	101	**45**
Henkilöstön kokonaismäärä	191	411	**425**

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

	TP 2023	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Työllisyyspalvelut				
Työllisyyssuunnitelmien suunnitelma-aste	57 % *	57 %	80 %	**80 %**
Virta yli 6 kk työttömyyteen (kaikki työttömät)	53 % **	55 %	40 %	**40 %**
Pitkäaikaistyöttömyys	5 049	6 539	4 990	**alle 6 500**
Vieraskielisten työttömyys	7 232	8 240	7 100	**alle 7 000**
alle 30-vuotiaiden työttömyys	3 580	3 878	3 510	**alle 3 000**
Kuntalaispalvelut				
Sähköisen asioinnin tuen ja digituen osuus Vantaa-infon palvelukontakteista (%)	12 %	10 %	15 %	**30 %**
Vantaa-infon asiakaskontaktien määrä / vuosi	163 700	142 300	190 000	**200 000**

* TP 2023 tunnusluku on työllisyyssuunnitelmien voimassaolo.
** TP 2023 tunnusluku on virta yli 3 kk työttömyyteen.

11 80
Kuntademokratia

Määrärahat	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
1000 euroa							
Tulot	29	0	0	**0**	0	0	0
Menot	-3 712	-4 039	-4 386	**-4 386**	-4 514	-4 646	-4 783
Toimintakate	-3 683	-4 039	-4 386	**-4 386**	-4 514	-4 646	-4 783

Tuloslaskelma	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026
1000 euroa				
Myyntitulot	0	0	0	**0**
Maksutulot	0	0	0	**0**
Tuet ja avustukset	0	0	0	**0**
Muut tulot	22	0	0	**0**
Sisäiset tulot	8	0	0	**0**
Tulot yhteensä	**29**	**0**	**0**	**0**
Henkilöstömenot	-2 896	-3 129	-3 011	**-3 011**
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	**0**
Muiden palvelujen ostot	-198	-268	-395	**-395**
Sisäisten palvelujen ostot	0	0	0	**0**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-41	-50	-43	**-43**
Avustukset	0	0	0	**0**
Vuokramenot	-2	0	0	**0**
Sisäiset tilavuokrat	-575	-591	-936	**-936**
Muut menot	0	0	0	**0**
Menot yhteensä	**-3 712**	**-4 039**	**-4 386**	**-4 386**
Toimintakate	**-3 683**	**-4 039**	**-4 386**	**-4 386**
Poistot	0	-4	0	**0**
Vyörytykset	1 802	2 001	0	**0**
Tilikauden tulos	**-1 881**	**-2 042**	**-4 386**	**-4 386**

Toiminnan kuvaus

Kuntademokratian palvelualueella on kolme palveluyksikköä, lakiasiat ja päätösvalmistelu, tiedonhallinta sekä hallintopalvelut. Lisäksi palvelualueeseen kuuluu kaupunkiturvallisuuden tiimi ja vaalitoimisto, jonka tilapäisen henkilöstön kustannukset katetaan keskusvaalilautakunnan talousarviosta.

Kuntademokratian palvelualue vastaa muun muassa kaupunginvaltuuston ja -hallituksen kokousten valmistelusta, kaupunkitasoisesti päätösvalmistelun ja päätöksenteon kehittämisestä sekä ohjauksesta, yleisten vaalien järjestämisestä, tiedonhallinnasta, kaupungin yhteisistä lakiasioista ja niiden ohjauksesta, kaupunkitasoisesta toiminnallisesta tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöstä sekä turvallisuus ja valmiusasioista. Palvelualueella toimii myös kaupungin tietosuojavastaava sekä konsernijohdon ja elinvoiman toimialan keskitetyt assistenttipalvelut.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Tiedonhallintayksikön keskeisenä tavoitteena on edistää kokous- ja asiakirjahallinnon uudistushanketta, jolla tavoitellaan tehokasta ja sujuvaa tiedonhallintaa kaupunkitasoisesti. Lisäksi yksikössä toteutetaan analogisen aineiston digitointisuunnitelmaa.

Konsernijohdon ja elinvoiman toimialan osallisuustyötä vahvistetaan laatimalla ja toteuttamalla osallisuussuunnitelmaa. Osallisuudessa kiinnitetään erityisesti huomioita edustuksellisen demokratian vahvistamiseen ja asukkaiden mahdollisuuksiin osallistua sekä seurata päätöksentekoa.

Vuoden 2025 aikana Vantaalle on luotu vaikutusten ennakkoarviointi -mallia. Mallia on tarkoitus pilotoida vuoden 2026 aikana jokaisella toimialalla päätöksentekoon.

Kaupunkitasoisen kokonaisturvallisuuden kehittämisellä vahvistetaan kaupungin kriisinkestävyyttä. Kriisinkestävä kaupunki tuottaa asukkaille turvallisuuden kokemuksen yhteistyössä viranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa. Teemme toimintavalmiin kaupungin kehittämällä varautumista ja huolehtimalla kaupungin palveluiden turvallisuudesta.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Asian- ja kokoushallinnan uudistaminen on laaja kaupunkitasoinen hanke, jonka kuntademokratia omistaa ja johon ohjataan etenkin tiedonhallintayksikön ja päätösvalmistelun työaikaa. Vuonna 2026 hankkeessa työstetään toimintaprosesseja ja tiedonohjaussuunnitelmaa sekä tuotetaan ohjeita ja koulutuksia, jotta toiminnanmuutos ja järjestelmän käyttöönotto toteutuisivat sujuvasti. Järjestelmäprojektissa siirrytään toteutusvaiheeseen, johon kuuluu mm. aineistojen migroinnit ja integraatioiden rakentaminen. Järjestelmän on tavoitteena olla käytössä jo syksyllä 2026.

Kaupungin analogisen aineiston digitointisuunnitelmaa toteutetaan ohjaamalla toimialoja lähiarkistojen järjestämisessä ja digitoitavien aineistojen valitsemisessa.

Vuoden 2026 aikana konsernijohdon ja elinvoiman toimialan osallisuuden palveluita ja toimintaa kehitetään. Toimialalle laaditaan osallisuussuunnitelma, joka tukee ja koordinoi toimialan asukasvuorovaikutusta. Suunnitelma kartoittaa nykytilan ja asettaa tavoitteet tulevalle valtuustokaudelle. Yhtenä osallisuuden kehittämisen painopisteenä on demokratian edistäminen. Edustuksellisen demokratian vahvistaminen ja äänestysaktiivisuuden nostaminen vaativat luottamuksen, avoimuuden ja vuorovaikutuksen kasvattamista. Seuraavat vaalit ovat eduskuntavaalit keväällä 2027, ja niiden valmistelu aloitetaan jo vuonna 2026. Valmistelussa kiinnitetään huomioita myös osallisuuden edistämiseen.

Päätöksenteon ennakkovaikutusten arviointia kehitetään kaupunkitasoisesti ja vuonna 2026 pilotoidaan tätä käytännön päätöksenteossa.

Vuoden 2026 aikana vahvistetaan assistenttien ammatillista osaamista ja kaupunkitasoista verkostoa.

Kokonaisturvallisuuden osaamista kaupunkiorganisaatiossa vahvistetaan koulutuksella ja harjoituksilla. Valmiussuunnittelun ja varautumisen kaupunkitasoista kehittämistä ja yhteistyötä sidosryhmien ja viranomaisten kanssa jatketaan. Kehittämisen painopisteenä on riskienhallinta ja sisäinen valvonta.

Päivitetyn turvallisuussuunnitelman toteutus käynnistyy vuoden 2026 aikana. Erityisenä painopistealueena on asemaseutujen turvallisuuden ja viihtyisyyden parantaminen.

Vuoden 2026 aikana laaditaan kaupunkitasoinen ohjeistus tekoälyn käytöstä henkilötietojen käsittelyssä, ja siten vahvistetaan henkilöstön tietosuojaosaamista.

Henkilöstösuunnitelma

	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Vakituisen henkilöstön lkm	50	52	**52**
Määräaikaisen henkilöstön lkm	4	1	**1**
Henkilöstön kokonaismäärä	54	53	**53**

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

	TP 2023	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Arkistolle osoitettavien tietopyyntöjen lukumäärä *	-	-	-	**1 500**
Asianhallintajärjestelmään avattujen asioiden lukumäärä *	-	-	-	**9 000**
Ylimmissä toimielimissä käsiteltävien asioiden lukumäärä (kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus ja sen jaostot) *	-	-	-	**1 000**
Luottamushenkilöille ja työntekijöille järjestettävien koulutusten lukumäärä	82	182	78	**120**
Käännöstyöt	3 400	3 490	3 400	**4 050**

* Uusi tunnusluku vuodelle 2026.

11 70
Viestintä

Määrärahat	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
1000 euroa							
Tulot	0	0	0	**0**	0	0	0
Menot	-2 691	-2 976	-2 800	**-2 800**	-2 882	-2 966	-3 054
Toimintakate	-2 691	-2 976	-2 800	**-2 800**	-2 882	-2 966	-3 054

Tuloslaskelma	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026
1000 euroa				
Myyntitulot	0	0	0	**0**
Maksutulot	0	0	0	**0**
Tuet ja avustukset	0	0	0	**0**
Muut tulot	0	0	0	**0**
Sisäiset tulot	0	0	0	**0**
Tulot yhteensä	**0**	**0**	**0**	**0**
Henkilöstömenot	-1 464	-1 582	-1 558	**-1 558**
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	**0**
Muiden palvelujen ostot	-1 009	-1 204	-1 048	**-1 048**
Sisäisten palvelujen ostot	0	0	0	**0**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-46	-30	-30	**-30**
Avustukset	0	0	0	**0**
Vuokramenot	-16	-4	-4	**-4**
Sisäiset tilavuokrat	-120	-119	-123	**-123**
Muut menot	-37	-38	-38	**-38**
Menot yhteensä	**-2 691**	**-2 976**	**-2 800**	**-2 800**
Toimintakate	**-2 691**	**-2 976**	**-2 800**	**-2 800**
Poistot	0	0	0	**0**
Vyörytykset	1 033	1 158	0	**0**
Tilikauden tulos	**-1 658**	**-1 818**	**-2 800**	**-2 800**

Toiminnan kuvaus

Viestinnän palveluyksikkö vastaa kaupungin keskitetyistä viestintätehtävistä ja koko kaupungin markkinointitehtävistä, vastuualueensa kaupunkitasoisten ohjeiden antamisesta sekä konsernijohdon ja elinvoiman toimialan viestinnästä. Kaupungin keskitetyssä viestinnässä koordinoidaan ja kehitetään ulkoista ja sisäistä viestintää, brändiä ja kaupunkimarkkinointia. Lisäksi eri viestintäkanavien päätoimitus on keskitetyssä viestinnässä. Kunkin toimialan viestintä vastaa oman toimintansa ja palveluidensa viestinnästä.

Palveluyksikön keskeiset tavoitteet

Viestinnän tavoitteena on viestiä kaupungin toiminnasta, palveluista, päätöksenteosta ja sen vaikutuksista sekä kuntalaisten osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksista oikea-aikaisesti ja avoimesti kaikille kuntalaisille ja muille kaupungin tärkeille sidosryhmille. Viestintää tehdään kaikille kaupunkilaisille.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupungin maineen rakentamista jatketaan toteuttamalla viestinnän kokonaisvaltaista ja pitkäaikaista maineohjelmaa. Mainetyössä tärkeänä painopistealueena on erityisesti asukkaiden turvallisuuden tunteen parantaminen. Maineohjelma ohjaa myös kaupungin markkinointia. Kaupunkimarkkinoinnin kehittämistä jatketaan, sisältäen myös työnantajamielikuvan, elinvoimamarkkinoinnin, tapahtumamarkkinoinnin ja aluemarkkinoinnin.

Vuonna 2025 käynnistettiin Vantaan kaupunkibrändin päivittäminen ja tämä työ jatkuu vuonna 2026. Työn tavoitteena on päivittää ja kehittää Vantaan vuonna 2015 laadittua brändiä vastaamaan sitä, millaiseksi Vantaa on kehittynyt ja kehittyy lähitulevaisuudessa.

Osana brändin kehittämistä rakennetaan myös Vantaan ratikkakaupungin brändiä. Ratikan rakentamisen myötä Vantaasta kasvaa Suomen neljäs ratikkakaupunki. Muutos kannattaa hyödyntää laajasti Vantaan maineen rakentamisessa ja mielikuvien muokkaamisessa. Ratikkakaupungin viestintästrategiassa määritellään, miten ratikkakaupungista viestitään ennen rakentamista sekä rakentamisen ja liikennöinnin aloittamisen aikaan maksimaalisen brändihyödyn saamiseksi. Ratikkakaupungin viestintästrategia ja brändi tukevat myös ratikan rakentamisen hankeviestintää. Tavoitteena on, että aikaa myöden ratikkakaupunkimielikuva sulautuu osaksi Vantaan kokonaisbrändiä.

Viestinnän toimintatapojen uudistaminen ja vaikuttavuuden kasvattaminen jatkuu. Tekoälyn käyttöönotto viestinnässä, visuaalisessa viestinnässä ja markkinoinnissa tukee toiminnan uudistamista ja tehostamista. Monikielisen ja monikanavaisen viestinnän kehittämistä jatketaan kaupungin viestinnän saavutettavuuden ja kuntalaisten osallisuuden parantamiseksi. Selkokielen käyttöä laajennetaan kaupungin viestinnässä kuten verkkosivuilla ja asukaslehdessä. Lisäksi käynnistetään kaupungin painetun asukaslehden konseptiuudistus. Uudistuksella haetaan kustannussäästöjä ja toiminnan tehostamista tarkastelemalla painetun asukaslehden tuotantoa ja kokonaiskonseptia.

Henkilöstösuunnitelma

	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Vakituisen henkilöstön lkm	26	26	**26**
Määräaikaisen henkilöstön lkm	1	1	**0**
Henkilöstön kokonaismäärä	27	27	**26**

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

	TP 2023	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Viestinnän ja markkinoinnin nettokustannukset €/ asukas	9,6	11,0	12,0	**11,6**

11 30
Sisäinen tarkastus

Määrärahat	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
1000 euroa							
Tulot	0	0	0	**0**	0	0	0
Menot	-413	-431	-429	**-429**	-442	-455	-468
Toimintakate	-413	-431	-429	**-429**	-442	-455	-468

Tuloslaskelma	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026
1000 euroa				
Myyntitulot	0	0	0	**0**
Maksutulot	0	0	0	**0**
Tuet ja avustukset	0	0	0	**0**
Muut tulot	0	0	0	**0**
Sisäiset tulot	0	0	0	**0**
Tulot yhteensä	**0**	**0**	**0**	**0**
Henkilöstömenot	-382	-385	-386	**-386**
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	**0**
Muiden palvelujen ostot	-2	-15	-14	**-14**
Sisäisten palvelujen ostot	0	0	0	**0**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	-4	-4	**-4**
Avustukset	0	0	0	**0**
Vuokramenot	0	0	0	**0**
Sisäiset tilavuokrat	-28	-27	-26	**-26**
Muut menot	0	0	0	**0**
Menot yhteensä	**-413**	**-431**	**-429**	**-429**
Toimintakate	**-413**	**-431**	**-429**	**-429**
Poistot	0	0	0	**0**
Vyörytykset	-26	-32	0	**0**
Tilikauden tulos	**-439**	**-462**	**-429**	**-429**

Toiminnan kuvaus

Sisäisen tarkastuksen palveluyksikkö avustaa tarkastusjohtajan johdolla kaupunginhallitusta ja kaupunginjohtajaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuuden arvioinnissa ja kehittämisessä suorittamalla kaupunkikonsernin hallinnon, talouden ja toimintojen tarkastusta sekä tarjoamalla konsultointipalveluja.

Palveluyksikön keskeiset tavoitteet

Sisäisen tarkastuksen palveluyksikön keskeisenä tavoitteena on suorittaa laadukkaasti ja ajallaan kaupunginjohtajan hyväksymään vuosisuunnitelmaan kirjatut tarkastukset. Lisäksi sisäisen tarkastuksen tulee käsitellä väärinkäytösepäilyjen ilmoituskanavaan tulleet ilmoitukset lainsäädännön edellyttämällä tavalla.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Sisäisen tarkastuksen toiminnassa ei tapahdu vuonna 2026 olennaisia muutoksia.

Henkilöstösuunnitelma

	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Vakituisen henkilöstön lkm	5	5	**5**
Määräaikaisen henkilöstön lkm	0	0	**0**
Henkilöstön kokonaismäärä	5	5	**5**

13
KASVATUS JA OPPIMINEN

Vastuuhenkilö: Katri Kalske

Toimielin: Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta
Puheenjohtaja: Jenni Karemo

Määrärahat	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
1000 euroa							
Kasvatus ja oppiminen							
Tulot	37 974	30 457	31 414	**31 414**	31 886	32 364	32 849
Menot	-578 063	-602 629	-630 154	**-630 154**	-648 554	-667 557	-687 183
Toimintakate	-540 090	-572 172	-598 739	**-598 739**	-616 669	-635 193	-654 334
Kasvatus ja oppiminen bruttoyksiköt							
Tulot	34 937	29 445	30 382	**30 382**	30 838	31 300	31 770
Menot	-500 043	-519 124	-542 000	**-542 000**	-557 827	-574 171	-591 052
Toimintakate	-465 106	-489 679	-511 618	**-511 618**	-526 989	-542 871	-559 282

Tuloslaskelma	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026
1000 euroa				
Myyntitulot	14 218	10 147	11 328	**11 328**
Maksutulot	8 919	8 817	8 817	**8 817**
Tuet ja avustukset	11 204	10 294	9 850	**9 850**
Muut tulot	512	187	387	**387**
Sisäiset tulot	83	0	0	**0**
Tulot yhteensä	**34 937**	**29 445**	**30 382**	**30 382**
Henkilöstömenot	-265 395	-282 711	-299 278	**-299 278**
Asiakaspalvelujen ostot	-35 188	-35 270	-37 402	**-37 402**
Muiden palvelujen ostot	-71 496	-67 604	-74 433	**-74 433**
Sisäisten palvelujen ostot	-98	-20	-22	**-22**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 238	-8 036	-9 050	**-9 050**
Avustukset	-14 830	-15 708	-15 332	**-15 332**
Vuokramenot	-442	-210	-365	**-365**
Sisäiset tilavuokrat	-103 961	-108 890	-105 806	**-105 806**
Muut menot	-394	-674	-312	**-312**
Menot yhteensä	**-500 043**	**-519 124**	**-542 000**	**-542 000**
Toimintakate	**-465 106**	**-489 679**	**-511 618**	**-511 618**
Poistot	-2 251	-2 963	-1 371	**-4 234**
Vyörytykset	-31 325	-38 535	0	**0**
Tilikauden tulos	**-498 682**	**-531 178**	**-512 989**	**-515 852**

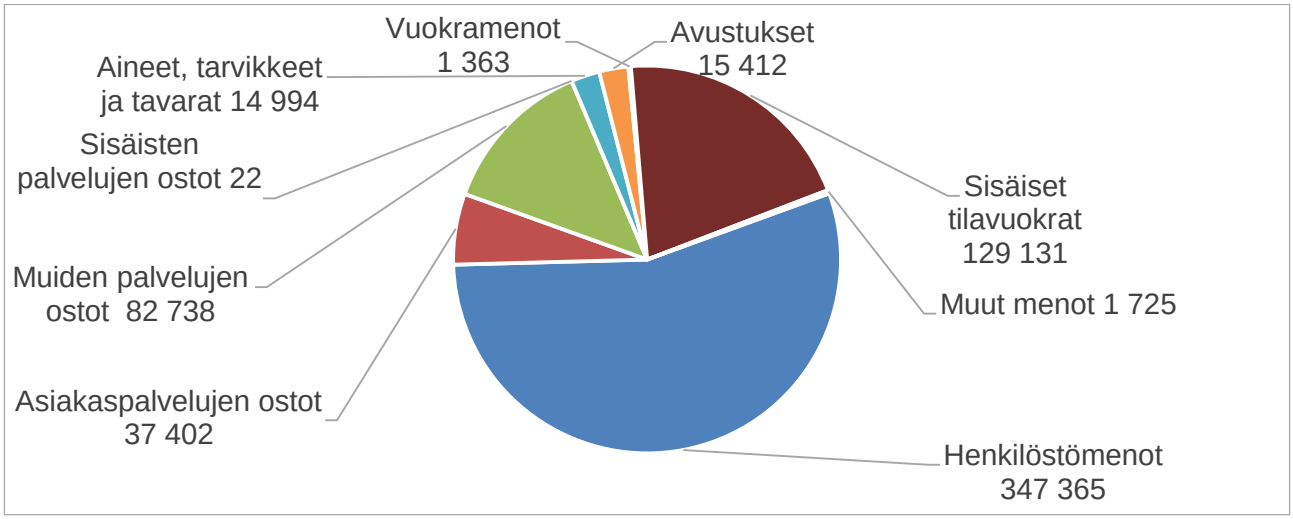

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala (KASO) huolehtii kaupungin varhaiskasvatuspalveluiden, perusopetuksen, toisen asteen koulutuksen ja ruotsinkielisten palveluiden järjestämisestä sekä yhteistyöstä hyvinvointialueen kanssa opiskeluhuollon sekä lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämisen osalta. Toimialan tehtävänä on valmistella ja panna täytäntöön kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan toimialaan kuuluvat asiat.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala edistää lasten ja nuorten oppimista, osallisuutta ja hyvinvointia hyvinvoivan, osaavan henkilöstön ja laadukkaiden kasvu- ja oppimisympäristöjen avulla oikeudenmukaisesti ja vuorovaikutteisesti. Toiminnan järjestämisessä otetaan huomioon kuntalaisten oikeus saada palveluja äidinkielellään suomeksi tai ruotsiksi. Myös englanninkielisiä palveluita on tarjolla. Kasvatuksen ja oppimisen toimialan organisaatio muodostuu varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, ruotsinkielisten palveluiden ja toisen asteen koulutuksen palvelualueista sekä yhteisistä palveluista.

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan toimintaympäristöä muovaavat useat samanaikaiset ja toisiinsa kytkeytyvät muutosvoimat. Maailmanpoliittinen epävarmuus ja turvallisuustilanteen kiristyminen edellyttävät resilienssin vahvistamista, hyvinvoivan henkilöstön osaamista ja kaupunkitasoisten prosessien päivittämistä. Talouden heikkeneminen lisää lapsiperheköyhyyttä ja haastaa palveluiden järjestämistä, mikä kasvattaa tuen tarvetta. Koulujen ja perheiden välistä yhteistyötä vahvistetaan ottamalla kaikkien lasten vanhemmat aktiivisesti mukaan kouluyhteisöön.

Segregaation ja polarisaation kasvu ilmenee alueellisina hyvinvointieroina ja oppimistulosten eriytymisenä. Yksinäisyyden ja mielenterveyden haasteet vaikeuttavat lasten ja nuorten kiinnittymistä varhaiskasvatukseen ja opintoihin. Turvallisuuden tunne on heikentynyt, ja erityisesti psyykkinen turvallisuus kaipaa vahvistamista. Oppijoiden moninaisuus ja osaamisen eriytyminen edellyttävät hyvinvoivaa, kielitietoista ja pedagogisesti osaavaa henkilöstöä, samalla kun monikielisten oppijoiden määrä kasvaa. Kasvun ja oppimisen tuki on varmistettava myös jatkossa.

Henkilöstön saatavuus ja osaamisen kehittäminen ovat kriittisiä, erityisesti pääkaupunkiseudun palkkakilpailun ja uusien tehtävävaatimusten vuoksi. Henkilöstöpoliittiset ratkaisut, kuten uusien ammattiryhmien roolit ja työehdot, ovat keskeisiä veto- ja pitovoiman vahvistamiseksi. Monikulttuuriset työyhteisöt yleistyvät, ja kielellinen kotoutuminen on keskeinen osa toimialan onnistumista. Lasten ja nuorten psyykkinen turvallisuus on heikentynyt, ja turvallisuutta horjuttavat ilmiöt, kuten koulukiusaaminen, päihteiden käyttö ja nuorisorikollisuus, näkyvät arjessa. Medialukutaidon merkitys kasvaa, kun sosiaalinen media tuo mukanaan epävarmuutta ja jännitteitä.

Toimintaympäristöanalyysissa todettiin kuitenkin myös, että Vantaa on kasvava kaupunki, jossa lasten ja nuorten määrän lisääntyminen vahvistaa kaupungin elinvoimaa, ja että työikäisten osuus väestöstä on hyvä, mikä tukee kestävää kehitystä. Kaupungilla on myös kertynyt arvokasta kokemusta ja osaamista monikielisten palveluiden kehittämisestä, ja koulutuksellista jatkumoa tarkastellaan

osana palveluiden kokonaisvaltaista kehittämistä. Varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen sekä toisen asteen koulutuksen tehtävänä on myös vastata englanninkielisen opetuksen kysyntään ja palvella muualta Vantaalle muuttaneita perheitä, joiden lapset tarvitsevat opetusta englannin kielellä.

Lasten ja nuorten terveelliset elintavat – kuten liikunta, riittävä uni ja päihteettömyys – ovat, toimintaympäristöanalyysin perusteella, vahvistuneet. Jatkamme vahvaa kehittämistä päiväkoti- ja koululuoan osalta aiemman määrärahan puitteissa. Lasten ja nuorten ruoan tulee olla ravitsevaa, ympäristöystävällistä ja houkuttelevaa. Maukas ja terveellinen ruoka parantaa oppimistuloksia sekä edistää lasten ja nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia. Oppivelvollisuuden laajentuminen on puolestaan vähentänyt koulutuksen keskeyttämisiä ja englanninkielisen opetuksen laajeneminen lisää Vantaan vetovoimaa ja monipuolistaa koulutustarjontaa.

Tekoälyn taidokas käyttö voi mahdollistaa uudenlaista opetusta ja oppimista. Tekoälyä hyödynnetäänkin yhä laajemmin niin kouluissa ja oppilaitoksissa kuin toimialan muissakin työtehtävissä. Samalla Vantaan kasvatuksen ja oppimisen toimialan työnantajamielikuva on vahvistunut.

Vantaan virallisen väestöennusteen 2025–2034 mukaan varhaiskasvatusikäisten lasten (0–6-vuotiaat) määrä kasvaa vuoteen 2034 mennessä 1 561 lapsella. Hoitopaikkatarve on 1 249 uutta paikkaa 85 prosentin peittävyyden mukaan laskettuna. Eniten lasten määrän ennustetaan kasvavan Kivistön (501), Tikkurilan (466), Aviapoliksen (323), Myyrmäen (152) ja Hakunilan (144) suuralueilla. Sen sijaan lasten määrän ennustetaan laskevan Koivukylän (-16) ja Korson (-8) suuralueilla.

Perusopetusikäisten lasten (7–15-vuotiaat) määrä vähenee Vantaan virallisen väestöennusteen 2025–2034 mukaan vuoteen 2034 mennessä 439 oppilaalla. Alakouluikäisten määrä vähenee 399 oppilaalla ja yläkouluikäisten määrä vähenee 40 oppilaalla. Huomattavaa kasvua peruskouluikäisten lasten määrissä on Kivistön (279), Tikkurilan (136) ja Myyrmäen (59) suuralueilla. Muiden suuralueiden lapsimäärät vähenevät, eniten Aviapoliksen suuralueella (-442). Laskua on myös Koivukylän (-282), Korson (-154) ja Hakunilan (-32) suuralueilla.

Vuosina 2025 ja 2026 peruskouluikäisten lasten määrä laskee väestöennusteen mukaan 192 oppilaalla. Alakouluikäisten määrä vähenee 235 oppilaalla ja yläkouluikäisten määrä kasvaa 43 oppilaalla. Peruskouluikäisten lasten määrän ennustetaan kasvavan vuosina 2025–2026 Tikkurilan (+29) suuralueella. Peruskouluikäisten lukumäärä pysyy lähes nykyisellä tasolla Myyrmäen (+6) ja Kivistön (-1) suuralueilla. Muilla suuralueilla lapsimäärän ennustetaan vähenevän seuraavasti: Aviapolis (-114), Korso (-62) Koivukylä (-42) ja Hakunila (-10).

15–17-vuotiaiden nuorten määrä vähenee Vantaan virallisen väestöennusteen 2025–2034 mukaan vuoteen 2034 mennessä 66 nuorella. Nuorten määrää kasvaa Tikkurilan (135), Kivistön (66), Myyrmäen (18) ja Koivukylän (9) suuralueilla. Vastaavasti nuorten määrää ennustetaan vähenevän Korson (-167), Aviapoliksen (-109) ja Hakunilan (-18) suuralueilla.

Vuodesta 2022 alkaen Vantaalla on otettu käyttöön uusi ennustemenetelmä ja viime vuodet ovat olleet Vantaan väestönkasvun kannalta hyvin poikkeavia. Tämä vaikuttaa ennusteeseen, koska siinä hyödynnetään aiempien vuosien tietoja. Vuoden 2025 väestöennuste pyrkii ottamaan huomioon nämä muutokset. Toimiala seuraa tiiviisti palveluverkkoon kohdistuvia muutospaineita yhteistyössä kaupunkiympäristön asiantuntijoiden kanssa ja verkon kehittämisessä otetaan huomioon yhteistyömahdollisuudet muiden toimialojen kanssa.

Kaupungin talouden tasapainottamisohjelman takia toimialalle asetettiin talousarviokehyksessä 5,5 milj. euron sopeuttamistavoite vuodelle 2026. Toimialan talousarvioesityksessä on huomioitu tavoitteen edellyttämät sopeutustoimet ja niiden eurovaikutukset.

Toimialan keskeiset tavoitteet

Toimialan tämän valtuustokauden tavoitteena on mm. kehittää ja monipuolistaa kaupungin englanninkielistä opetusta valmistelemalla IB-opetuksen aloittamista Vantaalla myös varhaiskasvatuk-

sessa sekä esi- ja perusopetuksessa. Monikielisten oppijoiden kehittämisohjelman toimenpiteitä toteutetaan käytettävissä olevien talousarvioraamien puitteissa hyödyntäen tehokkaasti olemassa olevia resursseja ja yhteistyömahdollisuuksia.

Vuoden 2025 aikana on toimialalla otettu uusia tietonäkymiä (mm. KOTA-tiedot) käyttöön johdon ja toimintayksiköiden esihenkilöiden työn tueksi esimerkiksi segregaation vaikutusten arvioimiseksi. Tavoitteena on, että tietonäkymät ensi vuoden aikana ovat vakiintuneessa käytössä. Lisäksi toimialan ydintietojenmäärittelyä ja siirtämistä tietoalustalle jatketaan.

Tavoitteena on vuonna 2026 ottaa käyttöön kaupunkitasoisesti sovitut välineet ja prosessit oppijan kielitaidon tason määrittämiseksi. Näin halutaan tunnistaa monikielisten oppijoiden suomen/ruotsin kielitaidon lähtötaso, jotta varmistetaan, että oppija saa tarkoituksenmukaista, kielitaitotasoaan vahvistavaa opetusta. Avoimen toiminnan kehittämistä suunnataan segregaation ehkäisemisen näkökulmasta ja tiiviissä yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Tavoitteena on vahvistaa yhteisöllisyyttä ja tarjota matalan kynnyksen toimintaa, joka tukee lasten ja perheiden hyvinvointia monimuotoisilla asuinalueilla.

Oppijoiden hyvinvointitietoa kerätään tällä hetkellä usealla eri kyselyllä. Kokonaistilanteen vuositasoisen seurannan mittari kuitenkin puuttuu. Pidemmän aikavälin tavoitteena on uudistetun, oppijoille suunnatun, hyvinvointikyselyn perusteella ja poissaoloja seuraamalla määritellä onko oppijoiden kiinnittyminen varhaiskasvatukseen ja kouluun kasvanut. Vuonna 2026 tullaan laatimaan hyvinvoinnin mittaamiseen malli ja määritellä lähtötaso.

Vantaan, Keravan sekä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen yhteisiä rakenteita on kartoitettu ja ne on kuvattu, mutta mm. organisaatiomuutosten myötä ne kaipaavat päivittämistä. Tavoitteena on, että vuoden 2026 aikana rakenteet on tarkistettu ja niihin sitoudutaan yhteisesti sekä osapuolia koskevat suunnitelmat on jalkautettu ja niiden mukainen toiminta vahvistuu. Vaikuttavuutta mitataan yhteisen tietopohjan avulla ja tuloksia hyödynnetään toiminnan kehittämisessä.

Henkilöstösuunnitelma

	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Vakituisen henkilöstön lkm	4 535	5 114	**5 315**
Määräaikaisen henkilöstön lkm	1 340	827	**881**
Henkilöstön kokonaismäärä	5 875	5 941	**6 196**

13 10
Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta

Määrärahat	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
1000 euroa							
Tulot	0	0	0	**0**	0	0	0
Menot	-119	-110	-128	**-128**	-131	-135	-139
Toimintakate	-119	-110	-128	**-128**	-131	-135	-139

Tuloslaskelma	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026
1000 euroa				
Myyntitulot	0	0	0	**0**
Maksutulot	0	0	0	**0**
Tuet ja avustukset	0	0	0	**0**
Muut tulot	0	0	0	**0**
Sisäiset tulot	0	0	0	**0**
Tulot yhteensä	**0**	**0**	**0**	**0**
Henkilöstömenot	-88	-90	-104	**-104**
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	**0**
Muiden palvelujen ostot	-28	-19	-23	**-23**
Sisäisten palvelujen ostot	-2	0	0	**0**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	**0**
Avustukset	0	0	0	**0**
Vuokramenot	0	-1	-1	**-1**
Sisäiset tilavuokrat	0	0	0	**0**
Muut menot	0	0	0	**0**
Menot yhteensä	**-119**	**-110**	**-128**	**-128**
Toimintakate	**-119**	**-110**	**-128**	**-128**
Poistot	0	0	0	**0**
Vyörytykset	105	110	0	**0**
Tilikauden tulos	**-14**	**0**	**-128**	**-128**

Toiminnan kuvaus

Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta huolehtii toimialan yhteisten palveluiden, varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen järjestämisestä ja kehittämisestä.

Määrärahat sisältävät kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan ja ruotsinkielisen jaoston menot.

13 20
Yhteiset palvelut

Määrärahat	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
1000 euroa							
Tulot	614	0	0	**0**	0	0	0
Menot	-5 958	-6 203	-5 854	**-5 854**	-6 025	-6 202	-6 384
Toimintakate	-5 344	-6 203	-5 854	**-5 854**	-6 025	-6 202	-6 384

Tuloslaskelma	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026
1000 euroa				
Myyntitulot	0	0	0	**0**
Maksutulot	0	0	0	**0**
Tuet ja avustukset	614	0	0	**0**
Muut tulot	0	0	0	**0**
Sisäiset tulot	0	0	0	**0**
Tulot yhteensä	**614**	**0**	**0**	**0**
Henkilöstömenot	-4 615	-4 331	-4 089	**-4 089**
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	**0**
Muiden palvelujen ostot	-1 050	-937	-1 048	**-1 048**
Sisäisten palvelujen ostot	-12	0	0	**0**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	340	-177	-123	**-123**
Avustukset	-186	-186	0	**0**
Vuokramenot	-44	-44	-54	**-54**
Sisäiset tilavuokrat	-391	-394	-408	**-408**
Muut menot	0	-134	-132	**-132**
Menot yhteensä	**-5 958**	**-6 203**	**-5 854**	**-5 854**
Toimintakate	**-5 344**	**-6 203**	**-5 854**	**-5 854**
Poistot	0	0	0	**0**
Vyörytykset	4 712	6 083	0	**0**
Tilikauden tulos	**-632**	**-120**	**-5 854**	**-5 854**

Toiminnan kuvaus

Johtoon ja yhteisiin palveluihin kuuluvat toimialan johto, toimialan yhteiset projektit ja toimialan keskitetyt palvelut. Kokonaisuuteen kuuluu myös kaupunkitasoinen Tikkurilan osaamiskampushanke.

Yhteiset palvelut huolehtivat toimialan keskitetyistä viestintä-, talous-, ja laki- ja valmistelupalveluista sekä suunnittelusta ja kehittämisestä. Yhteisiin palveluihin kuuluvat myös hyvinvoinnin edistämisen ja opiskeluhuollon koordinaatiotehtävät sekä UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -työn toimenpiteiden edistäminen. Yhteisiin palveluihin kuuluvat lisäksi koulukuljetuksiin liittyvät asiat sekä peruskoulujen kovien käsitöiden kalustonkunnostus.

Vastuualueelle kuuluvat toimialan strategian valmistelu, tietojohtamisen keskeiset palvelut, palveluohjaus- ja asiakasjärjestelmien tuki ja digitaalisen toimintaympäristön palvelut. Tieto- ja viestintätekniikassa painotetaan toimialan erityispiirteet huomioivaa pedagogista kehittämistä yhteistyössä tietohallinnon, koulujen ja oppilaitosten sekä varhaiskasvatuksen kanssa.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Palveluverkkotarkastelussa laaditaan suunnitelma englanninkielisen koulupolun mallintamisesta sekä IB-opetuksen liittämisestä osaksi englanninkielistä koulupolkua varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle.

Palvelualueelle kuuluu kaupungin strategian ja siitä johdettujen toimialan ja palvelualueiden toimenpiteiden tukeminen. Varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen järjestelmäkehityksen ja -muutosten toimeenpano ja käyttäjien tukeminen.

Päivitetty Kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen toimenpideohjelma otetaan käyttöön vuoden 2026 alussa. Päivitys pohjautuu laajaan arviointitietoon, jota on kerätty eri palvelualueilta, opiskeluhuollosta sekä nuoristyöstä. Lapsia, nuoria ja huoltajia on kuultu kevään -25 aikana sekä hyödynnetty jo eri yhteyksissä kerättyä tietoa. Päivitetystä toimenpideohjelmasta viestitään aktiivisesti ja sitä jalkautetaan suunnitelmallisesti.

Opiskeluhuoltosuunnitelmat on päivitetty vastaamaan toimialaa koskevia lakimuutoksia yhteistyössä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen opiskeluhuoltopalveluiden kanssa ja ne ovat astuneet voimaan 1.8.2025.

Lapsivaikutusten arvioinnin malli otetaan käyttöön kasvatuksen ja oppimisen toimialan päätöksenteossa. Kaupunkitasoinen kasvatuksen ja oppimisen toimialan vetämä työryhmä jatkaa toimintaansa jalkauttaen mallin kaikille toimialoille ja tukien lapsivaikutusten arviointien toteuttamista kaupungissa.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Digitaalinen palvelualusta DigiOne otetaan käyttöön perusopetuksen kouluissa vaiheittain vuoden 2026 aikana. Käyttöönotot pyritään ajoittamaan koulun vuosikellon mukaisesti lomien jälkeiseen aikaan, jolloin mahdolliset käyttökatkot aiheuttavat mahdollisimman vähän haittaa ja järjestelmämuutokseen liittyviin käyttöönoton valmistelutehtäviin on aikaa. Käyttöönoton aikataulu voi tarkentua DigiOnen ICT-kehityksen sekä käyttöönoton valmistelujen etenemisen myötä. Järjestelmämuutos vaikuttaa perusopetuksen oppilaita koskeviin hallinnollisiin prosesseihin, koulunpitoon sekä huoltajien ja oppilaiden kanssa tehtävään viestintään ja asiointiin.

Tikkurilan osaamiskampuksen hankemuotoinen kehittäminen päättyy vuoden 2026 lopussa. Jatkosta päätetään vuoden 2026 aikana. Alueen rakentaminen ja palveluiden kehittäminen jatkuvat edelleen.

Henkilöstösuunnitelma

	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Vakituisen henkilöstön lkm	53	54	**56**
Määräaikaisen henkilöstön lkm	25	20	**12**
Henkilöstön kokonaismäärä	78	74	**68**

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

	TP 2023	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Hallinnollisten tehtävien henkilöstömenot / toimialan menot yhteensä	0,60 %	0,60 %	0,67 %	**0,65 %**

13 30
Perusopetus

Määrärahat	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
1000 euroa							
Tulot	22 170	17 826	18 532	**18 532**	18 810	19 092	19 378
Menot	-252 900	-263 055	-275 384	**-275 384**	-283 425	-291 729	-300 306
Toimintakate	-230 730	-245 230	-256 852	**-256 852**	-264 615	-272 637	-280 928

Tuloslaskelma	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026
1000 euroa				
Myyntitulot	11 962	8 686	9 867	**9 867**
Maksutulot	80	0	0	**0**
Tuet ja avustukset	9 684	9 002	8 327	**8 327**
Muut tulot	443	138	338	**338**
Sisäiset tulot	1	0	0	**0**
Tulot yhteensä	**22 170**	**17 826**	**18 532**	**18 532**
Henkilöstömenot	-138 757	-146 708	-159 045	**-159 045**
Asiakaspalvelujen ostot	-12 822	-13 106	-13 318	**-13 318**
Muiden palvelujen ostot	-31 523	-30 785	-33 561	**-33 561**
Sisäisten palvelujen ostot	-27	0	0	**0**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 185	-6 004	-6 865	**-6 865**
Avustukset	-2 479	-2 484	-2 495	**-2 495**
Vuokramenot	-354	-144	-288	**-288**
Sisäiset tilavuokrat	-59 713	-63 524	-59 811	**-59 811**
Muut menot	-40	-300	0	**0**
Menot yhteensä	**-252 900**	**-263 055**	**-275 384**	**-275 384**
Toimintakate	**-230 730**	**-245 230**	**-256 852**	**-256 852**
Poistot	-1 259	-2 208	-462	**-3 324**
Vyörytykset	-18 394	-22 763	0	**0**
Tilikauden tulos	**-250 383**	**-270 201**	**-257 313**	**-260 176**

Toiminnan kuvaus

Perusopetuksen palvelualue vastaa perusopetuslain mukaisen opetuksen järjestämisestä peruskouluikäisille lapsille. Lisäksi palvelualue tarjoaa valmistavaa opetusta, oman äidinkielen opetusta sekä vastaa perusopetuslain mukaisesta aamu- ja iltapäivätoiminnasta sekä vammaisten lasten aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisestä.

Oppilasennusteen mukaan vuonna 2026 perusopetusikäisten oppilaiden määrä on 24 200. Kokonaisoppilasmäärästä vammaisopetuksessa opiskelee 1,5 prosenttia oppilaista. Kaikista oppilaista 37 prosentin äidinkieli on muu kuin suomi.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Perusopetuksen tavoitteena on toteuttaa oppilaan tukea koskeva lakimuutos 1.8.2025 alkaen mahdollisimman laadukkaasti sille myönnetyn rahoituksen puitteissa. Kelpoisten erityisluokan opettajien palkkaaminen on haastanut kouluja. Tavoitteena on palkata tuen uudistusta vastaava henkilöstö tarpeelliset kelpoisuudet huomioiden. Turvataan vaativan erityisen tuen luokkien ja -ryhmien laadukas toiminta, joka tukee yksilöllistä oppimista ja ennaltaehkäisee myöhempiä elämänhaasteita. Tehdään tiivistä ja jatkuvaa yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa.

Tavoitteena on nostaa lukutaito ja hyvä suomen kielen osaaminen entistä vahvemmin keskiöön. Lukemisen määrää lisätään kaikissa kouluissa kaikilla luokka-asteilla. Lukutaito-osaamisen arvioimiseksi otetaan käyttöön uusia työkaluja. Oppilaat, jotka puhuvat muuta kuin suomea tai ruotsia ja joiden opetuskielen taito on riittävä S1-oppimäärään, ohjataan huoltajia valitsemaan S1-oppimäärä. Oppilaan kielitaito arvioidaan asiantuntevasti ja huolellisesti sekä tarvittaessa testein.

Kestävän tulevaisuuden näkökulmat huomioidaan vahvasti koulujen opetussuunnitelmatyössä. Tavoitteena on tukea lasten ja nuorten kouluun kiinnittymistä. Tavoitteeseen päästään kouluttamalla opettajia ja yhteisöllisiä opiskeluhuoltoryhmiä, jotta he voivat tukea oppilaiden hyvinvointia ryhmissä ja yksilöinä. Lisäksi vahvistetaan jokaisen koulun kiusaamisen puuttumisen tiimien toimintatapoja sekä tuetaan lasten ja nuorten hyvinvointia yhdessä hyvinvointialueen kanssa. Riittävällä ruokailuajalla varmistetaan, että opetus ei vähene. Lisäksi vahvistetaan oppilaiden osallisuutta ja tulevaisuudenuskoa tuomalla esiin tuomalla esiin samaistuttavia roolimalleja ja esimerkkejä eri aloilta kuten kulttuurista, tieteestä ja urheilusta. Oppilaitoksissa hyödynnetään entistä systemaattisemmin entisiä oppilaita, paikallisia toimijoita ja muita asiantuntijoita kertomaan omista poluistaan ja kokemuksistaan. Kaupunki tukee kodin ja oppilaitosten välistä yhteistyötä vahvistavia rakenteita ja selvittää mahdollisuuksia laajentaa vapaaehtoistoimintaa siten, että paikallisyhteisön eri toimijat voisivat osallistua lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden edistämiseen.

DigiOne-oppimisalustan hallittu käyttöönotto tehdään vuoden 2026 aikana.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Perusopetuslaki muuttuu ja tavoitteena on lain uudistusten täytäntöönpano mahdollisimman laadukkaasti. Oppimisen tuki uudistuu 1.8.2025 alkaen. Toimintakulttuurin muutoksen läpivieminen edellyttää kouluttautumista, resurssien kohdentamisen seurantaa sekä prosessien muokkaamista lakia vastaavaksi. Lisäksi suomen kieleen ja kirjallisuuteen tulee 3. luokalle tuntijakoon 1 vuosiviikkotunti lisää (muut tuntilisäykset on Vantaalla tehty etupainotteisesti lv. 23–24). Lukutaidon edistämiseksi tehdään kirjaston kanssa yhteinen kampanja 2. vuosiluokille, lisätään yhteisopettajuutta sekä kaikkien oppilaiden tavoitteena lukea vähintään viisi ikätasoa vastaavaa kirjaa vuoden aikana

Hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen sekä poissaolojen vähentämiseksi ohjataan tiiviimmin koulujen kiusaamiseen puuttumisen tiimien ja yhteisöllisten hyvinvointityöryhmien työtä. Perusopetuslain mukaan 1.8.2025 alkaen mobiililaitteiden käyttöä rajoitetaan merkittävästi koulupäivien aikana.

DigiOne alusta korvaa nykyisen Primus-Wilma-Kurre tuotteen sekä alustaan integroidaan uusia palveluita, joita ei ole koskaan aiemmin ollut käytössä.

Henkilöstösuunnitelma

	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Vakituisen henkilöstön lkm	1 828	2 111	**2 178**
Määräaikaisen henkilöstön lkm	545	360	**418**
Henkilöstön kokonaismäärä	2 373	2 471	**2 596**

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

	TP 2023	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Oppilasmäärä vantaalaisissa peruskouluissa	24 052	24 070	24 070	**24 200 ***
Käyttömenot euroa/oppilas	10 004	10 507	10 916	**
Opetuksen % -osuus oppilaskohtaisesta käyttömenosta	57 %	56 %	56 %	**
Huoneistoneliöt/oppilas ***	10,2	10,2	10,3	**10,2**
Keskimääräinen ryhmäkoko, 1–9 luokat	16,5	16,5	16,9 *	**16,9**
Jatkokoulutukseen lukioon, ammatilliseen koulutukseen, tutkintokoulutukseen valmistavaan koulutukseen päässeiden määrä peruskoulun päättötodistuksen saaneista %	100 %	100 %	100 %	**100 %**
Iltapäivätoimintaan osallistuvien lasten määrä	2 620	2 588	2 450 *	**2 450**
4. vuosiluokalta alkava vapaaehtoinen A 2 -kieli, aloittaneiden määrä	31 %	31 %	31 % *	**31 %**
Oppilaita/oppilaanohjaaja	210	210	210*	**210**

* 23.8.24 luku, tilastointipäivän 20.9. luku saadaan lokakuussa.
** Luku saadaan käyttösuunnitelmavaiheessa.
*** Sis. keittiövuokrat, ilman näitä 9,7. Vuodesta 2023 lähtien ei sisällä opiskeluhuollon tiloja.

13 50
Varhaiskasvatus

Määrärahat	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
1000 euroa							
Tulot	11 663	11 204	11 435	**11 435**	11 607	11 781	11 958
Menot	-225 773	-233 338	-244 079	**-244 079**	-251 206	-258 566	-266 168
Toimintakate	-214 110	-222 133	-232 644	**-232 644**	-239 599	-246 786	-254 211

Tuloslaskelma	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026
1000 euroa				
Myyntitulot	2 256	1 436	1 436	**1 436**
Maksutulot	8 527	8 500	8 500	**8 500**
Tuet ja avustukset	767	1 220	1 451	**1 451**
Muut tulot	36	48	48	**48**
Sisäiset tulot	77	0	0	**0**
Tulot yhteensä	**11 663**	**11 204**	**11 435**	**11 435**
Henkilöstömenot	-112 809	-122 085	-126 137	**-126 137**
Asiakaspalvelujen ostot	-22 261	-21 938	-23 993	**-23 993**
Muiden palvelujen ostot	-36 993	-33 964	-37 824	**-37 824**
Sisäisten palvelujen ostot	-52	-20	-21	**-21**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 058	-1 406	-1 522	**-1 522**
Avustukset	-12 139	-13 037	-12 837	**-12 837**
Vuokramenot	-32	-16	-16	**-16**
Sisäiset tilavuokrat	-40 075	-40 633	-41 549	**-41 549**
Muut menot	-353	-239	-179	**-179**
Menot yhteensä	**-225 773**	**-233 338**	**-244 079**	**-244 079**
Toimintakate	**-214 110**	**-222 133**	**-232 644**	**-232 644**
Poistot	-957	-736	-779	**-779**
Vyörytykset	-16 592	-20 538	0	**0**
Tilikauden tulos	**-231 659**	**-243 408**	**-233 423**	**-233 423**

Toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatuksen palvelualue vastaa suomenkielisen varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja valmistavan opetuksen järjestämisestä Vantaalla asuville alle kouluikäisille lapsille. Tämän lisäksi palvelualue järjestää kerho-, asukaspuisto- ja avointa kohtaamispaikkatoimintaa. Ympärivuorokautista varhaiskasvatusta järjestetään Itä-, Keski- ja Länsi-Vantaalla. Varhaiskasvatuksen palvelualue vastaa lisäksi kotihoidon tukeen ja palveluseteliin sekä yksityisen hoidon tukeen liittyvistä tehtävistä.

Varhaiskasvatuksen opettajien saatavuudessa on edelleen haasteita. Saatavuustoimenpiteiden myötä kelpoisia opettajia on saatu jonkin verran lisää. Sosionomeja on 70, joista 65 prosenttia on kelpoisia. Erityisopettajien tehtäviin on ollut kohtuullisen hyvin hakijoita. Päiväkodin johtajan tehtävä on ollut vetovoimainen. Erilaisia pätevöitymiskoulutuksia on käynnissä ja valmistelussa. Vuonna 2026 käynnistyy esim. valtion tukema tilauskoulutus, jossa omista lastenhoitajista koulutetaan varhaiskasvatuksen opettajia ja sosionomeja. Pätevöitymisopintoja tuetaan taloudellisesti, erilaisilla info- ja vertaistilaisuuksilla sekä palkallisilla opintopäivillä.

Väestöennusteen mukaan vuonna 2026 varhaiskasvatusikäisen väestön määrä pysyy ennallaan (+14 lasta). Kotihoidon tuen piirissä olevien lasten määrän arvioidaan vähenevän edelleen ja heitä

siirtyy varhaiskasvatuspalvelujen piiriin. Myös kerhotoiminnasta siirrytään varhaiskasvatuspalveluihin. Lapsia tulee varhaiskasvatukseen lisää arviolta 120. Vantaan varhaiskasvatusikäisistä lapsista monikielisiä oli vuoden 2025 alussa 37,2 prosenttia. Monikielisten lasten osuus yksiköiden välillä vaihtelee merkittävästi. Monikielisen väestön osuus on kasvanut viidessä vuodessa 992 lasta (+7,6 %). Monikielisten lasten määrän arvioidaan kasvavan edelleen.

Varhaiskasvatuksen ohjausjärjestelmän käyttöönottoa jatketaan uusilla toiminnallisuuksilla sekä parannuksilla. Palvelualueella joudutaan kuitenkin tekemään edelleen väliaikaisia, henkilöstöä työllistäviä ratkaisuja kehitystyön hitauden vuoksi.

1.8.2025 voimaan tulleen perusopetuslain tukea koskevan muutoksen toimeenpanoa jatketaan esiopetuksessa. Lakimuutoksen toimeenpano edellyttää tuen henkilöstön lisäystä ja koulutusta sekä yksityisen varhaiskasvatuksen tukemista tuen lakivelvoitteiden toteuttamisessa.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Varhaiskasvatuksen keskeisenä tavoitteena vuonna 2026 on talouden tasapainottaminen erityisesti henkilöstömenojen ja vuokratyövoiman käytön osalta. Henkilöstön lyhyisiin sairaspoissaoloista johtuviin sijaistarpeisiin ja lasten tuen tarpeisiin palkattuihin avustajiin ei ole budjetoitu tarvetta vastaavasti, minkä takia tavoitteena on löytää tasapaino taloudellisten resurssien ja henkilöstön veto- ja pitovoiman sekä hyvinvoinnin edistämisen välillä.

Työhyvinvoinnin edistämisen osalta tärkeimpänä tavoitteena on sairauspoissaolojen vähentäminen. Tähän päästään vahvistamalla muun muassa johtamisen keinoin ja yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa henkilöstön työhyvinvointia, työkykyä ja työelämätaitoja. Henkilöstön hyvinvoinnin ja työssäjaksamisen edistämiseen panostetaan erityisesti työhyvinvoinnin, työkyvyn ja työelämätaitojen osalta.

Jatketaan tuen lakimuutoksen toteuttamista sekä inklusiivisen toimintakulttuurin kehittämistä. Pedagogisten sisältöjen ja toimintakulttuurin osalta jatketaan ProVaka mallin toteuttamista, jonka avulla vahvistetaan positiivista vuorovaikutusta sekä tunne- ja kaveritaitoja inklusiivisessa toimintakulttuurissa. Toimintakulttuurin kehittämiseen ProVakan mukaisesti tarvitaan toimintayksiköissä edelleen ohjauksellista tukea.

Eriarvoistumiskehityksen ehkäisemistä jatketaan toteuttamalla Varhaiskasvatuksen segregaation vähentämisen toimeenpanosuunnitelman toimenpiteitä. KOTA- indikaattoreita hyödynnetään edelleen tiedolla johtamisessa ja resurssien kohdentamisessa.

Päiväkodeissa vahvistetaan lukemisen kulttuuria sekä käytetään monikielistä kuvakirjapalvelua (Lukulumo). Monikielisten oppijoiden ohjelman toteuttamiseksi varhaiskasvatuksessa kehitetään kielitietoista työskentelyä alle 3-vuotiaiden ryhmissä ja avoimessa toiminnassa sekä kehitetään suomi ensimmäisenä (S1) ja suomi toisena (S2) kielenä opinpolkuja varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle.

Varhaiskasvatuksen arviointikulttuuria ja vaikuttavuuden arviointia kehitetään. Tämä tarkoittaa sitä, että lapsen varhaista, vaikuttavaa ja ennakoivaa tukea toteutetaan osana ryhmän perustoimintaa. Arviointia systematisoidaan tukemalla paikallisten työvälineiden (lapsiryhmän toimintasuunnitelma ja pedagogisen tuen valikko) sekä valtakunnallisten arviointityökalujen (Karvin Valssi-itsearviointi) käyttöönottoa.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Neljä uutta päiväkotia avautuu vuonna 2026: Karhunkierroksen päiväkoti Myyrmäki 168 paikkaa (joista uusia 39), Puutarhatien päiväkoti Tikkurila 168 paikkaa (uusia 42), Itä- Hakkilan paviljonki Hakunila 126 paikkaa, Metsänhaltijan päiväkoti Korso 126 paikkaa (joista uusia 35). Uusia paikkoja yhteensä 242. Tulipalossa osittain tuhoutunut Kimaran päiväkoti aukeaa korjattuna vuoden 2026 aikana. Vuoden 2026 aikana suljetaan mahdollisuuksien mukaan pieniä tiloja ja tiivistetään toimintaa.

Vantaan varhaiskasvatus saa valtion erityisavustusta tasa-arvoa (ns. KOTA-raha) edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille 2025–2026 (1,46 milj. euroa).

Vantaan varhaiskasvatus on saanut myös valtion erityisavustuksen varhaiskasvatuksen opettajien ja varhaiskasvatuksen sosionomien tilaustutkintokoulutuksen hankkimiseksi 2025–2030. Avustuksen suuruus on 0,9 milj. euroa.

Hallitusohjelman mukaisesti valtion erityisavustukset ovat vähentyneet merkittävästi edellisvuosiin verrattuna. Tämä näkyy paineena omissa henkilöstömenoissa. Lisäksi toiminnan kehittämiseen ja kouluttamiseen on aiempaa vähemmän rahaa.

Talousarviossa on varauduttu palvelusetelin indeksikorotukseen.

Henkilöstösuunnitelma

	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Vakituisen henkilöstön lkm	1 949	2 233	**2 326**
Määräaikaisen henkilöstön lkm	603	300	**300**
Henkilöstön kokonaismäärä	2 552	2 533	**2 626**

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

	TP 2023	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Lapsia kunnallisessa varhaiskasvatuksessa	10 814	10 961	11 182	**11 200**
Lapsia yksityisessä varhaiskasvatuksessa	2 201	2 226	2 365	**2 230**
Lapsia kotihoidon tuella	2 410	2 051	2 100	**2 100**
Varhaiskasvatuspalveluissa olevien lasten osuus kaikista varhaiskasvatusikäisistä *	83,10 %	82,70 %	85,80 %	**84,30 %**
Yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus	16,90 %	16,90 %	17,50 %	**16,80 %**
Tukitoimien piirissä olevien lasten osuus	12,30 %	12,70 %	13,00 %	**13,00 %**
Käyttömenot €/palveluja käyttävä lapsi	12 624	14 815	14 327	**15 727**

* Suomen- ja ruotsinkieliset lapset yhteensä.

13 90
Svenskspråkiga servicen

Määrärahat	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
1000 euroa							
Tulot	490	415	415	**415**	421	428	434
Menot	-15 293	-16 419	-16 556	**-16 556**	-17 039	-17 539	-18 054
Toimintakate	-14 803	-16 004	-16 141	**-16 141**	-16 618	-17 111	-17 620

Tuloslaskelma	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026
1000 euroa				
Myyntitulot	1	25	25	**25**
Maksutulot	312	317	317	**317**
Tuet ja avustukset	139	72	72	**72**
Muut tulot	33	1	1	**1**
Sisäiset tulot	6	0	0	**0**
Tulot yhteensä	**490**	**415**	**415**	**415**
Henkilöstömenot	-9 126	-9 498	-9 903	**-9 903**
Asiakaspalvelujen ostot	-105	-226	-91	**-91**
Muiden palvelujen ostot	-1 902	-1 899	-1 977	**-1 977**
Sisäisten palvelujen ostot	-5	-1	-1	**-1**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-334	-449	-540	**-540**
Avustukset	-26	0	0	**0**
Vuokramenot	-12	-6	-6	**-6**
Sisäiset tilavuokrat	-3 782	-4 340	-4 038	**-4 038**
Muut menot	-1	-1	-1	**-1**
Menot yhteensä	**-15 293**	**-16 419**	**-16 556**	**-16 556**
Toimintakate	**-14 803**	**-16 004**	**-16 141**	**-16 141**
Poistot	-35	-19	-131	**-131**
Vyörytykset	-1 155	-1 426	0	**0**
Tilikauden tulos	**-15 994**	**-17 449**	**-16 272**	**-16 272**

Toiminnan kuvaus

Ruotsinkielisten palveluiden palvelualueen tehtävänä on kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan ruotsinkieliselle jaostolle kuuluvien asioiden valmistelu ja täytäntöönpano. Palvelualue vastaa ruotsinkielisten palveluiden johtajan johdolla ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja ruotsinkielisen tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen (TUVA-koulutus) kehittämisestä. Palvelualue vastaa myös oppivelvollisten ohjauksesta ja valvonnasta. Lisäksi palvelualueen tehtävänä on vastata ruotsinkielisten palveluiden kaupunkitasoisesta koordinoinnista, Svenska kommitténin toiminnasta ja kaksikielisyystyöstä.

Palvelualue järjestää varhaiskasvatusikäisille lapsille ruotsinkielistä varhaiskasvatusta. Osa varhaiskasvatuspalveluista järjestetään yksityisinä palveluina, joita tuetaan yksityisen hoidon tuella ja palveluseteleillä. Ruotsinkielinen esiopetus toteutuu osana palvelualueen varhaiskasvatusta. Ruotsinkielisiä päiväkoteja on neljä, Dickursby daghem, Håkansböle daghem, Trollebo daghem ja Mårtensdals daghem.

Palvelualueella on neljä alakoulua (lk.1–6), Dickursby skola, Kyrkoby skola, Mårtensdals skola ja Västersundoms skola. Hallinnollisesti alakouluilla on kaksi rehtoria. Yläkouluja (lk.7–9) on yksi, Helsinge skola sekä yksi lukio, Helsinge gymnasium.

Pääkaupunkiseudulla ruotsinkielistä työpajatoimintaa toteuttaa Svenska produktionsskolan.

Ruotsinkielistä ammatillista koulutusta järjestää Helsingissä ammattiopisto Prakticum. Yhteistyössä pääkaupunkiseudun muiden kuntien kanssa ammattiopisto Prakticum järjestää myös tutkintokoulutukseen valmistavaa koulutusta (TUVA).

Svenska Framtidsskolan i Helsingforsregionen ylläpitää ammattiopisto Prakticumia, jossa myös Svenska produktionsskolan toimii. Vantaan kaupunki omistaa 4,7 prosenttia Svenska Framtidsskolan i Helsingforsregionen Ab:stä.

Ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen päiväkodeilla, esikouluilla sekä perusopetuksen 1–6 vuosiluokkien kouluilla on käytössä ProSmå/ProSkola malli vuodesta 2024 alkaen. ProSmå- ja ProSkola-ohjaajia on koulutettu ja he ohjaavat mallin työskentelyä kaikissa yksiköissä. ProSmå/ProSkola malli on tutkimustietoon perustuva toimintamalli, joka on kehitetty ehkäisemään käyttäytymisen ongelmia. Toimintamalli on kehitetty opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituksella Itä-Suomen ja Jyväskylän yliopiston sekä Niilo Mäki Instituutin yhteistyönä. Ruotsinkielisessä yläkoulussa on kouluvalmentaja tukemassa oppilaiden hyvinvointia.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Ruotsinkielisen palvelualueen strateginen toimenpideohjelma pohjautuu toimialan strategiaan. Palvelualueen strategiset toimenpiteet palvelevat kaupungin ruotsinkielisiä asukkaita, sukupuolesta, ja asuinalueesta riippumatta.

Toimintavuoden 2026 aikana palvelualue laatii tulevan strategian painopisteet kaupungin ja toimialan strategian pohjalta. Yksi vuoden 2026 painopisteistä on kielitukea edistävä työ, joka kulkee käsi kädessä toimialan lukemiseen liittyvän tavoitteen kanssa. Toiminnan keskeisiä aihealueita ovat myös turvallisuutta ja hyvinvointia edistävä työ. Mahdollisia muita keskeisiä tavoitteita syntyy strategiaprosessin myötä.

Strategisten painopisteiden ja toiminnan kehittämiseksi palvelualue tekee lyhyen kyselyn kaksi kertaa vuodessa, johon palvelualueen henkilökuntaa pyydetään vastaamaan. Strategian painopisteiden suunnitteluun on myös luotu tiedolla johtamisen arviointiraportti, johon tietoa kerätään ja analysoidaan, jotta kentän tarpeet saadaan suunnittelussa huomioitua.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Perusopetuksen ja lukion päivitetyt opetussuunnitelmat astuivat voimaan 1.8.2025 ja muutoksia toteutetaan nyt käytännössä. Päivitykset liittyvät oppimisen tuen uudistukseen. Henkilöstöä on palkattu lisää, jotta voidaan vastata opetussuunnitelmien asettamiin tukivaatimuksiin. Toimintakulttuuria kehitetään siten, että kaikkia oppilaita ja opiskelijoita tuetaan parhaalla mahdollisella tavalla vahvemmin ja riittävämmin. Tuen vaikuttavuutta ja tuloksia seurataan säännöllisesti.

Perusopetuksen oppilaitokset ovat päivittäneet mobiililaitteiden käyttökieltoa koskevat järjestyssäännöt uuden lainsäädännön mukaisiksi. Järjestyssääntöjen toimivuutta ja toimintakulttuurin muutosta arvioidaan lukuvuoden lopussa.

Vantaan sopimus Helsingin kanssa koskien ruotsinkielistä vammaisopetusta ei anna Vantaan ruotsinkielisille kehitysvammaisille oppilaille subjektiivista oikeutta koulupaikkaan. Mikäli Zacharias Topelius skolassa ei ole tilaa, palvelualue joutuu järjestämään vammaisopetusta itse. Tilanne on vaikeutunut, kun myös Helsingissä on yhä enemmän ruotsinkielisiä vammaisopetusta tarvitsevia lapsia.

Mårtensdals bildningsrum on otettu käyttöön keväällä 2025. Varhaiskasvatus, esikoulu ja alakoulu toimivat nyt saman katon alla. Yhtenäisen toimintakulttuurin kehittäminen on käynnissä ja tavoitteena on luoda yhtenäinen ja johdonmukainen oppimispolku kaikille lapsille.

Vantaan kaksikielisyysohjelma tukee valtuustokauden strategiaa sekä oikeusministeriön kansalliskielistrategiaa. Kaksikielisyysohjelma uusitaan vuoden 2026 aikana. Palvelualue koordinoi kaksikielisyysohjelman tavoitteiden toteutumista ja vastaa toiminnan raportoinnista.

Henkilöstösuunnitelma

	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Vakituisen henkilöstön lkm	129	151	**156**
Määräaikaisen henkilöstön lkm	49	20	**20**
Henkilöstön kokonaismäärä	178	171	**176**

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

	TP 2023	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Lapsia kunnallisessa varhaiskasvatuksessa *	286	281	314	**300**
Lapsia yksityisessä varhaiskasvatuksessa	54	53	60	**56**
Lapsia esiopetuksessa	69	69	75	**71**
Oppilasmäärä ruotsinkielisessä peruskoulussa	728	734	718	**721**
Käyttömenot euroa/ oppilas	11 409	11 917	13 118	****
Opetuksen % -osuus oppilaskohtaisista käyttömenoista/ oppilas	56 %	57 %	57 %	****
Huoneistoneliöt/ oppilas ***	13,5	13,4	13,8	**13,6**
Keskimääräinen opetusryhmäkoko, 1–9 luokat	14,4		15,4	**15,4**
Jatkokoulutukseen lukioon, ammatilliseen koulutukseen, ammattistarttiin tai lisäopetukseen päässeiden määrä peruskoulun päättötodistuksen saaneista % -osuus	100 %	100 %	100 %	**100 %**
Iltapäivätoimintaan otettujen oppilaiden kokonaismäärä	127	126	116	**118**
Ruotsinkielisen lukion opiskelijat	160	162	164	**162**
Käyttömenot euroa/ opiskelija	9 531	9 431	9 426	****
Huoneistoneliöt/ lukio-opiskelija	8,1	8,0	8,0	**8,0**

* Ruotsinkieliset lapset yksityisessä varhaiskasvatuksessa ovat osa varhaiskasvatuksen tunnuslukuja.
** Luku saadaan käyttösuunnitelmavaiheessa.
*** Mårtensdals skolanin peruskorjauksen valmistuminen 2025 saattaa vaikuttaa jonkin verran lukuun.

137
Toisen asteen koulutus

Määrärahat	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
1000 euroa							
Tulot	3 036	1 013	1 033	**1 033**	1 048	1 064	1 080
Menot	-78 021	-83 505	-88 154	**-88 154**	-90 728	-93 386	-96 132
Toimintakate	-74 984	-82 492	-87 121	**-87 121**	-89 680	-92 322	-95 052

Tuloslaskelma	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026
1000 euroa				
Myyntitulot	879	489	822	**822**
Maksutulot	26	0	0	**0**
Tuet ja avustukset	1 846	469	111	**111**
Muut tulot	223	55	100	**100**
Sisäiset tulot	62	0	0	**0**
Tulot yhteensä	**3 036**	**1 013**	**1 033**	**1 033**
Henkilöstömenot	-46 628	-47 238	-48 087	**-48 087**
Asiakaspalvelujen ostot	0	-9	0	**0**
Muiden palvelujen ostot	-8 418	-8 085	-8 305	**-8 305**
Sisäisten palvelujen ostot	-137	-27	0	**0**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 597	-5 241	-5 944	**-5 944**
Avustukset	-202	-102	-80	**-80**
Vuokramenot	-1 420	-1 217	-998	**-998**
Sisäiset tilavuokrat	-17 436	-21 138	-23 325	**-23 325**
Muut menot	-182	-448	-1 414	**-1 414**
Menot yhteensä	**-78 021**	**-83 505**	**-88 154**	**-88 154**
Toimintakate	**-74 984**	**-82 492**	**-87 121**	**-87 121**
Poistot	-482	-313	-444	**-444**
Vyörytykset	-7 368	-9 054	0	**0**
Tilikauden tulos	**-82 834**	**-91 859**	**-87 565**	**-87 565**

Toiminnan kuvaus

Toisen asteen koulutuksen palvelualue vastaa suomenkielisen lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen järjestämisestä. Vantaalla on viisi suomenkielistä päivälukiota, kaksi aikuislukiota sekä Vantaan ammattiopisto Varia. Kansainvälisesti tunnistettua ja tunnustettua IB-koulutusta annetaan Tikkurilan lukion IB Diploma Programmessa (DP) sekä ammattiopisto Varian IB Career Related Programmessa (CP). Toisen asteen koulutus antaa yleiset jatko-opintovalmiudet yliopistoihin ja ammattikorkeakouluihin.

Lukiokoulutuksen tehtävänä on laaja-alaisen yleissivistyksen vahvistaminen. Lukiossa hankittuja tietoja ja taitoja osoitetaan ylioppilastutkintotodistuksella, lukiodiplomeilla, lukion päättötodistuksella ja muilla näytöillä. Lukiokoulutuksen tehtäväalueen menoihin sisältyy lukioiden lisäksi koko toisen asteen koulutuksen hallinnollisia johtamis-, kehittämis-, suunnittelu- ja valmistelutehtäviä.

Vantaan ammattiopisto Varia toteuttaa järjestämisluvan mukaista ammatillista koulutusta tiiviissä yhteistyössä alueen työelämän kanssa. Variassa järjestetään ammatillista koulutusta nuorille, aikuisille ja organisaatioille useilla eri aloilla. Koulutustarjonta sisältää muun muassa perustutkintoja, ammatti- ja erikoisammattitutkintoja, oppisopimuskoulutusta, työvoimakoulutusta sekä korttikoulutuksia. Toi-

minnan lähtökohtana ovat kysyntä, työelämän tarpeet, asiakkuusajattelu ja verkostomainen toimintatapa. Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus (TUVA) järjestetään hallinnollisesti ammattiopisto Variassa. Ammattiopisto Varia on hakenut mukaan ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeiluun.

Toisen asteen koulutuksen palvelualue vastaa lisäksi toisen asteen palveluverkon kehittämisestä, oppilaitosten työ- ja elinkeinoelämäyhteistyöstä ja korkeakouluyhteistyöstä sekä oppivelvollisuuden ohjauksesta ja valvonnasta perusopetuksen päättymisen jälkeen. Toisen asteen koulutuksen palvelualue tekee yhteistyötä toimialarajat ylittäen työllistymisen edistämiseksi.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Toisen asteen koulutuksen valtuustokauden visiona on tuottaa vahva osaaminen jatko-opintoihin ja työelämään. Erityistä huomiota kiinnitetään oppimisvalmiuksien ja kielitaidon vahvistamiseen, osaamistason nostamiseen sekä hyvinvoivien, innostavien ja monimuotoisten oppimisyhteisöjen kehittämiseen. Opiskelijoiden motivaatiota ja kiinnittymistä opintoihin vahvistetaan tuomalla esille erilaisia roolimalleja ja urapolkuja. Oppilaitoksissa jatketaan valmistuneiden opiskelijoiden hyödyntämistä vierailijoina ja pyritään laajentamaan eri alojen edustajiin, jotta opiskelijat näkevät monipuolisia esimerkkejä jatko-opinnoista ja työelämästä.

Oppimisvalmiuksien kehittymistä tuetaan muun muassa vahvistamalla perustaitoja sekä tunnistamalla yksilöllisiä tuen tarpeita. Monikielisten oppijoiden oppimisvalmiuksia ja suomen kielen osaamista vahvistetaan kehittämällä suomen kielen opetuksen käytänteitä ja kielitietoisuutta monikielisten oppijoiden osaamisen kehittämisohjelman mukaisesti.

Osaamistason nostamiseksi opiskelijoille luodaan selkeitä opintopolkuja ja uusia oppimisen tapoja, jotka vahvistavat yhteyksiä korkeakouluihin ja työelämään sekä tukevat siirtymistä toiselta asteelta eteenpäin. Ammattiopisto Varia jatkaa yhdessä työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen sekä elinvoimapalveluiden kanssa vantaalaisten osaamisen sekä työllistymistä tukevien koulutusratkaisujen kehittämistä. Tikkurilan osaamiskampuksen oppilaitosrajat ylittävää yhteistyötä suunnitellaan aktiivisesti yhdessä muiden koulutustoimijoiden kanssa. Tarkoituksena on luoda eri oppilaitoksille yhteinen toimintakulttuuri, jotta osaamiskampuksella tapahtuva yhteistyö hyödyttäisi opiskelijoita parhaalla mahdollisella tavalla.

Hyvinvoivilla, innostavilla ja monimuotoisilla oppimisyhteisöllä vahvistetaan opiskelijoiden kiinnittymistä opintoihin. Opiskelijoiden kykyä selviytyä vastoinkäymisistä ja sopeutua muutoksiin vahvistetaan kehittämällä tunne- ja vuorovaikutustaitoja, resilienssiä ja itseohjautuvuutta.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Alustavien ennusteiden mukaan perusopetuksen päättävien ikäluokka tulee 2026 olemaan korkeimmillaan, mikä edellyttää toisen asteen koulutuksen aloituspaikkojen lisäämistä. Uusien toimitilojen myötä ikäluokkien kehitykseen reagoiminen on jatkossa ketterämpää. Aviapoliksen lukio aloittaa toimintansa elokuussa 2026 väistötiloissa Varian Aviapoliksen toimipisteessä ja Tikkurilan osaamiskampuksen rakentaminen jatkuu. Sotungin osalta aloitetaan uuden lukion tarveselvityksen valmistelu. Varian toimitilojen suunnittelu, rakentaminen ja peruskorjaus jatkuu vuonna 2026. Samalla järjestellään uudelleen eri alojen opetustiloja.

Palvelualueella toimeenpannaan lukiokoulutuksessa oppimisen tuen ja erityisen tuen lakimuutoksia sekä valmistaudutaan ammatillisessa koulutuksessa 1.8.2026 voimaan tulevien oppimisen tuen ja erityisen tuen lakimuutosten toimeenpanoon.

Mikäli vuoden 2025 aikana haetut kokeilu- ja järjestämisluvat myönnetään Vantaalle, ammatillisessa koulutuksessa aloitetaan toiminnanohjauskokeilu ja Aviapoliksen lukioissa aloitetaan englanninkielinen lukiokoulutus. Toiminnanohjauksen kokeiluun pääseville myönnetään niin sanottu laaja järjestämislupa, jolla voidaan palvella nykyistä paremmin alueen koulutustarpeita. Kokeilua toteutetaan tiiviissä yhteistyössä Vantaan elinvoimapalveluiden sekä työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen

kanssa. Kokeilu kestää kahdeksan vuotta. Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) ja kokeilussa mukana oleva koulutuksen järjestäjä sopivat neljän vuoden sopimuskaudeksi (strategiakausi) kerrallaan koulutuksen järjestäjän toiminnalle asetettavista tutkintojen, työllistymisen ja jatko-opintojen kannalta keskeisistä laadullisista ja määrällisistä tavoitteista. Mikäli sovitut tavoitteet aiheuttavat ylimääräisiä kustannuksia, OKM voi osoittaa harkinnanvaraista strategisen kehittämisen rahoitusta sovittujen tavoitteisen aiheuttamien kustannusten kattamiseksi. Harkinnanvarainen rahoitus myönnetään joko täysimääräisenä tai osittaisena aiheutuviin kustannuksiin nähden.

Aikuisten opetussuunnitelman mukainen lukio-opetuksen kehittäminen yhteistyössä Vantaan aikuislukion ja Sotungin etälukion kanssa jatkuu. Painopisteenä on kaksoistutkinto-opintojen tarjoaminen Varian opiskelijoille erityisesti uudessa Varia Vehkalan toimipisteessä sekä aikuislukiotoiminnan yhdenmukaistaminen opiskelijoita palvelevalla tavalla.

Ammatillisessa koulutuksessa otetaan käyttöön uusi rahoitusmalli. Ammatillisen koulutuksen rahoituksen perusteet muuttuvat. Vaikutus näkyy jo vuodelle 2026 myönnettävässä rahoituksessa. Varia on valmistautunut rahoitusmuutokseen muun muassa vähentämällä aiemmin tutkinnon suorittaneiden sisäänottoa ja kehittämällä ammattikorkeakouluopintoihin valmistavia Väylä-opintoja sekä työllistymisen tukitoimia. Rahoitusmalli huomioi mm opiskelijoiden lähtötason, jota voidaan hyödyntää myös sisäisessä rahan jaossa oppimisen tukeen.

Lukiokoulutuksessa otetaan käyttöön tarveperusteinen rahanjako huomioiden segregaation erityispiirteet.

Henkilöstösuunnitelma

	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Vakituisen henkilöstön lkm	576	565	**599**
Määräaikaisen henkilöstön lkm	118	127	**131**
Henkilöstön kokonaismäärä	694	692	**730**

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

	TP 2023	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Lukiokoulutus				
Suomenkielisten päivälukioiden opiskelijat	3 785	3 914	3 840	**4 119**
Suomenkielisten päivälukioiden opiskelijamäärä/lukio, keskiarvo	757	783	768	**687**
Aikuis- ja etälukion tutkintotavoitteiset opiskelijat	323	320	330	**350**
Keskeyttäneet % opiskelijamäärästä (päivälukiot)	5,70 %	5,00 %	4,50 %	**4,50 %**
Kolmessa vuodessa päättötodistuksen saaneet kaikista valmistuneista (päivälukiot)	88,3 %	87,2 %	90,0 %	**90,0 %**
Kaikki tunnit/vvt/opiskelija (päivälukiot)	1,34	1,22	1,35	**1,35**
Käyttömenot euroa/opiskelija (päivälukiot)	8 204	8 476	8 754	*****
Huoneistoneliöt/opiskelija (päivälukiot)	7,4	7,1	7,3	**7,4**
Ammatillinen koulutus				
Yhteishaussa olevat tutkintotavoitteiset aloituspaikat peruskoulun päättävästä ikäluokasta %	32 %	32 %	35 %	**35 %**
Ministeriön päättämän tavoiteopiskelijavuosien käyttöaste	100 %	100 %	100 %	**100 %**
Käyttömenot euroa/opiskelijavuosi (ammatillinen koulutus yhteensä)	11 880	12 293	13 234	**13 180**
Huoneistoneliöt/opiskelijavuosi	13,4	13,3	14,2	**15,7**
Alle 20-v perustutkintoa suorittavien keskeyttämisprosentti Variassa	9,6 %	8,9 %	8,0 %	**8,0 %**

* Luku saadaan käyttösuunnitelmavaiheessa.

16
KAUPUNKIKULTTUURI JA HYVINVOINTI

Vastuuhenkilö: Riikka Åstrand **Toimielin: Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta**
Puheenjohtaja: Lauri Kaira

Määrärahat	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
1000 euroa							
Tulot	12 368	12 357	14 727	**14 727**	14 949	15 174	15 403
Menot	-88 114	-93 826	-96 191	**-96 091**	-99 000	-101 901	-104 897
Toimintakate	-75 746	-81 469	-81 465	**-81 365**	-84 051	-86 727	-89 494

Tuloslaskelma	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026
1000 euroa				
Myyntitulot	740	1 778	2 494	**2 494**
Maksutulot	7 667	7 301	8 127	**8 127**
Tuet ja avustukset	2 992	2 599	3 521	**3 521**
Muut tulot	773	566	506	**506**
Sisäiset tulot	196	113	79	**79**
Tulot yhteensä	**12 368**	**12 357**	**14 727**	**14 727**
Henkilöstömenot	-37 656	-39 163	-41 648	**-41 648**
Asiakaspalvelujen ostot	-1	-1	-1	**-1**
Muiden palvelujen ostot	-10 186	-10 755	-11 692	**-11 592**
Sisäisten palvelujen ostot	-32	-252	-472	**-472**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 499	-4 631	-4 595	**-4 595**
Avustukset	-5 133	-5 079	-5 189	**-5 189**
Vuokramenot	-1 025	-855	-317	**-317**
Sisäiset tilavuokrat	-30 541	-33 002	-32 236	**-32 236**
Muut menot	-41	-89	-41	**-41**
Menot yhteensä	**-88 114**	**-93 826**	**-96 191**	**-96 091**
Toimintakate	**-75 746**	**-81 469**	**-81 465**	**-81 365**
Poistot	-5 529	-5 778	-4 943	**-5 470**
Vyörytykset	-5 187	-6 092	0	**0**
Tilikauden tulos	**-86 461**	**-93 340**	**-86 408**	**-86 834**

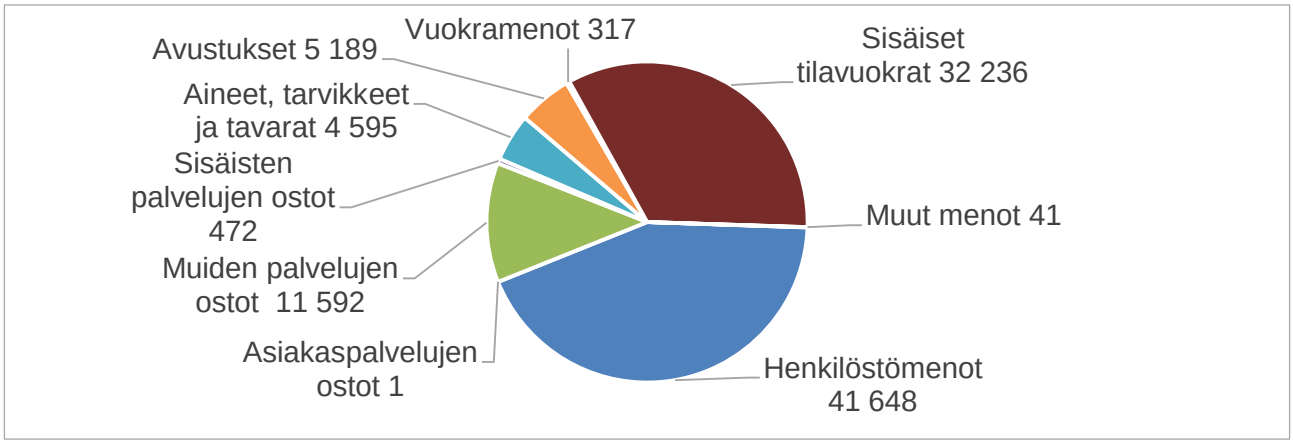

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan tehtävänä on kaupunkikulttuurin hyvinvoinnin lautakunnan toimivaltaan kuuluvien asioiden valmistelu ja täytäntöönpano. Toimiala huolehtii kaupungin elinikäisen oppimisen palveluiden, kulttuuri- ja kirjastopalveluiden, liikuntapalveluiden sekä nuoriso- ja yhteisöpalveluiden järjestämisestä. Toimialan tehtäviin kuuluu myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työn koordinointi ja kaupunkitasoinen osallisuuden edistäminen.

Keväällä 2025 laadittiin toimialan toimintaympäristöanalyysi toimialan strategisten tavoitteiden pohjalta. Työskentelyssä tarkasteltiin toimialan työtä muun muassa haastattelemalla eri toimipisteiden henkilökuntaa arjen toimintaympäristöstä sekä toimialan esihenkilöfoorumin ja toimialan johdon työskentelyllä.

Toimialan työn näkökulmasta vahvuuksiksi tunnistettiin laaja palvelutarjonta, uusien kiinnostavien kohteiden potentiaali, Vantaan nuori ja moninainen väestö, kävijämäärien kasvu monissa palveluissa, osallistumisen mahdollisuuksien laajentuminen, kaupungin kiinnostavuus kumppanina sekä toimialan palvelujen merkitys kotoutumisen tukemisessa.

Haasteina koettiin erityisesti toimialan palveluiden tunnettuus ja kielteiset mielikuvat kaupungista, hidas kotoutuminen, palveluverkon korjausvelka ja palveluohjauksen toimimattomuus kaupungin ja hyvinvointialueen välillä. Uhkia toimintaympäristössä ovat fyysisen aktiivisuuden lasku, mielenterveyden ongelmat, köyhyys, turvattomuus, osallisuuden kokemuksen lasku, kolmannen sektorin leikkaukset sekä asukkaiden taloudellisen tilanteen heikentyminen.

Toimiala voi työssään edelleen vahvistaa vapaa-ajan palveluiden vetovoimaisuutta ja edistää sitä kautta harrastamista. Toimialan palveluita voisi systemaattisemmin käyttää kotoutumisen tukemiseksi ja hyvien väestösuhteiden rakentamiseksi. Kaupungin monimuotoisuus tulisi ottaa voimavaraksi palveluiden kehittämisessä. Uusien elämyskohteiden potentiaali maineen kehittämisessä on merkittävä. Vuonna 2025 laadittavan strategisen tapahtumasuunnitelman myötä on mahdollisuus ottaa uusi askel tapahtumien kehittämiseksi. Liikkumisohjelman kautta voidaan edistää asukkaiden fyysistä toimintakykyä. Uuden strategiakauden myötä on mahdollista ottaa jälleen uusi alku myös toimialojen välisen yhteistyön kehittämisessä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinaatiotehtävässä laaditaan vuonna 2026 uutta hyvinvointisuunnitelmaa.

Toimialan keskeiset tavoitteet

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan roolia tulevan kaupunkistrategian toimeenpanossa suunnitellaan myöhemmin syksyllä 2025. Samalla tehdään loppuarviointia toimialan oman strategian toteutumisesta kuluvalla strategiakaudella.

Kaupungin talouden tasapainottamisohjelman johdosta toimialalle asetettiin talousarviokehyksessä 2 milj. euron sopeuttamistavoite vuodelle 2026. Toimialan talousarvioesityksessä on huomioitu tavoitteen edellyttämät sopeutustoimet ja niiden eurovaikutukset tuloihin ja menoihin.

Toimiala tavoittelee tapahtumien ja elämyskohteiden entistä vahvempaa vaikuttavuutta kaupungin veto- ja elinvoimaan. Vuonna 2026 tapahtumien osalta otetaan käyttöön laadittu uusi strategisempi tapahtumasuunnitelma ja tapahtumapalveluiden osalta tarkennettu roolijako. Myös kävijä- ja vaikuttavuustutkimusta kehitetään tapahtumiin liittyen. Kaupungin omista elämyskohteista ja tapahtumapaikoista saatavaa tuottoa kasvatetaan. Kävijöiden osalta tavoitellaan elämyskohteiden kävijämäärän kasvua sekä tapahtumien yhteydessä keskiostoksen kasvattamista.

Liikkumisohjelman myötä toimiala haluaa panostaa kaupunkilaisten fyysisen aktiivisuuden lisäämiseen. Vuonna 2026 tavoitellaan erityisesti lasten ja nuorten fyysisen toimintakyvyn parantamista. Tätä arvioidaan 5.- ja 8.-luokkalaisten Move! -mittausten avulla.

Kotoutumisen merkitys on Vantaalla keskeinen. Toimialan merkitys kotouttamistyössä korostuu erityisesti hyvien väestösuhteiden rakentamisen kautta. Vuonna 2026 keskitytään erityisesti tutkimaan väestösuhteiden merkitystä ja asetetaan lähtötasomittarit tavoitteelle.

Harrastamisen edistäminen on yksi toimialan keskeisistä tavoitteista. Vuoden 2026 aikana keskitytään harrastamisen edistämisessä erityisesti koulupäivän yhteydessä toteutettaviin maksuttomiin harrastuksiin ja pyritään lisäämään lasten ja nuorten ohjatun harrastamisen määrää.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala reagoi viime vuosien aikana kohonneisiin turvallisuusuhkiin. Vuoden 2025 aikana toimiala on osallistunut valmiussuunnitteluun osana kaupunkitasoista työtä. Työ jatkuu vuonna 2026 koulutusten ja harjoitusten muodossa. Työn tavoitteena on henkilöstön parempi valmius toimia erilaisissa häiriö- ja kriisitilanteissa.

Vuonna 2026 rakennetaan toimialan osuus kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitelmaan. Vuoden 2026 keskeisimmät toimitilainvestointihankkeet ovat vuoden aikana avautuva Håkansbölen kartanonmuseo sekä Jumbon kirjasto. Syksyllä 2026 valmistuu nuorten toimintakeskus, Havukosken Hosantiellä sijaitsevaan kiinteistöön, johon tehdään sitä ennen korjauksia ja toiminnallisia muutoksia. Koillis-Vantaan liikuntahalli valmistuu loppuvuodesta 2026. Elmon uimahallin rakentaminen on käynnissä. Muuran ja Ojahaan liikuntahallien rakentamisvaiheet käynnistyvät. Myyrmäen kaupunkikulttuuritalo -hankkeen Oivallusten talon uudishankkeessa, Myyrmäen uimahallin peruskorjaus- ja laajennushankkeessa sekä Tikkurilan kulttuuri- ja kirjastotalon peruskorjaushankkeessa tehdään toteutussuunnittelua.

Osana kaupunkitasoista tiedolla johtamisen kehittämisprojektia kehitetään myös toimialan tiedolla johtamista. Tiedolla johtaminen näkyy myös toimialan ICT-investoinneissa, joissa muun muassa selvitetään kävijämäärien seurantaa. Samoin palveluverkkosuunnittelun tueksi on tarkoitus laatia palveluverkon tilannekuvanäkymä, jota käsitellään uuden investointimallin mukaisessa suunnittelussa.

Avustusperiaatteita on päivitetty osana avustuskokonaisuuden ja –prosessin selkiyttämistä. Vuonna 2026 jatketaan avustusprosessin selkiyttämistä viestintää vahvistamalla ja avustusjärjestelmää kehittämällä. Avustusprosessin kehittämisellä tavoitellaan järjestöille selkeämpää ja helpompaa avustusten hakemista.

Toimiala vahvistaa ja tuottaa kuntalaisille turvalliset ja tasa-arvoiset palvelut. Palveluiden saavutettavuutta parannetaan entisestään niin, että ne olisivat yhä useamman vantaalaisen käytössä muun muassa hyödyntämällä hybriditiloja, joissa saa erilaisia palveluja mm. kirjastopalveluista asukas- ja nuorisopalveluihin. Hyvillä ennakoiduilla ratkaisuilla vähennetään rikollisuutta, häiriökäyttäytymistä sekä vahingontekoa.

Tapahtumapalvelut ja niiden koordinointi ja kehitys keskitetään uuteen tapahtumatiimiin, jonka toiminta käynnistyy vuonna 2026. Tapahtumapalvelujen tavoitteena on tapahtumastrategian mukaisesti toimia tapahtumien mahdollistajana ja kaupunkitasoisena koordinoijana, joka kehittää ja tukee tapahtumien toimintamahdollisuuksia sekä tekee sidosryhmätyötä ja ylläpitää alan verkostoja.

Henkilöstösuunnitelma

	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Vakituisen henkilöstön lkm	616	665	**689**
Määräaikaisen henkilöstön lkm	249	222	**228**
Henkilöstön kokonaismäärä	865	887	**917**

16 10
Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta

Määrärahat	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
1000 euroa							
Tulot	0	0	0	**0**	0	0	0
Menot	-120	-117	-128	**-128**	-132	-136	-140
Toimintakate	-120	-117	-128	**-128**	-132	-136	-140

Tuloslaskelma	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026
1000 euroa				
Myyntitulot	0	0	0	**0**
Maksutulot	0	0	0	**0**
Tuet ja avustukset	0	0	0	**0**
Muut tulot	0	0	0	**0**
Sisäiset tulot	0	0	0	**0**
Tulot yhteensä	**0**	**0**	**0**	**0**
Henkilöstömenot	-73	-72	-83	**-83**
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	**0**
Muiden palvelujen ostot	-46	-45	-45	**-45**
Sisäisten palvelujen ostot	-1	0	0	**0**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	**0**
Avustukset	0	0	0	**0**
Vuokramenot	0	0	0	**0**
Sisäiset tilavuokrat	0	0	0	**0**
Muut menot	0	0	0	**0**
Menot yhteensä	**-120**	**-117**	**-128**	**-128**
Toimintakate	**-120**	**-117**	**-128**	**-128**
Poistot	0	0	0	**0**
Vyörytykset	113	117	0	**0**
Tilikauden tulos	**-7**	**0**	**-128**	**-128**

Toiminnan kuvaus

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta huolehtii kaupungin elinikäisen oppimisen palveluiden, kulttuuri- ja kirjastopalveluiden, liikuntapalveluiden sekä nuoriso- ja yhteisöpalveluiden järjestämisestä. Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta päättää myös kaupungin avustusten jakamisesta.

Tehtäväalueelle on varattu määrärahat lautakunnan menoihin. Lautakunta kokoontuu kuukausittain joko perinteisesti Vantaan kaupungintalolla, tai vaihtelevissa sijainneissa eri puolilla kaupunkia.

Päätettävien asioiden lisäksi lautakunta tutustuu kokouksissaan, seminaareissaan ja matkoillaan kaupungin sisäiseen toimintaan ja eri sidosryhmien toimintaan.

Valtuustokauden vaihtumisen myötä, uusi lautakunta on aloittanut toimintansa elokuussa 2025. Vuonna 2026 panostetaan erityisesti uuden lautakunnan perehtymiseen toimialan palveluihin ja toimitiloihin.

16 21
Yhteiset palvelut

Määrärahat	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
1000 euroa							
Tulot	115	1 045	1 685	**1 685**	1 710	1 735	1 761
Menot	-4 891	-5 940	-6 013	**-6 013**	-6 188	-6 370	-6 557
Toimintakate	-4 776	-4 895	-4 328	**-4 328**	-4 479	-4 634	-4 796

Tuloslaskelma	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026
1000 euroa				
Myyntitulot	0	1 000	1 640	**1 640**
Maksutulot	0	0	0	**0**
Tuet ja avustukset	0	0	0	**0**
Muut tulot	115	45	45	**45**
Sisäiset tulot	0	0	0	**0**
Tulot yhteensä	**115**	**1 045**	**1 685**	**1 685**
Henkilöstömenot	-3 088	-2 255	-2 392	**-2 392**
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	**0**
Muiden palvelujen ostot	-606	-952	-1 190	**-1 190**
Sisäisten palvelujen ostot	-14	-221	-434	**-434**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-110	-127	-68	**-68**
Avustukset	-34	-50	0	**0**
Vuokramenot	-22	-22	28	**28**
Sisäiset tilavuokrat	-1 015	-2 303	-1 957	**-1 957**
Muut menot	-1	-10	0	**0**
Menot yhteensä	**-4 891**	**-5 940**	**-6 013**	**-6 013**
Toimintakate	**-4 776**	**-4 895**	**-4 328**	**-4 328**
Poistot	0	0	0	**-1**
Vyörytykset	2 191	2 808	0	**0**
Tilikauden tulos	**-2 585**	**-2 087**	**-4 328**	**-4 330**

Toiminnan kuvaus

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan yhteisiin palveluihin kuuluvat toimialan johto sekä yhteiset palvelut. Yhteiset palvelut -yksikkö koostuu asiantuntijoista, jotka huolehtivat toimialalle keskitetyistä talous- ja hallintopalveluista, suunnittelusta ja kehittämisestä sekä viestinnästä ja palvelumarkkinoinnista. Toimialan yhteisten palveluiden erityistehtäviä ovat järjestöyhteistyön ja avustusten valmistelun koordinointi, järjestötilojen toiminnallinen hallinnointi sekä vaikuttamistoimielinten toiminnan koordinointi.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan yhteisiin palveluihin sijoittuvat myös kaupunkitasoiset tehtävät hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, osallisuuden sekä tapahtumien kehittämisen ja koordinoinnin osalta. Toimialan yhteiset palvelut vastaavat Kuusijärven palvelukokonaisuuden hallinnoinnista.

Palveluyksikön keskeiset tavoitteet

Yksikkö tuottaa toimialalle keskitetyt tukipalvelut palvelualueille, kaupungin johdolle ja päätöksentekoon. Yhteiset palvelut kehittää yhteisiä prosesseja ja käytäntöjä toimialalla ja varmistaa yhteistyön ja yhteisten tavoitteiden toteutumisen.

Kaupunkitasoinen hyvinvointisuunnitelma valmistellaan kesään 2026 mennessä. Ehkäisevän päihdetyön verkostoja kehitetään, ja ehkäisevästä päihdetyöstä laaditaan suunnitelma osaksi hyvinvointisuunnitelmaa. Yhteistyötä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kanssa jatketaan asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Kuusijärven luonto- ja virkistysalueen osalta tavoitteena on kävijämäärän kasvattaminen sekä saunalipputulojen lisääminen. Kahvilapalvelut kilpailutetaan vuonna 2026, ja alueen investointitarpeet arvioidaan uudelleen.

Myyrmäen kaupunkikulttuuritalo -hankkeen tavoitteena on vahvistaa Myyrmäen elinvoimaa ja yhteisöllisyyttä, asukaslähtöistä kehittämistä ja yhteenkuuluvuuden tunnetta. Tarkoituksena on rakentaa palveluille tarkoituksenmukaiset ja toimivat tilat, ja huomioida järjestöjen tilatarve osana hanketta. Vuonna 2026 viedään eteenpäin palvelumuotoiluprojektia sekä Oivallusten talon suunnittelua.

Toimialan palveluverkkosuunnitelma laaditaan osana kaupunkitasoista suunnittelua vuonna 2026. Toimitilaverkon tarveselvityksiä ja hankesuunnitelmia valmistellaan investointiohjelman mukaisesti.

Toimialan tiedolla johtamista kehitetään erityisesti elinikäisen oppimisen palvelualueella ja kävijätiedon keruussa.

Asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia on kehitetty 2022–2025 Osallistuva Vantaa –ohjelman mukaisesti yhteistyössä kaikkien toimialojen kanssa. Vuonna 2026 Osallistuva Vantaa-ohjelma ja toimialojen osallisuussuunnitelma päivitetään uuden strategian mukaisiksi. Tavoitteena on asukkaiden tyytyväisyys osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiinsa, osallisuuden kokemuksen sekä yhteisöllisyyden vahvistaminen ja yhteiskunnallisen aktiivisuuden lisääminen. Henkilökunnan osaamista asukkaiden osallisuuden edistämisessä ja asukaskuulemisen järjestämisessä tuetaan mm. koulutuksin.

Vuonna 2025 rekrytoitiin järjestöyhteistyöhön keskittynyt osallisuusasiantuntija ja vuonna 2026 tavoitteena on parantaa järjestöyhteistyön perusrakenteita kuten avustuksia, tiloja ja tilaisuuksia sekä kaupungin henkilökunnan järjestöyhteistyöosaamista.

Tapahtumatoiminnan kaupunkitasoista yhteistyötä ja koordinointia kehitetään uuden tapahtumastrategian mukaisesti. Tavoitteena on tapahtumajärjestäjiä palvelevan tapahtumatoimistopalvelun käynnistäminen sekä sisäisen ja ulkoisen tapahtumayhteistyön kehittäminen.

Viestintää kehitetään tiivistämällä yhteistyötä palvelualueiden kanssa toteuttamalla viestintä- ja markkinointisuunnitelmat. Tavoitteena on vahvistaa sisällöntuotantoa, palvelumarkkinointia ja viestinnän vaikuttavuutta sekä kehittää vaikuttavuuden arviointia.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Palveluverkon kehittämisen osalta keskeisimmät yksikön koordinaatiossa olevat hankkeet ovat Kuusijärven luonto- ja virkistysalueen kehittäminen ja Myyrmäen kaupunkikulttuuritalo -hanke.

Kuusijärven palveluiden osalta toteutetaan palveluntuottajan kilpailutus. Palveluita kehitetään myös uuden kulunvalvonnan ja verkkokaupan käyttöönoton myötä. Esteettömän uimapaikan suunnittelu käynnistyy.

Myyrmäen kaupunkikulttuuritalo -hankkeessa edetään toteutussuunnitteluvaiheeseen, jonka toteuttaa VTK Kiinteistöt Oy. Samanaikaisesti palvelumuotoilua kehitetään edelleen osana hanketta.

Asukasosallisuutta ja yhteisöllisyyttä vahvistetaan yhteisöbudjetoinnin avulla. Uusi toimintamalli korvaa aiemman osallistuvan budjetoinnin, ja sen erityisenä tavoitteena on segregaation ehkäisy nimetyillä suuralueilla. Kullekin alueelle varataan budjetti, jonka puitteissa voidaan toteuttaa yhteisöllisiä tapahtumia, toimintaa eri kohderyhmille sekä alueen toimintaa tukevia hankintoja. Lisäksi kehitetään Erätauko-dialogien ja digitaalisten alustojen hyödyntämistä, koulutetaan kaupungin henkilökuntaa ja vahvistetaan vaikuttamistoimielinten edustavuutta.

Järjestöjen kanssa tehtävää yhteistyötä tiivistetään ja siihen liittyvää viestintää parannetaan. Sähköisen avustusten hakujärjestelmän kehittäminen jatkuu. Järjestöjen toimitilojen tukimallin uudistamisella pyritään kehittämään yhtenäinen, läpinäkyvä ja saavutettava toimintatapa järjestöjen tilatarpeiden tukemiseksi.

Toimialan viestintätiimiin rekrytoidaan tapahtuma-asiantuntija, jonka vastuualueeseen kuuluu tapahtumatoiminnan kehittäminen kaupunkitasoisesti. Lisäksi markkinointiresursseja kohdennetaan entistä vahvemmin tapahtumamarkkinoinnin ja suurten tapahtumien kumppanuus- sekä markkinointiviestinnän kehittämiseen. Markkinointitukisopimusten uudistus toteutetaan osana tapahtumatoiminnan kehittämistä.

Henkilöstösuunnitelma

	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Vakituisen henkilöstön lkm	30	34	**37**
Määräaikaisen henkilöstön lkm	4	1	**0**
Henkilöstön kokonaismäärä	34	35	**37**

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

	TP 2023	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Kaupunkikulttuurin yhteisten palvelujen henkilöstö/ toimialan henkilöstö %	3,2	3,4	3,5	**4,1**
Tulot Kuusijärven saunapalveluista	-	-	-	**1 640 000**
Kuusijärven saunojen kävijämäärät	-	140 000	-	**190 000**
Kuusijärven alueen käyntimäärä *	380 000	420 000	-	**550 000**

* Kävijälaskurin mukaan.

16 33
Kulttuuri- ja kirjastopalvelut

Määrärahat	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
1000 euroa							
Tulot	886	472	903	**903**	916	930	944
Menot	-22 027	-22 681	-23 667	**-23 567**	-24 358	-25 072	-25 809
Toimintakate	-21 141	-22 209	-22 765	**-22 665**	-23 442	-24 142	-24 865

Tuloslaskelma	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026
1000 euroa				
Myyntitulot	25	12	91	**91**
Maksutulot	151	184	259	**259**
Tuet ja avustukset	412	85	350	**350**
Muut tulot	272	191	202	**202**
Sisäiset tulot	26	0	0	**0**
Tulot yhteensä	**886**	**472**	**903**	**903**
Henkilöstömenot	-9 406	-9 738	-10 028	**-10 028**
Asiakaspalvelujen ostot	-1	-1	-1	**-1**
Muiden palvelujen ostot	-3 258	-3 233	-3 546	**-3 446**
Sisäisten palvelujen ostot	-11	-16	-23	**-23**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 716	-2 379	-2 429	**-2 429**
Avustukset	-1 526	-1 397	-1 420	**-1 420**
Vuokramenot	-297	-151	-145	**-145**
Sisäiset tilavuokrat	-5 796	-5 762	-6 075	**-6 075**
Muut menot	-18	-4	0	**0**
Menot yhteensä	**-22 027**	**-22 681**	**-23 667**	**-23 567**
Toimintakate	**-21 141**	**-22 209**	**-22 765**	**-22 665**
Poistot	-877	-1 068	-755	**-1 199**
Vyörytykset	-1 820	-1 624	0	**0**
Tilikauden tulos	**-23 839**	**-24 901**	**-23 519**	**-23 863**

Toiminnan kuvaus

Vantaan Kulttuuri- ja kirjastopalvelut on taiteen, kulttuurin, historian ja lukutaidon asiantuntijaorganisaatio. Se vastaa kulttuuritoiminnoista, joilla edistetään paikallista ja alueellista elinvoimaa, kansainvälistä toimintaa, kulttuurista vuorovaikutusta sekä kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta sekä monipuolista käyttöä. Kulttuuri- ja kirjastopalveluiden palvelualue ylläpitää ja kehittää vantaalaisten mahdollisuuksia henkiseen ja sisältörikkaaseen hyvinvointiin, sivistykseen ja aktiiviseen kansalaisuuteen sekä asukkaiden omaehtoisen kulttuuritoimijuuden vahvistamiseen.

Vantaan monimuotoistuvan väestön kiivas kasvutahti edellyttää palveluiden lisäämistä. Kulttuuri- ja kirjastopalveluiden resurssit eivät ole kasvaneet väestön kasvun kanssa samassa suhteessa, kuten ei myöskään henkilöstömäärä. Tästä syystä palveluita ei ole tasaisesti tarjolla kaikilla alueilla eikä kaikille käyttäjäryhmille, mutta kulttuuripalveluiden tasaista alueellista saavutettavuutta pyritään edistämään toimintaa kehitettäessä.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Vantaa on kasvupaineistaan ja vähäisemmistä resursseistaan huolimatta virkeä ja uudistusvoimainen kulttuurikaupunki, jolla on monipuolinen ja rikas historia sekä uniikkeja kulttuurikohteita. Kuvataiteen saralla taidemuseo Artsin ja sen laajan julkisen taiteen kokoelmien ohella muita merkittäviä arjen rikastuttajia ovat Laila Pullisen veistospuisto ja kotimuseo Hakunilan suuralueella ja Risto Vilhusen veistospuisto Sotungissa.

Molemmat veistospuistot ovat valtakunnallisesti ainutlaatuisia ja henkilöityvät niissä asuneisiin ja työskennelleisiin taiteilijoihin. Vantaan kaupunki haluaa kehittää molempien kohteiden toimintaa avustusten, tiiviin yhteistyön ja ulkopuolisen hankerahoituksen turvin. Veistospuistot ovat lumovoimaisia, mutta heikosti tunnettuja ja siksi Vantaa kehittää myös molempien kohteiden viestintää ja markkinointia, jotta niiden valtakunnallinen tunnettuus ja kävijämäärät kasvaisivat.

Kaupunkilaisten kulttuurielämää monipuolistaa muiden toimijoiden ja festivaalien ohella kolme ammattimaisesti korkeatasoista esittävän taiteen tahoa, Vantaan Viihdeorkesteri, Tanssiteatteri Raatikko ja Vantaan teatteri, jotka nauttivat kaupungin merkittävien toiminta-avustusten lisäksi myös valtionosuusrahoitusta (vos). Vantaan Viihdeorkesteri, jonka kotisali on Kulttuuritalo Martinuksessa, tunnetaan korkeasta taiteellisesta tasostaan ja yhteistyöstään tunnettujen kotimaisten solistien ja kapellimestarien, mutta myös ulkomaisten artistien kanssa.

Tikkurilassa, Silkkitehtaan tiloissa toimivat Raatikko ja Teatteri Vantaa tarjoavat teatterikokemuksia sekä aikuisille että nuorille ja lapsille. Molemmilla teattereilla on useiden vuosikymmenten mittainen historia, uskollinen yleisö ja ainutlaatuinen asema vantaalaisen kulttuurikentän rikastuttajina.

Vantaa houkuttelee aktiivisesti myös kotimaisia ja ulkomaisia matkailijoita kaupunkiin kulttuurimatkailun, liikematkailun ja suurtapahtumien avulla. Yhteistyötä elinvoimapalvelujen (Business Vantaa) kanssa tiivistetään, jotta kulttuuri- ja kirjastopalvelujen tarjonta vahvistuisi tulevina vuosina. Yhteistyö kaupunkiympäristön toimialan ja kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan kanssa on myös tärkeää, jotta Vantaalla järjestetään jatkossakin yleisöjä kiinnostavia suurtapahtumia. Kulttuurikohteiden määrä ja aktiivinen tapahtumatoiminta lisää myös Vantaan kaupungin veto- ja pitovoimaa uusien ja nykyisen asukkaiden keskuudessa.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Jumbon kirjasto avataan vuonna 2026. Jumbosta luodaan saavutettava sivistyksen keidas asukkaille ja lisäksi kirjasto vahvistaa Vantaan kaupungin näkyvyyttä. Myös muut tilahankkeet ovat työn alla ja vuonna 2026 valmistellaan Tikkurilan kirjaston remonttia.

Pääkaupunkiseudun Helmet-kirjastojen yhteistyö jatkuu vahvana kirjastojärjestelmän uudistamisen myötä. Uuden kirjastojärjestelmän hankinnalla tavoitellaan entistäkin parempaa asiakaskokemusta ja kirjastojen toiminnan tehostamista.

Lukutaitotyö jatkuu aktiivisena yhteistyössä koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa sekä hankkeissa. Vuosina 2026–2027 kirjasto keskittyy erityisesti alakouluikäisten lasten ja heidän perheidensä tavoittamiseen.

Taidemuseo Artsin vuosi 2026 sisältää lukuisia julkisen taiteen hankkeita, kuten Ratikan, Tikkurilan osaamiskampuksen sekä Muuran yhtenäiskoulu, liikuntahalli ja päiväkoti -hankkeiden taidekokonaisuudet. Talousarvio kattaa myös uuden julkisen taiteen konservaattorin toimen Artsille, joka auttaa kasvavan teosmäärän hoidossa sekä sisäisen tarkastuksen määräämien inventointien toteuttamisessa.

Kaupunginmuseon toiminta uudistuu monella osa-alueella vuoden 2026 aikana. Håkansbölen kartanoalueella avataan kartanomuseo peruskorjattuun päärakennukseen. Ympärivuotinen museokohde palvelee niin kaupunkilaisten virkistyspaikkana kuin seudullisena matkailukohteena. Tikkurilan toimipisteessä avataan vuoden lopulla pysyvä historianäyttely juhlavuoden valtuustopäätöksen mukaisesti. Jotta näyttelylle saadaan tilat, siirtyy toimisto museorakennuksesta toisiin tiloihin. Myös

kaupunginmuseon kokoelmat muutetaan Hiekkaharjun koulun kellarikerroksesta Museoviraston kokoelma- ja konservointikeskukseen. Lisäksi kokoelmahallintajärjestelmä kilpailutetaan vuoden aikana.

Vantaalla on kolme lastenkulttuurikeskusta: Toteemi Myyrmäessä, Pessi Tikkurilassa ja Pyykkitupa Hakunilassa. Niissä toteutetaan näyttelyitä, esityksiä, työpajoja, harrastustoimintaa ja tapahtumia. Niiden kautta varmistetaan myös lastenkulttuurin alueellinen saavutettavuus.

Vantaan kulttuurilapset -toimintaa kehitetään edelleen, jotta jokainen Vantaalle syntyvä lapsi vanhempineen pääsee maksuttomien kulttuuripalveluiden piiriin. Toiminnan keskeiset tavoitteet ovat perheiden hyvinvoinnin lisääminen sekä asukkaiden kulttuurisen yhdenvertaisuuden edistäminen. Toimintaan saadaan mukaan vuonna 2026 jo 4. ikäluokka ja se palvelee kaikkia vantaalaisia 0–3-vuotiaita perheineen.

Tempo-orkesteritoiminta on keskeinen osa lasten ja nuorten kulttuuripalveluita, ja sen avulla kehitetään saavutettavaa musiikin harrastustoimintaa seitsemässä peruskoulussa koulupäivän yhteydessä. Tempo-orkestereita kehitetään tavoittamaan yhä enemmän lapsia ja perheitä, joille musiikin harrastaminen ei muuten olisi mahdollista. Orkesterien rinnalla toimivat myös muut Tempo-pedagogiikkaa hyödyntävät toimintamuodot, kuten Tempo-kuorot ja Tempo-valinnaisaine.

Tapahtumatoimintaa kehitetään suunnitelmallisesti yhdessä kaupunkilaisten, kaupungin toimijoiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Tiukasta taloustilanteesta huolimatta tavoitteena on tuottaa yhteisöllisiä, monikielisiä ja osallistavia tapahtumia kaikille kaupunkilaisille vähintään vuoden 2025 tasoisesti.

Kulttuuritalo Martinuksen, Lumosalin, Mosaiikkisalin ja Kino Myyrin ohjelmatoimintaa kehitetään siten, että ne huomioivat sekä lähiyhteisön tarpeet matalan kynnyksen tapahtumiin että kaupunkitasoiset tavoitteet tuoda Vantaalle korkeatasoisia kulttuurielämyksiä.

Martinuksen toiminta muuttuu uuden tapahtumapuiston myötä ympärivuotiseksi. Tämä mahdollistaa maltillisen tulotavoitteen noston. Lumosalissa hyödynnetään talon uusittua tekniikkaa elokuvien ja valotaiteen esittämisessä ja pyritään tulotavoitteen nostoon ohjelmastrategiaa kehittämällä. Mosaiikkisalin tunnettuutta tapahtumatilana vahvistetaan.

Henkilöstösuunnitelma

	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Vakituisen henkilöstön lkm	184	190	**203**
Määräaikaisen henkilöstön lkm	31	21	**19**
Henkilöstön kokonaismäärä	215	211	**222**

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

	TP 2023	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Kirjastopalvelut				
kävijät	1 651 234	1 823 105	2 050 000	**1 900 000**
aineistolainojen määrä	2 502 965	2 708 851	2 760 000	**2 900 000**
aineistolainaus/asukas	10	11	11	**11**
aineistomääräraha euroa/asukas	5,00	5,32	6,00	**5,58**
toimintamenot/ asukas	42,00	46,80	49,00	**45,84**

	TP 2023	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Kulttuuripalvelut				
Kaikkien kulttuuritapahtumien yleisömäärä *	333 543	349 324	360 000	**360 000**
Kulttuuripalveluiden bruttoyksiköiden tulot (euroa) / asukas	1,77	2,09	1,22	**1,18**
Avustukset, euroa/asukas	4,96	5,67	5,57	**5,43**
Kävijämäärä kaupunginmuseossa **	25 907	30 979	25 000	**23 500**
Kävijämäärä taidemuseossa + Galleria K	12 238	17 663	20 000	**15 000**
Käyttömenot euroa/asukas	36,48	40,93	39,76	**44,66**

* Vuodesta 2025 alkaen myös kirjaston tapahtumat.
** Luku sisältää kaupunginmuseon pop up -näyttelyiden kävijämäärän sekä Håkansbölen kartanon pääraken-nuksessa opastettujen määrän.

16 34
Liikunta

Määrärahat	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
1000 euroa							
Tulot	5 522	5 683	6 271	**6 271**	6 366	6 462	6 559
Menot	-31 781	-33 451	-33 370	**-33 370**	-34 344	-35 351	-36 390
Toimintakate	-26 259	-27 768	-27 099	**-27 099**	-27 979	-28 889	-29 831

Tuloslaskelma	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026
1000 euroa				
Myyntitulot	0	0	0	**0**
Maksutulot	4 670	4 766	5 147	**5 147**
Tuet ja avustukset	499	545	858	**858**
Muut tulot	317	300	229	**229**
Sisäiset tulot	35	72	37	**37**
Tulot yhteensä	**5 522**	**5 683**	**6 271**	**6 271**
Henkilöstömenot	-8 364	-8 568	-9 143	**-9 143**
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	**0**
Muiden palvelujen ostot	-2 996	-3 300	-3 483	**-3 483**
Sisäisten palvelujen ostot	-3	-8	-8	**-8**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 039	-1 166	-1 140	**-1 140**
Avustukset	-1 531	-1 636	-1 636	**-1 636**
Vuokramenot	-574	-574	-592	**-592**
Sisäiset tilavuokrat	-17 273	-18 180	-17 369	**-17 369**
Muut menot	-1	-20	0	**0**
Menot yhteensä	**-31 781**	**-33 451**	**-33 370**	**-33 370**
Toimintakate	**-26 259**	**-27 768**	**-27 099**	**-27 099**
Poistot	-4 031	-3 885	-3 716	**-3 758**
Vyörytykset	-2 862	-3 446	0	**0**
Tilikauden tulos	**-33 152**	**-35 099**	**-30 815**	**-30 857**

Toiminnan kuvaus

Liikunnan palvelualue vastaa kaupungin liikuntapalveluiden kehittämisestä ja järjestämisestä, liikuntapaikkojen ylläpidosta ja kehittämisestä sekä liikuntajärjestöjen ja urheiluseurojen toiminnan tukemisesta. Palvelualueen perustehtäviin kuuluvat myös työikäisten ja senioreiden ryhmäliikunnan järjestäminen, varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja toisen asteen liikunnan kehittäminen, koululaisten uimaopetus, kuntalaisten elintapaneuvontapalvelut sekä moninaiset hankekokonaisuudet.

Liikuntakäyttäytyminen ja terveystottumukset alkavat muotoutua jo varhaisella iällä ja fyysiseen aktiivisuuteen sekä palveluiden käyttöön vaikuttavat tekijät vaihtelevat eri-ikäisillä. Tämän vuoksi liikuntapalveluiden kehittämisessä pyritään hyödyntämään enenevissä määrin ennaltaehkäisyä, elinkaariajattelua sekä fyysisesti passiivisten aktiivista palveluohjausta.

Liikuntaseurojen toimintaa tuetaan jakamalla avustuksia ja osoittamalla liikuntapaikkoja seurojen käyttöön. Liikunnan palvelualueen tilavarausyksikkö hallinnoi palvelualueen tilojen ohella päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten tilojen vapaa-ajan käyttöä ja hoitaa toimialan keskitettyjä tilavarauspalveluita. Liikunnan palvelualue toimii myös aktiivisena yhteistyökumppanina liikunta- ja urheilutapahtumien järjestäjätahojen kanssa.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Palvelualueen tavoitteena on luoda edellytyksiä fyysisesti aktiiviseen elämäntapaan tarjoamalla liikunnan harrastamisen mahdollisuuksia elämänkaaren kaikissa vaiheissa. Työtä tehdään Liikkumisohjelmassa esitettyjen toimenpiteiden kautta. Työikäisten ja senioreiden ryhmäliikunnan painopisteenä on palvelutarjonnan lisääminen ikääntyneen väestönosan kasvaessa. Keskeisenä painopisteenä on myös ennaltaehkäisevien elintapaneuvontapalveluiden lisääminen yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Lasten ja nuorten osalta aikaisempina vuosina käynnistettyä yhteistyötä esimerkiksi kasvatuksen ja oppimisen toimialan sekä hyvinvointialueen kanssa jatketaan ja tiivistetään edelleen.

Vahvistamme koko elämänkaaren vaiheet kattavaa palvelukokonaisuutta hyödyntäen hankerahoitusta kehitystyössä sekä jalkauttaen toimiviksi osoittautuvia toimintamalleja. Kasvatuksen ja opetuksen kanssa yhteistyössä toteutettuja liikkuvan päiväkodin, koulun ja opiskelun kokonaisuuksia jatkokehitetään. Kehittämishankkeiden ja harrasteliikunnan kohdeavustuksen kautta pyritään synnyttämään uusia matalan kynnyksen harraste- ja perheliikuntamahdollisuuksia. Kaupunki tunnistaa vahvemmin matalankynnyksen harrastustoiminnan erilaiset tarpeet ja kohderyhmät sekä mahdollistaa myös kilpatason ulkopuolisen eli niin sanotun ”höntsä-harrastamisen” tarpeet lapsilla, nuorilla ja perheillä. Matalan kynnyksen harrastusliikunnan järjestämistä tuetaan tilahuojennuksin ja kohdeavustuksin. Avustusten hakuprosessia sujuvoitetaan uudistamalla palvelualueen avustusperiaatteita.

Liikunnan palveluverkon kehittämisen lähtökohtana on luoda liikunnallista elämäntapaa edistävä arkiympäristö erityisesti liikunnan lähipalveluita ja alueellisia palveluita tuottamalla. Kehittämistä ohjaa liikuntapaikkasuunnitelma. Vuoden 2025 aikana laaditaan uusi, vuosia 2026–2035 koskeva liikuntapaikkasuunnitelma. Tulevien vuosien liikuntarakentamisen kehittämiskohteet painottuvat lähiliikuntapuistojen ja -paikkojen rakentamishankkeisiin, koulujen ja päiväkotien pihojen liikuntamahdollisuuksien kehittämiseen, nykyisten liikuntapaikkojen peruskorjauksiin, Tikkurilan urheilupuiston kehittämiseen sekä Elmon ja Kivistön urheilupuistojen suunnitteluun. Liikuntakiinteistöt alkavat olla elinkaareltaan peruskorjauksen tarpeessa ja tämä tuo paineita tulevien vuosien investointitarpeeseen.

Tavoitteena on, että jokaiselta asuinalueelta löytyy monipuolinen ulkoliikuntapaikka, jossa viihtyvät sekä lapset että aikuiset. Koillis-Vantaan liikuntahalli valmistuu loppuvuodesta 2026. Elmon uimahallin rakentaminen on käynnissä. Muuran ja Ojahaan liikuntahallien rakentaminen käynnistyy. Myyrmäen uimahallin peruskorjaus- ja laajennushankkeessa tehdään toteutussuunnittelua. Liikuntaolosuhteiden edistämiseksi selvitetään lisäksi kumppanuushankkeiden toteuttamismahdollisuuksia. Yksityisen Elmon jäähallin valmistelu jatkuu. Tavoitteena on, että halli avautuu käyttöön vuoden 2026 aikana.

Liikunnan palvelualue on vuosittain mukana toteuttamassa ja mahdollistamassa olosuhteita luomalla erilaisia liikunta-, kulttuuri- ja muita yleisötapahtumia Vantaalla. Tavoitteena on lisätä kiinnostusta ja myönteisyyttä liikuntaa, vapaa-ajan palveluita ja kaupunkia kohtaan.

Laaditaan huippu-urheilustrategia, jossa kartoitetaan eri lajien huippu-urheilun nykytila, kehittämismahdollisuudet ja tarvittavat toimet menestymisen edellytysten parantamiseksi. Strategian valmistelussa tulee huomioida tasapuolisesti eri lajien ja vuodenaikojen erityispiirteet sekä rakentaa vuoropuhelua seurojen, lajiliittojen, urheilijoiden ja muiden sidosryhmien kanssa.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupungin kiivas kasvutahti edellyttää palveluiden saavutettavuuden parantamista. Liikuntapalveluiden resurssit eivät ole kasvaneet samassa suhteessa kuin kaupungin asukasmäärä ja tarpeet. Tästä syntynyt jatkuva tehostamisen tarve aiheuttaa kuormittumista ja palveluiden saatavuuden heikkenemistä.

Liikuntapaikkojen palveluverkko laajenee, uusia lähiliikuntapaikkoja rakennetaan ja vanhoja kohteita perusparannetaan. Nykyinen henkilöstöresurssi ei riitä kattamaan hoidettavan kokonaisuuden kunnossapito- ja palvelutarvetta. Vantaalla on kasvava tarve uusille liikuntaolosuhteille ja nämä

joudutaan toteuttamaan pääasiassa yksityisinä. Liikuntapalvelut tukee uusien yksityisten liikuntaolosuhteiden syntymistä neuvonnan keinoin. Uudet yksityiset liikuntatilat lisäävät painetta seuroille jaettavan tilojen vuokratuen määrärahan korottamiselle. Erityisryhmien liikuntamahdollisuuksia parannetaan toteuttamalla soveltavan liikunnan kehittämissuunnitelmassa määriteltyjä toimenpiteitä.

Liikkuva opiskelu -toiminnassa keskitytään erityisesti ennaltaehkäisevän elintapaneuvonnan – hyvinvointivalmennuksen – toteuttamiseen ja jatkokehittämiseen. Liikkuva koulu -toiminnassa kehitetään peruskoulun Move! -mittauksien prosessia hyödynnettäväksi yläkoulun liikuntaneuvonnan toteuttamisessa. Tavoitteena on myös välituntiliikunnan kehittäminen sekä harrastustoiminnan ja liikunnan harrastuspolkujen luominen.

Varhaiskasvatuksen opetusryhmille tarjottavaa motoristen perustaitojen kehittymiseen liittyvää Taitis-toimintaa pyritään laajentamaan.

Elintapaneuvonnan palvelukokonaisuuden osalta käyttöön otetaan liikuntaneuvonnan mallit perheille, erityisryhmille (toimintarajoitteiset henkilöt), ikääntyneille sekä tehostetaan kutsuntojen kautta kutsuntaikäisten ohjautumista liikuntaneuvonnan palveluihin.

Lasten uimataidon ja vesipätevyyden kehittämistoimenpiteitä jatketaan parantamalla uinninopetuksen järjestämistä esiopetuksessa ja peruskoulussa sekä tiivistämällä yhteistyötä paikallisten seurojen kanssa lasten vapaa-ajalla tapahtuvan uimataidon oppimisen edellytysten parantamiseksi.

Liikunnan palvelualueen tiedolla johtamista kehitetään ja sähköisen asioinnin mahdollisuuksia parannetaan digisuunnitelman mukaisesti. Kaupungin tilavarauspalvelua kehitetään yhteistyössä eri palvelualueiden kanssa ja tilavarausjärjestelmä kilpailutetaan.

Liikunnan palvelualue vastaa kaupungin liikkumisohjelmassa määritettyjen kaupunkitasoisten toimenpiteiden tavoitteiden toimeenpanon koordinoinnista yhteistyössä kaupungin muiden palvelualueiden kanssa.

Henkilöstösuunnitelma

	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Vakituisen henkilöstön lkm	143	151	**156**
Määräaikaisen henkilöstön lkm	25	25	**27**
Henkilöstön kokonaismäärä	168	176	**183**

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

	TP 2023	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Kokonaiskulut, euroa/as.	117,34	126,55	128,00	**127,61**
Toimintatuotot, euroa/as.	22,37	22,00	21,73	**23,98**
Avustukset, euroa/as.	5,79	6,07	5,80	**6,25**
– avustettava jäsenmäärä, % asukkaista	21 %	18 %	23 %	**23 %**
Uimahallikäynnin (sis. myös kuntosalikäynnit) kustannus, euroa/käynti	9,90	9,24	8,00	**8,00**
– uimahallien verorahoitusosuus, %	80 %	81 %	78 %	**78 %**
Toimitilaneliöt, m²	91 893	92 161	91 724	**91 954**
Sisäliikuntatilojen varausaste, %	61 %	61 %	63 %	**63 %**

16 35
Nuoriso- ja yhteisöpalvelut

Määrärahat	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
1000 euroa							
Tulot	1 911	1 771	2 125	**2 125**	2 157	2 189	2 222
Menot	-15 609	-16 885	-18 189	**-18 189**	-18 720	-19 269	-19 835
Toimintakate	-13 698	-15 114	-16 065	**-16 065**	-16 564	-17 080	-17 613

Tuloslaskelma	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026
1000 euroa				
Myyntitulot	674	648	633	**633**
Maksutulot	14	4	18	**18**
Tuet ja avustukset	1 177	1 098	1 452	**1 452**
Muut tulot	43	9	9	**9**
Sisäiset tulot	3	13	13	**13**
Tulot yhteensä	**1 911**	**1 771**	**2 125**	**2 125**
Henkilöstömenot	-7 368	-8 735	-9 970	**-9 970**
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	**0**
Muiden palvelujen ostot	-1 859	-1 697	-1 835	**-1 835**
Sisäisten palvelujen ostot	-3	-8	-8	**-8**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-461	-382	-407	**-407**
Avustukset	-1 710	-1 627	-1 814	**-1 814**
Vuokramenot	-110	-77	361	**361**
Sisäiset tilavuokrat	-4 098	-4 360	-4 517	**-4 517**
Muut menot	-1	0	0	**0**
Menot yhteensä	**-15 609**	**-16 885**	**-18 189**	**-18 189**
Toimintakate	**-13 698**	**-15 114**	**-16 065**	**-16 065**
Poistot	-257	-546	-277	**-307**
Vyörytykset	-1 458	-1 754	0	**0**
Tilikauden tulos	**-15 412**	**-17 415**	**-16 342**	**-16 372**

Toiminnan kuvaus

Nuoriso- ja yhteisöpalveluiden tehtävänä on eri keinoin lisätä vantaalaisten hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä, edistää asukkaiden osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä tukea erityisesti nuorten kasvua ja kehitystä. Nuoriso- ja yhteisöpalveluiden keskeisin työväline on kuntalaisten kohtaamistyö, jota tehdään mm. nuoriso- ja asukastiloilla, oppilaitoksissa ja kouluissa, kaduilla ja ostoskeskuksissa jalkautuen sekä esimerkiksi nuorten työpajoilla ja etsivän nuorisotyön palveluissa. Palvelualue tukee myös eri tavoin vantaalaisia yhteisöjä ja järjestöjä, koordinoi kaupunkitasoisesti vapaaehtoistoimintaa, valmistelee järjestöjen taloudellisia avustuksia sekä kehittää järjestöjen välistä yhteisötyötä. Yhteinen pöytä ylläpitää hävikkiterminaalia ja yhteisöllistä ruoka-aputoimintaa laajassa verkostossaan. Lisäksi palvelualue järjestää lakisääteistä rikos- ja riita-asioiden sovittelua.

Nuoriso- ja yhteisötyötä tehdään tiiviissä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Toiminta lähtee aina asukkaiden tarpeista ja toiveista käsin ja on pääosin kaikille avointa ja maksutonta. Nuoriso- ja yhteisöpalveluissa on myös kehitetty yksilöllisemmin kohdennetumpaa toimintaa vastaamaan nykyisiin yhteiskunnallisen tilanteen synnyttämiin palvelutarpeisiin. Mm. erityisnuorisotyöllä ja yksilövalmennuksella tavoitellaan erityisesti niitä nuoria, joilla on tarve yksilöllisemmälle ammatilliselle tuelle. Kohdennetussa katutyössä kohderyhmänä taas ovat rikoksilla oireilevat nuoret.

Viimeaikaiset toimintaympäristön aiheuttamat haasteet ilmenevät palvelualueen eri toiminnoissa monin tavoin. Polarisaation ja huono-osaisuuden kasautuminen on aiheuttanut kehityskulkuja, joissa pahoinvointi kasaantuu jatkuvasti enemmän samoille asuinalueille. Vantaa on monien tilastojen näkökulmasta muita kuusikkokuntia hankalamassa tilanteessa, mikä luo tietyille asuinalueille entistä vakavampia seurauksia. Huolestuttavimpia ilmiöitä ovat kasvanut nuorisorikollisuus sekä työn ja koulutuksen ulkopuolelle jäävien nuorten huomattavan suuri määrä. Myös viime aikoina kasvanut työttömyys, ihmisten heikentynyt taloustilanne sekä lisääntyneet mielenterveysongelmat ja päihteiden käytöstä aiheutuvat sosiaaliset ongelmat haastavat palvelualuetta jatkuvasti. Monien järjestöjen ja paikallisten yhdistysten taloudellinen tilanne on myös heikentynyt, mikä entisestään kaventaa asukkaille tarkoitettujen tukimuotojen tarjontaa ja lisää kunnan tarjoaman tuen tarvetta.

Kaupungin nopea kasvutahti, nuorten määrän lisääntyminen sekä asuinalueiden eriytyvä kehitys haastaa tällä hetkellä palvelualueen toimintoja. Asukkaiden palvelutarpeet ovat aiempaan enemmän paikallisia ja poikkeavat toisistaan. Tiettyjen asukasryhmien tavoittaminen on aiempaa haastavampaa, ja mm. ulkomaalaistaustaisen väestön asumisen kasaantuminen tiettyihin kaupunginosiin pakottaa miettimään uusia lähestymistapoja ja palveluiden toteuttamismalleja. Monien asukkaiden sosiaaliset ongelmat ja yksinäisyys ovat syventyneet.

Nuoriso- ja yhteisöpalvelut pyrkivät vastaamaan näihin haasteisiin mm. kaupunginosissa tehtävän yhteisötyön, etsivän ja jalkautuvan työn, erityisnuorisotyön ja nuorten työpajatoiminnan keinoin. Yhteistyön tiivistäminen eri yhteistyökumppaneiden kanssa niin kaupungin sisällä kuin laajemminkin on nykytilanteessa välttämätöntä. Tulevina vuosina palvelualue on keskeisesti mukana uudessa kaupunkitasoisessa aluemallissa ja sitoutunut toimimaan sen myötä entistä vahvemmin alueellisesti yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Uudenlainen asuinaluetasoinen kehittäminen vastaa hyvin viime vuonna nuoriso- ja yhteisöpalveluissa luotua visiota, jota palvelualueella on lähdetty toteuttamaan.

Asukkaiden kasvaneet palvelutarpeet pakottavat palvelualueen myös priorisoimaan ja kohdentamaan palveluita ja resursseja selkeämmin tietyille alueille. Uhka- ja väkivaltatilanteet sekä erilaiset järjestyshäiriöt ovat kasvaneet merkittävästi palvelualueen eri toiminnoissa. Myös jalkautuvassa nuorisotyössä väkivallan uhka on usein läsnä, ja haastavia asiakastilanteita on paljon myös nuorisotiloilla ja etsivässä nuorisotyössä. Palvelualueella on pohdittu eri keinoja, joilla toiminta pysyisi edelleen riittävän turvallisena säilyttäen kuitenkin toiminnan avoimen luonteen. Henkilöstön työturvallisuuden ja jaksamisen turvaamiseksi on jatkossa tarpeen rajata avointa toimintaa ja joitakin palveluita aiempaa enemmän.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Nuoriso- ja yhteisöpalveluiden uusi visio valmistui alkuvuonna 2025 ja sitä on lähdetty toteuttamaan suunnitelmallisesti. Visio sisältää neljä palvelualueen toimintaa ohjaavaa keskeistä toimintaperiaatetta sekä poikkileikkaavana teemana panostuksen selkeään ja saavutettavaan viestintään. Palvelualueen toiminta on aina tarvelähtöistä ja tavoitteellista. Oleellista on toimintaa suunniteltaessa tunnistaa erilaiset ilmiöt ja palvelutarpeet, joihin nuoriso- ja yhteisöpalveluilla halutaan vaikuttaa. Nuoriso- ja yhteisöpalveluissa tuetaan asukkaiden hyvinvointia ensisijaisesti kaupunkikulttuurin keinoin. Toiminnan keskeinen tavoite on mahdollistaa ihmisten ja yhteisöjen välisiä kohtaamisia, tukea näiden omaa toimijuutta ja siten mahdollistaa positiivisia muutoksia sekä yksilöissä että yhteisöissä.

Palvelualueen vuoden 2026 tavoitteina on uuden kaupunkitasoisen aluemallin hyödyntäminen ja oman johtamisrakenteen kehittäminen sen edellyttämällä tavalla. Lisäksi tavoitteena on kehittää palvelualueen sisäistä johtamismallia mahdollistamaan paremmin horisontaalinen työskentely ja palvelualueen sisäinen palveluyksiköinen välinen yhteistyö. Asukas- ja nuorisotilojen osalta tavoitteena on edetä kohti yhteiskäyttöisempiä tiloja mm. Martinlaakson yhteisötilapilotin avulla. Tilojen monipuolista käyttöä helpotetaan myös rakentamalla palvelualueen sisällä selkeämpää tilannekuvaa tilojen käyttöasteesta ja käyttötarpeista. Avustettavien järjestöjen välistä yhteistyötä tuetaan mahdollistamalla eri tavoin järjestöjen kohtaamiset ja vuoropuhelu. Alueellisten yhteisöjen kuten paikallisten yhdistysten toimijuutta tuetaan yhteistyössä osallisuustiimin kanssa olemalla mukana yhteisöbudjetin toteutuksessa. Nuoriso- ja yhteisöpalveluiden liikkuvuutta lisätään pilotoimalla palveluiden jalkautumista yhdessä uusille alueille. Palveluiden saavutettavuutta lisätään kokeilemalla uusia vertaisohjattuja toimintamuotoja eri ikäisten ihmisten kanssa. Lisäksi tavoitteena on olla aktiivisesti mukana

asuinalueiden yhteisöjen toiminnassa mm. osallistumalla erilaisiin tapahtumiin ja niiden organisointiin.

Alueellisessa nuorisotyössä keskitytään perustyöhön nuorisotiloilla sekä jalkautuvassa nuorisotyössä. Alueellista nuorisotyötä haastaa erityisesti joidenkin nuorisotilojen huono kunto. Ainakin kaksi nuorisotilaa on ollut syksyn 2025 aikana väistötiloissa sisäilmaongelmien vuoksi, ja tavoitteena on siirtää Myyrmäen nuorisotila uusiin väistötiloihin alkuvuodesta 2026. Myös Hakunilan ja Hiekkaharjun nuorisotilojen kuntoa selvitellään. Yhteistyötä HelsinkiMissio ry:n kanssa jatketaan Myyrmäessä toimivan GettoGymin toiminnan vakiinnuttamiseksi. Uutena avauksena nuorisotyössä edistetään nuorten toimintakeskuksen perustamista ja toiminnan käynnistymistä Havukoskelle yhteistyössä Me-säätiön kanssa. Vantaa on mukana valtakunnallisessa nuorisoalan osaamiskeskuksessa, jonka tavoitteena on yhdenvertaisuuden edistäminen nuorisoalalla mm. koulutuksen keinoin. Osaamiskeskuksen rahoitus jatkuu vuoden 2026 loppuun.

Nuorten aikuisten palveluissa näkyy nuorten heikentynyt työllisyystilanne ja sen myötä lisääntyneet palvelutarpeet. Etsivän nuorisotyön tarve on kasvanut edelleen vuoden 2025 aikana ja palvelutarpeen kasvuun pyritään vastaamaan myös 2026 säilyttämällä etsivän nuorisotyön resurssit vähintään nykytasolla. Nuorten aikuisten palveluissa tavoitteena on vahvistaa nuorten työpajatoiminnan ja yksilövalmennuksen asemaa osana nuorten työllistymistä tukevia palveluita. Yhteistyötä työllisyyspalveluiden kanssa tiivistetään edelleen eri tavoin osana NEET –toimenpideohjelman toteuttamista sekä syksyn aikana laadittavan työllisyysohjelman myötä. Katutyössä jatketaan toimintamallin kehittämistä mm. Laurea –ammattikorkeakoulun kanssa toteutettavan yhteistyönhankkeen avulla.

Yhteisöpalveluissa vuoden 2026 aikana on tarkoitus kehittää uudenlainen tuetun työllistämisen malli, jossa hyödynnetään aiempia hyviä kokemuksia palkkatuella työllistämisestä. Uudella mallilla haetaan vaikuttavuutta heikommassa työmarkkina-asemassa olevien työllistämispolkuihin. Martinlaakson yhteisötilan avaaminen ja toiminnan käynnistyminen on yksi keskisimmistä yhteisöpalveluiden vuoden 2026 tavoitteista. Yhteisötilasta pyritään kehittämään toimintapaikka, jossa kaupungin eri toimijat, järjestöt ja asukkaat käyttävät tilaa mahdollisimman monipuolisesti. Sovittelutoimiston siirtymistä oikeusministeriön hallinnonalalle Oikeuspalveluvirastoon valmistellaan vuoden 2026 aikana. Yhteisessä pöydässä jatketaan yritysyhteistyön, hävikkiruokainnovaatioiden sekä ruoka-apuverkoston kehittämistä. Nuoriso- ja yhteisöpalveluissa on myös tarkoitus selkeyttää järjestöavustuskokonaisuutta ja lisätä järjestöille annettavaa tukea erityisesti järjestöjen välisen yhteistyön kehittämiseksi.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Palvelualueen keskeisimmät muutokset liittyvät talouden tasapainottamisen edellyttämään palveluverkon tiivistämiseen. Mahdolliset muutokset tulevat koskemaan erityisesti asukastiloja, ja joistakin asukastiloista luopumista sekä toiminnan keskittämistä tietyille asuinalueille. Katrinebergin kartanon käytöstä asukastilana luovutaan. Sisäilmahaasteiden vuoksi muutoksia joudutaan todennäköisesti tekemään myös joihinkin nuorisotiloihin, jotka siirtynevät väistötiloihin vuoden 2026 aikana. Vuoden 2026 aikana käynnistyy aktiivisemmin myös peruskorjatun Vernissan toiminta ja keväällä on tavoitteena järjestää tilassa mm. Nuorikulttuuri2026 –tapahtuma. Myyrmäessä valmistaudutaan Oivallusten talon rakentumiseen ja sen edellyttämään uuden toimintakonseptin luomiseen.

Alueellisessa nuorisotyössä tehdään mahdollisesti muutoksia nuorisotilojen aukioloaikoihin, jotta työvuorosuunnittelu mahdollistaisi paremmin henkilöstöresurssien hyödyntämisen. Koulunuorisotyön kehittäminen Avin rahoituksella jatkuu vielä vuoden 2026 aikana. Yhteistyössä Me-säätiön kanssa kehitetään Havukoskelle avautuvan nuorten toimintakeskuksen konseptia. Tavoitteena on luoda alueen lapsille ja nuorille hyvinvointia tarjoamalla uudenlaista yhteisöllistä, sitouttavaa ja osallistavaa vapaa-ajan toimintaa.

Nuorten työpajatoiminnan kehittämisessä keskeisenä tavoitteena on kuluvalla hankekaudella erityisesti vieraskielisten nuorten tavoittaminen ja työllistymisen tukeminen. Työpajatoiminnassa valmistaudutaan myös mahdolliseen lakimuutokseen liittyen kuntouttavan työtoiminnan palauttamiseen kunnan vastuulle. Lakimuutokset toimeentulotuen rahoitusvastuista edellyttävät kunnalta jatkossa

vahvempaa yhteistyötä NEET –nuorten tavoittamiseksi ja ohjaamiseksi riittävän varhaisessa vaiheessa palveluiden piiriin. Tähän liittyen yhteistyön tiivistämistä jatketaan hyvinvointialueen, toisen aseteen koulutuksen sekä työllisyyspalveluiden kanssa. Oppilaitosnuorisotyötä kehitetään Avin rahoituksen turvin vielä vuoden 2026 aikana. Kehittämisen pääpaino on nuorten vapaa-ajantoiminnan tukemisessa ja siihen liittyvän vertaistoiminnan kehittämisessä.

Yhteisöpalveluissa erityisenä kehittämiskohteena on uuden tukityöllistämismallin luominen osaksi Yhteisen pöydän ja asukastilojen toimintaa. Tavoitteena on, että tukityöllistettävät työllistyisivät mahdollisimman hyvin myös pysyville työmarkkinoille. Yhteisessä pöydässä jo hyvin käynnistyneellä yritysyhteistyöllä voisi tässä olla jatkossa merkittävämpi rooli. Myönteisen erityiskohtelun eli MEK –rahoituksen päättyessä Yhteisöpalveluihin palkataan kaksi uutta yhteisötyöntekijää jatkamaan yhteisökehittäjien tekemää alueellista yhteisötyötä. Yhteisökehittäjät voivat toimia uuden aluemallin käytännön työssä koordinaattoreina.

Vuonna 2025 käynnistynyt Asunto kaikille –hanke yhdessä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kanssa jatkaa työtä pitkäaikaisasunnottomuuden poistamiseksi vuoden 2026 aikana. Asunnottomuuden ennaltaehkäisemiseksi jatketaan myös asumisneuvontatyötä Varken rahoituksella sekä selvitetään asumisneuvonnan kustannusvaikuttavuutta jo syksyllä 2025 käynnistyvällä tutkimushankkeella.

Kehittämishankkeet vuonna 2026:

- Nuorten työpajatoiminnan kehittäminen (AVI)
- Nuorten aikuisten yhdenvertaisuuden ja osallisuuden tukeminen (AVI)
- Ala-asteella tapahtuvan koulunuorisotyön kehittämishanke (AVI)
- Oppilaitosnuorisotyön kehittäminen toisella asteella (AVI)
- Etsivä nuorisotyö Vantaalla (AVI)
- Wau mikä mahis! (AVI)
- Asumisneuvonta (Varke)
- Pitkäaikaisasunnottomuuden poistamiseen liittyvä Asunto kaikille -hanke yhteistyössä HVA:n kanssa (YM)
- Ruoka-avun valtionavustushanke (THL)
- Yhdenvertaisuuden nuorisoalan osaamiskeskus (OKM)

Henkilöstösuunnitelma

	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Vakituisen henkilöstön lkm	140	171	**173**
Määräaikaisen henkilöstön lkm	50	36	**43**
Henkilöstön kokonaismäärä	190	207	**216**

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

	TP 2023	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Nuorisotyössä kohdatut nuoret *	-	-	-	**190 000**
Nuorisotilojen ulkopuoliset käyttäjät *	-	-	-	**45 000**
Majoitusvuorokaudet leirialueilla (Kukonnotko ja Palajärvi)	6 581	6 030	7 000	**7 000**
Nuorten työpajavalmennukseen (yksilö- ja ryhmävalmennus) osallistuneet *	-	-	-	**1 000/ 400**
Etsivään nuorisotyöhön tulleet ilmoitukset/aktiiviset asiakkuudet *	-	-	-	**1 000**
Muut nuorten aikuisten palveluissa kohdatut nuoret *	-	-	-	**60 000**

	TP 2023	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Nuoriso- ja yhteisöpalveluiden avustusta saaneiden tahojen määrä *	-	-	-	**155**
Nuoriso- ja yhteisöpalvelujen avustukset €/asukas	6	7	7	**7**
Asukastilojen kävijämäärä vuodessa yhteensä *	-	-	-	**170 000**
Yhteisen pöydän ruoka-avun verkoston tavoittamat ihmiset/vko *	-	-	-	**5 000**
Yhteisen pöydän käsittelemä ruokahävikki kiloina/vuosi *	-	-	-	**700 000**

* Uusi tunnusluku 2026 alkaen.

16 37
Elinikäinen oppiminen

Määrärahat	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
1000 euroa							
Tulot	3 933	3 386	3 744	**3 744**	3 801	3 858	3 917
Menot	-13 686	-14 752	-14 824	**-14 824**	-15 257	-15 704	-16 166
Toimintakate	-9 752	-11 366	-11 080	**-11 080**	-11 456	-11 846	-12 249

Tuloslaskelma	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026
1000 euroa				
Myyntitulot	41	119	130	**130**
Maksutulot	2 832	2 346	2 702	**2 702**
Tuet ja avustukset	903	871	861	**861**
Muut tulot	25	21	21	**21**
Sisäiset tulot	131	29	29	**29**
Tulot yhteensä	**3 933**	**3 386**	**3 744**	**3 744**
Henkilöstömenot	-9 357	-9 795	-10 033	**-10 033**
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	**0**
Muiden palvelujen ostot	-1 422	-1 528	-1 595	**-1 595**
Sisäisten palvelujen ostot	-1	0	0	**0**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-173	-578	-550	**-550**
Avustukset	-332	-370	-320	**-320**
Vuokramenot	-21	-30	31	**31**
Sisäiset tilavuokrat	-2 359	-2 396	-2 317	**-2 317**
Muut menot	-21	-55	-41	**-41**
Menot yhteensä	**-13 686**	**-14 752**	**-14 824**	**-14 824**
Toimintakate	**-9 752**	**-11 366**	**-11 080**	**-11 080**
Poistot	-364	-279	-195	**-205**
Vyörytykset	-1 351	-2 193	0	**0**
Tilikauden tulos	**-11 467**	**-13 838**	**-11 275**	**-11 285**

Toiminnan kuvaus

Elinikäisen oppimisen palvelualue vastaa Vantaalla vapaan sivistystyön, aikuisten perusopetuksen, maahanmuuttajakoulutuksen, taiteen perusopetuksen sekä Harrastusten Vantaan järjestämisestä ja kehittämisestä. Palvelukokonaisuus tukee lasten ja nuorten tavoitteellista taide- ja kulttuurikasvatusta sekä tarjoaa perusopetuksen oppilaille maksuttomia harrastusmahdollisuuksia koulupäivän jälkeen.

Lisäksi palvelualue vastaa taiteen perusopetuksen avustusvalmistelusta sekä Lasten ja nuorten juhlarahaston kautta jaettavasta harrastustuesta, joka mahdollistaa pienituloisten perheiden lasten osallistumisen maksullisiin harrastuksiin. Näin vahvistetaan yhdenvertaisuutta, ehkäistään segregaatiota ja lisätään hyvinvointia.

Toiminta kasvattaa kunnan veto- ja pitovoimaa sekä vahvistaa osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja elinvoimaa eri ikäryhmissä. Elinikäisen oppimisen ja kulttuuriharrastusten saavutettavuus tekee Vantaasta houkuttelevan ja inhimillisesti kestävän kaupungin asua ja kehittyä.

Vantaan aikuisopisto on yksi Suomen suurimmista kansalaisopistoista. Se järjestää vuosittain noin 2 300 kurssia lähes 40 toimipisteessä eri puolilla Vantaata noin 45 000 osallistujalle. Kurssitarjonta

tukee kaupunkilaisten osaamista, hyvinvointia ja elinikäistä oppimista. Aikuisopisto tarjoaa mahdollisuuksia itsensä kehittämiseen, yhteisöllisyyteen ja laadukkaisiin kohtaamisiin. Opistossa työskentelee noin 40 vakituista työntekijää ja 400 tuntiopettajaa vuosittain. Kurssitarjontaa kehitetään asiakaspalautteen perusteella, ja sähköisiä palveluita parannetaan jatkuvasti. Vapaan sivistystyön opetuksessa jatketaan opintopistekurssien kehittämistä. Näiden kurssien kautta hankittu osaaminen voidaan kirjata valtakunnalliseen KOSKI-tietovarantoon, jolloin opiskelija voi hyödyntää suorituksia myös tutkintoon johtavassa koulutuksessa. Tämä sujuvoittaa ja joustavoittaa yksilöllisiä opintopolkuja.

Maahanmuuttajakoulutus ja aikuisten perusopetus edistävät kotoutumista ja koulutuksellista tasaarvoa. Aikuisopiston suomi toisena kielenä -kursseille osallistuu vuosittain yli 7 000 henkilöä, ja opetusta tarjotaan eri tasoilla, myös etänä. Opisto järjestää myös yleisten kielitutkintojen mukaisia kielikokeita ja kehittää toimintaa Opetushallituksen ja Opetus- ja kulttuuriministeriön tukemien hankkeiden avulla.

Aikuisten perusopetus tarjoaa noin 180 opiskelijalle mahdollisuuden suorittaa peruskoulu ja jatkaa toiselle asteelle. Koulutuksen tarve kasvaa Vantaalla. 1.8.2025 alkaen koko kaupungin aikuisten perusopetus on keskitetty Aikuisopistolle, mikä tukee palveluiden yhtenäisyyttä. Toimintaa kehitetään yhteistyössä eri toimialojen ja sidosryhmien kanssa.

Taiteen perusopetus tarjoaa tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää opetusta Opetushallituksen opetussuunnitelmien perusteiden mukaisesti. Opetus antaa valmiuksia itseilmaisuun sekä jatko-opintoihin hakeutumiseen.

Vantaan musiikkiopisto antaa musiikin laajan ja yleisen oppimäärän mukaista opetusta pääasiassa lapsille ja nuorille. Vuosittain opetuksessa on noin 2 000 oppilasta, ja opetustunteja kertyy yli 50 000. Opisto järjestää vuositasolla yli 200 konserttia ja tapahtumaa, jotka tavoittavat lähes 16 000 kävijää. Soiton- ja laulunopiskelijoita on noin 1 200 ja varhaisiän musiikkikasvatuksessa noin 700 lasta. Avoimella osastolla järjestetään maksupalveluperusteista opetusta noin 1 600 tuntia vuodessa. Opisto toimii 15 toimipisteessä, mukaan lukien ruotsinkielinen opetusyksikkö.

Vantaan kuvataidekoulu tarjoaa laajan oppimäärän mukaista kuvataiteen opetusta viidessä toimipisteessä eri puolilla kaupunkia. Oppilaita on noin 850 ja opetustunteja noin 6 600 vuodessa. Lisäksi järjestetään noin 40 viikonloppukurssia, joihin voivat osallistua myös perheet. Kuvataidekoulu on oppilasmäärältään Suomen toiseksi suurin ja tarjoaa matalan kynnyksen osallistumismahdollisuuksia. Opetus tukee itseilmaisua ja valmiuksia hakeutua alan jatko-opintoihin.

Oppilaaksi taiteen perusopetukseen pääsee matalalla kynnyksellä ja tavoitteena on tarjota oppilaspaikka kaikille hakemuksen lähettäneille. Myös vapaaoppilaspaikkoja on mahdollista hakea.

Harrastusten Vantaa järjestää lasten ja nuorten toiveisiin perustuvaa, maksutonta ja laadukasta harrastustoimintaa heti koulupäivän jälkeen kouluissa ja niiden lähellä. Toimintaan osallistuu vuosittain yli 6 000 oppilasta noin 300 harrastusryhmässä. Toiminta on osa valtakunnallista Harrastamisen Suomen mallia.

Harrastustoiminta lisää lasten ja nuorten hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta, ehkäisee yksinäisyyttä ja eriytymistä sekä rakentaa myönteisiä yhteisöjä. Lasten ja nuorten juhlarahaston harrastustuki varmistaa, että kaikilla on mahdollisuus sitoutua mieluiseen pitkäjänteisyyttä edellyttävään harrastukseen taustasta riippumatta.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Painopisteet vuonna 2026:
- Maahanmuuttaja- ja kotoutumiskoulutusten uudelleen organisointi
- Valmistautuminen taiteen perusopetuksen lainsäädäntömuutoksiin
- Saavutettavien harrastuspolkujen muodostaminen ja kuvaaminen
- Tiedolla johtamisen kehittäminen

Uusi kotoutumislaki velvoittaa kuntia järjestämään kotoutumiskoulutusta kasvavaan tarpeeseen. Yhteistyössä työllisyys- ja kotoutumispalveluiden kanssa toteutetaan esimerkiksi yhteiskuntaorientaatiokoulutuksia, jotka edellyttävät aiempaa joustavampia ja yksilöllisempiä toteutusmalleja. Myös suomi toisena kielenä -opetusta kehitetään saavutettavammaksi ja sujuvammaksi eri taitotasot ja elämäntilanteet huomioiden.

Kotouttamistyön koordinointia vahvistetaan, kun uusi palveluesihenkilö aloittaa tehtävässään 2026. Hän vastaa koulutustiimin toiminnan kehittämisestä ja yhteistyön tiivistämisestä työllisyys- ja kotoutumispalveluiden kanssa, tavoitteena entistä yhtenäisempi ja vaikuttavampi kokonaisuus.

Vuonna 2026 valmistaudutaan taiteen perusopetuksen lainsäädäntöuudistukseen, joka tulee voimaan vuonna 2027. Laki selkeyttää järjestämisvastuita erityisesti yksityisten toimijoiden osalta ja tuo lisää joustoa opetuksen toteutukseen. Samalla kehitetään opettajien osaamista: ryhmäopetuksen pedagogiikkaa vahvistetaan ja pyritään entistä parempaan oppilaiden erilaisten taustojen huomioimiseen opetustilanteissa.

Vuonna 2026 kehitetään harrastuspolkuja, jotka tukevat lasten ja nuorten saavutettavaa ja pitkäjänteistä harrastamista. Tavoitteena on, että jokainen löytää mielekkään harrastuksen, jota voi jatkaa eri elämänvaiheissa. Harrastuspolut rakennetaan yhteistyössä koko toimialan sekä varhaiskasvatuksen, koulujen ja vapaa-ajan toimijoiden kanssa. Harrastamista tuetaan Lasten ja nuorten juhlarahaston avulla, mikä mahdollistaa osallistumisen myös pienituloisten perheiden lapsille. Vaikuttavuutta seurataan systemaattisesti ja näkyvyyttä lisätään digitaalisin ratkaisuin, kuten harrastuskalenterin avulla. Hajallaan olevia ratkaisuja kootaan nyt yhtenäiseksi, selkeästi saavutettavaksi kokonaisuudeksi.

Elinikäisen oppimisen palveluiden tiedolla johtamista kehitetään vahvistamalla palvelutarjonnan ja asiakastiedon visualisointia. Visualisointityökalujen, kuten Power BI:n, avulla yhdistetään eri yksiköiden tietojärjestelmien tietoa, jolloin kokonaiskuva palveluiden kattavuudesta ja saavutettavuudesta saadaan esiin havainnollisessa muodossa päätöksenteon tueksi. Kehittämistyö toteutetaan osana vuoden 2026 tiedolla johtamisen ICT-investointeja.

Kansalaisopiston kurssitarjontaa laajennetaan, mikä parantaa saavutettavuutta ja lisää tuloja. Viime vuosina kysyntä on ollut erittäin suurta, jopa yli 9 000 henkilöä on jäänyt jonopaikoille. Erityisesti taideaineet ovat olleet suosittuja. Elinikäistä harrastamista tuetaan kehittämällä matalan kynnyksen toimintaa, kuten kaupunginosakuoroja ja -orkestereita. Huomiota kiinnitetään erityisesti nuoruuden ja aikuisuuden nivelvaiheeseen, jossa harrastaminen usein katkeaa.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuoden 2026 aikana palvelualueen yksiköt osallistuvat Myyrmäen kaupunkikulttuuritalo -hankkeen Oivallusten talon uudisrakennuksen sekä Tikkurilan kulttuuri- ja kirjastotalon peruskorjaushankkeen suunnitteluun. Molemmissa hankkeissa haetaan uudenlaista toimintakulttuuria, jossa yksiköt jakavat tiloja teemojen mukaisesti mahdollistaen tilojen joustavan yhteiskäytön.

Aikuisopisto on mukana myös Osaamiskampushankkeessa, jossa keskeisenä tavoitteena on toimintakulttuurin muutos ja toimialat ylittävä yhteistyö. Uudet tilahankkeet edellyttävät henkilöstön osaamisen kehittämistä, jotta uusi toimintakulttuuri voidaan omaksua ja juurruttaa.

Tikkurilan kirjastotalon peruskorjauksen ajaksi sekä Musiikkiopisto että Aikuisopiston taideopetus siirtyvät väistötiloihin. Tilojen kartoitus ja suunnittelu on käynnissä, ja tavoitteena on löytää kustannustehokkaat ratkaisut, eikä tiloihin tulla tekemään merkittäviä muutostöitä.

Yhteistyötä oppilashuollon ja muiden kouluilla toimivien ammattiryhmien kanssa edelleen vahvistetaan, ja erityistä tukea tarvitsevien lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksien parantamiseen panostetaan entistä määrätietoisemmin. Kulttuurihyvinvoinnin harrastustoiminta juurrutetaan pysyväksi osaksi vaativan erityisen tuen pienryhmien, kuten Paja-, Poli- ja Etappiluokkien, arkea.

Toimintavuoden aikana laaditaan selvitys Harrastusten Vantaan palveluiden toimivuudesta ja kerätystä palautteesta. Prosessia on onnistuttu kehittämään niin, että kuluneella kaudella suurin osa harrastustiloista on voitu varmistaa jo ennen kesälomia, mikä mahdollistaa aiempaa selkeämmän ja oikea-aikaisemman viestinnän myös perheille. Syksyn harrastusohjelma julkaistaan elokuun puolivälin jälkeen, ja harrastukset käynnistyvät syyskuun ensimmäisellä viikolla.

Vantaa on mukana hankehaussa, jossa kehitetään Harrastamisen Suomen mallia laajenemaan toiselle asteelle vuosina 2026–2028. “Harrastamisen 2. askel” -nimisen ESR+-hankkeen hakemus on jätetty yhteistyössä Espoon, Omnian ja Itsenäisyyden juhlarahasto Itlan kanssa.

Kansalaisopisto-opetuksen tarjontaa kehitetään vastaamaan entistä paremmin kuntalaisten tarpeita ja toiveita asiakkaiden antaman palautteen perusteella. Aikuisten perusopetuksen määrällinen ja sisällöllinen kehittäminen jatkuvat. Toimintaa kehitetään mm. Hankerahoituksella. OHOO – Opisto hakee, ohjaa ja osallistaa -hankkeessa luodaan malli, joka ehkäisee syrjäytymistä ja yksinäisyyttä sekä vahvistaa yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia. Älykästä monikielisyyttä aikuisopetukseen (Erasmus+) -hankkeessa kehitetään kieltenopetusta tekoälyn avulla ja rakennetaan eurooppalaisia verkostoja. Tavoitteena on vahvistaa maahanmuuttajien osallisuutta yhteiskuntaan. Työeväitä – suomea ja työelämävalmiuksia -hankkeessa järjestetään opintosetelituella koulutuksia, joissa yhdistyvät suomen kieli ja työelämätaidot. Kohderyhmänä maahanmuuttajat.

Taiteen perusopetus osallistuu myös vuonna 2026 Tikkurilan Teatterikoulun, Vantaan kuvataidekoulun, Vantaan musiikkiopiston, Vantaan sanataidekoulun ja Vantaan Tanssiopiston yhteiseen taiteen perusopetuksen lopputyöfestivaaliin. Tapahtuma järjestettiin ensimmäistä kertaa keväällä 2025, jolloin se sai Opetushallituksen rahoituksen toteutukseen. Vuosittain järjestetään myös Kulttuurikeskus Orvokissa Taidekarnevaali-tapahtuma yhdessä muiden vantaalaisten taiteen perusopetuksen oppilaitosten kanssa, myös keväällä 2026.

Uusia toimintamuotoja kehitetään yhteistyössä eri verkostojen kanssa mm. Moninaista musiikinopetusta taiteen perusopetuksessa –hankkeella (rahoittaja OPH), jolla tähdätään opintojen yksilöllistämisen ja monikulttuurisen osaamisen kasvattamiseen yhteistyössä helsinkiläisen musiikkiopisto Resonaarin kanssa. Musiikkiopiston kansainvälisellä Erasmus+ -hankkeella etsitään toimintamalleja musiikkikasvatuksen toteuttamiseen nopeasti kasvavassa monikulttuurisessa ympäristössä.

Kuvataidekoulu on mukana hankkeissa, joissa tutkitaan sekä uusien teknisten sovellusten hyödyntämistä taiteen tekemisessä että perinteisen suomalaisen punasaven käyttöä keramiikan opetuksessa. Kuviskoodarit 2 -ohjelmointiosaamisen kehittämishanke toteutetaan yhdessä Vihdin ja Keravan kuvataidekoulujen kanssa (rahoittaja OPH). Elokuva kuvataiteen perusopetuksessa -koulutusta toteutetaan yhteistyössä Kuvataidekoulujen liiton, Helsingin ja Vihdin kuvataidekoulujen kanssa. Kuvataidekoulu osallistuu lisäksi Kotimainen savi tutuksi -hankkeen koulutuksiin. Hanketta on tukenut Ornamo-säätiö.

Kuvataidekoulun toimintaan kuuluu taidenäyttelyiden järjestäminen. Keväällä 2025 vuosittainen lopputyönäyttely järjestettiin Galleria K:ssa. Näyttelyyn osallistui 26 nuorta taiteilijaa, jotka ovat saaneet kuvataideopintonsa päätökseen Vantaan kuvataidekoulussa. Myös keväällä 2026 näyttely järjestetään Galleria K:ssa.

Musiikin yleisen oppimäärän opetussuunnitelma otettiin käyttöön 1.8.2024 alkaen. Uuden opetussuunnitelman myötä lisätään saavutettavuutta sekä laajennetaan ja monipuolistetaan tarjontaa. Toiminta on lähtenyt hyvin käyntiin, ja esimerkiksi Lehtikuusen koululle Hakunilaan on perustettu kuorotoimintaa yhteistyössä perusopetuksen kanssa. Kehittämistyötä jatketaan tulevina vuosina.

Taiteen perusopetuksessa jatketaan toimintojen sopeuttamista muun muassa muuttamalla vapautuvia vakansseja vastaamaan toimintaympäristön muutoksiin ja uuden lainsäädännön ja opetussuunnitelman mukanaan tuomiin tarpeisiin. Nämä muutokset ja toiminnan kehittäminen mahdollistavat jatkossa yhä taloudellisemman ja oppilaslähtöisemmän opetustarjonnan.

Henkilöstösuunnitelma

	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Vakituisen henkilöstön lkm	119	119	**120**
Määräaikaisen henkilöstön lkm	139	139	**139**
Henkilöstön kokonaismäärä	258	258	**259**

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

	TP 2023	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Aikuisopisto				
aikuisopiston opiskelijat (kursseille osallistuneet)	41 626	45 531	41 700	**44 000**
opetustuntien kokonaismäärä	51 143	56 304	51 200	**54 000**
kurssien määrä	2 310	2 482	2 350	**2 400**
Maahanmuuttajakoulutuksen opiskelijat	2 017	2 342	2 100	**2 100**
aikuisten perusopetuksen opiskelijat	177	204	230	**230**
Valtion tuntiperusteisen avustuksen osuus budjetista %	57 %	46 %	44 %	**53 %**
oman maksutulon osuus budjetista %	30 %	31 %	22 %	**23 %**
Musiikkiopisto				
Taiteen perusopetuksen oppilaat, musiikkiopisto	1 700	1 913	1 850	**1 900**
Taiteen perusopetuksen tulot (euroa) / asukas, musiikkiopisto *		4,17	3,95	**3,85**
Taiteen perusopetus euroa/asukas, musiikkiopisto *		18,15	19,09	**18,37**
Opetustuntien määrä *		48 156	50 000	**50 400**
Oman maksutulon osuus budjetista %	22	22	22	21
Valtion tuntiperusteisen avustuksen osuus budjetista %	46	47	46	**46**
Tapahtumien kävijämäärä	16 146	16 000	16 000	**16 000**
Kuvataidekoulu				
Taiteen perusopetuksen oppilaat, kuvataidekoulu *		742	750	**750**
Taiteen perusopetuksen tulot (euroa) / asukas, kuvataidekoulu *		1,32	1,26	**1,23**
Taiteen perusopetus euroa/asukas, kuvataidekoulu *		4,66	4,81	**4,57**
Opetustuntien määrä *		6 750	6 834	**6 750**
Oman maksutulon osuus budjetista % *		28 %	28 %	**27 %**
Valtion tuntiperusteisen avustuksen osuus budjetista % *		29 %	27 %	**29 %**

* Seurataan vuodesta 2024 alkaen.

14
KAUPUNKIYMPÄRISTÖ

Määrärahat	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
1000 euroa							
Tulot	276 281	311 095	313 365	**316 660**	327 566	335 391	343 441
Menot	-261 719	-263 803	-283 705	**-287 000**	-295 380	-304 035	-312 974
Toimintakate	14 562	47 292	29 660	**29 660**	32 186	31 356	30 467

Tuloslaskelma	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026
1000 euroa				
Myyntitulot	16 616	17 806	17 891	**17 891**
Maksutulot	21 974	26 750	26 769	**30 064**
Tuet ja avustukset	557	237	307	**307**
Muut tulot	46 262	62 911	67 238	**67 238**
Sisäiset tulot	190 873	203 392	201 161	**201 161**
Tulot yhteensä	**276 281**	**311 095**	**313 365**	**316 660**
Henkilöstömenot	-38 164	-38 945	-39 155	**-39 155**
Asiakaspalvelujen ostot	-32 705	-23 251	-37 251	**-37 251**
Muiden palvelujen ostot	-79 810	-84 364	-79 835	**-83 130**
Sisäisten palvelujen ostot	-1 682	-1 527	-1 888	**-1 888**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-25 958	-26 281	-28 112	**-28 112**
Avustukset	-328	-345	-80	**-80**
Vuokramenot	-54 202	-58 634	-67 519	**-67 519**
Sisäiset tilavuokrat	-28 008	-30 024	-29 252	**-29 252**
Muut menot	-863	-432	-612	**-612**
Menot yhteensä	**-261 719**	**-263 803**	**-283 705**	**-287 000**
Toimintakate	**14 562**	**47 292**	**29 660**	**29 660**
Poistot	-99 482	-101 693	-97 294	**-99 973**
Vyörytykset	-10 403	-11 896	0	**0**
Tilikauden tulos	**-95 323**	**-66 297**	**-67 634**	**-70 313**

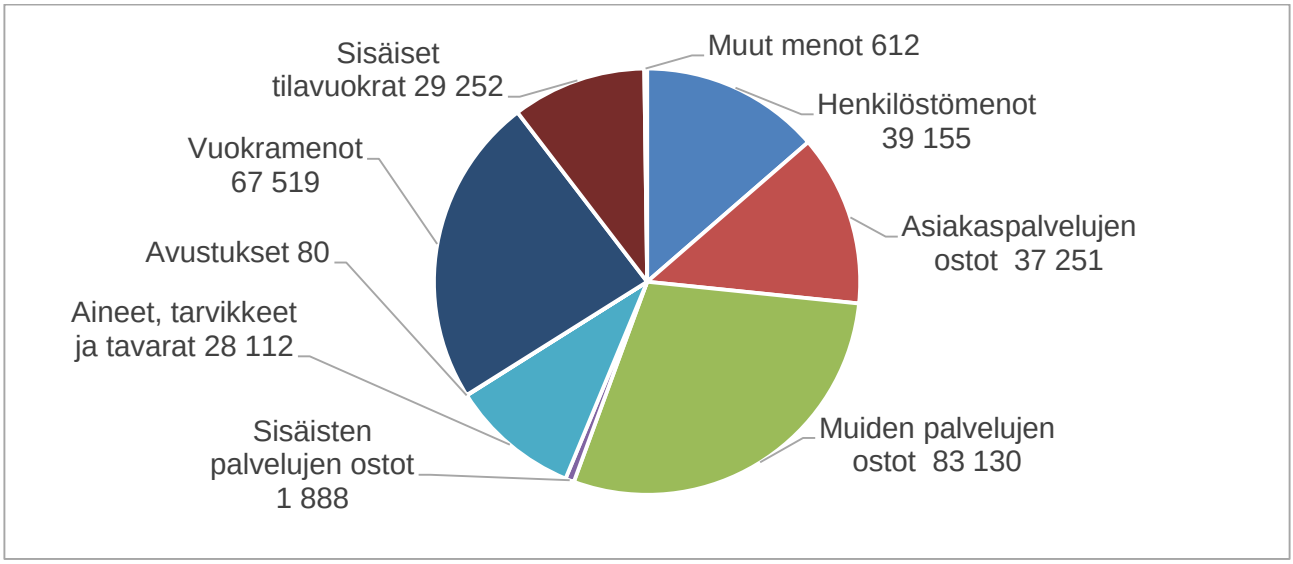

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Kaupunkiympäristön toimiala vastaa kaupunkiympäristölautakunnalle, tämän alaiselle lupajaostolle sekä kaupunkitilalautakunnalle kuuluvien asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta. Kaupunkiympäristön toimialan tehtävänä on edistää Vantaan kestävää kasvua ja kaupunkikehitystä monin tavoin lähtien kaavoituksen, maankäytön, liikenteen ja julkisen kaupunkitilan suunnittelusta sen rakentamiseen, ylläpitoon ja valvontaan saakka. Toimiala vastaa myös ympäristönsuojelusta ja ympäristöterveydenhuollosta, maanhankinnasta ja -luovuttamisesta sekä kaupungin toimitiloista. Kaupunkiympäristön toimialaan kuuluvat katujen ja puistojen, kaupunkirakenteen ja ympäristön sekä kiinteistöjen ja tilojen palvelualueet. Lisäksi toimialalla on yhteiset palvelut, joka vastaa keskitetysti toimialan vastuulla olevista talous- ja hallintopalveluista ja muista tukipalveluista.

Vuosi 2026 aloittaa uuden strategiakauden, jonka keskiössä kaupunkiympäristön toimialan näkökulmasta on kaupungin kestävän kasvun varmistaminen ja alueiden eriytymisen eli segregaation pysäyttäminen. Kaupunkiympäristön toimialan keskeiset keinot segregaation torjumiselle liittyvät monipuoliseen asuntotuotantoon, kohdennettuihin toimitila- ja infrainvestointeihin sekä kaupunkiympäristön viihtyisyyden ja turvallisuuden lisäämiseen.

Viime vuosikymmenen aikana kaupungin toimitila- sekä infrainvestoinnit eivät ole pysyneet asuntotuotannon ja asukasmäärän kasvun mukana eivätkä asunto- ja asukasrakenteen muutokset ole olleet kestävällä pohjalla. Vantaalle on syntynyt alueita, joiden asuntotuotanto ei ole riittävän monipuolista. Tämä kehitys pyritään kääntämään panostamalla suunnitelmallisesti niin omistusasumisen kuin tuetunkin asumisen lisäämiseen, painottaen kunkin alueen tarpeita ja erityispiirteitä nykyistä tasapainoisemman kehityksen varmistamiseksi.

Kaupungin kasvun ja investointien ohjaukseen kehitetään uutta, nykyistä kokonaisvaltaisempaa toimintatapaa, jossa kaikkia kaupungin seitsemää suuraluetta Myyrmäkeä, Kivistöä, Aviapolista, Tikkurilaa, Korsoa, Koivukylää ja Hakunilaa tarkastellaan kokoamalla tilannekuvat alueiden kaavoituksen, rakentamisen, palveluverkon ja investointien tilanteesta sekä väestömuuttujista ja tekemällä alueiden kehittämistä koskevia ratkaisuja tämän kokonaistiedon pohjalta. Uuden toimintamallin valmistelu ja käyttöönottaminen koskettaa kaupungin kaikkia toimialoja, ja kaupunkiympäristön toimialalla kaikkia palvelualueita. Kasvun ja investointien ohjaukseen liittyvät prosessit, yhteistyö ja johtaminen viritetään uudelle taajuudelle, joka tukee kaupungin sisäistä yhteistyötä ja yhteisten tavoitteiden asettamista, synkronoi kaavoitus- ja investointiohjelmat nykyistä vahvemmin yhteen ja tuottaa mielekkäitä ja kustannustehokkaita palvelukokonaisuuksia kuntalaisille.

Vantaan työllisyystilanteen ollessa haastava, kaupunkiin tarvitaan myös lisää työpaikkoja. Kaupunkiympäristön toimiala edistääkin keskeisenä tavoitteenaan työpaikkavaltaisten yritysten lisäämistä ja työpaikkatonttien kaavoitusta. Työpaikkatonttien kysyntä on ollut tasaisempaa kuin asuntorakentamisessa, jossa heikon kysynnän odotetaan vielä jatkuvan. Näyttäisi, että asuntotonttien kysyntä olisi edelleen ensi vuonna verrattain vähäistä ja asuntorakentamishankkeita käynnissä niukasti. Ennustaminen on kuitenkin vaikeaa globaalisti epävakaasta tilanteesta johtuen.

Kaupunkikeskustojen elinvoimaa ja turvallisuutta edistämme vaikuttamalla työpaikkakehitykseen kaavoituksen keinoin sekä kunnostamalla suunnitelmallisesti kaupungin turvallisuuskyselyssä kuntalaisten turvattomimmiksi kokemia asemanseutuja, Myyrmäestä aloittaen.

Vuodesta 2026 tulee ensimmäinen vuosi, kun ratikan rakentamisallianssit ovat toteutusvaiheessa ja ratikkakiskojen ja niihin liittyvien liikennejärjestelyjen rakentaminen näkyy ja kuuluu katukuvassamme useissa kohdissa 19 km pituista raitiotielinjaa. Ratikkareittiä ympäröivän ratikkakaupungin kehittäminen kaavoituksesta tontinluovutukseen, yksityisten investointien mahdollistamiseen ja palveluverkon kehittämiseen saakka jatkavat ratikan rakentamisen rinnalla kaupunkiympäristön toimialan keskeisenä painopisteenä tulevina vuosina.

Kaupunkiympäristön toimialan toiminnan yhteisenä nimittäjänä jatkaa edelleen resurssiviisaus, jonka monipuolisin toimin tähdätään kohti hiilineutraalia Vantaata. Luontopositiivisuus Vantaalla on muuttunut ideologiasta käytännön vaatimuksiksi: kaikissa uusissa asemakaavoissa vaaditaan niiden

luontotyypeille aiheuttaman haitan hyvittämistä ja viherkertoimen tulee täyttyä kaikilla uusilla rakennettavilla tonteilla. Vantaalle lisätään myös luonnonsuojelualueita. Toimenpiteistä huolimatta ilmasto Vantaallakin muuttuu, joten sään ääri-ilmiöihin varaudutaan jo kaupunkisuunnittelusta lähtien.

Toimialan prosesseihin vaikuttavia lakimuutoksia on luvassa yhä vuonna 2026 kun viimeisetkin rakentamislain kohdat, uusi kaavoitusta säätelevä alueidenkäyttölaki sekä uusi eläinlääkintälaki astuvat voimaan.

Toimiala on tasapainottanut talouttaan 8 miljoonaa euroa tasapainottamisohjelman mukaisesti.

Toimialan keskeiset tavoitteet

Toimialan tuloskortilla tuetaan kaupungin pitkän aikavälin strategisia tavoitteita. Toimialan vastuulla olevat keskeiset tavoitteet ovat seuraavat:

- Ohjaamme alueiden asuntotarjontaa ja omistusmuotoja monipuolisempaan suuntaan.
- Rakennamme ratikkaa ja edistämme ratikan mahdollistamaa kaupunkikehitystä.
- Lisäämme työllistävien yritysten ja yhteisöjen määrää Vantaalla.
- Teemme uudesta kasvun ja investointien ohjausmallista yhteisen tavan toimia.
- Vähennämme kasvihuonekaasupäästöjen määrää hiilineutraalisuuden saavuttamiseksi.
- Lisäämme luonnon monimuotoisuutta luontopositiivisuuden saavuttamiseksi.
- Kehitämme kaupunkikeskuksia niiden turvallisuutta, yhteisöllisyyttä ja elinvoimaa edistäen.
- Lisäämme kaupunkivihreää ja lähiluonnon saavutettavuutta.
- Kehitämme sisäistä yhteistyötä ja johtamista.
- Tasapainotamme toimialan taloutta.

Henkilöstösuunnitelma

	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Vakituisen henkilöstön lkm	607	653	**658**
Määräaikaisen henkilöstön lkm	48	71	**68**
Henkilöstön kokonaismäärä	655	724	**726**

14 0 KAUPUNKIYMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Vastuuhenkilö: Tero Anttila

Toimielin: Kaupunkiympäristölautakunta
Puheenjohtaja: Sirkka-Liisa Kähärä

Määrärahat	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
1000 euroa							
Tulot	3 973	6 106	6 236	**6 236**	6 331	6 428	6 527
Menot	-16 286	-17 250	-16 740	**-16 740**	-17 229	-17 734	-18 255
Toimintakate	-12 312	-11 144	-10 504	**-10 504**	-10 897	-11 305	-11 728

Tuloslaskelma	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026
1000 euroa				
Myyntitulot	0	6	6	**6**
Maksutulot	3 457	5 788	5 848	**5 848**
Tuet ja avustukset	326	182	252	**252**
Muut tulot	10	0	0	**0**
Sisäiset tulot	181	130	130	**130**
Tulot yhteensä	**3 973**	**6 106**	**6 236**	**6 236**
Henkilöstömenot	-13 046	-13 679	-13 641	**-13 641**
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	**0**
Muiden palvelujen ostot	-1 679	-2 099	-1 861	**-1 861**
Sisäisten palvelujen ostot	-4	0	-2	**-2**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-137	-222	-226	**-226**
Avustukset	-265	-265	0	**0**
Vuokramenot	-156	-143	-134	**-134**
Sisäiset tilavuokrat	-930	-786	-691	**-691**
Muut menot	-69	-55	-185	**-185**
Menot yhteensä	**-16 286**	**-17 250**	**-16 740**	**-16 740**
Toimintakate	**-12 312**	**-11 144**	**-10 504**	**-10 504**
Poistot	0	0	0	**0**
Vyörytykset	1 629	1 787	0	**0**
Tilikauden tulos	**-10 683**	**-9 356**	**-10 504**	**-10 504**

Toiminnan kuvaus

Kaupunkiympäristölautakunnan alaiseen toimintaan kuuluvat kaupunkiympäristölautakunta, yhteiset palvelut sekä kaupunkirakenne ja ympäristö -palvelualue. Näiden bruttobudjetoitujen yksiköiden tulot ja menot yhteensä ovat valtuustoon nähden sitovia eriä.

14 10
Kaupunkiympäristölautakunta

Määrärahat	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
1000 euroa							
Tulot	0	0	0	**0**	0	0	0
Menot	-183	-175	-182	**-182**	-187	-193	-198
Toimintakate	-183	-175	-182	**-182**	-187	-193	-198

Tuloslaskelma	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026
1000 euroa				
Myyntitulot	0	0	0	**0**
Maksutulot	0	0	0	**0**
Tuet ja avustukset	0	0	0	**0**
Muut tulot	0	0	0	**0**
Sisäiset tulot	0	0	0	**0**
Tulot yhteensä	**0**	**0**	**0**	**0**
Henkilöstömenot	-167	-165	-172	**-172**
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	**0**
Muiden palvelujen ostot	-15	-9	-9	**-9**
Sisäisten palvelujen ostot	0	0	0	**0**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	-1	-1	**-1**
Avustukset	0	0	0	**0**
Vuokramenot	0	0	0	**0**
Sisäiset tilavuokrat	0	0	0	**0**
Muut menot	0	0	0	**0**
Menot yhteensä	**-183**	**-175**	**-182**	**-182**
Toimintakate	**-183**	**-175**	**-182**	**-182**
Poistot	0	0	0	**0**
Vyörytykset	147	148	0	**0**
Tilikauden tulos	**-36**	**-28**	**-182**	**-182**

Toiminnan kuvaus

Kaupunkiympäristölautakunta vastaa muun muassa kaupunkirakenteen kokonaisvaltaisesta kehittämisestä, asema- ja yleiskaavojen valmistelusta sekä ympäristövastuullisuuden edistämisestä. Lautakunnan alainen lupajaosto toimii kunnallisena lupa- ja valvontaviranomaisena rakennuslupa-asioissa sekä ympäristönsuojelu- ja ympäristöterveydenhuoltoasioissa.

Lisäksi kaupunginhallitus on päättänyt viiden kaupunkikeskusten kehittämissuunnitelmien seuranta-ryhmän toiminnan jatkumisesta valtuustokaudella 2026–2029.

14 20
Yhteiset palvelut

Määrärahat	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
1000 euroa							
Tulot	8	0	0	**0**	0	0	0
Menot	-2 516	-2 868	-3 102	**-3 102**	-3 193	-3 286	-3 383
Toimintakate	-2 508	-2 868	-3 102	**-3 102**	-3 193	-3 286	-3 383

Tuloslaskelma	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026
1000 euroa				
Myyntitulot	0	0	0	**0**
Maksutulot	0	0	0	**0**
Tuet ja avustukset	0	0	0	**0**
Muut tulot	7	0	0	**0**
Sisäiset tulot	1	0	0	**0**
Tulot yhteensä	**8**	**0**	**0**	**0**
Henkilöstömenot	-1 849	-2 245	-2 370	**-2 370**
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	**0**
Muiden palvelujen ostot	-324	-427	-363	**-363**
Sisäisten palvelujen ostot	-3	0	0	**0**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-15	-46	-80	**-80**
Avustukset	0	0	0	**0**
Vuokramenot	-96	-24	-24	**-24**
Sisäiset tilavuokrat	-224	-118	-257	**-257**
Muut menot	-6	-9	-8	**-8**
Menot yhteensä	**-2 516**	**-2 868**	**-3 102**	**-3 102**
Toimintakate	**-2 508**	**-2 868**	**-3 102**	**-3 102**
Poistot	0	0	0	**0**
Vyörytykset	2 505	2 845	0	**0**
Tilikauden tulos	**-3**	**-23**	**-3 102**	**-3 102**

Toiminnan kuvaus

Kaupunkiympäristön yhteisiin palveluihin kuuluvat toimialan johto sekä talous- ja hallintopalvelut. Talouspalvelut huolehtivat toimialan aktiivisesta talousohjauksesta sekä kehys-, talousarvio- ja käyttösuunnitelmavalmistelusta. Viestintä- ja vuorovaikutuspalvelut kehittävät, suunnittelevat ja toteuttavat toimialan viestintää ja osallisuustyötä yhteistyössä johdon ja asiantuntijoiden kanssa. Assistenttipalvelut toimivat toimialan johdon tukena asioiden ja toiminnan valmistelussa. Assistenttipalveluiden keskeisiin tehtäviin kuuluu myös palvelualueiden sisäinen asiakaspalvelu sisältäen tuen järjestelmien käyttöön sekä asiakirjahallintoon. Laki- ja valmistelupalvelut tuottavat toimialalle oikeudellisia ja hallinnollisia tukipalveluita. Lisäksi talous- ja hallintopalvelut vastaavat toimialatasoisesta kehittämisestä.

Keskitetyn yksikön keskeiset tavoitteet

Yhteisten palvelujen keskeisenä tavoitteena vuonna 2026 on seuraavan valtuustokauden strategian toimeenpanon koordinointi sekä strategiaa tukevan osaamisen kehittäminen kaupunkiympäristön toimialalla.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Yhteiset palvelut tukee osaltaan toimialan sitovien tavoitteiden suunnittelua ja toteutumista ja on mukana useissa kaupunkitasoisissa hankkeissa.

Henkilöstösuunnitelma

	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Vakituisen henkilöstön lkm	29	34	**36**
Määräaikaisen henkilöstön lkm	2	2	**1**
Henkilöstön kokonaismäärä	31	36	**37**

14 40
Kaupunkirakenne ja ympäristö

Määrärahat	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
1000 euroa							
Tulot	3 966	6 106	6 236	**6 236**	6 331	6 428	6 527
Menot	-13 587	-14 206	-13 456	**-13 456**	-13 849	-14 255	-14 674
Toimintakate	-9 621	-8 100	-7 220	**-7 220**	-7 518	-7 826	-8 147

Tuloslaskelma	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026
1000 euroa				
Myyntitulot	0	6	6	**6**
Maksutulot	3 457	5 788	5 848	**5 848**
Tuet ja avustukset	326	182	252	**252**
Muut tulot	3	0	0	**0**
Sisäiset tulot	180	130	130	**130**
Tulot yhteensä	**3 966**	**6 106**	**6 236**	**6 236**
Henkilöstömenot	-11 030	-11 269	-11 098	**-11 098**
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	**0**
Muiden palvelujen ostot	-1 340	-1 664	-1 489	**-1 489**
Sisäisten palvelujen ostot	-1	0	-2	**-2**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-122	-176	-145	**-145**
Avustukset	-265	-265	0	**0**
Vuokramenot	-59	-120	-110	**-110**
Sisäiset tilavuokrat	-706	-668	-434	**-434**
Muut menot	-63	-46	-177	**-177**
Menot yhteensä	**-13 587**	**-14 206**	**-13 456**	**-13 456**
Toimintakate	**-9 621**	**-8 100**	**-7 220**	**-7 220**
Poistot	0	0	0	**0**
Vyörytykset	-1 023	-1 205	0	**0**
Tilikauden tulos	**-10 644**	**-9 306**	**-7 220**	**-7 220**

Toiminnan kuvaus

Kaupunkirakenne ja ympäristö -palvelualueella on viisi palveluyksikköä, jotka ovat ympäristökeskus, rakennusvalvonta, yleiskaavoitus, asemakaavoitus ja tietopalvelut. Lautakuntarakenteen mukaisesti kaikki palvelualueen toiminta on kaupunkiympäristölautakunnan alaista toimintaa.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Kaupunkirakenne ja ympäristö -palvelualueen tavoitteena on resurssiviisas, toimiva ja elinvoimainen kaupunki sekä kestävä rakentaminen. Toimimme kansainvälisessä ympäristössä, jossa keihäänkärkemme on olla kansainvälisesti kilpailukykyinen lentokenttäkaupunki. Vantaan ratikan rakentamisen käynnistämisen myötä jatkuu myös ratikkakaupungin kehittäminen ja rakentaminen. Merkittävä osa asuinrakentamisesta sijoittuu tulevaisuudessa Vantaan ratikan vaikutuspiiriin. Olemme eturintamassa hiilineutraalin ja vihreän kaupunkirakenteen edistäjinä, kestävässä rakentamisessa, asukasyhteistyön toteuttajina sekä digitaalisten prosessien edelläkävijänä. Kasvun rinnalla vaalimme ympäristön arvoja ja haemme keinoja vahvistaa vantaalaista pientalojen suurkaupunkia.

Ympäristökeskuksen keskeisin tehtävä on huolehtia luotettavasti ja laadukkaasti paikallisista ympäristösuojelun ja ympäristöterveydenhuollon lakisääteisistä lupa- ja valvontatehtävistä. Luvat, ilmoitukset ja lausunnot valmistellaan tavoiteaikataulussa. Lisäksi tehdään tarkastuksia lukuisiin erilaisiin valvontakohteisiin. Samoin osallistutaan aktiivisesti kaupungin ja naapurikuntien yhteistyöhön. Asiakasyhteydenotot hoidetaan mahdollisimman tehokkaasti lainsäädäntöä noudattaen. Ympäristökeskus huolehtii myös kunnan eläinlääkäripalvelujen järjestämisestä sekä eläinsuojelu- ja eläintautivalvonnasta. Vahvistetaan Vantaan- ja Keravanjoen vesistöjen tilaa. Valvotaan ja ohjataan kiinteistöjä sekä edistetään päästöjen hallitsemista.

Rakennusvalvonta vastaa kaupungin alueella tapahtuvan rakentamisen ohjauksesta ja lupamenettelyistä. Edistämme ohjauksen, neuvonnan, lupakäsittelyn ja rakentamisen valvonnan sekä jatkuvan valvonnan avulla terveellisen, turvallisen, ekologisesti kestävän ja viihtyisän rakennetun ympäristön sekä hyvän kaupunkikuvan muodostumista ja ylläpitoa.

Asemakaavoituksen tehtävä on varmistaa maankäytön kehittymisen ja rakentamisen edellytykset kasvavalle ja tiivistyvälle kaupungille. Keskeisiä tavoitteita vuodelle 2026 ovat kestävän kaupunkikehityksen edistäminen, ratikkakaupungin suunnittelu sekä työpaikkojen, palveluiden ja monipuolisten asuntojen tasapainoinen kaavoittaminen. Raidekaupunkia kehitetään kokonaisvaltaisesti tavoitteena hallitusti kasvava, eriytymiskehityksen haasteisiin vastaava, kestävää liikkumista edistävä, sekä viihtyisä ja vetovoimainen kaupunkiympäristö.

Tietopalvelut vastaa kaavoihin liittyvien tietojen sekä asiakirjojen hallinnollisesta päätöskäsittelystä ja prosessien sujuvuudesta. Työvälineet ja tapa toimia digitaalisesti on edistyksellistä valtakunnallisesti. Työ tukee suunnittelua, asukkaiden tiedonsaantia ja vuorovaikutusta. Kaavoitukseen liittyvin paikkatietojen ja seuranta-aineistojen avulla edistetään tiedolla johtamista ja ylläpidetään johtamisessa käytettäviä maankäytön tilannekuvia.

Yleiskaavoituksen tavoitteena on edistää yleiskaava 2020:n toteutumista eri mittakaavoissa siten, että Vantaa kasvaa kestävästi arvojaan vaalien. Yleiskaavoitus osallistuu aktiivisesti seudulliseen maankäytön suunnitteluun ja valmistelee kaupungin lausuntoja seudun hankkeista.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Talouden taantuma ja rakentamisen matalasuhdanne tulevat vaikuttamaan yhä vuonna 2026 palvelualueen toimintaan ja tulokseen. Asuntorakentamisessa kerrostalotyömaiden aloitukset pysyvät yhä alhaisella tasolla ja asemakaavoituksessa hankkeiden viivästyminen puolestaan näkyy osin kaavoitusprosessien kestossa.

Yksityisten asuntokaavojen etenemisessä arvioidaan ilmenevän hitautta. Myöskään kaupungin asuntokaavavarantoa ei ole syytä kasvattaa tietyillä alueilla. Tämä vaikuttaa eritysesti asuntokerrosalan kaavoittamisen aiempaa pienempään tavoitteeseen vuoden 2026 aikana. Monipuolisen asumisen kaavoittamisen ohella erityisen tärkeäksi maankäytön suunnittelun tavoitteeksi on noussut työpaikkakaavoittaminen, jota edistetään sitovien tavoitteiden mukaisesti sekä keskustoissa että työpaikka-alueilla. Myös ratikkakaupungin kehittämisen mahdollistavat asemakaavahankkeet ovat tärkeässä roolissa ja niitä priorisoidaan. Segregaation torjuntaan, resurssiviisauteen, kaavatalouden tarkoituksenmukaiseen arviointiin, rakennetun ympäristön laatuun sekä ilmastonmuutokseen sopeutumiseen panostamme kaikissa töissämme mahdollisuuksien ja kullekin hankkeelle erikseen asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Alueidenkäyttöä, rakentamista ja digitaalisia toimintamalleja koskeva lainsäädännön uudistus etenee ja vaikuttaa asemakaavoituksen työhön ja prosesseihin myös vuonna 2026. Uusi alueidenkäyttölaki tullee voimaan vuoden alussa ja se tuottaa muutoksia asemakaavoituksen ja yleiskaavoituksen prosesseihin, kuten kaavoitusaloitteiden käsittelyyn.

Käynnissä ollut asemakaavoituksen digitaalisten toimintamallien ja prossien kehittäminen jatkuu. Seurantaa ja viestintää kehitetään toiminnan tueksi sekä asukkaiden tiedonsaannin ja osallistumisen helpottamiseksi. Suunnittelutyökaluja ja havainnollistamista monipuolistetaan suunnittelun laadun ja sujuvoittamisen parantamiseksi. Myös toimialan uuden investointien ohjausmallin kehittäminen ja

käyttöönotto jatkuu integroituen entistä syvemmin asemakaavoituksen ohjelmointiin. Uudet alueelliset tilannekuvat ja kehittämisen painopisteet tukevat asemakaavoituksen ohjelmointia.

Yleiskaavoitus tekee aktiivista suunnitteluyhteistyötä naapurikuntien kanssa. Tekeillä ovat mm. Östersundomin osayleiskaava Helsingissä ja Espoon koko kaupungin kattava yleiskaava 2060. Yleiskaavoitus osallistuu myös Uudenmaan liiton VISIO-vaihemaakuntakaavan valmisteluun.

Vantaan kaupunki ja Tuusulan kunta suunnittelevat yhdessä Kiilan Kiertolan kehityskuva -hankkeessa Helsinki-Vantaan lentokentän pohjoispuolelle sijoittuvalle Kiilan–Ruotsinkylän alueelle seututasoisesti merkittävää kiertotalouteen perustuvaa yritysaluetta. Hankkeessa alueelle laaditaan eri skenaariovaihtoehtojen pohjalta maankäytön kehityskuva sekä siihen kytkeytyvä liikenneselvitys alueen liikenneyhteyksien ja -järjestelyiden parantamiseksi.

Rakennusvalvonta edistää kestävää ja sujuvaa rakentamista. MAL-suunnitelman mukainen tavoite on 1 650 asuntoa vuodessa ja pidemmällä aikavälillä 2 720 asuntoa vuodessa. Pientalojen osuus asuntotuotannon aloituksista on 25 prosenttia. Rakennusvalvonta pyrkii toiminnallaan tukemaan tavoitteisiin pääsyä.

Uusi Rakentamislaki astui voimaan 1.1.2025, joltain osin lakimuutokset tulevat voimaan vasta vuonna 2026. Rakentamislain muutostarpeita sekä laki rakennusvalvonnan järjestämisestä ovat valmistelussa. Muutokset edellyttävät edelleen vuonna 2026 toimintaprosessien uudistamista ja korostunutta asiakasneuvonnan tarvetta. Muutosten vaikutusta resurssitarpeeseen on vielä vaikea arvioida. Uusi rakentamislaki edellyttää rakennusjärjestyksen uusimista vuoteen 2027 mennessä. Uudistamistyö on käynnissä ja uusi rakennusjärjestys saadaan voimaan vuoden 2026 aikana.

Rakennusvalvonta on verkostoitunut Suomen suurimpien kaupunkien rakennusvalvontojen kanssa (ns. Topten-toiminta). Tavoitteena on yhtenäiset rakentamista koskevien säädösten ja ohjeiden toimintamallit ja tulkinnat koko maassa. Yhtenäisen toimintamallin luominen vuoden 2026 alusta voimaan tulevalle rakentamisluvan käsittelyaikatakuulle on erityisen keskeistä, varsinkin kun lainkohdan yksityiskohtia tarkentavaa asetusta ei saatane käyttöön.

Rakennusvalvonta osaltaan edistää resurssiviisauden tiekartan toteuttamista ja Hiilineutraali Vantaa 2030 -tavoitteen saavuttamista. Asemakaavoihin ja rakennusjärjestyksen uudistamiseen perustuvissa vihertehokkuuden tavoitetasoissa pyritään rakentamisluvissa 90 prosentin toteumatasoon.

Ympäristökeskus koordinoi resurssiviisauden tiekartan päivitystä tulevalle valtuustokaudelle. Hiilineutraaliustavoitteen osalla päivitetään päästöskenaariot. Luonnon monimuotoisuuden turvaamiselle esitetään uuden luontopositiivisuustavoitteen käyttöönottoa niin kaupunkistrategiassa kuin sitä toteuttavassa resurssiviisauden tiekartassa. Luontopositiivinen Vantaa 2030 -työn käynnistämiseen tullaan palkkaamaan yhdeksi vuodeksi määräaikainen koordinaattori.

Luonnon heikentymättömyyden malli valmistui vuoden 2024 lopussa ja otettiin käyttöön. Ensisijaisesti haittaa luonnolle vältetään. Jos haitan välttäminen se ei ole mahdollista, haitta kompensoidaan luonnonsuojelulain edellyttämällä tavalla.

Uusi eläinlääkintähuoltolaki tulee voimaan 1.1.2026. Vantaan kaupungin tarjoamien eläinlääkäripalveluiden järjestämisvastuu määritellään syksyn 2025 aikana. Järjestämisvastuun ulkopuoliset eli ns. täydentävät palvelut hinnoitellaan vuoden 2026 alusta alkaen markkinaperusteisesti. Järjestämisvastuuseen kuuluvat ja täydentävät palvelut tulee eritellä toisistaan kirjanpidossa. Lisäksi tuki järjestämisvastuuseen kuuluvista eläinlääkäripalveluista raportoidaan Euroopan unionin valtiontukisääntöjen mukaisesti.

Henkilöstösuunnitelma

	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Vakituisen henkilöstön lkm	145	146	**147**
Määräaikaisen henkilöstön lkm	8	12	**7**
Henkilöstön kokonaismäärä	153	158	**154**

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

	TP 2023	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Hyväksytyt asemakaavat kpl	28	16	30	**20**
Uusi asuntokerrosala k-m²	151 486	197 954	247 300	**170 000**
Poikkeamispäätökset	39	40	40	**40**
Kaikkien rakennuslupien kokonaisala, m²	272 737	129 497	240 000	**180 000**
Aloitetut asunnot	647	395	2 000	**800**
Aloitetut rakennukset, kpl	349	325	350	**350**
Luvat ja ilmoitukset (ympäristöterveydenhuolto)	464	449	350	**400**
Tarkastusten määrä (ympäristöterveydenhuolto)	1 744	1 704	1 800	**1 800**
Eläinlääkärin potilaat	6 174	6 743	6 000	**6 500**
Ympäristöluvat, -ilmoitukset ja rekisteröinnit	131	106	135	**135**

14 5 KAUPUNKITILALAUTAKUNTA

Vastuuhenkilö: Tero Anttila

Toimielin: Kaupunkitilalautakunta
Puheenjohtaja: Mari Hynninen

Määrärahat	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
1000 euroa							
Kaupunkitilalautakunta							
Tulot	272 308	304 989	307 129	**310 424**	321 235	328 963	336 914
Menot	-245 433	-246 554	-266 965	**-270 260**	-278 152	-286 301	-294 719
Toimintakate	26 875	58 435	40 164	**40 164**	43 083	42 661	42 196
Kaupunkitilalautakunta bruttoyksiköt ilman joukkoliikennettä							
Tulot	45 979	61 730	62 480	**65 775**	70 068	71 077	72 100
Menot	-80 227	-76 769	-78 210	**-78 210**	-80 494	-82 852	-85 288
Toimintakate	-34 248	-15 039	-15 730	**-12 435**	-10 426	-11 776	-13 188

Tuloslaskelma	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026
1000 euroa				
Myyntitulot	4 315	5 846	5 931	**5 931**
Maksutulot	18 517	20 962	20 921	**24 216**
Tuet ja avustukset	199	55	55	**55**
Muut tulot	22 383	34 412	35 112	**35 112**
Sisäiset tulot	565	456	462	**462**
Tulot yhteensä	**45 979**	**61 730**	**62 480**	**65 775**
Henkilöstömenot	-23 416	-23 476	-23 695	**-23 695**
Asiakaspalvelujen ostot	-541	-551	-551	**-551**
Muiden palvelujen ostot	-43 949	-40 670	-42 210	**-42 210**
Sisäisten palvelujen ostot	-460	-446	-805	**-805**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 162	-5 197	-5 148	**-5 148**
Avustukset	-63	-80	-80	**-80**
Vuokramenot	-3 267	-2 571	-2 571	**-2 571**
Sisäiset tilavuokrat	-3 281	-3 724	-3 071	**-3 071**
Muut menot	-88	-52	-79	**-79**
Menot yhteensä	**-80 227**	**-76 769**	**-78 210**	**-78 210**
Toimintakate	**-34 248**	**-15 039**	**-15 730**	**-12 435**
Poistot	-48 372	-48 583	-42 112	**-44 716**
Vyörytykset	-5 290	-6 042	0	**0**
Tilikauden tulos	**-87 910**	**-69 664**	**-57 842**	**-57 151**

Toiminnan kuvaus

Kaupunkitilalautakunnan alaiseen toimintaan kuuluvat kaupunkitilalautakunta, kadut ja puistot -palvelualue sekä kiinteistöt ja tilat -palvelualue. Näiden bruttobudjetoitujen yksiköiden tulot ja menot yhteensä ovat valtuustoon nähden sitovia eriä. Lisäksi joukkoliikenne on valtuuston nähden erikseen sitova bruttobudjetoitu yksikkö. Erikseen sitovina nettobudjetoituina yksiköinä toimivat kiinteistöt ja tilat -palvelualueen nettoyksiköt sekä varikko. Nettobudjetoitujen yksiköiden sitovuustaso valtuustoon nähden on toimintakate.

14 60
Kaupunkitilalautakunta

Määrärahat	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
1000 euroa							
Tulot	0	0	0	**0**	0	0	0
Menot	-72	-88	-92	**-92**	-95	-97	-100
Toimintakate	-72	-88	-92	**-92**	-95	-97	-100

Tuloslaskelma	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026
1000 euroa				
Myyntitulot	0	0	0	**0**
Maksutulot	0	0	0	**0**
Tuet ja avustukset	0	0	0	**0**
Muut tulot	0	0	0	**0**
Sisäiset tulot	0	0	0	**0**
Tulot yhteensä	**0**	**0**	**0**	**0**
Henkilöstömenot	-60	-72	-76	**-76**
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	**0**
Muiden palvelujen ostot	-11	-14	-13	**-13**
Sisäisten palvelujen ostot	0	0	0	**0**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	-1	-1	**-1**
Avustukset	0	0	0	**0**
Vuokramenot	0	-1	-1	**-1**
Sisäiset tilavuokrat	0	0	0	**0**
Muut menot	0	0	0	**0**
Menot yhteensä	**-72**	**-88**	**-92**	**-92**
Toimintakate	**-72**	**-88**	**-92**	**-92**
Poistot	0	0	0	**0**
Vyörytykset	66	88	0	**0**
Tilikauden tulos	**-6**	**0**	**-92**	**-92**

Toiminnan kuvaus

Kaupunkitilalautakunta vastaa muun muassa kaupungin rakennetun ja rakentamattoman kiinteistöomaisuuden kehittämisestä ja hallinnoinnista, maa- ja asuntopolitiikan kehittämisestä ja toteuttamisesta, kaupungille kuuluvien asumisasioiden valmistelusta, toimitilajohtamisesta sekä toimitilojen hallinnoinnista ja ylläpidosta. Lisäksi lautakunta vastaa liikenteen ja yhdyskuntatekniikan kehittämisestä, julkisen kaupunkitilan hallinnasta ja hoidosta, liikenneturvallisuustyöstä sekä kaupungin varikkotoiminnan järjestämisestä.

14 50
Kadut ja puistot

Määrärahat	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
1000 euroa							
Tulot	23 865	27 434	27 684	**30 979**	31 448	31 923	32 407
Menot	-50 292	-45 198	-44 994	**-44 994**	-46 308	-47 665	-49 066
Toimintakate	-26 427	-17 764	-17 310	**-14 015**	-14 860	-15 741	-16 659

Tuloslaskelma	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026
1000 euroa				
Myyntitulot	3 859	5 440	5 440	**5 440**
Maksutulot	17 720	19 859	19 909	**23 204**
Tuet ja avustukset	191	55	55	**55**
Muut tulot	1 703	1 800	2 000	**2 000**
Sisäiset tulot	392	280	280	**280**
Tulot yhteensä	**23 865**	**27 434**	**27 684**	**30 979**
Henkilöstömenot	-12 955	-12 360	-12 823	**-12 823**
Asiakaspalvelujen ostot	-541	-551	-551	**-551**
Muiden palvelujen ostot	-27 580	-23 228	-22 997	**-22 997**
Sisäisten palvelujen ostot	-227	-201	-260	**-260**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 458	-3 665	-3 647	**-3 647**
Avustukset	-63	-80	-80	**-80**
Vuokramenot	-2 760	-2 054	-2 054	**-2 054**
Sisäiset tilavuokrat	-2 664	-3 044	-2 569	**-2 569**
Muut menot	-45	-15	-15	**-15**
Menot yhteensä	**-50 292**	**-45 198**	**-44 994**	**-44 994**
Toimintakate	**-26 427**	**-17 764**	**-17 310**	**-14 015**
Poistot	-47 969	-48 340	-41 803	**-44 318**
Vyörytykset	-3 275	-3 763	0	**0**
Tilikauden tulos	**-77 671**	**-69 866**	**-59 113**	**-58 333**

Toiminnan kuvaus

Katujen ja puistojen palvelualue (Kapu) vastaa kaupungin yleisten alueiden eli katujen, torien ja puistojen suunnittelusta, rakentamisesta, kunnossapidosta, niitä koskevasta lupakäsittelystä, pysäköinninvalvonnasta sekä kaupungin keskitetystä ajoneuvohallinnasta. Palvelualueeseen kuuluvat myös kaupungin omistamat maatilat ja metsäalueet.

Palvelualue suunnittelee tai suunnitteluttaa investoinnit, laatii vuosittaiset rakentamisohjelmat sekä valmistelee maankäyttösopimuksia. Investoinnit ja kunnossapitotyöt toteutetaan omalla henkilöstöllä tai teetetään ulkopuolisilla palveluntuottajilla monituottajamallin mukaisesti. Vesihuolto suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä HSY:n kanssa sopimusperusteisesti, ja HSL:n kanssa tehdään jatkuvaa valmisteluyhteistyötä joukkoliikenneasioissa.

Palvelualueeseen kuuluu yhtenä yksikkönä myös Ratikka, joka suunnittelee ja rakennuttaa Vantaan ratikkaa. Liikennöinti ratikalla pyritään aloittamaan vuonna 2029.

Palvelualueelle myönnetty investointibudjetti on noin 45 milj. euroa ja kunnossapidon käyttötalouden budjetti noin 25 milj. euroa. Maarakennuskustannukset sekä rakennusmateriaalien hinnat ovat lähivuosina nousseet ja pysyneet korkeina. Tämä on lisännyt mm. rakennus- ja päällystyskustannuksia sekä pienentänyt korjaus- ja paikkauskohteiden laajuutta.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

- Vantaan ratikka-allianssien toteutusvaiheen ensimmäinen vuosi ohjaa priorisointia kaikessa toiminnassa.
- MATTI kapun hankemallin käyttöönotto sekä toimintamallien yhtenäistäminen ja tehostaminen myös kunnossapitoon.
- Osallistuminen turvallisuussuunnitelman ja sukupuolitietoisen budjetoinnin toimenpiteisiin: Asemaseutujen turvallisuuden parantaminen valikoiduilla asemilla.
- Resurssiviisauden tiekartan toteuttaminen ja resurssiviisaiden ratkaisujen aktiivinen etsiminen.
- Omaisuudenhallinnan kehittäminen ja uuden vastuualueen perustaminen.
- Rakentamattomien ja rakennettujen yleisten alueiden hoidon ja kunnossapidon toteuttaminen.

Vantaan kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 22.5.2023 Vantaan ratikan rakentamisesta. Päätöksen ehtona oli valtion sitoutuminen investointikustannuksiin MAL-sopimuksen allekirjoittamisen yhteydessä. Ratikka toteutetaan allianssimallilla ja Vantaan ohella tilaajia ovat myös HSY ja Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy. Ratikka-allianssin toteutusvaihe työllistää merkittävästi paitsi ratikan palveluyksikön omaa henkilöstöä, myös katujen ja puistojen palvelualueen linjaorganisaatiota, erityisesti liikenne- ja kadunsuunnittelua sekä lupapalveluita. Allianssien onnistuminen edellyttää myös tilaajaosapuolelta nopeaa reagointia ja kyvykkyyttä toimia allianssihengessä, mikä vaati tilaajan omien hyväksymisprosessien kehittämistä ja resursointia. Ratikan etenemistä vahvistetaan tarpeen mukaan pääsääntöisesti määräaikaisen henkilöstön avulla.

Katujen ja puistojen palvelualue edistää Vantaan hiilineutraalisuus- ja luontopositiivisuustavoitteita omalta osaltaan kehittämällä kestävien liikennemuotojen olosuhteita, monipuolistamalla lähiliikuntaja virkistysmahdollisuuksia sekä vähentämällä kaupungin infrarakentamisessa syntyviä CO2-päästöjä mm. rakentamisessa syntyvien massojen koordinoinnilla ja ympäristöystävällisemmillä materiaalivalinnoilla mahdollisuuksien mukaan. Käytännössä ympäristöystävällisten valintojen suosimista rajoittavat monet tekijät kuten suunnitteluun käytettävä aikataulu, hankintatekniset rajoitteet, uusien materiaalien vähäiset kokemukset (mm. kulutuskestävyys) sekä taloudelliset reunaehdot. Omassa toiminnassa sekä urakoinnissa noudatetaan valtakunnallisessa Green Deal -sopimuksessa sovittuja ajoneuvojen ja työkoneiden päästötavoitteita.

Resurssiviisaamman ja vähähiilisimmän rakentamisen ratkaisuja (materiaalit, menetelmät, suunnittelu, kilpailutus) ja rakennusmateriaaleja etsitään aktiivisesti ja kehitetään samalla asiantuntijoiden osaamista. Keihäänkärkenä uusien mahdollisuuksien kartoittamisessa toimii ratikkahanke. Myös maa- ja metsätiloilla on tärkeä rooli mm. hiilinielujen kehittämisessä sekä luonnon monimuotoisuuden edistämisessä.

Luontokatoa pyritään hillitsemään mm. vähentämällä ja myöhentämällä pientareiden ja niittyjen niittoja. Myös luontokompensaatiota edistetään erityisesti ratikkahankkeen yhteydessä. Katupuiden pitkäikäisyys ja hyvinvointi halutaan varmistaa huolellisella suunnittelulla, laadukkaalla kunnossapidolla sekä riittävällä valvonnalla. Tähän haasteeseen vastataan kaupungin ensimmäisellä virallisella katupuulinjauksella, joka hyväksyttiin kaupunkitilalautakunnassa elokuussa 2025.

Liikkumista kehitetään monipuolisesti kaikkien kulkumuotojen osalta tiiviissä yhteistyössä koko toimijakentän (valtio, Helsingin seutu, kaupunki, yritykset, liikkujat) kanssa. Pyöräilyä edistetään rakentamalla pyöräilyn laatukäytäviä sekä kehittämällä pyöräpysäköintiä ja kaupunkipyöräjärjestelmää seudullisessa yhteistyössä. Kaupunkipyöräjärjestelmän toteutus perustuu budjetin ja seudullisen yhteistyön mahdollisuuksiin, ja toimenpiteiden vaikuttavuutta arvioidaan vuosittain. Keskusta-alueiden suunnittelussa korostuu liikkumismuotona erityisesti jalankulku ja pysäköintiin käytettävän rajallisen tilan käyttäminen tehokkaasti. Vähäpäästöistä liikennettä edistetään mm. edesauttamalla henkilöautojen latauspisteiden rakentamista sekä kilpailuttamalla valikoiduille yleisille alueille julkista latausta.

Kaupungin oma kalusto käyttää polttoaineena mahdollisuuksien mukaan biodieseliä. Työautoiksi hankitaan pääasiassa sähköautoja. HSL bussiliikenteen tarvitsemaa latausinfraa toteutetaan tarvittaessa yhteistyössä HSL:n kanssa.

Palvelualue seuraa uusien mikroliikkumispalvelujen kuten kaupallisten sähköpotkulautojen kehittymistä edelleen yhdessä toimijoiden ja muiden kaupunkien kanssa. Viimeaikaiset sähköpotkulautaonnettomuudet antavat aihetta tarkastella sähköpotkulautojen turvallisuutta aiempaa suuremmalla vakavuudella. Uuden mikroliikkumislain myötä Vantaalla otetaan käyttöön mikroliikkumislupakäytäntö kaudelle 2026, millä säädellään käyttöä turvallisuusperusteisesti.

Kadut ja puistot toteuttaa Vantaan osallistuvan budjetoinnin äänestyksen voittaneita hankkeita omalta osaltaan pääosin vuoden 2025 aikana. Näitä ovat mm. erilaiset istutukset, kausivalot, opasteet ja uudet roskikset. Osaa kohteista ei saada valmiiksi kuluvan vuoden aikana, joten niiden toteutus jatkuu vielä vuoden 2026 aikana. Myönteisen erityiskohtelun ohjelmaa uudistetaan vuodesta 2026 alkaen siten, että se sisältyy eriytymisen ehkäisyn tiekarttaan (ERKKO).

Kadut ja puistot osallistuvat Vantaan uuden turvallisuussuunnitelman 2026–2029 laatimiseen vastuullaan erityisesti liikkumisen turvallisuus, johon liittyvät liikenneympäristön ja joukkoliikenteen turvallisuus sekä asenteet ja osallistaminen. Liikenneturvallisuutta parannetaan esimerkiksi vaikuttamalla ajonopeuksiin sekä etenkin kävelijöiden kadun ylitysten turvallisuuteen.

Joukkoliikenteen turvallisuuden kannalta olennaista on koko matkaketjun turvallisuus: liikennevälineet, asemat, terminaalit ja kadut. Joukkoliikenteen turvallisuuden kehittäminen edellyttää tiivistä yhteistyötä Vantaan joukkoliikenteen eri toimijoiden kuten HSL ja Väylävirasto kesken. Kaupunki valitsi vuonna 2025 tehdyn kyselytutkimuksen perusteella kohdistaa kehittämistoimia Myyrmäen, Kivistön ja Koivukylän asemille. Asemanseutujen turvallisuuden parantaminen on myös kaupunkiympäristön toimialan sukupuolitietoisen budjetoinnin hanke. Ensimmäisinä kohteina ovat Myyrmäki ja Koivukylä.

Pysäköinninvalvonnan resursseja lisätään ensi vuodesta alkaen kahdella pysäköinnintarkastajalla. Lisäresurssien avulla edistetään liikenteen turvallisuutta ja sujuvuutta sekä varmistetaan pysäköintimahdollisuudet tiiviillä kaupunkialueilla.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

- Infran omaisuudenhallinnan tehostaminen
- MATTI-vision toteuttaminen

Palvelualue hyödyntää kumppanuuksia ja palvelut tuotetaan edelleen kustannustehokkaasti omaa työtä ja ostopalveluita yhdistäen. Asukkaat, työntekijät ja erilaiset sidosryhmät pyritään aktivoimaan mukaan suunnittelemaan, tekemään ja arvioimaan yhteisiä asioita.

Rakentamisen palveluyksikköön perustettua omaisuudenhallinnan vastuualueen toimintaa kehitetään. Vastuualue vastaa MATTI-toiminnanohjausjärjestelmän kehittämisestä sekä mm. MATTI-järjestelmään kerätyn infran ominaisuustietojen rikastamisesta ja tiedon hyödyntämisestä mm. ohjelmointiprosesseissa. Tavoitteena on tehostaa julkisen kaupunkitilan omaisuudenhallintaa ISO 55000 -standardien mukaisesti sekä kehittää investointiohjelman tekoa. Vastuualueen tehtäviin kuuluu mm. katujen ja puistojen palvelualueen rakennetun ympäristön omaisuuden elinkaaren hallinta ja omaisuustiedon ylläpidon koordinointi sekä MATTI-toiminnanohjausjärjestelmän käytön edistäminen sekä kehitystiimin toiminnan koordinointi.

Kaupungin investointimäärärahat ja palvelualueen suunnitteluttamis- ja rakennuttamisresurssit pysyvät lähivuosina hyvin rajallisina, mutta omaisuudenhallintasuunnitelmaan perustuvalla pitkäjänteisellä toteutusohjelmalla ja Matista saatavalla ajantasaisella tiedolla on mahdollista hillitä katujen ja puistojen korjausvelan kasvua ja paremmin perustella tulevaisuuden määräraha- ja resurssitarpeita.

Henkilöstösuunnitelma

	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Vakituisen henkilöstön lkm	255	277	**277**
Määräaikaisen henkilöstön lkm	26	50	**53**
Henkilöstön kokonaismäärä	281	327	**330**

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

	TP 2023	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Liikenneväylien ylläpito €/m^2	2,20	2,40	2,20	**2,45**
Rakennetun katuvihreän ylläpito (€/m^2)	0,35	0,40	0,35	**0,45**
Rakennetun puiston (R-luokka) kunnossapito €/m^2	0,65	0,65	0,65	**0,65**
Maanläjitysalueille tuodut kuormat (kpl/a)	49 274	31 200	50 000	**45 000**
Korjausvelka 75 % (t€)	250 000	300 000	250 000	**310 000**

14 51
Joukkoliikenne

Määrärahat	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
1000 euroa							
Tulot	12 298	11 954	11 954	**11 954**	12 133	12 315	12 500
Menot	-58 568	-55 900	-63 605	**-66 900**	-68 853	-70 871	-72 954
Toimintakate	-46 270	-43 946	-51 651	**-54 946**	-56 720	-58 556	-60 454

Tuloslaskelma	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026
1000 euroa				
Myyntitulot	12 298	11 954	11 954	**11 954**
Maksutulot	0	0	0	**0**
Tuet ja avustukset	0	0	0	**0**
Muut tulot	0	0	0	**0**
Sisäiset tulot	0	0	0	**0**
Tulot yhteensä	**12 298**	**11 954**	**11 954**	**11 954**
Henkilöstömenot	0	0	0	**0**
Asiakaspalvelujen ostot	-32 164	-22 700	-36 700	**-36 700**
Muiden palvelujen ostot	-26 404	-33 200	-26 905	**-30 200**
Sisäisten palvelujen ostot	0	0	0	**0**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	**0**
Avustukset	0	0	0	**0**
Vuokramenot	0	0	0	**0**
Sisäiset tilavuokrat	0	0	0	**0**
Muut menot	0	0	0	**0**
Menot yhteensä	**-58 568**	**-55 900**	**-63 605**	**-66 900**
Toimintakate	**-46 270**	**-43 946**	**-51 651**	**-54 946**
Poistot	0	0	0	**0**
Vyörytykset	0	0	0	**0**
Tilikauden tulos	**-46 270**	**-43 946**	**-51 651**	**-54 946**

Toiminnan kuvaus

Korona-pandemian arvioidaan muuttaneen matkustamista pysyvästi mikä näkyy erityisesti työmatkaliikenteessä ja ruuhka-aikojen matkustusmäärissä. Vuoden 2025 lipputulojen HSL ennustaa olevan 390 milj. euroa ja matkustajamääräennuste on 380 miljoonaa nousua. Vuonna 2026 HSL tavoittelee talous- ja toimintasuunnitelmassaan 419,7 milj. euron lipputuloja ja 390 miljoonaa nousua. Vuonna 2019 lipputulot olivat 383 milj. euroa ja matkustajamäärä 397 miljoonaa nousua.

HSL:n talousarvioennusteen mukaan Vantaan osuus lipputuloista vuonna 2026 on 65,8 milj. euroa. HSL:n kustannusarvio on 989,5 milj. euroa, Vantaan osuus on arvioitu 136,4 milj. euroksi. HSL:n arvioidaan saavan tukia 4,0 milj. euroa, josta Vantaan osuus on 0,9 milj. euroa. HSL arvioi, että vuoden 2025 lopussa HSL-kuntien yhteenlaskettua HSL-ylijäämää on kertynyt 11,9 milj. euroa, josta Vantaan osuus on 3,2 milj. euroa. Talousarvioesityksessä HSL esittää, että Vantaan kertyneet ylijäämät käytetään vuonna 2026. HSL:n arvioidaan laskuttavan vuonna 2026 Vantaalta noin 66,5 milj. euroa, joka ylittää Vantaan joukkoliikennebudjetin. Loput kulut katetaan lipunmyyntituloilla ja avustuksilla. Vantaa on antanut HSL:n 2026–2028 talousarvioesityksestä erillisen lausunnon elokuussa 2025.

Vantaa on myötämielinen joukkoliikenteen kehittämiseen, mutta kehittämisen tulee tapahtua HSL:n, kuntien, kuntalaisten ja yritysten välisessä yhteistyössä.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Katujen ja puistojen palvelualue edistää kestävää liikkumista ja resurssiviisautta osana hiilineutraalin kaupungin tavoittelua. Joukkoliikenteen kehittäminen ja matkustajamäärän lisääminen taloudellisten reunaehtojen puitteissa edistävät tavoitteita. Vantaa edistää HSL:n sähköbussistrategian mukaisia tavoitteita omalta osaltaan. Sähköbussien määrä kasvaa kilpailutusten myötä ja kaupunki huolehtii tarvittavien latausjärjestelmien toteuttamisesta bussiterminaaleihin.

Ympäristötavoitteiden lisäksi toimiva joukkoliikenne mahdollistaa sujuvan liikkumisen myös niille, joille auton käyttö ei ole mahdollista eli joukkoliikenne on keskeinen liikkumisen tasa-arvon parantaja. Vantaa toivoo HSL:n luovan mittariston, jonka avulla voidaan seurata tasa-arvon edistymistä joukkoliikenteessä niin iän, sukupuolen kuin asuinalueen perusteella. Mittariston avulla pyritään myös parantamaan joukkoliikenteen kannattavuutta sekä tarjoamaan linjoja, jotka vastaavat paremmin vantaalaisten liikkumistarpeita.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Koronapandemia heikensi voimakkaasti joukkoliikenteen käyttöä ja siten lipputuloja, edellyttäen sopeutustoimia linjastotarjonnassa. Joukkoliikennetarjonta pidettiin kuitenkin hyvällä tasolla liikkumistarpeiden turvaamiseksi ja strategisena tavoitteena vuodelle 2025 oli saada matkustajamäärät 400 miljoonan nousun tasolle. Todennäköisesti strateginen tavoite ei toteudu. Matkustajamäärät 2025 ovat noin 5 prosenttia pienempiä kuin 2019, mutta eri linjojen ja kuntien matkustajamäärät ovat toipuneet eri tahtiin. Lisäksi Raide-Jokeri -pikaraitiotien liikennöinnin aloittaminen on vaikuttanut muiden matkustusmuotojen matkustajamääriin.

Viime vuosina Vantaan joukkoliikenteeseen on aiheutunut suuria muutoksia mm. uusien linjastosuunnitelmien mukaisten runkolinjojen liikennöinnin myötä. Koronapandemian uskotaan muuttaneen pysyvästi työntekoa ja siten matkustuskäyttäytymistä. Etätöiden lisääntyessä ruuhkahuippujen madaltuminen mahdollistaa tehokkaamman joukkoliikenteen suunnittelun. Toisaalta vapaa-ajan matkojen merkityksen kasvu edellyttää joukkoliikenteeltä parempaa palvelutasoa ja monipuolisuutta myös iltaisin ja viikonloppuisin. Linjastomuutosten vaikutuksia, asiakaskokemuksen muutoksia ja liikenteen toimivuuden kehittymistä seurataan tarkasti yhteistyössä HSL:n kanssa.

Joukkoliikenteen osalta korostuu yhä enemmän matkaketjuajattelu. Erityisesti runkolinjojen pysäkkien laatutasoa parannetaan ja niille lisätään runkolukittavia pyörätelineitä helpottamaan pyöräilyn ja joukkoliikenteen yhdistämistä.

Vuokrattavat sähköpotkulaudat ovat yleistyneet Vantaalla. Sähköpotkulautojen käyttöä, pysäköintiä ja ohjeistuksia kehitetään yhteistyössä valtion, pääkaupunkiseudun kuntien, yritysten ja asukkaiden kanssa, jotta sähköpotkulautojen aiheuttamia onnettomuuksia, vaaratilanteita ja haittoja saadaan vähennettyä.

Ratikan rakentamisen aikaiset vaikutukset joukkoliikenteeseen pidetään mahdollisimman vähäisinä ja vaikutuksia seurataan rakentamisen aikana. Muutokset joukkoliikenteessä suunnitellaan hyvissä ajoin, muutoksista tiedotetaan laaja-alaisesti sekä muutokset linjojen liikennöinnissä ja aikatauluissa ajoitetaan yhteen suurten aikataulumuutosten, kuten kesä- ja talviaikataulumuutosten, kanssa. Valmistuessaan ratikka paran-taa paitsi joukkoliikenteen esteettömyyttä ja laatua myös sen varren kävelyn ja pyöräliikenteen olosuhteita.

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

	TP 2023	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Joukkoliikenteen matkustajamäärä (nousua/arkivrk)	133 218	146 406	140 000	**155 000**

14 52
Varikko

Määrärahat	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
1000 euroa							
Tulot	7 083	6 047	6 047	**6 047**	6 210	6 378	6 551
Menot	-6 253	-5 648	-5 653	**-5 653**	-5 818	-5 989	-6 165
Toimintakate	830	399	394	**394**	392	390	387

Tuloslaskelma	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026
1000 euroa				
Myyntitulot	0	0	0	**0**
Maksutulot	0	0	0	**0**
Tuet ja avustukset	0	0	0	**0**
Muut tulot	1 161	955	955	**955**
Sisäiset tulot	5 921	5 092	5 092	**5 092**
Tulot yhteensä	**7 083**	**6 047**	**6 047**	**6 047**
Henkilöstömenot	-733	-741	-740	**-740**
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	**0**
Muiden palvelujen ostot	-1 095	-930	-929	**-929**
Sisäisten palvelujen ostot	-742	-600	-600	**-600**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 759	-1 459	-1 459	**-1 459**
Avustukset	0	0	0	**0**
Vuokramenot	-1 352	-1 302	-1 302	**-1 302**
Sisäiset tilavuokrat	-433	-496	-502	**-502**
Muut menot	-138	-120	-120	**-120**
Menot yhteensä	**-6 253**	**-5 648**	**-5 653**	**-5 653**
Toimintakate	**830**	**399**	**394**	**394**
Poistot	-1 554	-1 235	-1 358	**-1 358**
Vyörytykset	-377	-432	0	**0**
Tilikauden tulos	**-1 101**	**-1 268**	**-964**	**-964**

Toiminnan kuvaus

Varikko on osa kaupunkiympäristön toimialaan kuuluvaa katujen ja puistojen palvelualuetta, joka kaupungin sisäisenä nettobudjetoituna palveluyksikkönä tuottaa ajoneuvo- ja konepalveluja kaupungin sisäisiin tarpeisiin kaikille toimialoille. Henkilö-, paketti- ja kevytkuorma-autot hankitaan leasingrahoituksella, mikä mahdollistaa kaluston keski-iän pitämisen taloudellisesti tarkoituksenmukaisena. Erikois- ja raskaskalusto hankitaan pääsääntöisesti investointivaroin. Korjaamotoiminnassa keskitytään työkoneiden ja raskaan kaluston akuuttikorjauksiin sekä lisälaitteiden ja sesonkikoneiden kausihuoltoon ja korjauksiin.

Puhtaiden ajoneuvojen direktiivin kansallinen lainsäädäntö astui voimaan elokuussa 2021. Lain tarkoituksena on lisätä nolla- ja vähäpäästöisten ajoneuvojen osuutta ajoneuvo- ja kuljetuspalveluhankinnoissa. Kaupunki on myös liittynyt Päästöttömät työmaat - Green Deal -sopimukseen, jonka tavoitteena on vähentää työmailla syntyviä päästöjä lisäämällä vähäpäästöisten työkoneiden osuutta omajohtoisessa rakentamisessa ja kunnossapitotöissä sekä kilpailutetuissa rakennusurakoissa ja kunnossapitotöissä.

Voimaan tullut laki ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista ja Green Deal -sopimuksen vaatimukset sekä yleinen ajoneuvo- ja konekaluston hinnannousu lisäävät kaluston hankintakustannuksia.

Korjauspalveluiden, varaosien ja tarvikkeiden hinnannousu lisäävät puolestaan kaluston ylläpitokustannuksia. Korjauspalveluiden saatavuus ja korjausajat ovat myös pidentyneet johtuen korjaamojen työvoimapulasta sekä varaosien saatavuusvaikeuksista. Huolto- ja korjauspalveluiden ostopalveluosuus on noin 50 prosenttia.

Palveluyksikön keskeiset tavoitteet

Ajoneuvo-, kone- ja lisälaitekalustolla on merkittävä rooli kaupungin palvelutuotannon sekä poikkeus- ja häiriöoloihin varautumisen kannalta. Tavoitteena on tukea myös kaupungin muita toimialueita heidän palvelutuotannossaan asiakaslähtöisesti, taloudellisesti, tehokkaasti ja ympäristöystävällisesti sekä toimia asiantuntijana erilaisissa ajoneuvoihin liittyvissä asioissa.

Kalustohankinnat suoritetaan tiiviissä yhteistyössä käyttäjien kanssa, millä varmistetaan niiden soveltuvuus käyttötarkoitukseen, monikäyttöisyys sekä hyvä ympärivuotinen käyttöaste. Kaupungin ajoneuvojen yhteiskäyttöä edistetään mm. hankkimalla yhteiskäyttösovellutuksella varustettuja ajoneuvoja. Ajoneuvojen paikanninlaitteet mahdollistavat toimintojen ja raportoinnin kehittämisen sekä ajoneuvojen käyttöasteen tehostamisen.

Vantaalla kaupungin omasta toiminnasta aiheutuvia liikenteen kasvihuonekaasu- ja hiukkaspäästöjä pyritään vähentämään kiinnittämällä kalustohankintojen yhteydessä erityistä huomiota niiden ympäristövaikutuksiin, edistämään vähäpäästöisten ajoneuvojen sekä vaihtoehtoisen polttoaineiden käyttöä. Ajoneuvoa hankittaessa valitaan aina käyttötarkoitukseen soveltuva mahdollisimman ympäristöystävällinen vaihtoehto. Tavoitteena on että, vähintään puolessa kaupungin käytössä olevista ajoneuvoista käytetään vaihtoehtoisia käyttövoimia tai uusiutuvia polttoaineita resurssiviisauden tiekartta mukaisesti. Kaikkien toimialojen ajoneuvo- ja konetarpeet pyritään täyttämään.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Varikkotoimintojen osalta jatketaan nykyistä keskitettyä ajoneuvojen hankintojen ja hallinnoinnin mallia. Korjaamo keskittyy pääsääntöisesti työkoneiden ja raskaan kaluston akuuttikorjauksiin sekä lisälaitteiden ja sesonkikoneiden kausihuoltoon. Koulutuksella lisätään henkilöstön osaamista uusien ajoneuvotekniikoiden osalta. Ammattitaitoisen henkilöstön rekrytointi on edelleen haastavaa.

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

	TP 2023	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Varikko, polttoaineen kulutus (l/ajoneuvo/v)	1 580	1 353	1 500	**1 490**

14 30
Kiinteistöt ja tilat

Määrärahat	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
1000 euroa							
Tulot	22 115	34 296	34 796	**34 796**	38 621	39 153	39 694
Menot	-29 864	-31 483	-33 124	**-33 124**	-34 091	-35 090	-36 122
Toimintakate	-7 749	2 813	1 672	**1 672**	4 529	4 063	3 572

Tuloslaskelma	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026
1000 euroa				
Myyntitulot	456	406	491	**491**
Maksutulot	797	1 103	1 012	**1 012**
Tuet ja avustukset	8	0	0	**0**
Muut tulot	20 681	32 612	33 112	**33 112**
Sisäiset tulot	173	176	182	**182**
Tulot yhteensä	**22 115**	**34 296**	**34 796**	**34 796**
Henkilöstömenot	-10 401	-11 044	-10 795	**-10 795**
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	**0**
Muiden palvelujen ostot	-16 358	-17 429	-19 200	**-19 200**
Sisäisten palvelujen ostot	-233	-246	-545	**-545**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 703	-1 531	-1 500	**-1 500**
Avustukset	0	0	0	**0**
Vuokramenot	-507	-517	-517	**-517**
Sisäiset tilavuokrat	-618	-680	-502	**-502**
Muut menot	-44	-37	-64	**-64**
Menot yhteensä	**-29 864**	**-31 483**	**-33 124**	**-33 124**
Toimintakate	**-7 749**	**2 813**	**1 672**	**1 672**
Poistot	-403	-243	-310	**-398**
Vyörytykset	-2 081	-2 368	0	**0**
Tilikauden tulos	**-10 233**	**203**	**1 362**	**1 274**

Toiminnan kuvaus

Kiinteistöt ja tilat -palvelualue vastaa Vantaan toimitiloista sekä asumisen, kiinteistöjen ja maanhallinnan palveluista. Palvelualueen muodostaa kolme yksikköä: mittaus- ja geopalvelut, toimitilajohtaminen sekä kiinteistöhallinta ja asuminen.

Mittaus- ja geopalvelut vastaa laissa säädetyistä asemakaava-alueen kiinteistöinsinöörin tehtävistä, kaupungin kartta- ja paikkatietoaineistoista sekä niiden ylläpito- ja katselupalveluista, rakennustyön valvontamittauksista, erilaisista maastomittauksista, maaperätutkimuksista ja kaupungin tarvitsemista geoteknisistä suunnittelu- ja asiantuntijapalveluista. Yksiköllä on päävastuu kehittää yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan kanssa yhteistä toimintamallia ja toiminnanohjausjärjestelmää (MATTI).

Toimitilajohtaminen vastaa toimitilaratkaisujen tuottamisesta kaupungin toimialoille, kiinteistöjen kunnossapidosta sekä hoidon ja ylläpidon järjestämiseen liittyvistä tehtävistä. Rakentamisen investointiohjelma ja toimitilahankkeet valmistellaan yhteistyössä toimialojen kanssa. Kiinteistönhoidon operatiivisista tehtävistä vastaa ensisijaisesti Vantaan tilapalvelut Vantti Oy kiinteistöhoitosopimuksen mukaisesti.

Kiinteistöhallinta ja asuminen vastaa kaupungin maa- ja asuntopolitiikan hoitamisesta, asumisen viranomaistehtävistä, maanhankinnasta ja maanluovutuksesta, kiinteistökehityksestä, asuntovuokrauksesta ja toimitilojen hallinnasta ja vuokrauksesta sekä näihin liittyvistä asiakkuuksista. Osa yksiköstä on nettobudjetoinnin piirissä (ks. kohta 14.32).

Palvelualueella on kaupunkikeskustojen kehittämisen koordinointirooli. Palvelualue noudattaa osaltaan tuloksellisen elinkeinopolitiikan linjauksia edistämällä työpaikka-alueiden kehittymistä sekä markkinoimalla ja luovuttamalla tontteja asunto-, palvelu- ja työpaikkarakentamiseen. Ympäristö- ja energia-asioiden kehittäminen ja toimeenpano liittyy oleellisesti palvelualueen perustehtäviin resurssiviisauden tiekartan ja sen toteuttamissuunnitelman mukaisesti.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Palvelualueen päätavoitteet liittyvät ensisijaisesti maa- ja asuntopoliittisten linjausten, kiinteistöjohtamisen linjausten ja resurssiviisauden tiekartan toteuttamiseen. Uuden valtuustosopimuksen mukaisesti jatkamme kaupunkikeskustojen kehittämistä.

Uuden kasvun ja investointien ohjausmallin myötä kehittämissuunnitelmat laajennetaan kattamaan suuralueet kokonaisuutena. Ohjausmallia lähestytään laatimalla suuraluekohtaiset tilannekuvat vuoden 2026 aikana.

Vuoden 2025 lopussa päättyvän strategiakauden kärkihankkeita edistetään suunnitelmien mukaisesti myös vuonna 2026. Kiinteistökehittäminen etenee erityisesti Vantaan ratikan suunnittelun ja toteutuksen kanssa rinnan. Tikkurilan osaamiskampus on saatu rakentamisvaiheeseen oppilaitoskampuksen osalta. Myyrmäen kaupunkikulttuuritalon ensimmäisenä osana Oivallustentalo on etenemässä toteutusvaiheeseen. Kuusijärven ulkoilualueen täydennysrakentaminen jatkuu investointimäärärahojen puitteissa.

Maanhankinta on ennakoivaa sekä kaupungin ja asukkaiden edun mukaista. Hankimme maata alueilta, jotka tukevat kaupungin pitkän aikavälin strategioiden toteuttamista ja yhdyskuntarakenteen eheyttämistä. Vuoden 2026 maanhankinnoissa korostuvat Vantaan ratikan rakentamiseen liittyvä katualuetoimitus, jolla ratikan tarvitsemat maa-alueet saadaan kaupungin omistukseen sekä ratikan varren asemakaavoihin liittyvien maankäyttösopimusten maanhankinnat.

Elinkeinokehittämisen rinnalla on tärkeää kehittää Vantaata vetovoimaisena asumisen kaupunkina. Asumisen monipuolisuutta edistetään niin talotyyppien, asuntojen hallintamuotojen ja asuntojen kokojakauman osalta. Tärkeää on, että Vantaalta löytyy myös tulevaisuudessa monenlaisia vaihtoehtoja erilaisiin asumisen tarpeisiin ja elämäntilanteisiin.

Hiilineutraalisuutta tavoitellaan resurssiviisauden tiekartan ja sen toteuttamissuunnitelman määrittelemin toimenpitein kaikissa palvelualueen ydintoiminnoissa mm. vähentämällä energiankulutusta ja lisäämällä uusiutuvan energian osuutta sekä edistämällä vähähiilistä rakentamista sekä rakennuttamisessa että tontinluovutuksessa. Kiertotalouteen liittyvää osaamista ja yhteistyötä kiertotalouden toimijoiden kanssa vahvistetaan edelleen. Kaikissa hankinnoissa parannetaan hankintojen ekologista vaikuttavuutta. Kaupunki tukee ja edistää erilaisia konkreettisia hiilineutraalisuutta edistäviä hankkeita, kuten esimerkiksi aurinkopaneelien käyttöä, uusiutuvien polttoaineiden käytön mahdollistamista ja puurakentamista eri rakennuskohteissa.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Asuntomarkkinoiden tilanne on ollut useita vuosia erittäin haastava heikon kysynnän vuoksi ja uusia asuntohankkeita on aloitettu vuosikymmenen alkuun verrattuna poikkeuksellisen vähän Vantaalla. Tästä syystä myös tonttikysyntä on ollut hyvin heikkoa ja maanmyynnin tavoitteiden saavuttaminen on haastavaa myös vuonna 2026. Valmistuvien asuntojen määrä on jäänyt alle 1 000 asuntoa jo pari vuotta ja näin ennustetaan käyvän myös vuonna 2026. Kaupungin asuntotonttien kysyntää pyritään kasvattamaan tarjoamalla yhtiömuotoisilla tonteilla osin myös vuokrausvaihtoehtoa ja järjestämällä tonttihintakilpailuja ilman etukäteen asetettua tontin lähtöhintaa.

Tonttivarantoa pyritään kasvattamaan kaavoittamalla uusia yritys- ja asuntotontteja. Erityisesti yritystonttien lisääminen on tärkeä tavoite, koska niiden kysyntä on ollut vaikeassa markkinatilanteessa asuntotontteja tasaisempaa ja etenkin laajoista yritystonteista on Vantaalla pulaa. Edistämme työpaikkatonttien tarjontaa myös pienille ja keskisuurille yrityksille.

Kaupungin investoinnit ja palvelut eivät ole pysyneet asuntotuotannon ja asukasmäärän kasvun mukana. Tilanteen parantamiseksi kaupungin kasvun ja investointien uutta ohjausmallia on valmisteltu uuden valtuustokauden strategiatyön yhteydessä. Kaupungin palveluverkkosuunnitelman päivitys synkronoidaan tähän kehittämistyöhön. Menettelytavat toimitiloja hankittaessa uudistetaan uuden mallin myötä. Kaupungin tietopohjaa ja järjestelmiä (kuten MATTI) kehitetään investointimallin ja kasvun ohjauksen tueksi.

Ensimmäisen asemakaavan mukaisten katualueiden lohkomisia kaupungille jatketaan merkittävällä työpanoksella, mikäli kiinteistönmuodostuksen tavanomaisten tilaustöiden määrä jää normaalia alemmalle tasolle. Samoin edistetään saantoon perustuvien määräalojen lohkomisia. MATTI-järjestelmässä on yli 1 100 määräalaa, joista kaupunki omistaa melkein 500 kpl. Iso osa näistä määräaloista voidaan lainhuudon myöntämisen jälkeen automaattisesti lohkoa rakentamiskelpoisiksi tonteiksi tai yleisiksi alueiksi. Kaupungin omistamia määräaloja on jo lohkottu asemakaavan mukaisiksi kiinteistöiksi.

Mittaus- ja geopalvelut kilpailuttaa vuoden 2026 aikana ilmasta suoritettavan koko kaupungin laserkeilauksen ja monikamerailmakuvauksen sekä jatkaa katunäkymäkuvauksia ja -keilauksia tarpeen mukaan.

Henkilöstösuunnitelma

	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Vakituisen henkilöstön lkm	178	196	**198**
Määräaikaisen henkilöstön lkm	12	7	**7**
Henkilöstön kokonaismäärä	190	203	**205**

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

	TP 2023	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Valmistuneet asunnot	3 115	901	1 010	**960**
joista valtion tukemia vuokra-asuntoja	440	164	221	**241**
Maanmyyntivoitot (t€)	8 790	11 714	24 500	**24 500**
Maanvuokratulot (t€)	7 232	8 458	8 000	**8 500**
Tonttijaon laadinnan kestoaika (vrk)	55	55	50	**50**
Uudisrakentaminen (brm^2) *	7 249	5 477	9 330	**8 672**

* Ei sisällä leasing- ja vuokrapaviljonkihankkeita. TP 2023 ei sisällä pysäköintirakennuksia ja väistötiloja.

14 32
Kiinteistöt ja tilat netto

Määrärahat	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
1000 euroa							
Tulot	206 947	225 258	226 648	**226 648**	232 823	239 193	245 763
Menot	-100 385	-108 237	-119 497	**-119 497**	-122 986	-126 590	-130 312
Toimintakate	106 562	117 021	107 151	**107 151**	109 837	112 603	115 451

Tuloslaskelma	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026
1000 euroa				
Myyntitulot	3	0	0	**0**
Maksutulot	0	0	0	**0**
Tuet ja avustukset	31	0	0	**0**
Muut tulot	22 708	27 544	31 171	**31 171**
Sisäiset tulot	184 206	197 714	195 477	**195 477**
Tulot yhteensä	**206 947**	**225 258**	**226 648**	**226 648**
Henkilöstömenot	-969	-1 049	-1 079	**-1 079**
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	**0**
Muiden palvelujen ostot	-6 683	-7 465	-7 931	**-7 931**
Sisäisten palvelujen ostot	-476	-481	-481	**-481**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-18 900	-19 402	-21 278	**-21 278**
Avustukset	0	0	0	**0**
Vuokramenot	-49 427	-54 617	-63 512	**-63 512**
Sisäiset tilavuokrat	-23 363	-25 018	-24 988	**-24 988**
Muut menot	-568	-204	-228	**-228**
Menot yhteensä	**-100 385**	**-108 237**	**-119 497**	**-119 497**
Toimintakate	**106 562**	**117 021**	**107 151**	**107 151**
Poistot	-49 556	-51 875	-53 824	**-53 899**
Vyörytykset	-6 365	-7 209	0	**0**
Tilikauden tulos	**50 641**	**57 937**	**53 327**	**53 252**

Toiminnan kuvaus

Kiinteistöt ja tilat palvelualueelta (ks. kohta 14 30) kiinteistöhallinnan ja asumisen palveluyksikön tilahallinnan ja asuntovuokrauksen vastuualueet ovat nettobudjetoinnin piirissä.

Asuntovuokraus vastaa kaupungin omistamien ja hallitsemien asuntojen vuokrauksesta. Asunnot ovat pääosin työsuhdeasuntoja sekä tavallisia osakehuoneistoja. Osa näistä asunnoista on myyty viime vuosina ja myyntejä jatketaan tulevina vuosina.

Tilahallinta vastaa kaupungin palvelutilojen kiinteistösalkun hallinnasta, kiinteistöhallinnosta sekä kiinteän omaisuuden ja toimitilojen vuokrauksesta, myös niiden tilojen osalta, joita kaupunki ei tarvitse omaan käyttöönsä. Tehtäviin kuuluvat myös kaupungin edunvalvonta omistamissaan kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiössä, kiinteistöjen, rakennusten ja osaketilojen myyntien ja ostojen valmistelu sekä kaupungin omistamien rakennusten purkujen valmistelu ja toimeenpano.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kanssa on valmisteltu vuoden 2025 aikana pitkäaikaisia vuokrasopimuksia kaupungin omistamiin kiinteistöihin ja vakiinnutettu säännöllinen yhteistyö Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kanssa, jota kehitetään edelleen. Kaupungin omistamien toimitilojen

vuokrasopimuksia valmistellaan myös vuoden 2026 aikana, koska kiinteistöjen pitkät vuokrasopimukset on hyväksytettävä hyvinvointialueen investointisuunnitelmassa. Todennäköisesti merkittävä osa pitkistä vuokrasopimuksista, jotka tarvitaan ennen kaupungin kiinteistöjen myyntiä, voidaan allekirjoittaa vasta keväällä tai kesällä 2026.

Myyntilistalla olevien Sote- ja Pela-kiinteistöjen sekä ulkopaikkakunnilla sijaisevien kiinteistöjen sekä asuntojen myyntivalmisteluja tehdään aktiivisesti, joihin kuuluvat mm. tarkempien kuntoarvioiden ja kiinteistöarvioiden teettäminen sekä myyntitoimeksiantoa hoitavan konsultin kilpailuttaminen. Yksittäisiä kiinteistöjä ja asuntoja on myyty vähitellen parin viime vuoden aikana, mutta haastavan kysyntätilanteen vuoksi myynti on ollut hidasta. Asuntokaupan ennakoidaan kuitenkin vilkastuvan jonkin verran vuoden 2026 aikana.

Kaupungin omistuksessa on useita rakennuksia, joille ei ole osoittaa kaupungin omaa käyttöä eivätkä ne ole vuokrattavissa ulkopuolisille tahoille huonon kunnon vuoksi. Vuoden 2026 aikana nämä arvioidaan tarkemmin ja niiden purkamista edistetään mahdollisuuksien mukaan suojelutavoitteet huomioiden.

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

	TP 2023	TP 2024	KS 2025	TA 2026
Toimitilamäärä (m^2)	812 304	818 605	839 908	**858 834**
Konserniyhtiöiltä vuokrattuja tiloja	139 790	137 829	155 174	**141 284**
Konsernin ulkopuolelta vuokratut tilat	71 791	81 123	76 604	**78 544**
Vuokrattavissa olevat tyhjät tilat (m^2)	5 909	8 581	6 628	**13 004**

RAHASTOT

Rahastot osa käsittää ne rahastot, jotka ovat kirjanpidossa eriytetty erillisiksi taseyksiköiksi. Näitä ovat Kiinteistörahasto, Vahinkorahasto ja Lasten ja nuorten juhlarahasto.

Kiinteistörahasto

Vantaan kaupungin kiinteistörahaston tarkoituksena on edistää pitkäaikaisen lainarahoituksen muodossa kiinteistöjen ja muun kiinteän omaisuuden rakentamista, hankintaa ja kehittämistä, vuokra-asuntotuotantoa, infrastruktuurin rakentamista ja elinkeinopolitiikalle kriittisten hankkeiden tukemista.

Rahaston varoista voidaan myöntää lainoja kaupunkikonserniin kuuluville yhteisöille niille kaupungin talousarviossa linjattujen investointien rahoitukseen, kaupunkikonserniin kuuluvan yhteisön toteuttamaan vuokratalon rakentamiseen tai korjaamiseen, kaupunkikonserniin kuuluville yhteisöille kiinteistöjen ja kiinteän omaisuuden hankintaan sekä kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen lainojen jälleen rahoitukseen.

Rahaston nykyiset säännöt ovat tulleet voimaan 1.1.2024. Talouden ja strategian palvelualueen rahoitusyksikkö valmistelee kaupunginhallitukselle rahastosta myönnettävät lainat ja velkakirjat.

Käytettävissä oleva pääoma vuodelle 2025 on 46 072 948,93 euroa. Alkuvuonna 2025 rahastosta ei ole myönnetty uusia lainoja.

Vuodelle 2026 ennakoitu antolainojen lisäys on 12 000 000 euroa ja lainojen vähennys 2 800 000 euroa.

Tuloslaskelma (1000 euroa)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Liikevaihto	**0**	**1**	**0**	**0**	**0**	**0**
Liiketoiminnan muut tulot	0	0	**0**	0	0	0
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	**0**	0	0	0
Palvelujen ostot	0	**-1**	**0**	**0**	**0**	**0**
Henkilöstömenot	0	0	**0**	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	**0**	0	0	0
Liiketoiminnan muut menot	0	0	**0**	0	0	0
Liikeylijäämä	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Rahoitustulot ja -menot						
Korkotulot	2 893	2 200	**2 200**	2 100	2 000	2 000
Muut rahoitustulot	13	18	**18**	18	18	18
Kaupungille maksetut korkokulut	0	0	**0**	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	0	0	**0**	0	0	0
Muut rahoitusmenot	0	0	**0**	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**2 907**	**2 218**	**2 218**	**2 118**	**2 018**	**2 018**

Rahoituslaskelma (1000 euroa)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Liikeylijäämä (-alijäämä)	0	0	**0**	0	0	0
Rahoitustulot ja -menot	2 907	2 218	**2 218**	2 118	2 018	2 018
Toiminnan rahavirta	**2 907**	**2 218**	**2 218**	**2 118**	**2 018**	**2 018**
Toiminnan ja investointien rahavirta	**2 907**	**2 218**	**2 218**	**2 118**	**2 018**	**2 018**
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset	-98	-1 500	0	0	0	0
Antolainasaamisten lisäykset	-4 010	-5 000	**0**	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	3 912	3 500	**0**	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	**0**	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-2 809	0	**0**	0	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	**0**	0	0	0
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-2 793	0	**0**	0	0	0
Saamisten muutos muilta	37	0	**0**	0	0	0
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä		0	**0**	0	0	0
Korottomien velkojen muutos muilta	-52	0	**0**	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	**-2 907**	**-1 500**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vaikutus maksuvalmiuteen	**-0**	**718**	**2 218**	**2 118**	**2 018**	**2 018**

Vahinkorahasto

Vahinkorahaston tarkoituksena on kaupungin vakuuttamattoman tai osittain vakuutetun omaisuuden sekä vahingonvaaran muuntaminen tasaiseksi vuosikustannukseksi sekä kaupungin korvausvastuun kattaminen siltä osin kuin kaupungin vakuutukset eivät siitä vastaa.

Rahaston pääomaa kartutetaan tai alennetaan kaupunginvaltuuston erikseen päättämillä varoilla. Rahastoa kartutetaan myös kaupungin toimialoilta perittävillä laskennallisilla vakuutusmaksuilla.

Rahaston varoista korvataan sen korvauspiiriin kuuluvat vahingot noudattaen soveltuvin osin vakuutustoiminnassa yleisesti noudatettavia korvausperiaatteita. Rahastosta suoritetaan keskitetysti kaupungin ottamien vakuutusten vuosimaksut lukuun ottamatta lakisääteistä tapaturmavakuutusta ja pakollista liikennevakuutusta.

Rahaston pääoma vuoden 2024 alussa on 7 772 607,90 euroa. Elokuun loppuun mennessä rahastosta on maksettu vakuutusmaksuja, korvattu vastuuvahinkoja sekä muita vahinkoja yhteensä 483 000 euroa, joka vähennetään vuoden 2025 tilinpäätöksessä pääomasta.

Tuloslaskelma (1000 euroa)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Liikevaihto	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Liiketoiminnan muut tulot	468	420	**420**	432	445	458
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3	-12	**-12**	-12	-13	-13
Palvelujen ostot	-912	-1 220	**-1 220**	-1 255	-1 292	-1 330
Henkilöstömenot	0	0	**0**	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	**0**	0	0	0
Liiketoiminnan muut menot		-346	**-346**	-356	-366	-377
Liikeylijäämä	**-446**	**-1 157**	**-1 157**	**-1 191**	**-1 226**	**-1 262**
Rahoitustulot ja -menot						
Korkotulot	0	0	**0**	0	0	0
Muut rahoitustulot	0	0	**0**	0	0	0
Kaupungille maksetut korkokulut	0	0	**0**	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	0	0	**0**	0	0	0
Muut rahoitusmenot	0	0	**0**	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**-446**	**-1 157**	**-1 157**	**-1 191**	**-1 226**	**-1 262**

Rahoituslaskelma (1000 euroa)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Liikeylijäämä (-alijäämä)	-446	-1 157	**-1 157**	-1 191	-1 226	-1 262
Rahoitustulot ja -menot	0	0	**0**	0	0	0
Toiminnan rahavirta	**-446**	**-1 157**	**-1 157**	**-1 191**	**-1 226**	**-1 262**
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-446**	**-1 157**	**-1 157**	**-1 191**	**-1 226**	**-1 262**
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset	0	0	**0**	0	0	0
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	**0**	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	0	0	**0**	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	**0**	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	446	0	**0**	0	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	**0**	0	0	0
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	446	0	**0**	0	0	0
Saamisten muutos muilta	0	0	**0**	0	0	0
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	0	0	**0**	0	0	0
Korottomien velkojen muutos muilta	0	0	**0**	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	**446**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vaikutus maksuvalmiuteen	**0**	**-1 157**	**-1 157**	**-1 191**	**-1 226**	**-1 262**

Lasten ja nuorten juhlarahasto

Lasten ja nuorten juhlarahaston tarkoituksena on mahdollistaa harrastustukea perheille, joilla on taloudellisia haasteita, ja jotta perheiden 7–17-vuotiailla lapsilla olisi mahdollisuus osallistua ohjattuun vapaa-ajan toimintaan, kuten urheiluun, musiikkiin, taiteeseen tai muihin harrastuksiin.

Lasten ja nuorten juhlarahastokokonaisuus koostuu kirjanpidollisista syistä kahdesta erillisestä rahastosta, oman pääoman rahastosta sekä toimeksiantojen pääomien rahastosta. Talousarvio esitetään vain oman pääoman rahaston osalta. Toimeksiantojen pääomien rahastoa seurataan oman tasetilin kautta.

Rahasto on perustettu 1.2.2025. Rahastosta voidaan jakaa varoja lasten ja nuorten harrastustoimintaan tarkemmin määriteltyjen kriteerien ja rahaston sääntöjen perusteella. Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala vastaa rahaston toiminnasta ja raportoinnista.

Lasten ja nuorten juhlarahaston oman pääoman rahaston alkupääoma muodostuu aiempien tilikausien ylijäämästä siirretystä 1 000 000 euron pääomasta. Vuoden 2026 aikana oman pääoman rahastosta ei ennakoida jaettavan tukea, sillä tuen jakamiseen käytetään toimeksiantojen pääomien rahastoa. Rahastoa kartutetaan vuonna 2026 sen pääomalle maksettavalla korkotuotolla.

Tuloslaskelma (1000 euroa)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Liikevaihto	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Liiketoiminnan muut tulot	0	0	**0**	0	0	0
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	**0**	0	0	0
Palvelujen ostot	0	0	**0**	0	0	0
Henkilöstömenot	0	0	**0**	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	**0**	0	0	0
Liiketoiminnan muut menot	0	0	**0**	0	0	0
Liikeylijäämä	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Rahoitustulot ja -menot						
Korkotulot	0	0	**17**	17	17	17
Muut rahoitustulot	0	0	**0**	0	0	0
Kaupungille maksetut korkokulut	0	0	**0**	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	0	0	**0**	0	0	0
Muut rahoitusmenot	0	0	**0**	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**0**	**0**	**17**	**17**	**17**	**17**

Rahoituslaskelma (1000 euroa)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Liikeylijäämä (-alijäämä)	0	0	**0**	0	0	0
Rahoitustulot ja -menot	0	0	**17**	17	17	17
Toiminnan rahavirta	**0**	**0**	**17**	**17**	**17**	**17**
Toiminnan ja investointien rahavirta	**0**	**0**	**17**	**17**	**17**	**17**
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset	0	0	**0**	0	0	0
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	**0**	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	0	0	**0**	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	**0**	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	**0**	0	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	**0**	0	0	0
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	0	0	**0**	0	0	0
Saamisten muutos muilta	0	0	**0**	0	0	0
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	0	0	**0**	0	0	0
Korottomien velkojen muutos muilta	0	0	**0**	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vaikutus maksuvalmiuteen	**0**	**0**	**17**	**17**	**17**	**17**

Rahastojen yhdistetty tuloslaskelma

1000 euroa	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Liikevaihto	**0**	**1**	**0**	**0**	**0**	**0**
Liiketoiminnan muut tulot	468	420	**420**	432	445	458
Materiaalit ja palvelut	0	0	**0**	0	0	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3	-12	**-12**	-12	-13	-13
Palvelujen ostot	-912	-1 221	**-1 220**	-1 255	-1 292	-1 330
Henkilöstömenot	0	0	**0**	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	**0**	0	0	0
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	**0**	0	0	0
Liiketoiminnan muut menot	0	-346	**-346**	-356	-366	-377
Liikeylijäämä	**-446**	**-1 157**	**-1 157**	**-1 191**	**-1 226**	**-1 262**
Rahoitustulot ja -menot	0	0	**0**	0	0	0
Korkotulot	2 893	2 200	**2 217**	2 117	2 017	2 017
Muut rahoitustulot	13	18	**18**	18	18	18
Kaupungille maksetut korkokulut	0	0	**0**	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	0	0	**0**	0	0	0
Muut rahoitusmenot	0	0	**0**	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**2 461**	**1 061**	**1 078**	**944**	**809**	**773**

Rahastojen yhdistetty rahoituslaskelma

1000 euroa	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Liikeylijäämä (-alijäämä)	-446	-1 157	**-1 157**	-1 191	-1 226	-1 262
Rahoitustulot ja -menot	2 907	2 218	**2 235**	2 135	2 035	2 035
Toiminnan rahavirta	**2 461**	**1 061**	**1 078**	**944**	**809**	**773**
Toiminnan ja investointien rahavirta	**2 461**	**1 061**	**1 078**	**944**	**809**	**773**
Rahoituksen rahavirta	0	0	**0**	0	0	0
Antolainauksen muutokset	-98	-1 500	**0**	0	0	0
Antolainasaamisten lisäykset	-4 010	-5 000	**0**	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	3 912	3 500	**0**	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	**0**	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-2 363	0	**0**	0	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	**0**	0	0	0
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-2 347	0	**0**	0	0	0
Saamisten muutos muilta	37	0	**0**	0	0	0
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	0	0	**0**	0	0	0
Korottomien velkojen muutos muilta	-52	0	**0**	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	**-2 461**	**-1 500**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vaikutus maksuvalmiuteen	**-0**	**-439**	**1 078**	**944**	**809**	**773**

TULOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelmaosa osoittaa, miten tulorahoitus kattaa kaupungin palvelujen tuottamisesta aiheutuvat menot. Tulorahoituksen riittävyyttä arvioidaan toiminta- ja vuosikatteen sekä tilikauden tuloksen avulla. Talousarvion tuloslaskelmaosa sisältää kaikki toiminnan menot ja tulot; talousarviosuosituksen mukaisesti sisäiset ostot ja myynnit sekä sisäiset vuokrat sisältyvät tuloslaskelmaosan tuloihin ja menoihin.

Toimintatulot ja toimintamenot

Vuoden 2023 alusta astui voimaan kunnallishallinnon historian suurin muutos, kun hyvinvointialueet aloittivat toimintansa. Vuoden 2025 alusta astui voimaan seuraava suuri rakenteellinen muutos, TE2024-uudistus, jossa työllisyys- ja elinvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyi pysyvästi kuntien tehtäväksi. TE2024-uudistus astui voimaan hankalassa suhdannetilanteessa, jossa työttömyysluvut olivat ennätyskorkealla ja tilanne on tuosta edelleen heikentynyt. Suhdanteen vuoksi uudistus kasvatti kaupungin toimintamenoja enemmän kuin valtionosuustuloja.

Kaupungin ja rahastojen yhteenlasketut toimintatulot talousarviossa 2026 ovat 380,2 milj. euroa ja toimintamenot 1 216,7 milj. euroa. Vuoden 2025 talousarvioon nähden toimintatulot kasvavat 3,1 prosenttia ja toimintamenot 6,4 prosenttia. Vuoden 2025 toisen osavuosikatsauksen vuosiennusteeseen nähden toimintatulot kasvavat 6,7 prosenttia ja toimintamenot 6,6 prosenttia.

Toimintamenoissa on määrärahoja kohdistettu erityisesti kattamaan TE2024-uudistuksen jälkivaikutuksia sekä koulutuksen ja varhaiskasvatuksen lisääntyneitä palvelutarpeita vastaavasti. Lisäksi määrärahaa on kohdennettu oppimisen tuen lakimuutokseen, vuokrakulujen kasvuun mm. Varian Vehkalan kampuksen valmistuneissa tiloissa sekä HSL:n menojen kattamiseksi. Kunta-alan palkkaratkaisun kustannusvaikutukseen on vuonna 2026 varauduttu 16,6 milj. eurolla, joka on kaupunginjohtajan talousarvioesityksessä keskitetty konsernijohdon ja elinvoiman toimialalle. Varausta jaetaan kaupunginhallituksen talousarviokäsittelyn yhteydessä toimialoille. Vuonna 2026 päätettävä palkankorotusten osuus eli vuoden 2026 paikallisesti sovittavat erät jätetään keskitetyksi varaukseksi konsernijohdon ja elinvoiman toimialalle.

Toimintakate osoittaa paljonko toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla, käyttötalouden valtionosuuksilla ja rahoitustuotoilla. Vuoden 2026 talousarviossa koko kaupungin ja rahastojen toimintakate on -836,5 milj. euroa. Toimintakate on negatiivinen, sillä kaupungin toimintatuotot kattavat vain 31 prosenttia toimintakuluista. Verotuloilla ja valtionosuuksilla katetaan toimintamenoista vuonna 2026 noin 72 prosenttia. Toimintakate kasvaa 7,9 prosenttia vuoden 2025 talousarvioon ja 6,5 prosenttia vuoden 2025 tilinpäätösennusteeseen nähden.

Vuosikate kuvaa kaupungin rahoitustulosta ja se osoittaa mm. riittääkö kaupungin tulorahoitus kattamaan pitkävaikutteisista tuotannontekijöistä aiheutuvat menot eli käyttöomaisuuden poistot. Vuosikate on vuoden 2026 talousarviossa 50,2 milj. euroa (TA 2025: 70,1 milj. euroa), joten se laskee vuoden 2025 talousarvioon nähden 28,4 prosenttia ja nousee vuoden 2025 tilinpäätösennusteeseen nähden 27,4 prosenttia. Vuosikatetta heikentää erityisesti kaupungin palvelutarpeen kasvu, korkeat työttömyysluvut, rakentamisen heikko suhdanne ja heikosti kehittyvät verotulot.

Käyttöomaisuuden poistot on arvioitu keskeneräisten sekä suunniteltujen hankkeiden osalta vuonna 2013 käyttöönotettujen poistoaikojen mukaisesti. Käytössä olevia poistoaikoja on täydennetty Vantaan ratikan poistoaikojen osalta Konsernijaoston päätöksellä 9.6.2025 § 13. Olemassa olevan käyttöomaisuuden osalta tulevien vuosien poistot on simuloitu käyttöomaisuusjärjestelmästä. Vuonna 2025 valmistuvien investointien sekä taloussuunnitelmavuosien investointien poistovaikutukset perustuvat toimialojen näkemyksiin vuoden 2025 investointien toteumasta sekä taloussuunnitelmassa 2026–2029 esitettäviin investointeihin. Kaupungin poistot ovat vuoden 2026 talousarviossa 116,1 milj. euroa (ennuste 2025: 115,2 milj. euroa).

Kun vuosikatteesta vähennetään poistot ja satunnaiset menot, saadaan tilikaudelle budjetoitujen tulojen ja menojen erotus eli tilikauden tulos, joka tilinpäätöksessä lisää tai vähentää kaupungin omaa pääomaa. Vuoden 2026 talousarvion tilikauden tulos on negatiivinen -65,9 milj. euroa.

Vuoden 2026 talousarvion tilikauden alijäämä on -66,9 milj. euroa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät tuloksenkäsittelyerät sisältävät rahastojen muutosta osoittavan euromäärän 1,1 milj. euroa. Rahastojen muutos perustuu rahastojen yhteenlaskettuun talousarvion tilikauden tulokseen. Rahastojen yhdistellyt tulos- ja rahoituslaskelmat osoittavat rahastojen vaikutukset kaupungin kokonaistalouteen.

Tuloslaskelmat

Tuloslaskelmaraportilla, jolla esitetään kaupungin ja rahastojen talousarvio on sarake, jossa esitetään kaupungin talousarvio ilman sisäisiä eriä. Sisäisiä eriä ovat mm. sisäiset vuokratuotot ja -kulut sekä varikon vuokratuotot ja -kulut. Ilman sisäisiä eriä -sarake osoittaa todelliset ulkoiset tuotot ja kulut. Ulkoisia toimintatuottoja on talousarviovuonna 2026 yhteensä 178,5 milj. euroa ja ulkoisia toimintamenoja yhteensä 1 014,7 milj. euroa.

Verotulot 2024–2025

Vuonna 2024 kaupunki sai verotuloja yhteensä 585,2 milj. euroa. Verotulot laskivat vuoteen 2023 verrattuna 8,4 prosenttia. Kunnallisveroja kaupunki sai 398,8 milj. euroa, eli 7,5 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna. Kunnallisverotuoton lasku selittyy osittain hyvinvointialueuudistukseen liittyvillä ns. verohännillä. Verohäntien vuoksi vuonna 2023 kunnallisveroja tilitettiin vielä osittain vanhoilla kunnallisveroprosenteilla. Tämän lisäksi kunnallisverojen heikko kehitys johtuu heikosta taloussuhdanteesta.

Yhteisöveroja kertyi 74,8 milj. euroa vuonna 2024, laskua 21,6 prosenttia edellisestä vuodesta. Myös yhteisöverojen kertymään vaikuttaa verohännät, kun vielä vuonna 2023 osa yhteisöveroista tilitettiin kunnille vanhojen jako-osuuksien mukaisina. Tämän lisäksi yhteisöverojen verovuoden 2024 ennakkoverojen kehitys oli vaisua eri alojen heikentyneen taloustilanteen vuoksi. Vantaan kuntakohtainen jako-osuus laski edelliseen vuoteen verrattuna 0,47 prosenttiyksikköä 4,18 prosenttiin. Kiinteistöveroja kaupunki sai 111,6 milj. euroa, mikä oli 0,4 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2023. Koko maassa kuntien saamien kiinteistöverotilitysten nousu edellisvuoteen nähden oli 1,9 prosenttia. Heikkoa kiinteistöverokasvua selittää osaltaan se, että toteutunut kiinteistöverotulo oli huomattavasti maksuunpantua veroa pienempi.

Vuonna 2025 kaupungin arvioidaan saavan verotuloja yhteensä 577,0 milj. euroa, joka on 1,4 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2024. Verotulojen arvioidaan alittavan talousarvion peräti 38 milj. eurolla. Kunnallisverotilityksiä arvioidaan vuonna 2025 saatavan 395 milj. euroa, 27 milj. euroa vähemmän kuin talousarviossa. Tämä tarkoittaa 0,9 prosentin laskua vuoteen 2024 verrattuna. Vuoden 2025 kunnallisverotuloarviossa on tapahtunut huomattava negatiivinen muutos syksyn 2024 arvioihin verrattuna. Syksyllä 2024 annettu arvio perustui palkkatulojen, eläketulojen ja työttömyysturvaetuuksien muutoksiin koko maan tasolla sekä kunnan työikäisen väestön muutokseen. Vuonna 2025 tehdyt arviot perustuvat ajantasaiseen kuntakohtaiseen tietoon.

Yhteisöveroja arvioidaan vuonna 2025 kertyvän 65,5 milj. euroa, 9,5 milj. euroa alle talousarvion ja 12,4 prosenttia edellisvuotta vähemmän. Yhteisöveron negatiivinen kehitys johtuu edelleen jatkuvasta eri alojen heikosta talouskehityksestä. Kiinteistöveroja kaupunki saa vuonna 2025 ennusteen mukaan 116,5 milj. euroa, kasvua 4,4 prosenttia edellisvuodesta, mutta 1,3 prosenttia talousarviossa arvioitua vähemmän.

Kunnallisverot talousarviossa 2026

Taloussuunnitelmassa 2026–2029 Vantaan tuloveroprosentti on 6,4 koko taloussuunnitelmakauden ajan. Manner-Suomen painotettu tuloveroprosentti on 7,54 vuonna 2025. Kaupungin arvioidaan saa-

van kunnallisveroja 426,0 milj. euroa vuonna 2026, 7,8 prosentin kasvu vuoden 2025 tilinpäätösennusteeseen nähden. Yksi kunnallisveroprosentti tuotti 62,3 milj. euroa vuonna 2024. Vuonna 2025 kunnallisveroprosentin tuotoksi arvioidaan noin 62,2 milj. euroa ja vuonna 2026 noin 66,6 milj. euroa.

Yhteisöverot talousarviossa 2026

Yhteisöveron kuntien jako-osuus on vuonna 2024 ollut 0,2369 ja vuonna 2025 se on 0,2365. Vantaan osuus kuntien yhteisöverosta on ollut 0,04179 vuonna 2024 ja 0,03971 vuonna 2025. Yhteisöveron vuoden 2026 kuntaosuudet lasketaan verovuosien 2023 ja 2024 lopullisten verotietojen pohjalta keskiarvona ja kuntakohtainen jako-osuus selviää verovuoden 2024 yritysverotuksen valmistuessa vuoden 2025 lopussa.

Koko maan kuntien yhteisöveroarvion pohjalta kaupungin arvioidaan saavan yhteisöveroja 68,0 milj. euroa vuonna 2026, mikä tarkoittaisi 3,8 prosentin kasvua vuoden 2025 ennusteeseen nähden.

Kiinteistöverot talousarviossa 2026

Vuonna 2026 kiinteistöveroja arvioidaan kertyvän 117,0 milj. euroa, 0,4 prosentin nousu vuoden 2025 tilinpäätösennusteeseen nähden. Taloussuunnitelmakaudella 2026–2029 kiinteistöveroprosentit pidetään ennallaan, ellei lainsäädäntömuutokset muuta edellytä. Hallituksella on suunnitteilla kiinteistöverouudistus, jossa kiinteistöjen verotusarvoja tarkistettaisiin. Jos laki etenee, sen vaikutukset huomioidaan tulevissa talousarvioissa.

Yleishyödyllisille yhteisöille ei ole määritelty erillistä kiinteistöveroprosenttia. Yleishyödyllisille yhteisöille sovelletaan yleistä kiinteistöveroprosenttia.

Valtionosuudet talousarviossa 2026

Kaupunki sai käyttötalouden valtionosuuksia yhteensä 179,1 milj. euroa vuonna 2024. Vuonna 2025 valtionosuuksia kertyy yhteensä arviolta 237,5 milj. euroa, mikä on 32,6 prosenttia vuotta 2024 enemmän. Suurin selittävä tekijä kasvaneille valtionosuuksille löytyy TE2024-uudistuksesta, joka astui voimaan 1.1.2025. Valtio korvasi TE-uudistuksen aiheuttamia kustannuksia kunnille valtionosuuksina.

Vuoden 2026 valtionosuudet lasketaan 31.12.2024 väestötiedon mukaan, OKM:n valtionosuusarviot syksyn 2025 oppilastilanteen mukaan ja lopulliset valtionosuudet syksyn 2025 toteutuneiden oppilasmäärien pohjalta. OKM:n valtionosuuden lopullinen päätös tulee aivan vuoden 2025 lopussa.

Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus on Vantaalle ennakkolaskelman mukaan -2,6 milj. euroa negatiivinen vuonna 2026. Peruspalvelujen valtionosuuden ennakollinen arvio vuodelle 2026 on Vantaan osalta noin 209,0 milj. euroa. Peruspalvelujen valtionosuudesta erotettu verotulomenetysten kompensaatioerä vuonna 2026 on arviolta 19,0 milj. euroa. Opetus- ja kulttuuritoimen vuoden 2026 ennakollinen valtionosuusarvio on noin 41,0 milj. euroa. Kaupungin arvioidaan saavan valtionosuuksia yhteensä 269,0 milj. euroa vuonna 2026, joka on 13,2 prosenttia vuotta 2025 enemmän.

Vantaan veroprosentit taloussuunnitelmassa 2026–2029

Tuloveroprosentti	6,4		
Kiinteistöveroprosentit		v. 2026 alaraja	v. 2026 yläraja
- yleinen	1,28	0,93	2,00
- maapohja	1,30	1,30	2,00
- vakituinen asuinrakennus	0,41	0,41	1,00
- muu kuin vakituinen asuinrakennus	1,25	0,93	2,00
- voimalaitos	3,10	0,93	3,10
- rakentamaton rakennuspaikka	6,00	4,28*	6,00

* Neljäntoista pääkaupunkiseudun kunnan on määrättävä rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti vähintään 3 prosenttiyksikköä yleistä kiinteistöveroprosenttia suuremmaksi ja enintään 6 prosentiksi. Vantaan osalta tämä tarkoittaa rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveron alarajan asettumista 4,28 prosenttiin yleisen kiinteistöveroprosentin ollessa 1,28 prosenttia.

Vantaan kaupungin verorahoitus vuosina 2024–2029

Milj. euroa	TP 2024	TA 2025	ENN 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Verotulot yhteensä	**585,2**	**615,0**	**577,0**	**611,0**	**641,0**	**673,0**	**708,0**
muutos-%	**-8,4 %**	**5,1 %**	**-1,4 %**	**5,9 %**	**4,9 %**	**5,0 %**	**5,2 %**
Kunnallisvero	398,8	422,0	395,0	426,0	450,0	476,0	504,0
muutos-%	-7,5 %	5,8 %	-0,9 %	7,8 %	5,6 %	5,8 %	5,9 %
Yhteisövero-osuus	74,8	75,0	65,5	68,0	73,0	78,0	84,0
muutos-%	-21,6 %	0,3 %	-12,4 %	3,8 %	7,4 %	6,8 %	7,7 %
Kiinteistövero	111,6	118,0	116,5	117,0	118,0	119,0	120,0
muutos-%	-0,4 %	5,7 %	4,4 %	0,4 %	0,9 %	0,8 %	0,8 %
Valtionosuudet yhteensä	**179,1**	**220,0**	**237,5**	**269,0**	**299,0**	**334,0**	**359,0**
muutos-%	**-0,3 %**	**22,8 %**	**32,6 %**	**13,2 %**	**11,2 %**	**11,7 %**	**7,5 %**
Verorahoitus yhteensä	**764,3**	**835,0**	**814,5**	**880,0**	**940,0**	**1 007,0**	**1 067,0**
muutos-%	**-6,6 %**	**9,2 %**	**6,6 %**	**8,0 %**	**6,8 %**	**7,1 %**	**6,0 %**

Tuloslaskelma

Kaupunki ja rahastot

1000 Euroa	TA 2026	TA 2026 ilman sis. erät
Myyntitulot	36 883	35 930
Maksutulot	47 243	47 013
Tuet ja avustukset	27 182	27 182
Muut tulot	268 894	68 417
Tulot yhteensä	**380 201**	**178 542**
Henkilöstömenot	-496 675	-496 675
Asiakaspalvelujen ostot	-75 204	-75 204
Muiden palvelujen ostot	-245 698	-243 228
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-51 333	-51 325
Avustukset	-73 418	-73 418
Vuokramenot	-267 194	-67 674
Muut menot	-7 174	-7 174
Menot yhteensä	**-1 216 696**	**-1 014 699**
Toimintakate	**-836 495**	**-836 157**
Verotulot	611 000	611 000
Valtionosuudet	269 000	269 000
Rahoitustulot ja -menot	6 695	6 695
Korkotulot muilta	16 700	16 700
Muut rahoitustulot muilta	15 900	15 900
Korkomenot	-25 500	-25 500
Muut rahoitusmenot	-405	-405
Vuosikate	**50 200**	**50 538**
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-116 063	-116 063
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tulot	0	0
Satunnaiset menot	0	0
Tilikauden tulos	**-65 863**	**-65 525**
Poistoeron lisäys/vähennys	0	0
Varausten lisäys/vähennys	0	0
Rahastojen lisäys/vähennys	-1 078	-1 078
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**-66 941**	**-66 603**

Tuloslaskelma

Kaupunki ja rahastot

1000 Euroa	TP 2024	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Myyntitulot	34 564	32 310	35 930	**35 930**	36 469	37 016	37 571
Maksutulot	38 629	42 874	43 718	**47 013**	47 718	48 434	49 160
Tuet ja avustukset	24 374	25 645	27 182	**27 182**	27 940	28 004	28 954
Muut tulot	48 671	63 927	68 417	**68 417**	72 743	73 785	74 842
Sisäiset tulot	191 692	203 925	201 660	**201 660**	207 548	213 629	219 910
Tulot yhteensä	**337 931**	**368 682**	**376 906**	**380 201**	**392 418**	**400 867**	**410 437**
Henkilöstömenot	-422 906	-461 661	-496 675	**-496 675**	-511 751	-526 189	-543 114
Asiakaspalvelujen ostot	-68 406	-59 024	-75 204	**-75 204**	-77 400	-79 668	-82 010
Muiden palvelujen ostot	-212 870	-235 834	-240 033	**-243 228**	-250 509	-257 794	-265 508
Sisäisten palvelujen ostot	-2 319	-2 190	-2 470	**-2 470**	-2 542	-2 616	-2 693
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-44 310	-48 238	-51 333	**-51 333**	-52 803	-54 350	-55 952
Avustukset	-55 635	-65 370	-73 418	**-73 418**	-75 562	-77 776	-80 063
Vuokramenot	-60 254	-63 907	-71 681	**-71 681**	-73 784	-75 946	-78 198
Sisäiset tilavuokrat	-184 205	-197 714	-195 513	**-195 513**	-201 222	-207 118	-213 207
Muut menot	-3 466	-9 916	-7 174	**-7 174**	-7 383	-7 600	-7 823
Menot yhteensä	**-1 054 371**	**-1 143 855**	**-1 213 501**	**-1 216 696**	**-1 252 956**	**-1 289 057**	**-1 328 568**
Toimintakate	**-716 440**	**-775 173**	**-836 595**	**-836 495**	**-860 538**	**-888 189**	**-918 130**
Verotulot	585 163	615 000	611 000	**611 000**	641 000	673 000	708 000
Valtionosuudet	179 142	220 000	269 000	**269 000**	299 000	334 000	359 000
Rahoitustulot ja -menot	10 972	10 278	6 695	**6 695**	95	-6 805	-10 805
Korkotulot muilta	18 795	16 400	16 700	**16 700**	16 700	16 700	16 700
Korkotulot liikelaitoksilta	0	0	0	**0**			
Muut rahoitustulot muilta	15 533	14 483	15 900	**15 900**	19 900	23 900	25 900
Korvaus peruspääomasta liikelaitoksilta	0	0	0	**0**	0	0	0
Korkomenot	-23 034	-20 200	-25 500	**-25 500**	-36 100	-47 000	-53 000
Muut rahoitusmenot	-322	-405	-405	**-405**	-405	-405	-405
Vuosikate	**58 837**	**70 105**	**50 100**	**50 200**	**79 557**	**112 006**	**138 065**
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunnitelman mukaiset poistot	-114 183	-118 951	-116 063	**-116 063**	-120 129	-124 322	-130 132
Satunnaiset erät							
Satunnaiset tulot	464	0	0	**0**	0	0	0
Satunnaiset menot	-3 910	0	0	**0**	0	0	0
Tilikauden tulos	**-58 792**	**-48 846**	**-65 963**	**-65 863**	**-40 572**	**-12 316**	**7 933**
Poistoeron lisäys/vähennys	0	0	0	**0**	0	0	0
Varausten lisäys/vähennys	0	0	0	**0**	0	0	0
Rahastojen lisäys/vähennys	-2 461	-1 061	-1 078	**-1 078**	-944	-809	-773
Tilikauden ylijäämä(alijäämä)	**-61 253**	**-49 907**	**-67 041**	**-66 941**	**-41 516**	**-13 126**	**7 159**
Tavoitteet ja tunnusluvut							
Toimintatulot/Toimintamenot, %	32	32	31	**31**	31	31	31
Vuosikate / Poistot, %	52	59	43	**43**	66	90	106
Vuosikate, euro/asukas	234	276	195	**195**	305	422	512
Kertynyt yli-/alijäämä/asukas	2 210	-	-	**-**	-	-	-
*Asukasmäärä vuoden lopussa	251 269	253 931	257 199	**257 199**	260 955	265 205	269 447

* Väestö 31.12.2024 lähde Tilastokeskus. Väestö 31.12. 2025–2029 Vantaan väestöennuste.

INVESTOINTIOSA

Talousarvion investointiosan määrärahat sitovat kaupunkitilalautakuntaa hankeryhmittäin siten, että kaupunginvaltuuston päättämä määräraha on esimerkiksi uudisrakentaminen, korjausrakentaminen ja kunnallistekniset työt. Sitovat erät on merkitty rasteroinnilla määrärahataulukoihin.

Kaupunkitilalautakunnalla on oikeus muuttaa hankeryhmien sisäistä määrärahajakoa rakennuskohteiden kesken. Lautakunnalla ei ole kuitenkaan oikeutta päättää uusista rakennuskohteista. Investointiosan sitovuustasot on kuvattu tarkemmin kohdassa talousarvion 2025 täytäntöönpano.

Kaupunkitilalautakunnalle sekä kaupunginhallitukselle raportoidaan investointiosan hankkeiden toteutumista sekä lopullisia kustannuksia.

Talousarvion investointiosassa esitetyt investointimenot koostuvat kaupungin omista investointikohteista. Uudisrakentamisen kaupungin tytäryhtiöiden rahoitettavat kohteet ovat mukana liitteen nro 1 kohdetaulukossa ja korjausrakentamisen kohteet liitteen 2 kohdetaulukossa, mutta ne eivät sisälly investointiosan määrärahoihin.

Kiinteän omaisuuden ostojen määrärahoilla voidaan ostaa myös sellaisten asunto- tai kiinteistöyhtiöiden, joiden pääasiallinen omaisuus on rakennustontti, hallintaan tai omistukseen oikeuttavia osakkeita.

Irtaimen omaisuuden määrärahojen sitovuustaso valtuuston nähden on toimialan irtaimistomäärärahat yhteensä. Osakkeiden ja osuuksien määrärahoista vastaa talouden ja strategian palvelualue, aineettoman omaisuuden määrärahoista konsernipalveluiden palvelualue.

Määrärahat

1000 euroa	
Uudisrakentaminen	67 010
Korjausrakentaminen	46 370
Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt	1 320
Aineeton omaisuus	6 000
Kunnallistekniset työt	45 000
Vantaan ratikka	150 000
Irtain omaisuus	8 628
Kiinteä omaisuus	42 000
Osakkeet ja osuudet	1 900
Investointimenot yhteensä	**368 228**

Taloussuunnitelma

1000 euroa	**TA 2025**	**LTK 2026**	**TA 2026**	**TS 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
TULOT	18 500	43 500	**43 500**	53 500	38 500	3 500
Rahoitusosuudet	15 000	40 000	**40 000**	50 000	35 000	0
Omaisuuden myynti	3 500	3 500	**3 500**	3 500	3 500	3 500
MENOT	-253 606	-366 328	**-368 228**	-401 280	-400 557	-199 750
Netto	-235 106	-322 828	**-324 728**	-347 780	-362 057	-196 250

91
Rakentaminen

1000 euroa	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
MENOT	-116 403	-114 700	**-114 700**	-148 170	-144 870	-91 730

Toimitilainvestointiohjelma perustuu toimialojen vuosittain tarkentamiin investointiesityksiin palveluja väestörakenteiden muuttuessa. Kaupungin kasvu ja erityisesti uusien asuntojen rakentaminen on hidastunut ja sen myötä tulee tarkistettavaksi myös uusien palvelurakennusten rakentamisaikataulut. Suhdanteista huolimatta koulu- ja päiväkotirakennuksen korjausrakentamisen ja muutostöiden sekä korvausinvestointien tarve on edelleen suuri mm. käytön toimintatapamuutoksista ja olosuhdevaatimuksista sekä vuosien saatossa kertyneistä suuremmista korjaustarpeista.

Toimitilaesitykset perustuvat valtuuston hyväksymään Vantaan kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitelmaan sekä taloussuunnitelmaesitysten laadinnan yhteydessä tarkistettuihin toimialakohtaisiin palvelutarpeisiin. Kiinteistöt ja tilat palvelualueella koottua ohjelmaa on käsitelty ja erityisesti uusia hanke-esityksiä priorisoitu talousohjauksen vetämissä workshopeissa ja kaupunkitasoisessa hankejohtoryhmässä.

Investointisuunnitelma on pyritty sovittamaan TS-kaudelle 2026–2029 annettuun 500 milj. euron kehystavoitteeseen. Kaupungin hankejohtoryhmässä hyväksyttyjen hankkeiden investointirahoitustarve on yhteensä noin 499,5 milj. euroa.

Investointisuunnittelun tueksi kasvatuksen ja oppisen toimialan palveluverkkoihin laaditaan Tikkurilan suuralueen varhaiskasvatuksesta päiväkotiverkkoselvitys ja päiväkotisuunnitteluohje päivitetään. Perusopetuksen osalta suunnitteluohje päivitetään. Toisen asteen koulutuksen osalta vuoden 2025 puolella aloitettu lukioverkko- ja väistötilaselvitys Itäisen Vantaan osalta saatetaan loppuun vuoden 2026 aikana.

Vuoden 2026 puolella aloitetaan Myyrmäen suuralueen kouluverkkoselvitys sisältäen Myyrmäen alueen väistötilat sekä Kivistön kouluverkkoselvitys, jotka tullaan saattamaan loppuun alkuvuodesta 2027.

Vuonna 2026 saatetaan loppuun Keittiöiden palveluverkkosuunnitelma, joka laaditaan toimitilajohtamisen johdolla yhteistyössä kasvatuksen ja oppimisen toimialan, kaupunkiympäristön toimialan asemakaavoituksen, talousohjauksen kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnittelun, hankinnan palveluyksikön ja Vantaan tilapalvelut Vantin kanssa.

91 1
Uudisrakentaminen

1000 euroa	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
MENOT	-66 000	-67 010	**-67 010**	-88 110	-93 360	-56 020
ALV	-16 830	-17 088	-17 088	-22 468	-23 807	-14 285

Uudisrakentamista koskeva toimitilainvestointiohjelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle sisältää kaikki uudisrakennushankkeet mukaan lukien kaupungin toimialojen käyttöön tarkoitetut konserniyhtiöiden ja kaupunkikonsernin ulkopuoliset vuokrahankkeet.

Talousarviovuosi 2026

Vuodelle 2026 uudisrakentamiseen on budjetoitu kaupungin omiin rakennushankkeisiin yhteensä noin 67 milj. euroa, josta noin 47,2 milj. euroa on kohdennettu kasvatuksen ja oppimisen toimialan hankkeisiin ja noin 19,1 milj. euroa kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan kohteisiin.

Vuoden 2026 aikana valmistuvat Karhunkierroksen, Metsänhaltijan ja Puutarhatien päiväkodit sekä Satulakujan päiväkoti. Kouluhankkeista valmistuvat Kytöpuiston ja Nikinmäen koulujen laajennukset.

Aviapoliksen / Kivistön uimahallin tarveselvitys saatetaan loppuun, mutta hanke on ohjelmassa toistaiseksi ilman määrärahavarausta.

Suunnittelukausi 2027–2035

Vuosina 2027–2029 määrärahoin toteutettavien uudisrakennushankkeiden rahoitustarve on yhteensä noin 237,5 milj. euroa eli keskimäärin noin 79,2 milj. euroa/vuosi.

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan hankkeisiin on kohdennettu yhteensä noin 187,8 milj. euroa. Taloussuunnitelmakaudella valmistuu yhteensä 8 investointirahoilla toteutettavaa päiväkotia vuonna 2026 valmistuvien kohteiden lisäksi: Päiväkoti Silva (aiemmin Kaskelan II päiväkoti + itä-Vantaan ruotsinkielinen päiväkoti), Leppäkorven uusi päiväkoti, Metsolanmäen päiväkodin laajennus, Sammakkolammen päiväkoti (aiemmin Viherpuiston päiväkoti), Kivivuoren päiväkoti, Aviapoliksen päiväkoti III Muuran kouluhankkeen yhteyteen sekä Ruutulipun päiväkoti ja Tikkurilan III päiväkoti. Lisäksi vuonna 2029 aloitetaan kahden uuden päiväkodin rakentaminen: Koivukylän II päiväkoti ja Laajavuoren päiväkoti.

Kouluhankkeista valmistuvat Tikkurilan alueen koulun laajennus Viertolaan, Ojahaan peruskoulun ensimmäinen vaihe ja Muuran koulu (aiemmin Aviapoliksen yhtenäiskoulu) sekä Askiston koulun laajennus, joka on ohjelmassa toistaiseksi ilman määrärahavarausta.

Kaupunkikulttuurin toimialan hankkeisiin on kohdennettu yhteensä noin 49,3 milj. euroa. Elmon uimahallin valmistuminen on siirtymässä vuodelle 2027. Taloussuunnitelmakaudella rakennetaan lisäksi huoltorakennus Elmon urheilupuistoon, Tikkurilan urheilupuiston kenttien katsomo ja huoltotilat, Hakunilan urheilupuiston tapahtuma- ja varastotila sekä liikuntahallit Muuran (aiemmin Aviapoliksen) ja Ojahaan yhtenäiskoulujen yhteyteen. Kuusijärven ulkoilualueelle rakennetaan huoltorakennus ja Myyrmäen urheilutalon uimahallia laajennetaan peruskorjauksen yhteydessä.

Vuosille 2030–2035 on ajoitettu uudisrakennushankkeita noin 438,4 milj. euron arvosta mukaan lukien aikaisemmin aloitetut.

Edellisellä jaksolla aloitettavien hankkeiden lisäksi jaksolle on ohjelmoitu 11 uutta koulua ja kuuden koulun laajennusta, 8 päiväkotia sekä kaupunkikulttuurin hankkeina Myyrmäen Elämysten talo.

Konserniyhtiöiden hankkeet

VTK Kiinteistöt Oy:n uudisrakennushankkeista vuoden 2026 aikana valmistuvat Aviapoliksen lukio ja Koillis-Vantaan liikuntahalli Leppäkorpeen. Vuosina 2027–2029 valmistuvat, Tikkurilan osaamiskampus sisältäen aikuisopiston ja aikuisten perusopetuksen tilat, Myyrmäen Oivallusten talo, Tikkurilan liikuntahalli ja Koillis-Vantaan II liikuntahalli, sekä Varia Hiekkaharjun laajennus- ja peruskorjaustyöt.

Vuosille 2030–2035 VTK Kiinteistöt Oy:n toteutuksella valmistuviksi esitettyjä kohteita ovat Sotungin lukion uudisrakennus, Kaskelan liikuntahalli, Koillis-Vantaan II liikuntahalli, Keimolanmäen koulun liikuntahalli, sekä Lumon lukion peruskorjaustyöt.

Tikkurilan alueen toimistohankkeen toteutustapa ja aikataulu tarkentuvat uuden hankesuunnitteluvaiheen jälkeen vuoden 2025 aikana.

Kaupunkikonsernin ulkopuoliset vuokrahankkeet

Vuonna 2026 Pointin kirjaston toiminta on tarkoitus siirtää Jumbon liikekeskuksesta vuokrattaviin tiloihin. Päiväkoti Kielo valmistuu vuodenvaihteessa. Lisäksi hankitaan vuokraamalla kaksi uutta paviljonkirakennusta päiväkodeiksi Satulakujalle ja Itä-Hakkilaan. Keimolanmäen koulun tilatarpeisiin hankitaan moduulirakenteista lisätilaa.

Kielotien vuokrattavien päiväkotitilojen on määrä valmistua vuonna 2029. Tämän lisäksi taloussuunnitelmakaudella toteutetaan kaksi uutta päiväkotia vuokramallilla. Kivenkolon päiväkoti valmistuu vuonna 2027 ja Tikkurilan alueen päiväkoti vuonna 2029. Tikkurilan kirjastotalon remontin aikaisia väistötiloja hankitaan kirjastopalveluille, kirjastoaineiston ja logistiikan tarpeisiin sekä kirjastotalon taideopetuksen tarpeisiin. Vuoteen 2030 mennessä vuokrataan Aviapoliksesta asukastiloja ja nuorisotiloja ja hankitaan Hakunilan kirjasto-, nuoriso- ja kulttuuritiloja sekä tilat Martinlaakson uudelle lähikirjastolle.

91 2

Korjausrakentaminen

1000 euroa	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
MENOT	-48 983	-46 370	**-46 370**	-58 740	-50 190	-34 390
ALV	-12 491	-11 824	-11 824	-14 979	-12 798	-8 769

Toimitilainvestointiohjelman korjausrakentamisen hankeryhmään sisältyvät kaikki kaupungin suoraan omistamien kohteiden sekä kaupungin vuokraamien ja osakeomisteisien tilojen perusparannukset, peruskorjaukset ja merkittävimmät rakennusten muutostyöt sekä sisäilmakorjaukset. Konserniyhtiöt ja ulkopuoliset vuokranantajat tekevät tämän ohjelman lisäksi vuokravaikutteisia teknisiä korjauksia sekä muutostöitä omistamissaan kiinteistöissä erillisen ohjelman ja sopimusten mukaan.

Talousarviovuosi 2026

Vuodelle 2026 määräraharahoitteisiin korjausrakennushankkeisiin on budjetoitu yhteensä noin 46,4 milj. euroa, josta noin 29,1 milj. euroa on kohdennettu kasvatuksen ja oppimisen toimialan hankkeisiin ja noin 2,6 milj. euroa kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan kohteisiin. Loput määrärahoista on varattu eri toimialojen pienempiin korjaus- ja muutostöihin.

Valmistuvia hankkeita ovat:

- Simonkallion koulun korjaus- ja muutostyöt
- Kytöpuiston koulun korjaus- ja muutostyöt
- Kivimäen koulun peruskorjaus vaihe 2
- Kulomäen koulun tilamuutos- ja korjaustöitä
- Ilolan päiväkodin, Hepopuiston päiväkodin, Peltovuoren päiväkodin ja Kivistön päiväkodin osittaiset peruskorjaukset
- Kimaran päiväkodin palokorjaus

Piha-alueiden korjauksiin on varattu yhteensä noin 0,9 milj. euroa. Sisäilmakorjauksiin on budjetoitu 3,5 milj. euroa, energiatehokkuustoimiin 1,0 milj. euroa ja varavoiman rakentamiseen 1,0 milj. euroa.

Suunnitelmakausi 2027–2035

Vuosina 2027–2029 toteutettavien korjaushankkeiden rahoitustarve on yhteensä noin 143 milj. euroa eli keskimäärin noin 48 milj. euroa vuodessa.

Suurimpia peruskorjaus-, korjaus- tai muutostyöhankkeita ovat Tikkurilan kulttuuri- ja kirjastotalo muutokset ja perusparannus, Viertolan koulun peruskorjaus, Itä-Hakkilan koulun peruskorjaus, Kaivokselan koulun muutos- ja korjaustyöt ja Askiston koulun muutos- ja korjaustyöt sekä Myyrmäen urheilutalon uimahallin peruskorjaus.

Vuosittaisiin sisäilmakorjauksiin on varattu 3,5 milj. euroa/vuosi, pihojen perusparannuksiin 1,6 milj. euroa/vuosi, energiatehokkuustoimiin 1,0 milj. euroa/vuosi ja varavoiman rakentamiseen 1,0 milj. euroa/vuosi.

Vuosille 2030–2035 korjausrakentamiseen on budjetoitu yhteensä noin 202 milj. euroa.

Suurimpia peruskorjaus- tai korjauskohteita ovat Tikkurilan lukion peruskorjaus ja tilamuutokset (50 milj. euroa), Sotungin peruskoulun peruskorjaus (26,4 milj. euroa), Veromäen koulun peruskorjaus ja muutostyöt (23,7 milj. euroa) sekä Koivukylän koulun muuttaminen alakouluksi (8,2 milj. euroa).

Vuosittaisiin sisäilmakorjauksiin on varattu 3,5 milj. euroa/vuosi, pihojen perusparannuksiin 1,6 milj. euroa/vuosi ja energiatehokkuustoimiin 0,5 milj. euroa/vuosi.

91 3

Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt

1000 euroa	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
MENOT	-1 420	-1 320	**-1 320**	-1 320	-1 320	-1 320
ALV	-362	-337	-337	-337	-337	-337

Toimitilainvestointiohjelman vuokra- ja osaketilojen korjaus- ja muutostöiden hankeryhmään sisältyvät kaupungin vuokraamiin ja osakeomisteisiin tiloihin kuuluvia kaupungin rahoittamia korjaus- ja muutostöitä mukaan lukien sisäilmakorjauksia. Konserniyhtiöt ja ulkopuoliset vuokranantajat tekevät tämän ohjelman lisäksi vuokravaikutteisia teknisiä korjauksia sekä muutostöitä omistamissaan kiinteistöissä erillisen ohjelman ja sopimusten mukaan.

Vuosittain tarkentuviin hankkeisiin on varattu yhteensä 1,32 milj. euroa/vuosi sisältäen mahdollisiin sisäilmakorjauksiin tarkoitetun määrärahan 0,2 milj. euroa/vuosi.

92

Aineeton omaisuus

1000 euroa	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TULOT	0	0	**0**	0	0	0
MENOT	-7 000	-6 000	**-6 000**	-6 000	-7 000	-7 000
ALV	-1 785	-1 530	-1 530	-1 530	-1 785	-1 785

Aineettoman omaisuuden investoinneille on vuodelle 2026 varattu 6 milj. euroa. Toimialojen tekemistä esityksistä tietohallinto on yhdessä toimialojen kanssa rakentanut kehitysohjelman, joka tukee kaupungin strategiaa ja tavoitteita. Keskeisimpiä hankkeita investointiohjelmassa ovat perustietotekniikkapalvelujen käyttöönotto, asia- ja kokoushallintajärjestelmän uudistaminen, Matti-järjestelmän jatkokehitys, talousjärjestelmän uudistaminen, asiakastietojärjestelmän uudistaminen ja tilavaraustapojen jatkokehitys. Investoinneissa priorisoidaan erityisesti niitä investointeja, jotka tehostavat toimintaa toimialoilla ja tuottavat näin säästöjä toimialojen menoihin.

93
Julkinen käyttöomaisuus

1000 euroa	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TULOT	15 000	40 000	**40 000**	50 000	35 000	0
Rahoitusosuudet	15 000	40 000	40 000	50 000	35 000	0
MENOT	-95 040	-195 000	**-195 000**	-225 000	-225 000	-79 000
KUNNALLISTEKNISET TYÖT	-45 040	-45 000	**-45 000**	-45 000	-45 000	-45 000
93 1 Liikennealueet	-31 270	-33 135	**-33 135**	-36 130	-36 310	-28 505
93 2 Urheilualueet	-3 030	-3 240	**-3 240**	-3 070	-4 150	-3 600
93 3 Virkistysalueet	-1 490	-3 140	**-3 140**	-2 050	-100	-160
93 4 Ympäristörakentaminen	-9 250	-4 660	**-4 660**	-3 750	-3 465	-12 735
93 5 Yhteishankkeet	0	-825	**-825**	0	-975	0
93 8 Vantaan ratikka	-50 000	-150 000	**-150 000**	-180 000	-180 000	-34 000

Vantaan ratikka

1000 euroa	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TULOT	15 000	40 000	**40 000**	50 000	35 000	0
Rahoitusosuudet	15 000	40 000	40 000	50 000	35 000	0
MENOT	-50 000	-150 000	**-150 000**	-180 000	-180 000	-34 000

Julkisen käyttöomaisuuden investoinnit on esitelty tarkemmin erillisessä liitteessä.

Katujen ja puistojen palvelualue vastaa julkisen kaupunkitilan suunnittelusta, rakentamisesta, kunnossapidosta ja niihin liittyvistä luvista, pysäköinninvalvonnasta sekä kaupungin omistaman luonnonympäristön hoidosta ja suunnittelusta. Katu- ja vesihuoltotyöt toteutetaan yhteisprojekteina Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) kanssa.

Toiminnalliset tavoitteet

Hankkeet toteutetaan toimialan strategian ja asuntotuotanto-ohjelman mukaisesti. Toimintaa ohjaavat osaltaan myös maankäyttösopimukset. Suunnittelu ja rakentaminen tehdään oikea-aikaisesti, taloudellisesti ja kustannustehokkaasti kaupungin omaa tuotantoa ja ulkopuolista palvelutuotantoa tehokkaasti ja taloudellisesti yhdistäen. Koneellisen kunnossapidon vaatimukset otetaan huomioon kaikessa suunnittelussa ja rakentamisessa.

Valtio ja Helsingin seudun kunnat ovat neuvotelleet maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksen (MAL) suurten infra-hankkeiden tukemiseksi ja asumisen edistämiseksi 2024–2035. Sopimuksen mukaan valtio tukee suuria infra-hankkeita, ja kunnat sitoutuvat vauhdittamaan merkittävästi asuntoalueiden kaavoitusta. Sopimuksessa Vantaa on sitoutunut luomaan edellytykset yhteensä 1 650 uudelle asunnolle vuosina 2024–2027 ja pitkällä aikavälillä MAL 2023 -suunnitelman mukaisesti 2 720 uutta asuntoa vuosittain. Asuntotuotantotavoitteet vaativat välttämättä myös kunnallistekniikan investointeja.

Avustushankkeet

Etelä-Suomen aluehallintoviraston opetus- ja kulttuuritoimi on myöntänyt liikuntapaikkarakentamisen perusparantamisavustusta Hakunilan urheilupuiston rullahiihtoradalle, Kaivokselan kuntoportaille ja Tikkurilan urheilupuiston tekonurmelle.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom on myöntänyt jalankulun ja pyöräilyn infra-avustusta Padisenpuiston ja Vantaanlaaksontien pääpyöräreitin sekä Silvolanmetsän baanareitin rakentamiselle.

Keskeisimmät liikennealueiden rakentamishankkeet 2026

Myyrmäessä keskeisin hanke on Vihertien ja -kujan perusparantamisen jatkuminen vuodelta 2025. Kivistössä aloitetaan Reunan alueen vesihuollon rakentaminen. Aviapoliksessa keskeisimmät alkavat hankkeet ovat Muuran alueen katujen ensimmäisen vaiheen rakentaminen sekä Aviakujan rakentaminen. Tikkurilassa jatkuu Tikkuraitin ja Orvokkitien rakentaminen. Koivukylässä jatketaan Elmon alueen katujen rakentamista. Korsossa keskeisin rakennushanke on Lehmustontien kaava-alueen ensimmäisen vaiheen rakentamisen jatkuminen vuodelta 2025.

Keskeisimmät urheilu- ja virkistysalueiden rakentamishankkeet 2026

Myyrmäessä keskeisimmät hankkeet ovat Kaivoksen kenttä ja kuntoportaat sekä Vetokannaksen ruoppaus. Aviapoliksessa alkaa Aerolankentän rakentaminen ja Hakunilassa aloitetaan Kuusijärven esteettömän uimapaikan ja esteettömän reitti 2:n rakentaminen.

Keskeisimmät viheralueiden rakentamishankkeet 2026

Myyrmäessä keskeisin hanke on Vaskivuorentien ja Kahluuniityn baanan rakentamisen alkaminen. Aviapoliksessa aloitetaan Padisenpuiston rakentaminen. Korsossa aloitetaan Marsinpuiston rakentaminen.

Alueiden perusparantaminen

Omaisuudenhallinnan strategia laadittiin vuoden 2024 alussa. Laaditun strategian pohjalta tehdään omaisuudenhallintasuunnitelmia, joista saadaan tarkemmat korjausvelan määrät selville. Jo nyt voidaan todeta, että käytössä oleva investointikehys ei riitä korjausvelan vähentämiseen, vaan se kuluu pääasiassa uudisrakentamiseen. Jotta korjausvelan vähentämiseen käytettävät summat tulisivat paremmin esille, on kunnallistekniikan investointiohjelmassa olevat hankkeet jaettu korjausrakentamisen ja uudisrakentamisen ryhmiin. Korjausrakentamiseen liittyvien hankkeiden erittely omiksi ryhmikseen auttaa hahmottamaan paremmin korjausrakentamiseen vuosittain käytettäviä summia. Aikaisemmin korjausrakentamisen hankkeet eivät ole tulleet selkeästi esille uudisrakentamisen hankkeiden seasta.

Vuosien 2026–2029 vuotuisista kehyksistä on varattu vuosittain 10 milj. euroa ratikkaan liittyviin hankkeisiin. Näillä hankkeilla saadaan vähennettyä kunnallistekniikkaan liittyvää korjausvelkaa. Ratikkaan liittyvät hankkeet sisältyvät korjausrakentamisen vuotuisiin summiin. Merkittävimpänä ratikkaan liittyvänä hankkeena on Kyytitien peruskorjaus Tikkurilassa.

Vuonna 2026 vanhojen asuinalueiden katujen perusparantamiseen on varattu noin 1,5 milj. euroa. Merkittävimpinä asuinalueiden perusparantamiskohteena jatkuu Vihertien ja -kujan rakentaminen Myyrmäessä.

Siltojen peruskorjauksia varten rakentamisohjelmassa on varattu noin 0,6 milj. euroa vuodelle 2026. Merkittävimmät peruskorjaushankkeet ovat Kuusikkopuiston alikulku Tikkurilassa ja Hakunilan risteyssilta.

Urheilualueiden perusparantamishankkeisiin on varattu noin 0,7 milj. euroa vuodelle 2026. Merkittävimpinä hankkeena on Tikkurilan skeittipaikka.

Katujen sekä puistojen uudis- ja perusparannushankkeisiin sisältyy myös valaistuksen rakentaminen. Vanhan katuverkon ja puistoalueiden valaistuksen parantamiseen sekä huonokuntoisten lahopylväiden uusimiseen on varattu vuonna 2026 yhteensä noin 1,0 milj. euroa.

Keskeneräisten, työn alla olevien kohteiden viimeistely

Vuoden 2025 puolelta jatkuville ja muille keskeneräisille hankkeille on töiden loppuun saattamiseksi osoitettu noin 0,5 milj. euron varaus. Viimeistelytöiden ajankohta harkitaan hankekohtaisesti ja pyritään sovittamaan mm. alueiden talonrakennushankkeiden aikatauluihin sopivaksi.

Vesi- ja viemäriverkostohankkeet Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän kanssa

Kadut ja puistot palvelualue suunnittelee ja toteuttaa katujen rakentamisen yhteydessä uusien asemakaavojen vesihuoltolinjat yhteistyössä Helsingin seudun ympäristöpalvelut kuntayhtymän (HSY) kanssa. Rakennetut vesihuoltolinjat siirtyvät HSY:n omistukseen ja kunnossapitoon. Vuonna 2026 rakennettavien hankkeiden vesihuollon osuus on noin 4,3 milj. euroa, joka laskutetaan HSY:ltä. Mikäli HSY päättää saneerata vanhoja vesihuoltolinjojaan kaivamalla katu auki, selvitetään mahdollinen kadun kunnostustarve yhteistyössä etukäteen ja tarvittavat määrärahat pyritään varaamaan liikennealueisiin.

Yhteishankkeet valtion kanssa 2026

Aviapoliksessa Katriinantiellä aloitetaan liikenneturvallisuuden parantaminen Viinikankaaren ja Varpukalliontien välillä.

Ratikka

Kaupunginvaltuuston vuonna 2023 tekemä Vantaan ratikan rakentamispäätös vaati valtion sitoutumisen rakentamiskustannuksiin. Valtio tukee Vantaan ratikkahanketta reilulla 144,1 milj. eurolla. Rakentamispäätöksestä tehdyt valitukset hallinto-oikeuteen on käsitelty ja valitukset eivät muodostaneet estettä ratikan rakentamiselle.

Vantaan ratikka rakennetaan allianssimallilla. Vantaan ratikan allianssikumppanit valittiin syksyllä 2024, allianssin kehitysvaihe aloitettiin lokakuussa 2024 ja allianssin toteutusvaiheen on määrä alkaa syyskaudella 2025. Kesällä 2025 on aloitettu väliaikaisten junasiltojen tekeminen ennakoivina töinä. Ennakoivia töitä tehdään kustannussäästöjen vuoksi.

Pääkaupunkiseudun kaupunkiliikenne Oy (KLOy) toimii itäisessä allianssissa tilaajana Helsingin kaupungin osuudella (n. 400 m), rakennuttaa varikon ja hankkii liikennöintikaluston omaan taseeseensa. Vantaa ja KLOy käyvät neuvotteluja raitiotien kunnossapidon järjestämisestä.

94
Irtain omaisuus

1000 euroa	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
MENOT	-15 063	-8 628	**-8 628**	-8 110	-9 687	-8 020
Konsernijohto ja elinvoima	-550	-200	**-200**	0	0	0
Kasvatus ja oppiminen	-9 093	-3 220	**-3 220**	-3 000	-3 000	-3 000
Kaupunkikulttuuri ja hyvinvointi	-2 920	-2 615	**-2 615**	-2 635	-4 162	-2 495
Kaupunkiympäristö	-2 500	-2 593	**-2 593**	-2 475	-2 525	-2 525
ALV	-3 841	-2 200	-2 200	-2 068	-2 470	-2 045
Konsernijohto ja elinvoima	-140	-51	-51	0	0	0
Kasvatus ja oppiminen	-2 319	-821	-821	-765	-765	-765
Kaupunkikulttuuri ja hyvinvointi	-745	-667	-667	-672	-1 061	-636
Kaupunkiympäristö	-638	-661	-661	-631	-644	-644

Kaupunkistrategian ja johdon toimialalla varaudutaan työllisyys ja kotoutumispalveluiden tilojen uudelleenjärjestelyihin parantamalla puhelinpalveluiden tiloja sekä äänieristystä.

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan irtaimistohankinnat ovat uusien rakennushankkeiden, peruskorjauksien, laajennusten tai tilamuutostöihin liittyviä kalustohankintoja. Lisäksi irtaimistomäärärahalla hankitaan palvelualueiden AV-laitteistoja, yksittäisiä koneita sekä korvaavaa kalustoa. Vuoden 2026 merkittävimpiä kohteita ovat Metsänhaltijan, Puutarhatien ja Karhunkierroksen päiväkotien kalustaminen. Kivimäen ja Simonkallion koulujen kalustaminen peruskorjausten jälkeen.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan irtaimistohankinnat liittyvät uusiin rakennushankkeisiin, peruskorjauksiin, laajennuksiin tai muutostöihin liittyviin kalustohankintoihin. Lisäksi irtaimistomäärärahalla hankitaan palvelualueiden yksittäisiä kone- ja laitehankintoja sekä korvaavaa kalustoa. Irtaimen omaisuuden määrärahaesitys vuodelle 2026 on 2,615 milj. euroa ja siinä on huomioitu muun muassa Håkansbölen kartanomuseon ja Jumbon kirjaston perustamiseen liittyvät tarpeet sekä Martinuksen ja Lumo-salin laitteiden elinkaaren mukaiset hankinnat.

Kaupunkiympäristön toimialan irtaimistohankinnat koostuvat pääosin varikon raskaasta ajoneuvokalustosta ja konekalustosta katujen kunnossapitoon. Lisäksi viheralueiden kunnossapitoon hankitaan kalustoa ja rakentamiselle työmaakoppeja. Toimitilajohtamisen kunnossapitokohteisiin hankitaan keittiölaitteita ja irtokalusteita sekä tilahallinnan vuokrakohteiden kalusteita uusitaan. Lisäksi mittalaitteita hankitaan maastomittaukseen ja maatutkimukseen.

95
Kiinteä omaisuus

1000 euroa	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
TULOT	3 500	3 500	**3 500**	3 500	3 500	3 500
Omaisuuden myynti	3 500	3 500	**3 500**	3 500	3 500	3 500
MENOT	-18 000	-42 000	**-42 000**	-12 000	-12 000	-12 000
95 1 Kiinteän omaisuuden osto	-15 000	-39 000	**-39 000**	-9 000	-9 000	-9 000
95 2 Maa-alueiden kunnostus	-3 000	-3 000	**-3 000**	-3 000	-3 000	-3 000
Myytävän ja vuokrattavan tonttimaan kunnostus	-2 600	-2 600	-2 600	-2 600	-2 600	-2 600
Kaupungin pysyvään omistukseen jäävien maa-alueiden kunnostus	-400	-400	-400	-400	-400	-400

Maata hankitaan alueilta, jotka tukevat kaupungin pitkän aikavälin strategioiden toteuttamista ja yhdyskuntarakenteen eheyttämistä. Maanhankinta on ennakoivaa sekä kaupungin ja asukkaiden edun mukaista. Vantaa hankkii ensisijaisesti uusia maa-alueita ostamalla niitä vapaaehtoisilla kaupoilla sekä maankäyttösopimuskorvauksina yksityisiltä maanomistajilta. Aktiivisella maanhankinnalla varmistetaan mahdollisuus rakentaa ensisijaisesti kaupungin omaa maata. Pyrimme turvaamaan monimuotoisesti arvokkaat luontoalueet maanhankinnalla.

Raakamaan hankinnat, tontinosien lunastukset ja muiden rakennustonttien hankinnat sekä välttämättömät maanhankinnat kuten katualue- ja viheralueostot sekä yleisten alueiden lunastukset maksetaan määrärahasta. Määrärahaa tulee varata myös mahdollisten kaupungin etuosto-oikeuskauppojen toteuttamiseksi sekä maankäyttösopimuskorvauksina kaupungille siirtyviin maa-alueisiin.

Kiinteän omaisuuden määrärahasta maksetaan Vantaan Ratikan katualuetoimituksen mukaiset katualueet, joiden haltuunotto on vuonna 2026. Ratikkareitin varrella on myös tullut voimaan asemakaavamuutoksia, joihin liittyy merkittäviä maankäyttösopimuksia. Maankäyttösopimusten mukaiset maanhankinnat siirtyvät valtaosaltaan kaupungin hallintaan vuoden 2026 aikana.

Määrärahaa käytetään myös pilaantuneen tonttimaan ja kaupungin maa-alueiden kun-nostamisesta sekä esirakentamisesta aiheutuviin menoihin. Vuosittain kaupungin maa-alueilla joudutaan puhdistamaan pilaantuneita maita ja poistamaan jätteitä. Lähi-vuosina määrärahoja tarvitaan myös mm. asemakaavoitettujen tonttien esirakentamiseen kallioisilla, tai muutoin vaikeasti rakennettavilla maa-alueilla. Esirakentaminen nopeuttaa tonttikauppaa ja tonttien myyntituotot kattavat kokonaisuudessaan esirakentamiskustannukset.

97
Osakkeet ja osuudet

1000 euroa	TA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
MENOT	-2 100	-1 900	**-1 900**	-2 000	-2 000	-2 000
Kaupunginhallitus / osakkeiden hankinta	-2 100	-1 900	**-1 900**	-2 000	-2 000	-2 000

Talousarvion osakkeisiin ja osuuksiin on budjetoitu 1,9 milj. euroa vuodelle 2026. Määrärahaa käytetään elinkeinoelämän edistämisen ja segregaation ehkäisyn hankkeisiin mm. kaupunkikeskustojen kehittämiseksi. Lisäksi maksetaan Lentoradan suunnittelukulujen osakkeenomistajan pääomasijoituksia sekä ostetaan VTK-konsernilta osakkeita yhteisomistetuissa kiinteistöosakeyhtiöissä kiinteistökehityksen edistämiseksi. Taloussuunnitelmavuosilla varaudutaan ostamaan pysäköintipaikkojen hallintaan oikeuttavia osakkeita.

RAHOITUSOSA

Rahoituslaskelma koostuu kaupungin varsinaisen toiminnan ja investointien sekä rahoitustoiminnan rahavirtojen muutoksista. Rahoituslaskelma on laadittu taloussuunnitelmakaudelle käyttötalouteen, investointeihin ja rahoituseriin budjetoitujen tietojen mukaisesti.

Rahoituslaskelman rakenne ja sisältö

Toiminnan ja investointien rahavirta muodostuu käyttötalouteen ja investointeihin budjetoiduista määrärahoista talousarvio- ja taloussuunnitelmakaudelle. Käyttötalouden tulorahoituksen osatekijät eritellään tuloslaskelmassa ja rahoituslaskelmaan otetaan vain varsinaisen toiminnan tulorahoitusjäämän osoittava vuosikate, joka sisältää myös käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot. Rahoituslaskelmassa toiminnan rahavirrasta myyntivoitot / -tappiot eliminoidaan, ja vastaavasti investointien rahavirtaan myyntivoitot / -tappiot lisätään.

Toiminnan rahavirta muodostuu kaupungin tuloslaskelmaosasta tuotavasta vuosikatteesta, satunnaisista menoista ja tuloista sekä tulorahoituksen korjauseristä.

Investointien rahavirtaa ovat menoina investointiosan käyttöomaisuuden hankintamenot ja tuloina rahoitusosuudet investointeihin sekä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot, joka sisältää käyttöomaisuuden myyntien tasearvon ja myyntivoitot ja -tappiot.

Rahoituksen rahavirta koostuu antolainojen, lainakannan, oman pääoman ja muista maksuvalmiuden muutoksista. Antolainojen muutokset sisältävät kaupungin myöntämät lainat ja sijoitukset ja lainasaamiset. Antolainojen muutoksina esitetään erikseen lainojen lisäykset ja vähennykset.

Lainakannan muutokset sisältävät arvion siitä, kuinka paljon kaupunki ottaa pitkäaikaista lainaa talousarviovuoden aikana eli lainojen lisäyksen. Pitkäaikaisten lainojen vähennykset osoittavat arvion pitkäaikaisten lainojen lyhennysten määrästä talousarviovuoden aikana.

Rahastot

Rahastojen vaikutukset sisältyvät kaupungin rahoituslaskelmaan. Kunkin rahaston rahoituslaskelma esitetään myös erikseen ko. rahaston kohdalla talousarviokirjassa. Vantaan kaupungin rahastoja ovat Kiinteistörahasto, Vahinkorahasto ja Lasten ja nuorten juhlarahasto. Rahastojen muutokset esitetään kaupungin tuloslaskelmassa.

Rahoituslaskelma

Kaupunki ja rahastot

1000 Euroa	TA 2026
Toiminnan rahavirta	
Vuosikate	50 200
Satunnaiset erät	0
Tulorahoituksen korjauserät	-30 744
Investointien rahavirta	
Investointimenot	-368 228
Rahoitusosuudet investointimenoihin	40 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	34 244
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-274 528**
Rahoituksen rahavirta	
Antolainauksen muutokset	-9 200
Antolainasaamisten lisäys	-12 000
Antolainasaamisten vähennys	2 800
Lainakannan muutokset	313 200
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	350 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-36 800
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0
Oman pääoman muutokset	0
Ylijäämän palautus kunnalle	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-25 000
Vaikutus maksuvalmiuteen	**4 472**
Nettolainanotto	**313 200**

Rahoitussuunnitelma

Kaupunki ja rahastot

1000 Euroa	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	58 837	70 105	**50 200**	79 557	112 006	138 065
Satunnaiset erät	-3 446	0	**0**	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-9 691	-30 744	**-30 744**	-34 505	-34 973	-35 448
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-149 549	-253 606	**-368 228**	-401 280	-400 557	-199 750
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 045	15 000	**40 000**	50 000	35 000	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	15 723	34 244	**34 244**	38 005	38 473	38 948
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-86 082**	**-165 001**	**-274 528**	**-268 223**	**-250 051**	**-58 185**
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset	6 172	-1 500	**-9 200**	-6 400	-2 300	-2 500
Antolainasaamisten lisäys	-4 059	-5 000	**-12 000**	-9 000	-5 000	-5 000
Antolainasaamisten vähennys	10 232	3 500	**2 800**	2 600	2 700	2 500
Lainakannan muutokset	7 176	203 400	**313 200**	283 000	241 000	24 100
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	194 900	240 000	**350 000**	320 000	330 000	100 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-105 249	-36 600	**-36 800**	-37 000	-89 000	-75 900
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-82 475	0	**0**	0	0	0
Oman pääoman muutokset	997	0	**0**	0	0	0
Ylijäämän palautus kunnalle	0	0	**0**	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	15 942	-13 000	**-25 000**	-10 000	15 000	35 000
Vaikutus maksuvalmiuteeen	**-55 795**	**23 899**	**4 472**	**-1 623**	**3 649**	**-1 585**
Nettolainanotto	**89 651**	**203 400**	**313 200**	**283 000**	**241 000**	**24 100**
Tavoitteet ja tunnuslukujen tavoitearvot						
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä	-86 082	-251 082	**-525 610**	-793 833	-1 043 884	-1 102 070
Investointien tulorahoitus, %	40	29	**15**	23	31	69
Laskennallinen lainanhoitokate	0,6	1,6	**1,2**	1,6	1,2	1,5
Kassan riittävyys, pv	16	22	**21**	20	20	22

Täydentäviä tietoja

	TP 2024	EN 2025*	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Asukasluku 31.12	251 269	253 931	**257 199**	260 955	265 205	269 447
- syntyneiden enemmyys	812	700	**720**	708	711	702
- nettomuutto	3 179	1 962	**2 548**	3 048	3 539	3 539
Tuloveroprosentti	6,40	6,4	**6,4**	6,4	6,4	6,4
Kiinteistöveroprosentti						
- yleinen	1,28	1,28	**1,28**	1,28	1,28	1,28
- maapohja	1,28	1,30	**1,30**	1,30	1,30	1,30
- vakituinen asuinrakennus	0,41	0,41	**0,41**	0,41	0,41	0,41
- muu kuin vakituinen asuinra-kennus	1,25	1,25	**1,25**	1,25	1,25	1,25
- voimalaitos	3,10	3,10	**3,10**	3,10	3,10	3,10
- rakentamaton rakennuspaikka	6,00	6,00	**6,00**	6,00	6,00	6,00
Toimintamenot M€	-1 054	-1 142	**-1 217**	-1 253	-1 289	-1 329
Toimintakate M€	-716	-785	**-836**	-861	-888	-918
Verotulot M€	585	577	**611**	641	673	708
Valtionosuudet M€	179	238	**269**	299	334	359
Vuosikate M€	59	39	**50**	80	112	138
Poistot M€	-114	-115	**-116**	-120	-124	-130
Vuosikate %:ia poistoista	52 %	34 %	**43 %**	66 %	90 %	106 %
Bruttoinvestoinnit M€	-150	-239	**-368**	-401	-401	-200
Investoinnit omahankintameno M€	-148	-225	**-328**	-351	-366	-200
- investointien tulorahoitus %	40 %	18 %	**15 %**	23 %	31 %	69 %
Pitkäaikaisten lainojen muutos M€	90	203	**313**	283	241	24
Pitkäaikainen lainakanta 31.12. M€	861	1 065	**1 378**	1 661	1 902	1 926
Lainakanta €/asukas	3 427	4 192	**5 357**	6 364	7 171	7 148
Toimintamenot €/asukas	-4 196	-4 497	**-4 731**	-4 801	-4 861	-4 931
Verotulot €/asukas	2 329	2 272	**2 376**	2 456	2 538	2 628
Valtionosuudet €/asukas	713	935	**1046**	1146	1259	1332
Vuosikate €/asukas	234	155	**195**	305	422	512
Kokonaismenot M€	-1 227	-1 401	**-1 611**	-1 691	-1 737	-1 582

Asukasluku, lähde: Tilinpäätös 2024Tilastokeskus. Vuodet 2025–2029 Vantaan väestöennuste 2025
* Vuoden 2024 toisen osavuosikatsauksen mukainen ennustetieto.

TUNNUSLUKUJEN LASKENNASSA KÄYTETYT KAAVAT

TULOSLASKELMAOSA

Toimintatulot / Toimintamenot, %

= 100 * Toimintatuotot / Toimintakulut

Vuosikate / Poistot, %

= Vuosikate / Poistot * 100

Vuosikate, euro/asukas

= Vuosikate / Asukasmäärä

Kertynyt yli-/alijäämä /asukas

= [Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)] / Asukasmäärä

RAHOITUSOSA

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymän kehitystä tarkastellaan vuosittain lähtien talousarvion laadintavuotta edeltävän tilinpäätösvuoden Toiminnan ja investointien rahavirrasta, johon lisätään tai josta vähennetään arvioidut vuosittaiset rahavirrat.

Lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä, kun tunnusluku on 1-2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kassan riittävyys, pv

= 365 pv * Rahavarat varainhoitovuoden lopussa / Kassasta maksut varainhoitovuonna

Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa rahavaroilla.

KUNTAKONSERNI

Kuntakonsernilla tarkoitetaan kunnan sekä yhden tai useamman juridisesti itsenäisen yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kunnalla yksin tai yhdessä muiden kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa on määräysvalta yhdessä tai useammassa yhteisössä (tytäryhteisö). Määräämisvaltasuhde voi perustua myös siihen, että tytäryhteisöllä yksin tai yhdessä muiden tytäryhteisöjen kanssa on määräämisvalta toisessa yhteisössä.

Kaupunki on konsernin emoyhteisö. Tytäryhteisöksi nimitetään niitä yhteisöjä, jossa emoyhteisöllä on määräämisvalta. Osakkuusyhteisöksi nimitetään yhteisöjä, joissa emoyhteisöllä on yksin tai yhdessä muiden konserniyhteisöjen kanssa samanaikaisesti huomattava vaikutusvalta (20–50 % äänivallasta) ja merkittävä omistusosuus (vähintään 20 % yhtiön omasta pääomasta) yhteisössä.

Konsernin ohjaus

Konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallituksen konsernijaosto, kaupunginjohtaja ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset. Konsernijohto vastaa kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Kaupungin konsernijohdon muodostavat ne viranomaiset ja viranhaltijat, jotka esittelevät, päättävät ja toimeenpanevat konserniyhteisöjä koskevia asioita sekä vastaavat kaupunkikonsernin edunvalvonnasta valtuuston hyväksymän konserniohjeen ja talousarvion sekä hallintosäännön mukaisesti.

Konsernirakenne 31.8.2025

Konserniyhteisön nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus-%	Konsernin omistus-%
As Oy Vantaan Katriinanrinne	Vantaa	100,0 %	100,0 %
As Oy Vantaan Keltasafiiri	Vantaa	100,0 %	100,0 %
Kiint Oy Pakkalankuja 11	Vantaa	100,0 %	100,0 %
Kiint Oy Tiedepuisto	Vantaa	100,0 %	100,0 %
Kiint Oy Vantaan Helikopteritukikohta	Vantaa	100,0 %	100,0 %
Ratakujan Pysäköinti Oy	Vantaa	100,0 %	100,0 %
Vantaan Pysäköintiratkaisut Oy	Vantaa	100,0 %	100,0 %
VanPark Oy	Vantaa	0,0 %	100,0 %
Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy	Vantaa	100,0 %	100,0 %
VAV Yhtymä Oy -konserni	Vantaa	100,0 %	100,0 %
VAV Asunnot Oy	Vantaa	0,0 %	100,0 %
VAV Palvelukodit Oy	Vantaa	0,0 %	100,0 %
VAV Hoiva-asunnot Oy	Vantaa	0,0 %	100,0 %
VTK Kiinteistöt Oy -konserni	Vantaa	100,0 %	100,0 %
Vivamus Kiinteistöt Oy	Vantaa	0,0 %	100,0 %
Kiint Oy Myyrinselkä	Vantaa	0,0 %	100,0 %
Kiint Oy Vantaan Jönsaksentie 4	Vantaa	0,0 %	100,0 %
Kiint Oy Vantaan Peltolantie 5	Vantaa	0,0 %	100,0 %
Kivistön Putkijäte Oy	Vantaa	0,0 %	100,0 %
Kiint Oy Lehdokkitien Virastotalo	Vantaa	84,6 %	100,0 %
Mercuria Kauppaoppilaitos Oy	Vantaa	95,5 %	95,5 %
Ruukkukujan Autopaikat Oy	Vantaa	87,2 %	88,3 %

Konserniyhteisön nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus-%	Konsernin omistus-%
Kiint Oy Vantaan Maakotkantie 10	Vantaa	37,1 %	86,3 %
Korson Pienteollisuustalo Oy	Vantaa	83,1 %	83,1 %
Kiint Oy Korson Toimistokeskus	Vantaa	77,1 %	77,1 %
Kiint Oy Tikkurilan Terveysasema	Vantaa	62,2 %	73,8 %
Hakopolun Liikekiinteistö Oy	Vantaa	64,5 %	64,5 %
Vantaan Energia Oy	Vantaa	60,0 %	60,0 %
Vantaan Energia Sähköverkot Oy	Vantaa	0,0 %	60,0 %
Kiint Oy Hakucenter	Vantaa	35,3 %	53,4 %
Pallastunturintien Liikekiinteistö Oy	Vantaa	52,4 %	52,4 %
Kuntayhtymät			
Helsingin seudun ympäristöpalvelut kuntayhtymä	Helsinki	19,5 %	19,5 %
Pääkaupunkiseudun Vesi Oy	Helsinki		15,8 %
Uudenmaan Woima Oy	Helsinki		15,6 %
HSY Holding Oy	Helsinki		19,5 %
Helsingin seudun liikenne kuntayhtymä	Helsinki	17,2 %	17,2 %
Uudenmaan liitto	Helsinki	15,4 %	15,4 %
Västra-Nylands folkhögskola kuntayhtymä	Raasepori	3,1 %	3,1 %
Fastighetsaktiebolaget Karis Elevbostäder	Raasepori	0,0 %	3,1 %
Osakkuusyhteisöt			
As Oy Vantaan Näätäkuja 3	Vantaa	41,5 %	41,5 %
Hakunilan Keskus Oy	Vantaa	40,4 %	40,4 %
Kiint Oy Tikkurilan Raha-asema	Vantaa	40,0 %	40,0 %
Kiint Oy Vantaan Säästötalo	Vantaa	39,6 %	39,6 %
Kiint Oy Korsontie 2	Vantaa	34,0 %	34,0 %
Laurea Ammattikorkeakoulu Oy	Vantaa	32,4 %	32,4 %
As Oy Tikkurilan Koivutie 10	Vantaa	30,5 %	30,5 %
Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy	Vantaa	26,0 %	26,0 %
As Oy Korsonpiha	Vantaa	24,1 %	24,1 %
As Oy Hirvitie 39	Vantaa	21,7 %	21,7 %
Pääkaupunkiseudun Junakalusto Oy	Helsinki	27,5 %	27,5 %
Vantaan Energia Oy (alakonserni)	Vantaa		
Svartisen Holding As	Trondheim	0,0 %	29,8 %
Kolsin Voima Oy	Kotka	0,0 %	13,5 %
Oomi Palvelut Oy	Vantaa	0,0 %	17,0 %
VTK Kiinteistöt Oy	Vantaa		
Kiint Oy Vantaan Rubiiniparkki	Vantaa	0,0 %	29,8 %
Kiint Oy Ruusuparkki	Vantaa	0,0 %	26,1 %
Helsingin seudun liikenne kuntayhtymä			
Kiint Oy Asemapäällikönkatu 5	Helsinki	0,0 %	12,0 %
TVV Lippu- ja maksujärjestelmä Oy	Tampere		
Helsingin seudun ympäristöpalvelut kuntayhtymä		0,0 %	2,4 %
Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy	Helsinki	0,0 %	5,0 %
Oy Asemapäällikönhovi	Helsinki	0,0 %	2,8 %
Keski-Uudenmaan Vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymä	Tuusula	0,0 %	6,4 %

Konserniyhteisön nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus-%	Konsernin omistus-%
Yhdistelemättömät			
Yrityspuiston Autopaikat Oy	Vantaa	31,0 %	31,0 %
VAV Asunnot Oy (alakonserni)	Vantaa		
Metsolan Pysäköinti Oy	Vantaa	0,0 %	35,5 %
Kiinteistö Oy Myyrinsärki Autopaikoitus	Vantaa	0,0 %	33,3 %
Asunto Oy Viljapelto	Vantaa	0,0 %	23,3 %
Kiinteistö Oy Vantaan Rubiiniparkki	Vantaa	0,0 %	17,7 %
Kiint Oy Ruusuparkki	Vantaa	0,0 %	9,4 %
Martinlaakson Autopaikoitus Oy	Vantaa	0,0 %	11,8 %
Ruukkukujan Autopaikat Oy	Vantaa	0,0 %	1,1 %
Koy Vantaan Kaskelanparkki	Vantaa	0,0 %	16,2 %

Konsernirakenteen muutokset taloussuunnitelmakaudella 2026–2029

Konsernirakennetta selkeytetään edelleen. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle tapahtuva vuokraus keskitetään omaan kiinteistöyhtiöön. Lisäksi Katriinan alueelle muodostetaan alueellinen kiinteistöyhtiö.

Tulevan strategian taloustavoitteita tuetaan toteuttamalla konserniomistusten kokonaissuunnitelmaa sekä asettamalla suurille yhtiöille mm. tuloutukseen liittyviä omistajatavoitteita. Suunnitelman mukaiset yhtiöjärjestelyjä koskevat päätökset tuodaan yhtiökohtaisesti hallintosäännön osoittamien toimielinten päätettäväksi.

Konserniyhtiöiden investoinnit taloussuunnitelmakaudella 2026–2029

Kaupungin investoinnit yhteensä 1000 eur	TP2024	TA2025	TA2026	TS2027	TS2028	TS2029
Kaupunki ja rahastot yhteensä	149 549	253 606	368 228	401 280	400 557	199 750

SUUREMPIEN TYTÄRYHTIÖIDEN MERKITTÄVÄT MENEILLÄÄN OLEVAT JA TULEVAT INVESTOINNIT

Merkittävät meneillään olevat ja tulevat investoinnit, omistuksen mukaisessa suhteessa 1000 €	Kaupungin omistusosuus	TP2024	TAE2025	TA2026	TS2027	TS2028	TS2029
Vantaan Energia Oy	60 %	117 000	108 638	93 513	141 106	123 595	115 148
VAV Yhtymä Oy (konserni)	100 %	29 370	45 700	71 000	37 400	32 600	14 120
VTK Kiinteistöt Oy (konserni)	100 %	64 488	51 546	84 391	108 499	73 525	17 331
Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy	100 %	419	450	500	525	525	525
Mercuria kauppaoppilaitos Oy	95,50 %	0	550	600	500	500	400
Yhteensä		**211 277**	**206 884**	**255 004**	**298 030**	**232 745**	**147 524**

Muiden tytäryhtiöiden meneillään olevat ja tulevat investoinnit, omistuksen mukaisessa suhteessa 1000 €	Kaupungin omistusosuus	TP2024	TAE2025	TA2026	TS2027	TS2028	TS2029
Yhteensä	52,4–100 %	478	962	1 602	735	520	600

KUNTAYHTYMIEN INVESTOINNIT omistuksen mukaisessa suhteessa 1000 €	Kaupungin omistusosuus	TP2024	TA2025	TAE2026	TS2027	TS2028
HSL	17,20 %	4 210	4 644	4 369	4 300	4 300
HSY	21,70 %	35 614	48 882	46 379	44 926	44 084
Uudenmaan liitto	15,40 %	0	0	0	0	0
Osuus kuntayhtymien investoinneista yht.		**39 825**	**53 526**	**50 748**	**49 226**	**48 384**

Tytäryhtiöiden ja kuntayhtymien lainakannat Vantaan kaupungin omistusosuuksien mukaisessa suhteessa

Suurimpien tytäryhtiöiden lainakanta omistuksen mukaisessa suhteessa 1000 €	Omistusosuus	TP2024	TAE2025	TA2026	TS2027	TS2028	TS2029
Vantaan Energia Oy	60 %	229 623	298 900	350 810	420 230	517 921	596 360
VAV Yhtymä Oy konserni (pl. Vantaan kaupungin myöntämät)	100 %	446 549	434 448	423 308	411 360	398 945	386 266
VTK Kiinteistöt Oy konserni (pl. Vantaan kaupungin myöntämät)	100 %	192 401	180 520	252 615	355 670	410 725	403 780
Yhteensä		**868 573**	**913 868**	**1 026 733**	**1 187 260**	**1 327 951**	**1 386 406**

Muiden tytäryhtiöiden lainakannat vuoden lopussa omistuksen mukaisessa suhteessa 1000 €	Kaupungin omistusosuus	TP2024	TAE2025	TA2026	TS2027	TS2028	TS2029
Yhteensä	52,4–100 %	4 807	4 041	2 907	2 379	1 850	1 321

KUNTAYHTYMIEN LAINAT omistuksen mukaisessa suhteessa 1000 €	Kaupungin omistusosuus	TP2024	TA2025	TAE2026	TS2027	TS2028
HSL	17,20 %	4 979	4 067	3 156	2 244	1 332
HSY	21,70 %	406 173	405 835	405 433	399 817	390 725
Uudenmaan liitto	15,40 %	0	0	0	0	0
Osuus kuntayhtymien lainoista yhteensä		**411 152**	**409 902**	**408 589**	**402 061**	**392 058**

HSL:n ja HSY:n luvut perustuvat toiminta- ja taloussuunnitelman alustaviin talousarviolukuihin 2026–2029, joita ei ole vielä hyväksytty. Muiden osalta luvut ovat toimintasuunnitelman mukaisia.

Konserniyhteisöille annettavat takaukset

Konserniohjeen ja omistajapoliittisten linjausten mukaisesti kaupunki myöntää takauksia pääsääntöisesti ainoastaan omille tytäryhteisöille. Takauksia myöntäessään kaupunki huomioi aina EU:n valtiotukisäännösten sekä soveltuvien kansallisten säännösten noudattamisen. Kaupungin takauksen myöntämisestä, takausprovisiosta ja vastavakuudesta päättää kaupunginvaltuusto. Takauspäätöstä ei saa panna täytäntöön ennen kuin se on lainvoimainen.

Kaupungilla oli jäljellä samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen lainojen ja leasingvastuiden puolesta takausvastuita vuoden 2024 lopussa yhteensä noin 349 milj. euroa kaupunginvaltuuston myöntämästä noin 531 milj. eurosta.

Vantaan kaupungin tytäryhtiöiden tavoitteet 2026–2029

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Omistajaohjauksella huolehditaan siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisetu.

Valtuusto voi ohjata asettamillaan tavoitteilla tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa. Valtuuston tavoiteasettelu voi koskea tytäryhteisön asemaa, toiminnan laajuutta, toimintaedellytyksiä (mm. investoinnit), palvelun laatua, hinnoitteluperiaatteita tai pääoman tuottovaatimuksia. Tavoiteasettelu tässä tarkoituksessa on luonteeltaan välillistä, pääomistajan tahdon esiintuomista.

Suurien tytäryhtiöiden tavoitteet jaotellaan talouteen, toiminnallisuuteen ja laatuun, henkilöstöön sekä vastuullisuuteen liittyviin tavoitteisiin. Suurien yhtiöiden vastuullisuustavoitteet perustuvat yhtiöiden vastuullisuusohjelmiin, jotka huomioivat kaupungin niille asettamat yhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset, kaupungin resurssiviisauden tiekartan sekä kaupungin hiilineutraalisuustavoitteen. Vastuullisuustavoitteet on yhdistetty YK:n Agenda 2030 -kestävän kehityksen tavoitteisiin, ja yhtiöt kuvaavat vastuullisuustavoitteissaan, mitä YK:n kestävän kehityksen tavoitteita toiminnallaan edistävät.

Vantaan Energia Oy

Tavoite	Mittari	Toteuma 2024	Ennuste 2025	Tavoitetaso 2026	Tavoitetaso 2027	Tavoitetaso 2028	Tavoitetaso 2029
Talouteen liittyvät tavoitteet							
Kestävä ja vastuullinen taloudenpito	Tuloksellisuus: Konsernin liikevoitto M€	60,6 M€	60,7 M€	56,5 M€	82,1 M€	89,0 M€	105,8 M€
	Pääomatehokkuus: Konsernin ROIC	8,2 %	5,9 %	6,0 %	6,2 %	9,0 %	10,3 %
	Vakavaraisuus: Omavaraisuusaste % (luvut leasing oikaistuja)	35 %	35 %	31 %	31 %	32 %	33 %
Ennakoitava ja pitkällä aikavälillä kasvava osinkotuotto	Maksettavan osingon määrä sisältäen lisäosingon (Vantaan osuus 60 %:ia osingosta omistusosuuden mukaisesti)	21 M€	22 M€ (57 %:ia emoyhtiön ennustetusta tuloksesta)	24,2 M€	30,8 M€	36,7 M€	Määritetään myöhemmin

Tavoite	Mittari	Toteuma 2024	Ennuste 2025	Tavoitetaso 2026	Tavoitetaso 2027	Tavoitetaso 2028	Tavoitetaso 2029
Toiminnallisuuteen ja laatuun liittyvät tavoitteet							
Työturvallisuus	Työtapaturmien lukumäärä	2,8	2	0	0	0	0
Henkilöstöön liittyvät tavoitteet							
Henkilöstötyytyväisyys	Great place to work -tutkimus Todella hyvä työpaikka -väittämä, samaa mieltä	82 % Great Place to Work -henkilöstötutkimukseen osallistuneista on sitä mieltä, että Vantaan Energia on kokonaisuudessaan todella hyvä työpaikka	87 %	>80 %	>80 %	>80 %	>80 %
Sairauspoissaolot	%	2,4 %	Q1 2025 toteuma 2,7 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %
Vastuullisuuteen liittyvät tavoitteet							
Ilmastomuutoksen hillintä (Ympäristövastuu)	Tuotannon ja hankinnan ominaispäästöt hiilidioksidin osalta, g/ kWh	115	99	84	85	84	84

Tavoite	Mittari	Toteuma 2024	Ennuste 2025	Tavoitetaso 2026	Tavoitetaso 2027	Tavoitetaso 2028	Tavoitetaso 2029
SDG tavoite 13 - Ilmastotekoja ja SDG tavoite 9- kestävää teollisuutta, innovaatioita ja infrastruktuureja	Fossiilisista polttoaineista luopuminen mahdollisimman nopeasti. 2035 Pohjoismaiden johtava kierrätysenergiayhtiö -strategian edistäminen	HWP etenee aikataulun mukaisesti. Sähkökattila ja lämpöakku etenee aikataulussa. Molempien käyttöönotto v. 2025	Korkealämpötilalaitoksen valmistuminen sekä sähkökattilan ja akun käyttöönotto. Fossiilisista polttoaineista luopuminen 2025 aikana.	Lämmön kausivaraston rakentaminen Jätteen esikäsittelylaitoksen (SOFA) rakentaminen	Lämmön kausivaraston rakentaminen Jätteen esikäsittelylaitoksen (SOFA) rakentaminen	Lämmön kausivaraston valmistuminen Jätteen esikäsittelylaitoksen (SOFA) valmistuminen	Lämmön kausivaraston hyödyntäminen & CCS-projektin käynnistyminen
Materiaalitehokkuuden parantaminen (ympäristövastuu)	Kaukolämmön lisäveden käytön vähentäminen	Lisävettä meni 83 211 kuutiota. Toteutunut kerroin 1,9	Lisävettä max 1,5 X (tavoite)	Lisävettä max. 1,5 X kaukolämpöverkon tilavuus	Lisävettä max. 1,5 X kaukolämpöverkon tilavuus	Lisävettä max. 1,5 X kaukolämpöverkon tilavuus	Lisävettä max. 1,5 X kaukolämpöverkon tilavuus
SDG 12 -vastuullista kuluttamista	Oman energiakulutuksen vähentäminen (vuotuinen polttoainekäyttö v.2022 2590 GWh)	Energiatehokkuustavoite on saavutettu. Tehdyistä parannustoimista syntyy säästöjä 84,3 GWh vuosittain.	84 GWh säästöt	Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuskauden 2026–2035 mukainen energiansäästötavoite (asetetaan syksyllä 2025)	Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuskauden 2026–2035 mukainen energiansäästötavoite (asetetaan syksyllä 2025)	Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuskauden 2026–2035 mukainen energiansäästötavoite (asetetaan syksyllä 2025)	Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuskauden 2026–2035 mukainen energiansäästötavoite (asetetaan syksyllä 2025)

Tavoite	Mittari	Toteuma 2024	Ennuste 2025	Tavoitetaso 2026	Tavoitetaso 2027	Tavoitetaso 2028	Tavoitetaso 2029
Edullinen, vähäpäästöinen ja luotettava energia (sosiaalinen ja taloudellinen vastuu)	Vähäpäästöisempi ja edullisempi lämmitys kuin suurissa suomalaisissa kaupungeissa keskimäärin	Vantaan kaukolämmön päästökerroin oli 191 kg co2 / MWh. 6 kaupungin keskiarvo oli 105 kg co2 / MWh Kiinteistöliiton indeksitalo 2024 vertailusta 6 suurimman kaupungin keskiarvo oli 1,64 €/m2 ja Vantaan Energian 1,56 €/m2.		Päästöt: Vantaan kaukolämmön päästökerroin pienempi kuin 6 suurimman kaupungin päästökertoimien keskiarvo Edullisuus: Kiinteistöliiton indeksitalovertailun 6 suurimman kaupungin keskiarvoa pienemmät lämmityskustannukset/m2	Päästöt: Vantaan kaukolämmön päästökerroin pienempi kuin 6 suurimman kaupungin päästökertoimien keskiarvo Edullisuus: Kiinteistöliiton indeksitalovertailun 6 suurimman kaupungin keskiarvoa pienemmät lämmityskustannukset/m2	Päästöt: Vantaan kaukolämmön päästökerroin pienempi kuin 6 suurimman kaupungin päästökertoimien keskiarvo Edullisuus: Kiinteistöliiton indeksitalovertailun 6 suurimman kaupungin keskiarvoa pienemmät lämmityskustannukset/m2	Päästöt: Vantaan kaukolämmön päästökerroin pienempi kuin 6 suurimman kaupungin päästökertoimien keskiarvo Edullisuus: Kiinteistöliiton indeksitalovertailun 6 suurimman kaupungin keskiarvoa pienemmät lämmityskustannukset/m2
SDG 7 -edullista ja puhdasta energiaa ja SDG 11 -kestävät kaupungit ja yhteisöt	Energiatoimituksen luotettavuus	Sähkön toimitushäiriöt 0,041 h/asiakas/vuosi Lämmön toteutunut keskeytysaika lämmityskaudella 0,52 h/asiakas/vuosi		Sähkön ja lämmön toimituksen luotettavuus erittäin hyvä. Sähkön toimitushäiriöt alle 0,2 h/as/v ja lämmön alle 0,8 h/as/lämmityskausi	Sähkön ja lämmön toimituksen luotettavuus erittäin hyvä. Sähkön toimitushäiriöt alle 0,2 h/as/v ja lämmön alle 0,8 h/as/lämmityskausi	Sähkön ja lämmön toimituksen luotettavuus erittäin hyvä. Sähkön toimitushäiriöt alle 0,2 h/as/v ja lämmön alle 0,8 h/as/lämmityskausi	Sähkön ja lämmön toimituksen luotettavuus erittäin hyvä. Sähkön toimitushäiriöt alle 0,2 h/as/v ja lämmön alle 0,8 h/as/lämmityskausi

VAV-konserni

Tavoite	Mittari	Toteuma 2024	Ennuste 2025	Tavoitetaso 2026	Tavoitetaso 2027	Tavoitetaso 2028	Tavoitetaso 2029
Talouteen liittyvät tavoitteet							
Kestävä ja vastuullinen taloudenpito	Vuokrausaste (%), konserni	98,0 %	98,5 %	98,5 %	98,5 %	98,5 %	98,5
	Omavaraisuusaste, konserni	23,3 %	20 %	20 %	20 %	20 %	20 %
Asuntotuotanto	Asuntotuotanto (360 as./v)	62	174	360	360	360	360
Ylläpidon hoitokulujen muutos	Kiinteistöjen ylläpidon kustannusindeksi (2015 =100)	Suurempi kuin indeksin nousu	Maks. indeksin nousua vastaava kustannustason nousu	Maks. indeksin nousua vastaava kustannustason nousu	Maks. indeksin nousua vastaava kustannustason nousu	Maks. indeksin nousua vastaava kustannustason nousu	Maks. indeksin nousua vastaava kustannustason nousu
Tuoton tuloutus kaupungille (kiinteistökehityshankkeet)	Tuoton tuloutuksen suunnitelma laadittu ja tuloutus suunnitelmaa noudattaen	Uusi tavoite	Tuloutustapa ja tasot selvitetään syksyn 2025/kevään 2026 aikana	Suunnitelma valmis ja tavoitetasot asetettu	Suunnitelman mukainen taso	Suunnitelman mukainen taso	Suunnitelman mukainen taso

Tavoite	Mittari	Toteuma 2024	Ennuste 2025	Tavoitetaso 2026	Tavoitetaso 2027	Tavoitetaso 2028	Tavoitetaso 2029
Toiminnallisuuteen ja laatuun liittyvät tavoitteet							
Asuntokannan arvon ja vuokrattavuuden säilyminen	PTS:n toteuttaminen Toteutuneet kustannukset suhteessa budjetoituun (%)	77,5 % (Budjetoitua Kannuskujan perusparannusta lykätty. Ilman Kannuskujan perusparannusta toteuma 95 %)	95–105 %	95–105 %	95–105 %	95–105 %	95–105 %
	Laajuus asuntoina: toteutuneet suhteessa budjetoituun (%)	87 %	95–105 %	95–105 %	95–105 %	95–105 %	95–105 %
Asiakastyytyväisyys	NPS (Net Promote Score)	32,8	39	39,5	40,5	40,5	40,5
Henkilöstöön liittyvät tavoitteet							
Työtyytyväisyys	Yli kiinteistötoimialan vertailuaineiston keskiarvon (Työeläkevakuuttajan tutkimus)	4,01 (Kiinteistötoimialan vertailuarvo 3,83)	− (Kysely tehdään loppuvuodesta)	Yli kiinteistötoimialan vertailuaineiston keskiarvon (Työeläkevakuuttajan tutkimus)	Yli kiinteistötoimialan vertailuaineiston keskiarvon (Työeläkevakuuttajan tutkimus)	Yli kiinteistötoimialan vertailuaineiston keskiarvon (Työeläkevakuuttajan tutkimus)	Yli kiinteistötoimialan vertailuaineiston keskiarvon (Työeläkevakuuttajan tutkimus)
Terveysperusteiset poissaolot	%:a henkilöstöstä/v	2,7	<3,5	3,5	3,5	3,5	3,5

Tavoite	Mittari	Toteuma 2024	Ennuste 2025	Tavoitetaso 2026	Tavoitetaso 2027	Tavoitetaso 2028	Tavoitetaso 2029
Vastuullisuuteen liittyvät tavoitteet							
Segregaation torjuminen tarjoamalla kohtuuhintaista asumista ja tukemalla asumisen haastavissa tilanteissa (SDG-tavoite 10: Eriarvoisuuden vähentäminen)	VAV Asunnot Oy:n keskivuokra suhteessa markkinavuokraan	32 % alle markkinavuokran	Vähintään 30 % alle markkinavuokran	Vähintään 30 % alle markkinavuokran	Vähintään 30 % alle markkinavuokran	Vähintään 30 % alle markkinavuokran	Vähintään 30 % alle markkinavuokran
Lämmitysenergian kulutuksen vähentäminen (SDG-tavoite 11: Kestävät kaupungit ja yhteisöt sekä SDG-tavoite 13: Ilmastotekoja)	Lämmitysenergian normeerattu kulutus, kWh/m3	37,5	38,6	38,1	37,3	2026/2027 valittavan uuden mittausstandardin mukaan (esim. VAETS)	2026/2027 valittavan uuden mittausstandardin mukaan (esim. VAETS)
Vastuulliset hankinnat (SDG-tavoite 17: Yhteistyö ja kumppanuus)	VAV kehittää vastuullisia hankintoja yhdessä kumppaniverkostonsa kanssa			Kestävyys- ja vastuullisuusteema nostetaan erikseen esiin kaikissa VAV:n pitämissä hankintoihin liittyvissä markkinavuoropuheluissa			

VTK Kiinteistöt Oy

Tavoite	Mittari	Toteuma 2024	Ennuste 2025	Tavoitetaso 2026	Tavoitetaso 2027	Tavoitetaso 2028	Tavoitetaso 2029
Talouteen liittyvät tavoitteet							
Vakavaraisuuden säilyttäminen	Konsernin omavaraisuusaste %	25	25	>20	>15	>15	>18
Positiivinen ja kasvava tulos	Vivamus Kiinteistöt Oy:n tulos, milj. eur	2,8	2,0	1,5	1,5	2,0	2,1
Hyvän vuokrausasteen ylläpito ja kehittäminen	Ulkoisten vuokrakohteiden vuokrausaste (%) (Vivamus Kiinteistöt Oy)	96	95	95	95	95	95
Toiminnallisuuteen ja laatuun liittyvät tavoitteet							
Terveelliset, turvalliset ja viihtyisät toimitilat (sisältäen sisäilmaparannukset)	Budjetoiduista peruskorjauksista 90–100 % toteutuu	-	90–100 %	90–100 %	90–100 %	90–100 %	90–100 %
Asiakastyytyväisyys, konserni	Asteikko 1–5, vastausten keskiarvo	3,6	Toteutetaan syksyllä 2025	3,7	3,8	3,9	4,0

Tavoite	Mittari	Toteuma 2024	Ennuste 2025	Tavoitetaso 2026	Tavoitetaso 2027	Tavoitetaso 2028	Tavoitetaso 2029
Henkilöstöön liittyvät tavoitteet							
Konsernin henkilöstön hyvinvointikysely	Asteikko 1–5, vastausten keskiarvo	4,6	Toteutetaan syksyllä 2025	4,5	4,5	4,5	4,5
Vastuullisuuteen liittyvät tavoitteet							
Energiatehokkuuden parantaminen uudishankkeissa ja peruskorjauksissa (SDG-tavoite 11 Kestävät kaupungit ja yhteisöt)	Kaupungin hankesuunnitelmissa asettamien energiatehokkuuden vertailulukujen (E-luku) alittaminen	-	-	Varia Vehkala hanke: alle 80 kWhE/m², vuosi	Aviapoliksen lukio: alle 75 kWhE/m², vuosi Koillis-Vantaa: alle 85 kWhE/m², vuosi	Hankesuunnitelman E-luvun alittaminen ensimmäisestä käyttövuodesta	Hankesuunnitelman E-luvun alittaminen ensimmäisestä käyttövuodesta
VSME (Pienten ja keskisuurten yritysten vapaaehtoinen vastuullisuusraportointi)	Raportointikehys luodaan 2025 aikana (sis. hiilijalanjälkilaskenta)	-	-	VSME-raportin tuottaminen	Vuoden 2026 raportin perusteella asetettavat tavoitteet	Vuoden 2026 raportin perusteella asetettavat tavoitteet	Vuoden 2026 raportin perusteella asetettavat tavoitteet

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy

Tavoite	Mittari	Toteuma 2024	Ennuste 2025	Tavoitetaso 2026	Tavoitetaso 2027	Tavoitetaso 2028	Tavoitetaso 2029
Talouteen liittyvät tavoitteet							
Positiivinen tilikauden tulos	Tilikauden tulos vähintään 0,25 % liikevaihdosta.	1,30 %	1,20 %	0,25 %	0,25 %	0,25 %	0,25 %
Toiminnallisuuteen ja laatuun liittyvät tavoitteet							
Asiakastyytyväisyyden parantaminen (NPS)	NPS pisteluku	5	26	27	28	29	30
Kehittämisohjelma: Ateriapalveluiden asiakastyytyväisyyden positiivinen kehittyminen	Ateriapalveluiden asiakastyytyväisyys 1–5		3,80	3,90	4,00	4,00	4,10
Kehittämisohjelma: Puhtauspalveluiden kustannustehokkuus	Kustannustehokkuus vähintään 1 %-yksikkö (Hinnankorotus alittaa yleisen kustannustason nousun)	1,12	1,00	1,00	Määritetään omistajapoliittisten linjausten hyväksymisen yhteydessä	Määritetään omistajapoliittisten linjausten hyväksymisen yhteydessä	Määritetään omistajapoliittisten linjausten hyväksymisen yhteydessä
Henkilöstöön liittyvät tavoitteet							
Henkilöstötyytyväisyys	Numeerinen 1–5	4,11	4,15	4,15	4,20	4,25	4,25
Sairauspoissaolot %	%	5,67	5,60	5,60	5,50	5,40	5,40
Vastuullisuuteen liittyvät tavoitteet							
Kokonaisbiojätteen määrän vähentäminen SDG-tavoite 12. Vastuullista kuluttamista (ympäristövastuullisuus)	Kokonaisbiojätteen määrä grammaa/ruokailija	43	43	43	42	42	41

Tavoite	Mittari	Toteuma 2024	Ennuste 2025	Tavoitetaso 2026	Tavoitetaso 2027	Tavoitetaso 2028	Tavoitetaso 2029
Ruokatuotannon hiilijalanjäljen vähentäminen SDG-tavoite 12. Vastuullista kuluttamista (ympäristövastuullisuus)	CO2 mittari (GHG protokolla)		Hiilijalanjäljen seurantaan määritellään GHG-protokollan mukainen lähtöarvo	Ruokatuotannon hiilijalanjäljen tavoitteellinen vähentäminen	Ruokatuotannon hiilijalanjäljen tavoitteellinen vähentäminen	Ruokatuotannon hiilijalanjäljen tavoitteellinen vähentäminen	Ruokatuotannon hiilijalanjäljen tavoitteellinen vähentäminen
Aiheutettujen CO2-päästöjen vähentäminen SDG-tavoite 12. Vastuullista kuluttamista (ympäristövastuullisuus)	Aiheutetut CO2 päästöt (t) / tuotantoauto	0,53	0,40	0,30	0,20	0,10	0,10
eNPS (työntekijöiden nettosuositteluindeksi) positiivinen kehittyminen SDG-tavoite 3. Terveyttä ja hyvinvointia (sosiaalinen vastuullisuus)	eNPS (työntekijöiden nettosuositteluindeksi)	8	13	15	17	19	21
Henkilöstön osaamisen kehittäminen SDG-tavoite 3. Terveyttä ja hyvinvointia (sosiaalinen vastuullisuus)	Oppisopimuskoulutettavien määrä		25	30	32	34	36

Mercuria kauppaoppilaitos Oy

Tavoite	Mittari	Toteuma 2024	Ennuste 2025	Tavoitetaso 2026	Tavoitetaso 2027	Tavoitetaso 2028	Tavoitetaso 2029
Talouteen liittyvät tavoitteet							
Positiivinen tilikauden tulos	Nettotulos, Euroa Tulokseen vaikuttavat heikentävästi vuodesta 2025 alkaen valtionosuusrahoituksen leikkaukset ja uusi rahoituslaki.	1 033 394	300 000	200 000	200 000	200 000	200 000
Toteutuneet oppivelvollisten opiskelijavuodet	Valtionosuusrahoituksen perusteena oleva oppivelvollisten opiskelijoiden määrä opiskelijavuosina, kpl	Uusi mittari	-	510	510	510	510
Rakennuksen PTS:n mukaisten vuosittaisten toimenpiteiden toteuttaminen hiilineutraalilla ja resurssiviisaalla tavalla huomioiden rakennuksen tuleva käyttöikä	Toteutusaste %	100	100	100	100	100	100

Tavoite	Mittari	Toteuma 2024	Ennuste 2025	Tavoitetaso 2026	Tavoitetaso 2027	Tavoitetaso 2028	Tavoitetaso 2029
Toiminnallisuuteen ja laatuun liittyvät tavoitteet							
Opiskelijapalaute (amis-palaute, päättökysely)	nps-indeksi	66	66	66	66	66	66
Työelämäpalaute työpaikkaohjaajakysely	Tyytyväisyys 1–5	4,5	4,4	4,3	4,3	4,3	4,3
Työllistyminen ja jatko-opinnot	Työllistyneiden ja jatko-opintoihin siirtyneiden osuus valmistuneista opis-kelijoista %	85	85	85	86	86	86
Henkilöstöön liittyvät tavoitteet							
Henkilöstön työfiilis	Tyytyväisyys 1–5	4,1	4,0	4,1	4,1	4,1	4,1
Sairauspoissaolot	%	1,7	2,0	2,0	1,9	1,9	1,8
Vastuullisuuteen liittyvät tavoitteet							
Hyvän koulutuksen ylläpito ja kehittäminen (SDG-tavoite 4 "Hyvä koulutus")	Opiskelijapalaute, (amispa-laute) tyytyväisyys koulu-tukseen, kokonaisarvosana 1–5	4,6	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5

Tavoite	Mittari	Toteuma 2024	Ennuste 2025	Tavoitetaso 2026	Tavoitetaso 2027	Tavoitetaso 2028	Tavoitetaso 2029
Opiskelijoiden hyvinvoinnin edistäminen (SDG-tavoite 3 ”Terveyttä ja hyvinvointia”)	Vuotuinen opiskelijakysely, keskiarvo osiosta ilmapiiri ja hyvinvointi 1–5	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3
Sukupuolten tasa-arvon edistäminen (SDG-tavoite 5 ”Sukupuolten tasa-arvo”)	Vuotuinen opiskelijakysely, tasa-arvoa koskeva kysymys 1–5	4,4	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3
Ruokahävikin vähentäminen (SDG-tavoite 12 ”Vastuullista kuluttamista”)	Ruokahävikki, g/myyty annos	Uusi mittari	37	36	34	32	30

Kiinteistö- ja pysäköintiyhtiöille asetettavat tavoitteet 2026–2029

1. Ylläpitokustannusten kehitys ei ylitä yleisen kustannustason kehitystä. (pl. K Oy Tiedepuisto: rakennukseen liittyvä ylläpito kuuluu vuokralaiselle)

   Pysäköintiyhtiöiden Ratakujan Pysäköinti Oy:n ja Vantaan Pysäköintiratkaisut -konsernin lisätavoitteet:
   1.1. Ratakujan Pysäköinti Oy:n vuokrausaste suurempi kuin 110 %:ia (sisältäen lyhytaikaisen vuokrauksen)
   1.2. Vantaan Pysäköintiratkaisut -konsernin tulos ilman poistoja positiivinen
   K Oy Tiedepuistoa koskevat varsinaisen liiketoiminnan tulostavoitteet
   1.3. Tulos ilman poistoja positiivinen
   1.4. Peruskorjauksissa ja investoinneissa saavutetaan vähintään kustannusarviot

2. PTS:n mukaisten vuosittaisten toimenpiteiden toteuttaminen hiilineutraalilla ja resurssiviisaalla tavalla sekä rakennuksen käyttöiän huomioiminen PTS:ssä

3. Energiankäytön tehostamistoimien kartoituksessa havaittujen toimenpiteiden suorittaminen (ei elinkaaren loppuvaiheessa olevat)

   3.1. Elinkaaren loppuvaiheessa olevien kiinteistöyhtiöiden vastuullisuustavoitteet (yhtiö valitsee itselleen sopivan tavoitteen seuraavista)
      3.1.1. Kiertotalouden edistäminen kestävän purkamisen elementein: purkumateriaalien uudelleenkäyttö ja kierrättäminen
      3.1.2. Kiinteistön uuden käyttötarkoituksen toteuttamiseen liittyvien toimenpiteiden käynnistäminen esim. kaavoituksen kautta
      3.1.3. Rakennuksen elinkaaren loppuajan PTS:n toteuttaminen resurssiviisaalla tavalla

LIITTEET

- LIITE 1 Uudisrakentaminen 2026–2035
- LIITE 2 Korjausrakentaminen 2026–2035
- LIITE 3 Liikuntapaikkarakentaminen 2026–2030
- LIITE 4 Julkinen käyttöomaisuus 2026–2029

LIITE 1; Uudisrakentaminen 2026–2035

1 000 €	Suuralue	Kustannus-arvio	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
A. OMAT INVESTOINNIT 2026-2035		**805 470**	**63 800**	**65 810**	**88 110**	**93 360**	**56 020**	**100 880**	**145 730**	**83 580**	**65 980**	**41 700**	**500**
KASVATUKSEN JA OPPIMISEN TOIMIALA, koulut		**428 270**	**11 960**	**13 880**	**44 830**	**42 550**	**26 150**	**46 700**	**85 550**	**61 050**	**59 200**	**36 050**	**350**
Kaso / koulut, siirtyneet rakentamisvelvollisuudet		1 500	500	0	0	750	0	0	0	0	0	0	0
Aviapoliksen päiväkoti ja koulu sekä nuorisotilaa (Atomi)	Aviapolis	47 200	0	0	0	0	0	0	2 800	4 500	23 900	15 800	200
Aviapoliksen yhtenäiskoulu (Muuran koulu)	Aviapolis	37 750	1 950	2 400	10 350	20 550	3 600	0	0	0	0	0	0
Sotungin koulun uudisrakennus aluekeittiöksi	Hakunila	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Havu-rakennuksen korvaava laajennus ja Kaarna (Lehtikuusen koulu)	Hakunila	30 000	0	0	1 850	3 700	14 800	9 500	150	0	0	0	0
Luistelukenttä Keimolanmäkeen	Kivistö	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kanniston koulun laajennus	Kivistö	18 600	7 100	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Keimolanmäen koulu ja päiväkoti	Kivistö	19 950	0	800	0	1 150	2 350	9 500	6 050	100	0	0	0
Seutulan koulun uudistaminen	Kivistö	16 700	0	0	0	100	1 500	10 000	5 000	100	0	0	0
Kytöpuiston ja Ilolan koulujen väistötila	Koivukylä	50	30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kytöpuiston koulun laajennus muutos- ja korjaustöiden yhteydessä	Koivukylä	1 550	1 150	80	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rekolanmäen koulun laajentaminen yhtenäiskouluksi	Koivukylä	20 000	0	0	0	0	1 700	2 000	9 900	6 350	100	0	0
Mikkolan päiväkoti- ja koulukampus (korvaa viereiset päiväkodit)	Korso	68 250	0	0	0	0	0	0	20 000	20 000	20 000	8 250	0
Nikinmäen koulun laajennus ja tilamuutokset	Korso	9 350	0	0	0	0	0	5 350	4 000	0	0	0	0
Ojahaan koulu aluekeittiöksi	Myyrmäki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uomarinteen paviljongin korvaaminen (Vaskivuoren lukiolle)	Myyrmäki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Askiston koulun laajennus	Myyrmäki	3 650	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hämeenkylän koulun väistötila	Myyrmäki	250	0	0	230	0	0	0	0	0	0	0	0
Ojahaan peruskoulu (ensimmäinen vaihe)	Myyrmäki	45 350	400	6 750	22 950	15 150	250	0	0	0	0	0	0
Ojahaan peruskoulu (toinen vaihe)	Myyrmäki	17 800	0	0	0	0	0	50	1 100	2 100	8 800	5 650	100
Vaskivuoren lukion laajennus	Myyrmäki	3 000	30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Väritehtaan koulu	Tikkurila	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Peltolan koulun laajennus yhtenäiskouluksi	Tikkurila	66 750	0	0	0	0	750	5 300	33 400	26 700	600	0	0
Simonkallion koulun lisätilat	Tikkurila	13 350	0	0	0	0	0	0	0	1 150	5 800	6 350	50
Tikkurilan alueen koulun laajennus, Viertolan koulu	Tikkurila	14 400	800	3 800	9 450	550	0	0	0	0	0	0	0
Uudisrakennus/ laajennusvaraus Tikkurilaan	Tikkurila	10 000	0	0	0	600	1 200	5 000	3 150	50	0	0	0

1 000 €	Suuralue	Kustannus-arvio	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
KASVATUKSEN JA OPPIMISEN TOIMIALA, päiväkodit		**206 300**	**26 500**	**32 700**	**28 450**	**24 080**	**21 720**	**25 900**	**20 250**	**14 450**	**6 650**	**5 550**	**50**
Kaso / päiväkodit, siirtyneet rakentamisvelvollisuudet		2 350	350	0	850	1 100	0	0	0	0	0	0	0
Aviapoliksen päiväkoti III	Aviapolis	9 800	0	600	2 700	5 350	950	0	0	0	0	0	0
Lentolan päiväkoti (ent. Aviapoliksen päiväkoti II)	Aviapolis	8 600	8 000	300	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kaskela III päiväkoti	Hakunila	11 850	0	0	0	0	0	350	1 500	8 850	1 150	0	0
Latupuiston päiväkoti / Rajakylän päiväkoti	Hakunila	12 050	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Päiväkoti Silva (ent. Kaskelan II ja Itä-Vantaan ruotsinkielinen päiväkoti)	Hakunila	14 200	1 200	6 600	6 550	50	0	0	0	0	0	0	0
Rajakylän tilapäinen päiväkoti	Hakunila	80	80	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vaaralan Talkootien päiväkoti	Hakunila	8 600	650	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kivistön päiväkoti IV	Kivistö	9 800	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kivistön V päiväkoti	Kivistö	9 800	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ruutulipun päiväkoti (ent. Kivistö II)	Kivistö	11 850	0	0	1 000	6 100	4 700	50	0	0	0	0	0
Hansin uusi päiväkoti	Koivukylä	11 850	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Koivukylän päiväkoti II	Koivukylä	11 850	0	0	0	1 000	5 350	5 450	50	0	0	0	0
Leppäkorven uusi päiväkoti	Korso	8 400	900	3 800	3 800	100	0	0	0	0	0	0	0
Metsolanmäen päiväkodin laajennus	Korso	7 950	600	3 550	3 700	50	0	0	0	0	0	0	0
Metsänhaltijan päiväkoti (ent. Matarin päiväkoti)	Korso	6 950	3 650	3 500	50	0	0	0	0	0	0	0	0
Pesäpuun päiväkoti (ent. Korson päiväkoti, uusi päiväkoti)	Korso	9 850	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jönsaksen uusi päiväkoti	Myyrmäki	9 800	0	0	0	0	0	300	4 900	4 500	100	0	0
Karhunkierroksen päiväkoti (Hämeenkylän / Pähkinärinteen)	Myyrmäki	10 800	5 150	4 900	50	0	0	0	0	0	0	0	0
Kivivuoren päiväkoti	Myyrmäki	9 800	0	800	4 700	4 200	50	0	0	0	0	0	0
Laajavuoren päiväkoti	Myyrmäki	9 800	0	0	0	850	5 000	3 900	50	0	0	0	0
Lounaniityn päiväkoti (ent. Vantaanlaakson päiväkoti)	Myyrmäki	12 750	0	0	0	50	1 000	6 050	4 700	50	0	0	0
Myyrmäen alueen päiväkoti, Sporttikorttelit	Myyrmäki	9 800	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mårtensdals kampus (päiväkoti+keittiölaajennus), pihan lähiliikuntapaikka	Myyrmäki	8 300	600	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sammakkolammen päiväkoti (ent. Viherpuiston päiväkoti)	Myyrmäki	8 100	200	3 450	4 150	50	0	0	0	0	0	0	0
Uomarinteen päiväkoti	Myyrmäki	10 100	0	0	0	0	300	4 900	4 500	100	0	0	0
Kielotien vuokrapäiväkoti ja leikkipiha puistoon	Tikkurila	350	0	0	0	180	170	0	0	0	0	0	0
Kuusikon uusi päiväkoti	Tikkurila	11 850	0	0	0	0	0	0	0	850	5 400	5 550	50
Puutarhatien päiväkoti (ent. Tikkurilan päiväkoti II)	Tikkurila	10 200	4 850	5 200	50	0	0	0	0	0	0	0	0
Tikkurilan alueen päiväkoti III	Tikkurila	9 800	0	0	0	0	300	4 850	4 550	100	0	0	0

1 000 €	Suuralue	Kustannus-arvio	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Tikkurilan III päiväkoti	Tikkurila	9 800	0	0	850	5 000	3 900	50	0	0	0	0	0
Tikkurilan tilapäinen päiväkoti	Tikkurila	150	170	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
KAUPUNKIKULTTUURIN TOIMIALA		**169 130**	**24 810**	**19 100**	**14 700**	**26 600**	**8 020**	**28 150**	**39 800**	**7 950**	**0**	**0**	**0**
Aviapoliksen (Muuran) yhtenäiskoulun liikuntahalli	Aviapolis	9 850	500	600	2 700	5 400	950	0	0	0	0	0	0
Hakunilan urheilupuiston tapahtuma- ja varastotila	Hakunila	3 400	0	0	250	1 900	1 250	0	0	0	0	0	0
Kuusijärven apurakennus WC-infokatos (ent. nimi Kuusijärvihanke)	Hakunila	1 000	600	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kuusijärven apurakennus yrittäjien tilat	Hakunila	600	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kuusijärven huoltorakennus	Hakunila	570	0	0	0	0	570	0	0	0	0	0	0
Kuusijärven pesu- ja pukuhuonerakennus	Hakunila	1 350	1 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kuusijärven uusi savusauna 1	Hakunila	450	340	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kuusijärven uusi savusauna 2	Hakunila	450	340	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kuusijärven vuokravälinerakennus	Hakunila	350	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vaaralan lampien rakennukset -hanke	Hakunila	1 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Aviapoliksen / Kivistön uimahalli	Kivistö	43 100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Keimolanmäen koulun lähiliikuntapaikka	Kivistö	350	30	0	0	50	200	100	0	0	0	0	0
Elmon uimahalli	Koivukylä	48 400	22 000	16 000	2 000	0	0	0	0	0	0	0	0
Elmon urheilupuiston huoltorakennus	Koivukylä	3 150	0	0	250	2 600	300	0	0	0	0	0	0
Myyrmäen Elämystentalo (ent. Myyrmäen kaupunkikulttuuritalo)	Myyrmäki	82 800	0	0	400	4 000	2 450	28 000	39 800	7 950	0	0	0
Myyrmäen urheilutalo, uimahallin laajennus	Myyrmäki	13 000	0	950	3 000	6 700	2 250	50	0	0	0	0	0
Ojahaan yhtenäiskoulun liikuntahalli	Myyrmäki	9 450	0	1 400	4 800	3 150	50	0	0	0	0	0	0
Tikkurilan urheilupuiston kenttien katsomo ja huoltotilat	Tikkurila	4 250	0	150	1 300	2 800	0	0	0	0	0	0	0
KAUPUNKIYMPÄRISTÖN TOIMIALA		**670**	**430**	**30**	**30**	**30**	**30**	**30**	**30**	**30**	**30**	**0**	**0**
Ytv:lle vuokr. Linja-autoliik. Wc-tilat		270	30	30	30	30	30	30	30	30	30	0	0
Aviapolis X tapahtumatila	Aviapolis	1 000	400	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
KAUPUNKIYMPÄRISTÖN TOIMIALA, kiinteistöt ja tilat		**1 100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**
Uudisrak / budjetti		1 550	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
B. KONSERNIYHTIÖIDEN KOHTEET													
VTK KIINTEISTÖT OY													
Kasvatuksen ja oppimisen toimiala													
Aviapoliksen uusi lukio (VTK)	Aviapolis	35 600	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sotungin lukion uudisrakennus (VTK)	Hakunila	44 500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

1 000 €	Suuralue	Kustannus-arvio	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Vehkalan ammatillinen oppilaitos (VTK)	Kivistö	86 400	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tikkurilan oppilaitoskampus (ent. Tikkurilan osaamiskampus) (VTK)	Tikkurila	103 350	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kaupunkikulttuurin toimiala													
Hakunilan / Kaskelan liikuntahalli (VTK)	Hakunila	5 850	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Keimolanmäen koulun liikuntahalli (VTK)	Kivistö	4 400	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Koillis-Vantaan liikuntahalli 2 (VTK)	Korso	5 850	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Leppäkorven liikuntahalli (ent. Koillis-Vantaan liikuntahalli) (VTK)	Korso	9 900	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Myyrmäen Oivallustentalo (ent. Myyrmäen Opistotalo) (VTK)	Myyrmäki	62 380	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Aikuisten perusopetuksen laajentumistarpeen tilat (VTK)	Tikkurila	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Aikuisten perusopetuksen tilat (VTK)	Tikkurila	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tikkurilan liikuntahalli (VTK)	Tikkurila	5 850	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VAV YHTYMÄ OY													
Lentolan pysäköintilaitos, päiväkodille 12 paikkaa	Aviapolis	600	0	600	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MUUT KONSERNIYHTIÖT													
Annefred Eteläinen pysäköintilaitos, kaupungille n. 40 paikkaa	Aviapolis	1 200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hakunilan bussivarikon itäinen pysäköintilaitos, n. 35 paikkaa	Hakunila	1 050	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Puukivistön pysäköintilaitos, kaupungille n. 13 paikkaa	Kivistö	390	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Asukastupa Leinelä	Koivukylä	1 300	1 200	600	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Väritehtaan alueen pysäköintilaitos, kaupungille n. 190-270 paikkaa	Tikkurila	7 800	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. VUOKRATILAT, INVESTORINA KAUPUNGIN ULKOPUOLINEN KIINTEISTÖSIJOITTAJA													
Konsernijohdon ja elinvoiman toimiala													
Elinvoimapalveluiden tilat oppimiskampuksessa	Tikkurila	29 850	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Elinvoimapalvelujen lisätilat osaamiskampukselle kortteli 62002	Tikkurila	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tikkurilan alueen toimistohankkeet / yht. eri toimialat	Tikkurila	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Työllisyyden ja kotoutumispalvelujen lisätilat Vernissakatu 1	Tikkurila	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kasvatuksen ja oppimisen toimiala													
Sotungin lukiopaviljonki (määräaikainen vuokrakohde)	Hakunila	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Itä-Hakkilan päiväkotipaviljonki	Hakunila	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

1 000 €	Suuralue	Kustannus-arvio	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Satulakujan paviljonki	Hakunila	100	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kivenkolon päiväkoti (ent. Kivistön päiväkoti III a)	Kivistö	9 800	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Varia Koivukylän osakorjaukset tai korvaava väistötilaratkaisu	Koivukylä	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nikinmäen uusi paviljonki	Korso	100	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Robokeskus ja cave-tila Osaamiskampukseen	Tikkurila	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kielotien vuokrattavat päiväkotitilat	Tikkurila	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Paviljonki Kielo	Tikkurila	100	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tikkurilan alueen päiväkoti	Tikkurila	9 800	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kaupunkikulttuurin toimiala													
Vantaan kirjastoautopalvelujen uudet tilat		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Aviapoliksen asukastilat	Aviapolis	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Aviapoliksen uusi nuorisotila	Aviapolis	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jumbon kirjasto	Aviapolis	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hakunilan kirjasto-, nuoriso- ja kulttuuritilat	Hakunila	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Martinlaakson uusi lähikirjasto	Myyrmäki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kaupunginmuseon kokoelmatilojen korvaaminen uusilla	Tikkurila	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Laajenevan aikuisten perusopetuksen lisätilat	Tikkurila	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tikkurilan kirjaston aineiston ja logistiikan väistötilat	Tikkurila	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tikkurilan kirjastopalvelujen väistötilat	Tikkurila	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tikkurilan kirjastotalon taideopetustilojen väistötilat	Tikkurila	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. LUNASTUKSET													
Puhdastila-paviljonki, lunastaminen omaksi	Tikkurila	700	700	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

LIITE 2; Korjausrakentaminen 2026–2035

1 000 €	Suuralue	Kustannus-arvio	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
A. OMAT INVESTOINNIT 2026-2035		**440 813**	**48 983**	**46 370**	**58 740**	**50 190**	**34 390**	**36 590**	**34 040**	**38 440**	**51 790**	**25 690**	**15 590**
KONSERNIJOHDON JA ELINVOIMAN TOIMIALA		**550**	**50**	**50**	**50**	**50**	**50**	**50**	**50**	**50**	**50**	**50**	**50**
Koje, määrärahavaraus		550	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50
Kaupungintalo kokouskeskukseksi	Tikkurila	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SOSIAALI- JA TERVEYSHUOLTO		**4 420**	**820**	**720**	**320**	**320**	**320**	**320**	**320**	**320**	**320**	**320**	**320**
Sosiaali- ja terveydenhuollon tilojen viilennys		200	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Soster, määrärahavaraus		3 920	320	720	320	320	320	320	320	320	320	320	320
Tammirinteen vastaanottokodin lämmitysjärjestelmän eriyttäminen	Kivistö	200	200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kielotie 40 lämmitysjärjestelmän eriyttäminen Kielotie 42:sta	Tikkurila	200	200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
KASVATUKSEN JA OPPIMISEN TOIMIALA, koulut		**254 300**	**32 400**	**29 050**	**33 650**	**18 200**	**16 300**	**23 600**	**21 150**	**25 550**	**38 900**	**12 800**	**2 700**
Kaso koulut, määrärahavaraus		17 100	1 100	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600
Kaso koulut, pihakorjausten määrärahavaraus		9 850	1 000	500	350	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Veromäen koulun peruskorjaus ja muutostyöt	Aviapolis	23 700	0	0	0	600	6 800	9 500	6 500	300	0	0	0
Hakunilan lisäoppimistilat	Hakunila	1 950	600	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Itä-Hakkilan koulun peruskorjaus	Hakunila	19 800	550	9 000	9 250	100	0	0	0	0	0	0	0
Lehtikuusen koulun Havu rakennuksen osakorjaus	Hakunila	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rajakylän koulun ja Rajakylän vanhan koulun korjaukset	Hakunila	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sotungin peruskoulun peruskorjaus	Hakunila	26 400	0	0	0	0	0	800	1 100	1 600	12 600	10 200	100
Sotungin koulun pihan perusparannus	Hakunila	500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Länsimäen koulu, sisäilmakorjaus	Hakunila	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rajakylän koulu, sisäilmakorjaus	Hakunila	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rajakylän koulun tilamuutokset	Hakunila	1 950	200	1 700	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Länsimäen koulun korjaukset ja tilamuutokset	Hakunila	600	600	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kanniston koulun tilamuutokset	Kivistö	2 300	2 050	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ilolan koulun peruskorjaus ja korvaava uudisrakennus	Koivukylä	10 500	50	300	1 550	7 550	1 000	0	0	0	0	0	0
Koivukylän koulun muuttaminen alakouluksi	Koivukylä	8 200	0	0	0	0	2 700	2 800	2 700	0	0	0	0
Kytöpuiston koulun muutos- ja korjaustyöt	Koivukylä	9 800	7 100	700	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Varia / Talvikkitien toimipiste, perusparannus	Koivukylä	9 400	0	0	0	550	1 150	4 650	3 000	50	0	0	0
Rekolan koulun asuntolan ikkunoiden kunnostus	Koivukylä	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Koivukylän koulu, sisäilmakorjaukset	Koivukylä	200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

1 000 €	Suuralue	Kustannus-arvio	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Päiväkummun koulu, sisäilmakorjaukset	Koivukylä	500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kulomäen koulun tilamuutos- ja korjaustöitä	Korso	2 700	2 550	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nikinmäen opetuspisteen tilamuutokset, vaihe 1	Korso	200	200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ruusuvuoren koulu, sisäilmakorjauksia	Korso	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mikkolan koulu Vega, julkisivut	Korso	1 300	0	800	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Askiston koulun ja lisärakennuksen peruskorjaus	Myyrmäki	3 200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kaivokselan koulu; muutos- ja korjaustyöt	Myyrmäki	14 900	400	250	7 950	5 500	50	0	0	0	0	0	0
Kivimäen koulu, peruskorjaus, vaihe 2	Myyrmäki	13 300	5 000	8 000	950	0	0	0	0	0	0	0	0
Martinlaakson koulun peruskorjaus ja tilamuutokset	Myyrmäki	2 500	0	0	0	0	0	1 250	1 250	0	0	0	0
Mårtensdals skola	Myyrmäki	2 700	200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pähkinärinteen koulun korjaukset	Myyrmäki	700	0	0	50	650	0	0	0	0	0	0	0
Uomarinteen koulun peruskorjaus ja tilamuutokset	Myyrmäki	2 700	0	0	0	0	0	0	0	0	2 700	0	0
Vaskivuoren lukion muutos- ja korjaustyöt laajennuksen yhteydessä	Myyrmäki	300	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Martinlaakson koulu, sisäilmakorjaus	Myyrmäki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Varia Myyrmäen toimipiste (ent. Ojanhaan toimipiste), sisäilmakorjauksia	Myyrmäki	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jokiniemen koulu ent. lukio (vaihe II)	Tikkurila	10 100	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Simonkallion koulu: korjaus ja muutostöitä	Tikkurila	10 900	9 850	1 600	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tikkurilan lukion peruskorjaus ja tilamuutokset	Tikkurila	50 000	0	0	0	0	2 000	2 000	4 000	21 000	21 000	0	0
Viertolan koulu, peruskorjaus	Tikkurila	17 100	850	4 500	11 300	650	0	0	0	0	0	0	0
Kuusikon koulu, sisäilmakorjaukset	Tikkurila	500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Peltolan koulu, sisäilmakorjauksia	Tikkurila	200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jokirannan koulun pihan perusparannus	Tikkurila	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Viertolan koulun Jokirannan toimipisteen hiekkakentän laajennus	Tikkurila	650	0	0	650	0	0	0	0	0	0	0	0
KASVATUKSEN JA OPPIMISEN TOIMIALA, päiväkodit		**67 650**	**5 150**	**5 800**	**6 300**	**5 400**	**5 400**	**6 600**	**6 600**	**6 600**	**6 600**	**6 600**	**6 600**
Kaso päiväkodit, määrärahavaraus		53 500	1 600	2 500	4 800	4 800	4 800	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000
Kaso päiväkodit, pihakorjausten määrärahavaraus		6 350	600	350	600	600	600	600	600	600	600	600	600
Peltovuoren päiväkodin osittainen perusparannus	Aviapolis	800	500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hepopuiston päiväkodin osittainen peruskorjaus	Hakunila	600	600	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hepopuiston päiväkodin pihan perusparannus	Hakunila	250	250	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kivistön päiväkodin osittainen peruskorjaus	Kivistö	1 500	300	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ilolan päiväkodin osittainen peruskorjaus	Koivukylä	1 000	1 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Havukallion päiväkoti, sisäilmakorjaukset	Koivukylä	250	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

1 000 €	Suuralue	Kustannus-arvio	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Metsolanmäen päiväkodin tilamuutokset	Korso	2 000	300	950	900	0	0	0	0	0	0	0	0
Näätäpuiston päiväkodin osittainen perusparannus	Korso	800	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hämeenkylän päiväkoti osittainen perusparannus	Myyrmäki	800	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kimaran päiväkodin osittainen peruskorjaus	Myyrmäki	800	0	2 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hämeenkylän päiväkodin pihan perusparannus	Myyrmäki	250	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mistelin päiväkodin osittainen peruskorjaus	Tikkurila	800	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
KAUPUNKIKULTTUURIN TOIMIALA		**49 913**	**3 483**	**4 430**	**11 800**	**19 600**	**5 700**	**900**	**800**	**800**	**800**	**800**	**800**
Kaku, määrärahavaraus		9 003	553	1 150	800	800	800	800	800	800	800	800	800
Håkansbölen kartano; päärakennuksen peruskorjaus	Hakunila	3 450	2 400	150	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kuusijärven pukuhuoneiden / pukutilojen käyttäjälukitusjärjestelmä	Hakunila	200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hakunilan uimahallin harjoitusaltaan korjaus	Hakunila	500	0	500	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Havukosken nuorisotilan tilamuutokset ja korjaukset	Koivukylä	150	0	150	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Myyrmäen urheilutalo, uimahallin peruskorjaus	Myyrmäki	16 200	0	1 150	3 700	8 350	2 800	100	0	0	0	0	0
Kulttuuritehdas Vernissa, peruskorjaus	Tikkurila	8 100	30	30	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Palokalustostosuojan korjaustyöt (Vernissa)	Tikkurila	300	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tikkurilan kulttuuri- ja kirjastotalo muutokset ja perusparannus	Tikkurila	21 700	500	1 300	7 300	10 450	2 100	0	0	0	0	0	0
Lastenkulttuurikeskus Pessin uudet tilat	Tikkurila	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
KAUPUNKIYMPÄRISTÖN TOIMIALA		**1 780**	**580**	**120**	**120**	**120**	**120**	**120**	**120**	**120**	**120**	**120**	**120**
Keskusvarikon latausasemien laajennus		70	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sähköautojen latausasemien rakentaminen		700	350	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kato, määrärahavaraus		1 320	120	120	120	120	120	120	120	120	120	120	120
Louhelan aseman korjaustyöt	Myyrmäki	50	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Martinlaakson aseman korjaustöitä	Myyrmäki	60	60	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Myyrmäen aseman korjaustöitä	Myyrmäki	90	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
KAUPUNKIYMPÄRISTÖN TOIMIALA, kiinteistöt ja tilat		**57 200**	**5 500**	**5 200**	**5 500**	**5 500**	**5 500**	**5 000**	**5 000**	**5 000**	**5 000**	**5 000**	**5 000**
Toti, sisäilmaongelmien määrärahavaraus		38 500	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
Toti, määrärahavaraus (ulkovaippa, asunnot, keittiöt yms.)		11 200	1 000	700	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Kehys ylläpidettävien rakennusten energiatehokkuustoimenpiteille		8 500	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	500	500	500	500	500	500
Sotungin koulu, sisäilmakorjaukset	Hakunila	500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Katrineberg, ulkoalueiden korjaus- ja muutostyöt	Kivistö	200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

1 000 €	Suuralue	Kustannus-arvio	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Rekolan koulu, sisäilmakorjaukset	Koivukylä	500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ratikka- ja linja-autonkuljettajien taukotila Dixin lähistölle	Tikkurila	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Villa Grönbergin muutos- ja korjaustyöt	Tikkurila	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ERITTELEMÄTTÖMÄT		**5 000**	**1 000**	**1 000**	**1 000**	**1 000**	**1 000**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Varavoima rakentamisen varaus		5 300	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	0	0	0	0	0	0
B. KONSERNIYHTIÖIDEN KOHTEET													
VTK KIINTEISTÖT OY													
Kasvatuksen ja oppimisen toimiala													
Kansainvälisen koulun kirjaston tilamuutokset (VTK)	Aviapolis	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Varia Aviapolis muutostyöt ja korjaukset (VTK)	Aviapolis	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lumon lukio peruskorjaus (VTK)	Korso	40 800	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Varia Hiekkaharju peruskorjaus (VTK)	Tikkurila	45 600	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kaupunkikulttuurin toimiala													
Nuorten toimintakeskus Game-konsepti (VTK)	Koivukylä	1 900	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Myyrmäen palloiluhallin vesikaton ja sisätilojen korjaukset (VTK)	Myyrmäki	2 500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tikkurilan jäähallin peruskorjaus (VTK)	Tikkurila	7 400	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. VUOKRA- JA OSAKETILOJEN MUUTOS- JA KORJAUSTYÖT													
Konsernijohdon ja elinvoiman toimiala													
Koje, VO-tilojen määrärahavaraus		1 100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kasvatuksen ja oppimisen toimiala, koulut													
Kaso koulut, VO-tilojen määrärahavaraus		1 320	120	120	120	120	120	120	120	120	120	120	120
Kasvatuksen ja oppimisen toimiala, päiväkodit													
Kaso päiväkodit, VO-tilojen määrärahavaraus		6 380	580	580	580	580	580	580	580	580	580	580	580
Keihäspuiston päiväkodin ilmanvaihtosaneerauksen hankeosuus (VO)	Hakunila	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Laajavuoren päiväkodin korjaustyöt (VO)	Myyrmäki	100	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kaupunkikulttuurin toimiala													
Kaku, VO-tilojen määrärahavaraus		2 640	240	240	240	240	240	240	240	240	240	240	240
Kaupunkiympäristön toimiala													
Kato, VO-tilojen määrärahavaraus		330	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
Kaupunkiympäristön toimiala, kiinteistöt ja tilat													
VO-tilojen sisäilmakorjausten määrärahavaraus		2 200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200
VO-tilojen keittiöiden ja keittiölaitteiden määrärahavaraus		550	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50

LIITE 3; Liikuntapaikkarakentaminen 2026–2030

1 000 e	Kustannukset yht. 2026-2030	2026	2027	2028	2029	2030
A. OMAT INVESTOINNIT						
UUDISRAKENTAMINEN						
Aviapoliksen (Muuran) yhtenäiskoulun liikuntahalli	9 650	600	2 700	5 400	950	0
Hakunilan urheilupuiston tapahtuma- ja varastotila	3 400	0	250	1 900	1 250	0
Kuusijärven huoltorakennus	570	0	0	0	570	0
Keimolanmäen koulun lähiliikuntapaikka	350	0	0	50	200	100
Elmon uimahalli	18 000	16 000	2 000	0	0	0
Elmon urheilupuiston huoltorakennus	3 150	0	250	2 600	300	0
Myyrmäen urheilutalo, uimahallin laajennus	12 950	950	3 000	6 700	2 250	50
Ojahaan yhtenäiskoulun liikuntahalli	9 400	1 400	4 800	3 150	50	0
Tikkurilan urheilupuiston kenttien katsomo ja huoltotilat	4 250	150	1 300	2 800	0	0
Kustannukset yhteensä (1 000 e)	**61 720**	**19 100**	**14 300**	**22 600**	**5 570**	**150**
KORJAUSRAKENTAMINEN						
Håkansbölen kartano; päärakennuksen peruskorjaus	150	150	0	0	0	0
Hakunilan uimahallin harjoitusaltaan korjaus	500	500	0	0	0	0
Myyrmäen urheilutalo, uimahallin peruskorjaus	16 100	1 150	3 700	8 350	2 800	100
Kustannukset yhteensä (1 000 e)	**16 750**	**1 800**	**3 700**	**8 350**	**2 800**	**100**
URHEILUALUEET						
Aerolankenttä	1 200	1 200	0	0	0	0
Aurtuapuisto	1 030	0	30	1 000	0	0
Kivistön urheilupuisto	1 100	0	0	0	100	1 000
Lipunkantajan lähiliikuntapaikka	350	50	300	0	0	0
Havukosken liikuntapuiston aidat	200	200	0	0	0	0
Elmon urheilupuisto	3 550	0	50	800	1 200	1 500
Jokivarren kentän parkkipaikka	310	10	300	0	0	0
Korpikontionkenttä	350	0	0	50	300	0
Mikkolan kenttä	330	30	300	0	0	0
Martinlaakson urheilupuiston tekojää	3 100	100	1 500	1 500	0	0

1 000 e	Kustannukset yht. 2026-2030	2026	2027	2028	2029	2030
Kaivokselan kenttä ja kuntoportaat	1 600	1 200	400	0	0	0
Hiekkaharjun urheilupuisto tekojääkontti	150	150	0	0	0	0
Tikkurilan skeittipuisto	300	300	0	0	0	0
Simonkylänpuiston reitit	140	0	140	0	0	0
Tikkurilan urheilupuisto	4 850	0	50	800	2 000	2 000
Yhteensä (1 000 e)	**18 560**	**3 240**	**3 070**	**4 150**	**3 600**	**4 500**
VIRKISTYSALUEET						
Krakanpuiston luonnonsuojelualueen reitit	100	0	0	100	0	0
Silvolan luontopolku	60	0	0	0	60	0
Silvolanmetsän reitti välillä Kahluuniitynsilta-Jokitie	1 300	0	1 300	0	0	0
Kuusijärven esteetön uimapaikka	300	300	0	0	0	0
Kuusijärven esteetön reitti 2	500	500	0	0	0	0
Vaaralan lammet ja Slåtmossen	1 540	790	750	0	0	0
Petikon ulkoilualue	1 100	0	0	0	100	1 000
Vetokannas ruoppaus	1 000	1 000	0	0	0	0
Vaskivuorentie Mätäojan kevyen liikenteen silta	550	550	0	0	0	0
Yhteensä (1 000 e)	**6 450**	**3 140**	**2 050**	**100**	**160**	**1 000**
B. KONSERNIYHTIÖIDEN KOHTEET						
VTK KIINTEISTÖT OY						
UUDISRAKENTAMINEN						
Hakunilan / Kaskelan liikuntahalli	**5 850**					
Keimolanmäen koulun liikuntahalli	**4 400**					
Leppäkorven liikuntahalli (ent. Koillis-Vantaan liikuntahalli)	**9 900**					
Koillis-Vantaan liikuntahalli 2	**5 850**					
Tikkurilan liikuntahalli	**5 850**					
KORJAUSRAKENTAMINEN						
Tikkurilan jäähallin peruskorjaus	**7 400**					
Myyrmäen palloiluhallin vesikaton ja sisätilojen korjaukset	**2 500**					

LIITE 4; Julkinen käyttöomaisuus 2026–2029

RAKENTAMISOHJELMA 2026-2029 (1 000 e)	Suuralue	Kustannusarvio vuosille 2026-2029	2026	2027	2028	2029
Liikennealueet						
Liikennevalojen perusparantaminen		560	140	140	140	140
Ulkovalaistusverkon parantaminen		4 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Joukkoliikenteen kehittäminen		2 000	500	500	500	500
Kehä III:n yhteydessä toteutettava viitoitus		655	0	0	0	655
Keskeneräisten katujen loppuunsaattaminen		2 000	500	500	500	500
Liikenneturvallisuuden kehittäminen		800	200	200	200	200
Vantaan ratikan yhteydessä toteutettava viitoitus		660	0	660	0	0
Rälssitien peruskorjaus	Aviapolis	1 500	1 500	0	0	0
Annefred eteläisen taide, Tarja Ervastin Pesä-teos	Aviapolis	50	50	0	0	0
Annefred pohjoinen 002514	Aviapolis	650	0	50	600	0
Asuinkorttelit Aviabulevardin itäpuolelle 002569	Aviapolis	100	0	0	0	100
Asumista Rälssitien ja Äyritien risteykseen 002571	Aviapolis	1 400	0	100	1 300	0
Avia-aukio ja Tikkurilantien pohjoisreuna	Aviapolis	760	0	0	400	360
Aviakuja	Aviapolis	1 000	1 000	0	0	0
Baana välillä Jokitie-Padisenpuisto	Aviapolis	1 000	0	0	0	1 000
Harkkokuja 2 002521	Aviapolis	190	40	150	0	0
Huberila/ Robert Huberin tie 7 002570	Aviapolis	210	60	0	0	150
Huberila/ Rälssitie 6 002586	Aviapolis	320	60	60	200	0
Karhumäenkuja ja Virinpolku	Aviapolis	300	0	0	100	200
Karhumäentie välillä Aviabulevardi-Karhumäenkuja	Aviapolis	110	110	0	0	0
Karhuniityntie	Aviapolis	50	50	0	0	0
Lukio ja Ilmailumuseo Aviabulevardin varrelle 002534	Aviapolis	2 455	55	2 400	0	0
Manttaalitie 1 ja 3 002522	Aviapolis	885	885	0	0	0
Muuran alueen kadut vaihe 1	Aviapolis	2 770	2 770	0	0	0
Muuran alueen kadut vaihe 2	Aviapolis	5 500	0	1 380	2 155	1 965
Muura kaupunkikylät 3 alueen kadut 002566	Aviapolis	150	0	0	0	150
Pakkalantie jalankulku ja pyöräilytie välillä Virkatie-Tikkurilantie	Aviapolis	600	0	0	100	500
Perintötie	Aviapolis	100	0	0	0	100

RAKENTAMISOHJELMA 2026-2029 (1 000 e)	Suuralue	Kustannusarvio vuosille 2026-2029	2026	2027	2028	2029
Smedsinmetsän pientaloalue 403600	Aviapolis	160	60	0	0	100
Tammiston kauppatie 13 liittymä liikennevalot	Aviapolis	100	0	100	0	0
Tammiston kauppatie Tammistonkuja liikennevalot	Aviapolis	100	0	100	0	0
Tammiston kauppatie Tammistontie liikennevalot	Aviapolis	100	0	100	0	0
Tammiston kauppatie Voimakuja liikennevalot	Aviapolis	100	0	100	0	0
Teknobulevardi 7 ja 9 002565	Aviapolis	200	0	0	0	200
Tikkurilantie 129 002519 vaihe 1	Aviapolis	935	935	0	0	0
Turbiinitie	Aviapolis	100	0	0	0	100
Viinikkalan länsiosa 412100	Aviapolis	180	60	0	0	120
Ylästöntie suojatie Muonamiehenpolun kohdalla	Aviapolis	100	100	0	0	0
Fazerintien peruskorjaus, kunnallistekniikkan ja valaistuksen uusinta	Hakunila	2 000	0	0	2 000	0
Hakunilanraitin aukio	Hakunila	80	0	0	0	80
Hakunilantien peruskorjaus	Hakunila	3 500	1 500	0	0	2 000
Hakunilan risteyssilta U-1868	Hakunila	200	200	0	0	0
Harjunreunan ylikulkukäytävä U-1774	Hakunila	1 530	30	0	1 500	0
Kaskelan risteyssilta U-1196	Hakunila	110	110	0	0	0
Kuussillantie välillä Hakunilantie-Rajatie	Hakunila	100	0	100	0	0
Kuussillantie välillä Hopeakuja-Kuussillankuja	Hakunila	100	0	100	0	0
Länsimäentien kaasuputken siirto	Hakunila	1 200	1 200	0	0	0
Länsimäentien peruskorjaus, kunnallistekniikka ja valaistuken uusinta	Hakunila	6 500	0	2 500	2 000	2 000
Silta S7 Kehä III	Hakunila	1 500	1 500	0	0	0
Silta S8 Porvoonväylä	Hakunila	1 500	1 500	0	0	0
Hakunilan keskustan laajennus 2	Hakunila	240	0	240	0	0
Kyytitie Kaskelan alikulkukäytävä	Hakunila	3 000	0	3 000	0	0
Lahdentie Pitkäsentien alikulkukäytävä	Hakunila	850	0	0	850	0
Länsimäentie välillä Fazerintie-Kehä III ramppi	Hakunila	50	0	0	50	0
Pitkäsuontie 10 (VECCS) 002581	Hakunila	800	100	300	400	0
Erätorpantie	Kivistö	390	0	0	0	390
Katriina / Kuusiston vesihuolto	Kivistö	475	0	0	30	445
Katriinan kylä 330400	Kivistö	920	0	100	100	720
Keimolantie välillä Kivipellontie-Kylänpääntie	Kivistö	50	50	0	0	0
Kivistön asemakorttelit 233100	Kivistö	200	0	0	100	100
Kivistön Maitokvartsi 233400	Kivistö	100	0	0	0	100

RAKENTAMISOHJELMA 2026-2029 (1 000 e)	Suuralue	Kustannusarvio vuosille 2026-2029	2026	2027	2028	2029
Kivistön Onnenkivi	Kivistö	2 000	0	1 000	1 000	0
Kivistön Puuhelmi 002587	Kivistö	150	0	0	150	0
Punakiventie välillä Keimolantie - Punakivenpuisto	Kivistö	200	0	0	0	200
Rauhalanlaakson kaavarunko 021700	Kivistö	150	50	100	0	0
Reunan alueen vesihuolto	Kivistö	1 900	950	950	0	0
Tapahtumakuja	Kivistö	250	250	0	0	0
Vehkalan Kinkerit (251400)	Kivistö	400	400	0	0	0
Vehkalan känsipuoli 2 251500	Kivistö	100	0	100	0	0
Karpaattientie	Koivukylä	700	0	0	0	700
Elmon alueen kadut	Koivukylä	1 950	1 000	950	0	0
Hanabölentie jalankulun ja pyöräilyn väylä välillä Koivukylänväylä-Piippilakinkuja	Koivukylä	20	0	0	0	20
Hosantie 621500	Koivukylä	1 000	0	100	900	0
Koivukylänväylä Peltoniemenkuja liikennevalot	Koivukylä	110	110	0	0	0
Lassenkuja välillä Tuulantie-Laurantie	Koivukylä	50	0	0	50	0
Leikkitie 002516	Koivukylä	100	0	0	0	100
Louhikkotie välillä Mäkirinne-Louhikkopolku, Pikkumäenkuja	Koivukylä	285	0	0	0	285
Piippilakki 002545	Koivukylä	180	0	30	150	0
Päiväkummun pientalotontit 002558	Koivukylä	800	100	700	0	0
Rekolan keskus 002316	Koivukylä	740	0	100	640	0
Korsontie 60 002518	Korso	40	10	30	0	0
Lehmustontie 1. vaihe	Korso	725	725	0	0	0
Lehmustontie 2. vaihe	Korso	400	400	0	0	0
Lehmustontie 3. vaihe	Korso	100	0	0	100	0
Maakotkantie välillä Maakotkanpolku-Kotkankaula 002500	Korso	400	100	300	0	0
Naakkarinne	Korso	1 085	0	1 085	0	0
Urpiaisentie-Korsontie liittymä	Korso	20	0	0	20	0
Askiston ylikulkukäytävä U-1489	Myyrmäki	150	0	150	0	0
Höylätie	Myyrmäki	50	0	0	0	50
Kivivuorentie Kukinpolun ylikulkukäytävä U-8046	Myyrmäki	325	0	325	0	0
Luolapolku	Myyrmäki	200	50	150	0	0
Martinkyläntien risteyssilta U-1406	Myyrmäki	950	0	0	0	950
Petikon ylikulkukäytävä U-8055	Myyrmäki	200	0	200	0	0
Talttakuja-Raspitie-Vuolutie (tontinluovutus)	Myyrmäki	300	0	300	0	0

RAKENTAMISOHJELMA 2026-2029 (1 000 e)	Suuralue	Kustannusarvio vuosille 2026-2029	2026	2027	2028	2029
Vaskivuorentie ylikulkusillat U-8021 ja U-8022	Myyrmäki	100	0	0	0	100
Vihertie, Viherkuja	Myyrmäki	1 500	1 500	0	0	0
Etelä-Koivurinne 002483	Myyrmäki	1 700	200	1 500	0	0
Karhunkierros 4 ja 6 002433	Myyrmäki	1 100	0	600	500	0
Kukinpolun vesihuolto	Myyrmäki	145	145	0	0	0
Linnainen	Myyrmäki	1 040	0	0	1 040	0
Louhelantie välillä Vihertie-Viherpuistikko 002447	Myyrmäki	230	0	230	0	0
Lounaniityn päiväkoti 002478	Myyrmäki	340	60	280	0	0
Martinkyläntie 35 002583	Myyrmäki	380	80	300	0	0
Martinkyläntien tennishallin lp-alue	Myyrmäki	430	0	0	0	430
Muuripolku	Myyrmäki	60	0	0	0	60
Myyrmäen kaupunkikulttuuritalo 002525	Myyrmäki	650	150	500	0	0
Myyrmäen keskustan kadut	Myyrmäki	1 750	0	0	405	1 345
Ojahaanrinne 4 002502	Myyrmäki	900	0	150	750	0
Ojahaka (Varia) 002366	Myyrmäki	500	0	100	400	0
Paalutori	Myyrmäki	660	0	0	660	0
Palotie kaava-alue 161900	Myyrmäki	450	0	50	0	400
Pähkinärinteentie Lammaslammentie liikennevalot	Myyrmäki	110	110	0	0	0
Raappavuorenrinne 2 002449	Myyrmäki	100	0	0	100	0
Raappavuorentie välillä Vaskivuorentie-Ruukuntekijäntie	Myyrmäki	450	450	0	0	0
Rajatorpantie Jönsaksentie liikennevalot	Myyrmäki	100	100	0	0	0
Rajatorpantie Viisaritie liikennevalot	Myyrmäki	100	100	0	0	0
Ruukkutori	Myyrmäki	500	0	0	500	0
Ulkoniitty 002499	Myyrmäki	315	50	265	0	0
Vaakatie	Myyrmäki	130	130	0	0	0
Vanhan Kaarelantien oikaisu	Myyrmäki	50	0	50	0	0
Vantaanlaaksontie jalankulun ja pyöräilyn väylä välillä Vaskivuorentie-Helsingin raja	Myyrmäki	195	195	0	0	0
Vapaalantie 10	Myyrmäki	245	0	245	0	0
Vaskivuorentie Hämeenlinnanväylä ramppiliittymä	Myyrmäki	250	0	50	0	200
Vaskivuorentie Ojahaantie liikennevalot	Myyrmäki	100	0	0	100	0
Viputien vesihuolto (tontinluovutus)	Myyrmäki	90	90	0	0	0
Jokiniemenkadun peruskorjaus	Tikkurila	3 000	0	0	2 000	1 000
Kielotien peruskorjaus	Tikkurila	3 000	0	0	2 000	1 000

RAKENTAMISOHJELMA 2026-2029 (1 000 e)	Suuralue	Kustannusarvio vuosille 2026-2029	2026	2027	2028	2029
Kuninkaantien Keravajoen silta U-6389	Tikkurila	175	75	100	0	0
Kyytitie Kuusikkopuiston alikulkukäytävä U-6601	Tikkurila	200	200	0	0	0
Kyytitien kaasuputken siirto	Tikkurila	2 800	0	2 800	0	0
Kyytitien peruskorjaus	Tikkurila	6 750	2 800	1 950	0	2 000
Orvokkitie välillä Unikkotie-Lehdokkitie (liittyy Tikkuraittiin)	Tikkurila	1 220	1 220	0	0	0
Osuustien peruskorjaus	Tikkurila	750	0	750	0	0
Tikkuraitti	Tikkurila	3 080	3 080	0	0	0
Tikkurilantien peruskorjaus ja kunnallistekniikan uusinta	Tikkurila	6 000	0	2 000	2 000	2 000
Tikkurilantien risteyssilta U-1849	Tikkurila	150	150	0	0	0
Ailakkipolku jalankulun ja pyöräilyn väylä (002354)	Tikkurila	50	50	0	0	0
Apilatie	Tikkurila	60	0	0	0	60
Carl Edelfeltin aukio	Tikkurila	2 050	0	0	2 050	0
Erikoiskuljetusreitin siirtosuunnitelma Hakkilassa	Tikkurila	300	0	0	300	0
Heidehofintien baana välillä Markusaksenpuisto-Kyytite	Tikkurila	160	0	60	0	100
Jokiniemi 6 osa 1 621400	Tikkurila	200	0	0	100	100
Jokiniemi 6 osa 2 621300	Tikkurila	60	0	0	0	60
Kielotie välillä Virnatie-Helsingin raja	Tikkurila	1 900	0	100	1 800	0
Krassitie välillä Kielotie-Orvokkitie	Tikkurila	300	0	0	0	300
Kuusikkotie jalankulun ja pyöräilyn väylä välillä Markkulantie-Sammaltie	Tikkurila	960	0	0	0	960
Lummetie 30-32 002549	Tikkurila	150	0	0	50	100
Malminiitynpolku	Tikkurila	100	0	0	0	100
Meiramitie välillä Koivuhaantie-Läntinen Valkoisenlähteentie	Tikkurila	255	0	0	0	255
Ratatie 4, Unikkotie 2 002550	Tikkurila	170	0	0	50	120
Satomäentie 1 002468	Tikkurila	1 000	0	0	1 000	0
Simonkylän elinkaariasuminen ja päiväkoti 002422	Tikkurila	580	60	120	400	0
Talvikkitie Neilikkatie liikennevalot	Tikkurila	150	150	0	0	0
Tikkurilan osaamiskampus	Tikkurila	4 170	650	1 850	785	885
Unikkotie välillä Kielotie-Ratatie	Tikkurila	175	0	0	175	0
Urheilutie välillä Edvard Blomqvistin polku-Ohratie	Tikkurila	300	300	0	0	0
Virnakortteli 002555	Tikkurila	600	0	0	100	500
Väritehdas 1 002494	Tikkurila	4 070	630	1 630	1 810	0
Väritehdas 2 002573	Tikkurila	250	0	0	0	250

RAKENTAMISOHJELMA 2026-2029 (1 000 e)	Suuralue	Kustannusarvio vuosille 2026-2029	2026	2027	2028	2029
Urheilualueet						
Aerolankenttä	Aviapolis	1 200	1 200	0	0	0
Aurtuapuisto	Aviapolis	1 030	0	30	1 000	0
Kivistön urheilupuisto	Kivistö	100	0	0	0	100
Lipunkantajan lähiliikuntapaikka	Kivistö	350	50	300	0	0
Hakukosken liikuntapuiston aidat	Koivukylä	200	200	0	0	0
Elmon urheilupuisto	Koivukylä	2 050	0	50	800	1 200
Jokivarren kentän parkkipaikka	Korso	310	10	300	0	0
Korpikontionkenttä	Korso	350	0	0	50	300
Mikkolan kenttä	Korso	330	30	300	0	0
Martinlaakson urheilupuiston tekojää	Myyrmäki	3 100	100	1 500	1 500	0
Kaivokselan kenttä ja kuntoportaat	Myyrmäki	1 600	1 200	400	0	0
Hiekkaharjun urheilupuisto tekojääkontti	Tikkurila	150	150	0	0	0
Tikkurilan skeittipuisto	Tikkurila	300	300	0	0	0
Simonkylänpuiston reitit	Tikkurila	140	0	140	0	0
Tikkurilan urheilupuisto	Tikkurila	2 850	0	50	800	2 000
Virkistysalueet						
Krakanpuiston luonnonsuojelualueen reitit	Aviapolis	100	0	0	100	0
Silvolan luontopolku	Aviapolis	60	0	0	0	60
Silvolanmetsän reitti välillä Kahluuniitynsilta-Jokitie	Aviapolis	1 300	0	1 300	0	0
Kuusijärven esteetön uimapaikka	Hakunila	300	300	0	0	0
Kuusijärven esteetön reitti 2	Hakunila	500	500	0	0	0
Vaaralan lammet ja Slåtmossen	Hakunila	1 540	790	750	0	0
Petikon ulkoilualue	Kivistö	100	0	0	0	100
Vetokannas ruoppaus	Myyrmäki	1 000	1 000	0	0	0
Vaskivuorentie Mätäojan kevyen liikenteen silta	Myyrmäki	550	550	0	0	0
Ympäristörakentaminen						
Annefredin- ja Rälssipuisto	Aviapolis	400	400	0	0	0
Isomännynpuisto (Ylästö 7)	Aviapolis	40	0	0	0	40
Mehiläisten paviljonki taideteos	Aviapolis	570	0	0	0	570
Padisenpuisto (Ylästö 7)	Aviapolis	500	500	0	0	0
Plootupuistikko	Aviapolis	700	0	0	0	700
Pytinojanpuisto (002396)	Aviapolis	1 200	0	0	0	1 200

RAKENTAMISOHJELMA 2026-2029 (1 000 e)	Suuralue	Kustannusarvio vuosille 2026-2029	2026	2027	2028	2029
Silvolanmetsän koira-aitaus	Aviapolis	330	30	0	300	0
Sutarsinpuisto (Ylästö 7)	Aviapolis	30	0	0	0	30
Ylästönranta (Ylästö 7)	Aviapolis	900	0	0	0	900
Itä-Hakkilanpuisto	Hakunila	400	400	0	0	0
Ulkoilureitti välillä Hakunilan urheilupuisto-Sipoonkorven kansallispuisto	Hakunila	1 030	0	0	1 030	0
Vaaralan lammet raittisilta	Hakunila	100	100	0	0	0
Vaunukallio	Hakunila	55	0	0	0	55
Kannistonpuisto leikkipaikka	Kivistö	350	0	350	0	0
Reuna leikkipaikka	Kivistö	360	0	10	0	350
Tapolan kevyen liikenteen silta U-8063	Kivistö	550	0	550	0	0
Isosuon pitkospuiden jatke	Kivistö	450	0	50	0	400
Keimolanmäenpuisto	Kivistö	550	0	0	0	550
Kenraalinpuiston koira-aitaus	Kivistö	510	0	60	0	450
Kinkeripuisto	Kivistö	150	150	0	0	0
Kivistön matonpesupaikka ja viljelypalsta-alue	Kivistö	410	0	60	0	350
Opaalipuisto	Kivistö	450	20	430	0	0
Ruutulipunpuisto	Kivistö	850	0	0	425	425
Asolanpuisto	Koivukylä	320	0	0	20	300
Mielikinpuisto	Koivukylä	300	0	0	50	250
Peijaksentien Keravanjoen kevyen liikenteen kaarisilta U-8150	Koivukylä	400	0	400	0	0
Poppelipuisto	Koivukylä	40	0	40	0	0
Taikapuisto	Koivukylä	40	0	0	40	0
Ester Koskelaisen puisto	Koivukylä	980	30	950	0	0
Kuusijärvi-Päiväkummuntie	Koivukylä	200	0	0	100	100
Peltoniemenpuisto ja kenttä	Koivukylä	40	0	0	0	40
Rekolanrannan koira-aitaus	Koivukylä	20	0	0	0	20
Marsinpuisto	Korso	600	600	0	0	0
Matarinkosken luonnontarkkailupaikka	Korso	60	0	0	0	60
Jokiuomanpuisto	Myyrmäki	1 000	0	0	0	1 000
Jokiuomanpuisto itäosa	Myyrmäki	90	0	0	0	90
Lammaspuisto puistosilta	Myyrmäki	150	0	150	0	0
Lounaniitty koira-aitaus	Myyrmäki	10	0	0	0	10
Varistonojan perkaus	Myyrmäki	10	10	0	0	0

RAKENTAMISOHJELMA 2026-2029 (1 000 e)	Suuralue	Kustannusarvio vuosille 2026-2029	2026	2027	2028	2029
Jokiuomanpuisto lähiliikuntapaikka	Myyrmäki	55	55	0	0	0
Laajavuori alueleikkipaikka	Myyrmäki	305	0	0	0	305
Naapurinniityn seniorireitti	Myyrmäki	100	100	0	0	0
Perkiönmäki	Myyrmäki	500	0	0	500	0
Pöllökallion leikkipaikka	Myyrmäki	550	0	0	50	500
Vaskivuorentien ja Kahluuniityn baana	Myyrmäki	1 300	1 300	0	0	0
Vapaalanmetsä ja Raappavuori	Myyrmäki	1 000	580	420	0	0
Viikatepuisto	Myyrmäki	660	0	60	0	600
Elopelto 2	Tikkurila	220	0	220	0	0
Tikkurilanranta Åvikin kevyen liikenteen silta U-6120	Tikkurila	590	0	0	0	590
Tikkrurilan Veteraanipuisto ja Hertaksenpuisto	Tikkurila	350	0	0	0	350
Apilapuisto	Tikkurila	385	385	0	0	0
Grönberginpuisto	Tikkurila	800	0	0	800	0
Kirjastopuiston pohjoisosa	Tikkurila	1 000	0	0	0	1 000
Kuninkaalan ulkoilureitti	Tikkurila	150	0	0	150	0
Tikkurilanranta itäosa	Tikkurila	1 500	0	0	0	1 500
YHTEISHANKKEET VALTION KANSSA						
Katriinantie välillä Viinikankaari-Varpukalliontie		825	825	0	0	0
Kehä III Ala-Tikkurila-Kalkkikallio melueste		225	0	0	225	0
Raskaanliikenteen palvelualue Valtatie 3 320100		750	0	0	750	0

7 Vantaan kaupungin tulovero- ja kiinteistöveroprosentit vuonna 2026

VD/7118/02.03.00.00/2025

PT/MR/PK

Kuntalain 111 §:n mukaan valtuuston on viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätettävä kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden verojen perusteista.

Verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 91 a §:n (520/2010) mukaan kunnan tulee ilmoittaa tuloveroprosentin suuruus Verohallinnolle viimeistään verovuotta edeltävän vuoden marraskuun 17. päivänä. Kunta ilmoittaa tuloveroprosentin prosenttiyksikön kymmenyksen tarkkuudella.

Kiinteistöverolain (654/1992) 11 §:n (1266/2001) mukaan kunnanvaltuusto määrää kunnan kiinteistöveroprosenttien suuruuden laissa säädettyjen vaihteluvälien rajoissa vuosittain etukäteen samalla, kun se vahvistaa varainhoitovuoden tuloveroprosentin. Kiinteistöveroprosentit määrätään prosentin sadasosan tarkkuudella. Kunnan tulee ilmoittaa myös kiinteistöveroprosentit Verohallinnolle viimeistään verovuotta edeltävän vuoden marraskuun 17. päivänä.

Jos marraskuun 17. päivä on muu kuin arkipäivä, niin ilmoitus tulee tehdä viimeistään sitä seuraavana ensimmäisenä arkipäivänä (Laki säädettyjen määräaikain laskemisesta 150/1930 5 §). Vuoden 2026 tuloveroprosentti ja kiinteistöveroprosentit tulee näin ollen ilmoittaa Verohallinnolle viimeistään maanantaina marraskuun 17. päivänä 2025. Päätetyistä veroprosenteista ilmoitetaan myös Kuntaliitolle.

Vuoden 2026 verotuksessa kiinteistöveroprosenttien rajat ovat kiinteistöverolain (11, 12, 12 b ja 13 §) perusteella seuraavat:

- rakennusten yleinen kiinteistöveroprosentti 0,93–2,00
- maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti 1,30–2,00
- vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 0,41–1,00
- muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 0,93–2,00
- KiintVL:n 12 b §:ssä mainituissa Helsingin seudun kunnissa rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti on vähintään 3,00 prosenttiyksikköä valtuuston määräämää maapohjan yleistä kiinteistöveroprosenttia korkeampi, kuitenkin enintään 6,00 prosenttia.

Lisäksi kunnanvaltuusto voi määrätä (KiintVL 13a ja 14 §):

- voimalaitosten veroprosentti 0,93–3,10.
- yleishyödyllisen yhteisön veroprosentti 0,00–2,00

Kaupunginjohtajan esitys Vantaan kaupungin vuoden 2026 talousarvioksi julkistettiin 29.9.2025. Talousarvioesitys 2026 perustuu voimassa olevaan 6,4 prosentin tuloveroprosenttiin sekä voimassa oleviin kiinteistöveroprosentteihin.

- Vuoden 2026 tuloveroprosentiksi esitetään 6,4.
- Vuoden 2026 kiinteistöveroprosenteiksi esitetään:
    - rakennusten yleinen kiinteistöveroprosentti 1,28
    - maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti 1,30
    - vakituinen asuinrakennus 0,41
    - muu kuin vakituinen asuinrakennus 1,25
    - voimalaitos 3,10
    - rakentamaton rakennuspaikka 6,00.

Kaupunginhallitus 4.11.2025

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle vahvistettavaksi tulovero- ja kiinteistöveroprosentit vuodelle 2026 seuraavasti:

a) Vantaan tuloveroprosentti 6,4

b) Vantaan kiinteistöveroprosentit:

1. rakennusten yleinen kiinteistöveroprosentti 1,28
2. maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti 1,30
3. vakituinen asuinrakennus 0,41
4. muu kuin vakituinen asuinrakennus 1,25
5. voimalaitos 3,10
6. rakentamaton rakennuspaikka 6,00.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
talous- ja strategiajohtaja Matti Ruusula, puh. 043 824 9254, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
talousarviopäällikkö Päivi Kandolin, puh. 040 626 7613, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

8 Omavelkaisen takauksen myöntäminen Vantaan jääurheilun tuki ry:lle / PT (kvalt)

VD/5906/02.03.07/2025

PT/V-ML/RK-K/PvN/SV/MT

Asian aiempi käsittely

Asia on ollut kaupunginhallituksen käsiteltävänä aiemmin ja kaupunginhallitus on **6.10.2025** päättänyt palauttaa asian valmisteluun. Palautuksen jälkeen kaupunki on käynyt jatkoneuvotteluja lisävakuuksista. Jatkoneuvottelujen tulos ilmenee otsikon ”jatkoneuvottelut ja Elmon Urheilukeskus Kiinteistöosakeyhtiön antama vierasvelkapantti” alta.

Tausta

Elmon urheilupuisto on noin 18 hehtaarin suuruiselle alueelle Asolanväylän varrelle, Korson ja Koivukylän välimaastoon rakentuva tämän vuosikymmenen suurin liikuntahanke Vantaalla. Urheilupuisto tulee tarjoamaan monipuoliset puitteet liikuntaan kaikenikäisille. Kaupungin toteuttaman uimahallialueen rakentaminen on alkanut kesäkuussa 2024.

Elmon urheilupuiston yhteyteen ollaan toteuttamassa yksityisenä hankkeena jäähallia. Kaupunki on osallistunut hankkeeseen kilpailuttamalla julkisena hankintana jääajan hankkimista Elmon jäähallista ajalla 2.1.2025-31.12.2039. Kaupunkikulttuurilautakunnan **8.11.2022 § 14** tekemässä hankintapäätöksessä kaupunki on valinnut palveluntuottajaksi Luotsi Invest Oy:n johtaman konsortion ja hankintasopimuksen mukaan kaupunki ostaa jääaikaa 2.400 tuntia vuodessa yksityisesti rakennettavasta jäähallista 15 vuoden ajan. Hankintasopimuksen mukaan kilpailutuksen voittanut Luotsi Invest Oy suunnittelee, kehittää ja toteuttaa jäähallihankkeen.

Kaupunki on kaupunkitilalautakunnan **20.11.2024 § 12** päätöksen perusteella vuokrannut Elmon Urheilukeskus Kiinteistöosakeyhtiölle 7.922 m2 tontin 50 vuodeksi jäähallia ja siihen liittyviä toimintoja varten.

Jääajan hankintapäätöksen jälkeen toimintaympäristössä on tapahtunut merkittäviä muutoksia, jotka ovat vaikeuttaneet yksityisen hallihankkeen toteuttamista. Ukrainan sodan ja kiinteistöliiketoiminnan romahduksen jälkeen rahoitusmarkkinat ovat kiristyneet ja rahoituslaitokset ovat haluttomia rahoittamaan kiinteistöinvestointeja. Vakuuskelpoisiksi katsottavien vuokrasopimusten ja vuokralaisten arviointi on tiukentunut merkittävästi. Nämä toimintaympäristön muutokset eivät olleet tiedossa jääaikaa kilpailutettaessa.

Vantaan Jääurheilun tuki ry (Jäljempänä VJT) on ollut yhteydessä kaupunkiin ja tiedustellut mahdollisuutta, että kaupunki antaisi VJT:lle takauksen vuokranmaksun vakuudeksi, koska hankkeen ja VJT:n välinen vuokrasopimus ei olisi yksin riittävä vakuus rahoituslaitokselle.

VJT on neuvotellut Elmon Urheilukeskus kiinteistöosakeyhtiön kanssa, että VJT vuokraisi jääaikaa hallista 5.000 tuntia vuodessa ja oheistiloja 2.500 tuntia vuodessa. Ensimmäiseksi sopimuskaudeksi on neuvoteltu 10 vuotta hallin valmistumisesta. VJT ja Elmon Urheilukeskus kiinteistöosakeyhtiö ovat allekirjoittaneet vuokrasopimuksen 1.9.2025.

VJT on vantaalaisia jääurheiluseuroja edustava yhdistys, jonka jäseninä on kuusi vantaalaista jääurheilua harjoittavaa yhdistysmuotoista harrasteseuraa. VJT:n jäsenyhdistykset ovat:

- Etelä-Vantaan Urheilijat ry,
- Kiekko Vantaa ry,
- Kiekko-Vantaan juniorit ry,
- Etelä-Vantaan Taitoluistelijat ry,
- Tikkurilan Taitoluisteluklubi ry,
- Ringette Walapais r.y.

Uuden jäähallin tarve Vantaalla

Vantaa on jäljessä muita kaupunkeja jääpinta-alan määrässä suhteessa asukaslukuun ja jääkapasiteetin kysyntään. Nykytilanteessa Vantaalla on yhteensä 4 jäärataa, eli 1 jäärata / 64 218 asukasta. Kansallinen keskiarvo on 1 jäärata / 23 000 asukasta. Opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Jääkiekkoliiton ohjeellinen mitoitus on 1 jäärata / 20 000 asukasta.

Esimerkiksi Helsingissä ratoja on 22/25 kappaletta (Malmin Longinojan peruskorjauspäätöksestä riippuen), Espoossa 12 rataa, Tuusulassa 3 rataa, Nurmijärvellä, Keravalla sekä Järvenpäässä 2 rataa ja Sipoossa 1 rata. Ratojen lukumäärä per asukasmäärä vaihtelee Tuusulan 14 000:sta Helsingin noin 27 000 asukkaaseen per rata. Vantaan 64 000 asukasta per rata on merkittävä poikkeus pääkaupunkiseudun ja ympäristökuntien tilanteeseen nähden.

Oheisen tilanteen vaikutuksesta jääurheilun vantaalaisista harrastajista vain noin kolmannes mahtuu harrastamaan Vantaalla, muiden 2/3 osan hakeuduttua harrastamaan naapurikuntien olosuhteisiin.

Selvitetyt muut vaihtoehdot

Hallihanke on päätetty vuonna 2022 toteuttaa yksityisenä hankkeena kaupungin tiukan investointiraamin vuoksi.

Kevään 2025 aikana on selvitetty myös muita mahdollisuuksia edistää hanketta mm. ostamalla hanke kaupunkikonsernin toimitilayhtiön toimesta tai antamalla takaus halliyhtiölle. Muut selvitetyt vaihtoehdot eivät ole osoittautuneet mahdollisiksi kaupallisten näkemyserojen sekä hankintakilpailutuksessa asetettujen ehtojen vuoksi. Kaupungin investointiraami on edelleen tiukka, mikä puoltaa myös hankkeen toteutusta yksityishankkeena.

Vaihtoehtovertailussa ainoaksi vaihtoehdoksi jäähallihankkeen toteuttamiseksi on jäänyt takauksen myöntäminen VJT:lle.

Neuvottelut takauksen myöntämisestä Vantaan Jääurheilun tuki ry:lle

Kaupunki on käynyt VJT:n, hankkeen toteuttajan Elmon Urheilukeskus Oy:n sekä rahoittajapankin kanssa kesän 2025 aikana neuvotteluja mahdollisista vaihtoehdoista takauksen antamiselle VJT:n vuokranmaksun osalta. Neuvotteluissa on päädytty jäljempänä esitettyyn vaihtoehtoon vuokranmaksun takaamisesta tulevalle 10 vuoden vuokrajaksolle. Takaussitoumusten allekirjoittaminen edellyttää hyväksyntää VJT:n jäsenseuroilta ja rahoittajapankin toimivaltaiselta taholta. Mikäli takaussitoumus allekirjoitetaan syksyn 2025 aikana ja Elmon Urheilukeskus Oy pääsee aloittamaan rakennustyöt ennen talvikautta 2025-2026, halli valmistuu hankeyhtiön ilmoituksen mukaan 2026-2027 vuodenvaihteessa.

Annettavan takauksen sisältö

Hankkeen ja hankkeen rahoittajapankin sekä Vantaan Jääurheilun tuki ry:n kanssa on neuvoteltu ratkaisusta, jossa kaupunki takaa yhdistyksen vuokranmaksun ensimmäisen vuokrajakson eli n. 10 vuoden ajalle. Kaupungin takausvastuu alkaa vasta, kun hallikiinteistö on valmis ja luovutetaan vuokralaisen hallintaan.

Vantaan kaupungin sijoitustoiminnan ja rahoituksen periaatteiden mukaan kaupunki ei pääsääntöisesti myönnä lainoja muille kuin omille konserni- ja osakkuusyhtiöille (periaatteiden kohta 2.2). Tässä yhteydessä on katsottu perustelluksi poiketa tästä pääsäännöstä.

Takauksella kaupunki takaa VJT:n ja Elmon Urheilukeskus Kiinteistöosakeyhtiön välisen vuokrasopimuksen mukaiset vuokralaisen eli VJT:n maksettavaksi tulevat vuokrat viivästyskorkoineen ja perintäkuluineen. Takaus kattaa myös vuokrasopimuksen mukaisen vahingonkorvausvastuun vuokranantajalle saamatta jäävistä vuokrista tilanteessa, jossa sopimus päättyy ennenaikaisesti vuokralaisesta johtuvasta syystä. Kaupungin antama takaus on omavelkainen takaus, mikä tarkoittaa, että vuokranantaja Elmon Urheilukeskus Kiinteistöosakeyhtiö voi vaatia kaupungilta suoritusta heti vuokrasaatavan eräännyttyä.

Takauksen enimmäismäärä on rajattu enimmillään 11 milj. Euroon. Takausvastuun enimmäismäärä alenee hallin valmistuttua ja ensimmäisen vuokrakauden alettua vuosittain 1 milj. euroa, mikä vastaa kokoluokaltaan taattavien vuokrien vuotuista määrää. Takauksen voimassaolo on rajattu vuokrasopimuksen mukaiseen ensimmäiseen 10 vuoden sopimusjaksoon kuitenkin enintään 31.12.2038 saakka.

Vuokrasopimuksella VJT vuokraa vuosittain jääaikaa 5.000 tuntia ja oheistiloja 2.500 tuntia vuodessa. Vuokranantajan liikesalaisuuden piiriin kuuluvat yksikköhinnat ilmenevät liitteenä olevasta vuokrasopimuksesta (osittain salassa pidettävä Julkisuuslain 24 § 1 mom. 20 kohta).

Kaupungin takausvastuusta aiheutuvan riskin rajaamiseksi vuokrasopimukseen on otettu ehto, jonka mukaan kaupungilla on oikeus tulla VJT:n sijaan vuokrasopimuksen vuokralaiseksi, mikäli

- Vuokranantaja vaatii Vantaan kaupunkia takauksen perusteella suorittamaan vuokria vähintään 250.000 euron arvosta;
- vuokranantaja joutuu purkamaan vuokrasopimuksen VJT:stä johtuvasta syystä; tai
- VJT purkaa tai muutoin päättää vuokrasopimuksen sopimusehtojen vastaisesti.

Mikäli kaupunki käyttää sijaantulo-oikeuttaan, on sillä oikeus vuokrata vuokrasopimuksen mukaista jääaikaa edelleen. Sijaantulo-oikeuden toteuttamisen varmistamiseksi vuokrasopimukseen on otettu myös ehto, jonka mukaan kaikkiin sopimusmuutoksiin on saatava kaupungin suostumus.

Edelleen takausriskin rajaamiseksi kaupunki edellyttää kaikilta VJT:n jäsenyhdistyksiltä kaupungin takausvastuun vakuudeksi omavelkaiset takaukset. Jäsenseurojen omavelkaisilla takauksilla jäsenseurat sitoutetaan huolehtimaan yhdessä VJT:n, jolla ei ole jäsenseuroilta saatavien tulojen lisäksi muita tuloja, maksukyvystä. Jäsenyhdistysten takausvastuun enimmäismäärä olisi 11 miljoonaa euroa. VJT:tä kohtaan kaupungilla on takaajana takautumisoikeus.

Lisäksi kaupunki pidättää oikeuden vaatia kohtuullisen enintään 0,5% vuotuisen takausprovision Vantaan Jääurheilun tuki ry:ltä kulloinkin voimassa olevan kaupungin takausvastuun enimmäismäärästä.

Jatkoneuvottelut ja Elmon Urheilukeskus Kiinteistöosakeyhtiön antama vierasvelkapantti

Kaupunki, Elmon Urheilukeskus Kiinteistöosakeyhtiö ja rahoittajapankki ovat käyneet lokakuun aikana jatkoneuvotteluja lisävakuuksien antamisesta kaupungille. Jatkoneuvotteluissa on päädytty ratkaisuun, jossa Elmon Urheilukeskus Kiinteistöosakeyhtiö antaa kaupungille takaussitoumuksen vastuiden vakuudeksi 5 500 000 euron kiinnitykset hallikiinteistön maanvuokraoikeuteen ja kiinteistöllä sijaitseviin tai rakennettaviin rakennuksiin. Vantaalle annettavat kiinnitykset ovat parhaalla etusijalla maanvuokraoikeuden vakuutena olevan kiinnityksen ja rahoittajapankin saatavien vakuudeksi annettavien kiinnitysten jälkeen. Esityksen liitteenä on ulkopuolisen auktorisoidun kiinteistön arvioijan lausunto kohteen markkina-arvosta, joka perustuu arvioitsijan laatimaan kiinteistöarvioon (lausunto salassa pidettävä *julkisuuslaki 24 § 1 mom. 20 k*.). Lausunnon perusteella jäähallikiinteistön markkina-arvo riittää kattamaan kaupungille vakuudeksi annettavat kiinnitykset ja kaupungille annettavia kiinnityksiä paremmalla etusijalla olevat kiinnitykset.

Osana neuvotteluratkaisua päädyttiin siihen, että kaupunki ja rahoittajapankki tekevät keskinäisen pantinhaltijoiden välisen sopimuksen, jossa sovitaan Elmon Urheilukeskus Kiinteistöosakeyhtiön Vantaalle antaman vierasvelkapantin olevan toissijainen suhteessa yhtiön rahoittajapankille antamaan panttiin (paremmalla etusijalla olevat kiinnitykset) siten, että Vantaa sitoutuu ryhtymästä panttinsa täytäntöönpano- tai realisointitoimenpiteisiin tai muihin vastaaviin toimenpiteisiin panttiin liittyen ilman rahoittajapankin etukäteen antamaan kirjallista suostumusta ennen kuin kaikki Vantaan antaman takauksen mukaiset suoritusvelvollisuudet on maksettu ja Vantaan takauksen voimassaoloaika on päättynyt. Tämä sitoumus ei estä Vantaata valvomasta panttiaan ja panttisaataviaan maksukyvyttömyysmenettelyissä tai saamasta suoritusta saatavalleen panttia realisoitaessa, mutta se estää Vantaata ryhtymästä pantin realisointitoimiin ennen kuin Takauksen voimassaolo on päättynyt ja Vantaa on suorittanut takaussitoumuksen mukaiset velvoitteensa.

Pantinhaltijoiden välisessä sopimuksessa Vantaa sitoutuu lisäksi ensisijaisesti vaatimaan Vantaan Takaukseen liittyvät suoritusvelvollisuudet VJT:ltä ja muilta tahoilta, jotka ovat antaneet vakuuksia Vantaan Takauksen mukaisista suoritusvelvollisuuksista sekä ryhtymään täytäntöönpano- ja realisointitoimenpiteisiin sekä muihin vastaaviin toimenpiteisiin edellä mainittuja tahoja vastaan.

Vuokrasopimus ja VJT vuokra-avustuksen saajana

Kaupungin riskin rajoittamiseksi kaupungin maksaman vuokra-avustuksen saajaksi avustusjärjestelmään tulee jatkossa VJT sen jääurheiluseurojen sijaan. Mikäli kaupungille takaajana aiheutuu maksuvelvoitteita Elmon Urheilukeskus Oy:lle, kaupunki kuittaa ko. määrät vuokra-avustuksista.

Jos kaupungille takaajana aiheutuvan vastuun määrä ylittäisi 250.000 euroa kaupungilla on oikeus tulla vuokralaisen tilalle vuokrasopimuksen mukaiseksi tilan käyttäjäksi ja vuokrata sitä edelleen.

VJT:n ja Elmon Urheilukeskus Oy:n vuokrasopimuksen muutokset edellyttävät kaupungin hyväksynnän. Esitetään, että kaupunkikulttuurin apulaiskaupunginjohtajalle delegoidaan oikeus suostumuksen antamiseen sellaisiin takauksen kohteena oleviin vuokrasopimuksen muutoksiin, joilla ei ole merkittävää vaikutusta kaupungin takausvastuuseen.

Mikäli halli ei valmistu 2028 loppuun mennessä, vuokrasopimus ja samoin myös kaupungin takausvastuu purkautuu.

Kuntalain ja valtiontukisäännösten edellytysten täyttyminen

Kunta voi myöntää kuntalain 129 §:n 3 momentin mukaan takauksen, joka liittyy sen liikuntalain (390/2015) mukaisten tehtävien edistämiseen. Liikuntalain 5 §:n 1 momentin mukaan: ”Yleisten edellytysten luominen liikunnalle paikallistasolla on kuntien tehtävä. Kunnan tulee luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle:

1) järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen;
2) tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta; sekä
3) rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja.

Elmon jäähallihanke edistää liikuntalaissa kunnan vastuulle asetettujen tehtävien toteuttamista.

Kuntalain 129 §:n mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä eikä kunta saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Edelleen kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vakuuksilla. Vaadittavien vastavakuuksien ei tarvitse kattaa koko takaukseen liittyvää riskiä, vaan riittää, että ne kattavat kunnan riskien hallinnan näkökulmasta riittävän osan.

Nyt myönnettävä takaus ei kaupungin talouden kokonaisvolyymi huomioiden vaaranna kaupungin kykyä vasta sen lakisääteisistä tehtävistä. Takaukseen ei myöskään sisälly merkittävää taloudellista riskiä huomioiden kaupungin sijaantulo-oikeus vuokrasopimukseen, VJT:n jäsenseuroilta edellytettävät omavelkaiset takaukset sekä Elmon Urheilukeskus Kiinteistöosakeyhtiön antama vierasvelkavakuus. Kun huomioidaan kaupungin sijaantulo-oikeus vuokrasopimukseen kaupungin riskiä pienentävänä seikkana, Elmon Urheilukeskus Kiinteistöosakeyhtiön antamaa vierasvelkavakuutta ja VJT:n jäsenseuroilta edellytettäviä omavelkaisia takauksia on pidettävä riittävän kattavina vakuuksina kaupungin etujen turvaamiseksi.

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT 107 artiklan 1 kohta) mukaan:

1. Jollei perussopimuksissa toisin määrätä, jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

EU:n valtiontukisääntöjä sovelletaan, jos kaikki seuraavat valtiontuen tunnusmerkit täyttyvät: 1) julkisia varoja kanavoidaan julkisiin tai yksityisiin yrityksiin; 2) etu on valikoiva eli kohdistuu vain tiettyihin yrityksiin; 3) toimenpide vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla tuensaajaa ja 4) toimenpide vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Komission valtiontuen käsitteestä antaman tiedonannon (EUVL 2016/C 262/01, jäljempänä Komission tiedonanto) kohdan 7 mukaan Euroopan unionin tuomioistuin on johdonmukaisesti määritellyt yritykset taloudellista toimintaa harjoittaviksi yksiköiksi, riippumatta niiden oikeudellisesta muodosta ja rahoitustavasta. Esimerkiksi urheiluseuraa on pidettävä tässä mielessä yrityksenä, jos se toimii kilpailluilla markkinoilla.

Komission tiedonannon kohdan 196 mukaan komissio on useissa päätöksissä katsonut asiaan liittyvien erityisolosuhteiden vuoksi, että toimenpiteellä oli puhtaasti alueellinen vaikutus, eikä se näin ollen vaikuttanut jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Tiedonannon kohdan 197 mukaan aikaisemmissa päätöksissä on esimerkkejä tilanteista, joissa komissio on katsonut asian erityisolosuhteiden vuoksi, että julkinen tuki ei ollut omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Esimerkkejä tällaisista tapauksista tiedonannon mukaan ovat muun muassa urheilu- ja vapaa-ajan tilat, jotka palvelevat ensi sijassa paikallisia asukkaita eivätkä todennäköisesti houkuttele asiakkaita tai investointeja muista jäsenvaltioista.

Kaupungin antamalla takauksella annetaan suoraa tukea VJT:lle ja sen jäsenseuroille. Yhdistysmuotoisella VJT:llä ei ole muuta toimintaa kuin edistää vantaalaista jääurheilua ja toimia jäsenseurojensa yhteisenä edustajana. VJT:n jäsenseurat ovat vantaalaisia harrasteseuroja, jotka eivät saadun selvityksen perusteella harjoita taloudellista toimintaa tai toimi kilpailluilla markkinoilla. VJT ja sen jäsenseurat eivät siis ole valtiontukisäännösten tarkoittamassa mielessä yrityksiä. VJT:lle ja sen jäsenseuroille annetun tuen osalta kielletyn valtiontuen edellytykset eivät näin ollen täyty.

Takauksen on mahdollista katsoa sisältävän tukielementin myös hallin toteuttavalle Elmon Urheilukeskus Kiinteistöosakeyhtiölle, joka on taattavan vuokrasopimuksen vuokranantaja ja takauksen edunsaaja. Elmon Urheilukeskus Kiinteistöosakeyhtiöllä ei ole muuta liiketoimintaa kuin hallihanke. Hallihankkeella ei ole vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, vaan se on puhtaasti paikallisia asukkaita palveleva harjoitushalli, joka ei houkuttele asiakkaita tai investointeja muista jäsenvaltioista. Näin ollen mahdollisen Elmon Urheilukeskus Kiinteistöosakeyhtiölle annetun tuenkaan osalta kielletyn valtiontuen edellytykset eivät täyty.

Kuntalain 14 §:n 2 mom. 9 kohdan mukaisesti valtuusto päättää takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta.

Kaupunginhallitus 4.11.2025

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle, että

a) kaupunginvaltuusto päättää myöntää Vantaan Jääurheilun tuki ry:lle liitteenä olevan takaussitoumuksen mukaisin ehdoin enintään 11 milj. euron suuruisen omavelkaisen takauksen Vantaan Jääurheilun tuki ry:n ja Elmon Urheilukeskus Kiinteistöosakeyhtiön välisen vuokrasopimuksen vuokravastuiden vakuudeksi. Takauksen kesto on rajattu vuokrasopimuksen mukaiseen ensimmäiseen kymmenen vuoden sopimuskauteen hallin valmistumisesta kuitenkin enintään 31.12.2038 saakka.

b) takauksen vakuudeksi edellytetään, että selostusosasta ilmenevät Vantaan Jääurheilun tuki ry:n jäsenyhdistykset antavat kaupungille omavelkaisen takauksen kaupungin oman takausvastuun vakuudeksi. Kaupunki pidättää oikeuden periä enintään 0,5% vuotuisen takausprovision kulloinkin voimassa olevan kaupungin takausvastuun enimmäismäärästä.

c) Takauksen vakuudeksi edellytetään, että Elmon Urheilukeskus Kiinteistöosakeyhtiö antaa kaupungille liitteenä olevan panttaussitoumusluonnoksen mukaisesti kaupungin

takausvastuun vakuudeksi 5 500 000 euron kiinnitykset maanvuokraoikeuteen 92-72-210-1-L1 ja sillä sijaitseviin tai rakennettaviin rakennuksiin. Kiinnitysten on oltava parhaalla etusijalla maanvuokraoikeuden vakuutena olevan kiinnityksen ja rahoittajapankin saatavien vakuudeksi annettavien kiinnitysten jälkeen.

d) Vantaan kaupunki tekee liitteenä olevan luonnoksen mukaisen pantinhaltijoiden välisen sopimuksen rahoittajapankin kanssa.

e) kaupunginjohtaja valtuutetaan neuvottelemaan ja hyväksymään kohdan b) mukaiset Vantaan Jääurheilun tuki ry:n jäsenyhdistysten omavelkaisten takausten tarkemmat ehdot, solmimaan VJT:n kanssa kohdassa b) tarkoitetun takausprovisiosopimuksen ja allekirjoittamaan kohdan c) mukaisen panttaussitoumuksen, kohdan d) mukaisen pantinhaltijoiden välisen sopimuksen sekä kohdan a) mukaisen takaussitoumuksen. Kaupunginjohtaja valtuutetaan tekemään kohtien a), c) ja d) asiakirjoihin tarvittaessa teknisiä ja vähämerkityksellisiä muutoksia.

f) kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin apulaiskaupunginjohtaja valtuutetaan antamaan suostumus sellaisiin takauksen kohteena oleviin vuokrasopimuksen muutoksiin, joilla ei ole merkittävää vaikutusta kaupungin takausvastuuseen.

Liitteet:

- Luonnos takaussitoumukseksi (salassa pidettävä julkisuuslaki 24 § 1 mom. 20 kohta)
- Luonnos takaussitoumukseksi (salassa pidettävät osat poistettu)
- Vuokrasopimus (salassa pidettävä julkisuuslaki 24 § 1 mom. 20 kohta)
- Vuokrasopimus (salassa pidettävät osat poistettu)
- Luonnos panttaussitoumukseksi (salassa pidettävä julkisuuslaki 24 § 1 mom. 20 kohta)
- Luonnos panttaussitoumukseksi (salassa pidettävät osat poistettu)
- Luonnos pantinhaltijoiden väliseksi sopimukseksi (salassa pidettävä julkisuuslaki 24 § 1 mom. 20 kohta)
- Arviolausunto (salassa pidettävä julkisuuslaki 24 § 1 mom. 20 kohta)

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 muutoksenhaku- ja valituskielto

Lisätiedot:
Liikuntajohtaja Veli-Matti Kallislahti, konsernipalvelujohtaja Riikka Kiljander-Kiiskinen ja rahoitusjohtaja Pirjo Van Nues (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

PANTTAUSSITOUMUS VIERASVELKAPANTTI

PANTIN ANTAJA

Elmon Urheilukeskus kiinteistöosakeyhtiö
Y-tunnus: 0124610-9

PANTIN SAAJA

Vantaan kaupunki (jäljempänä myös ”Takaaja”)
Y-tunnus: 0124610-9

PANTIN SAAJAN MYÖNTÄMÄ TAKAUS JA PANTIN ANTAJAN VIERASVELKAPANTTAUS

Vantaan kaupunginvaltuusto on xx.xx.2025 (§ x) päättänyt myöntää enintään 11 000 000 euron määräisen kaupungin omavelkaisen takauksen Vantaan Jääurheilun tuki ry:lle (Y: 3180012-3, jäljempänä myös ”VJT”) vakuudeksi VJT:n ja Pantin antajan välisen vuokrasopimuksen mukaisten vuokrasaatavien vakuudeksi (jäljempänä Ensitakaus). Vantaan kaupungin antaman Ensitakauksen takaussitoumus on liitteenä 1.

Vantaan kaupunki on edellyttänyt VJT:n jäsenseuroilta omavelkaisen enintään 11 000 000 euron omavelkaisen takauksen Ensitakauksen vakuudeksi.

Pantin antaja panttaa tällä panttaussitoumuksella Pantin saajalle vakuudeksi kaikkien Ensitakauksen vastuiden vakuudeksi 5 500 000 euron kiinnitykset maanvuokraoikeuteen 92-72-210-1-L1 ja sillä sijaitseviin tai rakennettaviin rakennuksiin. Pantin saajalle annettavat kiinnitykset ovat parhaalla etusijalla maanvuokraoikeuden vakuutena olevaa kiinnitystä 147 000 euroa ja [*salassa pidettävä JulkL 24 § 1 mom. 20 k.*].

PANTTI Panttauksen kohteena ovat seuraavat panttikirjat:

- Vuokraoikeus 92-72-210-1-L1
  Kiinnitykset MML/ x xxx xxx eur

Kiinnitykset yhteensä	5 500 000 eur

PANTIN LUOVUTUS

Pantin antaja siirtää kohdassa Pantti määritetyt panttikirjat Pantin saajalle välittömästi tämän panttaussitoumuksen allekirjoittamisen jälkeen.

PANTTAUSSITOUMUS

Pantin antaja panttaa kohdassa Pantti yksilöidyt panttikirjat takaajana olevalle Vantaan kaupungille vakuudeksi Ensitakaukselle (jäljempänä ”Pantti”).

Pantti annetaan niiden saamisten maksamisen vakuudeksi, joka Vantaan kaupungille syntyy VJT:ltä, kun Vantaan kaupunki joutuu Ensitakauksen perusteella suorittamaan Ensitakauksessa määritettyjä vuokrasaatavia tai vuokrasaatavien, viivästyskorkoja tai

perintäkuluja taikka vuokrasaatavista johtuvia muita maksuvelvoitteita (jäljempänä ”Päävelka”).

Tämä panttaussitoumus kattaa koko Päävelan liitännäiskuluineen. Panttaussitoumus kattaa Pantin saajan saatavien pääoman, koron, viivästyskoron sekä mahdolliset perintä- ja oikeudenkäyntikulut.

Tämä panttaussitoumus kattaa kaikki muutokset, lisäykset, laajennukset ja korotukset Ensitakaukseen ja Ensitakauksen kohteena olevaan vuokrasopimukseen sekä niiden alaisiin velvoitteisiin.

Pantin Saajalla on oikeus saada tämän panttaussitoumuksen perusteella maksu Pantista, kun Ensitakauksen perusteella maksettava erä on erääntynyt. Tämä oikeus ei edellytä koko Päävelan erääntymistä, vaan riittävää on, että osa Päävelasta on erääntynyt.

Pantin saajalla on panttioikeuden perusteella oikeus saada maksu saamiselleen, kun Panttauksen kohteena olevasta vuokraoikeudesta rakennuksineen ja laitteineen kertyneitä varoja jaetaan ulosoton tai lunastuksen vuoksi taikka muutoin viranomaisen toimesta. Panttioikeus tuottaa kiinnityksen mukaisen etusijan saamiselle enintään panttikirjan osoittamaan määrään.

Pantin saajalla on omistusoikeuden siirtymisestä huolimatta oikeus hakea maksu saamiselleen Pantista.

TUTUSTUMINEN VJT:N TALOUDELLISEEN ASEMAAN, VUOKRASOPIMUKSEEN JA ENSITAKAUKSEEN

Pantin antaja toimii Ensitakauksessa tarkoitetun vuokrasopimuksen vuokranantajana ja on siten tietoinen vuokrasopimuksen ehdoista.

Pantin antaja vahvistaa tutustuneensa VJT:n taloudelliseen tilaan ja Ensitakaukseen, ja selvittäneensä kaikki tämän panttaussitoumuksen mukaisen vastuun ja sen määräytymisen kannalta merkitykselliset sopimusehdot.

MUUT EHDOT

Pantin antajan tulee vakuuttaa ja pitää voimassa pantattuun omaisuuteen kohdistuvat täysarvovakuutukset keskeytysvakuutuksineen koko panttioikeuden voimassaoloajan.

Tässä panttaussitoumuksessa tarkoitettu panttaus on voimassa kunnes Ensitakaus ja sen johdosta mahdollisesti syntyneet velvoitteet ovat päättyneet ja Päävelka on kokonaisuudessaan maksettu.

Panttaus on Päävelan maksusta huolimatta aina voimassa, jos Päävelan maksu peräytetään takaisinsaannista konkurssipesään annetun lain, tuomioistuimen päätöksen tai muun vastaavan syyn perusteella.

Pantin saajalla on oikeus pitää Pantti hallussaan kolme (3) kuukautta, jos velan maksu voi takaisinsaannin takia peräytyä. Pantin saaja voi perustellusta syystä pidättää Panttia hallussaan Päävelan maksamisen jälkeen pidempäänkin kuin kolme kuukautta.

Tähän panttaussitoumukseen sovelletaan Suomen lakia lukuun ottamatta sen lainvalintaa koskevia säännöksiä.

Lakia takauksesta ja vierasvelkapanttauksesta (361/1999) sovelletaan tähän panttaussitoumukseen niiltä osin kuin tässä panttaussitoumuksessa ei ole toisin sovittu.

Tähän panttaussitoumukseen liittyvät riitaisuudet ja vaateet käsitellään ensimmäisenä oikeusasteena Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa.

ALLEKIRJOITUKSET

Tämä panttaussitoumus allekirjoitetaan sähköisesti.

Vantaalla xx.xx.2025

ELMON URHEILUKESKUS KIINTEISTÖOSAKEYHTIÖ	VANTAAN KAUPUNKI

LIITTEET 1. Vantaan kaupungin antama omavelkainen takaus

Sopimus jääajan vuokraamisesta Vantaan Elmon jäähallista

Vuokralainen	Vantaan jääurheilun tuki ry (jäljempänä "VJT" ja/tai ”Vuokralainen) c/o Myyrmäen jäähalli Raappavuorentie 8–10, 01600 VANTAA
Y-tunnus	3180012–3
Vuokranantaja	Elmon Urheilukeskus Kiinteistöosakeyhtiö (jäljempänä ”Hankeyhtiö ja/tai ”Vuokranantaja”) Sturenkatu 4 00510 Helsinki
Y-tunnus	3433806-9
Palvelu/vuokrauksen kohde	Jääajan vuokraaminen Vantaan Elmon jäähallista

V5 1.9.2025

Sisältö

1 Osapuolet ... 3
2 Sopimuksen tausta ja tarkoitus ... 4
3 Maksuvelvoitteet ... 4
3.1 Vuokrauksen kohde ja veloitushinta (tuntihinta) ... 4
3.2 Veloitushintojen tarkastaminen ... 4
3.3 Laskutusmenettely ... 5
3.4 Maksuyhteystiedot ... 5
4 Tiedottaminen ... 6
5 Vuokralaisen vahingonkorvausvastuu Sopimuksen purkamistilanteessa ... 6
6 Muut ehdot ... 6
7 Sopimuksen voimassaolo, irtisanominen ja lakkaaminen ... 7
8 Sopimuksen ja sen oikeuksien ja velvoitteiden siirtäminen ... 8
9 Vakuutukset ja vakuudet ... 8
10 Riitaisuuksien ratkaiseminen ... 8
11 Yhteystiedot ... 8
12 Sopimuksen allekirjoittaminen ... 9

1 Osapuolet

Allekirjoittaneet VJT ry vuokralaisena ja Elmon Urheilukeskus Kiinteistöosakeyhtiö Oy vuokranantajana (yhdessä jäljempänä ”Osapuolet”) ovat solmineet seuraavan sopimuksen: Jääajan vuokraaminen Vantaan Elmon jäähallista (”Sopimus”).

2 Sopimuksen tausta ja tarkoitus

Tämän Sopimuksen tarkoituksena on edistää vantaalaisen jääurheilun olosuhteita sopimalla Vuokranantajan ja Vuokralaisen välillä jääajan vuokraamisesta Vantaan Elmon jäähallista. Hankeyhtiön on tarkoitus rakentaa Vantaalle Elmon urheilurakentamiseen kaavoitetulle alueelle harjoitusjäähalli (jatkossa ”Jäähalli”), jossa on kaksi viralliset mitat täyttävää jäärataa (kaukaloa) sekä harjoittelun oheistiloja. Oheistilat käyvät ilmi pohjakuvista (liite 1).

VJT sitoutuu tämän Sopimuksen allekirjoituksin hankkimaan Jäähallista jääaikaa jäljempänä sovituin ehdoin.

Osapuolten välisen, kulloinkin voimassa olevan, Sopimuksen perusteella VJT:llä on etuosto-oikeus Jäähallin jään ja oheistilojen vuokraukseen.

3 Maksuvelvoitteet

3.1 Vuokrauksen kohde ja veloitushinta (tuntihinta)

VJT ry sitoutuu vuokraamaan Vuokranantajalta jääaikaa Elmon jäähallista vuosittain kymmenen vuoden ajan aikavälillä 2026–2039 riippuen kohteen käyttöönottoajankohdasta yhteensä 5 000 tuntia per vuosi. Koska käyttöönotto voi tapahtua kesken kalenterivuoden, lasketaan vuokrattavien tuntien määrä käyttöönottovuoden ensimmäisen käyttökuukauden osalta seuraavasti: 5000 / 12 / 30 x kuluvan kalenterivuoden jäljellä olevien päivien lukumäärä käyttöönottopäivästä lukien. Jääajan vuokrasta veloitettava hinta on Sopimuksen tekohetkellä *[salassa pidettävä JulkL 24 § 1 mom. 20 k.]* sidottuna Tilastokeskuksen elinkustannusindeksiin, jossa vertailupisteluku on 2340 / heinäkuu 2025 (https://www.stat.fi/index.html).

Muiden ns. oheistilojen (vähintään 120 m2 suuruinen peilisali) osalta VJT vuokraa käyttöaikaa 2 500 tuntia vuodessa hintaan *[salassa pidettävä JulkL 24 § 1 mom. 20 k.]* yllä mainituin ehdoin koko Sopimuksen keston ajan. Juoksurata on veloitukseton. Käyttötuntien tarkemmista kellonajoista sovitaan erikseen. Selvyyden vuoksi todetaan, että ilmoitettujen tuntihintojen lisäksi Vuokralaiselta ei veloiteta muita kuluja.

VJT:n maksuvelvoite alkaa, kun Jäähalli on otettu käyttöön (=jäävuorot ovat alkaneet).

3.2 Veloitushintojen tarkastaminen

Tuntihinta tarkastetaan aina vuosittain maaliskuussa siten, että uutta indeksinmukaista tuntihintaa maksetaan seuraavan elokuun alusta lukien. Ensimmäinen tarkastus tehdään maaliskuussa 2026. Elinkustannusindeksin lasku ei vaikuta tuntihintaan.

3.3 Laskutusmenettely

Vuokranantaja laskuttaa Vuokralaista kuukausittain siten, että kunkin kuukauden jääajanvuokrat laskutetaan kuluvan kuukauden viimeinen päivä.

Vuokranantaja saa laskuttaa verottoman kokonaishinnan lisäksi kulloinkin voimassa olevan arvonlisäveron. Vuokranantajan on laskun yhteydessä eriteltävä arvonlisäveroton ja verollinen osuus.

Mikäli arvonlisäverokanta muuttuu Sopimuksen voimassaoloaikana, noudatetaan uutta verokantaa sen voimaantulohetkestä lukien.

Vuokranantaja saa toimittaa Vuokralaiselle laskun enintään kerran kuukaudessa.

Maksuehto 14 vrk. Viivästyskorko myöhästyneille maksuille peritään korkolain mukaan.

3.4 Maksuyhteystiedot

Vuokranantaja toimittaa laskut VJT:lle verkkolaskuina.

VJT:n laskutus:

Laskutusosoite:
Ilmoitetaan myöhemmin.

4 Tiedottaminen

Osapuolet hoitavat hankkeen toteuttamisesta tiedottamisen yhteistyössä. Osapuolet toteavat yhteisesti, että avoin, oikea-aikainen, aktiivinen ja monipuolinen tiedottaminen Hankkeesta ja sen etenemisestä edesauttaa hankkeen läpivientiä. Osapuolet pyrkivät yhteisesti luomaan Hankkeelle myönteisen julkisuuskuvan.

Vuokranantaja vastaa Hankkeen etenemiseen ja varsinaiseen rakennustyöhön liittyvästä tiedottamisesta.

VJT vastaa Hankkeen tiedottamisesta siltä osin, kun Hanke on osana VJT:n tai sen alaisten jäsenseurojen yleismarkkinointia tai -viestintää.

5 Vuokralaisen vahingonkorvausvastuu Sopimuksen purkamistilanteessa

Mikäli VJT purkamalla tai muulla tavalla päättää tämän Sopimuksen sopimusehtojen vastaisesti tai Vuokranantaja joutuu purkamaan Sopimuksen VJT:stä johtuvasta syystä, on VJT vastuussa Vuokranantajalle kaikista jäljellä olevan 10 vuoden pituisen sopimusjakson vuokrista sopimusjakson loppuun saakka. Vuokranantajalla on kuitenkin velvollisuus pyrkiä minimoimaan vahinkonsa vuokraamalla tila edelleen kolmannelle osapuolelle, jolloin Vuokralaisen vastuu rajoittuu toteutuneeseen Vuokranantajan tappioon.

Tämän kohdan mukainen VJT:n vastuu toteutetaan siten, että Vuokranantaja laskuttaa saamatta jäänyttä vuokraa vastaavan korvauksen kuukausittain, kun on selvinnyt saamatta jäävän vuokran määrä. Laskutuksessa noudatetaan kohdan 3.3. mukaista maksuehtoa.

Tämän kohdan mukainen korvausvastuu koskee ainoastaan ensimmäistä Sopimuksen allekirjoittamisen jälkeistä 10 vuoden pituista sopimusjaksoa ja on voimassa tässä kohdassa kuvatusta Sopimuksen päättämisestä huolimatta em. ensimmäisen sopimusjakson päättymiseen saakka.

Edellä mainitun sopimusjakson jälkeisillä sopimusjaksoilla Vuokralaisen vahingonkorvausvelvollisuus määräytyy Sopimuksen purkamisesta tai sen muusta sopimusehtojen vastaisesta päättämisestä Vuokranantajalle aiheutuneen vahingon mukaan.

6 Muut ehdot

Tilojen vuokrauksen ja osapuolten välisen yhteistyön sujuvuuden varmistamiseksi sovitaan yhteistyöryhmä, joka kokoontuu vähintään 2 x vuodessa.

Selvyyden vuoksi todetaan, että jäähallilla on muitakin käyttäjiä kuin Vuokralainen. Jääaikojen jaosta käyttäjien välillä sovitaan yhteisesti Vantaan kaupungin, Vuokralaisen ja Vuokranantajan välillä.

Osapuolet sitoutuvat pitämään luottamuksellisina tämän sopimuksen sisällön sekä toisiltaan saamansa aineistot ja tiedot, jotka on merkitty luottamukselliseksi tai, jotka on sellaisiksi ymmärrettävä, sekä olemaan käyttämättä niitä muihin kuin tämän Sopimuksen ja Hankkeen mukaisiin tarkoituksiin.

Tämä Sopimus korvaa allekirjoitushetkestään alkaen kaikki tämän Sopimuksen tarkoitusta koskevat suulliset tai kirjalliset aiesopimukset ja määrittää osapuolten välisen Sopimuksen ehdot kokonaisuudessaan.

Kaikki tämän sopimuksen muutokset on etukäteen hyväksytettävä Vantaan kaupungilla. Edellä sanotusta johtuen muutokset tähän sopimukseen eivät astu voimaan ennen kuin Vantaan kaupunki on antanut niille kirjallisen suostumuksensa.

Vuokralainen on tietoinen, ettei Vuokranantajalla ole oikeutta suostua tämän Sopimuksen olennaisiin muutoksiin ilman *[salassa pidettävä JulkL 24 § 1 mom. 20 k.]* etukäteistä kirjallista suostumusta. Edellä sanotusta johtuen, olennaiset muutokset tähän Sopimukseen eivät astu voimaan ennen kuin *[salassa pidettävä JulkL 24 § 1 mom. 20 k.]* on antanut niille kirjallisen suostumuksensa.

Jäähallin pitkäikäisen toimintakyvyn ylläpitäminen saattaa edellyttää jäiden sulattamista tietyin väliajoin kesäaikaan (=”Huoltokatko”). Vuokralainen ymmärtää, että Huoltokatkon aikana jäätunteja ei ole mahdollista käyttää.

Vuokranantajan on tiedotettava Huoltokatkoista 12 kuukautta ennen mahdollisen Huoltokatkon alkua. Edellä mainittu tiedotusvelvollisuus ei koske ns. force majeure Huoltokatkoja, jotka aiheutuvat ennalta arvaamattomasti. Mahdollinen force majeure Huoltokatko pienentää Vuokralaisen 5000 tunnin vuotuista sitoumusta vastaavasti (laskukaava 5000 / 12 / 30 x force majeure huoltokatkopäivät)

7 Sopimuksen voimassaolo, irtisanominen ja lakkaaminen

Tämä Sopimus tulee voimaan, kun Osapuolet ovat sen allekirjoittaneet, ja kun:
- Vantaan kaupunki on antanut VJT:lle takauksen tämän Sopimuksen ensimmäisten 10 vuoden sopimusjakson mukaisten vastuiden täyttämiselle (jään ja oheistilojen käytön vuokra)

Sopimus on määräaikainen ja Vuokralaisella ei ole oikeutta irtisanoa tai muutoin päättää Sopimusta paitsi tässä kohdassa jäljempänä kuvatun mukaisesti.

Vuokralaisella on oikeus purkaa sopimus Vuokranantajan olennaisen sopimusrikkomuksen vuoksi.

Kukin sopimusjakso on aina vähintään 10 vuotta (=120 kuukautta). Jäähallin valmistuttua ensimmäinen sopimusjakso alkaa aikaisintaan 1.8.2026 (tai heti, kun halli on käyttövalmiina) ja päättyy 10 vuoden päästä sopimusjakson alkamisesta.

Mikäli sopimusta ei jommankumman osapuolen toimesta irtisanota vähintään 3 vuotta ennen ensimmäisen sopimusjakson päättymistä, jatkuu sopimus ensimmäisen kymmenvuotisen sopimusjakson jälkeen samoin ehdoin vielä seuraavat 10 vuotta siten, että se on edelleen seuraavan kerran irtisanottavissa 3 vuotta ennen toisen kymmenvuotisen sopimusjakson päättymistä. Osapuolet voivat kuitenkin sopia irtisanomisoikeutensa käyttämättä jättämisestä milloin tahansa ennen 3 vuoden määräajan umpeutumista.

Mikäli Hanke viivästyy Vuokranantajasta johtuvista syistä seuraavien määräaikojen osalta, on Vuokralaisella oikeus irtisanoa tämä Sopimus:

Mikäli rakentamista ei ole aloitettu maankäyttö- ja rakennuslain 149 c § 2. momentissa tarkoitetulla tavalla kahdentoista (12) kuukauden määräajan kuluessa rakennusluvan voimaantulosta, on Vuokralaisella oikeus irtisanoa

tämä Sopimus 1 kuukauden sisällä määräajan umpeutumisesta lukien.

Mikäli jäähalli ei ole valmistunut vuoden 2028 aikana, sopimus päättyy 31.12.2028 ilman erillistä irtisanomista. Mikäli Sopimus lakkaa olemasta voimassa jäähallin valmistumisenviivästymisen vuoksi, Osapuolilla ei ole oikeutta saada toisiltaan mitään korvauksia.

8 Sopimuksen ja sen oikeuksien ja velvoitteiden siirtäminen

Vuokranantajalla on oikeus siirtää tämä Sopimus kolmannelle osapuolelle. Vuokranantaja vastaa siirrosta huolimatta tämän Sopimuksen kaikkien velvoitteidensa toteuttamisesta, kunnes siirronsaaja on sitoutunut noudattamaan tämän Sopimuksen ehtoja.

Mikäli VJT purkamalla tai muulla tavalla päättää tämän Sopimuksen sopimusehtojen vastaisesti, Vuokranantaja joutuu purkamaan sopimuksen VJT:stä johtuvasta syystä tai Vuokranantaja vaatii Vantaan kaupunkia antamansa takaussitoumuksen perusteella suorittamaan vuokria vähintään 250.000 euron arvosta, on Vantaan kaupungilla oikeus halutessaan tulla Vuokralaisen sijaan Sopimuksen vuokralaiseksi. Kaupungilla on tällöin vapaa oikeus vuokrata jääaikaa ja muita vuokrasopimuksella vuokrattuja tiloja edelleen.

9 Vakuutukset ja vakuudet

Vantaan kaupunki antaa vuokranmaksun vakuudeksi takaussitoumuksen.

10 Riitaisuuksien ratkaiseminen

Tähän Sopimukseen sovelletaan Suomen lakia pois lukien lainvalintasäädökset.

Sopimusta koskevat erimielisyydet pyritään ratkaisemaan ensisijaisesti neuvottelemalla. Jos neuvottelutulokseen ei päästä, ratkaistaan riitaisuudet ensi asteena Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa.

11 Yhteystiedot

Osapuolten asiamiehet sopimusasioissa ovat Sopimuksen allekirjoittajat.

Vuokralainen: Vantaan jääurheilun tuki ry

Vuokralaisen yhteyshenkilö:

Vuokranantaja: Elmon Urheilukeskus Kiinteistöosakeyhtiö Oy

Vuokranantajan yhteyshenkilö:

Sopimusosapuolet ovat velvollisia tiedottamaan toisiaan mahdollisista yhteyshenkilömuutoksista viipymättä.

12 Sopimuksen allekirjoittaminen

Tätä Sopimusta on laadittu kaksi (2) saman sanaista kappaletta, yksi (1) molemmille osapuolille.

Vantaa, 1.9.2025

Vuokralainen	**Vuokranantaja**
Vantaan jääurheilun tuki ry	Elmon Urheilukeskus Kiinteistöosakeyhtiö Oy

LIITTEET **Liite1,** Pohjakuvat | **Liite 2**, olosuhteet

OMAVELKAINEN TAKAUS (myöhemmin ”**Takaus”**)

TAKAAJA	**VANTAAN KAUPUNKI** (y-tunnus 0124610–9) (myöhemmin ”**Takaaja”**)
EDUNSAAJA	Elmon Urheilukeskus Kiinteistöosakeyhtiö (y-tunnus 3433806-9) (”**Edunsaaja”**)

TAUSTA

(A) Edunsaaja vuokranantajana ja Vantaan Jääurheilun tuki ry (Y: 3180012-3) vuokralaisena (myöhemmin ”**Vuokralainen**”) ovat tehneet liitteenä olevan [allekirjoituspvm.] allekirjoitetun vuokrasopimuksen (myöhemmin ”**Vuokrasopimus”**).

(B) Takaaja antaa Edunsaajalle tämän Takauksen Vuokrasopimukseen perustuvien vuokrasaatavien (myöhemmin ”**Vuokrasaatavat**”) vakuudeksi.

1 TAKAUS

1.1 Takaaja sitoutuu kohdan 1.2 mukaiseen enimmäismäärään saakka omavelkaiseen takaukseen kaikista Vuokrasopimuksen mukaisista Vuokrasaatavista sekä Vuokrasaatavien laillisista viivästyskoroista ja perintäkuluista. Tämä Takaus kattaa kohdan 1.2 mukaiseen enimmäismäärään saakka myös Vuokrasopimuksen kohdan 5 (”Vuokralaisen vahingonkorvausvastuu sopimuksen purkamistilanteessa”) mukaisen vahingonkorvausvastuun saamatta jäävistä vuokrista.

1.2 Tämän Takauksen perusteella maksettava enimmäismäärä on Takauksen antamishetkellä 11.000.000 euroa. Takauksen enimmäismäärä on sidottu jäljellä olevaan Vuokrasopimuksen ensimmäiseen 10 vuoden sopimusjaksoon siten, että sopimusjakson edetessä takaussitoumuksen perusteella maksettava enimmäismäärä alenee vuosittain 1.000.000 eurolla. Sopimusjakson ensimmäisen vuoden päättymiseen saakka takauksen enimmäismäärä on näin ollen 11.000.000 euroa ja toisen vuoden alusta alkaen 10.000.000 euroa aleten 9.000.000 euroon sopimuskauden kolmannen vuoden alkaessa.

1.3 Tämä Takaus on voimassa Vuokrasopimuksen mukaisen ensimmäisen sopimusjakson päättymispäivään saakka kuitenkin enintään 31.12.2038 saakka.

1.4 Kaikki tähän Takaukseen liittyvät vaatimukset on esitettävä kirjallisesti viimeistään kohdassa 1.3 mainittuna ajankohtana.

1.5 Takaaja hyväksyy, että Edunsaaja voi valtuuttaa *[salassa pidettävä JulkL 24 § 1 mom. 20 k.*] käyttämään Takausta koskien puhevaltaa Edunsaajan lukuun ja siten, muun muassa, *[salassa pidettävä JulkL 24 § 1 mom. 20 k.*] esittämään tähän Takaukseen liittyvät vaatimukset Takaajaa kohtaan ja vastaanottamaan Takauksen perusteella maksettavat suoritukset ilmoittamalleen tilille. Käyttäessään tämän kohdan mukaista puhevaltaa tulee [*salassa pidettävä JulkL 24 § 1 mom. 20 k.*] esittää Takaajalle kirjallinen valtakirja, joka osoittaa puhevallan.

2 TAKAUTUMISOIKEUS JA VASTAVAKUUS

2.1 Kun Takaaja suorittaa Edunsaajalle maksun tämän Takauksen perusteella, Takaajalle syntyy takautumisoikeus Vuokralaiseen nähden.

2.2 Takaaja pidättää vapaan oikeuden sopia Vuokralaisen kanssa vastavakuuksista, jotka Vuokralainen antaa Takaajalle.

3 TIEDONANTOVELVOLLISUUS

3.1 Takaaja sitoutuu ilmoittamaan mahdollisten muutosten sattuessa Takauksen voimassaoloaikana niiden henkilöiden nimet ja tiedot, jotka ovat oikeutettuja edustamaan Takaajaa Takaukseen liittyvissä asioissa ja vastaanottamaan Takauksen alaiset vaatimukset. Takauksen allekirjoittamispäivänä nämä henkilöt ovat:

(1) [lisättävä Takaajan yhteystiedot])

3.2 Kaikki tähän Takaukseen liittyvät ilmoitukset tulee tehdä kirjallisesti Edunsaajalle ja *[salassa pidettävä JulkL 24 § 1 mom. 20 k.*]. IImoitukset Edunsaajalle ja *[salassa pidettävä JulkL 24 § 1 mom. 20 k*.] tehdään seuraaviin yhteystietoihin:

(1) [lisättävä Edunsaajan yhteystiedot]

(2) [lisättävä [*salassa pidettävä JulkL 24 § 1 mom. 20 k.]* yhteystiedot]

Edunsaaja ja [*salassa pidettävä JulkL 24 § 1 mom. 20 k*.] ovat velvollisia ilmoittamaan kirjallisesti muutoksista yhteystietoihinsa.

Kaikki Takaajan ilmoitukset, jotka on tehty edellä määritettyihin yhteystietoihin, täyttävät tämän Takauksen mukaiset ja tähän Takaukseen liittyvät ilmoitus- ja tiedonantovelvoitteet.

4 TUTUSTUMINEN VUOKRALAISEN TALOUDELLISEEN ASEMAAN, VUOKRASOPIMUKSEEN JA MUUTOKSET VUOKRASOPIMUKSEEN

4.1 Takaaja vahvistaa tutustuneensa Vuokralaisen taloudelliseen tilaan ja Vuokrasopimukseen ja selvittäneensä kaikki takausvastuun ja sen määräytymisen kannalta merkitykselliset sopimusehdot. Vuokrasopimus on tämän Takauksen liitteenä.

4.2 Liitteenä olevan Vuokrasopimuksen ehtojen muuttaminen takaajan vahingoksi ei sido Takaajaa, ellei Takaaja ole antanut kyseiseen muutokseen kirjallista suostumustaan.

5 SOVELLETTAVA LAKI

5.1 Tähän Takaukseen sovelletaan Suomen lakia lukuun ottamatta sen lainvalintaa koskevia säännöksiä.

5.2 Lakia takauksesta ja vierasvelkapanttauksesta (361/1999) sovelletaan tähän Takaukseen niiltä osin kuin tässä Takauksessa ei ole toisin sovittu.

6 ERIMIELISYYDET

Tähän Takaukseen liittyvät riitaisuudet ja vaateet käsitellään ensimmäisenä oikeusasteena Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa.

6 ALLEKIRJOITTAMINEN

Tämä Takaus allekirjoitetaan sähköisesti.

LIITTEET

- Vuokrasopimus

VANTAAN KAUPUNKI (TAKAAJANA)

_____

Valtuutettu allekirjoittaja

_____

Valtuutettu allekirjoittaja

9 **Suostumuksen antaminen liittyen panttauskieltosopimukseen (salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 mom. 20 kohta) / PT**

VD/7083/02.03.07/2025

PT/RK-K/PvN/OL/MT

Asian esittely ja päätösesitys ovat liitteenä (Salassa pidettävä, JulkL 621/1999, 24 §:n 1 mom. 20 kohta).

Kaupunginhallitus 4.11.2025

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään hyväksyä liitteenä oleva esitys.

Liite:
- Asian esittely ja päätösesitys (Salassa pidettävä, JulkL 621/1999, 24 §:n 1 mom. 20 kohta)
- Yhtiön hallituksen päätös (Salassa pidettävä, JulkL 621/1999, 24 §:n 1 mom. 20 kohta)

Täytäntöönpano: Rahoitus

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
rahoitusjohtaja Pirjo van Nues, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

10 Lausunnon antaminen: arviomuistio kilpailuneutraliteettiselvityksen suosituksista / PT

VD/6643/00.04.03/2025

PT/R-KK/AN/SV/MT

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausuntopyynnöllä VN/22263/2025 Vantaan kaupungilta lausuntoa arviomuistiosta, jossa arvioidaan yksityisen ja julkisen sektorin elinkeinotoiminnan toimintaedellytysten tasapuolisuutta (ns. kilpailuneutraliteetti) koskevan lainsäädännön uudistamiseksi esitettyjä suosituksia.

Lausuntopyyntö ja arviomuistio löytyvät lausuntopalvelusta osoitteesta: www.lausuntopalvelu.fi

Tausta
Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelma sisältää kilpailuneutraliteettia koskien seuraavan kirjauksen: "Vahvistetaan Kilpailu- ja kuluttajaviraston kilpailuneutraliteettivalvontaa sekä mahdollisuuksia valvoa julkisen sektorin kilpailua rajoittavaa toimintaa."

Kirjaukseen liittyen aiempi työministeri Arto Satonen nimesi julkisen talousoikeuden professori Kirsi-Maria Halosen selvityshenkilöksi arvioimaan sitä, miten kilpailulain kilpailuneutraliteettisääntely on onnistunut sille asetetuissa tavoitteissa.

Työ- ja elinkeinoministeriössä on valmisteltu virkatyönä nyt lausuttavana oleva arviomuistio, jossa arvioidaan professori Halosen selvitysraportissa esitettyjä suosituksia.

Tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on toteuttaa hallitusohjelman kirjausta kilpailuneutraliteetin vahvistamisesta. Lausuntokierroksen tavoitteena on kartoittaa sidosryhmien näkemyksiä professori Halosen selvityksessä esitetyistä suosituksista sekä niitä koskevasta virkatyönä laaditusta arviomuistiosta. Saadun lausuntopalautteen avulla arvioidaan tarkemmin sitä, mitä kilpailuneutraliteettia vahvistavia muutoksia edistetään.

Lausunnon antamisen aikataulu
Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 14.11.2025.
Lausunnot pyydetään jättämään Lausuntopalveluun.
Lausuntoon pyydetään merkitsemään asianumero VN/22263/2025.

Lausunnon valmistelu Vantaan kaupungilla
Lausunto on valmisteltu kaupunkikonsernin ja elinvoiman toimialalla.

Toimivalta
Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n mukaan kaupunginhallitus päättää kaupungin puhevallan käyttämisestä ja lausuntojen antamisesta ulkopuolisille.

Kaupunginhallitus 4.11.2025

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa työ- ja elinkeinoministeriölle liitteenä oleva Vantaan kaupungin lausunto.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.
Liitteet:
- Vantaan kaupungin lausunto

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
Konsernilakimies Samuli Vartiainen (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Vantaan kaupungin lausunto kilpailuneutraliteettiselvityksen arviomuistiosta

1. Kilpailuneutraliteettisääntelyn noudattamisen tehostaminen
- Säädetään julkisyhteisöille asetettavasta itsearvioinnin dokumentointivelvoitteesta
- Kehitetään kilpailuneutraliteettisääntöjä koskevia käytännön ohjeita etenkin itsearvioinnin dokumentoinnin tueksi

Kilpailuneutraliteettiselvityksessä on perusteltu sääntelyn noudattamisen tehostamiseksi esitettyjä suosituksia sillä, että voimassa olevaa sääntelyä ei tunneta, sitä ei osata noudattaa, ja että sitä haluta noudattaa.

Sääntelyn noudattamisen tehostamiseksi suositeltu julkisyhteisöille asetettava itsearvioinnin dokumentointivelvollisuus vaikuttaa selvityksen mukaan parannettavista osatekijöistä ainoastaan siihen, että sääntelyä ei tunneta ja siihenkin erittäin heikosti, koska itsearviointivelvollisuus on kunnilla jo kuntalain kilpailuneutraliteettisäännösten ja kilpailulain kirjanpidon eriyttämisvelvoitteen perusteella. Kilpailulain edellyttämä kirjanpidon eriyttäminen ei ole ollut mahdollista ilman kaikkien toimintojen läpikäyntiä ja itsearviointia. Uusi itsearviointivelvoite ainoastaan lisää kuntien hallinnollista taakkaa uuden lomakkeen täyttämisen ja päätöksentekomenettelyn muodossa. Sinänsä itsearvioinnin edellyttämä hallinnollinen taakka tuskin muodostuu merkittäväksi, koska kunnat ja niiden määräysvallassa olevat yhteisöt jo nykylainsäädännön perusteella tekevät itsearvioinnin.

Suurin ongelma kilpailuneutraliteettisääntelyn noudattamisessa ei ole siinä, että sääntelyä ei tunnettaisi tai haluttaisi noudattaa, vaan siinä, että sääntely on tulkinnanvaraista ja epäselvää, ja että oikeuslähdemateriaali samoin kuin muukin laintulkintaa tukeva materiaali on rajallista. Esimerkiksi kirjanpidon eriyttämisvelvoitteen tullessa voimaan valvontaviranomainen kilpailu- ja kuluttajavirasto ilmoitti, että se ei anna käytännön ohjeistusta, vaan suorittaa jälkikäteisvalvontaa. Kukin kunta ja sen määräysvallassa oleva yhteisö näin ollen suoritti kirjanpidon eriyttämisen edellyttämän itsearvioinnin puhtaasti lainsanamuodon ja hallituksen esitykseen kirjoitetun perusteella. Tässä suhteessa olisikin ensiarvoisen tärkeää, että sääntelyn tehostamisen toisena suosituksena olevaa kilpailuneutraliteettisääntöjen käytännön ohjeiden kehittämistä ryhdyttäisiin toteuttamaan, vaikka mitään lakiin säädettyä nimenomaista velvollisuutta määrämuotoiseen itsearvioinnin dokumentointivelvollisuuteen ei tulisikaan. Se, että kuntien on mahdollista noudattaa olemassa olevia kilpailuneutraliteettivelvoitteita, edellyttää sääntelyn selkeyttämistä ja käytännön ohjeiden luomista. Myös konkreettisen neuvonnan saaminen kilpailu- ja kuluttajavirastosta helpottaisi kuntien tulkintaepäselvyyksiä.

Arviomuistiossa on jäänyt kokonaan käsittelemättä oleellinen asia, joka vaikuttaa sääntelyn noudattamiseen. Kysymys on sellaisesta lainsäädännöstä, jota on mahdotonta noudattaa. Hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä lailla muodostettiin kunnan ja alueen hyvinvointialueen

välille kaikkia kunnan omistamia perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, sosiaalitoimen ja pelastustoimen tiloja koskeva vuokrasopimussuhde, joka päättyy viimeistään 31.12.2026, jolloin kunnan tulee olla kilpailuneutraliteettisäännösten perusteella yhtiöittänyt tämä kilpailluilla markkinoilla tapahtuva vuokraustoiminta hyvinvointialueelle. Kilpailuneutraliteettivelvoite edellyttää, että kunta voi tehdä kilpailluilla markkinoilla tapahtuvan toimintaan ainoastaan liiketaloudellisesti perusteltuja sijoituksia. Kunta voi siis yhtiöittää sotepe-kiinteistöjä, jotka tilojen erityispiirteiden takia eivät ole yleisillä toimitilavuokramarkkinoilla vuokrattavia, ainoastaan, mikäli niissä on markkinaehtoiset vuokrasopimukset, koska muutoin yhtiöllä ei olisi edellytyksiä toimia kilpailluilla markkinoilla ja tämäkin yhtiöitettäessä yhtiöön sijoitettava omaisuus menetettäisiin yhtiön ajautuessa maksukyvyttömäksi.

Ongelmana hyvinvointialueuudistuksen siirtymälainsäädännössä on se, että käytännössä merkittävämpien kuntien omistamien sotepe-kiinteistöjen kuten sairaaloiden, terveysasemien ja pelastusasemien markkinaehtoiset vuokrasopimukset edellyttävät, että sosiaali- ja terveysministeriö hyväksyy ne investointisuunnitelmassa. Tilanne tällä hetkellä on se, että kunnat ja hyvinvointialueet käyvät kiireellä vuokrasopimusneuvotteluja, mutta sosiaali- ja terveysministeriö ei ole hyväksynyt investointisuunnitelmaan kaikkia sopimuksia, josta kunta ja hyvinvointialue ovat päässeet yksimielisyyteen. Jo tällä hetkellä on selvää, että kunnat ja hyvinvointialueet eivät saa vuokrasopimuksia allekirjoitettua sellaisella aikataululla, että kunnat voisivat yhtiöittää omistamansa sotepe-kiinteistöt lain edellyttämällä tavalla. Toki kunta voi asettaa hyvinvointialueelle vuoden 2026 alkusyksyyn aikarajan, johon mennessä vuokrasopimusten tulee olla allekirjoitettuna tai kunta vetäytyy neuvotteluista ja edellyttää tilojen hallinnan luovuttamista vuokrasopimusten päättyessä vuodenvaihteessa 2026-2027. Tämä päätös ainakin Vantaalla tulisi Vantaan käsityksen mukaan tarkoittamaan sitä, että Vantaan ja Keravan hyvinvointialue ei voisi toteuttaa vuoden 2027 alussa merkittävää osaa lakisääteisistä velvollisuuksistaan.

Kilpailuneutraliteettisääntelyä uudistettaessa olisi aiheellista ratkaista edellä kuvattu lainsäädännön muutoksista johtuva ongelma esimerkiksi antamalla sotepe-kiinteistöjen yhtiöittämiselle 2-3 vuoden lisäsiirtymäaika, minkä ajaksi kunnat ja hyvinvointialueet voisivat halutessaan tehdä lyhyet vuokrasopimukset sen mahdollistamiseksi, että hyvinvointialueet ehtivät suunnitella palveluverkkonsa todellisuudessa toimivaksi ja käydä tarvittavat neuvottelut valtion kanssa.

2. Seuraamusjärjestelmän kehittäminen

- Uudistetaan neuvottelumenettelyä parantamalla sen tehokkuutta lisäämällä tiedonsaantia (itsearvioinnin dokumentaatiovelvoite) ja viestimällä selkeästi valvontaratkaisujen vaikutuksista julkisyhteisöjen menettelyihin ja toiminnan rakenteisiin
- Asetetaan toimenpidepyyntöön perustuvalle valvonta-asian käsittelylle enimmäismääräaika
- Jatkoselvitetään seuraamusmaksun säätämistä voimassa oleviin sääntöihin sisältyvien yhtiöittämisen, kirjanpidon eriyttämisen, markkinaehtoisen hinnoittelun ja mahdollisesti

- tulevan itsearvioinnin dokumentaatiota koskevien velvoitteiden rikkomisesta valtiosääntöoikeudelliset reunaehdot huomioiden

Valvonta-asian käsittely on tällä hetkellä toimivaa neuvottelumenettelyä valvonnan kohteen ja kilpailu- ja kuluttajaviraston kanssa, jossa lähes aina kunta tai sen määräysvallassa oleva yhteisö poistaa kilpailuneutraliteettiongelman vapaaehtoisesti. Tätä toimivaa menettelyä ei ole tarkoituksenmukaista romuttaa asettamalla liian tiukka määräaika valvonta-asian ratkaisulle. Valvonta-asiat ovat yleensä monimutkaisia ja tulkinnanvaraisia, jolloin liian tiukat määräajat romuttavat vuoropuhelun ja voivat johtaa vääriin valvontaratkaisuihin. Jos määräaika asetetaan, tulisi sen olla kilpailu- ja kuluttajaviranomaisen tällä hetkellä tavoittelema enimmäiskäsittelyaika 3 vuotta.

Seuraamusmaksun säätämisen pohtiminen olisi tarkoituksenmukaista, mikäli todellinen ongelma olisi se, että kilpailuneutraliteettisääntöjä ei haluta noudattaa, ja että kunnat rikkovat niitä tahallisesti. Tällöinkin kuntalaisiin kohdistuvaa seuraamusmaksua tarkoituksenmukaisempi keino puuttua asiaan olisi se, että valvontaviranomainen tekee nykylainsäädännön mahdollistaman tutkintapyynnön epäillystä virkarikoksesta, jolloin mahdollinen virkavelvollisuuksien laiminlyönti tai tahallinen rikkominen tulee tutkituksi jo olemassa olevalla ja toimivalla esitutkintamenettelyllä ja mahdolliset seuraamukset kohdistuvat oikealle taholle, eli rikoksen tehneisiin, eivätkä kuntalaisiin, joille tuotettavia palveluita seuraamusmaksu heikentäisi.

Kuten edellä on todettu, niin sääntelyn tahallinen rikkominen ei ole kilpailuneutraliteettisääntelyn varsinainen ongelma, joten seuraamusmaksujärjestelmän luomisella ei edistettäisi kilpailuneutraliteettisääntelyn noudattamista, mutta riippuen seuraamusmaksun suuruudesta voitaisiin aiheuttaa yksittäistapauksissa ongelmia kunnan kyvylle tuottaa lakisääteisiä palveluja.

3. Tietoisuuden lisääminen markkinavaikutuksista

- Kirjanpidon eriyttämistä koskevan raportointivelvoitteen säilyttäminen ja laadullisten tietojen keräämisen mahdollistaminen ja sen laajentaminen myös valtion harjoittamaan kilpailulliseen taloudelliseen toimintaan
- Selvitetään mahdollisuuksia kerätä tietoa julkisyhteisöjen määräysvallassa olevien yhtiöiden toiminnasta, kirjanpidon eriyttämisen toteutumisesta ja markkinaehtoisesta hinnoittelusta

Kuntaa koskevat talouden ja toiminnan raportointivelvollisuudet valtiokonttorille ovat erittäin laajat ja niiden toteuttaminen aiheuttaa merkittäviä kustannuksia. Vastaavan raportointivelvollisuuden ulottaminen kuntien määräysvallassa oleviin yhtiöihin ei sellaisenaan ole mitenkään järkevää, vaan mikäli raportointivelvollisuutta halutaan ulottaa kuntien määräysvallassa oleviin yhtiöihin, on tarpeen luoda näitä varten yhtiöihin soveltuva kevyempi raportointimenettely.

Raportointimenettelyä valmisteltaessa tulee kilpailluilla markkinoilla tapahtuvan toiminnan osalta huomioida se, että julkinen omistus ei saa aiheuttaa kilpailuedun lisäksi myöskään kilpailuhaittaa yhtiölle. Raportointivelvollisuus tulisikin toteuttaa siten, että esimerkiksi kilpailluilla markkinoilla toimivan osan liikesalaisuudet tulevat asianmukaisesti turvatuksi.

Joka tapauksessa raportointivelvollisuus tulee ulottaa ainoastaan sellaisiin yhtiöihin, jotka eivät toimi kilpailluilla markkinoilla tai toimivat ainoastaan osaksi kilpailluilla markkinoilla.

11 Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2025 / TeA (kvalt)

VD/6612/10.02.08.02/2025

SP/OLä

Vantaan arkkitehtuuriohjelma linjaa, millaista rakennettua ympäristöä Vantaalle tavoitellaan – korostaen laadukasta, kestävää ja identiteettiä vahvistavaa arkkitehtuuria. Se tarkentaa kaupungin strategisia tavoitteita kaupunkitilan ja -kuvan näkökulmasta ja toimii työkaluna kaikille rakennettuun ympäristöön vaikuttaville.

Vantaan kaupunki on laatinut arkkitehtuuriohjelman seuraavalle valtuustokaudelle 2025–2029. Vantaan ensimmäinen arkkitehtuuristrategia valmistui vuonna 2006, ja strategia päivitettiin arkkitehtuuriohjelmaksi vuonna 2015. Päivitystyö käynnistyi vuonna 2024. Vantaan arkkitehtuuriohjelma on päivitetty kymmenen vuoden jälkeen vastaamaan kaupungin kasvun, ratikkakaupungin rakentumisen ja muuttuvan toimintaympäristön asettamia uusia vaatimuksia. Ohjelma pohjautuu Vantaan strategiseen tavoitteeseen elinvoimaisesta kaupungista. Ilmastonmuutos, luonnon monimuotoisuuden turvaaminen, kiertotalous sekä sosiaalisen ympäristön muutokset edellyttävät entistä kokonaisvaltaisempaa suunnittelua. Vahvat paikallisidentiteetit ovat Vantaan erityispiirre, ja niiden säilyminen ja vahvistuminen edellyttävät arkkitehtuurin suunnittelun ja toteutuksen uudistumista.

Ohjelman keskeinen teema on ”Paikallisia tiloja, pitkäikäisiä taloja - Vantaan arkkitehtuuri elää ajassa, sopeutuu muutokseen ja kutsuu mukaan.” Teema kiteyttää ohjelman tavoitteen: Arkkitehtuuri nähdään kokonaisvaltaisena keinona tukea kestävää kehitystä ja hyvää arkea. Arkkitehtuurilla tarkoitetaan ohjelmassa sekä rakennuksia että niiden väliin jääviä tiloja, ja suunnittelussa korostuu ajan, paikan, toiminnon ja muodon yhteys. Tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että suunnittelussa huomioidaan olemassa oleva kaupunkirakenne, korttelien mittakaava, toimintojen sekoittuminen ja kaupunkitilojen inhimillinen mittasuhteisuus.

Kaupunkikortit muodostavat arkkitehtuuriohjelman ytimen. Ne esittävät keskeiset tavoitteet, havainnollistavat suunnitteluratkaisuja ja sisältävät konkreettisia toimenpiteitä tavoitteiden saavuttamiseksi. Kortit toimivat strategisina linjauksina ja inspiraation lähteinä arkkitehtuurin parissa työskenteleville. Arkkitehtuuria tarkastellaan ohjelmassa kaupungin, alueen, rakennuksen ja yksityiskohdan mittakaavoissa. Arkkitehtuuriohjelmassa esitetään seuraavalle valtuustokaudelle **viisi toimenpidettä.**

Ohjelman toteutus perustuu jatkuvaan yhteistyöhön, vuorovaikutukseen ja seurantaan. Ohjelman tavoitteita konkretisoivat kaupunkikortit, joita hyödynnetään käytännön työssä eri suunnittelun vaiheissa – kaavarungoista rakennussuunnitteluun. Korttien ajantasaisuutta tarkastellaan ja tarvittaessa päivitetään valtuustokausittain. Ohjelman toteutumista seurataan vuosittain poikkitoimialaisessa seurantaryhmässä, ja sen edistymistä arvioidaan osana kaupunkiympäristön toimialan vuosiraportointia. Arkkitehtuurin onnistumisia nostetaan esiin vuosittain järjestettävässä arkkitehtuuriseminaarissa, jossa jaetaan myös Vantaan Kehäkukka-palkinto ja seurantaryhmän seurantakooste.

Ohjelman valmisteluun on osallistunut poikkitoimialainen ydinryhmä, laajempi kehitysryhmä sekä laaja joukko kaupungin työntekijöitä ja sidosryhmiä. Asukasvuorovaikutusta on toteutettu asukaskyselyllä, asukasraadilla, nuorten työpajoilla yhteistyössä Lasten ja nuorten arkkitehtuurikoulu Arkin kanssa sekä dialogeilla kouluissa. Ohjelman luonnos on ollut kommentoitavana kesällä 2025.

Kaupunkiympäristölautakunta 21.10.2025 § 6

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi liitteen mukainen Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2025 ja sen toimenpiteet.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että kaupunkiympäristölautakunta jätti asiaan seuraavan yhteisen pöytäkirjalausuman:

”Vantaan tulee painottaa rakentamisessa rakennusten elinkaarta ja siten niiden kestävyyttä. Kaupungin tulee edistää laadukasta, arkkitehtuurillisesti näyttävää rakentamista, huomioiden rakennusten pitkäaikaisen käytettävyyden ja korjattavuuden. Kestävä rakentaminen on ennen kaikkea pitkän aikavälin taloudellinen ja ekologinen ratkaisu.”

_____

Kaupunginhallitus 4.11.2025

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi liitteen mukainen Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2025 ja sen toimenpiteet.

Liitteet:
- Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2025 (verkkosivusto)
- Kaupunkikortit / Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2025

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
asemakaava-arkkitehti Oona Länsisalmi, puh. 040 167 8305
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2025

Paikallisia tiloja, pitkäikäisiä taloja - Vantaan arkkitehtuuri elää ajassa, sopeutuu muutokseen ja kutsuu mukaan

Vantaan kaupunki
2. lokakuuta 2025

Esipuhe

Vantaa kasvaa, elää ja muuttuu – eikä ole koskaan täysin valmis. Juuri tässä jatkuvassa liikkeessä piilee kaupunkimme voima ja mahdollisuus. Arkkitehtuuriohjelmamme on kutsu yhteiseen työhön: se tarkentaa ja konkretisoi kaupunkistrategiamme tavoitteita kaupunkitilallisesta ja -kuvallisesta näkökulmasta. Arkkitehtuuri ei ole vain rakennuksia, vaan myös niiden väliin jääviä tiloja – paikkoja, joissa syntyy yhteisöllisyyttä, identiteettiä ja arjen kohtaamisia.

Vantaan edellisen arkkitehtuuriohjelman (2015) kattoteemana oli *Kestävät kehykset asukkaiden arjelle.* Ohjelma kuvasi kasvavaa, kansainvälisyydestä inspiroituvaa kaupunkia. Kymmenen vuoden aikana tapahtuneiden maailmanlaajuisten muutosten myötä kiertotalouden periaatteet, ilmastoviisaat ratkaisut sekä ekologinen

kaupunki- ja maisemakuva ohjaavat tulevaisuuden rakentamista myös Vantaalla. Näiden lisäksi ohjelman päivitystyössä keskiöön nousivat huolenpito ympäristöstä ja ihmisistä, vuorovaikutteiset prosessit sekä vahva paikallinen identiteetti.

Vantaan kaupunkirakenne on syntynyt väylien ja ratojen ympärille, muodostaen ainutlaatuisen **mosaiikin erilaisista paikallisidentiteeteistä**. Kaupunginosat ovat omaleimaisia kokonaisuuksia, joiden merkitys korostuu entisestään globalisaation, muuttuvan työn ja kaupungistumisen myötä. Vantaalaisten arjen sujuvuus, viihtyisyys ja yhteisöllisyys rakentuvat yhä enemmän omassa lähiympäristössä. Paikallisidentiteettejä vahvistamme myös julkisen taiteen ja kulttuurisen taidetoiminnan keinoin.

Vantaan ratikka osaltaan yhdistää kaupunginosat toisiinsa ja vahvistaa kaupungin identiteettiä ratakaupunkina ja lentokenttäkaupunkina. Raitiotien varrelle rakentuva kaupunki tuo mukanaan uudenlaista keskittymistä, joka luo edellytykset kaupunkirakenteen tiivistämiselle. Laadukkaalla arkkitehtuurilla tuemme kaupungin elinvoimaa, houkuttelemme osaajia ja vahvistamme innovaatioita. Näin luomme työpaikka-alueita, jotka ovat osa kestävää ja houkuttelevaa kaupunkiympäristöä.

Ohjelman valmistelussa on ollut mukana laajasti eri toimialoja, ja vuorovaikutteinen prosessi on ollut keskeinen osa sen onnistumista. Ohjelmassa toteutettu *Merkitykselliset paikat* -karttakysely osoitti, kuinka tärkeä rooli lähiympäristöllä on vantaalaisille. Lapset ja nuoret osallistuivat ohjelman tavoitteiden määrittelyyn rakenteluhaasteiden ja dialogien kautta.

Tämä ohjelma on suunnattu kaikille, jotka vaikuttavat Vantaan rakennettuun ympäristöön – kaupungin työntekijöille, päättäjille, suunnittelijoille, maan- ja kiinteistönomistajille. Samalla se toimii viestinnän välineenä asukkaille ja kaikille Vantaan arkkitehtuurista kiinnostuneille. Aktiivinen viestintä ja onnistumisten esiin tuominen ovat osa ohjelman vaikuttavuutta.

Ohjelma rakentuu neljästä toisiaan täydentävästä osasta, jotka yhdessä suuntaavat Vantaan arkkitehtuurin kehitystä. Arkkitehtuurin mittakaavat -osiossa tarkastellaan arkkitehtuuria

kaupungin, alueen, rakennuksen ja yksityiskohdan tasolla. Kaupunkikortit esittelevät seuraavan valtuustokauden arkkitehtuuritavoitteet konkreettisin esimerkein. Toteutus ja seuranta -osio kuvaa ohjelman käytännön toteutusta, yhteistyötä ja seurantaa. Päivitysprosessin kuvaus varmistaa ohjelman ajantasaisuuden ja jatkuvan kehittämisen.

Lämpimät kiitokset kaikille ohjelman valmisteluun osallistuneille. Tervetuloa tutustumaan Vantaan arkkitehtuurin tulevaisuuden suuntaan – tehdään siitä yhdessä totta!

Sampo Perttula, kaupunkisuunnittelujohtaja

Sisältö

1 Johdanto

2 Arkkitehtuurin mittakaavat

2.1 Kaupunki

2.2. Alue

2.3 Rakennus/rakenne

2.4 Yksityiskohta

3 Kaupunkikortit

- **Kollektiivisia tarinoita** - alueellisten erityispiirteiden vahvistamista
- **Kävelijän vauhdilla koettavaa** - liikenteeltään hidastettuja paikkoja
- **Silmiä kadulle** - turvallista rakennettua ympäristöä
- **Ihmisen mittakaavaista** - visuaalista ja toiminnallista vaihtelua
- **Joustavia taloja ja tiloja** - jatkuvaa käyttöä ja muuttuvia tarpeita
- **Käytön jälkiä** - kerroksellisuutta ja vähähiilisyyttä
- **Ilmastonmuutokseen sopeutuvaa** luontoa ja kaupunkirakennetta
- **Villiintyvää kaupunkiluontoa** - hyvinvoivia lajeja ja ihmisiä

4 Miten toteutamme

5 Päivitystön prosessi

Kehäkukka

1 Arkkitehtuurin mittakaavat

Vantaalla arkkitehtuuri rakentuu monitasoisesti – pienistä yksityiskohdista suuriin kokonaisuuksiin.

Hyvä arkkitehtuuri näkyy jo nyt monin tavoin kaupungin eri mittakaavoissa: rakennusten yksityiskohdista viihtyisiin kortteleihin ja elinvoimaisiin kaupunginosiin. Tässä kappaleessa tarkastellaan, mitä arkkitehtuuri tarkoittaa eri mittakaavoissa, mitä Vantaalla on jo saavutettu ja mitä tavoitellaan tulevaisuudessa. Samalla tuodaan esiin konkreettisia ohjelmia, joilla kaupunki kehittää ympäristöään entistä paremmaksi.

Kuva oikealla: Havukosken ilmakuvassa havainnollistuu arkkitehtuurin muodostamaa kaupungin siluettia.

Arkkitehtuurin mittakaavat esitettynä kaaviossa.

Mittakaava: kaupunki

Kadut, puistot ja aukiot asunnon jatkeena

Kaupunki kuuluu kaikille. Tiiviissä kaupunkirakenteessa julkiset tilat – kadut, puistot ja aukiot – toimivat asunnon jatkeena, tarjoten tilaa oleskelulle, liikkumiselle ja kohtaamisille. Suunnittelussamme huomioimme kaupungin toimintaa läpileikkaavat ohjelmat, jotka ohjaavat kestävää ja osallistavaa kehitystä.

Kaupunkistrategia

Resurssiviisauden tiekartta

Kuva oikealla: Tikkurilanrannan suunnittelun lähtökohtana on ollut kulttuuriympäristön ja maisemarakenteen ominaispiirteet.

Monimuotoiset kaupunginosat

Kaupunginosien monimuotoisuus on elinvoimaisen kaupunkimme perusta. Tavoittelemme asumisen monipuolisuutta: erilaisia asuntoja erilaisiin elämäntilanteisiin eli asuntoja kaikille.

Yleiskaavan tavoitteet konkretisoituvat asemakaavoissa, joita ohjaa vuosittain laadittava kaavoitusohjelma.

Maa- ja asuntopoliittinen ohjelma

Yleiskaava 2020

Ilmakuva Kartanonkoskelta havainnollistaa rakennustyyppien monimuotoisuuden - kerrostaloja, rivitaloja ja pientaloja.

Kaupunkitilojen rytmi

Kadut ja raiteet luovat yhteyksiä, ja niiden rinnalle tarvitsemme miellyttäviä paikkoja viipymiselle. Kaupunkitilojen rytmi muodostuu liikkumisen ja pysähtymisen vuorottelusta.
Palveluverkkosuunnitelma ohjaa palveluiden sijoittumista ja vaikuttaa näin myös liikkumistarpeisiin ja paikkojen muodostumiseen.

Liikennepoliittinen ohjelma

Hyvinvointisuunnitelma

Kivistön tiiviissä kaupunkirakenteessa kaupunkitiloilla on suuri merkitys.

Ekologinen kaupunki- ja maisemarakenne

Viherrakenne toimii ekologisena selkärankana, tukien luonnon monimuotoisuutta ja asukkaiden hyvinvointia. Kaupunkia ympäröivät ja sen sisälle lomittuvat laajat luontoalueet, metsät ja jokimaisemat muodostavat arvokkaita ekologisia yhteyksiä ja tarjoavat tilaa virkistykselle, hiljaisuudelle ja luonnon kokemukselle. Kulttuuriympäristön ominaispiirteet rikastuttavat maisemaa ja vahvistavat paikan identiteettiä.

Viherrakenteen kehityskuva (VIVA)

SAAVU-ohje

Pähkinärinteen asuinalue sijoittuu Lammaslammen ympäristöön.

Vantaalaisia kaupunkitiloja eri kaupunginosissa

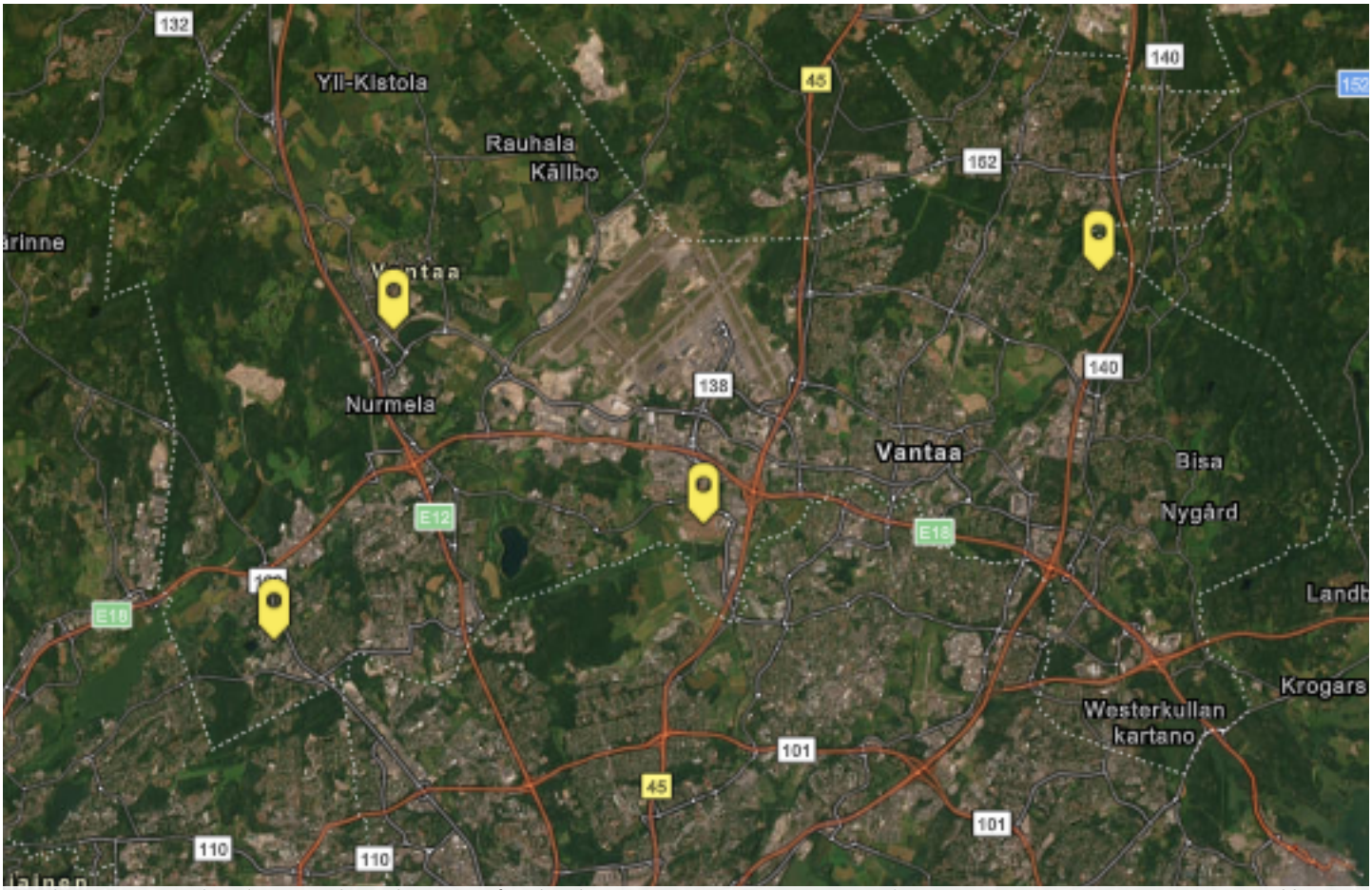

Kivistön keskusta

Kaupunginosaote: 2010-luvun urbaania kaupunkia, asukkaita 6110

Pähkinärinne

Kaupunginosaote: 1960-luvun uusruutukaava, asukkaita 2762

Kartanonkoski

Kaupunginosaote: 2000-luvun puutarhakaupunkia, asukkaita 3072

Päiväkumpu

Kaupunginosaote: aikakausiltaan kerrostunut pientaloalue, asukkaita 874

2.2 Alue

Katutilat ja korttelirakenne

Korttelirakenne muodostaa alueellisen arkkitehtuurin perustan. Täydennysrakentamisessa huomioidaan alueen erityispiirteet ja eri aikakausien korttelirakenteet, jotka vaikuttavat kaupunkikuvaan ja tilakokemukseen. Suunnittelussa otetaan huomioon yksityisen, puolijulkisen ja julkisen tilan suhde sekä naapurustojen toiminnallinen ja sosiaalinen rakenne. Katutilat kortteleiden välissä muodostavat kaupungin selkärangan. Ne yhdistävät alueet toisiinsa ja tarjoavat tilaa liikkumiselle, oleskelulle ja kohtaamisille.

Kuva oikealla: Kartanonkosken puoliavoin korttelirakenne muodostaa vaihtelevia katunäkymiä.

Kaupunkia täydentäen

Miellyttävät ja viihtyisät kaupunkitilat tulee olla suunnittelun keskiössä niin uutta kaupunkirakennetta suunniteltaessa kuin olemassa olevaan täydennettäessä. Suunnittelua ohjaavat kaavarungot, kehityskuvat ja periaatteet. Näiden avulla varmistetaan, että rakentaminen tapahtuu johdonmukaisesti, ilmastovaikutukset huomioiden ja kaupungin identiteettiä vahvistaen. Asemakaavan ja kadunsuunnittelun vaiheessa hyödynnetään mm. tukiälyavusteista suunnittelua, kaavataloustyökaluja sekä ilmastovaikutusten arviointia. Näin varmistetaan, että suunnittelu tukee kestävää kehitystä ja vastaa asukkaiden tarpeisiin. Asukkailla on mahdollisuus vaikuttaa ja seurata suunnittelua:

Kaavoitushankkeet

Vehreillä etupuutarhoilla, rakennusten asemoinnilla ja julkisivujen jaottelulla on luotu viihtyisää kaupunkitilaa tiivissä rakenteessa Kivistön Punasafiirinpolulla.

Aukiot ja puistot pysäyttävät

Aukiot ja puistot ovat kaupunkitilan keitaita – ne mahdollistavat pysähtymisen, lepäämisen ja yhteisöllisyyden. Suunnittelemme

tiloja, jotka kutsuvat viipymään ja tukevat kaupunkielämää. Julkiset tilat toimivat myös kulttuurin ja taiteen näyttämöinä. Julkisen taiteen yleissuunnitelmat ja design-manuaalit tukevat identiteettiä vahvistavaa suunnittelua. Identiteettiä vahvistavaa suunnittelua ohjaa:

Kaupunkitilaohje

Viheralueiden palveluverkko

Havainnekuva vuodelta 2023 Muuran kaupunkikylien Ropinapihalta havainnollistaa korttelikaupunkiin muodostuvaa, rajattua aukiota.

Vehreys rakennetussa ympäristössä

Suunnittelussa huomioimme arvopuut, katupuut ja vertikaalivihreän, jotka paitsi lisäävät viihtyisyyttä, myös ehkäisevät melua ja tukevat ekologista verkostoa. Vihrerakenteen suunnittelua ja toteutusta ohjaa myös:

Vihertehokkuus Vantaalla 2020

Hulevesiohjelma

Kartanonkoskella vehreät etupihat ja katuvihreä muodostavat miellyttävää ja aktiivista katutilaa.

Kortteleita eri aikakausilta

Kaupungin kerroksellisuus näkyy eri aikakausien korttelirakenteissa ja kaupunkitiloissa, jotka rikastuttavat kaupunkikuvaa. Olemme ensimmäisenä Suomessa inventoineet järjestelmällisesti 1980- ja 1990-lukujen rakennuskantaa kesästä 2021 lähtien. Historia ja nykyhetki kohtaavat suunnittelussa:

Rakennuskannan inventoinnit

Havukosken pistetalojen korttelirakenne
muodostaa ajalle tyypillistä avointa kaupunkitilaa.

Vantaalaisia korttelirakenteita ja kaupunkitiloja

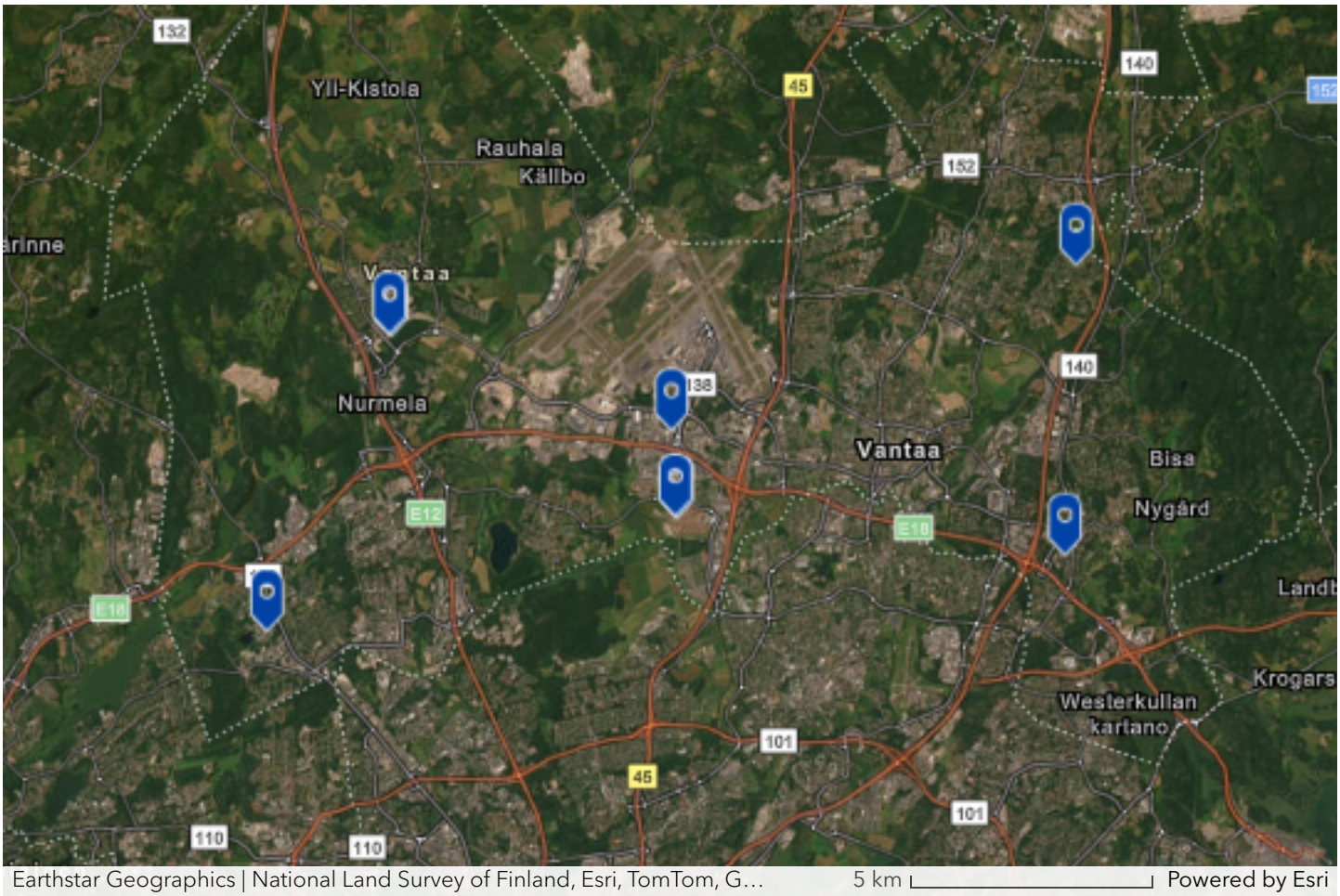

Kivistön keskusta

Alueote 4 ha, asukkaita 1160

Pähkinärinne

Alueote 4 ha, asukkaita 620

Kartanonkoski

Alueote 4 ha, asukkaita 230

Päiväkumpu

Alueote 4 ha, asukkaita 80

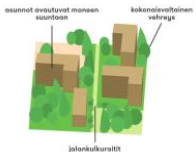

Hakunila Hiirakkotie

Kortteliote 1 ha

Kartanonkoski Aatelitie

Kortteliote 1 ha

Kivistö Punasafiiripolku

Kortteliote 1 ha

Aviapolis Ropinapiha

Kortteliote 1 ha

2.3 Rakennus/rakenne

Julkisivut - kadun kasvot

Rakennuksen julkisivu on sen näkyvin osa ja vaikuttaa merkittävästi kaupunkitilan mittakaavaan. Julkisivun jäsentely, kuten maantasokerros, keskikerrokset ja kattokerros, luo rytmiä ja mittasuhteita, jotka joko tukevat tai rikkovat ympäristön kokonaisuutta. Ikkunoiden sijoittelu ja koko tulee suunnitella harmonisesti, jotta rakennus istuu ympäristöönsä luontevasti.

Tikkurilantien asuinkerrostalon julkisivut on jaoteltu vertikaalisesti ja horisontaalisesti omiin osiinsa.

Materiaalivalinnoilla, kuten puulla, on suuri merkitys. Vantaan kaupunki on palkittu puurakentamisen edelläkävijä, sekä meiltä löytyy Finlandia-palkintoehdokas, Vaaralanpuiston päiväkoti. Värit ja materiaalit valitaan niin, että ne sopeutuvat ilmastoon ja ympäristöön. Rakennusten energiatehokkuus on keskiössä: lähes nollaenergiatalot ovat uusi normi. Julkisivujen kautta näkyvät materiaalit ja rakenteet viestivät rakennuksen laadusta ja kestävyydestä.

Puurakentamisen linjaukset

Kuva oikealla: Finlandia-ehdokkaanakin tunnustetussa Vaaralanpuiston päiväkodin julkisivuissa vaihtelee puiset ja värikkäät elementit.

Kutsuva maantasokerros

Maantasokerros toimii rakennuksen ja kadun välisenä rajapintana – se on paikka, jossa rakennus kohtaa kaupunkilaisen. Avoimet ja läpinäkyvät maantasokerrokset, joissa on ovia suoraan kadulle, liiketiloja ja yhteisöllisiä tiloja, tekevät katutilasta elävän ja kutsuvan. Läpitalon rakennettavat tilat mahdollistavat valon ja liikkeen virtaamisen rakennuksen läpi. Esteettömyys ja helppokäyttöisyys ovat keskeisiä suunnitteluperiaatteita. Yhteistilat maantasokerroksessa tukevat yhteisöllisyyttä ja monikäyttöisyyttä.

Rakennusjärjestys

Kivistön Safiiriaukiota ympäröivien rakennusten maantasokerrokset on varattu liiketilalle.

Kuva oikealla: Tikkurilan nuorisotalon ja Laurean sisäänkäynti erottuu kaukaa ja kutsuu sisään.

Vaihteleva kattokerros

Kattokerros vaikuttaa merkittävästi siihen, miten rakennus koetaan osana kaupunkitilaa. Vaihtelevat kattolinjat, toiminnalliset katot tai kasvikatot tuovat elävyyttä ja erottuvuutta rakennuksen yläosaan. Kasvillisuus katolla ei ainoastaan paranna rakennuksen ekologista jalanjälkeä, tontin vihertehokkuutta ja hulevesien viivytystä, vaan myös lisää viihtyisyyttä ja luonnonmonimuotoisuutta.

Kivistön asuntomessualueen Lumikvartsinpolun asuinrakennuksessa julkisivujen jaottelulla on muodostettu hauska kattomaailma.

Huberilan kaavarungon havainnekuva vuodelta 2019. Kuvan oikeassa reunassa olevat Huberilan hallien kaarevat kattomuodot kiinnittävät katseen.

Huberilan hallit vuonna 2022.

Kuva oikealla: Myyrmäen asuinkerrostalon vaihtelevalla kerroskorkeudella ja kattomuotojen vaihtelulla muodostetaan mielenkiintoista katukuvaa.

Monikäyttöiset sisätilat

Rakennuksen sisätilojen muunneltavuus on tärkeää kestävän ja pitkäikäisen rakentamisen näkökulmasta. Asuntojen yhdistettävyys, siirtoseinien käyttö ja tilojen yhteiskäytettävyys mahdollistavat tilojen joustavan käytön eri elämäntilanteissa. Esimerkiksi Vantaan kaupungin rakennusten tiloja on varattavissa TIMMI-palvelun kautta, mikä tukee tilojen tehokasta ja yhteisöllistä käyttöä.

TIMMI-varauspalvelu

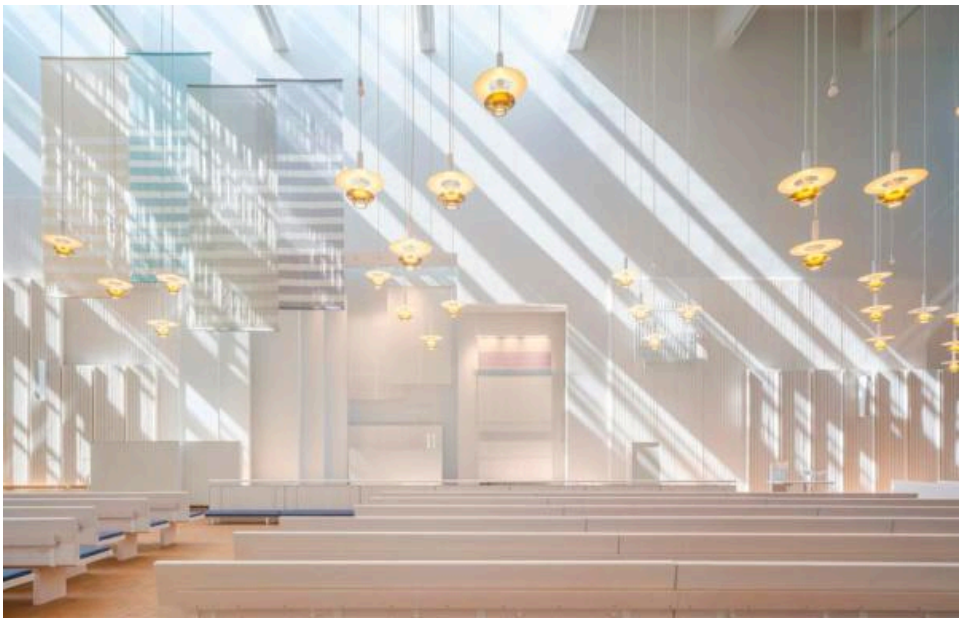

Valon kirkko eli Myyrmäen kirkko taipuu niin seurakunnan tilaisuuksiin, konsertteihin kuin pienempiin tapahtumiin.

Kuva oikealla: Hevoshaan päiväkoti on suunniteltu muuntumaan niin päiväkoti- kuin iltaharrastuskäyttöön.

Maisemaa rajaava rakenne

Rakennukset ja niiden oheisrakenteet – kuten sillat, tukimuurit, porttirakenteet ja istutusaltaat – eivät ainoastaan palvele toiminnallisia tarkoituksia, vaan ne myös muovaavat ja jäsentävät kaupunkitilaa. Ne voivat rajata näkymiä, ohjata kulkureittejä ja luoda suojaisia, inhimillisen mittakaavan tiloja. Hyvin suunnitellut rakenteet muodostavat siirtymävyöhykkeitä yksityisen ja julkisen tilan välillä, ja ne voivat toimia myös kohtaamispaikkoina, hulevesien hallinnan välineinä tai viherrakenteiden osina.

Maisemaa rajaavat rakenteet voivat olla sekä pysyviä että muunneltavia. Esimerkiksi penkit, istutuslaatikot ja taideteokset voivat toimia tilaa rajaavina elementteinä, jotka samalla rikastuttavat ympäristön visuaalista ilmettä. Materiaalien ja muotokielen tulee tukea ympäristön kokonaisilmettä – esimerkiksi luonnonkivi, corten-teräs tai puu voivat sulautua ympäristöönsä ja tuoda siihen lämpöä ja luonnetta.

Kuva oikealla: Kulttuuritehdas Vernissan ympäristön rakenteet tukevat alueen historiallista ja kulttuurista identiteettiä ja rajaavat viihtyisiä kaupunkitiloja.

Leinelän Kukkukallion kävelyreitin matala aita rajaa luontoa.

Maisemaa rajaava rakenne

Maisemaa rajaava rakenne

Koivukylän puistotien postmodernistiset rakenteet kuljettavat katsetta katutilassa.

Kivistön Topaasiaukion pyöräbaanalle vievät portaat on optimoitu auringonvalon suuntaan ja maisemoitu katupuilla.

2.4 Yksityiskohta

Silmän tasolla koetut rakennuksen tai kaupunkitilan erityisosat

Arkkitehtuuri ei vaikuta ainoastaan rakennuksen kokonaismittakaavaan, vaan myös pieniin, silmän tasolla havaittaviin yksityiskohtiin, jotka tekevät tilasta inhimillisen ja mieleenpainuvan. Yksityiskohta on usein se osa rakennusta tai kaupunkitilaa, jonka ihminen kohtaa lähietäisyydeltä – ovenkahva, julkisivun tekstuuri, valaistusratkaisu tai penkki kadun varrella.

Kuva oikealla: Martinlaakson koulun katos kiinnittää huomion värillä ja muodollaan.

Myyrinpuhoksen värikkäät julkisivuyksityiskohdat, katokset ja valaistus on suunniteltu pienimittakaavaiseksi.

Jalankulkijaympäristössä, jossa liikutaan hitaasti, yksityiskohdilla on erityinen merkitys. Ne luovat virikkeellisyyttä ja tekevät ympäristöstä tunnistettavan ja kiinnostavan. Pienetkin elementit, kuten materiaalien vaihtelut, kaiteiden muotoilu tai istutusten sijoittelu, voivat lisätä tilan viihtyisyyttä ja kutsuvuutta.

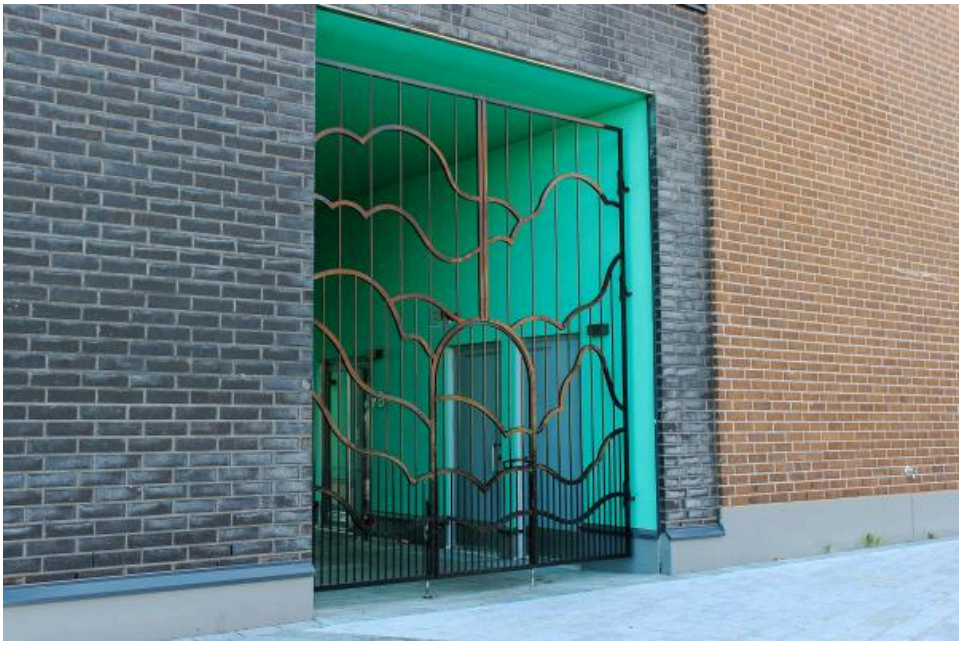

Kivistön Safiiriaukiota rajaava asuinrakennuksen Pilviportti on silmän tasolla koettavaa hankesidonnaista taidetta. Taiteilija Kaisa Berry.

Hyvin suunnitellut yksityiskohdat tukevat esteettömyyttä ja turvallisuutta, mutta myös esteettistä kokemusta. Ne voivat

herättää uteliaisuutta, tarjota yllätyksiä ja kutsua pysähtymään. Yksityiskohta on usein se, mikä jää mieleen – se tekee tilasta omaleimaisen ja tunnistettavan.

Tikkurilan päiväkodin yksityiskohdat kutsuvat leikkiin ja ilahduttavat ohikulkijoita.

2 Kaupunkikortit

Kaupunkikortit muodostavat arkkitehtuuriohjelmamme ytimen ja toimivat konkreettisina välineinä seuraavan valtuustokauden tavoitteiden jäsentämisessä ja viestimisessä.

Jokainen kortti esittää arkkitehtuuritavoitteen – näkemyksen siitä, millainen tulevaisuuden kaupunki on ja millaisiin haasteisiin arkkitehtuurin tulee vastata. Kortit havainnollistavat, miten nämä tavoitteet näkyvät käytännön suunnittelussa ja toteutuksessa. Ne sisältävät esimerkkejä ratkaisuista, joita Vantaa tavoittelee, sekä konkreettisia toimenpiteitä, joilla tavoitteet voidaan toteuttaa.

Kaupunkikortit toimivat samalla sekä strategisina linjauksina että inspiraation lähteinä kaikille arkkitehtuurin parissa työskenteleville. Kortit kuvaavat Vantaan tahtotilaa arkkitehtuurin suhteen ja auttavat suunnitteluhankkeissa tavoitteiden priorisoimista.

Kaaviokuva kahdeksasta kaupunkikortista.

Kuva: Liikenteeltä rahoitetut kaupunkitilat voivat toimia yhteisön kohtaamispaikkoina, kuten siivouspäivänä Myyrmäessä.

Kaupunkikortti: Kollektiivisia tarinoita - alueellisten erityispiirteiden vahvistamista

Kaupunkikortti: Kävelijän vauhdilla koettavaa - liikenteeltään hidastettuja paikkoja

Kaupunkikortti: Silmiä kadulle - turvallista rakennettua ympäristöä

Kaupunkikortti: Ihmisen mittakaavaista - visuaalista ja toiminnallista vaihtelua

Kaupunkikortti: Joustavia taloja ja tiloja - jatkuvaa käyttöä ja muuttuvia tarpeita

Kaupunkikortti: Käytön jälkiä - kerroksellisuutta ja vähähiilisyyttä

Kaupunkikortti: Ilmastonmuutokseen sopeutuvaa luontoa ja kaupunkirakennetta

Kaupunkikortti: Villiintyvää kaupunkiluontoa - hyvinvoivia lajeja ja ihmisiä

3 Miten toteutamme

Arkkitehtuuriohjelman toteutus perustuu jatkuvaan yhteistyöhön, seurantaan ja vuorovaikutukseen.

Ohjelman tavoitteita konkretisoivat **kaupunkikortit**, joita hyödynnetään käytännön työssä kaikissa suunnittelun mittakaavoissa – kaavarungoista rakennussuunnitteluun. Kortit tukevat tavoitteiden priorisointia eri hankkeissa. Korttien ajantasaisuutta tarkastellaan valtuustokausittain asukas- ja sidosryhmävuorovaikutuksessa.

Kaavio kaupunkikorttien hyödyntämisestä suunnittelutyössä.

Ohjelman toteutumista seurataan vuosittain **poikkitoimialaisessa seurantaryhmässä** sekä osana **kaupunkiympäristön toimialan vuosiraportointia**. Arkkitehtuurin onnistumisia nostetaan esiin vuosittain järjestettävässä **arkkitehtuuriseminaarissa**, jossa jaetaan Vantaan **Kehäkukka-palkinto** ja seurantaryhmän **seurantakooste.** Näin varmistamme, että ohjelma ei jää staattiseksi asiakirjaksi, vaan elää ja kehittyy kaupungin mukana – yhdessä tehden ja avoimesti arvioiden.

Vantaan arkkitehtuuriohjelman 2025 toimenpiteet:

1. Kehitetään kaupunkitilan laadun arviointiin ja suunnitteluun työkaluja ja periaatteita, jotka korostavat paikallisia piirteitä ja tukevat viipyilyyn houkuttelevien kaupunkitilojen syntymistä.
2. Paikkamuotoilu-kokeilu toteutetaan alueella, jossa tunnistettu monikulttuurinen paikallisyhteisö. Toteutuakseen vaatii ulkopuolisen rahoituksen.
3. Luodaan vantaalaisen kaupunkitilan jokaisen oikeudet.
4. Vuosittain jaetaan Kehäkukka-palkinto arkkitehtuuri-seminaarissa.
5. Toteutetaan karttapohjainen Vantaan arkkitehtuuriopas.

Kuva: Kaupunki syntyy kohtaamispaikoista ja ajallisista kerrostumista, kuten Katrinebergin kartano ja sen ympäristö.

4 Päivitystyön prosessi

Vantaan Arkkitehtuuriohjelman päivitys on edennyt osallistavana prosessina, jossa on hyödynnetty laajasti eri kohderyhmien näkemyksiä ja kokemuksia. Päivitystyö aloitettiin kaupungin asiantuntijoiden visiotyöskentelyllä ja työryhmien kokoamisella 2024. Työpajatyöskentely on ollut keskeinen toimintatapa arkkitehtuuriohjelman tiedonkeräämisessä, kokoamisessa ja toimenpiteiden muotoilussa. Tavoitteena on ollut luoda monipuolinen kokonaisuus, joka yhdistää erilaisia keinoja kerätä tietoa vuorovaikutuksessa asiantuntijoiden, sidosryhmien ja asukkaiden kanssa.

Kutsuimme mukaan asukkaita kaikilta Vantaan suuralueilta asukasraatiin, jonka tehtävänä oli osallistua arkkitehtuuriohjelman teemojen ja toimenpiteiden muotoiluun. Asukasraadin tapaamisissa osallistujat pääsivät muotoilemaan konkreettisia toimenpiteitä, joilla visioon päästään. Keskusteluissa nousivat esiin muun muassa huolenpito, muuntojoustavuus, paikallisuus ja ilmastoviisas arkkitehtuuri.

Halusimme kuulla myös lasten ja nuorten ajatuksia siitä, miltä tulevaisuuden Vantaa näyttää. Peruskouluissa järjestettiin Vantaan 50-vuotisjuhlavuoden kunniaksi dialogeja sekä "Täydellinen kaupunki" -rakenteluhaaste. Dialogien ja rakenteluhaasteen kautta osallistui yli 3500 lasta ja nuorta tulevaisuuden Vantaan kuvitteluun. Saimme runsaasti toiveita ja ideoita siitä, miten täydellinen kaupunki toimii ja miltä se näyttää lasten ja nuorten silmin.

Järjestimme lisäksi useita mahdollisuuksia vuoropuheluun sidosryhmien ja kaupungin vaikuttamistoimielinten, kuten nuorisovaltuuston ja vanhus- ja vammaisneuvostojen, kanssa.

Vuorovaikutusprosessin tuloksena syntyi ohjelmaluonnos, jossa näkyvät vahvasti asukkaiden, lasten ja nuorten sekä sidosryhmien näkemykset.

Kuva: Yhteistyöllä pääsemme kohti tavoitteita. Vuoden 2024 Vantaan arkkitehtuuriseminaarin yhteydessä järjestimme kaupungin toimialoja yhdistävän työpajan.

2015

Edellinen Vantaan arkkitehtuuriohjelma valmistuu.

2022

Valtakunnallinen arkkitehtuuripoliittinen ohjelma (APOLI) valmistuu.

5/2024

Kaupungin työntekijöiden työpajat: ohjelman tulevaisuuden trendien tunnistaminen ja vision laatiminen.

11/2024

Vantaan arkkitehtuuriseminaari: ohjelman vision julkistaminen ja keskustelu ajankohtaisista aiheista.

12/2024 - 5/2025

Karttakysely asukkaille merkityksellisistä paikoista.
Asukasraadin kolme tapaamista.
Erätauko-keskustelut kukoistavien kaupunkikeskustojen kehittämissuunnitelmien seurantaryhmien vuosiseminaarissa.
Kaupungin työntekijöiden työpajat.
Arkkitehtuurikoulu Arkin järjestämät työpajat lukiolaisille ja ammattikoululaisille sekä Vihreä legokaupunki -työpajat alakoululaisille.
Sidosryhmätyöpaja ja arkkitehtuuriekskursio Myyrmäen kirkossa ja Myyrmäessä.

6/2025

Ohjelman luonnos tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnassa.
Ohjelma kommentoitavana 3.6.-3.8.2025.

~ 10/2025

Ohjelma päätöskäsittelyyn: kaupunkiympäristölautakunta, kaupunginhallitus ja kaupunginvaltuusto.

~ 11/2025

Valmis Vantaan arkkitehtuuriohjelma esitellään valtakunnallisessa APOLI-päivässä.

Arkkitehtuuriohjelman valmisteluun ovat osallistuneet:

Kaupunkiympäristön toimiala (KATO)

Kaupunkirakenne ja ympäristö (KARA): Sampo Perttula (virkavastaava), Oona Länsisalmi (vastuuvetäjä), Sudar Gunasekaran (ydinryhmä), Emma Savela (ydinryhmä), Annakaisa Haanpää, Anna Hakamäki, Anders Hedman, Merja Häsänen, Tina Kristiansson, Panu-Petteri Kujala, Ritva-Leena Kujala, Kerttu Kurki-Issakainen, Ifa Kytösaho, Ilkka Laitinen, Ville Leppänen, Eira Linko, Riikka Mattila, Laura Muukka, Johanna Ojanlatva, Marina Pesic, Anne Polvi, Päivi Rapo, Katariina Sewon, Agon Shala, Charlotta Tanner, Päivi Veijola, Annina Vuorsalo, Marjaana Yläjääski, Carina Ölander

Yhteiset palvelut (THP): Milja Inkeroinen (ydinryhmä), Sini Rajapaju (ydinryhmä), Milla Hamari

Kiinteistöt ja tilat (KIPA): Heidi Astone, Mia Bungers, Jussi Hyvärilä, Eija Kivineva, Mika Malin, Heidi Majander, Elisa Ranta, Ann-Mari Ståhlberg

Kadut ja puistot (KAPU): Minna Leivo, Teija Marjamäki, Sirpa Mäkilä, Annu Mustonen, Satu Onnela, Emmi Pasanen, Anni Vuorikari

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala (KAKU)

Kulttuuri- ja kirjastopalvelut: Heli Lukkarinen, Andreas Koivisto, Susanna Paavola, Anne Silanto

Yhteiset palvelut: Tommi Ostrovskij, Veera Wallenius

Konsernijohdon ja elinvoiman toimiala (KOJE)

Elinvoimapalvelut: Mirka Järnefelt

Talous- ja strategia: Mari Jaakonaho, Noora Järvi

Arkkitehtuuriohjelman ohjausryhmänä on toiminut kaupunkikehitysryhmä.

Tarinakartan taitto: Oona Länsisalmi, Riikka Mattila

Kuvat: Ansiot merkitty kuvan info-painikkeeseen

Kehäkukka

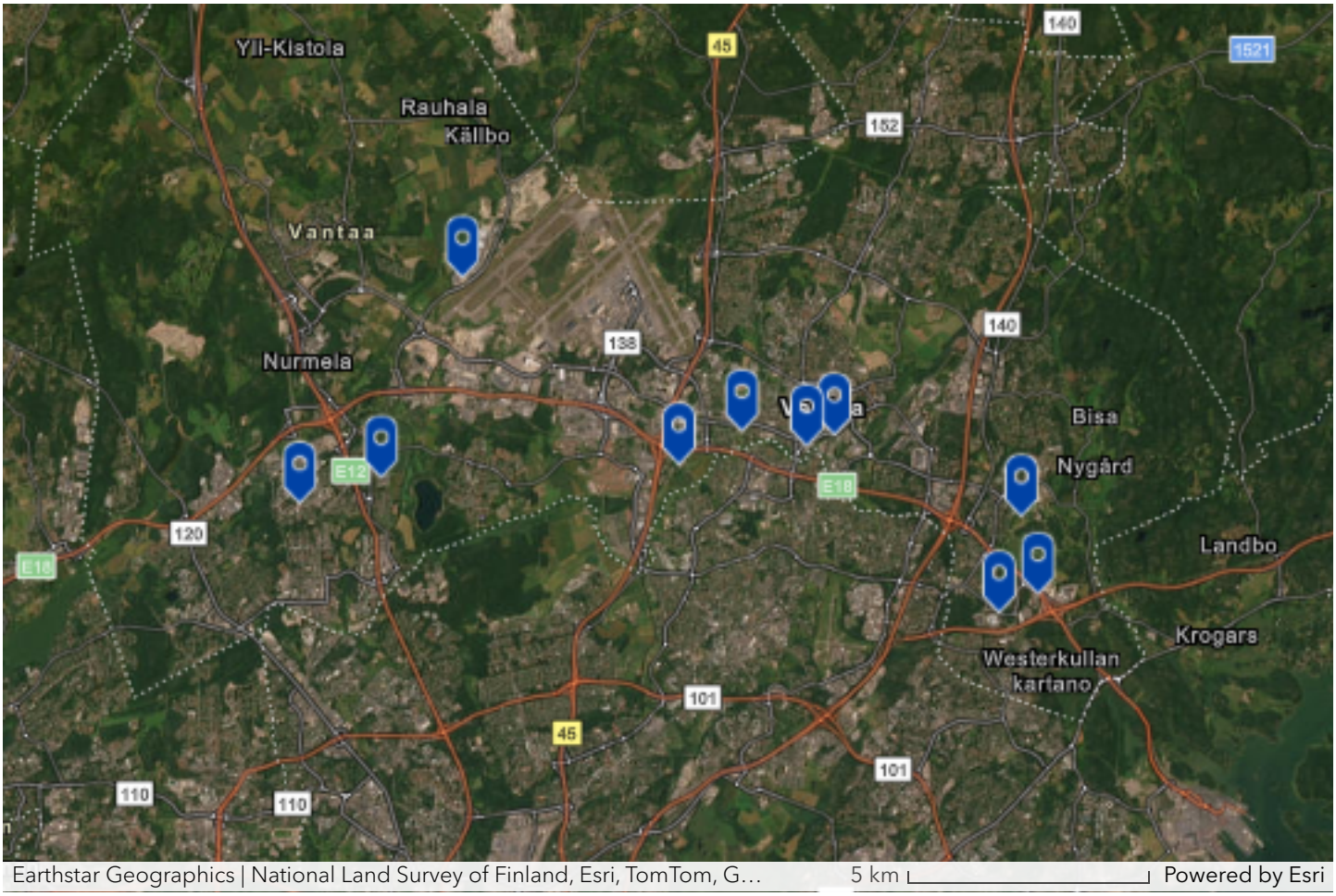

Tikkurilankosken puistoalue
2024

Martinlaakson päiväkoti
2019

Fingridin Länsisalmen sähköasema
2018

Fazerin vierailukeskus
2017

Vaisalan pääkonttori
2012

Håkansbölen kartanonpuisto
2011

Pyhän Laurin kappeli
2010

DHL Business Park
2009

Bäckbyn kartano
2008

Silkinkaari
2007

VANTAA ON...

KAUPUNKIKORTIT

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2025

Kaupunkikortit muodostavat arkkitehtuuri-ohjelmamme ytimen ja toimivat konkreettisina välineinä seuraavan valtuustokauden tavoitteiden jäsentämisessä ja viestimisessä.

Jokainen kortti esittää arkkitehtuuritavoitteen – näkemyksen siitä, millainen tulevaisuuden kaupunki on ja millaisiin haasteisiin arkkitehtuurin tulee vastata. Kortit havainnollistavat, miten nämä tavoitteet näkyvät käytännön suunnittelussa ja toteutuksessa. Ne sisältävät esimerkkejä ratkaisuista, joita Vantaa tavoittelee, sekä konkreettisia toimenpiteitä, joilla tavoitteet voidaan toteuttaa.

Kaupunkikortit toimivat samalla sekä strategisina linjauksina että inspiraation lähteinä kaikille arkkitehtuurin parissa työskenteleville. Kortit kuvaavat Vantaan tahtotilaa arkkitehtuurin suhteen ja auttavat suunnitteluhankkeissa tavoitteiden priorisoimista.

Tämä on liitetiedosto Vantaan arkkitehtuuriohjelmaan 2025.

Muraalit luovat vahvan katutaidekaupunginosan identiteetin Myyrmäkeen. Taideteos: Salla Ikonen ja Mr Deo. Kuvaaja: Jasmin Ketola

KOLLEKTIIVISIA TARINOITA

alueellisten erityispiirteiden vahvistamista

Miksi?

Vantaa on monikulttuurinen kaupunki, jossa eri kaupunginosilla on omat paikallisidentiteettinsä ja yhteisölliset muistonsa. Kaupungin kehittyessä on tärkeää vahvistaa näitä erityispiirteitä ja tuoda yhteen asukkaita ja toimijoita. Sosiaalinen ympäristö ja kulttuurinen kerroksellisuus tekevät kaupungista merkityksellisen – arkkitehtuurin tulee tukea tätä yhteisöllisyyttä.

Miten?

Vantaa on täynnä kaupunkilaisten muistoja, joiden tulee olla suunnittelun pohjana. Vahvistamme suunnitteluratkaisuilla alueellisia erityispiirteitä, historian kerrostumia ja monikulttuurista kaupunkia.

Tutkimme ensisijaisena suunnitteluratkaisuna olemassa olevan rakennuskannan säästämistä ja muuntamista. Edistämme vuorovaikutusta asukkaiden, yhteisöjen ja yritysten kanssa, jotta arkkitehtuurissa kaikki tulevat kuulluksi.

Värikäs, vihreä, tuulitunneliton ja kaikenlaisille ihmisille kuuluva kaupunki

Arkkitehtuurikoulu Arkin työpajaan osallistunut lukiolainen

KOLLEKTIIVISIA TARINOITA

alueellisten erityispiirteiden vahvistamista

Tarkistuslista

- ☐ Sopeutuuko suunnitelman arkkitehtuuri paikan kaupunkimaisemaan ja ympäristöön?
- ☐ Onko suunnitelmassa tutkittu ensisijaisesti olemassa olevan rakennuskannan säilyttämistä ja muuntamista?
- ☐ Näkyykö ja kuuluuko suunnitelmassa Vantaan monikulttuurinen identiteetti?
- ☐ Onko suunnitelman yhteydessä tehty yhteistyötä paikallisten kanssa, esimerkiksi kaupunkikävelyiden tai digitaalisten osallistumismenetelmien avulla?
- ☐ Onko suunnittelussa selvitetty ja suunnitteluratkaisuissa huomioitu paikan kulttuurihistorialliset arvot ja mahdolliset historialliset yhteydet, esimerkiksi Suuri Rantatie?

Tikkurilan kirkko ja kävelyyn painottuva Asematie luovat yhdessä kutsuvan ja aktiivisen kaupunkitilan. Kuvaaja: Marc Goodwin

KÄVELIJÄN VAUHDILLA KOETTAVAA

liikenteeltään hidastettuja paikkoja

Miksi?

Jalan ja pyörällä liikkuvat kaupunkilaiset pitävät kaupunkia elävänä. Kun kaupungit samaan aikaan tiivistyvät, kilpailu tilasta toimintojen ja liikkumisen muotojen välillä kasvaa. Hitaasti liikkuva tekee herkemmin tarkempia ja yksityiskohtaisempia huomioita ympäristöstään, jolloin kiinnostavan kaupunkitilan merkitys korostuu.

Miten?

Luomme liikenteeltään hidastettuja paikkoja, jotka ovat luontevimpia arkkitehtuurin kokemiseen: keho aistii monipuolisemmin ja kanssakäyminen on helpompaa.

Houkuttelemme jalan liikkuvan viivähtämään yhteisiin tiloihin, rakennusten juurelle ja kaupunkiluonnon yksityiskohtien äärelle. Luomme olosuhteet miellyttäviksi suunnittelemalla liikenteeltä rauhoitettuja vehreitä kaupunkitiloja, jotka on tarkoitettu oleskeluun. Painotamme kaupunkikuvan kohokohdat jalan liikkumisen ympäristöihin siten, että kulkija kokee olevansa kaupungissa koko ajan perillä.

Jalankulkijaympäristö, joka on tehty kävelijälle, on todella kivaa. Kaupungissa tulee olla paikkoja, joissa voi viettää aikaa, ei vain kulkea läpi.

Arkkitehtuuriohjelman asukasraatilainen

KÄVELIJÄN VAUHDILLA KOETTAVAA

liikenteeltään hidastettuja paikkoja

Tarkistuslista

- ☐ Sijoittuuko suunnitelma kaupunkikeskukseen tai kestävän liikkumisen alueelle? Onko suunnitelmassa liikkuminen suunniteltu jalankulkijan ja pyöräilijän ehdoilla?
- ☐ Sijoittuuko suunnitelma keskeiselle kävelyalueelle? Onko suunnitelmassa varattu viihtyisää ja vehreää tilaa viivähtämiselle ja oleilulle?
- ☐ Noudattaako suunnitelma ajantasaista kaupunkitilaohjetta?

Korson keskustassa yksityisen ja julkisen tilan rajapinnassa on kivetty alue, joka toimii aktiivisen maantasokerroksen sekä julkisen jalankulun ja pyöräilyn kadun yhdistäjänä. Kuva: Ilari Lehtinen

SILMIÄ KADULLE

turvallista rakennettua ympäristöä

Miksi?

Arjen sujuvuus, viihtyisyys ja yhteisöllisyys rakentuvat yhä enemmän omassa kaupunginosassa. Tiivistyvä Vantaa tekee kaduista ja julkisista tiloista entistä tärkeämpiä arjen kohtaamispaikkoja: turvallisuuden tunne syntyy elävästä kaupungista. Ihminen havainnoi kaupunkia liikkeen, kehon ja aistien kautta – erityisesti kävellen silmien korkeudelta. Kun ympäristö on miellyttävä ja helposti hahmotettava, siihen halutaan palata.

Miten?

Suunnittelemme rakennuksia ja kortteleita, jotka tuovat “silmiä kaduille” – eli mahdollistavat kohtaamisia, luonnollista valvontaa ihmisten läsnäolon kautta sekä moninaista toimintaa, joka synnyttää liikettä ja näkyy kadulle. Sijoitamme lähipalvelut katujen ja aukioiden yhteyteen ja panostamme erityisesti maantasokerrokseen: sisäänkäynnit, ikkunat ja julkisivujen detaljit suunnitellaan kutsuviksi ja koettaviksi.

Etenkin tonteilla panostamme yksityisen ja julkisen tilan rajapinnan vetovoimaisuuteen. Suunnittelemme esteettömiä kulkureittejä ja integroimme valaistuksen osaksi arkkitehtuuria. Valaistuksen teho ja suuntaus tukevat sekä ihmisten että ympäristön hyvinvointia.

Tarvitaan tiloja, joissa eri ikäpolvet voivat kohdata. Nyt ollaan liikaa omissa poteroissa.

Vanhusneuvoston jäsen

Julkisten palveluiden, kuten kirjastojen, saavutettavuuteen vaikuttaa niiden sijainti. Ei riitä, että sisätilat ovat esteettömiä – paikkoihin tulee päästä.

Vammaisneuvoston jäsen

SILMIÄ KADULLE

turvallista rakennettua ympäristöä

Tarkistuslista

- ☐ Onko suunnitelmassa houkutteleva ja käyttötarkoitukseen sopiva puolijulkinen tila katujen ja aukioiden yhteydessä?
- ☐ Onko rakennuksen maantasokerros avoin, joustava ja toiminnallisesti monipuolinen?
- ☐ Mahdollistaako suunnitelma eri toimintojen rinnakkaiselon, kuten palvelut, tapahtumat ja oleskelu?
- ☐ Kytkeytyykö suunnitelma toiminnallisesti ja visuaalisesti ympäröivään julkiseen tilaan?
- ☐ Onko valaistus suunniteltu osana arkkitehtuuria?

Kivistön Aurinkokiven koulun värikäs, monimuotoinen ja vehreä ilme on arkkitehtuurikilpailun tulos vuodelta 2012. Kuva: Sakari Manninen

IHMISEN MITTAKAAVAISTA

visuaalista ja toiminnallista vaihtelua

Miksi?

Vantaan kaupunkirakenne tiivistyy. Tämä edellyttää ymmärrystä siitä, miten rakennukset liittyvät paikkaansa ja toisiinsa. Eri aikakausien kerrostumat tekevät kaupungista kiinnostavan. Olemassa olevan ympäristön ominaispiirteitä ja paikan henki on tärkeää tunnistaa ja kunnioittaa. Ihmisen mittakaava tarkoittaa arkkitehtuuria, joka on helposti hahmotettavaa, lähestyttävää ja moniaistisesti koettavaa.

Miten?

Suunnittelemme rakennuksia, jotka liittyvät paikkaansa niin mittakaavaltaan, muodoltaan kuin materiaaleiltaan. Rakennus ei ole irrallinen objekti vaan osa kaupunkitilaa. Luomme hierarkialtaan ja toiminnallisuudeltaan monipuolista julkista tilaa, jossa on tilallista rytmiä ja vaihtelua. Kortteleihin suunnittelemme typologialtaan erilaisia rakennuksia ja asuntoja, jotta alueet ovat toiminnallisesti sekoittuneita ja tarjoavat vaihtoehtoja eri elämäntilanteisiin.

Käytämme materiaaleja, muotoja, julkisivujen osia ja värejä vaihtelevasti, jotta kaupunkikuva on elävä ja inhimillinen. Vaalimme kerroksellisuutta – ajallista, tilallista, sosiaalista ja ekologista.

Toivon tulevaisuuteen värikkäämpiä ja muodokkaampia rakennuksia.

Vihreä legokaupunki –työpajaan osallistunut alakoululainen

IHMISEN MITTAKAAVAISTA

visuaalista ja toiminnallista vaihtelua

Tarkistuslista

- ☐ Onko suunnitelma sidottu alueen identiteettiin ja olemassa olevaan rakenteeseen selkeällä ja johdonmukaisella tavalla?
- ☐ Onko suunnitelman rakennukset mittakaavaltaan, muodoltaan ja materiaaleiltaan ympäristöönsä sopivia?
- ☐ Onko suunnitelmassa visuaalista ja toiminnallista vaihtelua rakennus- ja korttelitasolla, esimerkiksi massoittelu, julkisivut, värit, toiminnot?
- ☐ Onko ulkotiloissa vaihtelevuutta ja houkuttelevuutta viipyilyyn, esimerkiksi kasvillisuus, pinnoitteet, valaistus, rajaukset?
- ☐ Onko alueelle laadittu alueen identiteettiä vahvistava väriä koskeva ohjeistus? Noudattaako hanke sitä?

Hakunilan ostoskeskuksen edusta muuntuu asukkaiden käyttöön.
Kuva: Alisa Kaukio

JOUSTAVIA TALOJA JA TILOJA

jatkuvaa käyttöä ja muuttuvia tarpeita

Miksi?

Kaupunki muuttuu jatkuvasti, ja Vantaan väestörakenne monipuolistuu. Kaupunginosien tarpeet vaihtelevat ajassa, joten tilojen on oltava muunneltavissa. Vajaakäyttöisiä tiloja voidaan hyödyntää tehokkaammin – aina ei tarvita uutta rakentamista, vaan olemassa olevat tilat voivat mukautua uusiin käyttötarkoituksiin. Joustavat ratkaisut tukevat kestävää ja elävää kaupunkia.

Miten?

Suunnittelemme tiloja ja taloja, jotka vastaavat eri käyttäjäryhmien ja ajan muuttuviin tarpeisiin. Tuomme ja tuemme kaupunkitiloihin tehtäviä väliaikaisia ja kausittaisia rakenteita ja toimintoja. Hyödynnämme olemassa olevia tiloja ja taloja kaupunkilaisten monipuoliseen käyttöön, ja mahdollistamme kulttuurista taidetoimintaa ja katutaidetta.

Kehitämme kaupungin tilojen varausjärjestelmiä ja yhteistyömalleja, joiden avulla voidaan arvioida, tarvitaanko uutta rakennusta vai voidaanko olemassa oleva tila muokata tarkoitukseen sopivaksi. Kun vastuut ja käyttöehdot ovat selkeät, tilojen käyttö on helpompaa ja tehokkaampaa.

Uudisrakentamisen lisäksi tarvitaan keskeneräisyyden hallintaa ja ylläpitoa. Kaikki asiat ei tapahdu rakentamalla.

Kukoistavien kaupunkikeskustojen kehittämissuunnitelmien seurantaryhmän jäsen

JOUSTAVIA TALOJA JA TILOJA

jatkuvaa käyttöä ja muuttuvia tarpeita

Tarkistuslista

- ☐ Mahdollistaako suunnitelman uudisrakennus osin tai kokonaan erilaisia käyttäjäryhmiä tai käyttötarkoituksia tulevaisuudessa?
- ☐ Onko suunnitelmassa mahdollistettu tilojen ja/tai talojen väliaikaiskäyttö?
- ☐ Aktivoiko suunnitelma asukkaita ja yhteisöjä mukaan tilojen kehittämiseen ja käyttöönottoon?
- ☐ Onko suunnitelmassa huomioitu vuorokäyttö? Tuottaako suunnitelma sisä- ja/tai ulkotilaa muiden toimijoiden tai asukkaiden käyttöön?

Tikkurilan Silkkitehtaan korttelissa olemassa olevaa rakennetta on täydennetty onnistuneesti. Kuva: Joose Zanasi

KÄYTÖN JÄLKIÄ

kerroksellisuutta ja vähähiilisyyttä

Miksi?

Kaupunki rakentuu ajallisesti kerroksista, ja elinkaarikestävyys on osa kestävää kaupunkisuunnittelua. Vantaalla halutaan säilyttää ja hyödyntää olemassa olevia rakenteita. Patina, historia ja kierrätys rikastuttavat kaupunkikuvaa. Vähähiiliset ratkaisut tukevat ilmastotavoitteita ja tekevät kaupungista ekologisesti kestävämmän.

Miten?

Teemme materiaalinerokkaita ratkaisuja ja suunnittelemme kierrätettäviä taloja. Suunnitteluratkaisujen ei tarvitse lähteä siitä ajatuksesta, että käytämme neitseellisiä raaka-aineita sen hetkiseen tarpeeseen. Huomioimme sen, miten kierrätetyt rakennusosat ja kierrätysmateriaalit vaikuttavat rikastuttavasti kaupunkikuvaan ja sen historiaan sekä lisäävät hiilikädenjälkeä.

Pienennämme rakentamisen hiilijalanjälkeä käyttämällä ensisijaisesti vähäpäästöisiä, uusiutuvia ja huollettavia materiaaleja. Huomioimme rakennusten roolin osana muuttuvaa energiajärjestelmää ja parannamme ylläpidon toimintatapoja. Kaupunkikuvassa saa näkyä käytön jäljet – ne kertovat elävästä ja kestävästä kaupungista.

Kerroksellisuus on tärkeää - ei vain pureta kaikkea vaan jätetään kiinnostavia kerroksia, jotka tekevät kaupungista houkuttelevan ja viihtyisän.

Vanhusneuvoston jäsen

KÄYTÖN JÄLKIÄ

kerroksellisuutta ja vähähiilisyyttä

Tarkistuslista

- ☐ Onko suunnitelmassa säilytetty ja muunneltu olemassa olevia rakennuksia kulttuurihistorialliset arvot ja erityispiirteet huomioiden?
- ☐ Ovatko korjauskohteen tilamuutokset palautettavissa ja rakennus ennallistettavissa vaikka käyttötarkoitus muuttuu?
- ☐ Käytetäänkö suunnitelmassa ensisijaisesti uusiutuvia, vähäpäästöisiä, paikallisia tai luonnonmukaisia materiaaleja?
- ☐ Kierrätetäänkö suunnitelmassa kalusteita, rakennusosia tai materiaaleja?
- ☐ Ovatko suunnitelmassa käytettävät materiaalit, kalusteet ja rakennusosat huollettavia, kunnostettavia, uusiokäytettäviä ja/tai kierrätettäviä?
- ☐ Kuluvatko suunnitelman materiaalit kauniisti ja aiheuttamatta ympäristöhaittaa, kuten mikromuovia?

Tikkurilan asuinkorttelin vehreä sisäpiha sopeutuu ilmastoon.
Kuva: Jori Lindroth

ILMASTONMUUTOKSEEN SOPEUTUVAA

luontoa ja kaupunkirakennetta

Miksi?

Ilmastonmuutos ja sään ääri-ilmiöt, kuten rankkasateet ja helleaallot, vaikuttavat rakennetun ympäristön kestävyyteen, turvallisuuteen ja toimivuuteen. Kaupunkirakenteessa on tärkeä huomioida kriittisten perustoimintojen turvaaminen, jatkuvuus ja palautumiskyky. Tämän merkitys kasvanee sään ääri-ilmiöiden lisääntyessä.

Miten?

Tunnistamme kasvillisuuden prioriteettijärjestyksen: ensisijaisesti säästämme olemassa olevaa kasvillisuutta ja maaperää. Varaamme riittävästi tilaa kasvillisuudelle ja sade- ja sulamisvesille, jotta luomme tasoittavaa puskuria ilmastonmuutoksen vaikutuksille. Huomioimme muuttuvan ilmaston vaikutuksen kasvillisuuden olosuhteisiin ja menestymiseen. Lisäämällä ja monipuolistamalla viherrakennetta tasaamme tuholaisten ja kasvitautien aiheuttamia riskejä.

Otamme huomioon vuodenaikojen vaihtelut ja niiden aiheuttamat rasitukset rakennuksille ja julkisille ulkotiloille. Pidämme rakennukset kuivina ja käytämme ilmastonkestäviä rakennusmateriaaleja ja rakennustapoja sekä ennakoivaa ylläpitoa ja huoltoa.

Toivon, että kaupungissa olisi enemmän kasveja. Talot tarvitsevat myös lisää kasveja.

Vihreä legokaupunki –työpajaan osallistunut alakoululainen

ILMASTONMUUTOKSEEN SOPEUTUVAA

luontoa ja kaupunkirakennetta

Tarkistuslista

- ☐ Onko suunnitelmassa säilytetty ja hyödynnetty alueen kasvillisuutta?
- ☐ Onko suunnitelmassa varattu tilaa siniviherrakenteelle eli kookkaalle puustolle, kasvulliselle maanpinnalle ja/tai hulevesien viivyttämiselle?
- ☐ Täyttyykö suunnitelmassa tonttikohtaisen vihertehokkuuden minimiarvot?
- ☐ Luoko suunnitelma miellyttävää mikroilmastoa?
- ☐ Käytetäänkö suunnitelman rakennuksissa ja rakenteissa ilmastonmuutokseen ja sään ääri-ilmiöihin sopeutuvia rakennustapoja ja –materiaaleja?
- ☐ Sopeutuuko suunnitelma osaksi päästötöntä energiajärjestelmää eli parantaako suunnitelma energiatehokkuutta tai edistääkö se uusiutuvan energian tuotantoa?

Korson ankkapuistossa voi hyvin lajit ja ihmiset.
Kuva: Joose Zanasi

VILLIINTYVÄÄ KAUPUNKILUONTOA

hyvinvoivia lajeja ja ihmisiä

Miksi?

Luonnon monimuotoisuus eli eri lajien elinolot heikkenevät ilmastonmuutoksen ja ihmisen toimintojen myötä. Monimuotoiset luonnon ekosysteemit vaikuttavat kaupungin eliöstön ja kaupunkitilan elinvoimaisuuteen, jopa ihmisen terveyteen. Tiivistyvässä kaupungissa viherrakennetta ja sen kytkeytyneisyyttä tulee tukea myös urbaaneissa ympäristöissä, lähellä kaupunkilaisten arkea. Luonnonläheisyys on vantaalaisille tärkeä arvo.

Miten?

Luomme edellytyksiä luonnon monimuotoisuudelle rakennuksissa, pihoilla, kaduilla ja puistoissa. Vahvistamme ekologisia verkostoja ja niiden kytkeytyneisyyttä. Säilytämme olevaa kasvillisuutta ja maaperää. Istutamme kerroksellista, kukkivaa kasvillisuutta ja kotimaisia luonnonkasveja. Lisäämme lahopuuta ja varaamme tilaa pintavesille ja kasvillisuudelle.

Suunnittelemme hoidon tukemaan rakennetun ympäristön luontotyyppien, kuten niittyjen tai puutarhojen, monimuotoisuutta. Suunnittelemme kaupunkiviheralueita, joissa kaikki käyttäjä- ja ikäryhmät viihtyvät, eri vuodenaikoina. Kädet multaan – mahdollistamme luontokosketuksen!

Rakentaessa jätettäisiin metsää, jotta luonto selviää. Rakkautta luonnolle.

Vihreä legokaupunki –työpajaan osallistunut alakoululainen

Enemmän vihreyttä, vähemmän betonia

Arkkitehtuuriohjelman ARKKI-työpajaan osallistunut lukiolainen

VILLIINTYVÄÄ KAUPUNKILUONTOA

hyvinvoivia lajeja ja ihmisiä

Tarkistuslista

- [ ] Korostaako suunnitelma maiseman ominaispiirteitä?
- [ ] Vahvistaako suunnitelma ekologisia verkostoja ja niiden kytkeytyneisyyttä?
- [ ] Lisääkö suunnitelma latvuspeittävyyttä ja kasvullista pintaa kaupunkiin?
- [ ] Onko suunnitelman viheralueet saavutettavia? SAAVU-ohjeella mitataan viheralueiden saavutettavuutta.
- [ ] Onko luonnon kokonaisheikentymättömyys huomioitu suunnitelmassa?
- [ ] Pohjautuuko suunnitelma Vihreä ja virtaava Vantaa -viherrakenteen kehityskuva työn kehittämissuunnitelmiin?

Tikkurilankosken puistoalue voitti Kehäkukka-palkinnon vuonna 2024.
Kuva: Sakari Manninen

TOIMENPITEET

1. Kehitetään kaupunkitilan laadun arviointiin ja suunnitteluun työkaluja ja periaatteita, jotka korostavat paikallisia piirteitä ja tukevat viipyilyyn houkuttelevien kaupunkitilojen syntymistä.

2. Paikkamuotoilukokeilu toteutetaan alueella, jossa tunnistettu monikulttuurinen paikallisyhteisö. Toteutuakseen vaatii ulkopuolisen rahoituksen.

3. Luodaan vantaalaisen kaupunkitilan jokaisen oikeudet.

4. Vuosittain jaetaan Kehäkukka-palkinto arkkitehtuuri-seminaarissa.

5. Toteutetaan karttapohjainen Vantaan arkkitehtuuriopas.

12 **Vantaan vieraslajisuunnitelma 2026-2031 / TeA**

VD/6696/11.00.01.01/2025

SP/JV/SO/AO/MP/MT

Vieraslajit ovat maailmanlaajuisesti yksi suurimmista luonnon monimuotoisuutta uhkaavista tekijöistä. Esitetään hyväksyttäväksi Vantaan vieraslajisuunnitelma 2026–2031.

Vieraslajit ovat ihmisen mukana joko tahallisesti tai tahattomasti Suomeen kulkeutuneita ja luontoon vakiintuneita lajeja. Mikäli vieraslaji uhkaa luonnon monimuotoisuutta ja alkuperäistä lajistoa, voidaan se luokitella *haitalliseksi vieraslajiksi*. Maanomistajana Vantaan kaupungilla on velvollisuus haitallisten vieraslajien torjuntaan ja leviämisen estämiseen maillaan ja maitaan ympäröiville alueille. Torjuntavelvoite perustuu Euroopan Unionin vieraslajiasetukseen (1143/2014) ja Suomen kansalliseen vieraslajilakiin (1709/2015). Vantaan vieraslajisuunnitelma pohjautuu Suomen kansalliseen vieraslajistrategiaan vuodelta 2012 ja vastaa osaltaan vieraslajien torjuntaan liittyviin Vantaalla tehtyihin valtuustoaloitteisiin. Lisäksi vieraslajien torjuntatoimenpiteet ovat merkittävässä asemassa Luontopositiivinen Vantaa 2030 -tavoitteen saavuttamisessa.

Vieraslajisuunnitelmassa kootaan yhteen tietoa Vantaalle keskeisistä vieraslajeista ja niiden torjuntakeinoista sekä esitetään kaupungin eri toimialoja koskevia käytännön toimenpiteitä suunnitelmalliseen ja vaikuttavaan vieraslajityöhön. Vieraslajityön periaatteita ovat *ennaltaehkäisy, leviämisen rajoittaminen* ja *torjuntatoimien pitkäjänteisyys*. Lajistokohtaisessa priorisoinnissa tukeudutaan erityisesti Euroopan unionin ja Suomen kansallisen lainsäädännön määrittelemiin listoihin haitallisista vieraslajeista. Näiden lisäksi on valikoitu Vantaalla keskeisiä muita vieraslajeja. Vieraslajitorjunnan alueellisen priorisoinnin peruslähtökohtana on luonnon monimuotoisuuden suojelu. Tästä syystä vieraslajityön prioriteetteina ovat luonnonsuojelualueet ja -varaukset, yleiskaavan luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet (luo-alueet) sekä luonnoltaan ja lajistoltaan tärkeät muut alueet mukaan lukien purojen varret ja lajistollisesti rikkaat tienpientareet ja niityt.

Vantaan vieraslajisuunnitelma 2026–2031 sisältää viisi päätavoitetta ja 25 käytännön toimenpidettä vieraslajien hallintaan kaupungin mailla. Lisäksi suunnitelman liitteenä on Suomen kansallisten vieraslajien hallintasuunnitelmien pohjalta Vantaan oloihin muokattuja hallintasuunnitelmia useiden haitallisten vieraslajien torjuntaan. Suunnitelman päätavoitteet liittyvät vieraslajityön koordinointiin, tiedonhallintaan sekä torjuntatoimien liittämiseen paremmin kaupungin toimintaan, yhteistyöhön ja viestintään. Tavoitteet ovat seuraavat:

1) Koordinoimme vieraslajityötä suunnitelmallisesti ja pitkäjänteisesti;
2) Käytössämme on säännöllisesti päivitetty, helposti saatavilla oleva tieto haitallisten vieraslajien esiintymisestä kaupungin alueella;
3) Panostamme vieraslajien torjunnan ennaltaehkäisyyn, leviämisen rajoittamiseen ja torjuntatoimien pitkäjänteisyyteen;
4) Teemme vieraslajien torjunnassa yhteistyötä asukkaiden, järjestöjen, naapurikaupunkien, Helsinki-Vantaan lentoaseman ja alueen yritysten kanssa;
5) Vähennämme koulutuksen ja tiedotuksen avulla vieraslajeista aiheutuvia ongelmia.

Vieraslajisuunnitelman kaikki toimenpide-ehdotukset ovat kirjattuina suunnitelmaan. Esimerkkinä toimenpiteistä on vieraslajityöryhmän perustaminen, jonka

tehtävänä olisi koordinoida ja seurata kokonaisuutena vieraslajityön ja -tilanteen kehittymistä kaupunkitasolla. Tunnistettuja keskeisiä toimenpiteitä ovat myös esimerkiksi vieraslajien huomioimisen vahvistaminen osana nykyistä kunnossapito- ja suunnittelutyötä sekä vieraslajitiedotuksen tehostaminen ja yhteistyön kehittäminen. Vieraslajisuunnitelman toteuttaminen viedään tavoitteena Vantaan resurssiviisauden tiekarttaan, ja toimenpiteet Ympäristövahti-työkaluun. Suunnitelmaa ja ympäristövahtiin kirjattuja toimenpiteitä päivitetään tarvittaessa.

Vieraslajisuunnitelmaa tehtäessä on tunnistettu, että työhön tarvittaisiin lisää resursseja, jotta vieraslajien torjuntaa voitaisiin tehdä kattavasti ja tehokkaasti. Koska tulevina vuosina lisäresurssien (esimerkiksi vieraslajikoordinaattorin tehtävän) saaminen vieraslajityöhön on epätodennäköistä, ei kaikkia suunnitelman toimenpiteitä ole mahdollista käynnistää tai toteuttaa täysimittaisesti ilman lisäresursseja.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 2 §:n 8 kohdan mukaan kaupunkiympäristölautakunta tehtäväalueellaan päättää toimintaansa liittyvien suunnittelu- ja työohjelmien hyväksymisestä.

Kaupunkiympäristölautakunta 21.10.2025 § 7

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään
a) hyväksyä Vantaan vieraslajisuunnitelma 2026–2031 jatkotyöskentelyn pohjaksi ja
b) esittää Vantaan vieraslajisuunnitelma kaupunginhallitukselle tiedoksi merkittäväksi.

Käsittely:
Asian käsittelyn aikana kaupunkiympäristölautakunnan jäsen Vaula Norrena esitti, että vieraslajisuunnitelman sivulle 14 tavoitteeseen 3.2. lisätään seuraava uusi kuudes kohta: ”*Käytämme ja edistämme myrkyttömiä, glyfosaatittomia torjuntamenetelmiä kaikkialla, missä se on mahdollista*”. Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös:
Hyväksyttiin muutettu esitys.

Merkittiin, että asiaan jätettiin seuraava kaupunkiympäristölautakunnan yhteinen pöytäkirjalausuma:

”Vieraslajisuunnitelman toteuttamisen resursseihin tulee kiinnittää jatkossa huomiota.”

———

Kaupunginhallitus 4.11.2025

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Merkitään tiedoksi Vantaan vieraslajisuunnitelma 2026 – 2031.

Liite:
- Vantaan vieraslajisuunnitelma 2026–2031 -raportti (II)

Täytäntöönpano: Ympäristökeskus

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
johtava ympäristösuunnittelija Salka Orivuori, puh. 040 481 0247
ympäristösuunnittelija Anna Ojala, puh. 040 484 0738
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

VANTAAN VIERASLAJI-SUUNNITELMA

VANTAAN VIERASLAJISUUNNITELMA 1
1 Johdanto 4
2 Taustaa 5
2.1 Lainsäädäntö 6
2.2 Vieraslajit Vantaalla 7
2.3 Vieraslajityön nykytilanne 9
2.4 Vieraslajeja sisältävän puutarhajätteen hävittäminen Vantaalla 10
2.5 Osallistaminen suunnitelman laatimiseen 11
3 Vantaan vieraslajisuunnitelma 13
3.1 Lähtökohdat ja perusperiaatteet 13
3.2 Keskeiset tavoitteet ja toimenpiteet 14
4 Lajikohtainen priorisointi 27
4.1 Vantaalla erityisen haitalliset vieraslajit 27
4.2 Vantaalla haitalliset vieraslajit 29
4.3 Metsissä torjuttavat puuvartiset lajit 29
4.4 Tarkkailtavat vieraslajit 29
4.5 Varautumissuunnitelma 30
5 Aluekohtainen priorisointi 31
Kirjallisuutta 32
Liite 1. Vieraslajien torjunnan vuosikello 33
Liite 2. Hallintasuunnitelmia Vantaalla keskeisten vieraslajien torjuntaan 34
1 Kasvit 34
1.1 Kurtturuusu 34
1.2 Komealupiini 35
1.3 Jättiputket (armenian-, persian- ja kaukasianjättiputki) 37
1.4 Jättipalsami 38
1.5 Japanintatar, sahalinintatar, tarhatatar 38
1.6 Kanadanvesirutto 39
1.7 Alaskanlupiini, hamppuvillakko ja lännenpalsami 41
1.8 Keltamajavankaali 41
1.9 Viitapihlaja-angervo, valkopajuangervo (ja muut pajuangervot) 42
1.10 Pensaskanukka 42

2 Eläimet 43
2.1 Minkki 43
2.2 Supikoira 44
2.3 Espanjansiruetana 44
2.4 Hietasisilisko, vihersammakot, alppivesilisko 45
2.5 Täplärapu 45
2.6 Aurinkoahven 46

Kannen kuva: Jarmo Honkanen. Pensaskanukka levittäytyy metsän pohjalla.

Vantaan vieraslajisuunnitelman 2026-2031 laatija:
Mikko Paajanen
Ympäristöasiantuntija
Vantaan kaupunki, kaupunkirakenne ja ympäristö, ympäristökeskus
2025

1 Johdanto

Vieraslajit ovat maailmanlaajuisesti eräs suurimmista luonnon monimuotoisuutta uhkaavista tekijöistä. Myös Vantaalla vieraslajit uhkaavat erityisesti jokien ja purojen varsien monimuotoista luontoa ja toisaalta tienvarsien niitty- ja paahdeympäristöjä. Vantaan kaupungin tavoitteena on olla luontopositiivinen vuoteen 2030 mennessä. Luontopositiivisuus tarkoittaa, että kaupungin toiminnasta koituu luonnolle enemmän hyötyä kuin haittaa. Vieraslajien torjunta on keskeinen osa tätä luonnon monimuotoisuuden hyväksi tehtävää työtä.

Haitallisten vieraslajien torjunta ja leviämisen estäminen ovat maanomistajan lakisääteisiä velvollisuuksia. Euroopan Unionin asetukset määrittelevät listan koko unionin alueella haitallisiksi luettavista vieraslajeista. Suomen kansallinen lainsäädäntö määrittelee lisäksi vieraslajeja, jotka ovat erityisesti Suomessa haitallisia. Maanomistajana Vantaan kaupungilla on vastuu alueensa vieraslajien hallinnasta. Tässä suunnitelmassa luomme tähän suuntaviivat. Kiinnitämme erityistä huomiota ihmisille ja luonnon monimuotoisuudelle haitallisten vieraslajien torjuntaan. Koska kaikkien haitallisten vieraslajien täydellinen poistaminen on hyvin vaikeaa, teemme suunnitelmassa sekä lajistollista että alueellista priorisointia. Suunnitelman keskeistä antia ovat käytännön toimenpide-ehdotukset vieraslajien hallintaan.

Kattavat ohjeet vieraslajien tunnistukseen ja torjuntaan löytyvät kansallisesta vieraslajiportaalista (**www.vieraslajit.fi**), joten emme ole sisällyttäneet niitä tähän suunnitelmaan.

Jättipalsami on Vantaan jokien ja purojen varsilla nopeasti leviävä vieraslaji. Kuva: Jarmo Honkanen.

2 Taustaa

Vieraslaji on ihmisen mukana joko tahallisesti tai tahattomasti Suomeen kulkeutunut ja luontoon vakiintunut laji. Kaikki vieraslajit eivät ole haitallisia. Monet ovat kotiutuneet Suomen luontoon aiheuttamatta erityisempiä ongelmia. Esimerkkinä tästä on Pohjois-Amerikasta kotoisin oleva pihasaunio (*Matricaria discoidea*), joka on pihojen rikkaruoho, mutta ei aiheuta suurempaa haittaa ihmisten terveydelle tai luonnon monimuotoisuudelle.

Mikäli vieraslaji uhkaa luonnon monimuotoisuutta ja alkuperäistä lajistoa, voidaan se luokitella *haitalliseksi vieraslajiksi*. Tällainen on esimerkiksi teiden varsilla laajalle levinnyt komealupiini (*Lupinus polyphyllus*), joka on tuotu Pohjois-Amerikasta Suomeen koristekasviksi. Supikoira (*Nyctereutes procyonoides*) lasketaan myös haitalliseksi vieraslajiksi. Se tuotiin turkiseläimeksi Venäjän Kaukoidästä maan Euroopan puoleiseen osaan, josta se on itsenäisesti levinnyt Suomeen. Laji uhkaa luonnon monimuotoisuutta erityisesti tuhoamalla maassa pesivien lintujen pesiä.

Tulokaslaji on ilman ihmisen myötävaikutusta Suomeen saapunut uusi laji. Esimerkki tulokaslajista on kultasakaali (*Canis aureus*), joka on saapunut Suomeen itsenäisesti etelämpää Euroopasta, jossa se kuuluu alkuperäiseen lajistoon. Ilmastonmuutoksen myötä Suomeen on saapunut ja tulee saapumaan monia uusia tulokaslajeja, erityisesti hyönteisiä, jotka lentokykyisinä levittäytyvät helposti uusille alueille. Jotkin tulokaslajit voivat olla tuholaisia esimerkiksi puutarhoissa, mutta varsinaisiksi vieraslajeiksi niitä ei tästä huolimatta katsota.

2.1 Lainsäädäntö

Maanomistajalla oleva vieraslajien torjuntavelvoite perustuu sekä Suomen kansalliseen vieraslajilakiin (1709/2015) että Euroopan Unionin vieraslajiasetukseen (1143/2014). Lakeihin ja asetuksiin liittyvät Suomen ja EU:n luettelot erityisen haitallisiksi katsotuista vieraslajeista. Haitallisten vieraslajien luetteloja päivitetään säännöllisesti, viimeksi kesällä 2025. Uusin tieto lainsäädännöstä ja vieraslajeista löytyy kansallisesta vieraslajiportaalista (www.vieraslajit.fi).

Suomen kansallisessa laissa vieraslajeista aiheutuvien riskien hallintaan (3 §) määritellään, että *mitään* vieraslajia, oli se luokiteltu haitalliseksi tai ei, ei saa päästää leviämään puutarhasta tai puistosta muuhun luontoon. Haitallisten vieraslajien listoilla olevia lajeja ei luontoon päästämisen kiellon lisäksi saa myöskään myydä, maahantuoda tai kasvattaa kotipihassa. Kiinteistön omistajalla tai haltijalla (4 §) ja toimijalla (5 §) on huolehtimisvelvollisuus, mikä tarkoittaa, että heidän on kohtuullisuuden rajoissa pidettävä huolta siitä, että vieraslajit eivät leviä oman alueen sisällä eivätkä alueen ulkopuolelle. Sen mikä on torjunnassa kohtuullista, määrittelee Lupa- ja valvontakeskus tarvittaessa tapauskohtaisesti.

Komealupiini ja muut vieraslajit kannattaa torjua, kun kasvustot ovat vielä pieniä. Kuva: Jarmo Honkanen.

2.2 Vieraslajit Vantaalla

Vantaa on Suomen neljänneksi suurin, ja yksi nopeimmin kasvavista kaupungeista. Tiivis rakentaminen luo sekä paineita luonnonympäristölle että edesauttaa vieraslajien leviämistä. Erityisesti **komealupiini** ja pohjoisamerikkalaiset, **suurikokoiset piiskut** (*Solidago canadensis*, *S. altissima* ja *S. gigantea*) leviävät teiden varsilla ja joutomailla. Rakentamiseen liittyvä maa-aineksen siirtely on keskeinen vieraslajeja levittävä tekijä, ja esimerkiksi entisillä ja nykyisillä maankaatopaikoilla on paljon vieraslajien esiintymiä. Erityisen ongelmallisia, maansiirtojen mukana maavarsien ja juurenpalasten mukana leviäviä haitallisia vieraslajeja ovat **suurikokoiset tattaret**, japanintatar (*Reynoutria japonica*), sahalinintatar (*R. sachalinensis*) ja tarhatatar (*R.* x *bohemica*).

Vantaan **luonnonmaisemalle** ja luonnon monimuotoisuudelle keskeisiä piirteitä ovat laajojen savitasankojen läpi virtaavat Vantaan- ja Keravanjoki, sekä pienemmät purot (Vantaalla näitä kutsutaan *ojiksi*, kuten Kylmä*oja* ja Kirkonkylän*oja*). Jokien ja purojen varret ovat myös leviämisväyliä monille vieraslajeille. Erityisesti **jättipalsami** (*Impatiens glandulifera*) ja **pensaskanukat** (*Cornus alba*) leviävät purojen varsilla, edellinen veden mukana siementen välityksellä ja jälkimmäinen sekä lintujen levittämistä siemenistä että kasvullisesti.

Suurin osa Suomen vieraslajikasveista on peräisin **puutarhoista ja puistoistutuksista**. Monet helppohoitoiset, peittävät ja helposti lisättävät kasvit ovat juuri näiden ominaisuuksien takia sekä suosittuja puutarhakasveja että haitallisia vieraslajeja luontoon levittyään. Esimerkiksi **kurtturuusua** (*Rosa rugosa*) on käytetty laajalti liikennealueiden ja puistojen maisemointiin. **Viitapihlaja-angervo** (*Sorbaria sorbifolia*) ja **pajuangervot** (*Spiraea salicifolia* -lajiryhmä) ovat suosittuja sekä yksityisissä pihoissa että kaupungin istutuksissa. Kotipuutarhoista ovat levinneet luontoon kauniskukkaiset lajit kuten jättipalsami ja komealupiini sekä suurta rehevää kasvustoa muodostavat **jättiputket** (*Heracleum persicum* -lajiryhmä), suurikokoiset tattaret ja **ruttojuuret** (*Petasites hybridus* ja *P. japonicus*). Puutarhajätteen luvaton kasaaminen kaupungin metsiin ja niityille on merkittävimpiä vieraslajien leviämisväylistä uusille alueille. Tällä tavoin leviävät erityisesti eläimistä **espanjansiruetana** (*Arion vulgaris*) ja kasveista kasvullisesti leviävät lajit kuten tattaret, kurtturuusu ja piiskut, mutta myös siemenistä leviävät jättipalsami ja komealupiini.

Vantaa on monien **liikenneyhteyksien solmukohta** ja kaupungin alueella on paljon maahantuontia. Tämä luo vieraslajien torjunnassa Vantaalle omat erityiset

ongelmansa. Tästä on esimerkkinä vuonna 2015 **aasianrunkojäärän** (*Anoplophora glabripennis*), lehtipuita tappavan kovakuoriaisen, leviäminen Itä-Hakkilan ja Kuninkaanmäen alueella. Laji saapui ilmeisesti Kiinasta kivimateriaalin pakkauksessa käytetyn puutavaran mukana. Aasianrunkojäärän esiintymä saatiin torjuttua suhteellisen järeiden toimien avulla, mutta vastaavien tapausten varalta on pidettävä huolta sekä bioturvallisuuskäytännöistä, että seurannasta ja torjuntavalmiuksista kaupungin alueella, erityisesti lentoaseman ja maahantuontiin keskittyneen yritystoiminnan ympäristössä.

Haitallisiksi vieraslajeiksi luokitelluista **eläimistä** Vantaalla tavataan **minkkejä** (*Neogale vison*) ja **supikoiria**, jotka ovat ongelmallisia vesilintujen pesinnälle. Etelä-Euroopasta kotoisin oleva kani (*Oryctolagus cuniculus*), alkujaan aasialainen rotta (*Rattus norvegicus*) ja pohjoisamerikkalainen valkohäntäkauris (*Odocoileus virginianus*) ovat myös vieraslajeja, jotka aiheuttavat tuhoja erityisesti puutarhoissa, mutta niitä ei ole virallisesti luokiteltu haitallisiksi vieraslajeiksi Suomen lainsäädännössä tai EU:n asetuksissa.

Erityisen ongelmallinen ja Vantaalla jo laajalle levinnyt haitallinen vieraslajieläin on nilviäisiin kuuluvat **espanjansiruetana**. Etanat leviävät uusille alueille herkästi munina maa-aineksen, puutarhajätteen ja ruukkutaimien mukana. Ne ovat haitallisia erityisesti puutarhoissa, puistoissa ja lehtomaisilla alueilla.

Jättipalsamitalkoot Nietospuistossa heinäkuussa 2015. Kuva: Jarmo Honkanen

2.3 Vieraslajityön nykytilanne

Vantaalla on torjuttu vieraslajeja jo pitkään. Torjunta on keskittynyt erityisesti ihmisten terveydelle haitallisten jättiputkien hävittämiseen. Myös kurtturuusun poistaminen istutuksista on edennyt pitkälle ja viitapihlaja-angervon hävittäminen kaupungin massaistutuksista on lähtemässä käyntiin. Myös kaupungin maatila torjuu pelloilla kasvavia vieraslajikasveja osana normaalia viljelytoimintaansa.

Kaupungin eri yksiköissä on ollut usean vuoden ajan kesätyöntekijöitä ja harjoittelijoita torjumassa vieraslajeja. Liikuntapalveluiden koordinoimat purotalkkarit torjuvat muiden töidensä ohella vieraslajeja, ja järjestävät jättipalsamin torjuntatalkoita. Kaupungin metsänhoidossa on ollut kesäisin vieraslajien torjuntaan keskittyviä työntekijöitä. Myös kaupungin ympäristökeskuksen lähiluonto-oppaat ovat järjestäneet jättipalsamitalkoita useiden vuosien ajan. Vantaan kaupunki on järjestänyt vieraslajitalkoita myös esimerkiksi WWF:n, Suomen Luonnonsuojeluliiton, Leijonien, monien taloyhtiöiden ja erilaisten työporukoiden kanssa. Lisäksi yksityiset asukkaat ovat torjuneet aktiivisesti erityisesti espanjansiruetanaa.

Vieraslajien torjuntaan osoitettujen resurssien puute erityisesti kaupungin eri kunnossapitoyksiköissä (katujen ja puistojen kunnossapito, liikunta-alueiden kunnossapito ja kaupungin kiinteistöjen viherkunnossapito), ja vieraslajityön koordinoimattomuus ovat vaikeuttaneet Vantaalla tuloksellista ja tehokasta vieraslajien torjuntatyötä.

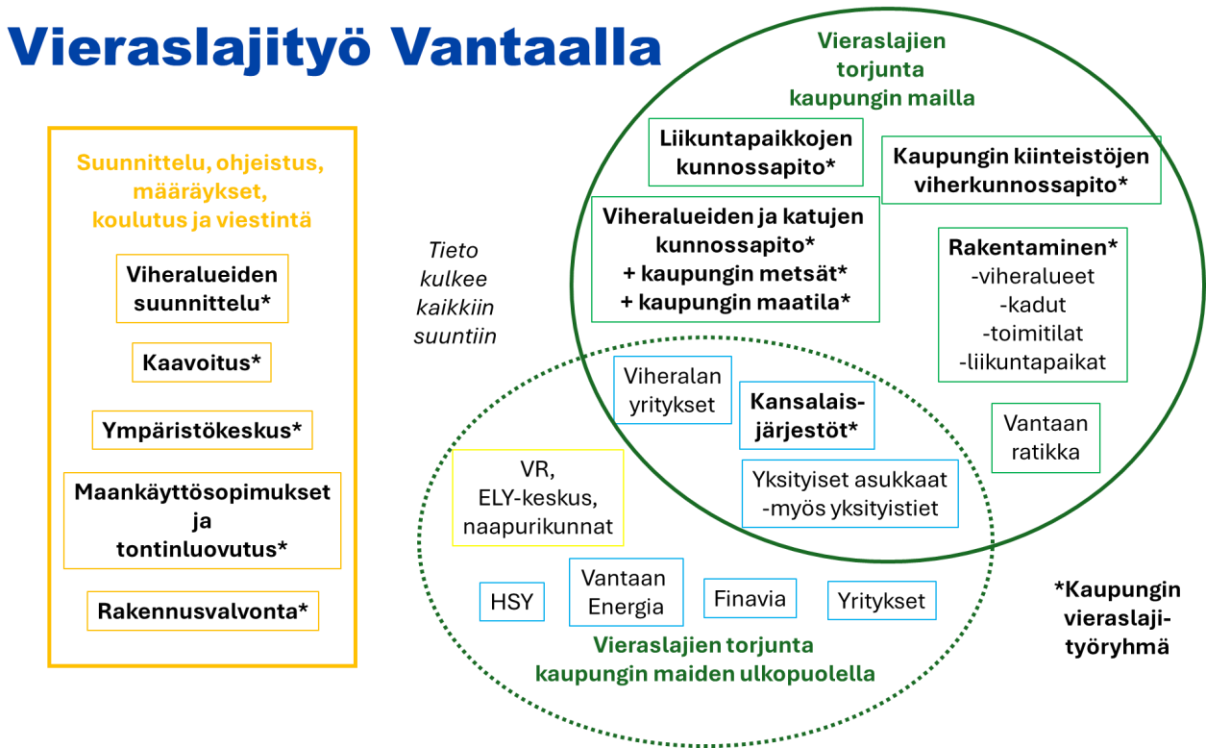

Kaavio vieraslajityöstä Vantaalla.

2.4 Vieraslajeja sisältävän puutarhajätteen hävittäminen Vantaalla

Ajantasaiset ohjeet löytyvät Helsingin Seudun Ympäristöpalveluiden (HSY) nettisivuilta (www.hsy.fi).

Haitallisten vieraslajien leviäimiä, kuten siemeniä tai maavarsia (katso lajikohtaiset ohjeet vieraslajiportaalista www.vieraslajit.fi) sisältävä kasvijäte hävitetään poltettavana sekajätteenä. Pienet määrät voi laittaa jätesäkkeihin pakattuna kodin sekajätteeseen ja suuremmat määrät viedä Sortti-asemille, niin ikään jätesäkkeihin pakattuina. Sortti-asemalla kannattaa ilmoittaa henkilökunnalle, että kyse on vieraslajijätteestä. Espanjansiruetanat on tapettava eläimille tarpeetonta kärsimystä aiheuttamatta ennen huolellista pakkaamista ja poltettavaan sekajätteeseen laittamista.

Mikäli vieraslajijätteessä ei ole leviäimiä, se voidaan kompostoida kotipuutarhassa. Esimerkiksi mikäli komealupiini ja jättipalsami ehditään kitkeä ennen siementen muodostumista, voidaan ne kompostoida. Jos kasvit ehtivät tehdä siementä, ne on laitettava poltettavaan sekajätteeseen.

2.5 Osallistaminen suunnitelman laatimiseen

Haastattelimme Vantaan vieraslajisuunnitelmaa varten keskeisiä henkilöitä kaupungin katujen ja puistojen palvelualueen suunnittelu-, rakentamis- ja kunnossapitoyksiköissä (mukaan lukien kaupungin metsänhoito), ympäristökeskuksessa, kaupungin kiinteistöhallinnassa, ja kaupungin liikuntapalveluissa. Lisäksi tarjosimme laajan kommentointimahdollisuuden suunnitelman luonnokseen.

Haastatteluissa vieraslajityön järjestelmällisyys, pitkäjänteisyys ja pysyviin tuloksiin riittävät resurssit koettiin tärkeiksi. Vieraslajien torjuntaan käytetyt resurssit voivat mennä hukkaan, mikäli torjunnan tuloksia ei ylläpidetä pitkäjänteisesti.

Niittoihin, esimerkiksi komealupiinin niittoon, kerrottiin liittyvän ristiriitoja muiden monimuotoisuustavoitteiden kanssa. Lupiini on niitettävä 2-3 kertaa kesän aikana, jotta se ei ehtisi tehdä siementä. Ensimmäinen niitto on tehtävä alkukesästä, mutta lintujen pesinnän ja niittykukkien siementämisen kannalta niitto olisi parempi ajoittaa myöhempään kesään. Tämän kaltaisten ristiriitojen ratkaisemiseksi toivottiin päätöksiä.

Puutarhajätteen luvaton läjittäminen kaupungin metsiin ja viheralueille koettiin erityisen ongelmalliseksi, sillä espanjansiruetana ja vieraslajikasvit leviävät herkästi läjityspaikoista. Yhteistyö niin yksityisten maanomistajien kuin naapurikuntien ja teiden kunnossapidosta vastuussa olevien tahojen välillä katsottiin hyvin tarpeelliseksi, myös kaupungin omien alueiden vieraslajien hallinnassa. Yleisesti ottaen alueellinen ja lajistollinen priorisointi katsottiin tarpeelliseksi, sillä kaikkia vieraslajeja ei pystytä torjumaan joka paikassa.

Vieraslajieläimiä, kuten kania, rottaa ja espanjansiruetanaa ei kaupungin sisäisissä haastatteluissa koettu erityisen ongelmallisiksi kaupungin alueilla. Näistä kaikista, ja erityisesti espanjansiruetanasta tulee kuitenkin paljon palautetta kaupungin asukkailta. Espanjansiruetanat eivät ole merkittävästi tuhonneet viheralueiden kasvillisuutta, mutta yksityisillä pihoilla ja varsinkin kasvimailla ne voivat olla hyvin ongelmallisia.

Talkootyö koettiin tärkeäksi, mutta talkoisiin on vaikea houkutella osallistujia. Espanjansiruetanan torjunta talkoilla vaatii erityistä joustavuutta, etanoiden esiintymisen sääriippuvuuden takia.

Vieraslajien torjunnassa on ollut menestystä erityisesti jättiputkien ja kurtturuusun tapauksissa. Nämä ovat myös lajeja, joiden torjuntaan on laitettu enemmän

resursseja kuin muiden lajien torjuntaan. Kurtturuusun torjunnassa on käytetty menestyksekkäästi menetelmää, jossa kasvit revitään maasta juurineen ja alueelle perustetaan usein leikattava nurmikko. Usein toistuva leikkuu näivettää kasvin ajan kanssa. Tämän kaltaista menetelmää suositeltiin kokeiltavaksi sopivilla paikoilla myös esimerkiksi viitapihlaja-angervon ja jopa japanintattaren torjuntaan.

Viherrakennuksen ja kunnossapidon ohjeistuksessa merkittäväksi koettiin, että ohjeistus on mahdollisimman selkeää ja tarkkaa, eikä siihen jää epäselvyyksiä. Epämääräiset ja epätarkat ohjeistukset voivat johtaa hyvin kalliisiin lisäkuluihin rakentamisessa. Vieraslajityöt olisi hyvä sisällyttää kunnossapidon urakkasopimuksiin.

3 Vantaan vieraslajisuunnitelma

Tässä osiossa käymme läpi vieraslajityön yleiset periaatteet, keskeiset tavoitteet ja käytännön toimenpiteet Vantaalla. Lajikohtainen priorisointi löytyy luvusta 4, ja elinympäristö- ja aluekohtainen priorisointi luvusta 5.

3.1 Lähtökohdat ja perusperiaatteet

Vieraslajityö perustuu EU:n säädöksiin ja kansalliseen lainsäädäntöön. Suunnitelma pohjautuu myös Suomen kansalliseen vieraslajistrategiaan vuodelta 2012 ja vastaa osaltaan vieraslajien torjuntaan liittyvään valtuustoaloitteeseen.

Vantaan vieraslajityön perusperiaatteita ovat *ennaltaehkäisy, leviämisen rajoittaminen* ja *torjuntatoimien pitkäjänteisyys*. Lisäksi käytämme ketteriä ratkaisuja ja keskitymme torjunnan kannalta olennaisiin asioihin.

Ennaltaehkäisy

Pyrimme estämään uusien vieraslajien leviämisen Vantaalle jo ennalta. Ennakoimme tulevia ongelmia välttämällä viherrakentamisessa voimakkaasti leviävää, vierasperäistä lajistoa. Tiedotuksella vähennämme tulevaisuuden ongelmia.

Leviämisen rajoittaminen

Rajoitamme nykyisten vieraslajien leviämistä. Vieraslajien käytännön torjunnassa keskitymme erityisesti uusiin ja pieniin populaatioihin, joiden torjuminen ehkäisee tehokkaimmin vieraslajien leviämistä uusille alueille.

Torjuntatoimien pitkäjänteisyys

Pysyviä tuloksia saadaksemme sitoudumme vieraslajien pitkäjänteiseen torjuntaan sekä käytännön torjuntatoimien että resurssien suhteen.

Ketterät ja toimivat ratkaisut

Käytämme Vantaalla mahdollisuuksien mukaan jo olemassa olevia Luonnonvarakeskuksen ja Lajitietokeskuksen tarjoamia resursseja niin vieraslajien kartoituksessa ja raportoinnissa kuin tiedon lähteenäkin. Hyödynnämme muiden kaupunkien ja organisaatioiden kokemuksia vieraslajien torjunnassa.

Keskitymme olennaiseen

Vantaalla vieraslajityömme painopiste on hyvin organisoiduissa käytännön torjuntatöissä. Tätä varten on olennaista, että tiedämme vieraslajien nykytilanteen, ja saamme kaupungille työtä ohjaavan vieraslajikoordinaattorin.

3.2 Keskeiset tavoitteet ja toimenpiteet

1. Koordinoimme vieraslajityötä suunnitelmallisesti ja pitkäjänteisesti.
2. Käytössämme on säännöllisesti päivitetty, helposti saatavilla oleva tieto haitallisten vieraslajien esiintymisestä kaupungin alueella.
3. Perustamme vieraslajien torjunnan *ennaltaehkäisyyn*, *leviämisen rajoittamiseen* ja *torjuntatoimien pitkäjänteisyyteen*.
4. Teemme vieraslajien torjunnassa yhteistyötä asukkaiden, järjestöjen, naapurikaupunkien, Helsinki-Vantaan lentoaseman ja alueen yritysten kanssa.
5. Vähennämme koulutuksen ja tiedotuksen avulla vieraslajeista aiheutuvia ongelmia.
6. Käytämme ja edistämme myrkyttömiä, glyfosaatittomia torjuntamenetelmiä kaikkialla, missä se on mahdollista.

Japanintatar on eräs haasteellisimmista vieraslajeista. Se leviää maavarsien avulla erityisesti, kun niitä sisältävää maa-ainesta käytetään viherrakentamisessa, tai puutarhajätettä viedään luvattomasti metsiin. Kuva: Jarmo Honkanen

Tässä esitellyissä toimenpiteissä on otettu mallia esimerkiksi vieraslajiportaalissa (www.vieraslajit.fi) julkaistusta *Työkalupakki kunnille vieraslajitilanteen hallintaan*.

Tavoite 1. Koordinoimme vieraslajityötä suunnitelmallisesti ja pitkäjänteisesti.

1.1 Kokoamme kaupungin sisäisen vieraslajityöryhmän.

Kokoamme alkuvaiheessa kaupungin sisäisistä toimijoista työryhmän vieraslajiasioiden koordinoimista ja vieraslajityön kehittämistä ja seurantaa varten. Työryhmä kokoontuu aluksi kaksi kertaa vuodessa. Myöhemmin kutsumme mukaan myös sidosryhmien edustajia. Kaupungin sisäisesti työryhmässä olisi hyvä olla edustus ainakin seuraavista yksiköistä: liikuntapaikkojen käyttö ja kunnossapito, rakennusvalvonta, kaavoitus, yleiskaavoitus, toimitilajohtaminen, kadut ja puistot palvelualueen kunnossapito-, rakentaminen-, suunnittelu-, luvat ja valvonta- yksiköt sekä kaupungin metsät ja maatila, sekä aiheen kannalta keskeiset viestinnän ja koulutuksen toimijat. Kaupungin ulkopuoleisia sidosryhmiä ovat esimerkiksi: naapurikunnat ja kaupungit, Uudenmaan elinvoimakeskus, HSY, Finavia, Väylävirasto ja kansalaisjärjestöt kuten Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ja mahdolliset asukasyhdistykset.

- *Vastuutaho:* Vuosittain vaihtuva vetovastuu (yllä mainitut yksiköt), Ympäristökeskus toimii koollekutsujana ensimmäisenä vuonna.
- *Yhteistyötahot:* Edellä mainitut kaupungin sisäiset toimijat ja ulkopuoliset sidosryhmät.
- *Aikataulu:* 2026 loppuun mennessä.
- *Resurssit:* Työryhmän vetäminen ja myös siihen osallistuminen edellyttävät työaikaresurssia.

1.2 Palkkaamme Vantaalle vieraslajikoordinaattorin.

Palkkaamme ympäristökeskukseen tai muuhun soveltuvaan yksikköön vieraslajikoordinaattorin vastaamaan vieraslajitoiminnan koordinoimisesta kaupungin yksiköiden välillä, sekä Uudenmaan elinvoimakeskuksen, asukkaiden, jätehuollon, väyläviraston ja muiden yhteistyökumppaneiden suuntaan. Esimerkiksi Espoossa, Tampereella ja Riihimäellä vieraslajiasioita varten on palkattu erillinen vieraslajikoordinaattori.

- *Vastuutaho:* Ympäristökeskus, kadut ja puistot -palvelualueen kunnossapito-yksikkö.
- *Yhteistyötahot:* Kaupungin sisäiset toimijat ja ulkoiset sidosryhmät.

- *Aikataulu:* Resurssitilanteen salliessa.
- *Resurssit:* Yksi vakituinen henkilö.

1.3 Seuraamme Vantaan vieraslajisuunnitelman etenemistä ja pidämme suunnitelman ajan tasalla.

Viemme vieraslajisuunnitelman toteuttamisen tavoitteena Vantaan kaupungin resurssiviisauden tiekarttaan. Viemme suunnitelman tavoitteet, toimenpiteet ja vastuutahot Ympäristövahti-työkaluun. Suunnitelmaa ja ympäristövahtiin kirjattuja toimenpiteitä päivitetään tarvittaessa.

- *Vastuutaho:* Ympäristökeskus vastaa suunnitelman viemisestä resurssiviisauden tiekarttaan ja ympäristövahtiin.
- *Yhteistyötahot:* Kunkin toimenpiteen vastuutahot vastaavat vuosittaisen toteutumisen raportoimisesta ympäristövahtiin. Vieraslajityöryhmä ja tulevaisuudessa vieraslajikoordinaattori.
- *Aikataulu:* Tavoitteet tarkastetaan vähintään valtuustokausittain, resurssiviisauden tiekartan päivityksen yhteydessä. Tavoitteet ja toimenpiteet päivitetään Ympäristövahti-työkaluun tavoitteen etenemisen seurannan kannalta sopivin väliajoin. Seurantaväli määritellään tapauskohtaisesti kullekin toimenpiteelle. Itse suunnitelma päivitetään tarvittaessa.
- *Resurssit:* Olemassa olevat resurssit.

Tavoite 2. Käytössämme on säännöllisesti päivitetty, helposti saatavilla oleva tieto haitallisten vieraslajien esiintymisestä kaupungin alueella.

2.1 Käytämme olemassa olevia valtakunnallisia, keskenään yhteensopivia järjestelmiä vieraslajitilanteen ja vieraslajien torjunnan seurantaan.

Käytämme kaupungin vieraslajien ja niiden torjunnan seurantaan Suomen Lajitietokeskuksen ylläpitämiä valtakunnallisia, keskenään yhteensopivia järjestelmiä: *vieraslajit.fi* ja *laji.fi* portaaleja sekä *iNaturalist* sovellusta. Päivitämme seurantatiedot säännöllisesti kaupungin omaan paikkatietojärjestelmään, jossa ne ovat helpommin kaupungin toimijoiden saatavilla. Jaamme myös tarvittaessa kaupungin seurantatiedot Lajitietokeskuksen kanssa.

- *Vastuutaho:* Ympäristökeskus, vieraslajikoordinaattori.
- *Yhteistyötahot:* Kaupungin mittaus ja geopalvelut, Luonnontieteellinen keskusmuseo, kunnossapitoyksikköjen työntekijät ja yksityiset kaupunkilaiset.
- *Aikataulu:* Jatkuva.
- *Resurssit:* Olemassa olevat resurssit.

2.2 Kartoitamme resurssien mukaan tavallisimpia vieraslajien löytöpaikkoja Vantaan alueella, ja viemme tiedot paikkatietojärjestelmään.

Vieraslajien keskeisimpiä löytöpaikkoja ovat esimerkiksi maa-ainesten läjitys- ja varastointialueet, viljelypalsta-alueet, pientaloalueisiin rajautuvien metsien luvattomat puutarhajätetunkiot, sekä purojen, ojien ja teiden varret. Järjestämme infokylttejä keskeisimmille alueille ehkäisemään puutarhajätteen luvatonta kasausta.

- *Vastuutaho:* Ympäristökeskus, vieraslajikoordinaattori, kunnossapitoyksiköt.
- *Yhteistyötahot:* Yksityiset kaupunkilaiset, Väylävirasto, yleiskaavoitus, asemakaavoitus.
- *Aikataulu:* Jatkuva.
- *Resurssit*: Olemassa oleva rahoitus ja mahdollinen hankerahoitus, tulevaisuudessa vieraslajikoordinaattori.

2.3 Sisällytämme vieraslajien kartoituksen osaksi kaikkia kaupungin teettämiä luontoselvityksiä. Selvitämme aina vieraslajit hyvissä ajoin suunnittelun alkuvaiheessa. Saatu vieraslajitieto viedään valtakunnalliseen tietokantaan (laji.fi) ja sitä kautta kaupungin omaan karttapalveluun.

Kirjaamme vieraslajien kartoituksen luontoselvitysten hankintasopimuksiin ja lisäämme kartoittajien tietokantaan sarakkeen vieraslajeille. Luontoselvityksen tekevät konsultit vievät tiedot *laji.fi* -palveluun.

- *Vastuutaho:* Ympäristökeskus, yleiskaavoitus, asemakaavoitus.
- *Yhteistyötahot:* Luontoselvityksiä tekevät konsulttitoimistot.
- *Aikataulu*: Jatkuva.
- *Resurssit*: Luontokartoituksiin käytettävien resurssien turvaaminen.

2.4 Velvoitamme hankkeiden yhteydessä maanomistajat poistamaan alueelta vieraslajit sekä estämään niiden leviämisen muualle. Vieraslajit pyritään torjumaan ennen rakentamisen aloittamista.

Tällä tavoin voimme ehkäistä vieraslajien leviämistä koneiden ja maansiirtojen yhteydessä.

- *Vastuutaho*: Rakennusvalvonta, toimitilajohtaminen.
- *Yhteistyötahot*: Ympäristökeskus.
- *Aikataulu*: Jatkuva.
- *Resurssit*: Olemassa olevat resurssit.

2.5 Edellytämme rakennusjärjestyksessä vieraslajien asianmukaista torjuntaa ja vieraslajeilla saastuneen maan oikeanlaista hävittämistä.

- *Vastuutaho*: Rakennusvalvonta.
- *Yhteistyötahot*: Ympäristökeskus.
- *Aikataulu*: Vuoden 2026 loppuun mennessä.
- *Resurssit*: Olemassa olevat resurssit.

Tavoite 3. Perustamme vieraslajien torjunnan ennaltaehkäisyyn, leviämisen rajoittamiseen ja torjuntatoimien pitkäjänteisyyteen.

3.1 Lisäämme Vantaan kaupungin olennaisiin maanvuokraussopimuksiin velvoitteen vieraslajilainsäädännön noudattamisesta.

Toimenpide perustuu lakiin vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta (1709/2015), erityisesti ympäristöön päästämisen kieltoon (3 §), hävittämisvelvollisuuteen (4 §) ja kasvatuskieltoon (11 §). Toimenpide on viljelypalstojen vuokrauksessa jo käytössä.

- *Vastuutaho*: Kiinteistöhallinta ja asuminen, tonttipäällikkö, viljelypalstojen vuokraus.
- *Yhteistyötaho*: Viljelypalstayhdistykset.
- *Aikataulu*: Vuoden 2026 loppuun mennessä.
- *Resurssit*: Olemassa olevat resurssit.

3.2 Sisällytämme vieraslajien torjunnan vahvemmin osaksi normaalia Vantaan kaupungin viher- ja liikunta-alueiden, julkisten tilojen piha-alueiden, sekä metsien kunnossapitoa.

Jatkamme olemassa olevien haitallisten vieraslaji-istutusten poistoa ja korvaamista muilla lajeilla kaupungin maa-alueilla. Emme käytä haitallisia vieraslajeja viheralueiden suunnittelussa tai toteuttamisessa. Otamme vieraslajien torjunnan osaksi viheralueiden ja katujen kunnossapitourakoita.

- *Vastuutaho*: Kadut ja puistot palvelualueen kunnossapitoyksikkö, toimitilajohtaminen, liikuntapaikkojen käyttö ja kunnossapito.
- *Yhteistyötahot*: Ympäristökeskus, tulevaisuudessa vieraslajikoordinaattori.
- *Aikataulu*: Jatkuva.
- *Resurssit*: Vaatii lisäresursseja kaikkiin kunnossapidosta vastaaviin yksiköihin.

3.3 Sisällytämme luonnonsuojelualueet ja yleiskaavan LUO-alueet vahvasti mukaan kunnossapidossa tehtävään vieraslajien torjuntaan.

Vieraslajit uhkaavat Vantaalla erityisesti luonnon monimuotoisuutta, joten niiden torjuntaa on syytä keskittää erityisesti luonnoltaan arvokkaimmille alueille, kuten luonnonsuojelu- ja LUO-alueilla, sekä purojen ja jokien varsissa ja luonnoltaan monimuotoisimmilla tienvarsilla. Luvussa 5 on alueellista priorisointia laajemmin.

- *Vastuutaho*: Kadut ja puistot palvelualueen kunnossapitoyksikkö ja kaupungin metsät, liikuntapaikkojen käyttö ja kunnossapito.
- *Yhteistyötahot*: Ympäristökeskus, tulevaisuudessa vieraslajikoordinaattori.
- *Aikataulu*: Jatkuva.
- *Resurssit*: Vaatii lisäresursseja kaikkiin kunnossapidosta vastaaviin yksiköihin.

3.4 Laadimme Vantaan keskeisille vieraslajeille lajikohtaiset, tavoitteelliset hallintasuunnitelmat.

Vantaalle keskeisiä vieraslajeja ovat komealupiini, jättipalsami, espanjansiruetana, jättitattaret, jättiputket ja kanadanpiisku. Olemme muokanneet kansallisten hallintasuunnitelmien pohjalta Vantaalle paremmin soveltuvia hallintasuunnitelmia ja sisällyttäneet ne tämän suunnitelman liitteeksi 2.

- *Vastuutaho*: Ympäristökeskus, tulevaisuudessa vieraslajikoordinaattori.
- *Yhteistyötahot*: Kunnossapitoyksiköt.
- *Aikataulu*: Vuoden 2026 loppuun mennessä.
- *Resurssit*: Olemassa olevat resurssit ja mahdollinen hankerahoitus.

3.5 Palkkaamme kesätyöntekijöitä ja harjoittelijoita vieraslajeja torjumaan.

Jatkamme tulevaisuudessakin vieraslajityötä tekevien kesätyöntekijöiden ja harjoittelijoiden palkkaamista Kunnossapitoon (Kaupungin metsien vieraslajityöntekijät), Ympäristökeskukseen (Lähiluonto-oppaat) ja Liikuntapalveluihin (Purotalkkarit)

- *Vastuutaho*: Liikuntapaikkojen käyttö ja kunnossapito, ympäristökeskus, kadut ja puistot palvelualueen kunnossapitoyksikkö ja kaupungin metsät.
- *Yhteistyötahot*: Paikalliset oppilaitokset.
- *Aikataulu*: Jatkuva
- *Resurssit*: Olemassa olevien resurssien turvaaminen.

3.6 Hyödynnämme olemassa olevia toimintamalleja ja ohjeistuksia vieraslajijätteen käsittelyssä ja loppusijoituksessa.

Luonnonvarakeskus on julkaissut toimintamallin vieraslajeista syntyvän jätteen vähentämiseen ja käsittelyyn. Kainuun ELY-keskus on puolestaan julkaissut ohjeistuksen vieraslajeja sisältävän maa-aineksen loppusijoitukseen maankaatopaikoilla. Toimimme näiden toimintamallien ja ohjeistusten mukaisesti.

Käsittelemme ja loppusijoitamme vieraslajeja ja niitä sisältäviä maa-aineksia vastuullisesti.

- *Vastuutaho*: Kaupungin maankaatopaikoista vastaavat tahot.
- *Yhteistyötahot*: Ympäristökeskus, tulevaisuudessa vieraslajikoordinaattori.
- *Aikataulu*: 2026 loppuun mennessä.
- *Resurssit*: Olemassa olevat resurssit.

3.7 Pidämme huolta, että vieraslajeja sisältävien maa-ainesten käyttö viherrakentamisessa ei aiheuta lisää vieraslajiongelmia.

Kartoitamme maanläjitysalueiden vieraslajit, ja huolehdimme siitä, että siemeniä tai juurakoita sisältäviä aineksia ei pääsääntöisesti käytetä viherrakentamisessa. Mikäli käytämme vieraslajeja sisältäviä maa-aineksia viherrakentamisessa, pidämme huolta, että niistä ei aiheudu ongelmia. Esimerkiksi lupiinin siemeniä sisältävää maa-ainesta voidaan käyttää usein leikattavan nurmikon pohjana.

- *Vastuutaho*: Kadut ja puistot palvelualueen suunnittelu ja rakentaminen yksiköt, liikuntapaikkojen käyttö ja kunnossapito, toimitilajohtaminen.
- *Yhteistyötahot*: Ympäristökeskus, tulevaisuudessa vieraslajikoordinaattori.
- *Aikataulu*: Jatkuva.
- *Resurssit*: Olemassa olevat resurssit.

3.8 Valmistelemme rakennusurakoita varten selkeät ohjekortit vieraslajien torjuntaan.

Hyviä esimerkkejä löytyy esimerkiksi Helsingin kaupungilta. Voimme käyttää myös Vantaan ratikalle valmisteltuja ohjekortteja kaupungin omien vieraslajikorttien pohjana.

- *Vastuutaho*: Kadut ja puistot palvelualueen suunnittelu ja rakentaminen yksiköt sekä Vantaan ratikka.
- *Yhteistyötahot*: Ympäristökeskus, tulevaisuudessa vieraslajikoordinaattori.
- *Aikataulu*: Vuoden 2026 loppuun mennessä.
- *Resurssit*: Olemassa olevat resurssit.

3.9 Suosimme viherrakentamisessa kotimaisia ja eurooppalaisia lajeja ja lajien kantoja.

Suomalaisista kasvilajeista käytämme kotimaisia kantoja, esimerkiksi niittysiemenseoksissa. Ulkomaisen lajiston osalta suosimme Suomen lähialueilta ja

Euroopasta peräisin olevaa lajistoa. Muualta peräisin olevaa lajistoa käytämme vain hyvin perustein. Vältämme sellaista lajistoa, joka voi joko nyt, tai ilmastonmuutoksen myötä tulevaisuudessa, karata Suomen luontoon.

- *Vastuutaho*: Kadut ja puistot palvelualueen suunnittelu, rakentaminen ja kunnossapito -yksiköt, liikuntapaikkojen käyttö ja kunnossapito, toimitilajohtaminen.
- *Yhteistyötahot*: Ympäristökeskus, tulevaisuudessa vieraslajikoordinaattori.
- *Aikataulu*: Jatkuva.
- *Resurssit*: Kotimaiset taimet ja kasvikannat voivat olla ulkomaisia kalliimpia.

Tavoite 4. Teemme vieraslajien torjunnassa yhteistyötä asukkaiden, järjestöjen, naapurikaupunkien, Helsinki-Vantaan lentoaseman ja alueen yritysten kanssa.

4.1 Edistämme ja tuemme kaupunkilaisten vieraslajien torjuntatyötä.

Järjestämme kaupunkilaisille vieraslajitalkoita ja tuemme talkootoimintaa muutenkin, esimerkiksi tiedotuksen avulla. Kannustamme esimerkiksi taloyhtiöitä, järjestöjä ja kouluja kaupungin valitsemien vieraslajien torjunnan kummikohteiden hoitoon. Osallistamme kuntalaisia vieraslajien torjuntaan esimerkiksi mobiilisovellusten ja soolotalkoot –kampanjan avulla. Kannustamme kaupunkilaisia myös hoitamaan oman pihan vieraslajit vastuullisesti ja olemaan viemättä puutarhajätteitä luontoon. Perustamme kaupungin vieraslajitalkoille yhteisen tietokannan, joka kerää paikkatietoa, osanottajamääriä ja muita talkoiden kannalta keskeisiä tietoja. Avustamme resurssien salliessa kaupunkilaisia espanjansiruetanan torjunnassa tarjoamalla etanaroskiksia ja etanoiden keruussa käytettäviä tarvikkeita.

- *Vastuutaho*: Ympäristökeskus, liikuntapalvelut, viherkunnossapito.
- *Yhteistyötahot*: SLL Vantaa, asukasyhdistykset, talo- ja huoltoyhtiöt.
- *Aikataulu*: Jatkuva.
- *Resurssit*: Olemassa olevat resurssit, vieraslajikoordinaattori.

4.2 Teemme yhteistyötä naapurikaupunkien ja kuntien kanssa rajat ylittävien vieraslajiongelmien torjumiseksi.

Monet vieraslajit leviävät vesistöissä ja vesistöjen varsilla. Teemme yhteistyötä naapurikaupunkien ja kuntien kanssa rajat ylittävien vesistöjen vieraslajien torjunnassa. Vantaalla tällaisia vesistöjä ovat Vantaan- ja Keravanjoki sekä pienemmät kaupunkipurot, esimerkiksi Vantaalta Helsinkiin laskeva Mätäoja ja Keravalta Vantaalle laskeva Rekolanoja.

- *Vastuutaho*: Ympäristökeskus, tulevaisuudessa vieraslajikoordinaattori.
- *Yhteistyötahot*: Naapurikunnat ja tarvittaessa vesistöjen laajempi valuma-alue.
- *Aikataulu*: Jatkuva.
- *Resurssit*: Vieraslajityöryhmä ja vieraslajikoordinaattori.

4.3 Teemme yhteistyötä Väyläviraston ja Uudenmaan elinvoimakeskuksen kanssa heidän hallinnassaan olevien liikenneväylien varsien vieraslajien

torjumiseksi. Aloitamme yhteistyön myös johtokäytävien varsilla Vantaan Energian ja Fingridin kanssa.

Vantaan läpi kulkee suuria ja pienempiä liikenneväyliä ja johtokäytäviä, joiden varsilta vieraslajit, erityisesti komealupiini, leviävät myös kaupungin omistamille maa-alueille. Komealupiinin niittoihin on hyvä sopia ajat, jotta kasvit eivät ehdi tehdä siementä.

- *Vastuutaho*: Vieraslajityöryhmä, tulevaisuudessa vieraslajikoordinaattori.
- *Yhteistyötahot*: Väylävirasto, ELY-keskus, Vantaan Energia ja Fingrid.
- *Aikataulu*: Jatkuva.
- *Resurssit*: Vieraslajityöryhmä ja vieraslajikoordinaattori.

4.4 Teemme yhteistyötä Vantaan ja lähialueen viheralan yritysten kanssa vieraslajityön saamiseksi mukaan yritysten palvelutarjontaan.

Käytämme kaupungin vieraslajien torjuntaurakoissa vastuullisesti toimivia viheralan yrityksiä. Niillä on tärkeä rooli myös yksityisten maanomistajien vieraslajiongelmien hoidon kannalta ja tämä voi osaltaan auttaa myös kaupunkia, kun vieraslajijätettä ei viedä kaupungin metsiin ja muille maa-alueille.

- *Vastuutaho*: Kunnossapitoyksiköt, ympäristökeskus, tulevaisuudessa vieraslajikoordinaattori.
- *Yhteistyötahot*: Viheralan yritykset.
- *Aikataulu*: Jatkuva.
- *Resurssit*: Vieraslajikoordinaattori, hankerahoitus.

4.5 Kannustamme yrityksiä torjumaan vieraslajeja alueillaan niiden leviämisen ehkäisemiseksi.

Vantaan alueella toimii paljon tilaa vaativaa yritystoimintaa, mukaan lukien Helsinki-Vantaan lentoasema. Kannustamme yrityksiä torjumaan vieraslajeja hallinnassaan olevilla alueilla.

- *Vastuutaho*: Ympäristökeskus, tulevaisuudessa vieraslajikoordinaattori
- *Yhteistyötahot*: Vantaan alueen yritykset
- *Aikataulu*: Jatkuva
- *Resurssit*: Vieraslajikoordinaattori, hankerahoitus.

Tavoite 5. Vähennämme koulutuksen ja tiedotuksen avulla vieraslajeista aiheutuvia ongelmia.

5.1 Teemme suunnitelmallista viestintää vieraslajeista ja tiedotamme vieraslajeista aiheutuvista ongelmista aiheen kannalta keskeisille kohderyhmille.

Vieraslajien tekeminen ihmisille tutuiksi edistää niiden torjuntaa. Erilaisten vieraslajitöiden ajoittamista vuodenkierron mukaan valottaa tämän suunnitelman liite 1, *Vieraslajien torjunnan vuosikello*. Keskeisiä viestinnän kohderyhmiä ovat mm. palstaviljelijät ja muut puutarhaharrastajat, akvaario- ja lemmikkiharrastajat, kalastajat ja vesillä liikkujat (esimerkiksi melojat). Puutarhajätteen luvaton läjittäminen maastoon levittää vieraslajikasveja ja espanjansiruetanaa, monet vesistöjen vieraslajit ja taudit ovat peräisin akvaarioista ja voivat levitä vesistöistä toiseen kalastajien ja vesillä liikkujien välineistön mukana. Resurssien salliessa järjestämme kaupunkilaisille tiedotusta ja koulutusta myös lajijärjestelmien käyttöön ja lajiston havainnointiin, mikä edistää kaupunkilaisten osallistumista vieraslajien kartoitukseen.

- *Vastuutaho*: Ympäristökeskus, viestintä, tulevaisuudessa vieraslajikoordinaattori
- *Yhteistyötahot*: Liikuntapalvelut, viljelypalstayhdistykset, asukasyhdistykset, kalastukseen ja vesillä liikkumiseen liittyvät yhdistykset.
- *Aikataulu*: Jatkuva.
- *Resurssit*: Olemassa olevat resurssit, vieraslajikoordinaattori, mahdollinen hankerahoitus.

5.2 Kokoamme, tuotamme ja tarjoamme vieraslajeista koulutusmateriaaleja koulujen ja päiväkotien käyttöön.

- *Vastuutaho*: Ympäristökeskus, kasvatuksen ja oppimisen toimiala.
- *Yhteistyötahot*: Kunnossapitoyksiköt.
- *Aikataulu*: Jatkuva
- *Resurssit*: Vieraslajikoordinaattori, mahdollinen hankerahoitus.

5.3 Lisäämme Vantaan kaupungin koulutustarjontaan vieraslajeihin liittyvää kurssitarjontaa.

Koulutukseen soveltuvaa yleistä materiaalia löytyy esimerkiksi vieraslajiportaalista. Lisäksi valmistelemme Vantaan omiin käytäntöihin liittyvää materiaalia. Kurssien suorittamista suositellaan esimerkiksi rakennusvalvojille, viheraluesuunnittelijoille, kaavoittajille ja kunnossapidosta vastaavalle henkilöstölle, sekä tarjotaan asukkaille esimerkiksi Aikuisopiston luentoina.

- *Vastuutaho*: Ympäristökeskus, viherkunnossapito, tulevaisuudessa vieraslaji-koordinaattori.
- *Yhteistyötahot*: Kasvatuksen ja oppimisen toimiala.
- *Aikataulu*: Jatkuva.
- *Resurssit:* Vieraslajikoordinaattori, mahdollinen hankerahoitus

Tavoite 6. Käytämme ja edistämme myrkyttömiä, glyfosaatittomia torjuntamenetelmiä kaikkialla, missä se on mahdollista.

3.4 Resurssitarpeet

Vieraslajien menestyksekäs torjunta Vantaalla vaatii lisäresursseja. Vakituinen vieraslajikoordinaattori mahdollistaisi pitkäjänteisen, koordinoidun yhteistyön kaupungin eri toimijoiden ja ulkoisten sidosryhmien välillä. Vieraslajikoordinaattori on tarpeellinen myös kaupungin vieraslajityöryhmän tehokkaan toiminnan mahdollistamiseksi.

Vieraslajityöhön nykyisin olemassa olevien resurssien turvaaminen ja kehittäminen on niin ikään tärkeää. Näillä palkataan vieraslajeja torjuvia kesätyöntekijöitä esimerkiksi kaupungin metsänhoitoon ja viheralueille, sekä purotalkkareita ja lähiluonto-oppaita, jotka vetävät myös vieraslajitalkoita.

Lisäresursseja tarvitaan vieraslajien käytännön torjuntatyöhön erityisesti luonnonsuojelualueilla ja yleiskaavan luo-alueilla, sekä jotta kunnossapidosta vastaavat yksiköt voivat ottaa vieraslajien torjunnan vahvemmin osaksi normaalia kunnossapitoa. Lisäksi kaupungin henkilöstön koulutus vieraslajiasioissa vaatii panostusta resurssien muodossa.

4 Lajikohtainen priorisointi

Seuraavissa listauksissa on lueteltu ensin EU:n haitallisten vieraslajien listaan kuuluvat lajit, sitten Suomen kansallisessa lainsäädännössä haitallisiksi listatut vieraslajit ja tämän jälkeen Suomen vieraslajistrategiassa listattuja muita lajeja.

Torjunta Vantaalla:
Vieraslajeille on määritelty torjuntaluokat A-G seuraavin toimenpitein:

A: Ei vielä laajalle levinnyt. Prioriteettina on poistaa kaikki esiintymät tulevien ongelmien ehkäisemiseksi. Tähän ryhmään kuuluvat myös jättiputket, joiden hävittäminen Suomesta on kansallisen vieraslajistrategian erillistoimenpide.
B: Laajalle levinnyt. Prioriteettina on leviämisen ehkäisy. Tämä tapahtuu pienet esiintymät poistamalla sekä suurten esiintymien hallinnalla ja poistamisella aikaa myöten.
C: Viherrakentamisessa taannoin käytetty laji. Prioriteettina istutusten poisto ja hallinta.
D: Vesistöissä elävä laji, jonka torjunta on hyvin haastavaa. Prioriteettina on leviämisen ehkäisy.
E: Lajin aiheuttamia haittoja torjutaan prioriteettialueilla metsästyksen ja pyydystämisen avulla.
F: Ei vielä tavattu Vantaalla. Esiintymät torjutaan niiden ilmaannuttua kaupungin alueelle.
G: Laajalle levinnyt laji, josta ei koeta olevan merkittävää haittaa luonnon monimuotoisuudelle.

4.1 Vantaalla erityisen haitalliset vieraslajit

Euroopan Unionin haitallisten vieraslajien listalla (EU) tai Suomen kansallisella haitallisten vieraslajien listalla (Suomi) olevien lajien torjunta on maanomistajan lakisääteinen velvollisuus. Näitä lajeja ei saa myöskään kasvattaa tai muuten pitää hallussa. Mukana on lisäksi kansallisessa vieraslajistrategiassa mukana olevia vieraslajeja (VS), joita koskee luontoon päästämisen kielto.

Kasvit

Aasialaiset tattaret (tarkka lajilleen määritys ryhmän sisällä ei ole torjunnan kannalta keskeistä)

- japanintatar (*Reynoutria japonica*) EU B
- sahalinintatar (*R. sachalinensis*) EU B
- tarhatatar (*R.* x *bohemica*) EU B

Isot piiskut (tarkka lajilleen määritys ryhmän sisällä ei ole torjunnan kannalta keskeistä)

- kanadanpiisku (*Solidago canadensis*) Suomi B
- isopiisku (*S. gigantea*) Suomi B

Jättiputket (tarkka lajilleen määritys ryhmän sisällä ei ole torjunnan kannalta keskeistä)

- armenianjättiputki (*Heracleum sosnowskyi*) EU A
- kaukasianjättiputki (*H. mantegazzianum*) EU A
- persianjättiputki (*H. persicum*) EU A

Jättipalsami (*Impatiens glandulifera*) EU B

Keltamajavankaali (*Lysichiton americanus*) EU A

Kanadanvesirutto (*Elodea canadensis*) Suomi D

Komealupiini (*Lupinus polyphyllus*) Suomi B

Kurtturuusu (*Rosa rugosa*) Suomi C

Lännenpalsami (*Impatiens capensis*) Suomi A

Valkopajuangervo (*Spiraea alba*)

- vitipajuangervo (*S. alba* var. *alba*) Suomi C
- kaljupajuangervo (*S. alba* var. *latifolia*) Suomi C

Viitapihlaja-angervo (*Sorbaria sorbifolia*) Suomi C

Vuorivaahtera (*Acer pseudoplatanus*) Suomi A

Pensaskanukat

- idänkanukka (*Cornus alba*) VS A
- lännenkanukka (*C. sericea*) VS A

Eläimet

Suomalainen ja tieteellinen nimi	**Vieraslajiluokitus**	**Toimenpideluokka**
Aurinkoahven (*Lepomis gibbosus*)	EU	D
Supikoira (*Nyctereutes procyonoides*)	EU	E
Minkki (*Neogale vison*)	EU	E
Täplärapu (*Pacifastacus leniusculus*)	EU	D
Espanjansiruetana (*Arion vulgaris*)	Suomi	B

4.2 Vantaalla haitalliset vieraslajit

Kaikkia vieraslajeja koskee vieraslajilain mukainen ympäristöön päästämisen kielto.

Kasvit

Kanadankoiransilmä (*Erigeron canadensis*)	VS	B
Isosorsimo (*Glyceria maxima*)	VS	B
Isot ruttojuuret		
- etelänruttojuuri (*Petasites hybridus*)	VS	B
- idänruttojuuri (*P. japonicus*)	VS	B
Pajuasteri (*Symphyotrichum salignum*)	VS	B
Rehuvuohenherne (*Galega orientalis*)	VS	A
Rikkapalsami (*Impatiens parviflora*)	VS	B
Rohtoraunioyrtti (*Symphytum officinale*)	VS	B
Lännenpalsami (*Impatiens capensis*)	VS	A
Valkokarhunköynnös (*Convolvulus sepium*)	VS	B

Eläimet

Hopearuutana (*Carassius gibelio*)	VS	D
Kani (*Oryctolagus cuniculus*)	VS	E
Rotta (*Rattus norvegicus*)	VS	E
Valkohäntäkauris (*Odocoileus virginianus*)	VS	E

4.3 Metsissä torjuttavat puuvartiset lajit

Isotuomipihlaja (*Amelanchier spicata*)	VS	B
Terttuselja (*Sambucus racemosa*)	VS	G

4.4 Tarkkailtavat vieraslajit

Näiden lajien leviämistä Vantaalla tarkkaillaan, ja torjutaan tarvittaessa.

Amerikanhorsmat

- rusoamerikanhorsma (*Epilobium adenocaulon*)	VS
- vaalea-amerikanhorsma (*E. ciliatum*)	VS

Hietakattara (*Anisantha sterilis*)	VS
Hollanninjalavatauti (*Ophiostoma ulmi*)	VS
Keltapeippi (*Lamium galeobdolon*)	VS
Marunatuoksukki (*Ambrosia artemisiifolia*)	VS
Mustatäplätokko (*Neogobius melanostomus*)	VS
Paimenmatara (*Galium album*)	VS
Palsamipihta (*Abies balsamea*)	VS
Pikkutalvio (*Vinca minor*)	VS
Pilvikirsikka (*Prunus pensylvanica*)	VS
Rikkakananhirssi (*Echinochloa crus-galli*)	VS
Rikkanenätti (*Rorippa sylvestris*)	VS
Rikkapuntarpää (*Alopecurus myosuroides*)	VS
Silkkiunikko (*Papaver rhoeas*)	VS
Sinipantaheinä (*Setaria pumila*)	VS
Siperianpihta (*Abies sibirica*)	VS
Suikeroalpi (*Lysimachia nummularia*)	VS
Tarhaomenapuu (*Malus domestica*)	VS
Täpläapinankukka (*Erythranthe guttata*)	VS
Viherpantaheinä (*Setaria viridis*)	VS

4.5 Varautumissuunnitelma

Näitä lajeja ei ole vielä tavattu Vantaalla. Esiintymät torjutaan niiden ilmaannuttua kaupungin alueelle

Kasvit

Kiehkuravesirutto (*Elodea nuttallii*)	EU	F
Lauttarusolehti (*Ludwigia grandiflora*)	EU	F
Mesisilkkiyrtti (*Asclepias syriaca*)	EU	F
Japaninhumala (*Humulus japonicus*)	EU	F
Alaskanlupiini (*Lupinus nootkatensis*)	Suomi	F
Lammikki (*Nyphoides peltata*)	Suomi	F

Eläimet

Aasianrunkojäärä (*Anoplophora glabripennis*)	Karanteenituhooja	
Mustapääetana (*Krynickillus melanocephalus*)	Suomi	F

5 Aluekohtainen priorisointi

Aluekohtainen priorisointi luokiteltuna 1–3, joista 1 on korkein prioriteetti.

Alue	Prioriteetti	Toimenpiteet
Luonnonsuojelualueet ja 50 metrin puskurivyöhyke, luonnonsuojelualueille laskevien purojen ja ojien varret	1	Haitalliset vieraslajit pidetään pois luonnonsuojelualueilta ja 50 metrin suojavyöhykkeeltä niiden ympäriltä. Veden mukana leviävät lajit, kuten jättipalsami pidetään pois luonnonsuojelualueille virtaavien ojien ja purojen varsilta.
Luonnonsuojelualuevaraukset	1	Luonnonsuojelualuevarauksia käsitellään tässä yhteydessä kuin ne olisi jo suojeltu.
LUO-alueet	1	Kuin luonnonsuojelualueet.
Purojen ja jokien varret	1-2	Ykkösprioriteettina ovat pääasiassa Vantaan alueella virtaavat purovesistöt kuten Mätäoja, Krakanoja, Palo-oja, Kylmäoja ja Kormuniitynoja.
Lajistollisesti arvokkaat tienvarret	1-2	Esim. Tulkintien keto
Harvinaisen lajiston esiintymispaikat	1	
Kaupungin niityt	2-3	
Kaupungin puistot ja muut istutukset	3	
Muut rakennetut alueet	3	
Muut pientareet	3	

Kirjallisuutta

Huusela, E., Aukia, L.-M., Jauni, M., Rastas, M. & Tuhkanen, E.-M. 2021: Toimintamalliehdotus vieraslajijätteiden hallintaan: Selvitys, kuinka vähentää, vastaanottaa ja käsitellä vieraskasvijätettä. Luonnonvarakeskus. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus. 40 sivua.

Kinnunen, A. 2015: Jättipalsamin torjunta Kylmäojan valuma-alueella. – Vantaan kaupunki. Ympäristökeskus. Julkaisuja 2015: 3.

Maa- ja metsätalousministeriö 2021: Hallintasuunnitelma haitallisten vieraslajien torjumiseksi – Yhdistetty suunnitelma. Erillisjulkaisu.

Niemivuo-Lahti, J. (toim.) 2012: Kansallinen vieraslajistrategia. – Maa- ja metsätalousministeriön julkaisu. 126s

Sitowise & Kainuun ELY-keskus 2025: Haitallisia vieraslajeja sisältävä kasvi- ja maa-ainesjäte - ohje käsittelyyn ympäristöluvanvaraisilla vastaanottopaikoilla.

Tolvanen, O., Vantaanjoen kalatalousalueen hallitus 2022: Vantaanjoen kalatalous-alueen käyttö- ja hoitosuunnitelma 2022-2031.

Liite 1. Vieraslajien torjunnan vuosikello

Vuosikellossa käydään kuukausittain (merkitty järjestyksessä kuukauden ensimmäisellä kirjaimella) läpi töitä, joita voidaan tehdä vuoden eri vaiheissa. Pääasialliset työkuukaudet on merkitty tummanvihreällä värillä ja kahdella tähdellä, toissijaiset työkuukaudet vaalealla vihreällä ja yhdellä tähdellä.

	T	H	M	H	T	K	H	E	S	L	M	J
Talvella näkyvien lajien kartoitus	**	**	**	*	*						**	**
Espanjansiruetanan torjunta				**	**	**	*	*	*	*		
Lupiinin torjunta				**	**	**	*	*	*			
Jättipalsamin kartoitus					**			**	**	**		
Jättipalsamin torjunta					**	**	**					
Tattarien myrkkyinjektointi								*	*			
Kanadanpiiskun torjunta					**	**	**					

Liite 2. Hallintasuunnitelmia Vantaalla keskeisten vieraslajien torjuntaan

Liitteessä olevat vieraslajien hallintasuunnitelmat on mukautettu Vantaan kaupungin tarpeisiin pääosin Maa- ja metsätalousministeriön julkaisusta *Hallintasuunnitelma haitallisten vieraslajien torjumiseksi – yhdistetty suunnitelma*. Lisäksi liitettä varten on laadittu kaupungin oma hallintasuunnitelma pihlaja- ja pajuangervoille sekä pensaskanukalle, jotka ovat haitallisia vieraslajeja erityisesti luonnoltaan monimuotoisten jokien ja purojen varsilla.

1 Kasvit

1.1 Kurtturuusu

Hävitetään kurtturuusu kiireellisimmin luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaimmilta alueilta ja niiden läheisyydestä:

- Luonnonsuojelualueiden, rantojen ja uhanalaisten ja silmälläpidettävien lajien esiintymien läheiset villiintyneet ja istutetut kasvustot
  - Vastuu- ja yhteistyötahot: Kunnossapito, Vantaan ympäristökeskus.
  - Aikataulu: jatkuva.

Hävitetään kurtturuusu tie-, katu- ja muista rakennetuista ympäristöistä alla olevan kiireellisyysjärjestyksen mukaisesti:

1. Luontoarvoiltaan tärkeät kohteet (uhanalaisten lajien esiintymien läheisyys, suojelualueita halkovat tiet, arvokkaat luontotyypit kuten niityt ja paahdeympäristöt)
2. Rantojen lähellä olevat istutukset
   - Vastuu- ja yhteistyötahot: Väylävirasto, ELY-keskusten Y- ja L-vastuualueet, kunnat, Kuntaliitto.
   - Aikataulu: jatkuva.

Jatketaan kurtturuusukasvustojen hävittämistä ja estetään kurtturuusukasvustojen leviämistä tienvarsilla, puistoissa, parkkipaikoilla ja muilla yleisillä alueilla sekä pihoilla ja puutarhoissa, joilla ei ole erityisiä luontoarvoja.

- Vastuu- ja yhteistyötahot: Kunnossapito.
- Aikataulu: jatkuva.

Torjuntamenetelmät

Vantaalla käytetään ensisijaisesti mekaanisia torjuntamenetelmiä. Menestyksekkääksi torjuntamenetelmäksi on osoittautunut kurtturuusujen mekaaninen repiminen maasta ja alueen hoito nurmena useita vuosia repimisen

jälkeen. Ks. päivittyvä tieto torjuntamenetelmistä vieraslajiportaalin kurtturuusun lajikortista.

1.2 Komealupiini

Hävitetään komealupiini kiireellisimmin luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaimmilta alueilta ja niiden läheisyydestä:

- Luonnonsuojelualueet
- Uhanalaisten lajien ja luontotyyppien (mm. perinnebiotoopit, paahdeympäristöt) esiintymien läheisyydessä sijaitsevat kasvustot
  - Vastuu- ja yhteistyötahot: Kaupungin kunnossapitoyksiköt, ympäristökeskus.
  - Aikataulu: jatkuva.

Torjutaan komealupiini tie-, katu- ja muista rakennetuista ympäristöistä alla olevan kiireellisyysjärjestyksen mukaisesti:

1. Luontoarvoiltaan arvokkaat tienvarsikohteet, kuten uhanalaisten tai silmälläpidettävien lajien esiintymien läheisyys, suojelualueita halkovat tiet, arvokkaat luontotyypit kuten niityt ja paahdeympäristöt
2. Tie- ja katujaksot, yksityiset tiet sekä muut alueet, joille komealupiini on vasta leviämässä
   - Vastuu- ja yhteistyötahot: Kaupungin kunnossapitoyksiköt, ympäristökeskus.
   - Aikataulu: jatkuva.

Luodaan arvokkaiden luontokohteiden suojaksi vähintään 50 metrin lupiinivapaa puskurivyöhyke, jolta lupiinit pidetään pysyvästi poissa.

- Vastuu- ja yhteistyötahot: Kaupungin kunnossapitoyksiköt, ympäristökeskus.
- Aikataulu: jatkuva.

Laaditaan edellä mainittujen toimenpiteiden tueksi alueellinen toimenpidesuunnitelma, jossa selvitetään tarkemmin tiestön komealupiiniesiintymien sijoittuminen arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen sekä niiden vaatimat toimenpiteet ja kustannukset. Tunnistetaan myös sellaiset lupiinin voimakkaasti valtaamat kohteet, jotka eivät ole uhka luontoarvoille ja joiden torjunta on nykyisellään kustannustehotonta; käsitellään ne normaalien niittokäytäntöjen mukaan.

- Tuodaan suunnitelmassa esiin, kuka huolehtii suunnitelmassa osoitettujen torjuntatoimien seurannasta ja mahdollisista jälkitoimista.

- Vastuu- ja yhteistyötahot: Väylävirasto, ELY-keskusten L- ja Y-vastuualueet, kunnat.
- Aikataulu: jatkuva.

Hidastetaan komealupiinin leviämistä tie- ja rataympäristöissä ja muilla yleisillä alueilla sekä estetään sen leviäminen aiemmin lupiinista vapaille tiejaksoille.

- Kehitetään tienvarsiniittojen käytäntöjä ja menetelmiä niin, että komealupiinin leviäminen hidastuu. Niitetään komealupiinien esiintymät ennen kukinta-aikaa.
- Tunnistetaan tiejaksot, joilla lupiinia ei vielä ole lainkaan ja torjutaan ne mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.
- Selvitetään mahdollisuuksia puhdistaa tienvarsiniittoon käytettävät koneet siirryttäessä lupiinivapaille tiejaksoille, jotta lupiini ei leviä siemenistä koneiden mukana.
- Selvitetään niitetyn kasvimassan keräilyn järjestäminen tienvarsiniittojen yhteydessä (esimerkiksi tilanteissa, joissa niitto joudutaan suorittamaan kukinnan vaiheen kannalta epäedullisessa vaiheessa). Pidetään huolta, että lupiini ei pääse leviämään siemenistä kasvimassan mukana.
- Vastuu- ja yhteistyötahot: Kaupungin kunnossapitoyksiköt ja ympäristökeskus, Väylävirasto, ELY-keskus, yksityiset maanomistajat, urakoitsijat.
- Aikataulu: jatkuva.

Parannetaan tiedon tasoa tiealueiden arvokkaista luontokohteista, jotta torjuntatoimet osataan kohdistaa kustannustehokkaasti oikeille alueille.

- Määritellään ja inventoidaan tieympäristön arvokkaat luontokohteet ja komealupiinin esiintyminen niiden läheisyydessä.
- Suunnitellaan arvokkaimmille kohteille torjuntatoimet paikkakohtaisesti.
- Vastuu- ja yhteistyötahot: Kaupungin ympäristökeskus ja kunnossapitoyksiköt, ELY-keskus.
- Aikataulu: jatkuva.

Estetään komealupiinin leviäminen metsiin ja käynnistetään torjuntatoimet myös metsäympäristöissä.

- Torjutaan komealupiinit välittömästi esim. uudistusaloilla (torjunta on tehokkainta lupiinien ollessa vielä taimivaiheessa).
- Kiinnitetään huomiota metsätyökoneiden kulkuun, jotta siemenet eivät kulkeudu vieraslajikasvustoista hakkuualoille.
- Vastuu- ja yhteistyötahot: Kaupungin kunnossapitoyksiköt, yksityiset metsänomistajat.

- Aikataulu: jatkuva.

Torjuntamenetelmät

Suositellaan käytettäväksi ensisijaisesti mekaanisia torjuntamenetelmiä. Laajojen monivuotisten ja lähes yksilajisten esiintymien kohdalla voidaan harkinnan mukaan käyttää myös kemiallisia torjuntamenetelmiä. Ks. päivittyvä tieto torjuntamenetelmistä vieraslajiportaalin komealupiinin lajikortista.

1.3 Jättiputket (armenian-, persian- ja kaukasianjättiputki)

Suomen kansallinen tavoite on hävittää ko. jättiputket maasta vuoteen 2038 mennessä. Jotta tämä olisi mahdollista, on sen oltava myös Vantaan kaupungin tavoite.

Hävitetään jättiputket kokonaan 13 vuoden kuluessa.

- Vastuu- ja yhteistyötahot: Kaupungin kunnossapitoyksiköt ja ympäristökeskus, ELY-keskus, yksityiset maanomistajat, Väylävirasto, kansalaisjärjestöt.
- Aikataulu: jättiputket hävitetään Vantaalta (ja Suomesta) vuoteen 2038 mennessä.

Suunnitellaan kemiallisten, mekaanisten ja fysikaalisten torjuntamenetelmien tehokkain käyttö esiintymäkohtaisesti. Selvitetään glyfosaattia korvaavia torjunta-aineita ja -keinoja. Laaditaan torjuntatyön helpottamiseksi ohjeistus em. menetelmistä.

- Vastuu- ja yhteistyötahot: Luonnonvarakeskus, ELY-keskukset, kunnat, Väylävirasto, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes, Metsähallitus, Senaatti-kiinteistöt, maanomistajat, etu- ja kansalaisjärjestöt, yritykset, tutkimuslaitokset, korkeakoulut.
- Aikataulu:

Hävitetään jättiputkijäte ja jättiputkea sisältävät maa-ainekset asianmukaisesti, kehitetään vieraskasvijätteen ja maa-ainesten käsittelyä sekä lisätään vastaanottopaikkoja ja tiedotetaan niistä aktiivisesti.

- Vastuu- ja yhteistyötahot: ELY-keskukset, kunnat, Väylävirasto, Senaatti-kiinteistöt, Metsähallitus, jätehuoltolaitokset, maanomistajat, Viherympäristöliitto ry ja muut maa-, metsä- ja puutarhatalouden järjestöt ja neuvontaorganisaatiot, yritykset.
- Aikataulu: jatkuva.

Jatketaan seurantaa useita vuosia sen jälkeen, kun esiintymä näyttää hävinneen.

- Vastuu- ja yhteistyötahot: Kaupungin kunnossapitoyksiköt ja ympäristökeskus, yksityiset maanomistajat, ELY-keskus, Väylävirasto, kansalaisjärjestöt.
- Aikataulu: seuranta aloitetaan sitä mukaan kuin esiintymiä hävitetään.

1.4 Jättipalsami

Priorisoidaan torjuntatoimet suojelualueille, yleiskaavan luo-alueille ja niiden läheisyyteen.

- Keskitetään torjunta luonnoltaan arvokkaimmille kohteille eli suojelualueille, yleiskaavan luo-alueille ja niiden läheisyyteen sekä rannoille, etenkin rantalehtoihin ja purojen ja jokien varsille.
- Aktivoidaan torjuntaa asutuksen läheisyydessä etenkin taajamissa, joissa eniten esiintymiä.
- Vastuu- ja yhteistyötahot: Kaupungin kunnossapitoyksiköt ja ympäristökeskus, yksityiset maanomistajat, ELY-keskus.
- Aikataulu: jatkuva.

Torjutaan kustannustehokkaasti.

- Pyritään poistamaan esiintymät yksi kerrallaan kitkemällä tai niittämällä: torjuntaa tehdään ensimmäisenä vuonna useita kertoja kesän aikana pyrkien siihen, että yksikään yksilö ei pääse tuottamaan siemeniä; sen jälkeen muutaman vuoden ajan seuranta ja jälkihoito.
- Aloitetaan torjunta virtavesien rannoilla yläjuoksulta ja sen ensimmäisestä kasvustosta. Kartoitetaan ensin myös vesistöjen yläjuoksulla olevat uomat ja sivu-uomat.
- Käsitellään useista esiintymistä muodostuneet aluekokonaisuudet samaan aikaan (esim. kylät, asuinalueet, jokien ja purojen varret).
- Selvitetään kustannustehokkaita torjuntatoimia sekä ensisijaiset torjuntakohteet ja -alueet tie- ja rata-alueilla.
- Vastuu- ja yhteistyötahot: Kaupungin kunnossapitoyksiköt ja ympäristökeskus, ELY-keskus, Väylävirasto, kansalaisjärjestöt.
- Aikataulu: jatkuva.

1.5 Japanintatar, sahalinintatar, tarhatatar

Hävitetään luontoon levinneet isojen tatarlajien muodostamat kasvustot alla olevan kiireellisyysjärjestyksen mukaisesti:

1. Luonnonsuojelualueilta ja niiden välittömästä läheisyydestä

2. Alueet uhanalaisten lajien havaintopaikkojen tai muuten arvokkaiden luontokohteiden läheisyydessä
3. Muut alueet luonnossa
    - Vastuu- ja yhteistyötahot: Kaupungin kunnossapitoyksiköt ja ympäristökeskus.
    - Aikataulu: jatkuva.

Hävitetään asutuksen ja tiestön piirissä olevat isojen tatarlajien esiintymät.

- Poistetaan kaikki esiintymät, jotka ovat syntyneet tahattomasti maa-aineksen mukana kulkeutuneista maavarren kappaleista.
- Niitetään tatarkasvustot tienvarsilta ja poistetaan ne tienparannushankkeiden yhteydessä.
- Kannustetaan tataresiintymien poistoon yksityisiltä pihoilta ja puutarhoista. Poistetaan tattaret puistoista sekä niiden välittömästä läheisyydestä.
    - Vastuu- ja yhteistyötahot: Kaupungin kunnossapitoyksiköt, Väylävirasto, yksityiset maanomistajat ja taloyhtiöt, viheralan toimijat.
    - Aikataulu: jatkuva.

Isojen tatarlajien maavarsia ja juuria sisältävää maa-ainesta ei käytetä viherrakentamisessa, vaan se viedään hyväksyttyyn loppusijoituspaikkaan.

- Vastuu- ja yhteistyötahot: Kaupungin kunnossapitoyksiköt ja rakentaminen.
- Aikataulu: jatkuva

Torjuntamenetelmät

Suositellaan käytettäväksi ensisijaisesti mekaanisia torjuntamenetelmiä. Laajojen monivuotisten ja lähes yksilajisten esiintymien kohdalla voidaan harkinnan mukaan käyttää myös kemiallisia torjuntamenetelmiä. Ks. päivittyvä tieto torjuntamenetelmistä vieraslajiportaalin lajikorteista.

1.6 Kanadanvesirutto

Estetään lajin leviäminen.

- Tiedotetaan veneiden, pyydysten ja muiden kalastusvälineiden huolellisen puhdistamisen tärkeydestä leviämisen rajoittamisen yhteydessä.
- Estetään leviäminen alueilla, joilla vesiruttoa tavataan vain harvakseltaan sekä nykyisen levinneisyysalueen ulkopuolella.
- Kielletään tarpeen mukaan vesikulkuneuvojen siirto luonnonsuojelullisesti arvokkaille pienvesille. Esimerkiksi kunta tai vesialueen omistaja voi hakea rajoituksia vesiliikenteelle ympäristöhallinnon ohjeiden mukaisesti. Asian voi panna vireille myös esim. ELY-keskus.

- Vastuu- ja yhteistyötahot: Kaupungin kunnossapitoyksiköt ja ympäristökeskus, ELY-keskus, vapaa-ajan kalastajat, vesialueiden omistajat.
- Aikataulu: jatkuva.

Kartoitetaan nykytilaa.

- Kartoitetaan vesiruton nykytilaa Vantaalla, etenkin suojelualueilla ja uhanalaisilla luontotyypeillä poistotoimien priorisoimiseksi.
- Vastuu- ja yhteistyötahot: ELY-keskukset, Metsähallitus, Suomen ympäristökeskus, Luonnontieteellinen keskusmuseo Luomus.
- Aikataulu: 2026−2030.

Priorisoidaan poistotoimet luonnonsuojelullisesti arvokkaimmille kohteille: poistetaan lajia alla olevan kiireellisyysjärjestyksen mukaisesti:

1. Suojelualueet, joilla poisto on tarpeen arvokkaan lajiston ja luontotyyppien turvaamiseksi; poiston mahdolliset riskit kuitenkin mietittävä tarkkaan ja minimoitava poistomenetelmää valittaessa
2. Uhanalaiset luontotyypit, esim.

a. Runsasravinteiset järvet

b. Runsasravinteiset lammet

3. Alueet, joilla vesirutto aiheuttaa merkittävää haittaa virkistyskäytölle, massakasvustoja on usein tai taantumista ei ole näkyvissä
4. Virkistysalueet, jotka voivat toimia vesiruton mahdollisina leviämisväylinä luonnonsuojelullisesti arvokkaille alueille

a. Kalastuspaikat (viehekalastus, verkkokalastus)

b. Uimarannat

- Vastuu- ja yhteistyötahot: ELY-keskukset, Suomen ympäristökeskus.
- Aikataulu: jatkuva.

Torjutaan kustannustehokkaasti.

- Poistetaan vesiruttoa latvavesistöistä ennen alempana sijaitsevia vesistöjä leviämisen rajoittamiseksi.
- Pyritään ottamaan poistettu kasvimassa hyötykäyttöön, jotta voitaisiin lisätä poiston kannattavuutta.
- Vastuu- ja yhteistyötahot: ELY-keskukset, vesialueiden omistajat, vesistökunnostusyritykset.
- Aikataulu: jatkuva.

Torjuntamenetelmät

Ks. päivittyvä tieto torjuntamenetelmistä vieraslajiportaalin kanadanvesiruton lajikortista.

1.7 Alaskanlupiini, hamppuvillakko ja lännenpalsami

Nämä lajit eivät ole levinneet Vantaalla vielä merkittävästi, ja niiden kokonaan poistaminen ja pois pitäminen on tärkeää.

Hävitetään lajien esiintymät.

- Vastuu- ja yhteistyötahot: Kaupungin kunnossapitoyksiköt ja ympäristökeskus, ELY-keskus, viheralan toimijat, puutarhaharrastajat, maanomistajat.
- Aikataulu: jatkuva.

Tiedotetaan puutarhaharrastajia lajien maahantuonti- ja kasvatuskiellosta.

- Vastuu- ja yhteistyötahot: Kaupungin ympäristökeskus ja kunnossapitoyksiköt.
- Aikataulu: jatkuva.

Torjuntamenetelmät

Suositellaan käytettäväksi ensisijaisesti mekaanisia torjuntamenetelmiä. Laajojen monivuotisten ja lähes yksilajisten esiintymien kohdalla voidaan harkinnan mukaan käyttää myös kemiallisia torjuntamenetelmiä. Ks. päivittyvä tieto torjuntamenetelmistä vieraslajiportaalin lajikorteista:

- alaskanlupiini
- hamppuvillakko
- lännenpalsami

1.8 Keltamajavankaali

Poistetaan Nissaksenpuiston esiintymä Hakunilassa.

- Vastuu- ja yhteistyötahot: Kunnossapitoyksikkö, ympäristökeskus.
- Aikataulu: jatkuva.

Jatketaan Nissaksenpuiston esiintymän seurantaa poiston jälkeen 10 vuoden ajan ja mahdollisilla pienemmillä esiintymillä 3 vuoden ajan.

- Vastuu- ja yhteistyötahot: Kunnossapitoyksikkö, ympäristökeskus.
- Aikataulu: 3–10 vuotta poiston jälkeen.

Poistetaan uudet esiintymät välittömästi

- Vastuu- ja yhteistyötahot: Kunnossapitoyksikkö, ympäristökeskus
- Aikataulu: jatkuva

Jatketaan tiedotusta lajin haitallisuudesta.

- Vastuu- ja yhteistyötahot: Ympäristökeskus.
- Aikataulu: jatkuva.

1.9 Viitapihlaja-angervo, valkopajuangervo (ja muut pajuangervot)

Tämä hallintasuunnitelma on valmisteltu kurtturuusun hallintasuunnitelman pohjalta.

Hävitetään ko. angervot kiireellisimmin luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaimmilta alueilta ja niiden läheisyydestä:

- Luonnonsuojelualueiden, rantojen ja uhanalaisten ja silmälläpidettävien lajien esiintymien läheiset villiintyneet ja istutetut kasvustot
  - Vastuu- ja yhteistyötahot: Kaupungin kunnossapitoyksiköt ja ympäristökeskus.
  - Aikataulu: jatkuva.

Hävitetään ko. angervot tie-, katu- ja muista rakennetuista ympäristöistä alla olevan kiireellisyysjärjestyksen mukaisesti:

1. Luontoarvoiltaan tärkeät kohteet (uhanalaisten lajien esiintymien läheisyys, suojelualueita halkovat tiet, arvokkaat luontotyypit kuten niityt ja paahdeympäristöt)
2. Rantojen lähellä olevat istutukset
   - Vastuu- ja yhteistyötahot: Kaupungin kunnossapitoyksiköt, Väylävirasto, ELY-keskus.
   - Aikataulu: jatkuva.

Hävitetään ja estetään ko. angervojen leviämistä tienvarsilla, puistoissa, parkkipaikoilla ja muilla yleisillä alueilla sekä pihoilla ja puutarhoissa, joilla ei ole erityisiä luontoarvoja.

- Vastuu- ja yhteistyötahot: Kaupungin kunnossapitoyksiköt, Väylävirasto, ELY-keskus, seurakunnat, taloyhtiöt ja muut yksityiset maanomistajat.
- Aikataulu: jatkuva.

Torjuntamenetelmät

Vantaalla käytetään ensisijaisesti mekaanisia torjuntamenetelmiä. Kurtturuusun torjunnassa menestyksekkääksi osoittautunutta menetelmää voidaan käyttää myös näille angervoille. Siinä kasvit revitään mekaanisesti maasta ja aluetta hoidetaan nurmena niin pitkään kuin esiintymän torjuntaan on tarpeen. Ks. päivittyvä tieto torjuntamenetelmistä vieraslajiportaalin kurtturuusun lajikortista.

1.10 Pensaskanukka

Tämän lajin hallintasuunnitelma on valmisteltu kurtturuusun hallintasuunnitelman pohjalta. Kanukoiden torjunta erityisesti Vantaa purojen ja jokien varsilla on keskeistä.

Hävitetään pensaskanukat luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaimmilta alueilta ja niiden läheisyydestä:

- Luonnonsuojelualueiden, rantojen ja kosteikkojen, sekä uhanalaisten ja silmälläpidettävien lajien esiintymien läheiset villiintyneet ja istutetut kasvustot
    - Vastuu- ja yhteistyötahot: Kaupungin kunnossapitoyksiköt ja ympäristökeskus.
    - Aikataulu: jatkuva.

Hävitetään pensaskanukat tie-, katu- ja muista rakennetuista ympäristöistä alla olevan kiireellisyysjärjestyksen mukaisesti:

1. Luontoarvoiltaan tärkeät kohteet (uhanalaisten lajien esiintymien läheisyys, suojelualueita halkovat tiet, arvokkaat luontotyypit kuten niityt ja paahdeympäristöt)
2. Rantojen lähellä olevat istutukset
    - Vastuu- ja yhteistyötahot: Kaupungin kunnossapitoyksiköt, Väylävirasto, ELY-keskus.
    - Aikataulu: jatkuva.

Torjuntamenetelmät

Vantaalla käytetään ensisijaisesti mekaanisia torjuntamenetelmiä. Ks. päivittyvä tieto torjuntamenetelmistä vieraslajiportaalin kurtturuusun lajikortista.

2 Eläimet

2.1 Minkki

Jatketaan minkin poistopyyntiä ensisijaisesti linnuston kannalta tärkeillä kosteikkoalueilla ja uhanalaisten ja taantuneiden lintujen (ml. riistalinnut) pesimäalueilla. Pyydetään minkkiä myös taimenpuroilla.

- Vastuu- ja yhteistyötahot: Vantaan kaupunki ja Vantaan riistanhoitoyhdistys.
- Aikataulu: jatkuva.

Tehostetaan minkinpyyntiä erityisesti kevättalvella ja keväällä, jotta varmistetaan mahdollisimman pieni minkkikanta lintujen pesimäaikaan.

- Vastuu- ja yhteistyötahot: Vantaan kaupungin kiinteistöhallinta ja Vantaan riistanhoitoyhdistys.
- Aikataulu: jatkuva.

Lisätään viestintää minkin tehokkaan ja oikein toteutetun pyynnin varmistamiseksi koskien myös muita kuin ensisijaisia pyyntialueita.

- Vastuu- ja yhteistyötahot: Ympäristökeskus, tiedotus.
- Aikataulu: jatkuva.

2.2 Supikoira

Jatketaan supikoiran pyyntiä ensisijaisesti linnuston kannalta tärkeillä kosteikkoalueilla, lajisuojelun kannalta tärkeillä uhanlaisten lintujen pesimäalueilla ja –paikoilla, taantuneiden riistalintujen pesimäelinympäristöissä.

- Vastuu- ja yhteistyötahot: Vantaan kaupungin kiinteistöhallinta ja Vantaan riistanhoitoyhdistys.
- Aikataulu: jatkuva.

Tehostetaan supikoiran pyyntiä erityisesti kevättalvella ja keväällä, jotta varmistetaan mahdollisimman pieni supikoirakanta lintujen pesimäaikaan.

- Vastuu- ja yhteistyötahot: Vantaan kaupunki ja Vantaan riistanhoitoyhdistys.
- Aikataulu: jatkuva.

Lisätään viestintää supikoiran tehokkaan ja oikein toteutetun pyynnin varmistamiseksi.

- Vastuu- ja yhteistyötahot: Kaupungin ympäristökeskus, tiedotus.
- Aikataulu: jatkuva.

2.3 Espanjansiruetana

Poistetaan lajin yksilöt tavattaessa. Kiinnitetään erityistä huomiota esiintymiin ja tilanteisiin (taimistot, joutoalueet, puutarhajäte, maansiirrot), joista laji leviää helposti ympäristöön.

- Vastuu- ja yhteistyötahot: Kaupungin kunnossapitoyksiköt avustavat tarvittaessa kaupunkilaisia torjuntatoimissa.
- Aikataulu: jatkuva.

Estetään lajin leviämistä ja runsastumista tiedotuksen avulla.

- Vastuu- ja yhteistyötahot: Kaupungin ympäristökeskus, tiedotus, kunnossapitoyksiköt.
- Aikataulu: jatkuva.

Järjestetään paikallisia torjuntatalkoita sekä kannustetaan lajin poistamiseen julkisilla alueilla.

- Vastuu- ja yhteistyötahot: Kaupungin kunnossapitoyksiköt ja ympäristökeskus, kansalaisjärjestöt.
- Aikataulu: jatkuva.

Torjuntamenetelmät

Ks. päivittyvä tieto torjuntamenetelmistä vieraslajiportaalin espanjansiruetanan lajikortista.

On huomattava, että ammattimaisella toimijalla on velvollisuus estää espanjansiruetanan leviäminen hallinnassaan olevan alueen ulkopuolelle esimerkiksi mullan, maa-aineksen tai kasvien mukana (Vieraslajilaki: 5 § Toimijan huolehtimisvelvollisuus). Eläinten, espanjansiruetana mukaan lukien, torjunta on tehtävä niin että eläimille ei aiheudu tarpeetonta kärsimystä.

2.4 Hietasisilisko, vihersammakot, alppivesilisko

Näitä lajeja tavataan Varsinais-Suomen alueella. Vantaalla ei toistaiseksi ole havaintoja, mutta lajeja on hyvä pitää silmällä siltä varalta, että niitä levitetään aktiivisesti.

Pidetään silmällä ja tarkistetaan lajeista tehtyjä kansalaishavaintoja Vantaalla.

- Vastuu- ja yhteistyötahot: Kaupungin ympäristökeskus, ELY-keskus, Lajitietokeskus.
- Aikataulu: jatkuva.

2.5 Täplärapu

Valvotaan kieltojen noudattamista:

- Täplärapujen istuttaminen ja viljely on kielletty.
- Täplärapujen elävänä maahantuonti on kielletty.
- Täplärapuja ei saa siirtää esiintymisvesissään pyyntialueen ulkopuolelle.
- Täplärapujen sumputtaminen muussa kuin siinä vesistönosassa, josta ne on pyydetty, on kielletty.
  - Vastuu- ja yhteistyötahot: Ympäristökeskus, liikuntapalvelut, poliisi, Tulli, Metsähallitus, kalatalousalueet, vesialueiden omistajat, ravustajat.
  - Aikataulu: jatkuva.

Tehostetaan tiedotusta täplärapujen istutus-, levittämis-, viljely- ja sumputuskiellosta ja niiden syistä.

- Vastuu- ja yhteistyötahot: Ympäristökeskus, Liikuntapalvelut, vesialueiden omistajat, Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö ry, muut järjestöt.
- Aikataulu: jatkuva.

Sisällytetään kalatalousalueiden käyttö- ja hoitosuunnitelmiin suunnitelma täplärapujen hallinnasta ja leviämisen estämisestä.

Käyttö- ja hoitosuunnitelma Vantaanjoen kalatalousalueelle on hyväksytty vuonna 2022. Sen toimenpiteenä täplärapujen torjumiseksi on istutuskielto. Täplärapu on kuitenkin jo levinnyt lähes koko joen vesistöalueelle.

- Vastuu- ja yhteistyötahot: Kalatalousalue.
- Aikataulu: Vantaanjoen kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelma on hyväksytty vuonna 2022.

Lisätään ravustusmahdollisuuksia ja edistetään ravustuslupien hallittua saatavuutta.

- Vastuu- ja yhteistyötahot: Kalatalousalueet, vesialueiden omistajat, järjestöt.
- Aikataulu: jatkuva.

2.6 Aurinkoahven

Aurinkoahvenella on paikallisesti vakiintuneita populaatioita Varsinais-Suomessa, missä sitä on päästetty lampiin ainakin yhdeksän kunnan alueella. Havaintoja on tehty myös useissa pääkaupunkiseudun lammissa, mukaan lukien toistaiseksi varmistamattomia havaintoja Vantaalla.

Hävitetään tiedossa olevat aurinkoahvenen esiintymät paikoista, missä se on mahdollista.

- Suunnitellaan lampikohtaiset hallintatoimet ja niiden toteutusmahdollisuudet.
- Hävitetään aurinkoahvenet ja muut haitalliset vieraslajit lampikohtaisen suunnitelman mukaisesti, varmistaen menetelmiä valittaessa, ettei muille lajeille aiheuteta vahinkoa.
- Varmistetaan torjuntatyössä yhteistyö vesialueiden omistajien kanssa.
  - Vastuu- ja yhteistyötahot: Vantaan kaupungin ympäristökeskus ja liikuntapalvelut, ELY-keskus, vapaa-ajan kalastus- ja vesiensuojeluyhdistykset ja -järjestöt, luonnonsuojelujärjestöt, kalatalousalueet, vesialueiden omistajat.
  - Aikataulu: toistaiseksi jatkuva.

Varmistetaan, etteivät ne aurinkoahvenpopulaatiot, joita ei voida hävittää, aiheuta haittaa.

- Seurataan aurinkoahvenlampia ja -populaatioita, ja tehdään niille suunnitelma kannan rajoittamiseksi ennen kuin haittoja ilmenee.
- Pidetään kalatiheys aurinkoahvenen populaatioissa riittävän pienenä mm. pyynnin avulla haittojen minimoimiseksi.
- Varmistetaan torjuntayhteistyössä yhteistyö vesialueiden omistajien kanssa.
  - Vastuu- ja yhteistyötahot: ELY-keskukset, Luonnonvarakeskus, Suomen ympäristökeskus, Varsinais-Suomen kunnat, vapaa-ajankalastus- ja vesiensuojeluyhdistykset ja -järjestöt, luonnonsuojelujärjestöt, kalatalousalueet, vesialueidenomistajat.
  - Aikataulu: toistaiseksi jatkuva.

Tiedotetaan kaikista lajia koskevista kielloista, erityisesti ympäristöön päästämisestä. Valistetaan aurinkoahvenen uhista ja haitoista, jotta aurinkoahvenen levittäminen saadaan loppumaan.

- Vastuu- ja yhteistyötahot: Kaupungin ympäristökeskus ja tiedotus, ELY-keskus, kalatalousalueet, Luonnonvarakeskus, Suomen ympäristökeskus, kalastusalan oppilaitokset, Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö ry, Kalatalouden Keskusliitto sekä muut järjestöt, kuten vapaa-ajankalastus- ja vesiensuojeluyhdistykset ja -järjestöt, luonnonsuojelujärjestöt sekä median edustajat.
- Aikataulu: toistaiseksi jatkuva.

13 **Toimitilajohtaminen palveluyksikön ja katujen ja puistojen palvelualueen vuonna 2024 valmistuneet merkittävät toimitila- ja kunnallistekniikan investointihankkeet / TeA**

VD/6771/10.03.02.00/2025

TeA/HW/AK/PW/JV/JK/JR/MT

Toimitilainvestointihankkeiden ja kunnallistekniikan investointihankkeiden raporteissa kuvataan vuoden aikana valmistuneet merkittävät toimitilahankkeet ja merkittävät kunnallistekniikan investointihankkeet. Lisäksi raporteissa kuvataan, ovatko hankkeet pysyneet hankesuunnitelmassa hyväksytyssä kustannusarviossa ja rakentamiselle määritetyssä aikataulussa. Esitetään merkittäväksi tiedoksi toimitila- ja kunnallistekniikan investointihankkeiden raportit vuodelta 2024.

Kaupunginhallitus päätti 19.11.2012 § 16, että kaupunginvaltuustolle tuodaan vuosittain tiedoksi edellisen vuoden aikana valmistuneet uudisrakennus- ja peruskorjaushankkeet, merkittävimmät kadunrakennus- ja kunnallistekniikan hankkeet sekä tieto toteutuneiden hankkeiden lopullisista kustannuksista. Mikäli hankesuunnitelmassa hyväksytty kustannusarvio on ylittynyt tai rakentamisen aikataulu on viivästynyt, selvitetään ylityksiin tai viivästymisiin johtaneet tekijät.

Toimitilajohtamisen palveluyksikkö sekä Kadut ja puistot palvelualue raportoivat kaupunginvaltuustolle päättyneen vuoden merkittävimmistä hankkeista kaupungin tilinpäätöstietojen valmistumisen jälkeen. Merkittäviksi toimitilahankkeiksi luokitellaan uudisrakennus- ja perusparannushankkeet, joista lautakunta on hyväksynyt hankesuunnitelman. Merkittäviksi kunnallistekniikan investointihankkeiksi luokitellaan puolestaan liikennealueet, urheilualueet ja puistot, joiden kustannusarvio on vähintään 500 000 euroa.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 4 §:n 6 kohdan mukaan kaupunkitilalautakunta vastaa kunnallistekniikan, uudisrakentamisen ja perusparannusten investointiohjelmien valmistelusta ja esittämisestä kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi.

Kaupunkitilalautakunta 22.10.2025 § 5

Apulaiskaupunginjohtajan vs. esitys:
Päätetään
a) merkitä tiedoksi merkittävien toimitila- ja kunnallistekniikan investointihankkeiden raportit vuodelta 2024, ja
b) esittää raportit kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että kaupunkitilalautakunta jätti asiaan seuraavan yhteisen pöytäkirjalausuman:

”Haluamme, että hankkeiden raportointia terävöitetään. Raportointiviive on nyt liian pitkä, yli puolitoista vuotta viime vuoden alussa valmistuneista hankkeista. Kustannus- ja aikataulumuutosten syyt raportoidaan liian ylimalkaisesti. Ehdotamme, että jatkossakin hankkeet raportoidaan viimeksi nähnyt kaltaisesti, mutta samassa syklissä osavuosikatsausten ja vuosikertomuksen kanssa.

Vantaan investointihankkeissa ei tällä hetkellä ole minkäänlaista tuotosten laadullista arviointia. Pyydämme valmistelemaan menetelmiä, joilla erityisesti toimitilainvestointien onnistumista suhteessa hankesuunnittelussa asetettuihin laadullisiin tavoitteisiin voidaan seurata käyttöönoton jälkeen.

Lisäksi pyydämme selvityksen siitä, miksi kuntatekniikan investoinnit ovat säännönmukaisesti ylittäneet kustannusarvionsa viimeisenä viitenä vuotena, ja tälle tilanteelle korjaavat toimenpiteet."

_____

Kaupunginhallitus 4.11.2025

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) merkitä tiedoksi merkittävien toimitila- ja kunnallistekniikan investointihankkeiden raportit vuodelta 2024, ja
b) esittää raportit kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi.

Liitteet:
- Kadut ja puistot palvelualueen merkittävät investointihankkeet 2024
- Toimitilajohtamisen merkittävät investointihankkeet 2024

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
kaupungininsinööri Henry Westlin, puh. 0400 417 436
rakennuttajapäällikkö Juha Vuorenmaa, puh. 040 534 6960
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

VUONNA 2024 VALMISTUNEET MERKITTÄVÄT KT- INVESTOINTIHANKKEET

Liikennealueet (931)	**Kust.arvio (1000 €)**	**Tot. Kust. (1000 €)**	**Ero € (1000 €)**	**Ero-%**	**Selvitys poikkeamista**
Caravellentien kiertoliittymä sekä Tahkotien ja Nuolitein liikennevalot	1 772	2 180	408	23,0 %	Urakkahinta 2,048 M€, lisä- ja muutostyöt 0,132 M€
Carl Edelfeltin aukio	1 879	1 873	-6	-0,3 %	Yhteishanke hotellikiinteistön kanssa,urakoitsija teki konkurssin
Heurekan silta	1 173	1 582	409	34,9 %	Urakkahinta 1,174 M€, lisä- ja muutostyöt 0,408 M€, liimapuukannen uusiminen
Tuupakka 9 kadut	957	1 101	144	15,0 %	Asfaltointi- ja kiveystyöt, yleinen kustannusten nousu
Urheilualueet (932)	**Kust.arvio (1000 €)**	**Tot. Kust. (1000 €)**	**Ero € (1000 €)**	**Ero-%**	**Selvitys poikkeamista**
Kenraalipuiston kenttä	628	810	182	29,0 %	Urakkahinta 0,794 M€, lisä- ja muutostyöt 0,016 M€
Yhteishankkeet (935)	**Kust.arvio (1000 €)**	**Tot. Kust. (1000 €)**	**Ero € (1000 €)**	**Ero-%**	**Selvitys poikkeamista**
Lahdentien (Mt 140) jk+pp-tien parantaminen välillä Kyytitie-Mt 152	1 431	1 517	86	6,0 %	Yhteishanke Elyn kanssa. Pysäkkikatosten tason nosto, kallioleikkauksen lujitus

KIINTEISTÖT JA TILAT / TOIMITILAJOHTAMINEN

Raportti vuonna 2024 valmistuneiden toimitilahankkeiden merkittävimmistä kustannus- ja aikataulupoikkeamista

Hanke	Pinta-ala (brm2)	Tavoitehinta (alv 0 %) korjattu tarjoushetken kustannustasoon	Loppukustannus (alv 0 %)	ero (eur)	ero %	Selvitys poikkeamista
Pesäpuun (ent. Korson) päiväkoti	1922 brm2	9 663 000 €	9 602 000 €	-61 000 €	-0,6 %	Valmistui 15.2.2024 käyttöönotettavaksi. Myöhästyi noin 2 kk sopimuksenmukaisesta. Syynä hankkeen aikana lisätty jäähdytysvaraus ja urakoitsijan viiveet. Hanke toteutui tavoitehinnan puitteissa.
Vaskivuoren lukion laajennus	1782 brm2	3 390 000 €	3 179 000 €	-211 000 €	-6,2 %	Urakkatarjous alitti tavoitehinnan, mutta urakoitsijan viivästyminen siirsi valmistumista noin 1,5 kk. Taloudellinen loppuselvitys on vielä kesken, joten loppukustannus tarkentuu (suuruusluokka on oikea)
Latupuiston päiväkoti	2556 brm2	11 940 000 €	11 900 000 €	-40 000 €	-0,3 %	Hanke viivästyi sopimuksesta noin 1,5 kk. Päiväkoti vastaanotettiin 14.1.2024. Merkittävimmät myöhästymisen syyt olivat lisääntyneet louhinnat hankkeen aikana.
Jokiniemen koulun A-rakennuksen (ent.lukio) perusparannus	4638 brm2	13 900 000 €	12 050 000 €	-1 850 000 €	-13,3 %	Kustannukset 9950 000 + aiemmin toteutettu liikuntasalin kunnostus 2100 000 yhteensä 11570 000 €, joka alittaa merkittävästi tavoitehinnan. Peruskorjaus valmistui noin 4 kk viivästyneenä. Syynä isot muutostyöt välipohjien kantavuuteen liittyen sekä urakan aikana tapahtuneet sähköurakoitsijoiden konkurssit (2 kpl).
Leppäkorven puukoulun peruskorjaus	544 brm2	2 122 000 €	2 649 000 €	527 000 €	24,8 %	Valmistui sovitussa urakka-aikataulussa. Saadun PJU-tarjouksen perusteella tavoitehinnan piti ylittyä lähes 1 M€, mutta ylitystä saatiin toteutusvaiheessa pienennettyä tehokkaan ohjauksen avulla.

Hanke	Pinta-ala (brm2)	Tavoitehinta (alv 0 %)	Loppukustannus (alv 0 %)	ero (eur)	ero %	Selvitys poikkeamista
Kulttuurikeskus Vernissan ja palokalustosuojan peruskorjaus		8 782 000 €	9 631 000 €	849 000 €	9,7 %	hankkeen aikana paljastui vanhoista rakenteista merkittävissä määrin muutostöinä toteutettuja haitta-ainepurkamista, vanhojen rakenteiden korjaamista huomattavasti laajemmin kuin oli suunniteltu. Muutostöitä toteutui noin 1,2 M€:n edestä.

Valmistuneet vuokra-/leasinghankkeet:

	pinta-ala	valmistumista voite	valmistumisa ika	
Sotungin lukiopaviljonki	1130 brm2	31.7.2024	6.8.2024	Valmistui lähes tavoiteaikataulussa ja käyttö alkoi suunnitellun mukaan elokuussa 24.

Tavoitehinta = hankkeella laskettu/hyväksytty tavoitehinta korjattuna tarjoushetken suhdannetasoon

Loppukustannus= hankkeen toteutuneet kustannukset sisältäen varauksen vielä laskuttamatta olevien kustannusten osalta.

5.2.2024
Juha Vuorenmaa

14 Maankäyttösopimus / Asemakaava nro 661000 Rusokallio 2 / yksityinen kuolinpesä / TeA

VD/6103/10.00.01.05/2025

AK /AVP/MV/MT

Asemakaava-alue nro 66100 sijaitsee Tikkurilan suuralueella Hakkilan kaupunginosassa. Asemakaava-alueen pohjoisosa on osoitettu tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan alueeksi ja eteläosa tuotanto- ja varastotoiminnoille, jotka eivät aiheuta merkittäviä ympäristöhäiriöitä. Niiden länsi- ja pohjoispuolelle on osoitettu lähivirkistysalue (VL) Korttelialueiden rakennusoikeus on yhteensä 60 500 k-m2. Yksityisen kuolinpesän omistama kiinteistö 92-402-1-153 sijoittuu asemakaavan alueelle. Asemakaavaan liittyvällä maankäyttösopimuksella kaupunki ja kuolinpesä sopivat kunnallistekniikan rakentamisesta, yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksesta, suojaviher- ja katualeen luovutuksesta sekä korttelinosien myynnistä kaupungille. Yksityinen kuolinpesä maksaa kaupungille yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksena yhteensä 1 510 470 euroa.

Asemakaava-alue nro 66100 sijaitsee Lahdenväylän ja Koivukylänväylän liittymän lounaispuolella Rusokalliolla osoitteessa Vanha Porvoontie 250-252. Asemakaava-alueen pinta-ala on n. 25,3 ha. Asemakaavaratkaisun perusteena on yleiskaava, jossa alueen pohjoisosa on osoitettu tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan alueeksi ja eteläosa tuotanto- ja varastotoiminnoille, jotka eivät aiheuta merkittäviä ympäristöhäiriöitä. Niiden länsi- ja pohjoispuolelle on osoitettu lähivirkistysalue (VL), jolla on ekologinen runkoyhteys ja virkistysalueyhteys. Korttelialueiden rakennusoikeus on asemakaava-alueella yhteensä 60 500 k-m2.

Kaava-alueen maanomistajia ovat yksityinen kuolinpesä, Spoki Oy c/o Sponda Oyj ja Vantaan kaupunki. Spoki Oyj ja kuolinpesä ovat sitoutuneet allekirjoitetulla esisopimuksella myymään kaava-alueeseen kuuluvat omistamansa Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen (T) ja Teollisuusrakennusten korttelialueen, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia (TY) Jatke Toimitilat Oy:lle, perustettavan yhtiön tai määräämänsä lukuun asemakaavan tullessa voimaan.

Asemakaavaan liittyen yksityinen kuolinpesä sopimusalueeseen kuuluvan kiinteistön omistajana ja Vantaan kaupunki ovat sopineet alueen kunnallistekniikan rakentamisesta ja kuolinpesän osallistumisesta kunnallistekniikan korvaukseen. Maankäyttösopimukseen kuuluvat A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus, B. Esisopimus määräalan luovutuksesta ja C. Esisopimus määräalan kaupasta.

A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus
Sopimusalue koostuu kuolinpesän omistamasta kiinteistöstä 92-402-1-153. Sopimusalue on merkitty ohjeellisesti karttaliitteeseen (liite A1).

Osapuolet toteavat, että sopimusaluetta palveleva kunnallistekniikka on rakennettu.

Yksityinen kuolinpesä maksaa kaupungille maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 91 a §:n mukaisena yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksena yhteensä **1 510 470 euroa**. Kuolinpesä suorittaa osan korvauksesta luovuttamalla kaupungille **867 100 euron** arvoisen määräalan. Loppuosa Korvauksesta, **643 370 euroa**, maksetaan kaupungille yhdessä erässä kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun asemakaava on tullut voimaan.

Kuolinpesä luovuttaa kaupungille korvauksen suorittamisen vakuudeksi **656 955 euron** suuruisen Kaupungin etukäteen hyväksymän vakuuden. Vakuus vapautetaan välittömästi, kun korvaus on suoritettu tai sopimus lakkaa olemasta voimassa.

B. Esisopimus määräalan luovutuksesta
Yksityinen kuolinpesä luovuttaa Vantaan kaupungille Noin 21 140 m^2:n suuruisen määräalan Hakkilan kaupunginosassa sijaitsevasta kiinteistöstä 92-402-1-153. Määräalan asemakaavamerkintä on EV-alue ja katualue. Määräala on merkitty karttaliitteisiin (liitteet B1 ja B2). Luovutus on vastikkeeton.

C. Esisopimus määräalan kaupasta
Yksityinen kuolinpesä myy kaupungille Noin 7 243 m^2:n suuruisen määräalan Vantaan kaupungin Hakkilan kaupunginosassa sijaitsevasta kiinteistöstä 92-402-1-153. Määräalan asemakaavamerkintä on TKT-alue. Määräala on merkitty karttaliitteeseen (liite C1).

Kauppahinta on **867 100 euroa**. Kauppahinta kuitataan osana kuolinpesän maksettavana olevaa kunnallistekniikan korvausta.

Lopullisen luovutuskirjan ja kauppakirjan tekemisen edellytyksenä on, että asemakaava nro 661000 on tullut voimaan.

Toimivalta maankäyttösopimuksista päätettäessä
Vantaan kaupungin hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 27 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää maankäyttösopimuksista.

Kaupunkitilalautakunta 22.10.2025 § 16

Kiinteistöjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) Kaupunki tekee ja allekirjoittaa tilan 92-402-1-153 omistajan, yksityisen kuolinpesän kanssa liitteenä olevan Maankäyttösopimuksen / A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus, B. Esisopimus määräalan luovutuksesta ja C. Esisopimus määräalan kaupasta, kun asemakaavaehdotus nro 661000 on ollut julkisesti nähtävillä edellyttäen, että kaavaehdotus ei olennaisilta osiltaan muutu kaavaehdotuksen nähtävillä olon johdosta, ja
b) valtuutetaan kaupunkiympäristön toimialan lakimies allekirjoittamaan maankäyttösopimuksen, lopullisen luovutuskirjan ja kauppakirjan, sekä tekemään em. sopimuksiin teknisluonteisia tarkennuksia.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 4.11.2025

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) että kaupunki tekee ja allekirjoittaa tilan 92-402-1-153 omistajan, yksityisen kuolinpesän, kanssa liitteenä olevan Maankäyttösopimuksen / A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus, B. Esisopimus määräalan luovutuksesta ja C. Esisopimus määräalan kaupasta, kun asemakaavaehdotus nro 661000 on ollut julkisesti nähtävillä edellyttäen, että kaavaehdotus ei olennaisilta osiltaan muutu kaavaehdotuksen nähtävillä olon johdosta, ja

b) valtuuttaa kaupunkiympäristön toimialan lakimies allekirjoittamaan maankäyttösopimuksen, lopullisen luovutuskirjan ja kauppakirjan, sekä tekemään em. sopimuksiin teknisluonteisia tarkennuksia.

Liitteet:
- Maankäyttösopimus
- Liite A1: kartta sopimusalueesta
- Liite B1 ja B2: kartta luovutettavista alueista
- Liite C1: kartta kaupan kohteesta
- Henkilötiedot

Täytäntöönpano: kaupunkiympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
tonttipäällikkö Armi Vähä-Piikkiö, puh. 043 826 6116,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

MAANKÄYTTÖSOPIMUS

[asemakaavan pvm] päivätty asemakaava nro 661000, Rusokallio 2 (jäljempänä ”**Asemakaava**”).

Sopimus perustuu Vantaan [päätöksentekoelin] lainvoimaiseen päätökseen [päätösnumero].

Tähän sopimuskokonaisuuteen kuuluvat:

A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus
B. Esisopimus määräalan luovutuksesta
C. Esisopimus määräalan kaupasta

SOPIMUKSEN TAUSTA JA TARKOITUS

Asemakaava-alue sijaitsee Tikkurilan suuralueella Hakkilan kaupunginosassa. Alue on Lahdenväylän ja Koivukylänväylän liittymän lounaispuolella Rusokalliolla osoitteessa Vanha Porvoontie 250-252.

Vanhan Porvoontien ja Vantaan Energian Oy:n 110 kV:n voimajohtolinjan välinen alue halutaan asemakaavoittaa tuotanto-, varasto- ja logistiikkatoimintojen korttelialueeksi. Voimajohtolinjan länsi- ja pohjoispuoleiset alueet asemakaavoitetaan virkistysalueiksi. Asemakaava-alue on tällä hetkellä rakentamatonta kalliosta metsää. Virkistysalueeksi kaavaillulla osa-alueella sijaitsee kiinteä muinaisjäännös.

Kaava-alueen maanomistajia ovat Spoki Oy c/o Sponda Oyj, kuolinpesä ja Vantaan kaupunki. Spoki Oyj ja kuolinpesä ovat sitoutuneet allekirjoitetulla esisopimuksella myymään kaava-alueeseen kuuluvat omistamansa Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen (T) ja Teollisuusrakennusten korttelialueen, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia (TY) Jatke Toimitilat Oy:lle, perustettavan yhtiön tai määräämänsä lukuun asemakaavan tullessa voimaan. Kaavamuutokseen liittyvällä kiinteistökaupan esisopimuksella Vantaan kaupunki sitoutuu myymään Jatke Toimitilat Oy:lle omistamansa T ja TY korttelialueiden määräalat. Kaupungin omistus T- korttelista on n. 22% ja TY-korttelissa n. 7,5%.

Lopulliset kiinteistöjen kaupat toteutetaan samanaikaisesti kiinteistöjen omistajien Vantaan kaupungin, Spoki Oy ja kuolinpesän kanssa. Tällöin Vantaan kaupungin omistukseen siirtyy kaava-alueen teollisuus-, varasto ja toimistorakennusten (TKT) korttelialue 66207 kokonaisuudessaan, lähivirkistysalue (VL) sekä suojaviheralue (EV).

Asemakaavaan liittyen kuolinpesä sopimusalueeseen kuuluvan kiinteistön omistajana ja Vantaan kaupunki ovat sopineet alueen kunnallistekniikan rakentamisesta ja kuolinpesän osallistumisesta kunnallistekniikan korvaukseen. Asemakaavaan liittyy myös maankäyttösopimus Spoki Oy:n kanssa sekä kiinteistökaupan esisopimus Jatke Toimitilat Oy:n kanssa.

A. KUNNALLISTEKNIIKAN RAKENTAMISSOPIMUS

1. Osapuolet

Vantaan kaupunki (Y-tunnus: 0124610-9)
Asematie 7, 01300 Vantaa
(jäljempänä ”**Kaupunki**”)

kuolinpesä
osoite
(jäljempänä ”**Hakija**”)

2. Sopimusalue ja tarkoitus

2.1 Sopimusalue koostuu Hakijan omistamasta kiinteistöstä 92-402-1-153 (jäljempänä ”**Sopimusalue**”). Sopimusalue on merkitty ohjeellisesti karttaliitteeseen (liite A1).

2.2 Kaupunki ja Hakija Sopimusalueen omistajana sopivat tällä sopimuksella maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 12 a luvun mukaisesti kunnallistekniikan rakentamisesta ja Hakijan osallistumisesta Sopimusaluetta palvelevan kunnallistekniikan rakentamisen Kaupungille aiheuttamiin kustannuksiin.

3. Kunnallistekniikan rakentaminen

3.1 Osapuolet toteavat, että Sopimusaluetta palveleva kunnallistekniikka on rakennettu.

3.2 Hakijan on Sopimusalueen suunnittelussa huomioitava kortteliin rajoittuvien katualueiden ja julkisen kaupunkitilan korkeusasemat. Hakijan tulee yhteistyössä Kaupungin kadut- ja puistot -palvelualueen kanssa yhteen sovittaa tontin ja ympäröivien katualueiden korkotasot ennen rakennusluvan hakemista. Sopimusalueen rakennustöiden yhteydessä sovitaan mahdollisten tilapäisten rakenteiden tai luiskajärjestelyjen toteutuksesta ja kunnossapidosta.

Osapuolet toteavat, että katualueen ja tontin rajakohta tulee saada sovitettua korkeusasemaltaan sekä materiaaleiltaan toimivaksi ja yhtenäiseksi kokonaisuudeksi. Hakija neuvottelee ja sopii katualueen ja tontin rajakohdan suunnittelusta, toteuttamisesta ja kustannusjaosta erikseen Kaupungin kadut- ja puistot -palvelualueen kanssa. Tällä hetkellä Kaupungilla ei ole suunnitelmissa muuttaa Vanhan Porvoontien korkeusasemaa.

Katualueelle mahdollisesti sijoittuvat rakennusten perustus- ja muut rakenteet edellyttävät Kaupungin myöntämää erillistä sijoituslupaa.

3.3 Hakijan tulee hakea katualueella toimimiseen erillinen lupa Kaupungilta.

3.4 Hakija myöntää Kaupungille ilman erillistä korvausta luvan sijoittaa Sopimusalueelle kadun tai puiston rakentamisen vuoksi välttämättömät mm. katu- ja kuivatusrakenteet,

maaleikkaus- ja pengerluiskat sekä ulkovalaisimet, mikäli niitä ei ole mahdollista kohtuullisilla kustannuksilla sijoittaa katu- tai puistoalueen puolelle. Hakija myöntää Kaupungille luvan myös Kaupungin hyväksymien ohjeiden mukaisten uusiomateriaalien käyttöön Sopimusalueelle ulottuvissa katurakenteissa. Kaikki em. rakenteet jäävät Kaupungin omistukseen ja kunnossapitoon. Edellä mainittujen rakenteiden tai laitteiden sijoittaminen tulee toteuttaa niin, ettei se aiheuta haittaa tai vahinkoa Sopimusalueelle suunnitellulle rakentamiselle.

3.5 Mikäli Asemakaavan toteuttaminen edellyttää johto-, kaapeli- tai viemärisiirtoja tai niiden suojaamista rakennustöiden ajaksi, Hakija suorittaa ne kustannuksellaan. Hakija sopii siirroista ko. johdon, kaapelin tai viemärin omistajan kanssa.

4. Osallistuminen yhdyskuntarakentamisen kustannuksiin

4.1 Hakija maksaa Kaupungille maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 91 a §:n mukaisena yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksena (jäljempänä **”Korvaus”**) yhteensä **1.510.470,00 euroa**.

4.2 Hakija suorittaa osan Korvauksesta luovuttamalla Kaupungille **867.100,00 euron** arvoisen määräalan. Tästä luovutuksesta sovitaan jäljempänä Esisopimus määräalan kaupasta.

4.3 Loppuosa Korvauksesta **643.370,00 euroa** maksetaan Kaupungille yhdessä erässä kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun Asemakaava on tullut voimaan.

4.4 Korvaus suoritetaan Kaupungin lähettämää erillistä laskua vastaan (maksuehto 14 pv netto, viivästyskorkoa peritään korkolain (633/1982) mukaisesti).

4.5 Myöhästyneille maksuerille maksetaan Asemakaavan voimaantulosta lukien vuotuista korkoa ja kertynyt korko maksetaan ko. maksuerän maksamisen yhteydessä. Korko on 1,5 % lisättynä 6 kk euribor-korolla, kuitenkin vähintään 1,5 %.

5. Korvauksen tarkistus, mikäli toteutunut rakennusoikeus ylittää Asemakaavassa osoitetun rakennusoikeuden

5.1 Asemakaavassa Sopimusalueelle on osoitettu kaavakartan mukainen määrä rakennusoikeutta (jäljempänä kokonaisrakennusoikeus **”Rakennusoikeus”**). Tontit on mahdollista jakaa ennen Asemakaavan toteutusta useiksi tonteiksi, jolloin tonttijaossa jokaiselle uudelle tontille merkitään tonttikohtainen rakennusoikeus.

5.2 Korvauksen perusteena on muiden seikkojen ohella Asemakaavassa syntynyt rakennusoikeuden lisäys, jonka mukaisesta arvonnoususta 50 % maksetaan Korvauksena. Mikäli Sopimusalueelle myönnetään rakennuslupa siten, että lainvoiman saaneen uuden rakennusluvan mukainen rakennusoikeus on tietyn rakentamisen osalta suurempi kuin Sopimusalueelle Asemakaavassa osoitettu rakennusoikeus, sitoutuu Hakija ilmoittamaan tästä Kaupungille.

5.3 Hakija maksaa Sopimusalueen rakennusoikeuden lisääntymisestä koituneesta arvonnoususta 50 % Kaupungille Korvauksena. Arvonnousu lasketaan ko. tontille rakennettavan rakennuksen käyttötarkoituksien mukaisesti.

5.4 Kaupungin oikeus Korvauksen tarkistukseen ja perimiseen on voimassa viisi vuotta Asemakaavan voimaantulosta.

5.5 Mikäli Sopimusalueelle myönnetään rakennuslupa siten, että lainvoiman saaneen uuden rakennusluvan mukainen rakennusoikeus on tietyn rakentamisen osalta pienempi kuin Sopimusalueelle Asemakaavassa osoitettu rakennusoikeus, Korvausta ei tältä osin tarkisteta alaspäin.

6. Korvauksen vakuus

6.1 Hakija luovuttaa Kaupungille rahana maksettavan Korvauksen osan suorittamisen vakuudeksi **643.370,00 euron** suuruisen Kaupungin etukäteen hyväksymän vakuuden.

6.2 Vakuus vapautetaan välittömästi, kun Korvaus on suoritettu tai sopimus lakkaa olemasta voimassa.

6.3 Vakuuden on annettaessa oltava voimassa **31.12.2030** saakka.

6.4 Vakuus kuitataan vastaanotetuksi tämän maankäyttösopimuksen allekirjoituksin. Selvyyden vuoksi todetaan, että Korvauksen vakuus ei koske kohdassa 5 mainittua mahdollista tarkistettua Korvausta.

7. Rakentamisaikataulu ja rakentamisvelvoite sekä sopimussakko

7.1 Selvyyden vuoksi todetaan, että Sopimusalueelle ei sovelleta rakentamisaikataulu- tai rakentamisvelvoitevaatimuksia.

8. Sopimusalueen maaperä ja jätteet

8.1 Hakija vastaa rakennushankkeen suunnitteluun liittyvien maaperätutkimusten suorittamisesta sekä maaperän edellyttämistä hankkeen toteuttamiseen liittyvistä rakenteellisista ratkaisuista.

8.2 Selvennyksenä todetaan, että osapuolet vastaavat mahdollisesta maaperän ja pohjaveden pilaantumisesta sekä jätteiden poistamisesta vain omistamillaan alueilla ja jäljempänä sovittavien esisopimuksien mukaisesti luovuttamiensa alueiden osalta.

9. Vesihuolto- ja sähköverkostoon liittyminen

9.1 Hakija on velvollinen liittämään Sopimusalueen ja sille toteutettavat uudisrakennukset kustannuksellaan Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY:n omistamaan vesihuoltoverkostoon ja yleiseen sähköverkkoon liittymishetkellä voimassa olevin

liittymisehdoin. Hakija on tutustunut liittymisehtoihin itsenäisesti.

10. Sopimuksen velvoitteiden siirto kolmannelle

10.1 Hakija sitoutuu ottamaan tämän sopimuksen sopimusehdot Sopimusaluetta koskeviin vastaisiin luovutuskirjoihin, kaikilta niiltä osin kuin sopimusvelvoitteita ei ole suoritettu luovutushetkellä. Hakija sitoutuu ilmoittamaan kirjallisesti vastaisista luovutuksista Kaupungille.

10.2 Hakija vastaa tämän sopimuksen velvoitteista siihen asti, kun Kaupunki on hyväksynyt sopimusvelvoitteiden siirron luovutuksensaajalle tai sopimusvelvoitteet ovat tulleet täytetyiksi. Jos Hakija ei ole siirtänyt velvoitteita edellä sanotulla tavalla, Hakija vastaa tämän sopimuksen velvoitteiden suorittamisesta myös luovutetun alueen osalta.

11. Sopimuksen voimaantulo

11.1 Tämä sopimus tulee voimaan heti, kun osapuolet ovat sen allekirjoittaneet ja osapuolilla on oikeus vaatia sopimusehtojen täyttämistä, kun Asemakaava on tullut voimaan.

11.2 Tämä sopimus lakkaa olemasta voimassa, ellei Vantaan kaupunginvaltuusto ole hyväksynyt Asemakaavaa 31.12.2027 mennessä.

11.3 Selvennyksenä todetaan, että mikäli Vantaan kaupunginvaltuusto on 31.12.2027 mennessä hyväksynyt Asemakaavan, mutta siitä on valitettu, pysyy tämä sopimus voimassa. Mikäli valitusviranomainen on lainvoimaisella päätöksellä hyväksynyt valituksen siten, että Asemakaava ei tule voimaan miltään osin, tämä sopimus lakkaa olemasta voimassa.

11.4 Osapuolet eivät esitä tämän sopimuksen raukeamistapauksissa minkäänlaisia korvausvaatimuksia.

12. Sopimuksen muuttaminen ja sopimuksen pätemättömyys

12.1 Mikäli olosuhteissa tapahtuu tämän sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen huomattavia muutoksia, joiden takia sopimusta on tarkistettava, pysyy tämä sopimus voimassa, mutta osapuolet sitoutuvat neuvottelemaan tarkistuksista erikseen. Tällainen huomattava muutos voi olla esimerkiksi Asemakaavan oleellinen muuttuminen tai Asemakaavan voimaan tuleminen osittain vain tiettyjen alueiden osalta.

12.2 Kaikista muutoksista tähän sopimukseen sovitaan kirjallisesti ja osapuolet allekirjoittavat muutossopimuksen.

12.3 Mikäli jotakin tämän sopimuksen ehtoa pidetään pätemättömänä, mitättömänä tai täytäntöönpanokelvottomana, sen ei katsota vaikuttavan sopimuksen muiden ehtojen pätevyyteen. Osapuolet sitoutuvat tällaisessa tilanteessa neuvottelemaan uudesta sopimusehdosta, joka korvaisi pätemättömän, mitättömän tai täytäntöönpanokelvottoman sopimusehdon ja joka mahdollistaa sopimuksen tarkoituksen

toteutumisen. Osapuolet sitoutuvat noudattamaan tämän sopimuksen määräyksiä mahdollisesta pätemättömyydestä huolimatta.

13. Erimielisyyksien ratkaiseminen

13.1 Tämän sopimuksen tulkinnasta syntyvät erimielisyydet, joista osapuolet eivät pääse yhteisymmärrykseen, ratkaistaan Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa.

B. ESISOPIMUS MÄÄRÄALAN LUOVUTUKSESTA

B. I LOPULLISEN LUOVUTUKSEN TOTEUTUMISEN EDELLYTYKSET

Kohdassa B.II mainitut osapuolet sitoutuvat tekemään kohdan B.II mukaisen luovutuskirjan kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun Asemakaava on tullut voimaan.

Tämä esisopimus lakkaa olemasta voimassa, mikäli Vantaan kaupunginvaltuusto ei ole hyväksynyt Asemakaavaa 31.12.2027 mennessä.

Selvennyksenä todetaan, että mikäli Vantaan kaupunginvaltuusto on 31.12.2027 mennessä hyväksynyt Asemakaavan, mutta päätöksestä on valitettu, pysyy tämä esisopimus voimassa. Mikäli valitusviranomainen on lainvoimaisella päätöksellä hyväksynyt valituksen siten, että Asemakaava ei tule voimaan miltään osin, tämä esisopimus lakkaa olemasta voimassa.

Mikäli olosuhteissa tapahtuu tämän esisopimuksen allekirjoittamisen jälkeen huomattavia muutoksia, joiden takia esisopimusta on tarkistettava, pysyy tämä esisopimus voimassa, mutta osapuolet sitoutuvat neuvottelemaan tarkistuksista erikseen. Tällainen huomattava muutos voi olla esimerkiksi Asemakaavan oleellinen muuttuminen tai Asemakaavan voimaan tuleminen osittain vain tiettyjen alueiden osalta.

Osapuolet eivät esitä tämän esisopimuksen mahdollisissa raukeamistapauksissa minkäänlaisia korvausvaatimuksia.

B. II LUOVUTUSKIRJA

Sopimus perustuu Vantaan [päätöksentekoelin] lainvoimaiseen päätökseen [päätösnumero] ja osapuolten välillä tehtyyn [sopimuspvm numeraalein] päivättyyn esisopimukseen.

Luovuttaja	**kuolinpesä** (henkilötunnus:) (osoite) (jäljempänä ”**Luovuttaja**”)
Luovutuksensaaja	**Vantaan kaupunki** (Y-tunnus: 0124610-9) Asematie 7 01300 Vantaa (jäljempänä ”**Kaupunki**”)
Luovutuksen kohde	Noin 21 140m^2:n suuruinen määräala Vantaan kaupungin Hakkilan kaupunginosassa sijaitsevasta kiinteistöstä, kiinteistötunnus 92-402-1-153 (jäljempänä ”**Määräala**”). Määräalan asemakaavamerkintä on EV-alue ja katualue. Määräala on merkitty oheiseen karttaliitteisiin (liite B1 ja B2).
Luovutuskirjan ehdot	

Tämän luovutuksen kaikki ehdot on esitetty tässä luovutuskirjassa.

1. Luovutushinta

1.1 Luovutus on vastikkeeton.

2. Omistus- ja hallintaoikeus

2.1 Määräalan omistus- ja hallintaoikeus siirtyy Kaupungille tämän luovutuskirjan allekirjoituksin.

3. Verot ja maksut

3.1 Luovuttaja vastaa niistä Määräalaan kohdistuvista veroista ja muista maksuista, joiden maksuunpanon perustana on hallintaoikeuden siirtymistä edeltävä aika. Hallintaoikeuden siirtymisen jälkeen maksuista vastaa Kaupunki.

4. Kiinnitykset ja rasitukset

4.1 Määräala luovutetaan kiinnityksistä ja niihin rinnastettavista erityisistä oikeuksista vapaana.

5. Rasitteet, käyttöoikeudet ja käyttörajoitukset

5.1 Määräalalla sijaitsevat johdot ja putket on merkitty johtokarttaan (liite 2).

5.2 Määräalaan kohdistuvat muut rasitteet, käyttöoikeudet ja käyttörajoitukset ilmenevät kiinteistörekisteriotteesta.

6. Kohteeseen tutustuminen

6.1 Kaupunki on tarkastanut Määräalan ja sen rajat sekä tutustunut alueen maasto-olosuhteisiin. Kaupunki on verrannut näitä seikkoja Määräalasta esitetyistä asiakirjoista saataviin tietoihin. Kaupungilla ei ole huomauttamista näiden seikkojen osalta.

7. Asiakirjoihin tutustuminen

7.1 Kaupunki on tutustunut Määräalaa koskeviin asiakirjoihin, joita ovat lainhuutotodistus, rasitustodistus, kiinteistörekisterinote sekä kaavakartat ja -määräykset sekä johtokartta.

7.2 Kaupunki on tutustunut myös naapurikiinteistöä koskeviin asiakirjoihin, joita ovat kaavakartat ja -määräykset.

8. Irtaimisto

8.1 Tätä luovutusta ei seuraa mitään irtaimistoa, eikä irtaimen omaisuuden luovuttamisesta

ole tämän luovutuksen yhteydessä tehty eri sopimusta.

9. Maaperä ja jätteet

9.1 Luovuttajan tietojen mukaan Määräalalla ei ole aiemmin harjoitettu toimintaa, joka saattaisi aiheuttaa maaperän tai pohjaveden pilaantumista ja Määräalalla ei ole jätettä.

9.2 Kaupunki vastaa mahdollisesta pilaantuneesta maaperästä, pois lukien kuitenkin mahdollinen ympäristönsuojelulain mukainen aiheuttajan vastuu.

9.3 Luovuttajan vastuu ei koske luovutuskirjan allekirjoituksen jälkeen aiheutunutta pilaantumista tai roskaantumista.

10. Erimielisyyksien ratkaiseminen

10.1 Tästä sopimuksesta mahdollisesti syntyvät riitaisuudet, joita ei voida osapuolten välisin neuvotteluin ratkaista, annetaan Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden ratkaistavaksi.

[lopulliset allekirjoitukset ja kaupanvahvistus]

C. ESISOPIMUS MÄÄRÄALAN KAUPASTA

C. I LOPULLISEN KAUPAN TOTEUTUMISEN EDELLYTYKSET

Kohdassa C.II mainitut osapuolet sitoutuvat tekemään kohdan C.II mukaisen kauppakirjan kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun Asemakaava on tullut voimaan.

Tämä esisopimus lakkaa olemasta voimassa, mikäli Vantaan kaupunginvaltuusto ei ole hyväksynyt Asemakaavaa 31.12.2027 mennessä.

Selvennyksenä todetaan, että mikäli Vantaan kaupunginvaltuusto on 31.12.2027 mennessä hyväksynyt Asemakaavan, mutta päätöksestä on valitettu, pysyy tämä esisopimus voimassa. Mikäli valitusviranomainen on lainvoimaisella päätöksellä hyväksynyt valituksen siten, että Asemakaava ei tule voimaan miltään osin, tämä esisopimus lakkaa olemasta voimassa.

Mikäli olosuhteissa tapahtuu tämän esisopimuksen allekirjoittamisen jälkeen huomattavia muutoksia, joiden takia esisopimusta on tarkistettava, pysyy tämä esisopimus voimassa, mutta osapuolet sitoutuvat neuvottelemaan tarkistuksista erikseen. Tällainen huomattava muutos voi olla esimerkiksi Asemakaavan oleellinen muuttuminen tai Asemakaavan voimaan tuleminen osittain vain tiettyjen alueiden osalta.

Osapuolet eivät esitä tämän esisopimuksen mahdollisissa raukeamistapauksissa minkäänlaisia korvausvaatimuksia.

C. II KAUPPAKIRJA

Myyjä	**kuolinpesä** (hetu) (osoite) (jäljempänä ”**Myyjä**”)
Ostaja	**Vantaan kaupunki** (Y-tunnus: 0124610-9) Asematie 7 01300 Vantaa (jäljempänä ”**Kaupunki**”)
Kaupan kohde	Noin 7 243 m^2:n suuruinen määräala Vantaan kaupungin Hakkilan kaupunginosassa sijaitsevasta kiinteistöstä 92-402-1-153 (jäljempänä ”**Määräala**”). Määräalan asemakaavamerkintä on TKT-alue. Määräala on merkitty oheiseen karttaliitteeseen (liite C1).
Kauppakirjan ehdot	Tämän kaupan kaikki ehdot on esitetty tässä kauppakirjassa.

1. Kauppahinta

1.1 Kauppahinta on **867 100 euroa**. Kauppahinta kuitataan osana Myyjän maksettavana olevaa kunnallistekniikan korvausta.

2. Omistus- ja hallintaoikeus

2.1 Määräalan omistus- ja hallintaoikeus siirtyy Kaupungille tämän kauppakirjan allekirjoitushetkellä.

3. Verot ja maksut

3.1 Määräalaan kohdistuvista muista veroista ja muista maksuista, joiden maksuunpanon perusteena on hallintaoikeuden siirtymisen jälkeinen aika, vastaa Kaupunki. Ne muut verot ja maksut, joiden peruste on hallintaoikeuden siirtymistä edeltävältä ajalta, kuuluvat Myyjän vastattaviksi.

4. Kiinnitykset ja rasitukset

4.1 Määräala luovutetaan kiinnityksistä ja niihin rinnastettavista erityisistä oikeuksista vapaana.

5. Rasitteet, käyttöoikeudet ja käyttörajoitukset

5.1 Määräalaan kohdistuvat muut rasitteet, käyttöoikeudet ja käyttörajoitukset ilmenevät kiinteistörekisteriotteesta.

6. Kohteeseen tutustuminen

6.1 Kaupunki on tarkastanut Määräalan, sen alueen ja rajat sekä tutustunut alueen maasto-olosuhteisiin. Kaupunki on verrannut näitä seikkoja Määräalasta esitetyistä asiakirjoista saataviin tietoihin. Kaupungilla ei ole huomauttamista näiden seikkojen osalta.

7. Asiakirjoihin tutustuminen

7.1 Kaupunki on tutustunut Määräalaa koskeviin asiakirjoihin, joita ovat lainhuutotodistus, rasitustodistus, kiinteistörekisteriote sekä kaavakartat ja -määräykset.

8. Irtaimisto

8.1 Tätä kauppaa ei seuraa mitään irtaimistoa, eikä irtaimen omaisuuden myymisestä ole tämän kaupan yhteydessä tehty eri sopimusta.

9. Maaperä ja jätteet

9.1 Myyjän tietojen mukaan Määräalalla ei ole aiemmin harjoitettu toimintaa, joka saattaisi

aiheuttaa maaperän tai pohjaveden pilaantumista, eikä Määräalalla ole jätettä.

9.2 Kaupunki vastaa mahdollisesta pilaantuneesta maaperästä, pois lukien kuitenkin mahdollinen ympäristönsuojelulain mukainen aiheuttajan vastuu.

9.3 Myyjän vastuu ei koske kauppakirjan allekirjoituksen jälkeen aiheutunutta pilaantumista tai roskaantumista.

10. Erimielisyyksien ratkaiseminen

10.1 Tästä sopimuksesta mahdollisesti syntyvät riitaisuudet, joita ei voida osapuolten välisin neuvotteluin ratkaista, annetaan Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden ratkaistavaksi.

[lopulliset allekirjoitukset ja kaupanvahvistus]

Tätä sopimuskokonaisuutta on laadittu kolme yhtäpitävää kappaletta, yksi kullekin osapuolille ja yksi kaupanvahvistajalle.

Vantaalla, [sopimuspvm numeraalein]

VANTAAN KAUPUNKI	**KUOLINPESÄ**
_____	_____
[lakimiehen nimi]	[hakijan allekirjoittajan nimi]
lakimies	

LIITTEET

Liite A1	Sopimusalue
Liite B1	Kartta luovutettavasta määräalasta
Liite C1	Kartta ostettavasta määräalasta

KAUPANVAHVISTUS

Kaupanvahvistajana todistan, että lakimies [lakimiehen nimi] Vantaan kaupungin puolesta ja [hakijan allekirjoittajan nimi] kuolinpesän puolesta ovat allekirjoittaneet esisopimuksen ja että he ovat olleet yhtä aikaa läsnä esisopimusta vahvistettaessa. Olen tarkistanut allekirjoittajien henkilöllisyyden ja todennut, että esisopimus on tehty maakaaren 2 luvun 1 §:ssä säädetyllä tavalla.

Vantaalla, [sopimuspvm numeraalein]

_____

Kiinteistö 92-402-1-153 Gammelkulla

Omistus:

Bernt Ossian Viktor Kuolinpesä Weck (Omistus)

KOHTEEN SIJAINTI

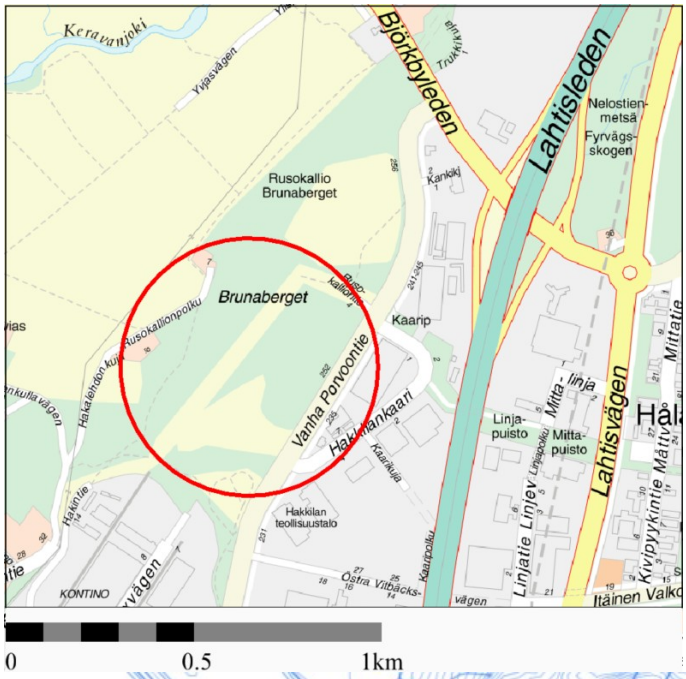

Asemakaava 661000 Rusokallio 2

SOPIMUSALUE
(punaisella rajattu alue)

Kaupunginosa: HAKKILA (66)

Kylä: HAKKILA (402)

Tila: 92-402-1-153 (P1)

KOHTEEN SIJAINTI

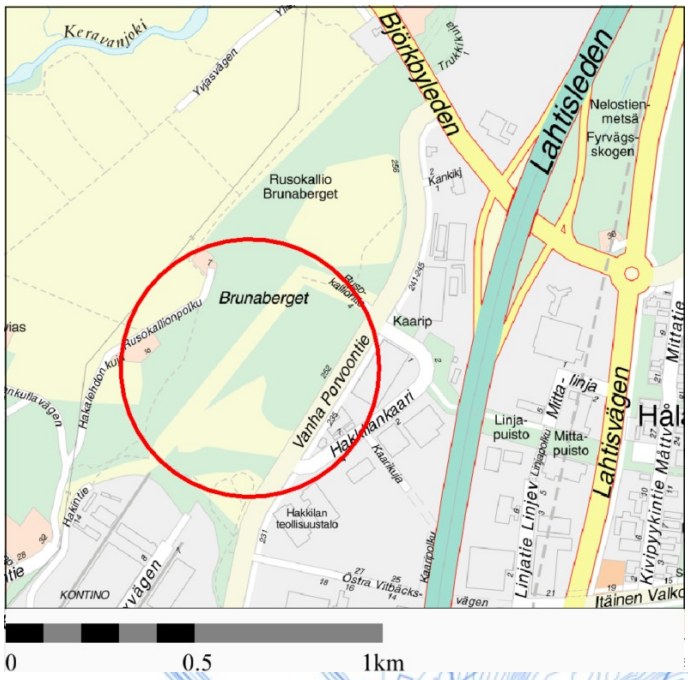

Asemakaava 661000 Rusokallio 2

ESISOPIMUS MÄÄRÄALAN LUOVUTUKSESTA (EV-aluetta ja katua) / Kuolinpesä Weck

Kaupunginosa: HAKKILA (66)

Kylä: HAKKILA (402)

n. 20747 m²:n suuruinen määräala tilasta: 92-402-1-153

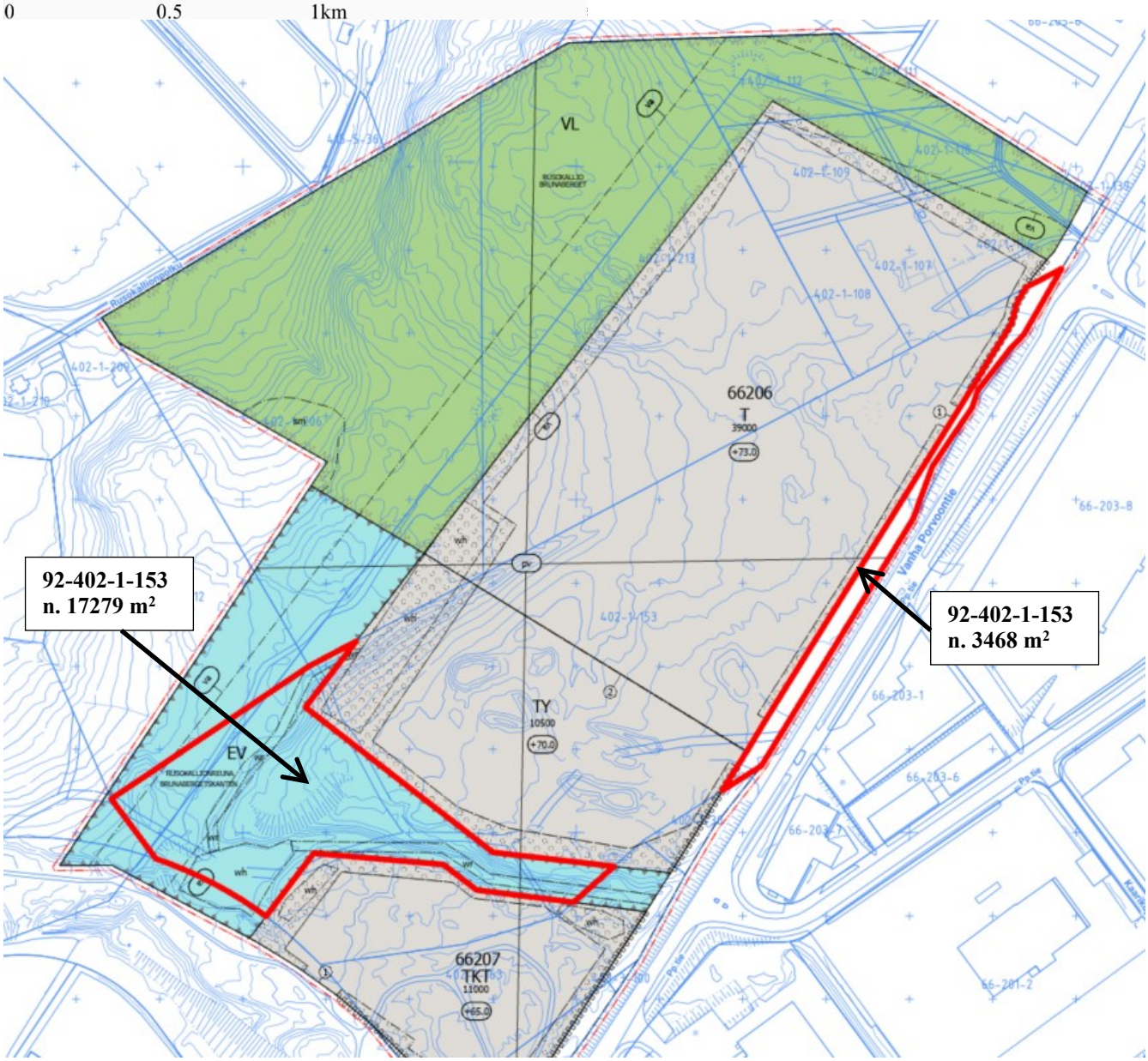

KOHTEEN SIJAINTI

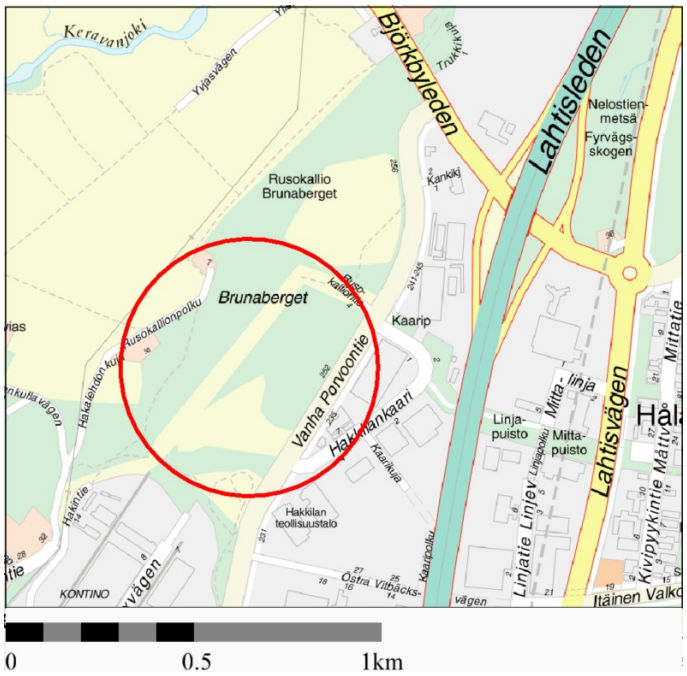

Asemakaava 661000 Rusokallio 2

ESISOPIMUS MÄÄRÄALAN KAUPASTA (katua) / Kuolinpesä Weck

Kaupunginosa: HAKKILA (66)

Kylä: HAKKILA (402)

n. 393 m²:n suuruinen määräala tilasta: 92-402-1-153

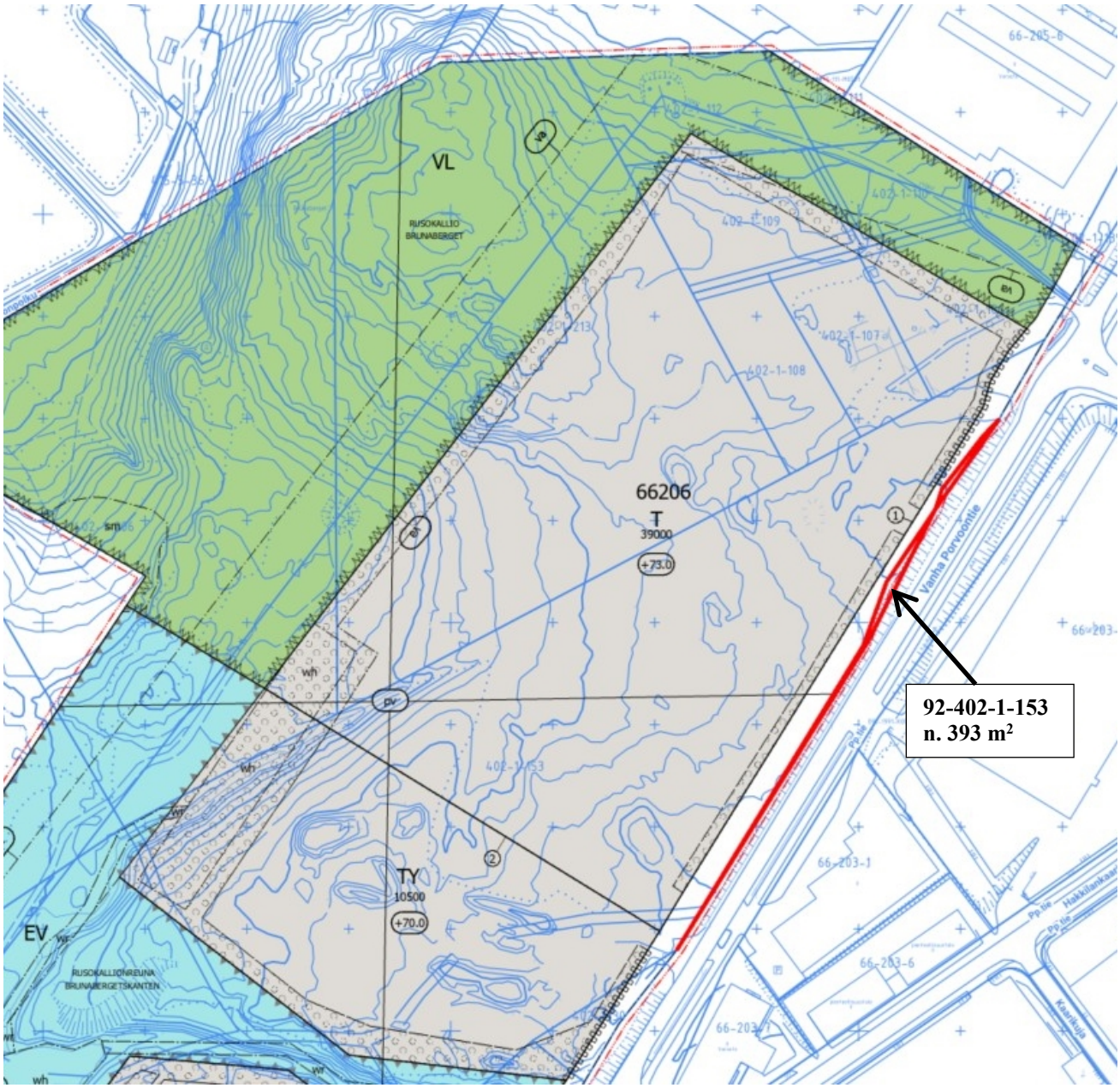

KOHTEEN SIJAINTI

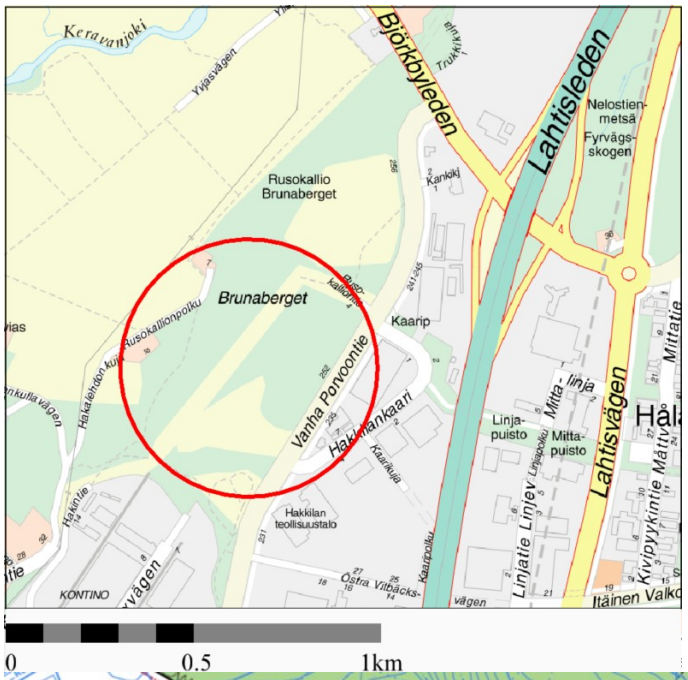

Asemakaava 661000 Rusokallio 2

ESISOPIMUS MÄÄRÄALAN KAUPASTA (TKT-aluetta) / Kuolinpesä Weck

Kaupunginosa: HAKKILA (66)

Kylä: HAKKILA (402)

n. 7243 m²:n suuruinen määräala tilasta: 92-402-1-153

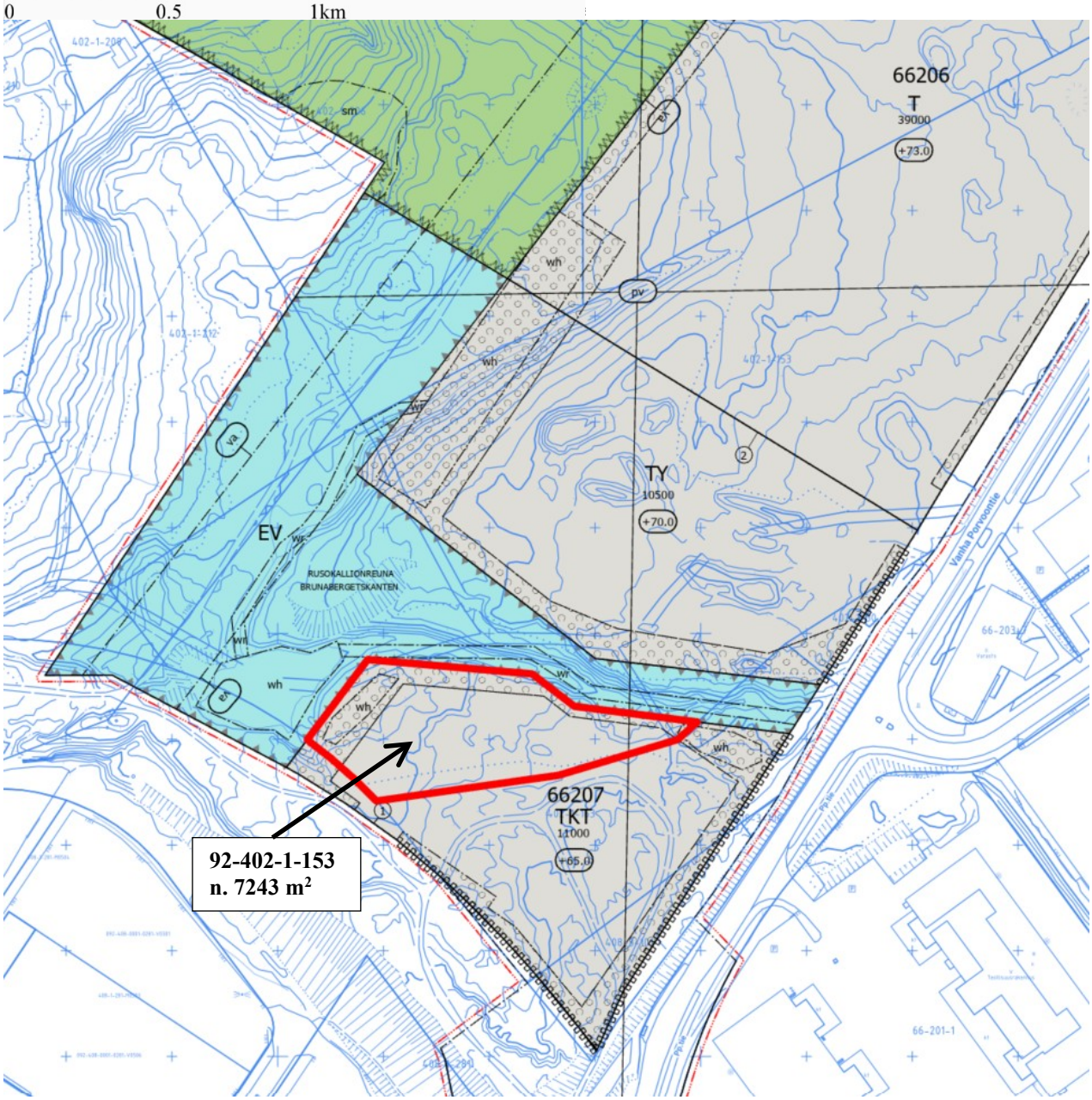

15 **Maankäyttösopimus / Asemakaava nro 661000 Rusokallio 2 / Spoki Oy c/o Sponda Oy / TeA**

VD/6105/10.00.01.05/2025

AK/AVP/MV/MT

Asemakaava-alue nro 66100 sijaitsee Tikkurilan suuralueella Hakkilan kaupunginosassa. Asemakaava-alueen pohjoisosa on osoitettu tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan alueeksi ja eteläosa tuotanto- ja varastotoiminnoille, jotka eivät aiheuta merkittäviä ympäristöhäiriöitä. Niiden länsi- ja pohjoispuolelle on osoitettu lähivirkistysalue (VL) Korttelialueiden rakennusoikeus on yhteensä 60 500 k-m2. Spoki Oy:n omistama kiinteistö 92-402-1-213 sijoittuu asemakaavan alueelle. Asemakaavaan liittyvällä maankäyttösopimuksella kaupunki ja Spoki Oy sopivat kunnallistekniikan rakentamisesta, yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksesta ja lähivirkistysalueen (VL) luovutuksesta kaupungille. Spoki Oy maksaa kaupungille yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksena yhteensä 626 194 euroa.

Asemakaava-alue nro 66100 sijaitsee Lahdenväylän ja Koivukylänväylän liittymän lounaispuolella Rusokalliolla osoitteessa Vanha Porvoontie 250-252. Asemakaava-alueen pinta-ala on n. 25,3 ha. Asemakaavaratkaisun perusteena on yleiskaava, jossa alueen pohjoisosa on osoitettu tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan alueeksi ja eteläosa tuotanto- ja varastotoiminnoille, jotka eivät aiheuta merkittäviä ympäristöhäiriöitä. Niiden länsi- ja pohjoispuolelle on osoitettu lähivirkistysalue (VL), jolla on ekologinen runkoyhteys ja virkistysalueyhteys. Korttelialueiden rakennusoikeus on asemakaava-alueella yhteensä 60 500 k-m2.

Kaava-alueen maanomistajia ovat yksityinen kuolinpesä, Spoki Oy c/o Sponda Oyj ja Vantaan kaupunki. Spoki Oyj ja kuolinpesä ovat sitoutuneet allekirjoitetulla esisopimuksella myymään kaava-alueeseen kuuluvat omistamansa Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen (T) ja Teollisuusrakennusten korttelialueen, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia (TY) Jatke Toimitilat Oy:lle, perustettavan yhtiön tai määräämänsä lukuun asemakaavan tullessa voimaan.

Asemakaavaan liittyen Spoki Oy sopimusalueeseen kuuluvan kiinteistön omistajana ja Vantaan kaupunki ovat sopineet alueen kunnallistekniikan rakentamisesta ja kuolinpesän osallistumisesta kunnallistekniikan korvaukseen. Maankäyttösopimukseen kuuluvat A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus ja B. Esisopimus määräalan luovutuksesta.

A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus
Sopimusalue koostuu Spoki Oy:n omistamasta kiinteistöstä 92-402-1-213. Sopimusalue on merkitty ohjeellisesti karttaliitteeseen (liite A1).

Osapuolet toteavat, että sopimusaluetta palveleva kunnallistekniikka on rakennettu.

Spoki Oy maksaa kaupungille maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 91 a §:n mukaisena yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksena yhteensä **626 194 euroa**. Korvaus maksetaan kaupungille yhdessä erässä kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun asemakaava on tullut voimaan

Spoko Oy luovuttaa kaupungille korvauksen suorittamisen vakuudeksi **626 194 euron** suuruisen Kaupungin etukäteen hyväksymän vakuuden. Vakuus vapautetaan välittömästi, kun korvaus on suoritettu tai sopimus lakkaa olemasta voimassa.

B. Esisopimus määräalan luovutuksesta
Spoki Oy luovuttaa Vantaan kaupungille Noin 22 775 m^2:n suuruisen määräalan Hakkilan kaupunginosassa sijaitsevasta kiinteistöstä 92-402-1-213. Määräalan asemakaavamerkintä on VL-alue. Määräala on merkitty karttaliitteeseen (liite B1). Luovutus on vastikkeeton.

Lopullisen luovutuskirjan tekemisen edellytyksenä on, että asemakaava nro 661000 on tullut voimaan.

Toimivalta maankäyttösopimuksista päätettäessä
Vantaan kaupungin hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 27 kohdan nojalla kaupunginhallitus päättää maankäyttösopimuksista.

Kaupunkitilalautakunta 22.10.2025 § 17

Kiinteistöjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) Kaupunki tekee ja allekirjoittaa tilan 92-402-213 omistajan Spoki Oy:n c/o Sponda Oy:n kanssa liitteenä olevan Maankäyttösopimuksen / A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus ja B. Esisopimus määräalan luovutuksesta kun asemakaavaehdotus nro 661000 on ollut julkisesti nähtävillä edellyttäen, että kaavaehdotus ei olennaisilta osiltaan muutu kaavaehdotuksen nähtävillä olon johdosta, ja
b) valtuutetaan kaupunkiympäristön toimialan lakimies allekirjoittamaan maankäyttösopimuksen, lopullisen luovutuskirjan ja kauppakirjan, sekä tekemään em. sopimuksiin teknisluonteisia tarkennuksia.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginhallitus 4.11.2025

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) että Kaupunki tekee ja allekirjoittaa tilan 92-402-213 omistajan Spoki Oy:n c/o Sponda Oy:n kanssa liitteenä olevan Maankäyttösopimuksen / A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus ja B. Esisopimus määräalan luovutuksesta kun asemakaavaehdotus nro 661000 on ollut julkisesti nähtävillä edellyttäen, että kaavaehdotus ei olennaisilta osiltaan muutu kaavaehdotuksen nähtävillä olon johdosta, ja
b) valtuuttaa kaupunkiympäristön toimialan lakimies allekirjoittamaan maankäyttösopimuksen, lopullisen luovutuskirjan ja kauppakirjan, sekä tekemään em. sopimuksiin teknisluonteisia tarkennuksia.

Liitteet:
- Maankäyttösopimus
- Liite A1: kartta sopimusalueesta
- Liite B1: kartta luovutettavasta alueesta

Täytäntöönpano: kaupunkiympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
tonttipäällikkö Armi Vähä-Piikkiö, puh. 043 826 6116,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

MAANKÄYTTÖSOPIMUS

[asemakaavan pvm] päivätty asemakaava nro 661000, Rusokallio 2 (jäljempänä ”**Asemakaava**”).

Sopimus perustuu Vantaan [päätöksentekoelin] lainvoimaiseen päätökseen [päätösnumero].

Tähän sopimuskokonaisuuteen kuuluvat:

A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus
B. Esisopimus määräalan luovutuksesta

SOPIMUKSEN TAUSTA JA TARKOITUS

Asemakaava-alue sijaitsee Tikkurilan suuralueella Hakkilan kaupunginosassa. Alue on Lahdenväylän ja Koivukylänväylän liittymän lounaispuolella Rusokalliolla osoitteessa Vanha Porvoontie 250-252.

Vanhan Porvoontien ja Vantaan Energian Oy:n 110 kV:n voimajohtolinjan välinen alue asemakaavoitetaan tuotanto-, varasto- ja logistiikkatoimintojen korttelialueeksi. Voimajohtolinjan länsi- ja pohjoispuoleiset alueet asemakaavoitetaan virkistysalueiksi. Asemakaava-alue on tällä hetkellä rakentamatonta kallioista metsää. Virkistysalueeksi kaavaillulla osa-alueella sijaitsee kiinteä muinaisjäännös.

Kaava-alueen maanomistajia ovat Spoki Oy c/o Sponda Oyj, Bernt Weck kuolinpesä ja Vantaan kaupunki. Spoki Oyj ja kuolinpesä ovat sitoutuneet allekirjoitetulla esisopimuksella myymään kaava-alueeseen kuuluvat omistamansa Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen (T) ja Teollisuusrakennusten korttelialueen, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia (TY) Jatke Toimitilat Oy:lle, perustettavan yhtiön tai määräämänsä lukuun asemakaavan tullessa voimaan. Kaavamuutokseen liittyvällä kiinteistökaupan esisopimuksella Vantaan kaupunki sitoutuu myymään Jatke Toimitilat Oy:lle omistamansa T ja TY korttelialueiden määräalat. Kaupungin omistus T- korttelista on n. 22% ja TY-korttelissa 7,5%.

Lopulliset kiinteistöjen kaupat toteutetaan samanaikaisesti kiinteistöjen omistajien Vantaan kaupungin, Spoki Oy ja Bernt Weckin kuolinpesän kanssa. Tällöin Vantaan kaupungin omistukseen siirtyy kaava-alueen teollisuus-, varasto ja toimistorakennusten (TKT) korttelialue 66207 kokonaisuudessaan, lähivirkistysalue (VL) sekä suojaviheralue (EV).

Asemakaavaan liittyen Spoki Oy sopimusalueeseen kuuluvan kiinteistön omistajana ja Vantaan kaupunki ovat sopineet alueen kunnallistekniikan rakentamisesta ja Spoki Oy:n osallistumisesta kunnallistekniikan korvaukseen. Asemakaavaan liittyy myös maankäyttösopimus Bernt Weckin kuolinpesän kanssa sekä kiinteistökaupan esisopimus Jatke Toimitilat Oy:n kanssa.

A. KUNNALLISTEKNIIKAN RAKENTAMISSOPIMUS

1. Osapuolet

Vantaan kaupunki (Y-tunnus: 0124610-9)
Asematie 7, 01300 Vantaa
(jäljempänä ”**Kaupunki**”)

Spoki Oy (Y-tunnus: 2704587-4)
c/o Sponda Oy, PL 940, 00101 Helsinki
(jäljempänä ”**Hakija**”)

2. Sopimusalue ja tarkoitus

2.1 Sopimusalue koostuu Hakijan omistamasta kiinteistöstä 92-402-1-213 (jäljempänä ”**Sopimusalue**”). Sopimusalue on merkitty ohjeellisesti karttaliitteeseen (liite A1).

2.2 Kaupunki ja Hakija Sopimusalueen omistajana sopivat tällä sopimuksella maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 12 a luvun mukaisesti kunnallistekniikan rakentamisesta ja Hakijan osallistumisesta Sopimusaluetta palvelevan kunnallistekniikan rakentamisen Kaupungille aiheuttamiin kustannuksiin.

3. Kunnallistekniikan rakentaminen

3.1 Osapuolet toteavat, että Sopimusaluetta palveleva kunnallistekniikka on rakennettu.

3.2 Hakijan on Sopimusalueen suunnittelussa huomioitava kortteliin rajoittuvien katualueiden ja julkisen kaupunkitilan korkeusasemat. Hakijan tulee yhteistyössä Kaupungin kadut- ja puistot -palvelualueen kanssa yhteen sovittaa tontin ja ympäröivien katualueiden korkotasot ennen rakennusluvan hakemista. Sopimusalueen rakennustöiden yhteydessä sovitaan mahdollisten tilapäisten rakenteiden tai luiskajärjestelyjen toteutuksesta ja kunnossapidosta.

Osapuolet toteavat, että katualueen ja tontin rajakohta tulee saada sovitettua korkeusasemaltaan sekä materiaaleiltaan toimivaksi ja yhtenäiseksi kokonaisuudeksi. Hakija neuvottelee ja sopii katualueen ja tontin rajakohdan suunnittelusta, toteuttamisesta ja kustannusjaosta erikseen Kaupungin kadut- ja puistot -palvelualueen kanssa.

Katualueelle mahdollisesti sijoittuvat rakennusten perustus- ja muut rakenteet edellyttävät Kaupungin myöntämää erillistä sijoituslupaa.

3.3 Hakijan tulee hakea katualueella toimimiseen erillinen lupa Kaupungilta.

3.4 Hakija myöntää Kaupungille ilman erillistä korvausta luvan sijoittaa Sopimusalueelle kadun tai puiston rakentamisen vuoksi välttämättömät mm. katu- ja kuivatusrakenteet, maaleikkaus- ja pengerluiskat sekä ulkovalaisimet, mikäli niitä ei ole mahdollista kohtuullisilla kustannuksilla sijoittaa katu- tai puistoalueen puolelle. Hakija myöntää

Kaupungille luvan myös Kaupungin hyväksymien ohjeiden mukaisten uusiomateriaalien käyttöön Sopimusalueelle ulottuvissa katurakenteissa. Kaikki em. rakenteet jäävät Kaupungin omistukseen ja kunnossapitoon. Edellä mainittujen rakenteiden tai laitteiden sijoittaminen tulee toteuttaa niin, ettei se aiheuta haittaa tai vahinkoa Sopimusalueelle suunnitellulle rakentamiselle.

3.5 Mikäli Asemakaavan toteuttaminen edellyttää johto-, kaapeli- tai viemärisiirtoja tai niiden suojaamista rakennustöiden ajaksi, Hakija suorittaa ne kustannuksellaan. Hakija sopii siirroista ko. johdon, kaapelin tai viemärin omistajan kanssa.

4. Osallistuminen yhdyskuntarakentamisen kustannuksiin

4.1 Hakija maksaa Kaupungille alueidenkäyttölain (132/1999) 91 a §:n mukaisena yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksena (jäljempänä **”Korvaus”**) yhteensä **626.194,00 euroa**.

4.2 Korvaus maksetaan Kaupungille yhdessä erässä kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun Asemakaava on tullut voimaan.

4.3 Korvaus suoritetaan Kaupungin lähettämää erillistä laskua vastaan (maksuehto 30 pv netto, viivästyskorkoa peritään korkolain (633/1982) mukaisesti).

5. Korvauksen tarkistus, mikäli toteutunut rakennusoikeus ylittää Asemakaavassa osoitetun rakennusoikeuden

5.1 Asemakaavassa Sopimusalueelle on osoitettu kaavakartan mukainen määrä rakennusoikeutta (jäljempänä kokonaisrakennusoikeus **”Rakennusoikeus”**). Tontit on mahdollista jakaa ennen Asemakaavan toteutusta useiksi tonteiksi, jolloin tonttijaossa jokaiselle uudelle tontille merkitään tonttikohtainen rakennusoikeus.

5.2 Korvauksen perusteena on muiden seikkojen ohella Asemakaavassa syntynyt rakennusoikeuden lisäys, jonka mukaisesta arvonnoususta 50 % maksetaan Korvauksena. Mikäli Sopimusalueelle myönnetään rakennuslupa siten, että lainvoiman saaneen uuden rakennusluvan mukainen rakennusoikeus on tietyn rakentamisen osalta suurempi kuin Sopimusalueelle Asemakaavassa osoitettu rakennusoikeus, sitoutuu Hakija ilmoittamaan tästä Kaupungille.

5.3 Hakija maksaa Sopimusalueen rakennusoikeuden lisääntymisestä koituneesta arvonnoususta 50 % Kaupungille Korvauksena. Arvonnousu lasketaan ko. tontille rakennettavan rakennuksen käyttötarkoituksien mukaisesti.

5.4 Kaupungin oikeus Korvauksen tarkistukseen ja perimiseen on voimassa viisi vuotta Asemakaavan voimaantulosta.

5.5 Mikäli Sopimusalueelle myönnetään rakennuslupa siten, että lainvoiman saaneen uuden rakennusluvan mukainen rakennusoikeus on tietyn rakentamisen osalta pienempi kuin Sopimusalueelle Asemakaavassa osoitettu rakennusoikeus, Korvausta ei tältä osin

tarkisteta alaspäin.

6. Korvauksen vakuus

6.1 Hakija luovuttaa Kaupungille Korvauksen suorittamisen vakuudeksi **626.194,00 euroa** suuruisen Kaupungin etukäteen hyväksymän vakuuden, joka vapautetaan välittömästi, kun Korvaus on suoritettu tai sopimus lakkaa olemasta voimassa.

6.2 Vakuuden on annettaessa oltava voimassa 31.12.2030 saakka. Vakuus vapautetaan välittömästi, kun Korvaus on suoritettu.

6.3 Vakuus kuitataan vastaanotetuksi tämän maankäyttösopimuksen allekirjoituksin. Selvyyden vuoksi todetaan, että Korvauksen vakuus ei koske kohdassa 5 mainittua mahdollista tarkistettua Korvausta.

7. Rakentamisaikataulu ja rakentamisvelvoite sekä sopimussakko

7.1 Selvyyden vuoksi todetaan, että Sopimusalueelle ei sovelleta rakentamisaikataulu- tai rakentamisvelvoitevaatimuksia.

8. Sopimusalueen maaperä ja jätteet

8.1 Hakija vastaa rakennushankkeen suunnitteluun liittyvien maaperätutkimusten suorittamisesta sekä maaperän edellyttämistä hankkeen toteuttamiseen liittyvistä rakenteellisista ratkaisuista.

8.2 Selvennyksenä todetaan, että osapuolet vastaavat mahdollisesta maaperän ja pohjaveden pilaantumisesta sekä jätteiden poistamisesta vain omistamillaan alueilla ja jäljempänä sovittavien esisopimuksien mukaisesti luovuttamiensa alueiden osalta.

9. Vesihuolto- ja sähköverkostoon liittyminen

9.1 Hakija on velvollinen liittämään Sopimusalueen ja sille toteutettavat uudisrakennukset kustannuksellaan Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY:n omistamaan vesihuoltoverkostoon ja yleiseen sähköverkkoon liittymishetkellä voimassa olevin liittymisehdoin. Hakija on tutustunut liittymisehtoihin itsenäisesti.

10. Sopimuksen velvoitteiden siirto kolmannelle

10.1 Hakija sitoutuu ottamaan tämän sopimuksen sopimusehdot Sopimusaluetta koskeviin vastaisiin luovutuskirjoihin, kaikilta niiltä osin kuin sopimusvelvoitteita ei ole suoritettu luovutushetkellä. Hakija sitoutuu ilmoittamaan kirjallisesti vastaisista luovutuksista Kaupungille.

10.2 Hakija vastaa tämän sopimuksen velvoitteista siihen asti, kun Kaupunki on hyväksynyt sopimusvelvoitteiden siirron luovutuksensaajalle tai sopimusvelvoitteet ovat tulleet täytetyiksi. Jos Hakija ei ole siirtänyt velvoitteita edellä sanotulla tavalla, Hakija vastaa

tämän sopimuksen velvoitteiden suorittamisesta myös luovutetun alueen osalta.

11. Sopimuksen voimaantulo

11.1 Tämä sopimus tulee voimaan heti, kun osapuolet ovat sen allekirjoittaneet ja osapuolilla on oikeus vaatia sopimusehtojen täyttämistä, kun Asemakaava on tullut voimaan.

11.2 Tämä sopimus lakkaa olemasta voimassa, ellei Vantaan kaupunginvaltuusto ole hyväksynyt Asemakaavaa 31.12.2027 mennessä.

11.3 Selvennyksenä todetaan, että mikäli Vantaan kaupunginvaltuusto on 31.12.2027 mennessä hyväksynyt Asemakaavan, mutta siitä on valitettu, pysyy tämä sopimus voimassa. Mikäli valitusviranomainen on lainvoimaisella päätöksellä hyväksynyt valituksen siten, että Asemakaava ei tule voimaan miltään osin, tämä sopimus lakkaa olemasta voimassa.

11.4 Osapuolet eivät esitä tämän sopimuksen raukeamistapauksissa minkäänlaisia korvausvaatimuksia.

12. Sopimuksen muuttaminen ja sopimuksen pätemättömyys

12.1 Mikäli olosuhteissa tapahtuu tämän sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen huomattavia muutoksia, joiden takia sopimusta on tarkistettava, pysyy tämä sopimus voimassa, mutta osapuolet sitoutuvat neuvottelemaan tarkistuksista erikseen. Tällainen huomattava muutos voi olla esimerkiksi Asemakaavan oleellinen muuttuminen tai Asemakaavan voimaan tuleminen osittain vain tiettyjen alueiden osalta.

12.2 Kaikista muutoksista tähän sopimukseen sovitaan kirjallisesti ja osapuolet allekirjoittavat muutossopimuksen.

12.3 Mikäli jotakin tämän sopimuksen ehtoa pidetään pätemättömänä, mitättömänä tai täytäntöönpanokelvottomana, sen ei katsota vaikuttavan sopimuksen muiden ehtojen pätevyyteen. Osapuolet sitoutuvat tällaisessa tilanteessa neuvottelemaan uudesta sopimusehdosta, joka korvaisi pätemättömän, mitättömän tai täytäntöönpanokelvottoman sopimusehdon ja joka mahdollistaa sopimuksen tarkoituksen toteutumisen. Osapuolet sitoutuvat noudattamaan tämän sopimuksen määräyksiä mahdollisesta pätemättömyydestä huolimatta.

13. Erimielisyyksien ratkaiseminen

13.1 Tämän sopimuksen tulkinnasta syntyvät erimielisyydet, joista osapuolet eivät pääse yhteisymmärrykseen, ratkaistaan Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa.

B. ESISOPIMUS MÄÄRÄALAN LUOVUTUKSESTA

B. I LOPULLISEN LUOVUTUKSEN TOTEUTUMISEN EDELLYTYKSET

Kohdassa B.II mainitut osapuolet sitoutuvat tekemään kohdan B.II mukaisen luovutuskirjan kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun Asemakaava on tullut voimaan.

Tämä esisopimus lakkaa olemasta voimassa, mikäli Vantaan kaupunginvaltuusto ei ole hyväksynyt Asemakaavaa 31.12.2027 mennessä.

Selvennyksenä todetaan, että mikäli Vantaan kaupunginvaltuusto on 31.12.2027 mennessä hyväksynyt Asemakaavan, mutta päätöksestä on valitettu, pysyy tämä esisopimus voimassa. Mikäli valitusviranomainen on lainvoimaisella päätöksellä hyväksynyt valituksen siten, että Asemakaava ei tule voimaan miltään osin, tämä esisopimus lakkaa olemasta voimassa.

Mikäli olosuhteissa tapahtuu tämän esisopimuksen allekirjoittamisen jälkeen huomattavia muutoksia, joiden takia esisopimusta on tarkistettava, pysyy tämä esisopimus voimassa, mutta osapuolet sitoutuvat neuvottelemaan tarkistuksista erikseen. Tällainen huomattava muutos voi olla esimerkiksi Asemakaavan oleellinen muuttuminen tai Asemakaavan voimaan tuleminen osittain vain tiettyjen alueiden osalta.

Osapuolet eivät esitä tämän esisopimuksen mahdollisissa raukeamistapauksissa minkäänlaisia korvausvaatimuksia.

B. II LUOVUTUSKIRJA

Sopimus perustuu Vantaan [päätöksentekoelin] lainvoimaiseen päätökseen [päätösnumero] ja osapuolten välillä tehtyyn [sopimuspvm numeraalein] päivättyyn esisopimukseen.

Luovuttaja	**Spoki Oy** (Y-tunnus: 2704587-4) c/o Sponda Oy, PL 940, 00101 Helsinki (jäljempänä ”**Luovuttaja**”)
Luovutuksensaaja	**Vantaan kaupunki** (Y-tunnus: 0124610-9) Asematie 7 01300 Vantaa (jäljempänä ”**Kaupunki**”)
Luovutuksen kohde	Noin 22 775 m^2:n suuruinen määräala Vantaan kaupungin Hakkilan kaupunginosassa sijaitsevasta kiinteistöstä, kiinteistötunnus 92-402-1-213 (jäljempänä ”**Määräala**”). Määräalan asemakaavamerkintä on VL-alue. Määräala on merkitty oheiseen karttaliitteeseen (liite B1).
Luovutuskirjan ehdot	Tämän luovutuksen kaikki ehdot on esitetty tässä luovutuskirjassa.

1. Luovutushinta

1.1 Luovutus on vastikkeeton.

2. Omistus- ja hallintaoikeus

2.1 Määräalan omistus- ja hallintaoikeus siirtyy Kaupungille tämän luovutuskirjan allekirjoituksin.

3. Verot ja maksut

3.1 Luovuttaja vastaa niistä Määräalaan kohdistuvista veroista ja muista maksuista, joiden maksuunpanon perustana on hallintaoikeuden siirtymistä edeltävä aika. Hallintaoikeuden siirtymisen jälkeen maksuista vastaa Kaupunki. Selvyyden vuoksi todetaan, että Luovuttaja ei vastaa tästä luovutuksesta mahdollisesti kannettavasta varainsiirtoverosta.

4. Kiinnitykset ja rasitukset

4.1 Määräala luovutetaan kiinnityksistä ja niihin rinnastettavista erityisistä oikeuksista vapaana.

5. Rasitteet, käyttöoikeudet ja käyttörajoitukset

5.1 Määräalalla sijaitsevat johdot ja putket on merkitty johtokarttaan (liite 2).

5.2 Määräalaan kohdistuvat muut rasitteet, käyttöoikeudet ja käyttörajoitukset ilmenevät kiinteistörekisteriotteesta.

6. Kohteeseen tutustuminen

6.1 Kaupunki on tarkastanut Määräalan ja sen rajat sekä tutustunut alueen maasto-olosuhteisiin. Kaupunki on verrannut näitä seikkoja Määräalasta esitetyistä asiakirjoista saataviin tietoihin. Kaupungilla ei ole huomauttamista näiden seikkojen osalta.

7. Asiakirjoihin tutustuminen

7.1 Kaupunki on tutustunut Määräalaa koskeviin asiakirjoihin, joita ovat lainhuutotodistus, rasitustodistus, kiinteistörekisterinote sekä kaavakartat ja -määräykset sekä johtokartta.

7.2 Kaupunki on tutustunut myös naapurikiinteistöä koskeviin asiakirjoihin, joita ovat kaavakartat ja -määräykset.

8. Irtaimisto

8.1 Tätä luovutusta ei seuraa mitään irtaimistoa, eikä irtaimen omaisuuden luovuttamisesta ole tämän luovutuksen yhteydessä tehty eri sopimusta.

9. Maaperä ja jätteet

9.1 Luovuttajan tietojen mukaan Määräalalla ei ole aiemmin harjoitettu toimintaa, joka saattaisi aiheuttaa maaperän tai pohjaveden pilaantumista ja Määräalalla ei ole jätettä.

9.2 Mahdolliseen pilaantuneeseen maaperään sovelletaan ympäristönsuojelulain (527/2014) säännöksiä.

9.3 Luovuttajan vastuu ei koske luovutuskirjan allekirjoituksen jälkeen aiheutunutta pilaantumista tai roskaantumista.

10. Erimielisyyksien ratkaiseminen

10.1 Tästä sopimuksesta mahdollisesti syntyvät riitaisuudet, joita ei voida osapuolten välisin neuvotteluin ratkaista, annetaan Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden ratkaistavaksi.

Tätä sopimuskokonaisuutta on laadittu kolme yhtäpitävää kappaletta, yksi kullekin osapuolille ja yksi kaupanvahvistajalle.

Vantaalla, [sopimuspvm numeraalein]

VANTAAN KAUPUNKI

_____
[lakimiehen nimi]
lakimies

SPOKI OY

_____
[hakijan allekirjoittajan nimi]

LIITTEET

Liite A1	Sopimusalue
Liite B1	Kartta luovutettavasta määräalasta

KAUPANVAHVISTUS

Kaupanvahvistajana todistan, että lakimies [lakimiehen nimi] Vantaan kaupungin puolesta ja [hakijan allekirjoittajan nimi] Spoki Oy:n puolesta ovat allekirjoittaneet esisopimuksen ja että he ovat olleet yhtä aikaa läsnä esisopimusta vahvistettaessa. Olen tarkistanut allekirjoittajien henkilöllisyyden ja todennut, että esisopimus on tehty maakaaren 2 luvun 1 §:ssä säädetyllä tavalla.

Vantaalla, [sopimuspvm numeraalein]

_____

KOHTEEN SIJAINTI

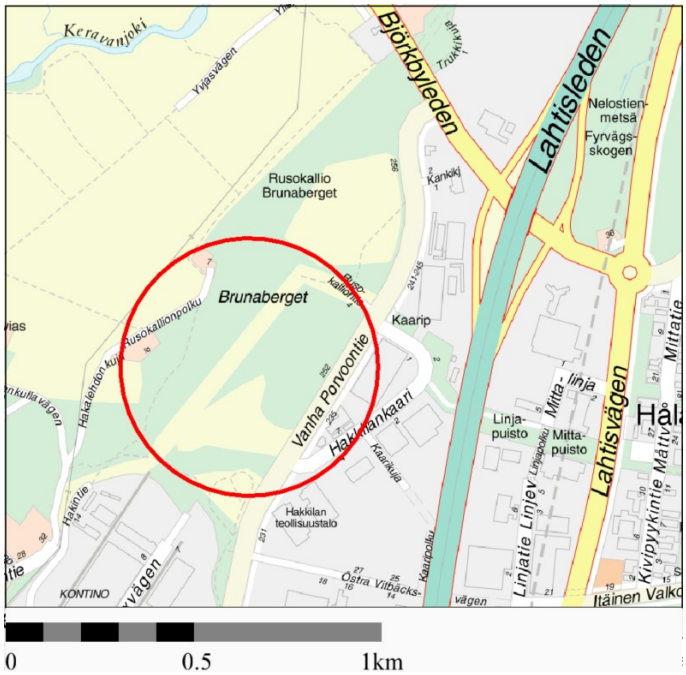

Asemakaava 661000 Rusokallio 2

SOPIMUSALUE
(punaisella rajattu alue)

Kaupunginosa: HAKKILA (66)

Kylä: HAKKILA (402)

Tila: 92-402-1-213

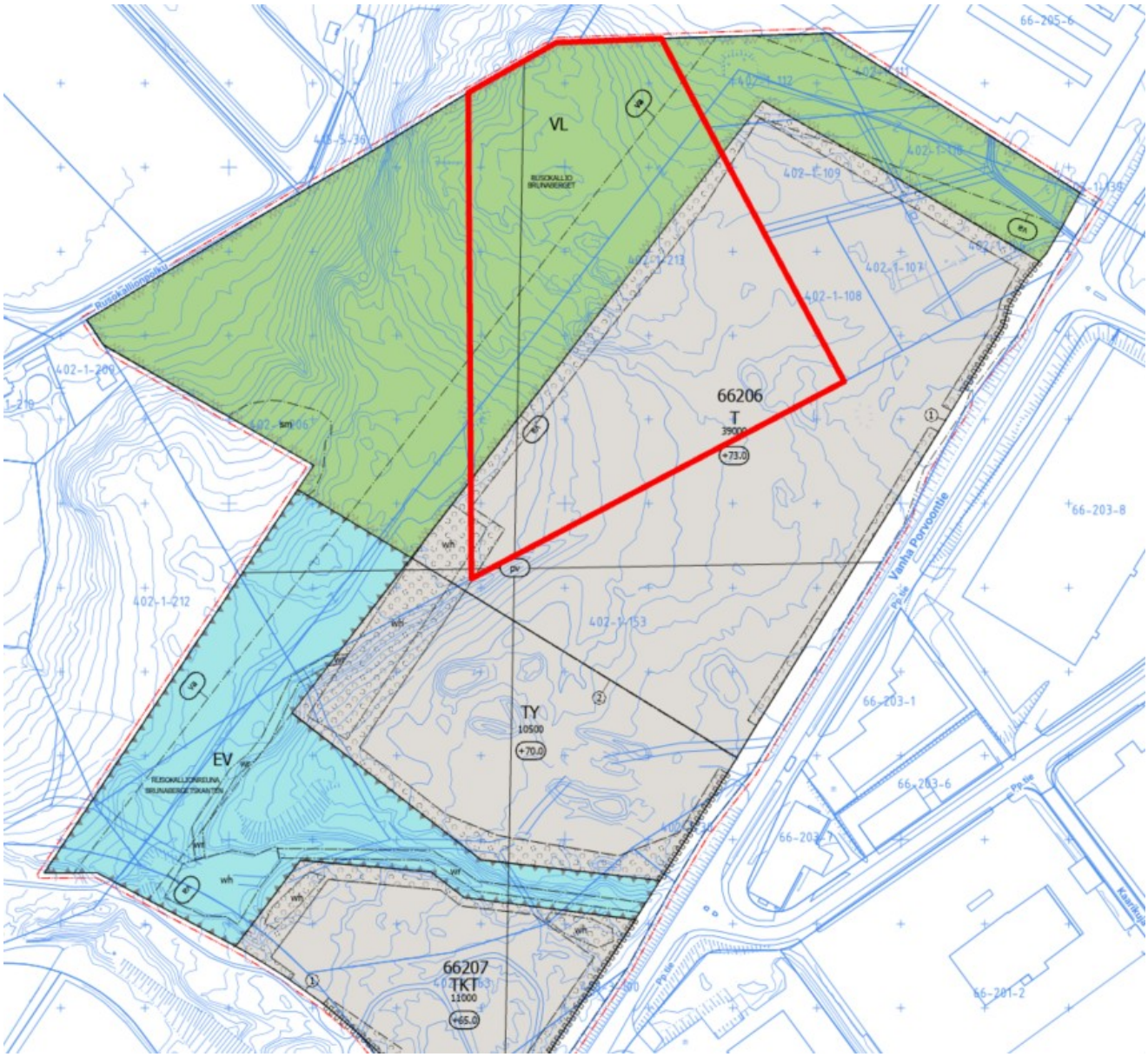

KOHTEEN SIJAINTI

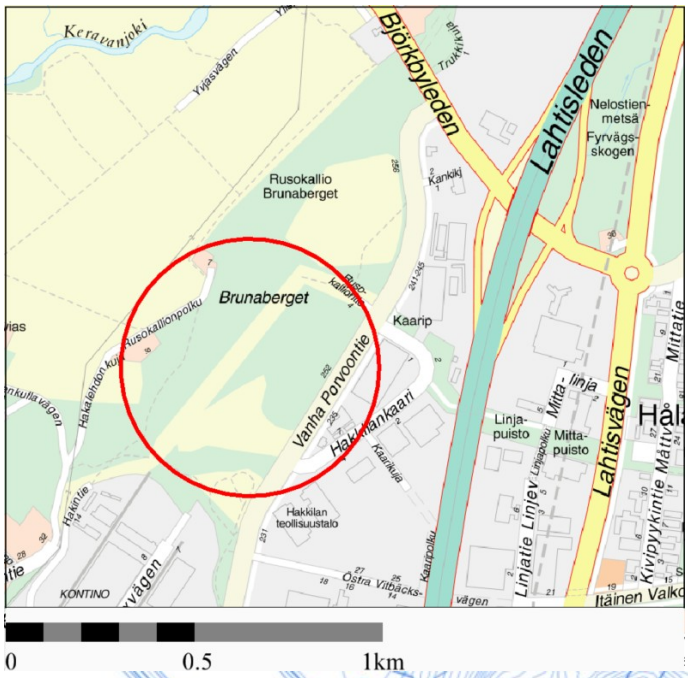

Asemakaava 661000 Rusokallio 2

ESISOPIMUS MÄÄRÄALAN LUOVUTUKSESTA (VL-aluetta) / Spoki Oy

Kaupunginosa: HAKKILA (66)

Kylä: HAKKILA (402)

n. 22775 m²:n suuruinen määräala tilasta: 92-402-1-213

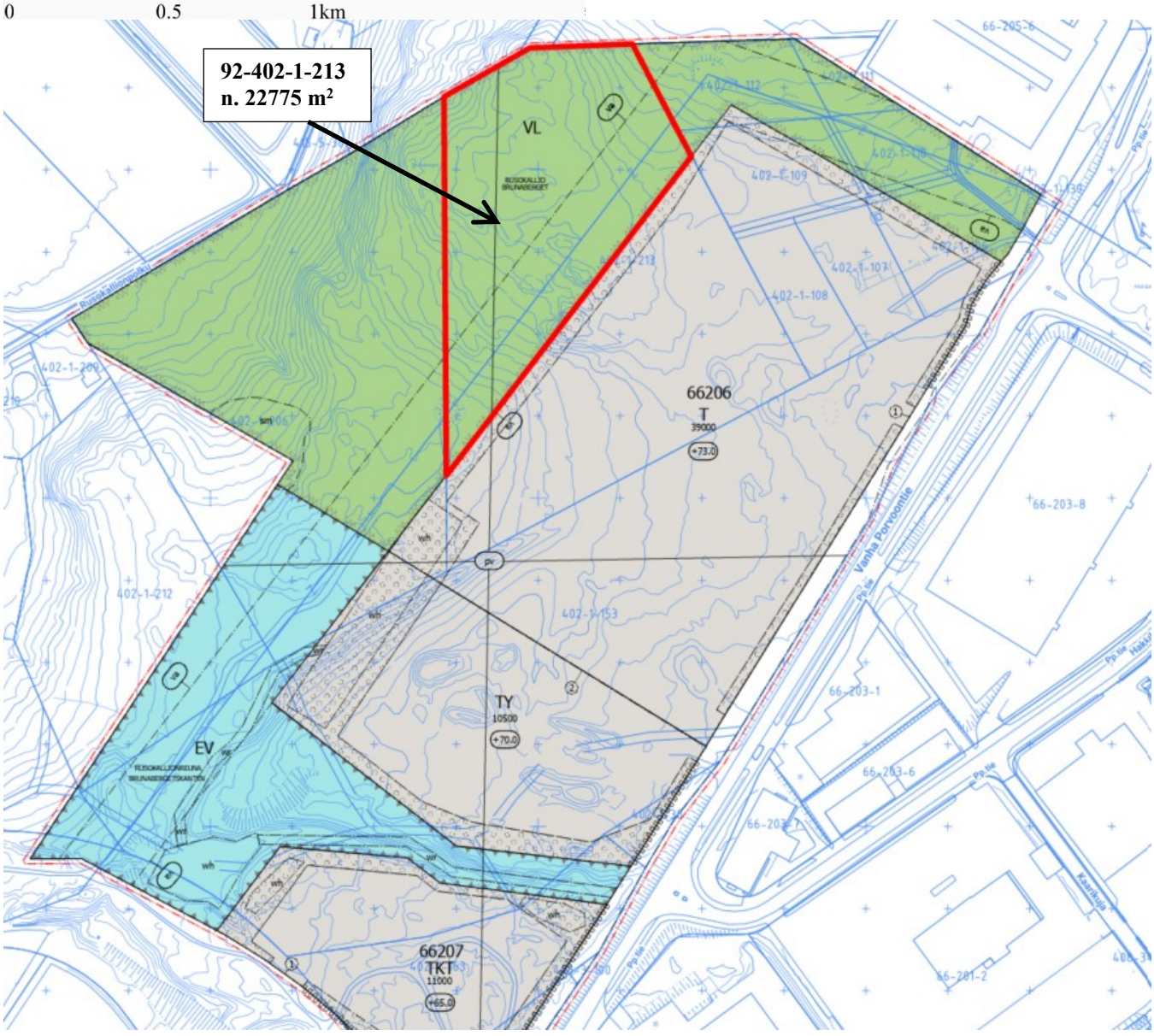

16 **Kiinteistötoimitusmaksutaksan muuttaminen / TeA (kvalt)**

VD/6745/02.03.00.00/2025

AK/KJ/RP/MT

Esitetään hyväksyttäväksi kiinteistötoimitustaksan päivitys. Taksa on tarkoituksenmukaista päivittää yleisen kustannustason nousun takia.

Lain mukaan kunnan kiinteistötoimitusmaksutaksasta päättää kunnanvaltuusto. Taksa on muutettu viimeksi kaupunginvaltuuston päätöksellä 14.12.2020 § 5. Taksa on tullut voimaan 1.1.2021, jolloin aiemman taksan mukaisia maksuja alennettiin keskimäärin viisi prosenttia.

Yleisestä kustannustason noususta johtuen taksa on tarkoituksenmukaista päivittää. Taksaan esitetään lisäksi tehtäväksi muutamia täsmennyksiä ja lainsäädännön muutoksista johtuvia muutoksia.

Kunnan kiinteistöinsinöörin ja kiinteistörekisterin pitäjän suorittamasta kiinteistötoimituksesta ja muusta kiinteistönmuodostamislain (554/1995) tai kiinteistörekisterilain (392/1985) mukaisesta toimenpiteestä peritään maksu kiinteistötoimitusmaksulain (558/1995) ja kiinteistötoimitusmaksuasetuksen (1560/2001) säännösten mukaan.

Kiinteistönmuodostamislain mukaisia kunnan kiinteistötoimituksia asemakaava-alueella ovat mm. tontin lohkominen, yleisen alueen lohkominen ja rasitetoimitus. Maanomistaja hakee tontin lohkomista sekä sitä edeltävää tonttijakoa, joka on suunnitelma asemakaavassa osoitetun rakennuskorttelin alueen jakamiseksi tontteihin. Tonttijaon laatimisesta perittävän maksun muuttamista esitetään erikseen kaupunkitilalautakunnan päätettäväksi.

Tontin lohkomisessa tonttijaossa suunnitellut tontit muodostetaan rakentamis- ja kiinnityskelpoisiksi kiinteistöiksi, jotka merkitään uusina yksikköinä kiinteistörekisteriin. Lohkomistoimituksessa tai erillisessä rasitetoimituksessa kiinteistön hyväksi voidaan perustaa toisen rekisteriyksikön alueelle pysyvänä rasitteena oikeus esim. kulkuyhteyttä tai johtojen sijoittamista varten tarvittavaan alueeseen.

Kiinteistönmuodostamislain mukaan tontin lohkomisen toimituskustannukset maksaa lohkottavan tontin omistaja. Yleisen alueen lohkomisen toimituskustannukset maksaa kunta. Rasitetoimituksen toimituskustannukset maksaa toimitusta hakenut tai siitä hyötyä saava kiinteistön omistaja.

Vuonna 2024 kiinteistörekisteriin rekisteröitiin 145 uutta tonttia. Lisäksi suoritettiin 49 yleisen alueen lohkomistoimitusta ja 20 erillistä rasitetoimitusta. Vuoden 2024 suoritemääriin vaikutti kuitenkin rakentamisen matalasuhdanne, jonka vuoksi haettujen kiinteistötoimitusten määrät olivat poikkeuksellisen alhaiset. Tänä vuonna syyskuun loppuun mennessä oli kiinteistörekisteriin rekisteröity 104 uutta tonttia, 57 yleisen alueen lohkomista ja 14 rasitetoimitusta.

Vuonna 2024 maksutuloja kiinteistötoimituksista oli 182 230 euroa. Vuoden 2024 maksutulokertymään vaikutti kuitenkin suuresti edellä mainittu rakentamisen matalasuhdanne ja tilaustyömäärien voimakas lasku. Tänä vuonna syyskuun loppuun mennessä maksutuloja kiinteistötoimituksista oli saatu 119 645 euroa, joten tämän vuoden maksutulokertymä kiinteistötoimitusten suorittamisen osalta pysynee melko samana viime vuoteen verrattuna.

Vuoden 2020 lopusta elokuun 2025 loppuun on elinkustannusindeksi noussut noin 18 %. Henkilöstökustannukset ovat vuodesta 2020 vuoteen 2024 nousseet noin 20 %. Kiinteistötoimitusmaksutaksaa ei ole viiteen vuoteen uusittu, joten korotuspaineita on kertynyt. Myös Vantaan heikentynyt taloustilanne ohjaa viemään taksoihin perustellut korotukset. Taksaan esitetään tämän vuoksi tasaisesti 20 % hinnankorotusta. Ainoa poikkeus on uuden taksan § 10 kiinteistörekisterilain 3 §:n mukainen kiinteistön laadun muutoksen rekisteröinti ja uuden taksan § 11 mukainen kiinteistönmuodostamislain kiinteistöjen yhdistämispäätöksen rekisteröinti, joissa hinnat on samantasoisen työmäärän vuoksi harmonisoitu samalle tasolle. Aiempaan taksaan verrattuna kiinteistön laadunmuutoksen rekisteröinnin hintaa esitetään nostettavaksi 15 % ja kiinteistöjen yhdistämispäätöksen rekisteröinnin hintaa nostettavaksi reilut 40 %.

Kiinteistötoimitusmaksutaksan osalta suurin maksukertymä tulee tontin lohkomisista, joten taksan 1 §:n hinnan korotuksilla on merkittävin vaikutus tuleviin maksukertymiin.

Kiinteistötoimitusmaksutaksan tekninen rakenne esitetään säilytettäväksi pääosin samana kuin nyt voimassa olevassa taksassa. Kiinteistötoimitusmaksutaksan § 3 esitetään lisättäväksi uusi hinnaltaan normaalia rasitetoimitusta alempi kohta koskien sopimukseen perustuvan yhtä rasitetta koskevan rasitetoimituksen suorittamista kirjallisella menettelyllä. Kirjallinen menettely kiinteistötoimituksissa tuli mahdolliseksi vuoden 2022 alusta alkaen, joka sujuvoittaa sopimukseen perustuvien toimitusten suorittamista.

Uuden taksan kohtaan § 8 esitetään täsmennystä tilanteisiin, joissa Vantaan antaman toimitusmääräyksen mukaisen toimituksen suorittaa poikkeuksellisesti Maanmittauslaitoksen toimitusinsinööri. Näissä harvoissa tapauksissa peritään korvaus käyttäen Vantaan kaupungin Mittaus- ja geopalveluiden kulloinkin voimassa olevan henkilöveloitustyöhinnaston mukaan.

Taksaan esitetään lisättäväksi § 9 maininta siitä, että mikäli toimitus tai kiinteistörekisterinpitäjän päätös jää kesken tai peruutetaan toimituksen hakijasta tai asianosaisesta johtuvasta syystä, peritään siihen asti kertyneet kustannukset. Samanlainen maininta on ollut myös tonttijakotaksassa.

Uuden taksan kohtaan § 10 esitetään erotettavaksi omaksi edullisemmaksi kohdakseen kiinteistörekisterilain 4 §:n mukainen tunnusmuutoksen rekisteröinti, koska se on työmäärältään pienempi kuin kiinteistörekisterilain 3 §:n mukainen kiinteistön laadunmuutoksen rekisteröinti. Lisäksi taksaan esitetään selkeyttävää uutta § 13, jonka mukaan muista harvinaisemmista kiinteistörekisterinpitäjän päätöksistä, kuten kiinteistön nimen muuttamisesta tai yhteisalueosuuden siirtämisestä yhdistämällä, peritään korvaus työkorvauksena kulloinkin voimassa olevan henkilötyöveloitushinnaston mukaan.

Taksasta esitetään poistettavaksi vanhan taksan § 12, jossa oli säädetty ennen 1.1.2000 muodostusluetteloon merkityn tontin rekisteröinnin maksuista. Tällaisia tapauksia ei Vantaalla ole enää 15 vuoteen ollut, joten kohta on jäänyt tarpeettomaksi.

Taksan korotusesityksiä varten on tehty myös vertailuja Espoon ja Helsingin kaupungin taksoihin. Nämä taksat on pyritty ottamaan huomioon niin, että nyt esitettävä taksa ei sijoittuisi muista huomattavasti poikkeavan korkeaksi.

Esitettävä kiinteistötoimitusmaksutaksa on laadittu Kuntaliiton 2.12.2011 julkaiseman ohjeen mukaisesti. Asiakas tietää hinnan hakiessaan toimitusta (pl. työaikakorvaukseen perustuvat

toimenpiteet). Toimituskorvaus edustaa toimituskohtaista keskiarvoa kunkin toimituslajin aiheuttamista vuotuisista työaika- ja muista kustannuksista.

Toimituskohtaisten korvausten lisäksi taksassa on määritelty työkorvauksen veloitushintojen määräytymisperusteet. Työkorvausta käytetään harvinaisista tai erityisen paljon työpanosta vaativista toimituksista ja toimenpiteistä veloitettavan maksun määrittämiseen. Työkorvauksen veloitushinnat perustuvat lautakunnan erikseen päättämään Mittaus- ja geopalveluiden henkilötyöveloitushinnastoon. Kiinteistötoimitukset ovat viranomaistoimintaa, joten niistä perittävät maksut ovat verottomia. Mikäli kiinteistötoimitusten tilaus- ja suoritemäärät pysyvät ensi vuonna tämän vuoden tasolla, voidaan nyt esitettävillä kiinteistötoimitusmaksutaksan korotuksilla nähdä olevan noin 20 %:n korottava vaikutus ensi vuoden kiinteistötoimituksista saataviin maksutuloihin.

Kaupunkitilalautakunta 22.10.2025 § 19

Kiinteistöjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle vahvistettavaksi liitteen mukainen kiinteistötoimitusmaksutaksa voimaan tulevaksi 1.1.2026.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginhallitus 4.11.2025

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle vahvistettavaksi liitteen mukainen kiinteistötoimitusmaksutaksa voimaan tulevaksi 1.1.2026.

Liitteet:
- Kiinteistötoimitusmaksutaksa 1.1.2026
- Voimassa oleva kiinteistötoimitusmaksutaksa

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot
kiinteistöinsinööri Riikka Pirinen, puh. 040 5939210
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Kaupunginvaltuuston xx.xx.2025 § x päättämä.

Kiinteistötoimitusmaksutaksa

Taksan mukaan Vantaan kaupungille suoritetaan maksu (euroa) kiinteistötoimitusmaksulain (558/1995) 1 §:ssä tarkoitetuista toimituksista, toimenpiteistä ja tehtävistä.

Toimitukset

1 §

Kiinteistönmuodostamislain (KmL) 4 luvun mukaisesta tontin lohkomisesta tonttia kohden, kun tontin asemakaavan mukainen rakennusoikeus on

1)	enintään 250 kerrosalaneliömetriä	1080
2)	suurempi kuin 250 kerrosalaneliömetriä	1080 +0,70 €/k-m^2 (kork. 4800)
3)	3D-kiinteistön lohkomisesta suoritetaan todelliset kustannukset työkorvauksena tämän taksan 15 §:n mukaisin veloitushinnoin laskettuna	

2 §

Tontin lohkomisen yhteydessä suoritettavat toimenpiteet:

Päätös (KmL 28 §) tontin vapauttamisesta kiinnityksistä	360
Kiinteistön pantinhaltijoiden kesken (KmL 24.2 §) tehtävä sopimus kiinnitysten etusijajärjestyksestä	180
Yhden tai kahden rasitteen tai oikeuden (rasitealueen) perustaminen, siirtäminen tai muuttaminen Jokaisesta seuraavasta rasitteesta	340 180
Tilusvaihto	360
Tontinosan lunastamisesta (KmL 62 §) suoritetaan todelliset kustannukset työkorvauksena tämän taksan 15 §:n mukaisin veloitushinnoin laskettuna.	

3 §

Yhtä tai kahta rasitetta koskeva erillinen rasitetoimitus (KmL 14 luku) Jokaisesta seuraavasta rasitteesta	1080 240
Sopimukseen perustuva yhtä rasitetta koskeva kirjallisella menettelyllä suoritettava erillinen rasitetoimitus (KmL 14 luku)	750

4 §

Yhteisalueosuuden siirtäminen ja tilaksi muodostaminen sekä yhteisen alueen liittäminen kiinteistöön (KmL 131 §)	360

5 §

Kiinteistönmääritystoimituksena suoritettava rajankäynti (KmL 11 luku) sisältäen kaksi rajamerkkiä	960
Jokaisesta seuraavasta rajamerkistä suoritetaan	180

6 §

Muusta kuin 5 §:ssä tarkoitetusta kiinteistönmääritystoimituksesta, tilusvaihdosta (KmL 8 luku) sekä tontin halkomisesta (KmL 47 §) suoritetaan todelliset kustannukset työkorvauksena tämän taksan 15 §:n mukaisin veloitushinnoin laskettuna.

7 §

Jos tämän taksan mukaisen toimituksen tai toimenpiteen kustannukset ovat selvästi keskimääräistä korkeammat, suoritetaan kiinteistötoimitusmaksu todellisten kustannusten mukaisena työkorvauksena tämän taksan 15 §:n mukaisin veloitushinnoin laskettuna.

8 §

Muista asemakaava-alueella kaupungin toimesta suoritettavista KmL:n 5 § 3 momentissa tarkoitetuista kiinteistötoimituksista peritään korvaus työkorvauksena tämän taksan 15 §:n mukaisin veloitushinnoin laskettuna. Maanmittauslaitoksen suorittamista kiinteistötoimituksista peritään korvaus Maanmittauslaitoksen voimassa olevan kiinteistötoimituksia koskevan hinnaston mukaisesti. Mikäli Maanmittauslaitoksen toimitusinsinöörin suorittama toimitus tehdään perustuen Vantaan kaupungin antamaan toimitusmääräykseen, peritään korvaus tämän taksan 15 §:n mukaisin veloitushinnoin laskettuna.

9 §

Mikäli toimitus tai kiinteistörekisterinpitäjän päätös jää kesken tai peruutetaan toimituksen hakijasta tai asianosaisesta johtuvasta syystä, peritään siihen asti kertyneet kustannukset.

Kiinteistörekisterin pitäjän päätökset

10 §

Päätös, jolla kaavatontti merkitään tonttina kiinteistörekisteriin kiinteistörekisterilain 3 §:n mukaisesti	750
Kun päätös ei vaadi tarkistusmittauksia tontilla	500
Päätös, jolla kaavatontti merkitään tonttina kiinteistörekisteriin kiinteistörekisterilain 4 §:n mukaisesti	500

11 §

Kiinteistöjen yhdistämispäätös (KmL 17 luku)

1)	KmL 214.1 §:n mukaisissa tapauksissa	750
2)	KmL 214.2 §:n mukaisissa tapauksissa (eri kiinnitykset)	850

12 §

Rasitteen poistaminen tai muuttaminen (KmL 165 §)	360
Jokaisesta seuraavasta rasitteesta	100

13 §

Muista kiinteistörekisterinpitäjän päätöksistä peritään korvaus työkorvauksena tämän taksan 15 §:n mukaisin veloitushinnoin laskettuna.

Asiakirjojen hankkiminen

14 §

Toimitusmiehen muilta viranomaisilta hankkimasta kustakin asiakirjasta suoritetaan sen lunastus- yms. maksujen lisäksi	20

Työkorvaus

15 §

Kiinteistötoimitusmaksulain 3 §:n mukaiseen työaikakorvaukseen ja muiden kustannusten korvaukseen perustuvat työkorvauksen veloitushinnat toimitustuotannon osatehtävittäin määritellään kulloinkin voimassa olevan Mittaus- ja geopalveluiden henkilötyöveloitushinnaston mukaan seuraavasti:

1)	toimitusinsinöörin tehtävät (toimituskokoukset, oikeudelliset selvitykset) • diplomi-insinöörin, insinöörin tai teknikon henkilötyöveloitushinta
2)	toimitusvalmistelu (tietojen hankinta, kiinteistörekisterin ylläpito, asiakirjojen valmistelu, karttojen laatiminen, tiedottaminen) • kartoittajan, kiinteistörekisterisihteerin tai vastaavan henkilön henkilötyöveloitushinta
3)	maastotyöt • veloitushinta mittausryhmästä kalustoineen

Työkorvauksen veloitushinnat sisältävät muiden kustannusten korvauksen, joka on 70 % työaikakorvauksesta.

Kaupunginvaltuuston 14.12.2020 § 5 päättämä.

Kiinteistötoimitusmaksutaksa

Taksan mukaan Vantaan kaupungille suoritetaan maksu (euroa) kiinteistötoimitusmaksulain (558/1995) 1 §:ssä tarkoitetuista toimituksista, toimenpiteistä ja tehtävistä.

Toimitukset

1 §

Kiinteistönmuodostamislain (KmL) 4 luvun mukaisesta tontin lohkomisesta tonttia kohden, kun tontin asemakaavan mukainen rakennusoikeus on

1)	enintään 250 kerrosalaneliömetriä	900
2)	suurempi kuin 250 kerrosalaneliömetriä	900 0,60 €/k-m^2 (kork. 4000)
3)	3D-kiinteistön lohkomisesta suoritetaan todelliset kustannukset työkorvauksena tämän taksan 14 §:n mukaisin veloitushinnoin laskettuna	

2 §

Tontin lohkomisen yhteydessä suoritettavat toimenpiteet:

Päätös (KmL 28 §) tontin vapauttamisesta kiinnityksistä	300
Kiinteistön pantinhaltijoiden kesken (KmL 24.2 §) tehtävä sopimus kiinnitysten etusijajärjestyksestä	150
Yhden tai kahden rasitteen tai oikeuden (rasitealueen) perustaminen, siirtäminen tai muuttaminen	280
Jokaisesta seuraavasta rasitteesta (rasitealueesta)	150
Tilusvaihto	300
Tontinosan lunastamisesta (KmL 62 §) suoritetaan todelliset kustannukset työkorvauksena tämän taksan 14 §:n mukaisin veloitushinnoin laskettuna.	

3 §

Yhtä tai kahta rasitetta koskeva erillinen rasitetoimitus (KmL 14 luku)	900
Jokaisesta seuraavasta rasitteesta (rasitealueesta)	200

4 §

Yhteisalueosuuden siirtäminen ja tilaksi muodostaminen sekä yhteisen alueen liittäminen kiinteistöön (KmL 131 §)	300

5 §

Kiinteistönmääritystoimituksena suoritettava rajankäynti (KmL 11 luku) sisältäen kaksi rajamerkkiä	800
Jokaisesta seuraavasta rajamerkistä suoritetaan	150

6 §

Muusta kuin 5 §:ssä tarkoitetusta kiinteistönmääritystoimituksesta, tilusvaihdosta (KmL 8 luku) sekä tontin halkomisesta (KmL 47 §) suoritetaan todelliset kustannukset työkorvauksena tämän taksan 14 §:n mukaisin veloitushinnoin laskettuna.

7 §

Jos tämän taksan mukaisen toimituksen tai toimenpiteen kustannukset ovat selvästi keskimääräistä korkeammat, suoritetaan kiinteistötoimitusmaksu todellisten kustannusten mukaisena työkorvauksena tämän taksan 14 §:n mukaisin veloitushinnoin laskettuna.

8 §

Muista asemakaava-alueella kaupungin toimesta suoritettavista KML:n 5 § 3 momentissa tarkoitetuista kiinteistötoimituksista peritään korvaus työkorvauksena tämän taksan 14 §:n mukaisin veloitushinnoin laskettuna. Maanmittauslaitoksen suorittamista kiinteistötoimituksista peritään korvaus Maanmittauslaitoksen voimassa olevan kiinteistötoimituksia koskevan hinnaston mukaisesti.

Kiinteistörekisterin pitäjän päätökset

9 §

Päätös, jolla kaavatontti merkitään tonttina kiinteistörekisteriin kiinteistörekisterilain 3 ja 4 §:n mukaisesti	650
Kun päätöstä varten ei suoriteta tarkistusmittauksia tontilla	420

10 §

Kiinteistöjen yhdistämispäätös (KmL 17 luku)

1)	KmL 214.1 §:n mukaisissa tapauksissa	520
2)	KmL 214.2 §:n mukaisissa tapauksissa (eri kiinnitykset)	620

11 §

Rasitteen poistaminen tai muuttaminen (KmL 165 §)	300
Jokaisesta seuraavasta rasitteesta (rasitealueesta)	80

12 §

Ennen 1.1.2000 muodostusluetteloon merkityn tontin rekisteröinti, kun tontti muodostuu

1)	yhdestä kiinteistöstä	200
2)	kahdesta tai useammasta kiinteistöstä	600

Mikäli rekisteröintipäätökseen liittyy

pantinhaltijoiden sopimus	150
tontin vapauttaminen kiinnityksistä	300

Asiakirjojen hankkiminen

13 §

Toimitusmiehen muilta viranomaisilta hankkimasta kustakin asiakirjasta suoritetaan sen lunastus- yms. maksujen lisäksi	15

Työkorvaus

14 §

Kiinteistötoimitusmaksulain 3 §:n mukaiseen työaikakorvaukseen ja muiden kustannusten korvaukseen perustuvat työkorvauksen veloitushinnat toimitustuotannon osatehtävittäin määritellään kulloinkin voimassa olevan kaupunkimittauksen henkilötyöveloitushinnaston mukaan seuraavasti:

1)	toimitusinsinöörin tehtävät (toimituskokoukset, oikeudelliset selvitykset) • diplomi-insinöörin, insinöörin tai teknikon henkilötyöveloitushinta
2)	toimitusvalmistelu (tietojen hankinta, kiinteistörekisterin ylläpito, asiakirjojen valmistelu, karttojen laatiminen, tiedottaminen) • kartoittajan, kiinteistörekisterisihteerin tai vastaavan henkilön henkilötyöveloitushinta
3)	maastotyöt • veloitushinta mittausryhmästä kalustoineen

Työkorvauksen veloitushinnat sisältävät muiden kustannusten korvauksen, joka on 70 % työaikakorvauksesta.

17 **Ennakkolausunto etuosto-oikeuden käyttämättä jättämisestä kiinteistökaupassa: Kiinteistö 92-40-506-1 (Tulkintie 23) / TeA / TeA**

VD/6760/10.00.01.01.00/2025

TeA/AK/TH/AVP/Jho/MT

Vantaan kaupungilta on pyydetty 8.10.2025 saapuneella kirjeellä ennakkolausuntoa etuosto-oikeuden käyttämisestä seuraavassa kiinteistön kaupassa:

Myyjä:
Scania Real Estate Finland Oy (Y: 2559582-1)

Ostaja:
Tarjouskilpailun perusteella

Kaupan kohde:
Kaupan kohteena on Ylästön (40) kaupunginosassa sijaitseva 25 900 m^2:n suuruinen rakennettu kiinteistö 92-40-506-1 osoitteessa Tulkintie 23, 01740 Vantaa.

Kauppahinta:
minimikauppahinta 21 000 000 euroa (perustuen kiinteistön tasearvoon per täytäntöönpanopäivä).

Kaupan kohteena oleva kiinteistö on osoitettu voimassa olevassa asemakaavassa teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeksi (T, e = 0.5, III). Kiinteistöllä on rakennusoikeutta 12 950 k-m2. Kaupan kohteella sijaitsee noin 6 444 k-m2:n suuruinen rakennus vuodelta 2024 ja 9 k-m2:n suuruinen rakenteilla oleva rakennus sekä noin 208 k-m2:n suuruinen lämmin varasto vuodelta 2024. Kaupan yhteydessä myyjä vuokraa kiinteistön käyttöönsä kiinteistön ostajan tai tämän osakkeenomistajan kanssa solmittavan vuokrasopimuksen perusteella. Kaupan kohde on kaupungin maiden ympäröimä.

Hakija on pyytänyt, että Vantaan kaupunki antaisi etuostolain 8 §:ssä tarkoitetun ennakkotiedon siitä, että Vantaan kaupunki ei tule käyttämään etuostolain mukaista etuosto-oikeuttaan edellä selostettuun kauppaan. Etuostolain mukaan kiinteistönomistajan kirjallisesta pyynnöstä kunta voi etukäteen ilmoittaa, ettei se tule käyttämään etuosto-oikeuttaan, jos kiinteistö kahden vuoden kuluessa kunnan päätöksestä myydään ilmoitetuilla ehdoilla.

Kiinteistöt ja tilat palvelualueen mukaan kaupungilla ei ole tarvetta hankkia kaupan kohteena olevaa teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeksi (T) osoitettua rakennettua kiinteistöä. Kiinteistöjohtaja esittää vastattavaksi hakijalle, että Vantaan kaupunki ei käytä etuosto-oikeuttaan kyseessä olevassa kiinteistökaupassa, mikäli kaupan kohde kahden (2) vuoden kuluessa luovutetaan ilmoitetulla tavalla.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 25 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää etuostolain mukaisen etukäteisilmoituksen antamisesta.

8.10.2025 päivätty ennakkolausuntopyyntö, 7.10.2025 päivätty kiinteistön kauppakirjaluonnos ja 8.10.2025 päivätty sähköpostisaate ovat kaupunginhallituksen jäsenten nähtävillä extranetissä.

Kaupunginhallitus 4.11.2025

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) etuostolain 8 §:n mukaisena ennakkolausuntona ilmoittaa hakijalle, että Vantaan kaupunki ei käytä etuosto-oikeuttaan edellä esitetyssä kiinteistökaupassa, mikäli kaupan kohde kahden vuoden kuluessa kaupunginhallituksen päätöksestä luovutetaan ilmoitetulla tavalla, ja

b) että hakijalta peritään tästä lausunnosta kaupunginhallituksen 16.11.2020 § 23 päätöksen mukaisesti 300 euron korvaus.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liite:
- Kartta kaupan kohteesta

Täytäntöönpano: Kiinteistöt ja tilat

Muutoksenhakuohje: 3.3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
maankäyttöteknikko Jorma Hopponen, puh. 050 312 3995
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

KOHTEEN SIJAINTI

KARTTA /
Ennakkolausunto etuosto-oikeuden käyttämättä jättämisestä

Kaupunginosa: YLÄSTÖ (40)

Kiinteistö: 92–40-506-1

Pinta-ala: 25900 m²

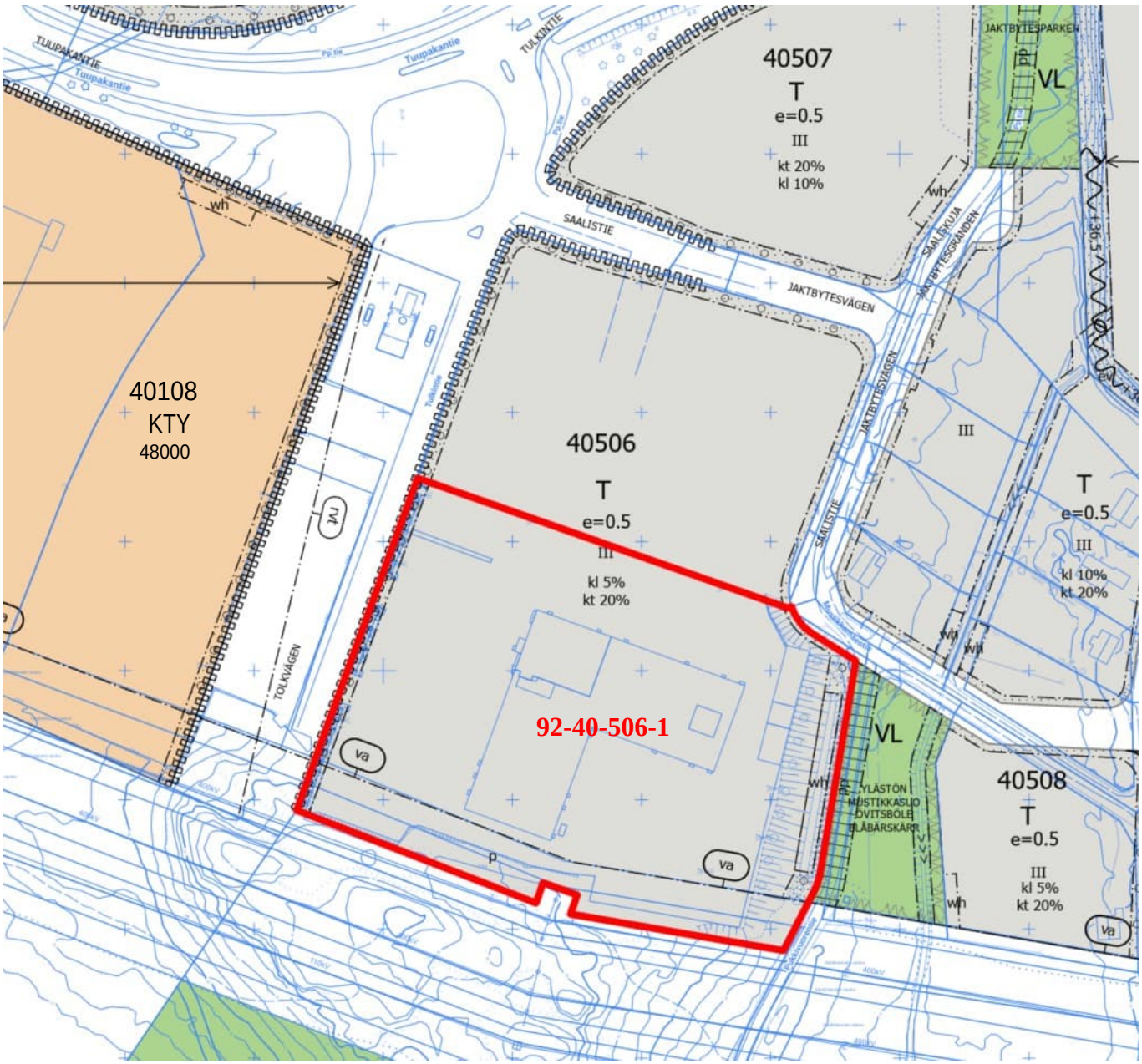

18 **Vastaus Petri Roinisen ja 30 muun valtuutetun aloitteeseen Hakunilan Hevoshaantien liikenteen rauhoittamisesta läpiajoiliikenteeltä / TeA (kvalt)**

VD/5827/00.02.00.03/2025

TeA/HW/AT/EJ

Petri Roininen sekä 30 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Hakunilassa Hevoshaantien läpiajo Kehä III:n sekä Sotungin koulun ja urheilupuiston välillä aiheuttaa huomattavaa melu- ja turvallisuushaittaa asukkaille. Ongelmat on mahdollista ratkaista pienillä ja vähäkustanteisilla toimilla, joita tässä ehdotetaan.

Ehdotan, että Hevoshaantien läpiajo ohjataan Hakunilan valtaväylä Hakunilantielle. Käytännön toteutuksena on täysi tai klo 18-09 voimassa oleva läpiajokielto Hevoshaantiellä. Tällä pienellä toimenpiteellä läpiajoliikenne ohjataan Hakunilan läpi kulkevalle pääväylälle eli Hakunilantielle. Liikenteen lisäys ei aiheuta ongelmia pääväylällä, jonka kapasiteetti on riittävä, joka on suunniteltu läpiajoon, ja jolla on mm useita jalankulun ja kevyen liikenteen siltoja.

Hevoshaantie puolestaan on perusluonteeltaan pihakatu, ei pääliikenneväylä. Molemmin puolin Hevoshaantietä on pientaloasutusta jopa siten, että yksi rivitaloyhtiöistä sijoittuu molemmin puolin Hevoshaantietä, jolloin tie ikään kuin jakaa yhtiön.

Nykymuotoisen läpiajon aiheuttamat melu- ja turvallisuushaitat ovat ilmeiset mutta samalla myös pienillä ja vähäkustanteisilla toimilla ratkaistavissa ilman että ongelma siirtyisi muualle.
Tarvitaan kaksi liikennemerkkiä ja yksi päätös sekä keskustelu alueen asukkaiden kanssa, jota lienee jo käydyn jonkin aikaa.”

Kaupunginvaltuusto 25.8.2025 § 29

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:
- allekirjoitettu Petri Roinisen ja 30 muun valtuutetun aloite Hakunilan Hevoshaantien liikenteen rauhoittaminen läpiajoiliikenteeltä

_____

Kaupunkiympäristön toimialan katujen ja puistojen palvelualue toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Asemakaavassa Hevoshaantie on määritelty normaaliksi kaduksi ilman erityisiä läpiajorajoituksia, ja liikennesuunnittelun tavoitteena on noudattaa asemakaavassa tehtyjä linjauksia. Kadun katuluokitus on paikallinen kokoojakatu, ja sen arkivuorokausiliikennemäärät (KAVL) vastaavat tavanomaista tasoa kyseisessä katuluokassa. Liikenneverkon kannalta Hevoshaantie muodostaa rinnakkaisen yhteyden Hakunilantielle ja toimii vaihtoehtoisena reittinä poikkeustilanteissa.

Läpiajokieltoa ei tule toteuttaa vain liikennemerkeillä. Käytännön havaintojen perusteella liikennemerkein asetettu läpiajokielto toteutuu vain vähäisessä määrin, sillä ainoastaan osa autoilijoista noudattaa rajoitusta. Läpiajokieltoa ei voida valvoa tehokkaasti, koska valvonta vaatii paljon henkilöresursseja. Tämän seurauksena läpiajokieltomerkit saattavat aiheuttaa ristiriitoja alueen asukkaiden ja kieltoa rikkovien autoilijoiden välillä sekä lisätä valvontapyyntöjä poliisille ja kunnan viranomaisille.

Kaupunki on toteuttanut useita toimenpiteitä Hevoshaantien liikenneturvallisuuden parantamiseksi. Ajonopeuksia on laskettu liikenneturvallisuuden kannalta oleellisissa kohdissa rakentamalla hidasteita vuosina 2024 ja 2025 sekä asentamalla nopeusnäyttötaulu. Vuonna 2026 Hevoshaantien S-mutkaa kavennetaan, jotta ajonopeuksia saadaan hillittyä.

Kuluvan vuoden aikana on laadittu Hevoshaantien liikenteen rauhoittamisen yleissuunnitelma, koska katua kehitettäessä katuratkaisut täytyy sovittaa arvokkaaseen kulttuuriympäristöön. Suunnitelma toimii keskeisenä lähtökohtana Hevoshaan asemakaavahankkeen yhteydessä laadittavalle katualueen yleissuunnitelmalle, jossa tullaan tarkentamaan edellisessä yleissuunnitelmassa esitettyjä ratkaisuja ja huomioimaan tulevan maankäytön liikenteelliset tarpeet.

Kaupunginhallitus 20.10.2025 § 11

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Petri Roiniselle ja 30 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Päätettiin pöydätä asia kaupunginhallituksen 4.11.2025 kokoukseen.

_____

Kaupunginhallitus 4.11.2025

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Petri Roiniselle ja 30 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liite:
- allekirjoitettu Petri Roinisen ja 30 muun valtuutetun aloite Hakunilan Hevoshaantien liikenteen rauhoittaminen läpiajoiliikenteeltä.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Liikenteen alueinsinööri Aapeli Turunen, puh. 040 183 0127, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteet

Kaupunginvaltuuston kokous 25.8.2025

Hakunilan Hevoshaantien liikenteen rauhoittaminen läpiajoiliikenteeltä	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Hakunilassa Hevoshaantien läpiajo Kehä III:n sekä Sotungin koulun ja urheilupuiston välillä aiheuttaa huomattavaa melu- ja turvallisuushaittaa asukkaille. Ongelmat on mahdollista ratkaista pienillä ja vähäkustanteisilla toimilla, joita tässä ehdotetaan. Ehdotan, että Hevoshaantien läpiajo ohjataan Hakunilan valtaväylä Hakunilantielle. Käytännön toteutuksena on täysi tai klo 18-09 voimassa oleva läpiajokielto Hevoshaantiellä. Tällä pienellä toimenpiteellä läpiajoliikenne ohjataan Hakunilan läpi kulkevalle pääväylälle eli Hakunilantielle. Liikenteen lisäys ei aiheuta ongelmia pääväylällä, jonka kapasiteetti on riittävä, joka on suunniteltu läpiajoon, ja jolla on mm useita jalankulun ja kevyen liikenteen siltoja. Hevoshaantie puolestaan on perusluonteeltaan pihakatu, ei pääliikenneväylä. Molemmin puolin Hevoshaantietä on pientaloasutusta jopa siten, että yksi rivitaloyhtiöistä sijoittuu molemmin puolin Hevoshaantietä, jolloin tie ikään kuin jakaa yhtiön. Nykymuotoisen läpiajon aiheuttamat melu- ja turvallisuushaitat ovat ilmeiset mutta samalla myös pienillä ja vähäkustanteisilla toimilla ratkaistavissa ilman että ongelma siirtyisi muualle. Tarvitaan kaksi liikennemerkkiä ja yksi päätös sekä keskustelu alueen asukkaiden kanssa, jota lienee jo käydyn jonkin aikaa. Vantaalla 25.8.2025 Petri Roininen Kaupunginvaltuutettu (kesk)	Aloitteen tekijät Petri Roininen Aloitteen Allekirjoitukset 1.Tia Seppänen 2. Kai-Ari Lundell 3. Matti Kotiranta 4. Juha Suoniemi 5. Juha Järä 6. Emily Strohm 7. Tiina Tuomela 8. Tanja Aidanjuuri 9. Loviisa Kaartokallio 10. Patrik Karlsson 11. Patrik Borg 12. Jenni Karemo 13. Faysal Abdi 14. Sirpa Siru Kauppinen 15. Reija Friman 16. Tuire Kaimio 17. Mari Hynninen 18. Marjo Vacker 19. Eva Tawasoli 20. Suvi Karhu 21. Tuomas Vanhanen

	22.Ulla-Maija Kopra 23. Naima El Issaoui 24. Mohamuud Shire 25 Paula Lehmuskallio 26. Karita Snellman 27. Drilon Kllokoqi 28. Jorma Hentilä 29. Mika Kasonen 30. Pekka Rautio

19 **Vastaus Jari Jääskeläisen ja 23 muun valtuutetun aloitteeseen osaamistakuun käyttöön Variassa / KK (kvalt)**

VD/698/00.02.00.03/2025

KK/PT/TK/AR/CS/SR/MT

Jari Jääskeläinen ja 23 muuta valtuutettua jättivät valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Valtuustoaloite osaamistakuun käyttöön Variassa.

Osaamistakuu tarkoittaa sitä, että jos entinen opiskelija tai hänen työnantajansa havaitsevat puutteita osaamisessa, opiskelija voi palata täydentämään opintojaan. Takuu on voimassa vuoden ajan (aika sovittavissa) opiskelijan valmistumisesta.

Lisäopiskelusta ei laskuteta ja yksi opiskelija vois saada sitä enintään 60 tuntia (aika sovittavissa). Tavoitteena on, että hän päivittää taitojaan ja työllistyy.

Hyriassa osaamistakuu otettiin käyttöön vuosi sitten ja Saimaan Ammattiopisto Sampo ottaa sen käyttöön elokuussa.

Me allekirjoittaneet esitämme, että kaupunki ryhtyy toimiin osaamistakuun saamiseksi Variaan ASAP. Haluammehan tuottaa laadukasta ja luotettavaa työvoimaa eri alojen tarpeisiin.”

Kaupunginvaltuusto 27.1.2025 § 27

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Jari Jääskeläisen ja 23 muun valtuutetun aloite osaamistakuun käyttöön Variassa.

_____

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Ammattiopisto Varialla on merkittävä rooli vantaalaisten osaamisen sekä työllistymistä tukevien koulutusratkaisujen kehittämisessä tiiviissä yhteistyössä työllisyyspalveluiden sekä alueen elinkeinoelämän kanssa.

Ammattiopisto ei näe tarkoituksenmukaisena rakentaa erillistä prosessia osaamistakuuta varten vaan se voidaan yhdistää Vantaan työllisyyspalvelujen ja Varian välisiin prosesseihin. Tällöin työttömäksi jäänyt (tai jopa työttömyysuhan alla oleva) henkilö voi hakeutua Variaan opiskelemaan lyhytkoulutuksiin tai tutkinnonosakoulutuksiin. Variaan ohjautuvia asiakkaita varten Variassa on työelämäkoordinaattoreita, jotka tekevät osaamistarvekartoituksen ja ohjaavat asiakkaat heille sopivaan työllistävään koulutukseen.

Työllistymistä edistävinä toimenpiteinä parannetaan monikielisten oppijoiden oppimisvalmiuksia ja suomen kielen osaamista monikielisten oppijoiden kehittämisohjelmassa esitetyin toimenpitein ottaen huomioon käytettävissä olevat resurssit. Lisäksi joustavia oppimisen polkuja kehitetään tarveperusteisin kokeiluin. Osana joustavien oppimisen polkujen kehittämistä huomioidaan myös korkeakouluyhteistyön kehittäminen, joka edistää opiskelijoiden nykyistä sujuvampaa ja nopeampaa siirtymistä joko työttömyyden uhatessa tai suoraan jatko-opintoihin.

Kaupunginhallitus 25.8.2025 § 12

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

a) antaa Jari Jääskeläiselle ja 23 muulle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja

b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Päätettiin palauttaa asia valmisteluun.

_____

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Ammattiopisto Varialla on merkittävä rooli vantaalaisten osaamisen sekä työllistymistä tukevien koulutusratkaisujen kehittämisessä tiiviissä yhteistyössä työllisyyspalveluiden sekä alueen elinkeinoelämän kanssa. Variassa pidetään tärkeänä, että sieltä valmistuvien opiskelijoiden osaaminen vastaa työelämän tarpeisiin. Tämä varmistetaan tehokkaalla yhteistyöllä ja yhteisillä prosesseilla työllisyyspalvelujen kanssa. Työttömäksi jäänyt tai työttömyysuhan alla oleva henkilö voi hakeutua Variaan täydentämään osaamistaan lyhytkoulutuksiin tai tutkinnonosakoulutuksiin. Variaan ohjautuvia asiakkaita varten Variassa on työelämäkoordinaattoreita, jotka tekevät osaamistarvekartoituksen ja ohjaavat asiakkaat heille sopivaan työllistävään koulutukseen.

Työllistymistä edistävinä toimenpiteinä parannetaan monikielisten oppijoiden oppimisvalmiuksia ja suomen kielen osaamista monikielisten oppijoiden kehittämisohjelmassa esitetyin toimenpitein ottaen huomioon käytettävissä olevat resurssit. Lisäksi joustavia oppimisen polkuja kehitetään tarveperusteisin kokeiluin. Osana joustavien oppimisen polkujen kehittämistä huomioidaan myös korkeakouluyhteistyön kehittäminen, joka edistää opiskelijoiden nykyistä sujuvampaa ja nopeampaa siirtymistä joko työttömyyden uhatessa tai suoraan jatko-opintoihin.

Aiempina vuosina on tehty muun muassa seuraavia toimenpiteitä liittyen opiskelijoiden osaamistason varmistamiseen. Toimenpiteet on kirjattu talousarvioon.

- Vuonna 2024 lukioiden ja Varian opiskelijoille kehitettiin uusia joustavia opintopolkuja

strategialähtöisen palvelumuotoilun eli opiskelijalähtöisen kehittämisen kautta. Tavoitteena oli aiempaa paremmat mahdollisuudet hyödyntää opetustarjontaa oppilaitosrajat ylittäen ja saada siten vahvempi pohja työelämään sekä jatko-opintoihin. Esimerkiksi kaksoistutkinto-opintojen tarjoamisen merkittävä lisääminen on peruja edellä mainitusta kehittämistyöstä.
- Vuonna 2025 ammattiopisto Varia jatkoi osaamisen sekä työllistymistä tukevien koulutusratkaisujen kehittämistä tiiviissä yhteistyössä työllisyyspalveluiden sekä alueen elinkeinoelämän kanssa. Yhdyskäytävämallia kehitetään edelleen, ja yhteistyö työllisyyspalveluiden sekä alueen elinkeinoelämän kanssa on osoittautunut toimivaksi.

Toimialalla ei nähdä tarpeelliseksi erillisen osaamistakuun käyttöönottoa. Ammattiopisto Varia näkee, että opiskelijan valmistuttua Variasta hänellä on ammatillinen perustutkinto, jonka tulee taata riittävä ammatillinen osaaminen. Varia ei ole saanut palautetta alueen yrityksiltä, että Variasta valmistuvien opiskelijoiden osaamisessa olisi merkittäviä puutteita. Jos tällaista palautetta saadaan, niin aloitteessa mainitun Hyrian ja Saimaan ammattiopisto Sampon osaamistakuuta huomattavasti kustannustehokkaampi ratkaisu on kehittää koulutusta saadun palautteen perusteella.

Palautetta kerätään kaksi kertaa vuodessa harjoittelupaikkojen työnantajilta valtakunnallisesti yhdenmukaisella ja vertailukelpoisella kyselyllä. Palautteet saadaan alakohtaisesti ja työpaikkakohtaisesti eroteltuina, jolloin voidaan tarttua täsmällisesti kehittämistoimiin. Koko Varian kahden viimeisimmän vuoden tulokset ovat olleet yli neljä (asteikolla 1–5), kun kysytään, voisiko työnantaja rekrytointitilanteessa palkata Variasta valmistuneen opiskelijan, ja vastaako Varian tutkinnon osien sisältö alan osaamistarpeisiin. Variassa tarkastellaan tuloksia osana laadunhallintaa säännöllisesti alakohtaisesti.

Jos kaupungilla olisi osoittaa lisäresursseja opetukseen, niin tällainen resurssi voitaisiin osoittaa niihin tutkintoihin, joista Varia saisi palautetta työnantajilta Variasta valmistuneiden osaamisen puutteista. Jos Hyrian ja Sampon mallin mukainen osaamistakuu otettaisiin käyttöön, vaatisi se henkilöstön lisäämistä jokaiseen tutkintoon, koska lupaukseen osaamistakuusta tulisi myös pystyä vastaamaan.

On huomioitava, että ammatillinen perustutkinto antaa opiskelijalle perusvalmiudet työskentelyyn. Ammattitaidon kartuttamisessa merkittävä rooli on työpaikalla tapahtuvalla perehdytyksellä sekä työnantajan tarjoamalla täydennyskoulutuksella. Varia tekee täydennyskoulutukseen liittyen monipuolista yhteistyötä alueen yritysten kanssa.

Kaupunginhallitus 4.11.2025

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Jari Jääskeläiselle ja 23 muulle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liite:
- allekirjoitettu Jari Jääskeläisen ja 23 muun valtuutetun aloite osaamistakuun käyttöön Variassa.

Täytäntöönpano: Lakiasiat- ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
rehtori Pekka Tauriainen, puh. +358 50 312 4514, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Jari Jääskeläisen ja 23 muun valtuutetun aloite osaamistakuun käyttöön Variasssa

VD/698/00.02.00.03/2025

TK/PT/AR/CS/KK

Jari Jääskeläinen ja 23 muuta valtuutettua jättivät valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:
”Valtuustoaloite osaamistakuun käyttöön Variassa.”
Osaamistakuu tarkoittaa sitä, että jos entinen opiskelija tai hänen työnantajansa havaitsevat puutteita osaamisessa, opiskelija voi palata täydentämään opintojaan. Takuu on voimassa vuoden ajan (aika sovittavissa) opiskelijan valmistumisesta.

Lisäopiskelusta ei laskuteta ja yksi opiskelija vois saada sitä enintään 60 tuntia (aika sovittavissa). Tavoitteena on, että hän päivittää taitojaan ja työllistyy.

Hyriassa osaamistakuu otettiin käyttöön vuosi sitten ja Saimaan Ammattiopisto Sampo ottaa sen käyttöön elokuussa.

Me allekirjoittaneet esitämme, että kaupunki ryhtyy toimiin osaamistakuun saamiseksi Variaan ASAP. Haluammehan tuottaa laadukasta ja luotettavaa työvoimaa eri alojen tarpeisiin.”

Kaupunginvaltuusto 27.1.2025 § 27

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.
Liite:
- allekirjoitettu Jari Jääskeläisen ja 23 muun valtuutetun aloite osaamistakuun käyttöön Variassa.

_____

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Ammattiopisto Varialla on merkittävä rooli vantaalaisten osaamisen sekä työllistymistä tukevien koulutusratkaisujen kehittämisessä tiiviissä yhteistyössä työllisyyspalveluiden sekä alueen elinkeinoelämän kanssa.

Ammattiopisto ei näe tarkoituksenmukaisena rakentaa erillistä prosessia osaamistakuuta varten vaan se voidaan yhdistää Vantaan työllisyyspalvelujen ja Varian välisiin prosesseihin. Tällöin työttömäksi jäänyt (tai jopa työttömyysuhan alla oleva) henkilö voi hakeutua Variaan opiskelemaan lyhytkoulutuksiin tai tutkinnonosakoulutuksiin. Variaan ohjautuvia asiakkaita varten Variassa on työelämäkoordinaattoreita, jotka tekevät osaamistarvekartoituksen ja ohjaavat asiakkaat heille sopivaan työllistävään koulutukseen.

Työllistymistä edistävinä toimenpiteinä parannetaan monikielisten oppijoiden oppimisvalmiuksia ja suomen kielen osaamista monikielisten oppijoiden kehittämisohjelmassa esitetyin toimenpitein ottaen huomioon käytettävissä olevat resurssit. Lisäksi joustavia oppimisen polkuja kehitetään tarveperusteisin kokeiluin. Osana joustavien oppimisen polkujen kehittämistä huomioidaan myös korkeakouluyhteistyön

kehittäminen, joka edistää opiskelijoiden nykyistä sujuvampaa ja nopeampaa siirtymistä joko työttömyyden uhatessa tai suoraan jatko-opintoihin.

Kaupunginhallitus 25.8.2025 § 12

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

a) antaa Jari Jääskeläiselle ja 23 muulle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja

b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Päätettiin palauttaa asia valmisteluun.

_____

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Ammattiopisto Varialla on merkittävä rooli vantaalaisten osaamisen sekä työllistymistä tukevien koulutusratkaisujen kehittämisessä tiiviissä yhteistyössä työllisyyspalveluiden sekä alueen elinkeinoelämän kanssa. Variassa pidetään tärkeänä, että sieltä valmistuvien opiskelijoiden osaaminen vastaa työelämän tarpeisiin. Tämä varmistetaan tehokkaalla yhteistyöllä ja yhteisillä prosesseilla työllisyyspalvelujen kanssa. Työttömäksi jäänyt tai työttömyysuhan alla oleva henkilö voi hakeutua Variaan täydentämään osaamistaan lyhytkoulutuksiin tai tutkinnonosakoulutuksiin. Variaan ohjautuvia asiakkaita varten Variassa on työelämäkoordinaattoreita, jotka tekevät osaamistarvekartoituksen ja ohjaavat asiakkaat heille sopivaan työllistävään koulutukseen. Työllistymistä edistävinä toimenpiteinä parannetaan monikielisten oppijoiden oppimisvalmiuksia ja suomen kielen osaamista monikielisten oppijoiden kehittämisohjelmassa esitetyin toimenpitein ottaen huomioon käytettävissä olevat resurssit. Lisäksi joustavia oppimisen polkuja kehitetään tarveperusteisin kokeiluin. Osana joustavien oppimisen polkujen kehittämistä huomioidaan myös korkeakouluyhteistyön kehittäminen, joka edistää opiskelijoiden nykyistä sujuvampaa ja nopeampaa siirtymistä joko työttömyyden uhatessa tai suoraan jatko-opintoihin.

Aiempina vuosina on tehty muun muassa seuraavia toimenpiteitä liittyen opiskelijoiden osaamistason varmistamiseen. Toimenpiteet on kirjattu talousarvioon.

- Vuonna 2024 lukioiden ja Varian opiskelijoille kehitettiin uusia joustavia opintopolkuja strategialähtöisen palvelumuotoilun eli opiskelijalähtöisen kehittämisen kautta. Tavoitteena oli aiempaa paremmat mahdollisuudet hyödyntää opetustarjontaa oppilaitosrajat ylittäen ja saada siten vahvempi pohja työelämään sekä jatko-opintoihin. Esimerkiksi kaksoistutkinto-opintojen tarjoamisen merkittävä lisääminen on peruja edellä mainitusta kehittämistyöstä.
- Vuonna 2025 ammattiopisto Varia jatkoi osaamisen sekä työllistymistä tukevien koulutusratkaisujen kehittämistä tiiviissä yhteistyössä työllisyyspalveluiden sekä alueen

elinkeinoelämän kanssa. Yhdyskäytävämallia kehitetään edelleen ja yhteistyö työllisyyspalveluiden sekä alueen elinkeinoelämän kanssa on osoittautunut toimivaksi.

Toimialalla ei nähdä tarpeelliseksi erillisen osaamistakuun käyttöönottoa. Ammattiopisto Varia näkee, että opiskelijan valmistuttua Variasta hänellä on ammatillinen perustutkinto, jonka tulee taata riittävä ammatillinen osaaminen. Varia ei ole saanut palautetta alueen yrityksiltä, että Variasta valmistuvien opiskelijoiden osaamisessa olisi merkittäviä puutteita. Jos tällaista palautetta saadaan, niin aloitteessa mainitun Hyrian ja Saimaan ammattiopisto Sampon osaamistakuuta huomattavasti kustannustehokkaampi ratkaisu on kehittää koulutusta saadun palautteen perusteella.

Palautetta kerätään kaksi kertaa vuodessa harjoittelupaikkojen työnantajilta valtakunnallisesti yhdenmukaisella ja vertailukelpoisella kyselyllä. Palautteet saadaan alakohtaisesti ja työpaikkakohtaisesti eroteltuna, jolloin voidaan tarttua täsmällisesti kehittämistoimiin. Koko Varian kahden viimeisimmän vuoden tulokset ovat olleet yli neljä (asteikolla 1–5), kun kysytään voisiko työnantaja rekrytointitilanteessa palkata Variasta valmistuneen opiskelijan ja vastaako Varian tutkinnon osien sisältö alan osaamistarpeisiin. Variassa tarkastellaan tuloksia osana laadunhallintaa säännöllisesti alakohtaisesti.

Jos kaupungilla olisi osoittaa lisäresursseja opetukseen niin tällainen resurssi voitaisiin osoittaa niihin tutkintoihin, joista Varia saisi palautetta työnantajilta Variasta valmistuneiden osaamisen puutteista. Jos Hyrian ja Sampon mallin mukainen osaamistakuu otettaisiin käyttöön, niin se vaatisi henkilöstön lisäämistä jokaiseen tutkintoon, koska lupaukseen osaamistakuusta tulisi myös pystyä vastaamaan.

On huomioitava, että ammatillinen perustutkinto antaa opiskelijalle perusvalmiudet työskentelyyn. Ammattitaidon kartuttamisessa merkittävä rooli on työpaikalla tapahtuvalla perehdytyksellä sekä työnantajan tarjoamalla täydennyskoulutuksella. Varia tekee täydennyskoulutukseen liittyen monipuolista yhteistyötä alueen yrityksien kanssa.

Kaupunginhallitus XX.XX.2025

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) antaa Jari Jääskeläiselle ja 23 muulle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja

b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liite:
- allekirjoitettu Jari Jääskeläisen ja 23 muun valtuutetun aloite osaamistakuun käyttöön Variassa.

Täytäntöönpano: lakiasiat- ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle
Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
rehtori Pekka Tauriainen, puh. +358 50 312 4514, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

20 **Vastaus Siri Ahokkaan ja 28 muun valtuutetun aloite Vantaa aidosti esteettömäksi – Sisäilma esteettömyys osaksi esteettömyyden määritelmää ja käytänteitä / TeA (kvalt)**

VD/3392/00.02.00.03/2025

TeA/PW/MT

Siri Ahokas sekä 28 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Me aloitteen allekirjoittajat esitämme, että Vantaa ryhtyy kunnianhimoisesti luomaan aidosti esteetöntä kaupunkia. Tämä edellyttää esteettömyyden määritelmän tarkistamista ja sisäilma esteettömyyden sisällyttämistä siihen. Esitämme myös, että kaupunki valmistelee toimintaohjelman yhdessä viiteryhmien ja kokemusasiantuntijoiden kanssa.

Esteettömyys on tärkeää, sillä se hyödyttää meitä kaikkia ja on osalle meistä välttämätöntä. Se tarkoittaa ympäristöjen, palveluiden ja tilaisuuksien suunnittelua ja toteutusta niin, että ne ovat kaikkien käytettävissä riippumatta rajoitteista. Esteettömyys ei koske vain liikkumista, vaan myös akustiikkaa, valaistusta, sisäilmaa ja opastusta.

Vantaan esteettömyyden määritelmä on puutteellinen, sillä se ei sisällä sisäilma esteettömyyttä. Sisäilma esteettömyys on tärkeää muun muassa astmaa, migreeniä, allergioita ja monikemikaaliherkkyyttä sairastaville. Hyvä sisäilma on päästöiltään ja hajultaan neutraalia, eikä sisätiloissa käytetä voimakkaita kemikaaleja kuten hajusteita.

Me aloitteen allekirjoittaneet esitämme, että:

1. Sisäilma esteettömyys sisällytetään esteettömyyden määritelmään kaupungin tiloissa, palveluissa ja tilaisuuksissa.
2. Kaupunki laatii yhdessä viiteryhmien ja asiantuntijoiden kanssa toimintaohjelman sisäilma esteettömyyden edistämiseksi ja seuraa sen toteutumista.

Vantaa voi olla aidon esteettömyyden edistämisen, yhdenvertaisuuden takaamisen ja terveydentilan perusteella tapahtuvan syrjinnän ehkäisyn mallikaupunki.”

Kaupunginvaltuusto 28.4.2025 § 23

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:
- allekirjoitettu Siri Ahokkaan ja 28 muun valtuutetun aloite Vantaa aidosti esteettömäksi – Sisäilma esteettömyys osaksi esteettömyyden määritelmää ja käytänteitä

Kaupunkiympäristön toimiala ja kaupungin sisäilmaryhmä toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Vantaan kaupungin toimitiloja suunnitellaan esteettömiksi lähtökohtina ’Valtioneuvoston asetus rakennuksen esteettömyydestä’ ja ’Esteettömyys, ympäristöministeriön ohje rakennuksen esteettömyydestä’. Lisäksi noudatetaan rakennustyyppiin liittyviä lakeja ja määräyksiä (esim. Laki yleisistä kirjastoista).
Suunnittelussa huomioidaan Invalidiliiton ohjeet ja vammaisneuvoston suositukset ja lausunnot.

Vantaan kaupunki edistää hallinnoimiensa toimitilojen esteettömyyttä monin tavoin. Uudet rakennukset suunnitellaan esteettömiksi erityisryhmät huomioon ottaen. Olemassa olevien rakennusten esteettömyyteen kiinnitetään huomiota kunnossapidon auditointien yhteydessä ja havaittuja puutteita korjataan mahdollisuuksien mukaan kunnossapitotöinä ja peruskorjausten yhteydessä. Kiinteistönhuolto seuraa kiinteistöjen toimintaa ja tilojen olosuhteita sekä toteuttaa tarvittavia huoltotoimia.

Toimivien tilojen ja hyvän sisäympäristön luominen ja ylläpito kuuluu kiinteistönpidon perustehtäviin. Toimitilojen suunnittelussa kiinnitetään normaalisti huomiota esteettömään liikkumiseen, tilojen akustiikkaan ja valaistukseen. Materiaalien ja värien valinnassa sekä opasteiden suunnittelussa otetaan huomioon myös heikkonäköiset. Kuulorajoitteisia varten tiloja varustetaan vahvistinlaittein. Valaistukset suunnitellaan ja mitoitetaan jokaisen tilan käyttötarkoituksen mukaan.

Mahdollisimman puhdasta sisäilmaa tavoitellaan käyttämällä tutkitusti M1-luokiteltuja vähäpäästöisiä rakennusmateriaaleja ja kalusteita. Ilmanvaihto toteutetaan ja ilmamäärät mitoitetaan uusimpien asetusten mukaisesti. Tehostettuun ilmanpuhdistukseen käytetään tarpeen mukaan erillisiä ilmanpuhdistuslaitteita. Korjaaviin toimenpiteisiin on ryhdytty, mikäli tutkimuksin tai käyttäjien oireilun perusteella siihen on osoittautunut tarvetta.

Aloitteessa ehdotetaan, että sisäilmaesteettömyys sisällytettäisiin esteettömyyden määritelmään kaupungin tiloissa, palveluissa ja tilaisuuksissa. Epäselväksi jää, mitä sisäilmaesteettömyydellä tarkoitetaan ja millaisia erityisvaatimuksia sisäilmalle ja ihmisten käyttäytymiselle halutaan asettaa. Tähän mennessä tavoitteena on ollut riittävän hyvän sisäilman varmistaminen tavanomaisin, hyvän rakentamistavan ja tilojen ylläpidon keinoin. Sisäilma on ollut riittävän hyvää, kun se on täyttänyt pääosin Sisäilmayhdistys ry:n Sisäilmastoluokituksen sisäilmaluokan S2 vaatimukset. Kesälämpötilojen osalta on sallittu S3 lämpötilatasot. Yleisenä suosituksena on ollut voimakkaiden hajusteiden välttäminen julkisissa tiloissa.

Hyvän sisäilman saavuttaminen ja ylläpitäminen on monen tekijän summa. Rakennuksen ja irtaimiston lisäksi sisäilman päästöjä ja hajuja syntyy myös tilojen käytöstä. Siten sisäilman esteettömyyttä ei ratkaista yksinomaan rakennuksen ominaisuuksilla tai teknisin keinoin. Kaikille julkisten tilojen käyttäjille ja erityisesti herkistyneille ihmisille sopivien sisäilmaolosuhteiden aikaan saaminen julkisissa tiloissa voi olla mahdoton tehtävä. Vaikka erityispuhtaiden tilojen toteuttaminen voisikin olla teknisesti mahdollista, käyttäjien toimintaa on vaikeampi rajoittaa ja ohjeistaa. Todettakoon esimerkkinä, että tällaiselle pilottihankkeena toteutetulle puhdastilakoululle ei ole ollut toistaiseksi tarkoitukseen suunniteltua käyttöä.

Hajusteiden käytön rajoittamista koskevaan aloitteeseen on vastattu aikaisemmin mm. vuonna 2017. Hajusteettomuutta voidaan edistää Vantaan kaupungilla kahdella tavalla: vähentämällä hajustekuormaa normaalissa toiminnassa ja toisaalta kannustamalla henkilöstöä, asiakkaita ja kuntalaisia vähentämään hajusteiden käyttöä. Hajusteettomuudella pyritään helpottamaan tuoksuherkkyydestä kärsivien tilannetta.

Hajustekuormaa on pyritty vähentämään käyttämällä hajusteettomia tuotteita siivouksessa ja muissa toiminnoissa. Ylläpitosiivouksessa käytetään pääsääntöisesti neutraaleja puhdistusaineita, joissa ei ole vahvaa ominaistuoksua eli käytännössä hajustamattomia tuotteita.

Sisäympäristöasioiden ohjausryhmä on aikoinaan pohtinut hajusteettomuuden edistämisen keinoja ja laatinut suunnitelman hajusteiden käytön vähentämiseksi Vantaan kaupungin toimitiloissa. Käytännön toimenpiteet olisivat viestinnällisiä, mm. tarroja/kylttejä, joissa kehotetaan välttämään vahvoja hajusteita. Hajusteettomuuden suositusten lisäksi henkilöstön/asiakkaiden toimintatapojen muutosta ohjattaisiin toimialakohtaisilla kampanjoilla, johdon ja viestinnän yhteistyönä. Toimeenpanoa lykättiin korona-aikana luotujen tilojen käyttöä ja hygieniaa koskevan muun ohjeistuksen takia.

Aloitteessa ehdotetaan, että Kaupunki laatisi yhdessä viiteryhmien ja asiantuntijoiden kanssa toimintaohjelman sisäilmaesteettömyyden edistämiseksi ja seuraisi sen toteutumista.

Kaupunginhallitus päätti edellisen strategiakauden loppuvuosille 2020-21 poikkihallinnollisista strategiateemoista, joista yhtenä oli sisäilma-asiat. Samalla päätettiin myös strategiateemojen tavoitteet ja mittarit. Sisäilma-asioiden osalta tavoitteet olivat seuraavat: toimitilat ovat teknisesti kunnossa, kiinteistönhoito ja siivous on laadukasta, tiloja käytetään oikein ja, että sisäilmasta oireilevat saavat tarvitsemansa tuen ja hoidon. Tavoitteiden edistämiseksi kirjattiin noin 20 toimenpidettä ja tuloksia seurattiin 9 mittarilla. Strategiateemojen tavoitteiden toteutumisesta raportoitiin ohjausryhmälle ja kaupunginhallitukselle kerran vuodessa. Loppuraportin mukaan mittarien tavoitteet saavutettiin kahta lukuun ottamatta. Vanhojen rakennusten teknistä kuntoa ei voitu dokumentoidusti tavoitteen mukaisesti osoittaa eikä sisäilmasta aiheutuneiden sairauspoissaolojen vähentymistä mitata.

Sisäilma-asioiden strategiateeman päätyttyä vuoden 2021 lopussa toimialojen välistä yhteistyötä sisäilma-asioissa jatkettiin perustamalla uusi kaupunkitasoinen sisäilmaryhmä. Ryhmä toimii monialaisen yhteistyön foorumina ja kokoaa yhteen sisäilmatapausten käsittelyyn tarvittavan asiantuntemuksen ja tiedon. Ryhmässä on toimialojen edustus tilojen käyttäjinä sekä asiantuntijoina ja toiminnasta vastaavina kiinteistöjen ylläpidon, kunnossapidon, tilahallinnan, henkilöstöhallinnon, henkilöstön, viestinnän ja terveydenhuollon edustajat. Toimialoille on lisäksi perustettu seurantaryhmiä, joissa kohdekohtaisia sisäilma-asioita käsitellään yksityiskohtaisemmin.

Aloitetta on käsitelty kaupungin sisäilmaryhmässä 20.5. ja 10.9. Uuden toimintaohjelman laatiminen edellyttäisi uuden poikkihallinnollisen työryhmän nimeämistä ja siihen nimettäviltä henkilöiltä työaikaa ohjelman laatimiseen. Mahdollisten uusien toimenpiteiden toimeenpano edellyttäisi luonnollisesti lisäresursseja. Toimintaohjelman laatimiseksi tulisi ensin tehdä taustaselvitystä sisäilmatavoitteiden tarkistamiseksi ja sisäilmaesteettömyyden määrittämiseksi. Taustaselvitystä voidaan tehdä kokemusasiantuntijoita osallistamalla ja vuoropuheluna valtuutettujen kanssa.

Kaupungin sisäilmaryhmän tehtävänä on mm. kehittää yhteisiä toimintatapoja, tutkimusmenetelmiä, prosesseja ja työnjakoa sisäilma-asioissa. Aloitteen mukaisia asioita on mahdollista edistää sisäilmaryhmän johdolla ilman erillistä työryhmää ja toimintaohjelmaa. Kiinteistöjen normaalissa kunnossapidossa ja sisäilmaolosuhteiden hallinnassa on vielä parannettavaa ja resurssit on kohdistettava ensisijaisesti kohdekohtaisiin tutkimuksiin perustuviin korjaaviin toimenpiteisiin. Sisäilmavaatimusten kiristäminen ei tässä tilanteessa ole tarkoituksenmukaista. Sen sijaan tilojen, palvelujen ja tilaisuuksien hajusteettomuutta on mahdollista edistää kaupunkitasoisella ohjeistuksella.

Kaupunginhallitus 4.11.2025

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään:
a) antaa Siiri Ahokkaalle ja 28 muun aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liite:
- Allekirjoitettu Siri Ahokkaan ja 28 muun valtuutetun aloite Vantaa aidosti esteettömäksi – Sisäilma esteettömyys osaksi esteettömyyden määritelmää ja käytänteitä

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
Pekka Wallenius, 040 7492592 (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko: **Vantaa aidosti esteettömäksi – Sisäilma esteettömyys osaksi esteettömyyden määritelmää ja käytänteitä**	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Me aloitteen allekirjoittajat esitämme, että Vantaa ryhtyy kunnianhimoisesti luomaan aidosti esteetöntä kaupunkia. Tämä edellyttää esteettömyyden määritelmän tarkistamista ja sisäilma esteettömyyden sisällyttämistä siihen. Esitämme myös, että kaupunki valmistelee toimintaohjelman yhdessä viiteryhmien ja kokemusasiantuntijoiden kanssa. Esteettömyys on tärkeää, sillä se hyödyttää meitä kaikkia ja on osalle meistä välttämätöntä. Se tarkoittaa ympäristöjen, palveluiden ja tilaisuuksien suunnittelua ja toteutusta niin, että ne ovat kaikkien käytettävissä riippumatta rajoitteista. Esteettömyys ei koske vain liikkumista, vaan myös akustiikkaa, valaistusta, sisäilmaa ja opastusta. Vantaan esteettömyyden määritelmä on puutteellinen, sillä se ei sisällä sisäilma esteettömyyttä. Sisäilma esteettömyys on tärkeää muun muassa astmaa, migreeniä, allergioita ja monikemikaaliherkkyyttä sairastaville. Hyvä sisäilma on päästöiltään ja hajultaan neutraalia, eikä sisätiloissa käytetä voimakkaita kemikaaleja kuten hajusteita. Me aloitteen allekirjoittaneet esitämme, että: **1. Sisäilma esteettömyys sisällytetään esteettömyyden määritelmään kaupungin tiloissa, palveluissa ja tilaisuuksissa.** **2. Kaupunki laatii yhdessä viiteryhmien ja asiantuntijoiden kanssa toimintaohjelman sisäilma esteettömyyden edistämiseksi ja seuraa sen toteutumista.** Vantaa voi olla aidon esteettömyyden edistämisen, yhdenvertaisuuden takaamisen ja terveydentilan perusteella tapahtuvan syrjinnän ehkäisyn mallikaupunki.	<u>Aloitteen tekijät</u> Siri Ahokas <u>Aloitteen</u> <u>Allekirjoitukset</u> 1. Sirpa Siru Kauppinen 2. Vaula Norrena 3. Anssi Aura 4. Minna Heikkinen 5. Tiina Tuomela 6. Jukka Nevala 7. Sari Multala 8. Eeva Tikkanen 9. Pirjo Luokkala 10. Matilda Stirkkinen 11. Tuire Kaimio 12. Maija Rautavaara 13. Jussi Särkelä 14 Tarja Eklund 15 Hanna Valtanen 16. Marjo Vacker 17. Paula Lehmuskallio 18. Suvi Karhu 19. Susanna Kaiju 20. Mika Kasonen

	21. Kai-Ari Lundell 22. Mika Kasonen 23. Eva Tawasoli 24. Sami Kanerva 25. Aki Mäkipernaa 26. Reija Friman 27. Naima El Issaoui 28. Patrik Karlsson

21 **Vastaus Sirpa Kauppisen ja 22 muun valtuutetun aloitteeseen oppimista vaikeuttavien tilojen kartoittamiseksi / KK (kvalt)**

VD/2365/00.02.00.03/2025

KK/SO/HH/SR/MT

Sirpa Kauppinen sekä 22 muuta valtuutettua jättivät valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Valtuustoaloite oppimista vaikeuttavien tilojen kartoittamiseksi”

”Oppirauha auttaa kaikkia oppijoita. Aistiyliherkille ja nepsy-lapsille on erityisen tärkeää opiskella rauhallisessa, meluttomassa tilassa. Oppimisympäristö on muuttunut niin, että entistä useampi oppilas ei pärjää ilman lääketieteellistä apua. Tiloissa kulkeutuvat äänet häiritsevät opetusta, ja näitä on mm. ovettomissa luokissa tai verhoilla rajattavissa opetustiloissa. Myös tilat, joista kaikki oppilaat ei näe opettajan opetusta, voivat laskea oppimistuloksia. On kouluja, joissa suurta osaamisaluetta ei voi jakaa, jolloin ryhmien muodostamisen niukkuus vaikeuttaa oppimisen kannalta järkevän lukujärjestyksen laatimista. Tuoleissa ja pöydissä saattaa olla niukkuutta eivätkä kaikki oppilaat mahdu istumaan. Kun lukutaito ja oppimistulokset laskevat yhä, tulisi kouluympäristön tukea oppimista, jotta myös oppilaat, joille keskittyminen on vaikeampaa, pärjäisivät. Rauhallisesta oppimisympäristöstä toki hyötyvät aivan kaikki. Neljään kouluun on tehty tyytyväisyyskysely, jonka mukaan tilaratkaisujen toimivuus sai henkilökunnalta arvosanan 6,96. Tulos kertoo, että osassa kouluista voisi tehdä paljon tyytyväisyyden parantamiseksi. Ehdotamme, että selvitetään esimerkiksi lyhyellä kyselyllä rehtoreille, millaisia oppimista ja opetusta vaikeuttavia rakenteita, kalusteita, tavaroita tai näiden puutteita on. Näin saamme kuvan tavoista tukea ja parantaa oppimista ja keskittymistä myös muilla tavoin kuin ammattilaisten palkkaamisella.”

Kaupunginvaltuusto 24.3.2025 § 26

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Sirpa Kauppisen ja 22 muun valtuutetun aloite oppimista vaikeuttavien tilojen kartoittamiseksi

_____

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Käsitys oppimisesta ja opetuksesta on murroksessa. Perinteinen opettajajohtoinen opetusmalli on ollut vallitseva hyvin pitkään, mutta se ei sovellu enää sellaisenaan nykyaikaan. Yksi koulun keskeisimmistä tehtävistä on valmistaa oppilaita toimimaan aktiivisina ja vastuullisina jäseninä ympäröivässä yhteiskunnassa. Yhteiskunta on monimutkaistunut, ja koulun on kyettävä reagoimaan tähän muutokseen ja mukautettava oppimiskäsitystään tieteeseen perustuen. Opettajajohtoinen opetusmalli ainoana opetusmenetelmänä ei tarjoa oppilaille riittävästi mahdollisuuksia vahvistaa toimijuuttaan aktiivisina oppijoina, eikä se ole yksinään käytettynä kovin tehokas tapa opettaa ja oppia.

Nykyaika tuottaa opetuksen ja oppimisen monipuolistumisen tarpeen, johon oppimisympäristöjen monipuolistuminen antaa mahdollisuudet. Tutkimustulokset antavat selkeitä viitteitä siitä, että onnistuneesti toteutettuna uusi oppimiskäsitys ja sen mukaiset oppimisympäristöt tukevat oppilaiden hyvinvointia ja oppimista paremmin kuin perinteinen oppimiskäsitys. Niiden avulla voidaan huomioida myös paremmin oppimisessaan tukea tarvitsevia oppilaita, koska monipuolisissa oppimisympäristöissä on mahdollista kohdata oppilaat yksilöllisine tarpeineen.

Sellaisessa opiskelussa, jossa oppilaiden on tarkoitus itsenäisesti työskennellä, jokainen koulu ja opettaja järjestää kaikille oppilaille mahdollisimman rauhallisen oppimisympäristön. On totta, että isommat oppimisympäristöt ovat lisääntyneet, mutta samaan aikaan ovat lisääntyneet myös pienemmät vetäytymisen tilat. Aivan samaan tapaan kuin 25 oppilaan opiskellessa yhdessä, myös 50 oppilaan opiskellessa yhdessä opiskelurauha on saavutettavissa. Koska muunneltavat tilat mahdollistavat erilaisia ryhmittelyitä, nykyisissä opiskelutiloissa ympäristöstä häiriintyvät oppilaat saatetaan jopa useammin kuin aiemmin sijoittaa pienryhmään ja pienempään tilaan, jossa myös opiskelurauha saavutetaan nopeammin.

Koulussa työskennellään myös ryhmissä, jolloin työskentelyyn kuuluu oppilaiden keskustelun ääntä. Tällöin keskustelun ja vuorovaikutuksen taitoja harjoitellaan, eikä ole tarkoituksen mukaista tehdä sitä hiljaisuudessa. Näissäkin tilanteissa vetäytymisen tilat ovat käytettävissä niille, joiden oppimisen kannalta on viisainta koota pieni ryhmä, joka tekee yhteisen vuorovaikutustehtävänsä erillisessä tilassa. Opiskeluun varattu tila on samaan tapaan pedagoginen väline kuin tietokone tai oppikirja. Sen viisas ja ammattitaitoinen käyttäminen ratkaisee sen, miten hyvin se palvelee oppilaan oppimista.

Ensimmäisten Vantaalla suunniteltujen uusien oppimisympäristöjen haasteisiin on jo perehdytty Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla. Myös muut tekijät vaikuttavat. Ennakoimaton toimintaympäristön muutos, joka sisältää muun muassa viime vuosien vieraskielisten oppilaiden määrän räjähdysmäisen kasvun, on ollut osasyynä siihen, ettei monissa kouluissa ole ollut riittävästi opetuksen eriyttämiseen tarkoitettuja tiloja.

Koulujen tiloja suunnitellaan uuden oppimiskäsityksen mukaista oppimista ja opetusta varten. Haasteet voivat liittyvä oppimisympäristön suunnitteluvirheiden sijaan tila-ahtauteen, pienryhmätilojen puutteeseen tai koulukulttuurin muodostumisen ja muutoksen epäonnistumiseen. Esimerkiksi ovetonta tai yhdistettyä tilaa ei ole tarkoitus käyttää perinteiseen luokkahuoneopetukseen kahdelle ryhmälle niin, että eri äänimaailmat sekoittuvat. Verho tilanjakajana ei ole tarkoitettu eristämään äänimaailmoja toisistaan. Tilaa, joka on polveileva, ei ole tarkoitettu käytettäväksi niin, että oppilas on kulman takana, kun opettaja puhuu koko ryhmälle.

On tehty myös suunnitteluvirheitä, joihin puututaan jatkuvasti kuuntelemalla käyttäjän näkemyksiä toimivista ja toimimattomista ratkaisuista ja osallistamalla käyttäjää rakennushankkeiden jokaisessa vaiheessa. Koulujen väljennetyt tilamitoitukset sekä uusien koulujen aikaisempaa laajempi mitoitus on määritetty Uusien Oppimisympäristöjen 2021 -kyselyn tulokset huomioon ottaen. Kyselyyn vastasi muun muassa Vantaan koulujen lapsia, opettajia ja rehtoreita. Myös koulujen suunnittelussa otetaan huomioon kyselyn tulokset.

Koulurakennushankkeeseen kuuluu käyttäjän laatima pedagoginen suunnitelma, jossa kuvataan koulun tulevaa toimintaa. Pedagogisessa suunnitelmassa tai hankkeeseen osallistuvien käyttäjien tai käyttäjän edustajien toimesta määritetään, kuinka yhteistoiminnallisen oppimiskäsityksen mukainen oppimisympäristön kalustaminen toteutetaan.

Mahdollinen oman tuolin ja pöydän puuttuminen ei tarkoita ”paikattomuutta”, päinvastoin: Kun oppilaalla on mahdollisuus valita oma paikka oppilaan omien, sen hetkisten tarpeiden mukaan, tuetaan oppimista, hyvinvointia ja oppilaan vastuun ottamista oppimisestaan. Paikka voi olla sohvalla, lattialla tyynyn päällä tai vaikkapa nurkkauksessa. Parhaimmillaan tällainen järjestely on toimivampi myös tukea tarvitseville oppilaille, oikeastaan erityisesti heille, koska heidän yksilölliset ominaisuutensa ja tarpeensa nähdään ja huomioidaan. Monet erityisopettajat näkevät tärkeänä tällaisen paikan valinnan mahdollisuuden oppilaille. Jos koulussa on kokemus siitä, etteivät oppilaat mahdu istumaan, voi kyse olla tila-ahtaudesta tai koulukulttuurin muutoksen epäonnistumisesta.

Saattaa olla, että joissakin tapauksissa ryhmä on niin haastava, että opettajalla ei ole enää keinoja selvitä tilanteesta. Jos käyttäjien koulusuunnittelua varten kirjoittamassa pedagogisessa suunnitelmassa esitetään laajempia ja avoimempia tilakokonaisuuksia, niin niiden yhteyteen sijoitetaan riittävä määrä eriyttämis- ja pienryhmätiloja. Vantaan koulujen tilamitoituksia on väljennetty vuonna 2022, mutta niiden vaikutukset näkyvät viiveellä, eivätkä kaikki koulut ole vielä hyötyneet uusista mitoituksista.

Erilaisia taitoja harjoitellaan hyvin erilaisilla aktiviteeteilla ja pedagogisin ratkaisuin. Ei ole olemassa oppimista haittaavia ympäristöjä, jolleivat ne ole lapsille esimerkiksi vaarallisia. Fysiikan kokeellinen työskentely asettaa opiskeluympäristölle ihan erilaiset vaateet kuin vaikka äidinkielen lukutunti. Muunneltavat tilat mahdollistavat erilaisia ratkaisuja, joita opettajat ammattitaidollaan toteuttavat. Mikäli kalustuksessa on puutteita, se ei ole oppimisympäristöasia vaan kalustuksen puute, ja vaatii kierrätystä muista kouluista (jos esimerkiksi oppilasmäärä on yllättäen kasvanut) tai lisähankintoja.

Rehtorit keskustelevat säännöllisesti opiskeluympäristöistä niin keskenään kuin aluepäällikönkin kanssa. He myös johtavat koulujaan siten, että opettajia opastetaan parempiin pedagogisiin ratkaisuihin tilojen mahdollisuudet huomioiden, oppilasryhmiin sijoitetaan tuen tarpeen mukaan useampia opettajia, ja toimimattomiin rakenteisiin tilataan muutostöitä. Näitä kaikkia tapahtuu koko ajan, eikä erillinen kysely ole tarpeen.

Uusimman opetussuunnitelman asettamat vaatimukset koulukulttuurin muutokselle ovat olleet moninaiset. Perinteitä muutetaan opetussuunnitelman hengessä, mutta kulttuurin muutos on hidasta. Menneiden vuosien hiljaa kuuntelevan oppilaan sijasta kasvatamme aiempaa moninaisempaan yhteiskuntaan ihmisiä, jotka osaavat olla vuorovaikutuksessa kaikkien kanssa. He uskaltavat esittää mielipiteitään sekä olla eri mieltä ja tulevat toimeen eri tavalla ajattelevien ihmisten kanssa.

Tehdyt muutokset eivät kaikilta osin ole onnistuneet. Pulmat on tunnistettu ja esimerkiksi tulevien, uusien koulujen tilat rakennetaan väljemmiksi, ja nämä tilamitoituksen väljentämisen vaikutukset tulevat näkymään laajemmin vasta tulevaisuudessa. Jokainen rakennushanke pohjautuu pedagogiseen suunnitelmaan, jonka ovat laatineet tilojen käyttäjät - opettajat ja rehtorit. Jokaisessa hankkeessa ja hankkeen jokaisessa vaiheessa opettajat ja rehtorit ovat arvioimassa suunnitteluratkaisuja, ja he ohjaavat kalustevalintoja. Yhä useammassa hankkeessa osallistetaan myös oppilaita ja jopa huoltajia. KASOssa myös seurataan fyysisten oppimisympäristöjen tieteellistä tutkimusta.

Perusopetuksessa pyydetään koulujen rehtoreilta vuosittain ehdotuksia muutostöiksi oppimisympäristöjen parantamiseksi ja näitä muutostöitä tehdään kiireellisyysjärjestyksessä. Tästä johtuen perusopetuksessa on ymmärrys siitä, missä kouluissa on paranneltavaa tai epäsopivia rakenteita, eikä erilliselle selvitykselle ole tarvetta..

Laajemmat tilakokonaisuudet eivät automaattisesti tarkoita sitä, että tiloissa on melua enemmän. Isompien tilojen yhteydessä on tavallisimmin pienempiä vetäytymisen tiloja, joissa voidaan ohjata niitä lapsia ja nuoria, jotka tarvitsevat pienempää ryhmää.

Kaupunginhallitus 4.11.2025

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Sirpa Kauppiselle ja 22 muulle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liitteet:

- allekirjoitettu Sirpa Kauppisen ja 22 muun valtuutetun aloite oppimista vaikeuttavien tilojen kartoittamiseksi

Täytäntöönpano: Lakiasiat- ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
perusopetuksen aluepäällikkö Satu Ollila, puh. +358 40 521 2754, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)
palveluverkkoasiantuntija Hannu Haarala, puh. +358 50 302 9750, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Sirpa Kauppisen ja 22 muun valtuutetun aloite oppimista vaikeuttavien tilojen kartoittamiseksi

VD/2365/00.02.00.03/2025

Sirpa Kauppinen sekä 22 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Oppirauha auttaa kaikkia oppijoita. Aistiyliherkille ja nepsy-lapsille on erityisen tärkeää opiskella rauhallisessa, meluttomassa tilassa. Oppimisympäristö on muuttunut niin, että entistä useampi oppilas ei pärjää ilman lääketieteellistä apua.

Tiloissa kulkeutuvat äänet häiritsevät opetusta, ja näitä on mm. ovettomissa luokissa tai verhoilla rajattavissa opetustiloissa. Myös tilat, joista kaikki oppilaat ei näe opettajan opetusta, voivat laskea oppimistuloksia. On kouluja, joissa suurta osaamisaluetta ei voi jakaa, jolloin ryhmien muodostamisen niukkuus vaikeuttaa oppimisen kannalta järkevän lukujärjestyksen laatimista.
Tuoleissa ja pöydissä saattaa olla niukkuutta eivätkä kaikki oppilaat mahdu istumaan.

Kun lukutaito ja oppimistulokset laskevat yhä, tulisi kouluympäristön tukea oppimista, jotta myös oppilaat, joille keskittyminen on vaikeampaa, pärjäisivät.
Rauhallisesta oppimisympäristöstä toki hyötyvät aivan kaikki.
Neljään kouluun on tehty tyytyväisyyskysely, jonka mukaan tilaratkaisujen toimivuus sai henkilökunnalta arvosanan 6,96. Tulos kertoo, että osassa kouluista voisi tehdä paljon tyytyväisyyden parantamiseksi.

Ehdotamme, että selvitetään esimerkiksi lyhyellä kyselyllä rehtoreille, millaisia oppimista ja opetusta vaikeuttavia rakenteita, kalusteita, tavaroita tai näiden puutteita on.
Näin saamme kuvan tavoista tukea ja parantaa oppimista ja keskittymistä myös muilla tavoin kuin ammattilaisten palkkaamisella.”

Kaupunginvaltuusto 24.3.2025 § 26

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:
- allekirjoitettu Sirpa Kauppisen ja 22 muun valtuutetun aloite oppimista vaikeuttavien tilojen kartoittamiseksi

22 **Vastaus Jenni Alasuutarin ja 16 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaan on taattava riittävä kielen opetus ja ryhmämuotoinen valmistavan opetuksen myös esikoululaisille ja 1. luokkalaisille suomenkielisissä kouluissa sekä 1.–9. luokkalaisille ruotsinkielisissä kouluissa / KK (kvalt)**

VD/4858/00.02.00.03/2025

KK/HM/SR/MT

Jenni Alasuutari sekä 16 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Kielen oppiminen on avain menestykseen

Vantaalla suuri osa oppilaista on vieraskielisiä. Vuonna 2023 peruskouluikäisistä 7–15-vuotiaista 31 prosenttia oli vieraskielisiä. Vieraskielisille lapsille tarjotaan valmistavaa opetusta, jonka tarkoitus on kehittää heidän suomen tai ruotsin kielen taitoaan ennen siirtymistä yleisopetukseen.

Nykyisin Vantaalla valmistava opetus järjestetään inklusiivisesti yleisopetuksen ryhmissä 1. vuosiluokan oppilaille ja ryhmämuotoisesti 2.–9. vuosiluokan oppilaille. Ruotsinkielinen valmistava opetus järjestetään lähtökohtaisesti inklusiivisesti yleisopetuksen ryhmissä kaikille ja ”jos tarkoituksen mukaista, ryhmämuotoisesti.”

Tämä malli ei toimi. Jos täysin suomea tai ruotsia osaamaton lapsi sijoitetaan suoraan yleisopetukseen ilman riittävää kielitukea eikä hän siis pääse ryhmämuotoiseen valmistavaan opetukseen, hän ei opi kieltä tarpeeksi tehokkaasti. Hänen oppimisensa vaikeutuu, ja samalla myös muu luokka kärsii, kun opetusta täytyy mukauttaa yhden oppilaan tarpeisiin. Sen sijaan kolmasluokkalainen isompi sisarus, joka pääsee ryhmämuotoiseen valmistavaan opetukseen, oppii suomen tai ruotsin nopeammin ja pärjää paremmin koulussa.

Hyvä malli voisi olla, että kotiluokan saa heti, mutta alkuun osallistuu esim. vain kuvaamataidon ja musiikin tunneille kotiluokkansa kanssa ja muuten käy saman koulun valmistavassa luokassa. Näin koulun, luokan ja kavereiden ei tarvitse myöhemmin vaihtua. Sitä mukaa, kun kielitaito kehittyy, oppilas voi siirtyä yhä useammassa aineessa kotiluokkaan. Valmistavalla luokalla opiskelu voisi jatkua nykyisen yhden vuoden sijaan kaksi.

Oppiminen onnistuu parhaiten, kun kaikki ymmärtävät opetuskieltä (suomea tai ruotsia) ja tuntevat suomalaisen koulumaailman toimintaperiaatteet.

Vantaan on taattava riittävä kielen opetus ja ryhmämuotoinen valmistavan opetuksen myös esikoululaisille ja 1. luokkalaisille suomenkielisissä kouluissa sekä 1.–9. luokkalaisille ruotsinkielisissä kouluissa.
Kotoutuminen on toimivan yhteiskunnan perusta – ja sen ytimessä on kielitaito.”

Kaupunginvaltuusto 16.6.2025 § 40

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Jenni Alasuutarin ja 16 muun valtuutetun aloite Vantaan on taattava riittävä kielen opetus ja ryhmämuotoinen valmistavan opetuksen myös esikoululaisille ja 1. luokkalaisille suomenkielisissä kouluissa sekä 1.–9. luokkalaisille ruotsinkielisissä kouluissa

_____

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Perusopetukseen valmistava opetus on perusopetuslain tarjoama mahdollisuus tukea lapsia ja nuoria, joilla ei vielä ole valmiuksia opetuskielessä. Valmistavan opetuksen opetussuunnitelmassa määritellään, että opetusryhmien muodostamisesta vastuu ja määräysvalta kuuluu opetuksenjärjestäjälle. Aloitteentekijöiden aloittama keskustelu on näin ollen erityisen tärkeätä opetuksen laadun varmistamiseksi.

Suomenkielisessä esiopetuksessa sekä ensimmäisellä luokalla valmistava opetus toteutetaan lähtökohtaisesti inklusiivisesti lähikoulussa. Tarkennettakoon lisäksi, että 1.-luokkalaisen ikäisiä kesken kouluvuoden muuttavia oppilaita ohjataan syksyn ajan lähikouluunsa inklusiiviseen opetukseen, vuodenvaihteen lähellä harkiten joko inklusiiviseen tai ryhmämuotoiseen opetukseen, ja talviloman jälkeen pääsääntöisesti ryhmiin. Viimeistään toisesta vuosiluokasta alkaen oppilaat ohjataan valmistavan opetuksen ryhmiin.

Ruotsinkielisessä opetuksessa valmistavaa opetusta tarvitsevia oppilaita on esi- ja perusopetuksessa vuosittain vain muutamia, mistä syystä opetus järjestetään lähtökohtaisesti inklusiivisesti. Myös ruotsinkielisiin palveluihin ollaan kuitenkin rekrytoimassa valmistavaan opetukseen keskittyvä opettaja näiden oppilaiden tueksi.

Vantaalla ei ole omakohtaista selvitystä siitä, miten valmistavassa opetuksessa saavutettu kielitaidon taso eroaa opetusmuodon mukaan. Inklusiivista valmistavaa opetusta tarjotaan kuitenkin nykyisin laajasti Suomessa, muun muassa kaikissa C6-kaupungeissa vähintään esiopetuksessa ja ensimmäisellä luokalla, osassa myös toisella vuosiluokalla tai sitäkin vanhemmille oppilaille. Espoossa on siirrytty syksystä 2025 tarjoamaan kaikille 1.–2.-luokan oppilaille valmistava opetus inklusiivisena, ja tätä muutosta edelsi pilotointivaihe selvityksineen.

Espoossa verrattiin valmistavaa opetusta erillisessä ryhmässä opiskelevien oppilaiden oppimistuloksia inklusiivisesti opiskelleiden oppimistuloksiin Lukimat-testeissä sekä Pienten kielireppu -testeillä. Vertailussa todettiin, että oppimistuloksissa ei havaittu eroa. Sen sijaan kotoutumistulokset olivat lupaavia: inklusiivisesti opiskelleet oppilaat ystävystyivät useammin perusopetuksen oppilaiden kanssa.

Opetushallitus (OPH) toteaa valmistavaa opetusta koskevissa ohjeissaan, että valmistavaa opetusta voi järjestää joko ryhmämuotoisesti tai inklusiivisena opetuksena. OPH katsoo, että inklusiivisesti järjestettäessä resurssien ohjaaminen yhteisopetukseen ja tarvittaessa pienryhmäopetukseen, opetuksen suunnittelu ja kielitietoiset työtavat tukevat oppimisen tuloksellisuutta. Kielitietoisten työtapojen käyttö inklusiivisessa valmistavassa opetuksessa hyödyttää OPH:n näkemyksen mukaan kaikkia oppilaita ja eriyttää opetusta luontevasti ja joustavasti.

Kaupunki saa valtiolta korvauksen kaikista valmistavassa opetuksessa opiskelevista oppilaista. Oppilaskohtainen valtionosuus on 1 490 euroa/kk yhdeksän opetuskuukauden ajalta.

Inklusiivisesti opetettavien oppilaiden osalta rahoitukseksi on Vantaalla sovittu niin sanottu reppurahamalli, jossa oppilaan kouluun kohdennetaan normaalin perusopetuksen oppilaan kustannusten lisäksi 5 500 euroa täydentävää rahoitusta. Tällä saadaan kustannettua koulun harkinnan mukaan esimerkiksi suomi toisena kielenä -opetusta joko samanaikaisopetuksena tai erillisopetuksena ja/tai koulunkäynninohjaajan tukea. Näiden avulla pystytään eriyttämällä ja joustavin järjestelyin tuottamaan valmistavaa opetusta ja vahvemmin kielitietoista opetusta niin valmistavaa opetusta suorittavan kuin ryhmän muiden kielellisestä tuesta hyötyvien tarpeisiin.

Esiopetuksessa valmistava inklusiivinen opetus tuottaa perusopetusta vastaavalla tavalla 5 500 euron lisäresurssin. Esiopetusta annetaan 700 tuntia, mutta valmistavaa opetusta 6-vuotiaille 900 tuntia. Esiopetuksen toimintakulttuuriin kuuluu, että opetus annetaan aina lapsiryhmälle, joten vaikka ryhmässä olisi vain yksi valmistavaa opetusta suorittava lapsi, varhaiskasvatuksen esiopettaja kokoaa hänen ympärilleen muita lisäopetuksesta hyötyviä lapsia myös esiopetuksen ylittävien valmistavan opetuksen tuntien ajaksi. Näin valmistavan opetuksen resurssista pääsee hyötymään itse asiassa suurempi joukko kuin pelkkä resurssia tuottava osa lapsista.

Nykykäsityksen mukaan (ks. esim. Mustonen, Kronholm & Suni julkaisussa Kielikoulutus mukana muutoksessa, AFinLAn- teema 2023 / n:o 16) kielenoppimista tapahtuu tehokkaimmin ympäristöissä, joissa oppija pääsee osalliseksi kohdekieltä käyttävään yhteisöön. Kielenoppiminen vaatii runsaasti havainnoitavaa kieliainesta sekä merkityksellisiä tilanteita, joissa päästä harjoittelemaan.

Opetuksen rinnalla on erittäin tärkeää, että oppija saa tilaisuuksia luoda sosiaalisia suhteita opittavaa kieltä jo hyvin osaavien kanssa. Kieltä opitaan käyttämällä, ja tilaisuuksia käyttää opittavaa kieltä syntyy moninkertaisesti enemmän, jos oppijalla on mahdollisuus käyttää sitä myös vapaissa tilanteissa sekä koulun tai päiväkodin ulkopuolella. Inklusiivisessa opetuksessa opiskeleville näitä mahdollisuuksia syntyy ryhmämuotoisessa opetuksessa opiskelevia enemmän ja luontevammin.

Valmistavan opetuksen opetussuunnitelman mukaisesti ryhmämuotoisessa valmistavassa opetuksessa opiskelevia oppilaita integroidaan mahdollisimman pian valmistavan opetuksen alettua ja yhä laajemmin sen kestäessä myös perusopetuksen ryhmiin. Integrointitunnit aloitetaan oppiaineista, jotka kunkin oppilaan kohdalla yksilökohtaisesti arvioidaan oppilaalle mielekkäiksi. Tällainen oppiaine voi olla oppilaan taustasta riippuen esimerkiksi jokin taito- tai taideaine tai osalle ennemmin esimerkiksi matematiikka tai englanti.

Ryhmämuotoisen valmistavan opetuksen suuri haaste on juuri aloitteessa huomioitu koulun, luokan ja kavereiden vaihtuminen valmistavan opetuksen päättyessä. Ryhmämuotoista opetusta on Vantaalla pyritty laajentamaan mahdollisimman kattavaksi verkoksi, mutta ryhmiä ei nykyisellä rahoituksella pystytä perustamaan jokaiseen toimipisteeseen.

Vantaa on pyrkinyt helpottamaan oppilaiden siirtymää valmistavasta opetuksesta perusopetukseen mahdollistamalla erityisperustaisella lähikoulupäätöksellä opintojen jatkamisen valmistavan opetuksen tarjonneessa koulussa. Tämä ei kuitenkaan varsinkaan pienimpien oppilaiden kohdalla ole välttämättä huoltajista houkutteleva vaihtoehto, sillä koulumatka voi muodostua pitkäksi. Tällöin oppilaalla ei myöskään ole yhdenvertaisia mahdollisuuksia muodostaa kaverisuhteita kotinsa lähiympäristössä tai kiinnittyä oman alueensa palveluihin. Nykyisessä taloustilanteessa on myös huomioitava, että erityisperustainen lähikoulupäätös voi tuottaa kaupungille lisäkuluja, sillä nämä oppilaat ovat oikeutettuja koulumatkaetuun, mikäli koulukuljetusperusteet täyttyvät.

Nykyinen valmistavan opetuksen rahoitus ohjaa tarjoamaan valmistavaa opetusta yhdeksän opetuskuukauden verran, mutta osalle oppijoista tämä aika on tunnistettu liian lyhyeksi. Erityisesti luku- ja kirjoitustaidottomat tai rikkonaisesti koulua käyneet perusopetuksen alkuvaiheen jo ohittaneet oppilaat hyötyisivät pidempikestoisesta vahvasta kielellisestä tuesta.

Tämä tarve on tunnistettu valtakunnallisesti, ja valtioneuvosto on esittänyt valmistavalle opetukselle yhden vuoden lisäoptiota. Lisävuosi kohdennettaisiin sitä eniten tarvitseville, ja se toteutettaisiin niin, että oppilas siirretään perusopetukseen, mutta hän saa sen rinnalla valmistavaa opetusta lisätukena. Tämä niin sanottu lisäValo on tarkoitus ottaa käyttöön 1.8.2026. Asiaa valmisteleva Opetushallitus on katsonut tärkeäksi, että lisäValo toteutetaan nimenomaisesti perusopetuksen yhteydessä, jotta oppilaiden sosiaalistuminen oman ikäluokkansa kohdekielisiin vertaisiin olisi mahdollisimman taattua ja näin tukisi opetuskielen oppimista.

Kuten edellä on todettu, nykytutkimuksen mukaan kielenoppiminen on helpointa ympäristössä, jossa kieltä pääsee käyttämään mahdollisimman paljon, ja jossa on mahdollisuus sosiaalistua osaksi kielenkäyttäjien yhteisöä. Sama pätee myös koulukulttuurin oppimiseen. Ryhmämuotoisen opetuksen haaste on monesti siinä, että kukaan ryhmän oppilaista ei tunne suomalaista koulukulttuuria. Valmistavan opetuksen ryhmässä opetus rakentuu opetuskielen oppimisen ympärille, ja päivää rikkovat oppilaiden – sinänsä äärimmäisen tarpeelliset – integrointitunnit perusopetuksen ryhmissä. Ryhmään muodostuu siis omanlaisensa työskentelyn ja olemisen kulttuuri, joka rakentuu hiukan perusopetuksesta poikkeaville lähtökohdille.

Ryhmämuotoisessa valmistavassa opetuksessa opiskelleelle muutos kokonaan perusopetukseen siirryttäessä voi integrointitunneista huolimatta muodostua oppilaalle todella haastavaksi ja raskaaksi. Juuri kun oppilas on kotiutunut omaan valo-ryhmään, kiinnittynyt sen opettajiin ja oppilaisiin sekä hankkinut riittävän kielitaidon ryhmässä pärjätäkseen, hän joutuukin aloittamaan alusta ja useimmiten toteamaan, että valmistavassa opetuksessa opittu opetuskielen taso ei vielä riitä sujuvaan opiskeluun. Tutkitusti kielitaidon kehittyminen akateemisen suoriutumisen tasolle vie keskimäärin 5–7 vuotta. Tarvitaan siis runsaasti oppilaan ponnisteluja sekä hänelle kohdennettua tukea ja S2-opetusta vielä valmistavan opetuksen jälkeenkin.

Toinen haaste ryhmämuotoisessa opetuksessa on oppilaiden ikähaitari. 1.-luokkalaisen kehitysvaihe ja oppimistavoitteet eroavat voimakkaasti jo vaikkapa 3.-luokkalaisen vastaavista, mutta valmistavan opetuksen ryhmiä ei nykyisellä rahoituksella pystytä perustamaan niin runsaasti, että oppilaita voitaisiin sijoitella kohtuullisen matkan päähän kotoa ala-/yläkoulujakoa hienojakoisemmin ikä- tai taitotasoon perustuen. Jos inklusiivinen valmistava opetus loppuisi, ekaluokkalaiset opiskelisivat samoissa ryhmissä 2.–6.-luokkalaisten oppilaiden kanssa siitä huolimatta, että heiltä ei ikävaihe huomioiden voida edes odottaa samankaltaisia koululaisen taitoja kuin vanhemmilta oppilailta. Toisaalta inklusiivisessa opetuksessa he saavat rauhassa, yhdessä ikätoveriensa kanssa, kasvaa koululaisina ja ottaa ikäkaudelleen sopivassa tahdissa haltuun lukemisen, kirjoittamisen ja matematiikan perustaitoja.

Aloitteen vaatimus riittävän kielen opetuksen takaamisesta ensiarvoisen tärkeänä lähtökohtana: Moninaistuvassa Suomessa ja Vantaalla on kestävän tulevaisuuden näkökulmasta oleellista, että pystymme kehittämään opetusjärjestelyjämme nykypäivän oppijoita mahdollisimman hyvin tukeviksi. Vantaan kasvatuksen ja oppimisen toimiala on sitoutunut noudattamaan inklusiivisen toimintakulttuurin periaatteita. Lasten ja nuorten eriarvoistumisen ehkäisy sekä osallisuuden vahvistaminen korostuvat lisäksi toimialan Monikielisten oppijoiden osaamisen kehittämisohjelmassa ja Lapsiystävällinen kunta -työssä.

Inklusiivisen valmistavan opetuksen haasteiksi on tunnistettu riittävä perehdytys, suuret perusopetuksen ryhmät, joissa on paljon erilaista tukea tarvitsevia oppilaita, sekä resurssin kohdentaminen. Mikäli näitä ei saada riittävässä määrin vastaamaan tarpeita, opetusta on vaikea järjestää tyydyttävällä tavalla.

Vantaalla inklusiivisen valmistavan opetuksen laatua tuetaan selkeillä prosessikuvauksilla sekä säännönmukaisella, vuosittain toteutuvalla perehdytyksellä. Suomenkielisessä esiopetuksessa opettajien tukena toimivat alueelliset kieli- ja kulttuurikoordinaattorit ja perusopetuksessa aluekoordinaattorit. Ruotsinkielisissä palveluissa valmistavan opetuksen osaamista ollaan tehostamassa valmistavaan opetukseen keskittyvän opettajan resurssilla.

On tärkeää lisäksi huolehtia valmistavan opetuksen ohjauksesta ja riittävästä rahoituksesta toimialalla, seurata oppimistuloksia sekä kerätä palautetta, jotta kehittämistoimet osataan suunnata tarkoituksenmukaisesti. Riittävä täydennyskoulutusmahdollisuuksien tarjonta on ensiarvoista laadukkaan valmistavan opetuksen ja sitä tukevan kielitietoisen opetuksen takaamiseksi.

Nykytutkimukseen, Opetushallituksen ohjeistuksiin sekä Vantaalla ja muissa suurissa kaupungeissa kerättyyn kokemukseen perustuen suosittaa kasvatuksen ja oppimisen
toimiala valtuustoaloitteesta poiketen inklusiivisen valmistavan opetuksen jatkamista nykyisessä laajuudessa.

Kaupunginhallitus 4.11.2025

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) antaa Jenni Alasuutarille ja 16 muulle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja

b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liitteet:

- allekirjoitettu Jenni Alasuutarin ja 16 muun valtuutetun aloite Vantaan on taattava riittävä kielen opetus ja ryhmämuotoinen valmistavan opetuksen myös esikoululaisille ja 1. luokkalaisille suomenkielisissä kouluissa sekä 1.–9. luokkalaisille ruotsinkielisissä kouluissa

Täytäntöönpano: Lakiasiat- ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
kieli- ja kulttuuritietoisuuden erityisasiantuntija Hannaleena Maarianvaara, puh. +358 40 592 1487
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko: **Vantaan on taattava riittävä kielen opetus ja ryhmämuotoinen valmistavan opetuksen myös esikoululaisille ja 1. luokkalaisille suomenkielisissä kouluissa sekä 1.–9. luokkalaisille ruotsinkielisissä kouluissa.**	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Kielen oppiminen on avain menestykseen Vantaalla suuri osa oppilaista on vieraskielisiä. Vuonna 2023 peruskouluikäisistä 7–15-vuotiaista **31 prosenttia** oli **vieraskielisiä**. Vieraskielisille lapsille tarjotaan valmistavaa opetusta, jonka tarkoitus on kehittää heidän suomen tai ruotsin kielen taitoaan ennen siirtymistä yleisopetukseen. Nykyisin Vantaalla valmistava opetus järjestetään inklusiivisesti yleisopetuksen ryhmissä 1. vuosiluokan oppilaille ja ryhmämuotoisesti 2.-9. vuosiluokan oppilaille. Ruotsinkielinen valmistava opetus järjestetään lähtökohtaisesti inklusiivisesti yleisopetuksen ryhmissä kaikille ja ”jos tarkoituksen mukaista, ryhmämuotoisesti”. Tämä malli ei toimi. **Jos täysin suomea tai ruotsia osaamaton lapsi sijoitetaan suoraan yleisopetukseen ilman riittävää kielitukea eikä hän siis pääse ryhmämuotoiseen valmistavaan opetukseen, hän ei opi kieltä tarpeeksi tehokkaasti.** Hänen oppimisensa vaikeutuu, ja samalla myös muu luokka kärsii, kun opetusta täytyy mukauttaa yhden oppilaan tarpeisiin. Sen sijaan kolmasluokkalainen isompi sisarus, joka pääsee ryhmämuotoiseen valmistavaan opetukseen, oppii suomen tai ruotsin nopeammin ja pärjää paremmin koulussa. Hyvä malli voisi olla, että kotiluokan saa heti, mutta alkuun osallistuu esim. vain kuvaamataidon ja musiikin tunneille kotiluokkansa kanssa ja muuten käy saman koulun valmistavassa luokassa. Näin koulun, luokan ja kavereiden ei tarvitse myöhemmin vaihtua. Sitä mukaa, kun kielitaito kehittyy, oppilas voi siirtyä yhä useammassa aineessa kotiluokkaan. Valmistavalla luokalla opiskelu voisi jatkua nykyisen yhden vuoden sijaan kaksi. Oppiminen onnistuu parhaiten, kun kaikki ymmärtävät opetuskieltä (suomea tai ruotsia) ja tuntevat suomalaisen koulumaailman toimintaperiaatteet. **Vantaan on taattava riittävä kielen opetus ja ryhmämuotoinen valmistavan opetuksen myös esikoululaisille ja 1. luokkalaisille suomenkielisissä kouluissa sekä 1.–9. luokkalaisille ruotsinkielisissä kouluissa.** Kotoutuminen on toimivan yhteiskunnan perusta – ja sen ytimessä on kielitaito.	Aloitteen tekijät Jenni Alasuutari Aloitteen Allekirjoitukset 1. Vaula Norrena 2. Sirpa Kauppinen 3. Elina Nykyri 4. Tuomas Vanhanen 5. Tiina Tuomela 6.Loviisa Kaartokallio 7. Mika Kasonen 8.Paula Lehmuskallio 9. Janne Hartikainen 10. Mika Niikko 11. Kai-Ari Lundell 12. Patrik Karlsson 13. Juha Järä 14.Marjo Vacker 15.Nina Nummela 16. Petri Roininen